

I. KÖTET

BUDAPEST

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

1213/2014.(VI.30.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyott dokumentáció

BTFK

JAVASLAT ÉS MELLÉKLETEI

2014. JÚNIUS

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
JAVASLAT

Budapest, 2014. május

SZERZŐK

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT

**SAKMAI IRÁNYÍTÓ: BUDAPEST FŐVÁROS
FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL
VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY**

Finta Sándor főépítész
Maczák Johanna
Kovács Barbara
Lelkes Nóra
Mátrai Réka

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS: *BFVT Kft.*
Szerzők: Albrecht Ute
területrendező tervező – vezető településtervező – okl. építészmérnök
András István
területrendező tervező – vezető településtervező – okl. építészmérnök
Horváth Ágnes
okl. településmérnök, okl. építészmérnök

Közreműködött: Balla Mariann
okl. építészmérnök
Szűcs András
okl. településmérnök
Tóth Attila
okl. településmérnök

INFRASTRUKTÚRA: *BFVT Kft.*
Szerzők: Pető Zoltán
okl. építőmérnök, közlekedéstervező
Román Péter
okl. építőmérnök
Pető László
energia szakági tervező

Közreműködött: Orosz István
okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász
Rubus Zoltán
okl. építőmérnök

TERMÉSZETI KÖRNYEZET: *BFVT Kft.*
Szerzők: Tatai Zsombor
okl. tájépítészmérnök
Pogány Aurél
területrendező tervező – okl. tájépítészmérnök
Niedetzky Andrea
okl. tájépítészmérnök
Zétényi Dávid
okl. tájépítészmérnök

GAZDASÁG:
Szerző: Varga-Ötvös Béla
okl. közgazda
Karácsony Krisztián
okl. geográfus

TÁRSADALOMTUDOMÁNY:
Szerzők: Dr. Rédei Mária
MTA Doktora, DSc.
Dr. Csizmady Adrienne
szociológus

TARTALOM

BEVEZETŐ	4
I. BUDAPEST JÖVŐKÉPE	7
II. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI ÉS ÁTFOGÓ CÉLJAI	10
III. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI CÉLJAI (SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEK)	14
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	17
1.1. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZER KIÉPÍTÉSE	18
1.2. A VÁROS – ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS FORRÁSRENDSZERÉNEK ÁTALAKÍTÁSA	19
1.3. ÖNFENTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA	20
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	22
2.1. TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ ÉS TUDÁSTRANSZFER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA	24
2.2. FELHASZNÁLÓBARÁT VÁROSKORMÁNYZÁS KIALAKÍTÁSA	25
2.3. TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT	25
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	28
3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN	28
3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT	29
3.3. A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE	30
3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS	31
4. A NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	34
4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE	35
4.2. VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE	36
5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET – KOMPAKT VÁROS	39
5.1. VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA	40
5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA	49
5.3. DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA	51
5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS	55
5.5. ÉRTÉKVÉDELME – ÉRTÉKTEREMTÉS	58
6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	66
6.1. ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE	67
6.2. TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE	68
6.3. ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE	69
6.4. KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELME	71
6.5. KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS	72

6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM	74
7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	79
7.1. NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE	79
7.2. TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	81
7.3. A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	81
7.4. A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	85
8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	88
8.1. BEFOGADÓ ÉS TÁMOGATÓ TÁRSADALOM	89
8.2. AZ ÉLETFORMÁK ÉS A TÁRSADALMI GAZDASÁGI KÖRNYEZET VÁLTOZÁSAINAK ÖSSZEHANGOLÁSA	89
8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA	90
8.4. A KULTURÁLIS KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE	92
9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	94
9.1. A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA	95
9.2. A TÉRBENI-TÁRSADALMI SZERKEZET KIEGYENSÚLYOZÁSA	96
IV. A TERÜLETFELHASZNÁLÁS ALAPELVEIT LEFEKTETŐ KONCEPCIÓ	98
V. A CÉLRENDSZER KOHERENCIA VIZSGÁLATA	103
VI. A FEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	121
VII. A TERVEZÉSI FOLYAMAT, A TÁRSADALMASÍTÁS ÉS A LEGITIMÁCIÓ LEÍRÁSA	123
VIII. FOGALOMTÁR	129
IX. IRODALOMJEGYZÉK	131
X. MELLÉKLETEK	132

BEVEZETŐ

Területfejlesztés és a területfejlesztési koncepció fogalma

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló – módosított – 1996. évi XXI. Törvény (Tftv.) szerint a **területfejlesztés**: „az országra, valamint térségeire kiterjedő társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése, a szükséges tervszerű beavatkozási irányok meghatározása, rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célok, koncepciók és intézkedések meghatározása, összehangolása és megvalósítása a fejlesztési programok keretében, érvényesítése az egyéb ágazati döntésekben.”

A területfejlesztést megalapozó egyik fejlesztési dokumentum a **területfejlesztési koncepció**, amely „az ország, illetve egy térség átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza a térség hosszú távú, átfogó fejlesztési céljait, továbbá a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információkat biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és a területfejlesztés szereplői számára”.

A területfejlesztés intézményrendszere

Az EU-csatlakozás kompatibilitási feltételeinek megteremtése érdekében a területfejlesztési tervek a NUTS-struktúra egymásra épülő, regionális és lokális szintű területi egységeire készültek az elmúlt időszakban. A korábban működő regionális fejlesztési tanácsok jogutódjai az adott NUTS II-es (regionális) szintet alkotó megyék lettek.

A területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCVIII. törvény által módosított Tftv. alapján a megye vált a területfejlesztés legfontosabb területi szintjévé.

A főváros területfejlesztési feladatai

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény Budapest számára az ellátandó feladatok terén is számos változást hozott.

Teljesen újszerű, hogy a korábbi településfejlesztési (városfejlesztési) feladatok mellett megjelent a megyei önkormányzatok feladatát képező **területfejlesztés** és -rendezés is.

A jogszabály rendelkezései alapján Budapest vonatkozásában a fővárosi önkormányzat ellátja mindazokat a terület- és településfejlesztési, valamint területrendezési, településrendezési és településüzemeltetési feladatokat, amelyek a főváros egészét érintik, vagy amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

Ennek alapja a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 2011. évi módosítása, amely az ezzel kapcsolatos feladatok ellátását szabályozza a következők szerint:

„15/A. § (1) A főváros területén – a kerületi önkormányzatok hatáskörébe tartozó fejlesztési feladatok kivételével – a megyei önkormányzat e törvény szerinti feladatait Budapest Főváros Önkormányzata látja el.

(2) A főváros területét és a főváros vonzáskörzetét érintő fejlesztésekkel és programokkal kapcsolatban Budapest Főváros Önkormányzata együttműködik az érintett önkormányzatokkal.”

A Tftv. 11. § (1) bekezdés tartalmazza a fővárosi önkormányzat a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében ellátandó feladatait.

„...Az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével – kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, ...”

Az ország fővárosaként Budapest nehezen illeszthető a megyék terv-rendszerébe, hiszen a településfejlesztési és területfejlesztési koncepció is ugyanazon közigazgatási területre vonatkozóan készül. Budapest területfejlesztési koncepciója (továbbiakban BTFK) meg kell, hogy feleljen a 218/2009. (X. 6.) Korm. rend. szerinti tartalomnak, miközben a város sajátos helyzete miatt az egyes megyékhez képest mások a fókuszterületek. A területfejlesztési dokumentumok hierarchiája azonban nélkülözhetetlenné teszi a Budapestre vonatkozó területfejlesztési koncepció elkészítését.

A településfejlesztési koncepció és a területfejlesztési koncepció viszonya

A Fővárosi Közgyűlés 512/2011 (IV.6.) határozatával úgy döntött, hogy készüljön el Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója (továbbiakban VFK), 1988/2011 (VI.22.) határozatával pedig jóváhagyta a dokumentum kidolgozásának munkamódszerét. A VFK javaslata (Budapest 2030 – hosszú távú városfejlesztési koncepció címmel) időközben elkészült, a Fővárosi Közgyűlés a koncepciót a 767/2013.(IV.27.) számú határozattal elfogadta.

A BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA – JAVASLAT című, jelen dokumentum a VFK céljaival összhangban, a vonatkozó, a területfejlesztési koncepciók és területrendezési tervek tartalmi követelményeiről szóló 218/2009.(X.6.) Kormányrendelet szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően kiegészítve, illetve az ott meghatározottakra fókuszálva került kidolgozásra. A városfejlesztést és a területfejlesztést Budapest esetén egymástól elválasztani nem lehet, a területfejlesztési koncepció kizárólag a fővárosra vonatkozik. Ez az oka annak, hogy jelen dokumentumban is általában város- és területfejlesztésről kell beszélni.

A területfejlesztési tervezést befolyásoló országos szintű tervezés

A 2014–20-as fejlesztési ciklusra való tervezési felkészülés központi szinten is hasonlóan történt, mint a megyékben: a tervezés az Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban együttesen: OFTK) kialakításával indult el. Az OFTK az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014–20-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait. Az OFTK az alapja a 2014–20-as időszak hazai és uniós finanszírozású fejlesztéseinek, mivel ez alapján készül az úgynevezett Partnerségi Szerződés (mely az uniós forrásfelhasználásunk központi tervdokumentuma), és ahhoz kapcsolódóan készülnek az Operatív Programok. 2013. június 30-ig kellett az uniós dokumentumokat lezárni, és az EU Bizottsághoz egyeztetésre benyújtani.

A megyei területfejlesztési koncepció az OFTK megújításához kötődik. A megújított OFTK összefoglalja minden fontos hazai politikai és szakpolitikai dokumentum (különösen: a Növekedési Terv, az Új Széchenyi terv, a Nemzeti Reformprogram, a Geostratégia, a Nemzeti Vidékstratégia) releváns üzeneteit.

A megyei területfejlesztési koncepció kidolgozásához szükséges szakmai és módszertani irányzatot a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Fejlesztési Koordinációs Főosztály és a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal biztosítja. A koordináció által az országban készülő területfejlesztési koncepciók tartalmi egységessége biztosított.

A területi tervek illeszkedése

A BTFK nem lehet ellentétes az OFTK-ban, az Országos Területrendezési Tervben (a továbbiakban: OTrT-ben), a Budapesti Agglomeráció kiemelt térség területrendezési tervében (a továbbiakban: BATrT-ben) foglaltakkal, emiatt jóváhagyása csak az OFTK és a 2013-ban felülvizsgált OTrT jóváhagyását követően volt lehetséges. A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékletként) az OFTK elfogadásra került. Az OTrT-t a 2013/CCXXIX. törvény módosította.

(forrás: OFTK)

Az OFTK és jelen koncepció párhuzamos tervezésének következményeként – és a vonatkozó kormányrendelet előírása alapján – az OFTK figyelembe vette és beépítette a megyék (köztük Budapest) fejlesztési irányait is. Az alábbi Budapestre vonatkozó fejlesztési célok már az elfogadás előtt, a stratégiai vitaanyagba is beépültek, amelyet a Nemzetgazdasági Minisztérium, illetve a Nemzetgazdasági Hivatal készített az országos koncepciók társadalmisításának megalapozására.

Az OFTK *Budapest területfejlesztési igényei és feladatai című fejezetében* a főváros pozicionálása mellett a következő fejlesztési irányok kerültek kijelölésre:

- A térségi pozíció erősítése a földrajzi, geopolitikai adottságok kihasználásával.
- Az összmagyarság identitásának erősítése a Kárpát-medence kulturális központjaként.
- Összehangolt fejlesztések a várostérségben – feladatmegosztás megszervezése.
- Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel.
- A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával.

- Kezdeményező város- és térségfejlesztés, tudás- és képzésgalapú gazdaságfejlesztés, zöld gazdasági kultúra meggyökereztetése, valamint a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása.
- A gazdasági fejlődést lehetővé tevő differenciált területi kínálat biztosítása.
- A város és a Duna együttélésének megteremtése.
- Kiegyensúlyozott városi térszerkezet kialakítása differenciált központrendszerrel, a kompakt város elvének megvalósítása.
- A területhasználat és a közlekedés integrált fejlesztése, a városi közösségi közlekedés súlyának növelése.

A BTFK célrendszere kapcsolódik fentiek mellett az EU fejlesztési céljaihoz is, így az Európai Unió 10 éves stratégiáját képező Európa 2020-hoz is, amelyet az Európai Tanács 2010. június 17-i ülésén fogadtak el a tagállamok.

A területfejlesztési koncepció kidolgozásának szakaszai

A területfejlesztési koncepció kidolgozása a tartalmi követelményeknek megfelelően két szakaszból, a helyzetelemzésből és helyzetértékelésből, valamint a koncepció javaslati munkarészeiből áll.

A területfejlesztési koncepció HELYZETELEMZÉSE

A BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (BTFK) – HELYZETELEMZÉS című dokumentum a VFK (Városfejlesztési Koncepció) helyzetelemzésére épült, a vonatkozó kormányrendelet szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően kiegészítve. A területfejlesztési koncepció helyzetelemzésére vonatkozóan a **Fővárosi Közgyűlés 2012. november 28-án a 2617/2012. érdemi határozattal úgy döntött, hogy Budapest területfejlesztési koncepciójának helyzetelemzése megfelel a további tervezés alapjául.**

A területfejlesztés meghatározásából következően – összhangban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja szerinti települési környezeti állapotértékeléssel – a területfejlesztés során végzett környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése a települési környezeti állapotértékelés adatainak figyelembevételével készült.

Jelen dokumentum Budapest területfejlesztési koncepciójának javaslati munkarésze, melyet a fent említett előkészítő fázis (helyzetelemzés, helyzetértékelés) alapozott meg.

A területfejlesztési koncepció javaslata megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, térstruktúráját, valamint a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokban előírányzott célállapotot.

Ebben a munkarészben meghatározásra kerülnek a területfejlesztési koncepció fejlesztési irányai. A megvalósítás feltételeinek, várható környezeti, társadalmi, gazdasági hatásainak vizsgálata is ebben a fázisban történik.

218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet szerint a javaslattevő fázis részletes tartalmi követelményei a következők:

- a megye jövőképe;
- a megye fejlesztésének elvei;
- a megye fejlesztésének átfogó célja;
- helyzetértékelés;
- a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó cél kapcsolata;
- a külső koherencia vizsgálata: a célrendszer kapcsolata más országos szintű tervdokumentumokkal;
- a fejlesztési célok értelmezése a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre (a részcélok és beavatkozás területi egységei);
- a területfelhasználás alapelveit lefektető koncepció kidolgozása;
- a fejlesztés eszköz- és intézményrendszere.

I. BUDAPEST JÖVŐKÉPE

Budapest a történelem során kialakult európai fővárosként értékes és pótolhatatlan kulturális, társadalmi és gazdasági érték! Mint a tudás országos központja, és mint a gazdasági növekedés és az innováció elsődleges magyarországi forrása egyedülálló kulturális és építészeti sajátosságokkal, erős társadalmi integrációs erővel és megfelelő gazdasági fejlődési esélyekkel rendelkezik. Az alábbi jövőképünket ezekre az értékekre építjük.

Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.

Budapest az európai nagyvárosok hálózatának meghatározó tagjaként potenciáljából eredően egyrészt a tágabb európai és globális térből kapott impulzusokat közvetíti az ország más területei felé, ezért szerepe és fejlődése az ország egészére kihat. Másrészt aktív szerepet vállal az ország fejlődése érdekében a nemzetközi térben, sikeresen kapcsolódik be a globális munkamegosztásba.

2030-ban Budapest a kelet-közép-európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja legyen, mely szerepeket elsősorban a gazdasági tevékenységek tudástartalma és kreatív alapú fejlesztése révén tölti be. Piacvezető az alacsony energiafelhasználású, de magas hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások előállításában, az ilyen jellegű ágazatokba irányuló befektetések vonzásában. Európai viszonylatban élenjáró a fenntartható gazdasági modell megvalósításában, amelynek bázisa a hálózatba szerveződő kutató-fejlesztő, oktatási és üzleti (piaci) rendszer.

Budapest adottságait és helyzeti potenciálját tekintve hid szerepet tölt be a környező tájak, civilizációk között, különböző kultúrák, gazdaságok és emberek találkozóhelye. Környezetének fejlesztését megfontoltan, az értékeket és az érintettek érdekeit messzemenően figyelembe véve végzi. Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely népességét megtartva magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak, akik erősen kötődnek lakhelyükhöz.

A város elsősorban az itt élő embereket szolgálja. Az ő érdekükben Budapest élhető város, amely biztosítja

- ▶ a megfelelő lakáskörülményeket,
- ▶ a képzettségüknek megfelelő munkahelyet,
- ▶ az egészséges környezetet,
- ▶ a szociális és közbiztonságot,
- ▶ az élet minden területén az esélyegyenlőséget.

A gazdaság szereplői számára Budapest

- ▶ biztosítja az innováció kereteit, ahol a kreativitás, a tudás és a kutatás a színvonalas nevelés, oktatás, képzés révén kimagasló eredményeket ér el,
- ▶ földrajzi pozíciója alapján a Kárpát-medence egyik legfontosabb gazdasági célpontja,
- ▶ a gazdasági szereplőket kedvező feltételekkel és alkalmas fejlesztési területekkel várja,
- ▶ rugalmas és szükség szerint alkalmazkodó

Az európai kultúra hagyományainak továbbélését biztosító városként Budapest

- ▶ a kultúra, a művészetek otthona,
- ▶ sajátos hagyományainak és identitásának őrzője és közvetítője,
- ▶ az egyedülálló gyógy- és termálvizeinek bőségét és a fürdőkultúrák gazdag kínálatát kihasználó fürdők városa.

Azért, hogy a jövő nemzedékének átadhassa örökségét, Budapest

- ▶ a páratlan természeti és épített környezetét féltve vigyázó város,
- ▶ környezettudatos,
- ▶ az ésszerű közlekedés városa.

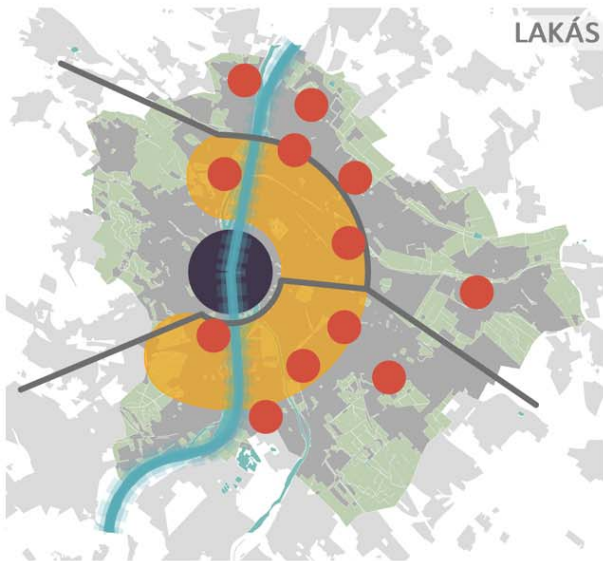
Az Európában elfoglalt helye alapján Budapest

- ▶ a kelet és a nyugat találkozó helye,
- ▶ befogadó és nyitott,
- ▶ értékeit a látogatókkal szívesen megosztó város.

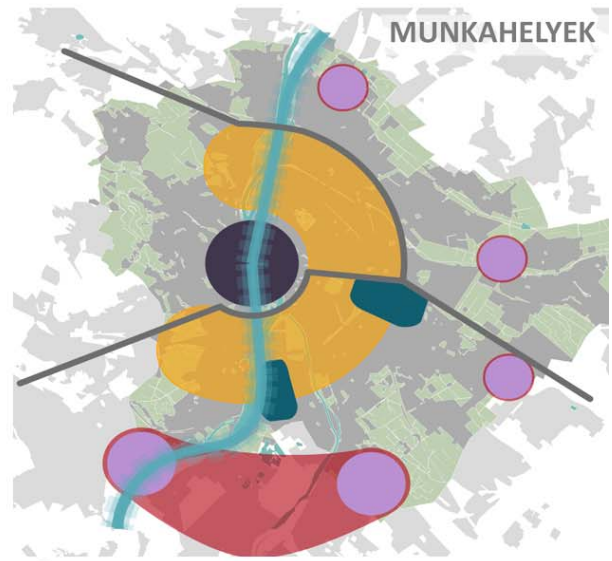
Mivel a főváros jövőképe csak a város kiegyensúlyozott térbeli fejlesztésének keretében válhat valóra, Budapest

- ▶ lakásstruktúrája differenciált és rugalmas,
- ▶ sokszínű munkahelyi térségei a gazdasági élet minden területét kiszolgálják,
- ▶ zöld rendszere jó minőségű és megfelelő összetételű az egészséges környezet és a klímavédelem biztosítására,
- ▶ kompakt város, jól kialakított és működtetett városszerkezettel és megfelelően differenciált központrendszerrel,
- ▶ az épített örökség és az innovatív új fejlesztések – értékvédelem és értékteremtés – harmonikus együttélésének színtere.

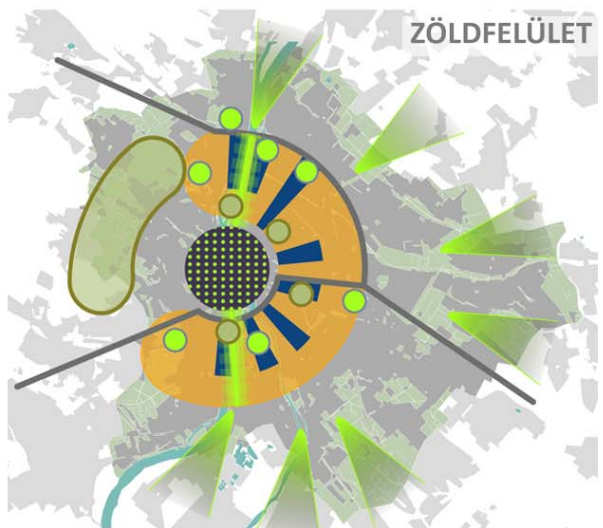
Budapest jövőképe megvalósulása nem mentes a külső körülményektől, szorosan összefügg az országos szintű célkitűzések megvalósulásának ütemével is.

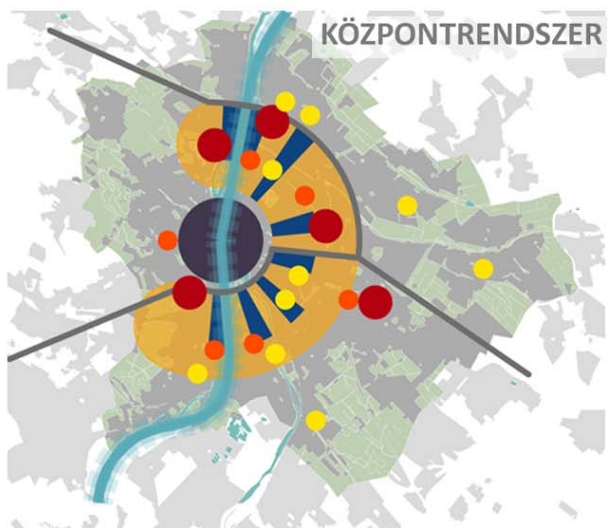
- belvárosi rehabilitáció
- új lakások építési térsége
- lakótelepi rehabilitáció
- városi, elővárosi vasút
- fejlesztési tengely - Duna

- munkahelyi koncentráció
- új gazdasági területek fejlesztése
- munkahelyi területek fejlesztési térsége a barnamezők preferálásával
- gazdasági területek rehabilitációs fejlesztése
- városi, elővárosi vasút
- fejlesztési tengely - Duna

- meglévő és védendő zöldfelület
- új városi parkok
- belvárosi zöldfelület fejlesztés
- vízparti zöldfelületek
- ▲ zöldfolyosók
- átmeneti zóna
- fejlesztési célterületek
- városi, - elővárosi vasút

- városközpont
- intermodális központok
- mellékközpont
- kiemelt jelentőségű helyi központok
- városi, - elővárosi vasút
- átmeneti zóna
- fejlesztési célterületek
- fejlesztési tengely - Duna

II. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI ÉS ÁTFOGÓ CÉLJAI

Budapest területfejlesztése akkor lehet sikeres, ha élhető a város, ami szorosan összefügg működésének és környezetének fenntarthatóságával, egyben az esélyegyenlőség biztosításával. A koncepció célrendszerében ezek a **fejlesztési alapelvek** olyan szemléleti alapvetések, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan következetesen alkalmazni kell:

- Fejlesztési alapelvek**
- Az **élhetőség** a környezet, a gazdaság, a társadalom eredményei szerint értékelhető kritérium, mely alapvető elvárás a városi lét szempontjából, egyben kifejezi, hogy a koncepció középpontjában alapvetően az ember áll.
 - A **fenntarthatóság** olyan fejlődési folyamatot jelent, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét arra, hogy saját szükségleteiket kielégítsék. Az erőforrások optimálisabb használata kell, hogy meghatározó legyen, szakítva a korábbi pazarló felfogású szemlélettel.
 - Az **esélyegyenlőség** mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.

Az „Élhetőség – fenntarthatóság – esélyegyenlőség” fejlesztési alapelvek szerves ökonómiai egységet alkotnak. Együttes viszonyukban azt tekintjük pozitív jelzésnek, ha e hármas valamely tagja úgy javul, hogy a másik kettő nem romlik. Az optimális változás az, ha a három tartalom úgy javul, hogy szinergikus hatásuk még kedvezőbbé válik.

A XXI. sz. elejére világossá vált, hogy a társadalmi-gazdasági életet a fenntarthatósági elvek szerint szükséges tervezni. Budapest esetében nagy a kihívás, mivel jelenleg több erőforrást használ fel, mint ami a fenntarthatóságot elégségesen biztosítaná (ökológiai lábnyom). A gazdaságfejlesztés kiemelt célja ezért az energiatakarékosság és a helyi erőforrás-használat hatékonyságának javítása, a nemzetközi gazdasági rendszerekhez való szerves kapcsolódással a fenntarthatósági elvek és kritériumok alapján.

A **fenntarthatóság** gazdasági forrásai közül az emberi tudástényező az egyetlen, kimeríthetetlennek tekinthető erőforrás. Társadalmi és gazdasági érdek, hogy minél több embernek, minél jobb lehetősége legyen képességei kibontakoztatására, ezért meg kell teremteni az esélyegyenlőséget a tudás megszerzésében és gazdasági érvényesítésében. A fenntarthatóság annál inkább biztosítható, minél szélesebb ebben a kreatív gazdasági és társadalmi részvétel, mely egyben az élhetőség javításának is alapfeltétele.

Az **élhetőség** – környezetünk megfelelő, egészséges alapfeltételeket biztosító állapota mellett – azoknak az emberi kapcsolatoknak az összességét jelenti, amelyek a városhoz, vagy annak részeihez kötődnek, a közösségi térben való aktív részvétellel hozzájárulnak az identitás növeléséhez.

A népesedési folyamatok fenntarthatóak, ha a lakosság fennmaradása, növekedése természetes reprodukció útján valósul meg, ezzel harmonikus életkori összetétele tudja biztosítani az intézményi hasznosítás állandóságát, a munkaerő piacra belépők és kilépők számosságának megtartását, az eltartási hányadosok megfelelő arányosságát.

Az **esélyegyenlőség** elvének teljesülése az EU kiemelt direktíváinak egyike. Célkitűzései érintik a lakosság összes rétegét. Cél, hogy a város által nyújtott szolgáltatások közül minden városhasználó elérje és igénybe vehesse azt, amelyre szüksége van. Ennek alapja az egyenlő bánásmód, amelynek az egyes szolgáltatási és városműködtetési területek céljainak meghatározásában érvényesülnie kell.

Új kihívások Budapest, Európa más nagy városaihoz hasonlóan a közelmúltban bekövetkezett változások miatt **új kihívásokkal** kell, hogy szembenézzen:

- az európai uniós csatlakozással az európai térben, az európai városokkal együttműködve, egyben azokkal versenyezve, a számára és Magyarország számára legelőnyösebb szerepköreit kell, hogy megtalálja;
- a globális gazdasági, pénzügyi, ingatlanpiaci és energiaválság elhúzódása drámai módon érzékelteti a gazdaság jelenlegi modelljének fenntarthatatlanságát;
- a globális klímaváltozás következményei a nagy városokban fokozottan érvényesülnek, mivel a városi mikroklímában tapasztalható változások egyértelműen az ember tevékenységéhez kapcsolhatók;
- Budapest népességének összetételét kedvezőtlenül befolyásolja a visszafordíthatatlan előregedés, mely a jövőben növekvő eltartási terhet jelent a társadalom egésze számára.

Fenti kihívásokra válasz kínálkozik a „Nemzeti Fejlesztés 2020” dokumentumban hosszú távra (2030-ra) megfogalmazott négy, **országos szintű célkitűzésen** keresztül:

1. értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
2. népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
3. természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
4. térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

A négy cél a társadalom és gazdaság egészének szól, beleértve a társadalom és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is.

Az országos fejlesztési elvek

Az OFTK a főváros számára meghatározza azt a célt, hogy Budapest Közép-Európa vonzó központjává váljon:

„A hazai fejlődés endogén eredményei is Budapesten csúcsosodnak ki. A különleges jelentőségű hálózati szerep a hosszú távon fenntartható fejlődés legfontosabb alapja. Budapest és nagytérsége társadalmi, gazdasági, térszerkezeti jelentőségéből fakadóan tehát megkülönböztetett fejlesztési intézkedéseket és sajátos eszközrendszert igényel. E metropolisz térség harmonikus fejlődéséhez a közelebbi és távolabbi környezetével, az agglomerációval való együttműködés megteremtése elengedhetetlen.”

Budapest számára a lehetséges kitörési pontok:

- Budapest – az európai központ,
- a kulturális és tudásipar központja,
- a gazdasági régió,
- élhető nagyvárosi térség,
- egyediségének erősítése,
- világörökségi rész erőforrásként való használata.

Budapest sajátosságai alapján fentiekkel összhangban a fejlesztés átfogó céljai az alábbiak:

- ▶ **BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA**
- ▶ **FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG**
- ▶ **EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET**
- ▶ **JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS**

Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik.

EU 2020

Budapest átfogó céljai illeszkednek az Európai Unió által azonos időtávra megfogalmazott célokhoz. Az Európa 2020 - José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnökének megfogalmazása szerint - „a következő évtizedre szóló európai uniós növekedési stratégia. Célunk, hogy változó világunkban az EU gazdasága intelligens, fenntartható és inkluzív legyen. E három, egymást kölcsönösen erősítő prioritás azt hivatott elősegíteni, hogy az Unióban és a tagállamokban magas legyen a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erősödjön a társadalmi kohézió.

Az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és az éghajlat/energiapolitika területén, melyeket 2020-ig kíván megvalósítani. Mindegyik tagállam saját nemzeti célokat fogadott el az említett területeken. A stratégia megvalósítását konkrét uniós és tagállami intézkedések segítik.

BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA ◀

Budapest az európai kontinens egy minden irányból jól átjárható kereszteződésében helyezkedik el. Európán belüli földrajzi helyzete egyedülálló adottságokat hordoz, ami a város jövőbeni makroregionális szerepének meghatározó eleme lehet.

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK célja, hogy a térségi pozíciók kihasználásával vonzó találkozáshelyé formálja a várost, amely emberek, kultúrák, tudományos, gazdasági és politikai tényezők együttműködésének színtere. Átfogó cél, hogy Budapest az európai városhálózat erős tagja legyen, melynek érdekében kiemelt fontosságú a város nemzetközi, elsősorban európai szerepköreinek erősítése. Erre kiváló lehetőséget biztosít a város és térsége sajátos földrajzi pozíciója Közép-Európa és Délkelet-Európa (a Balkán) határán.

Budapest csak akkor lehet sikeresen az európai városhálózat erős tagja, ha együttműködik minden lehetséges partnerrel a számára olyan komparatív előnyöket hordozó témákban, mint a humán tőke vagy a földrajzi elhelyezkedés adottságainak érvényesítése, és transzfer szerepet játszik nyugat-kelet és észak-dél relációjában a kultúra, az innováció, az áruk, a tőke, a képzett munkaerő és a szaktudás átadása és közvetítése terén.

FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG ◀

Budapesten az elmúlt húsz év alatt olyan átfogó gazdasági szerkezetváltás zajlott le, amelyet az anyag- és energiaigényes, környezetszennyező ágazatok leépülése és a hozzáadott értéket adó, képzett munkaerőt igénylő tevékenységek és szolgáltatások növekvő aránya jellemezett. Budapest helyzete kedvező, mert a természeti és az épített környezeti értékek, illetve a humán erőforrások olyan jellemzőkkel rendelkeznek, amelyek fejleszthetők, gazdagíthatók, és a fenntarthatóság „fundamentális” gazdasági tényezőinek tekinthetők.

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK célja, hogy Budapest és térségének gazdasága minőségi gazdaságfejlesztési pályára álljon és azon maradjon, amelynek kitüntetett jelentősége van, mivel Budapest gazdasági súlya túlnő közgazdasági határain: térségi, nemzeti és nemzetközi léptékben kiemelt jelentőségű település. Budapest történelmi szerepe, kulturális hagyományai, gazdasági és szellemi potenciálja meghatározó erejű, a térségi, országos és közép-európai léptékben mintaadó, vonzó és kisugárzó hatású, a gazdasági életben a motor és az innovátor szerepét tölti be.

A budapesti és térségi gazdaságélénkítés beindításának és a folyamat fenntartásának összhangban kell lennie a fenntarthatósági szempontokkal. Fenntartható gazdaság csak fenntartható módon rendelkezésre álló erőforrásokra építve alakítható ki. Mivel gazdasági érték az anyagi és a humán erőforrások egyesítése révén keletkezik, ezért a fenntartható gazdaságnak a természeti-környezeti értékek őrzésén, gazdagításán, és az azt hasznosító emberi tevékenység tudástartalmának növelésén kell alapulnia. Kedvező, hogy Budapesten megvannak ennek objektív feltételei. A rendelkezésre álló gazdasági és szellemi tőke adottságokkal csak olyan társadalom képes fenntartható módon gazdálkodni, amely a gazdaságot minél kisebb anyag- és energiahasználat mellett, kreatív (K+F+I) és gyakorlati tudásalapon működteti. Logikusan adódik a budapesti gazdaság átfogó céljának tömör megfogalmazása: fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaság.

EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET ◀

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK célja az egészséges környezet megteremtése, értékeink megőrzése, a sokszínű területhasználat és a hatékony működésű városszerkezet kialakítása, mely megfelelő választ ad a várossal szembeni új kihívásokra és alapvető társadalmi elvárásokra.

Az élhetőség javítása és biztosítása érdekében olyan kiegyenlített városszerkezetre kell törekedni, mely képes a kompakt várossal szemben támasztott elvárásokat kielégíteni. Ennek érdekében ki kell jelölni a fejlesztési célterületeket, nem szabad felélni a jövőt jelentő klimatikus hatású szabadterületeket. Mindezek mellett Budapest szerves részeként kell kezelni a Dunát,

megteremtve a várossal való szoros kapcsolatát. A hatékonyabb városműködés érdekében a városszerkezetet a városi infrastruktúrákkal (műszaki és humán infrastruktúra) összhangban kell fejleszteni.

Jól kidolgozott klímastratégia szükséges Budapest fenntartható fejlődéséhez és gazdasági, társadalmi versenyképességének megőrzéséhez, illetve fokozásához.

JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS ◀

Budapest történeti adottságainál fogva sokszínű város, amelyet számos nemzeti, etnikai, vallási kisebbség, különböző korosztályhoz tartozó, különböző egészségi állapotban, élethelyzetben lévő egyének és csoportok laknak és használnak. A népesség térbeli, társadalmi megoszlása, iskolázottsága, preferenciái, háztartási szokásai visszahatnak arra, hogy hogyan használják, illetve működtetik a várost.

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK célja, hogy csökkentse a térbeli-társadalmi különbségeket, erősítse a prevenció szerepét, csökkentse az egyenlőtlenséget az egészségi állapot területén, erősítse az ide érkező és már itt élő társadalmi kisebbségekkel szembeni befogadó attitűdöket, támogassa a beilleszkedést.

A társadalmi felelősségvállalás érdekében is fontos, hogy a főváros a támogatási és ellátó intézményhálózati rendszer működtetésével gondoskodjon a különleges figyelmet igénylő, vagy hátrányos helyzetű csoportokról (gyermekek, időskorúak, fogyatékos vagy egészségkárosodott emberek, szegénységben élők, hajléktalanok stb.). A jól működő intézményrendszer mellett a helyi szintű problémák kezelésére – preventív célból is – pótolhatatlan a helyi szociális háló, továbbá a szomszédsági együttműködések, önkéntes mozgalmak, civil és egyházi szervezetek szerepe.

Budapest sokszínű kultúrája a város múltjának és társadalmi összetételének tükröje, ami e téren a térségének, illetve az ország egészének is kiszolgálója. A kulturális javak sokszínűsége, az épített és szellemi örökség együttesen jelentik a legsajátosabb helyi vonzerőt, melynek kihasználásával Budapest Kelet-Közép-Európa egyik vonzó kulturális központja lehet.

A hosszú távú demográfiai és a középtávon várható gazdasági folyamatok fényében a humán szolgáltató rendszereket – a színvonal tartása, illetve emelése mellett – a hatékonyság növelésére és a változó igények kielégítésére kell felkészíteni, a hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása mellett.

III. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI CÉLJAI (SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEK*)

* Megjegyzés: A Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal által a megyei önkormányzatok számára készített „Útmutató a megyei területfejlesztési koncepciók kidolgozásához” című koordinációs leírásban a stratégiai cél kifejezés szerepel, de célrendszeri szinten, tartalmilag az OFTK specifikus céljainak megfelel meg. A megyei koncepciók közötti összhang érdekében az Útmutató által használt STRATÉGIAI CÉL megfogalmazás kerül alkalmazásra jelen koncepcióban.

Az OFTK specifikus célkitűzései Az országos szintű átfogó célok elérése érdekében az OFTK az alábbi **országos szintű (szakpolitikában érvényesítendő, területi) specifikus célokat** tűzi ki:

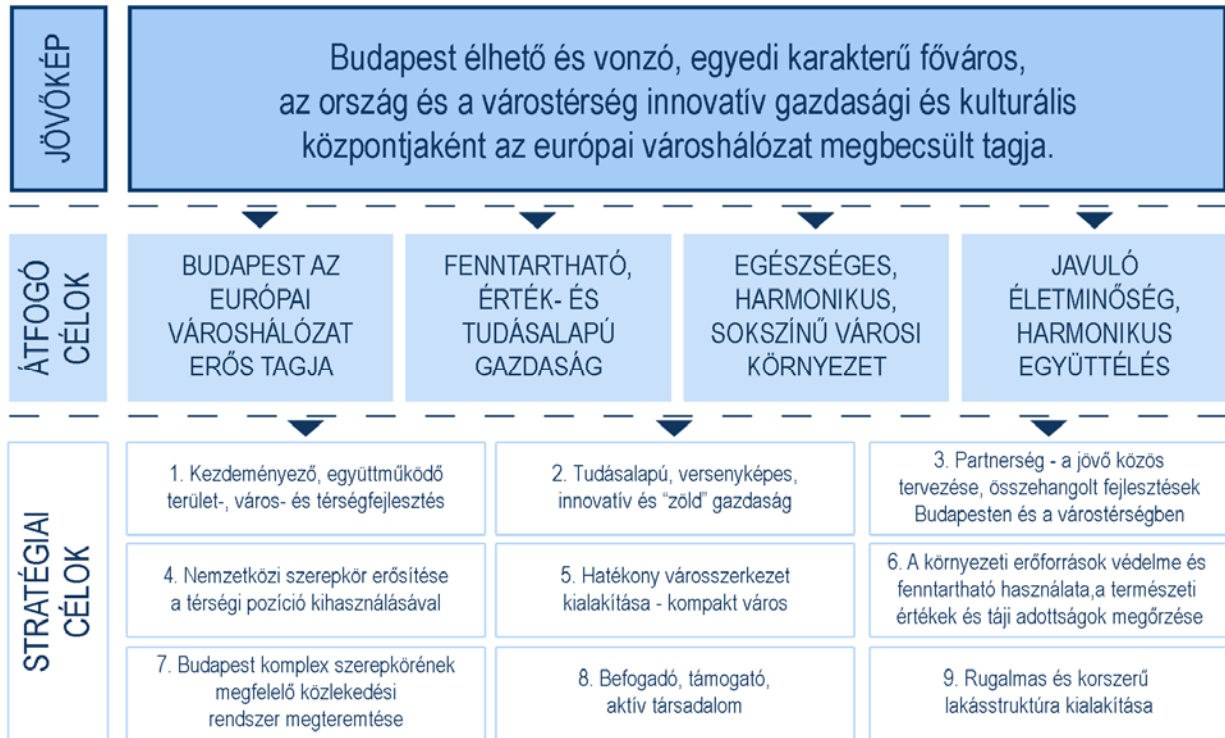
1. Versenyképes, innovatív gazdaság
2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás
4. Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I
5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
6. Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme
8. Az ország makroregionális szerepének erősítése
9. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
10. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
11. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
12. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
13. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

Budapest sajátosságai alapján fentiekkel összhangban a fejlesztés stratégiai céljai az alábbiak:

- ▶ **KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS**
- ▶ **TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG**
- ▶ **PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN**
- ▶ **NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL**
- ▶ **HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA – KOMPAKT VÁROS**
- ▶ **A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE**
- ▶ **BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE**
- ▶ **BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM**
- ▶ **RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA**

A területfejlesztés szempontjából Budapest helyzete a megyéktől eltér. Sajátossága, hogy a területfejlesztési koncepció csak egy település területére vonatkozik. Ebből kifolyólag a stratégiai célok tárgyalása tartalmazza a különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre vonatkozó meghatározásokat is.

Budapest területfejlesztési koncepciójának célrendszere:

Az egyes stratégiai és az átfogó célok viszonya a következő:

ÁTFOGÓ CÉLOK

	BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA	FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG	EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET	JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS
STRATÉGIAI CÉLOK	KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	■	■	■
	TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	■	■	■
	PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	■	■	■
	NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	■	■	■
	HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA – KOMPAKT VÁROS	■	■	■
	A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	■	■	■
	BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	■	■	■
	BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	■	■	■
	RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	■	■	■

A stratégiai célok meghatározása a szemléleti alapvetések és az átfogó célok alapján történt. A helyzetelemzés feltárta a fejlesztés szempontjából fontos azon összefüggéseket, amelyek alapján az átfogó célok nem különíthetők el élesen egymástól, ami azt jelenti, hogy a célok sem csoportosíthatók kizárólag egy-egy átfogó cél alá.

Az egyes stratégiai célok és az átfogó célok viszonyát az alábbi táblázat mutatja be, egy-egy cél, ugyan eltérő mértékben, de egyszerre több átfogó célt is szolgál.

Az egyes stratégiai célokhoz a cél elérését támogató prioritások a következők:

1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	1.1. A város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése 1.2. A város- és térségfejlesztés forrásszerkezetének átalakítása 1.3. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer létrehozása
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	2.1. Technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása 2.2. Felhasználóbarát városkormányzás kialakítása 2.3. Turizmus mint gazdasági húzóágazat
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	3.1. Partnerség a budapesti gazdasági tér összehangolt fejlesztése érdekében 3.2. Partnerség Budapest és Pest megye között 3.3. A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködések elősegítése 3.4. A budapesti kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat közötti együttműködés
4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	4.1. Együttműködések erősítése 4.2. Versenyképesség növelése
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	5.1. Vegyes területhasználat kialakítása 5.2. Barnamezős területek funkcióváltása 5.3. Differenciált központrendszer létrehozása 5.4. A Dunával együtt élő város 5.5. Értékvédelem - értékteremtés
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	6.1. Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek megőrzése, növelése 6.2. Természeti- tájképi értékek megőrzése 6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése 6.4. Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem 6.5. Korszerű vízgazdálkodás 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	7.1. Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése 7.2. Térségi közlekedés fejlesztése 7.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom	8.1. Befogadó és támogató társadalom 8.2. Az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása 8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása 8.4. A kulturális kínálat bővítése
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	9.1. A lakásállomány optimalizálása 9.2. A térbeni-társadalmi szerkezet kiegyensúlyozása

1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS ◀

Az elmúlt két évtized során a korábban alapvető, közvetlen állami finanszírozású városfejlesztési tevékenység csökkent, ezzel párhuzamosan egyre erősödött a lakosság és a piaci szereplők aktivitása, majd elindult az Európai Unió fejlesztési programjainak becsatornázása. Jelentős saját fejlesztési források híján a Fővárosi Önkormányzat követő magatartásra kényszerült, a kezdeményező, irányító szerep ellátása helyett. A hatékony, kiegyensúlyozott és fenntartható terület-, város- és térségfejlesztés megvalósításának szükséges feltétele, hogy Budapest kezébe vegye a kezdeményezést.

Cél, hogy a lakosság, a gazdasági szereplők és a különböző intézmények magas minőségű otthonra találjanak a városban, kiváló infrastrukturális, fenntartható természeti és épített környezet, valamint megfelelő szervezeti és jogi feltételrendszer biztosításával. Az érdekelt bevonásával szinergikus, ugyanakkor forráskímélő és forrásfeltáró együttműködésre van szükség. A Fővárosi Önkormányzatnak olyan gazdaságpolitikát kell folytatnia, hogy a város lakói, vállalkozói és az ide látogatók minél jobban élhessenek Budapest adottságaival, lehetőségeivel, kiaknázhassák értékeit, és ennek hatásaként még pezsgőbbé tegye a város közösségi és szellemi-kulturális életét. Ehhez olyan gazdasági alap létrehozása szükséges, amely a várost képessé teszi az aktív kezdeményezésre.

Budapest gazdasági fejlettségére jellemző a nyugat-keleti megosztottság, Buda és Pest viszonylatában Buda javára. Ezt mutatják a kerületi szintű számítások, az ellátottsági mutatók, az ingatlan ár/érték arányok és társadalmi-gazdasági adatok vizsgálatai. Térségi összefüggéseket elemezve kitűnik, hogy Budapest és agglomerációja között számos, évtizedes egyensúlyhiány létezik, amelyek kölcsönösen gyengítik a lehetőségek kihasználását. Ilyenek a műszaki- és humán infrastruktúra ellátottságban, pl. a közlekedés, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén, a szolgáltatások elérhetőségében, a munkalehetőségekben fennálló egyenlőtlen térbeli eloszlás, a sok kényszerű utazás. Mindezek a rendszerváltást követő gyors agglomerációs népességnövekedéssel váltak hangsúlyossá. Közös megoldást kell találni az egyenlőtlenségek rendezésére, az együttműködésre épülő kölcsönös előnyök érvényesítése alapján.

Budapestnek, sajátos gazdasági és térségi pozíciójából adódóan, gazdaságfejlesztési szervezési feladatokat is el kell látnia. A Főváros partnerségi tervének keretében az operatív program összeállítása és a településfejlesztési stratégia kidolgozása során fontos szerepet szán a kerületekkel és a térségi szereplőkkel történő egyeztetésnek és együttműködésnek, mind a közös projektcsomagok, mind a közös programok kidolgozása során. A partnerség kereteit, formáit, konkrét témáit a Főváros és a kerületek az operatív program összeállítása során dolgozzák ki közösen. A Főváros fontosnak tartja ugyanakkor a gazdasági élet szereplőivel, kutató-fejlesztő illetve felsőoktatási intézményekkel történő folyamatos párbeszédet is. A befektetésösztönzés, vállalkozói tőkebevonás elősegítése, Budapest, mint gazdasági tér kijánlása pedig olyan összefővárosi és térségi feladat, melyet a Fővárosnak kell kezdeményeznie, koordinálnia és egyeztetetten megvalósítania.

A város- és térségfejlesztésbe bevonható források nagyságrendjének hosszú távra kivetített tendenciája – az elmúlt évek adatai és az elkövetkező néhány évre vonatkozó becslések alapján – rendkívül kedvezőtlen. A források túlnyomó többsége az Uniótól érkezik, de jóval kisebb mértékben, mint az előző uniós költségvetési ciklusban.

A legnagyobb potenciális fejlesztő erőt a beruházásokat és ingatlanfejlesztéseket megvalósító külföldi és hazai magántőke jelenti, azonban az elhúzó gazdasági krízis miatt kiszámíthatatlan az üzleti szféra aktivizálódásának kezdete és mérete. Nemzetgazdasági, város- és térségfejlesztési érdek az önálló gazdasági kormányzás kiterjesztése annak érdekében, hogy a Fővárosi Önkormányzat minél erőteljesebben legyen képes térségi hatásokkal is bíró budapesti gazdasági életet szervezni.

A kezdeményező és együttműködő város- és térségfejlesztés lényege az önkormányzati irányító szerep felvállalása, a koordináló szerepkör erősítése, amely gazdaságélénkítő kormányzást, a gazdasági szereplők orientálását jelenti, megteremtve a lakosság és a gazdasági szereplők számára az ideális intézményi és infrastrukturális feltételeket. A külső források szűkülésének megállítása mellett a belső források bővülő újratermelése irányába kell elmozdulnia úgy, hogy az itt keletkező hozzáadott érték minél nagyobb hányada kerüljön visszaforgatásra, alapot képezve a város- és térségfejlesztés újratermelő forrásainak biztosításához. Ez a fejlesztési forráskészlet fenntarthatóságának, egyben a foglalkoztatás növelésének is feltétele.

1.1 A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZER KIÉPÍTÉSE

Szervezeti rendszer kialakítása
(városfejlesztő,
ingatlangazdálkodó gazdasági
társaságok)

A kezdeményező város- és térségfejlesztés megvalósítása elválaszthatatlan a változó hazai és nemzetközi gazdasági körülményekre eredményesen reagálni képes szervezeti és pénzügyi rendszer kiépítésétől. E komplex rendszernek egyrészt összhangban kell lennie az ország és a budapesti agglomeráció teljesítőképességével, másrészt pedig biztosítani szükséges az önálló gazdasági potenciált kiépítő és kihasználó városgazdálkodási mozgásteret. A következő években a város- és területfejlesztésre fordítható források nagyobb része uniós támogatásokból adódik, ezért ebben az időszakban szükséges létrehozni azt a gazdasági alépítményt, ami biztosítja a város és térsége gazdasági kormányzását a vonzó gazdasági környezet kialakítása céljából. Fő kezdeményező szerepek:

- *Elősegítő szerep:* hatékony területhasználat, infrastruktúra-fejlesztés és működtetés, város- és területfejlesztési intézményrendszer és jogi környezet kialakítása, kommunikáció.
- *Koordinátor szerep:* gazdasági tervezés, egyeztetés, közvetítés, hálózatok létrehozása.
- *„Képessé tevő” szerep:* szakértői és technikai segítségnyújtás, információ- és tanácsadás, üzleti tréningek, továbbképzési programok szervezése, üzleti inkubáció.
- *Serkentő szerep:* kedvező hitelek, adókedvezmények, alacsony bérleti díjak, marketing.

A város- és területfejlesztési feladatok megvalósításához azzal adekvát **stratégiai és operatív város- és területfejlesztő szervezetre** van szükség. A stratégiai szervezet alapfeladata Budapest és térségére vonatkozó stratégiai fejlesztési döntések előkészítése és egyeztetése. Tagjainak a következő körből szükséges kikerülnie: az állam, a Fővárosi Önkormányzat és a kerületek képviselői. Munkájában részt vesznek társadalmi és szakmai szervezetek delegáltjai. Az operatív feladatokat ellátó szervezeti egység (vagy egységek) munkáját szakértők, szakértői munkacsoportok segítik. Tevékenysége az alábbi fő tématerületeket fedi le

- források feltárása, optimális felhasználása, fejlesztési pénzalap működtetése,
- partnerek bevonása, érdekegyeztetés az érintett szervezetekkel,
- projektek tervezése, szervezése, helyzetbe hozása, koordinációja,
- rugalmas alkalmazkodás biztosítása a piaci helyzethez,
- a stratégia megvalósulásának, a projektek végrehajtásának ellenőrzése, monitoringja,
- kommunikáció, marketing stb.

Az egyes kiemelt projektek szintjén, illetve egyes adminisztratív egységekhez kapcsolódóan további város-, vagy ingatlanfejlesztő társaságok működtetésére is szükség van. Ilyen (taktikai jellegű) társaságok részben már jelenleg is működnek a egyes önkormányzatok városfejlesztő, ingatlangazdálkodó és projektmenedzsment cégeiként.

Pénzügyi rendszer kialakítása
(város- és területfejlesztési
alapok, külföldi és magánforrások
bevonása)

A stratégiai szervezet akkor képes betölteni szerepét, ha a konkrét források felhasználását képes befolyásolni. A város- és területfejlesztés szempontjából kiemelt fontosságú, hogy létezzenek olyan pénzügyi alapok, amelyek a fejlesztést szolgálják, annak speciális ágazataira (bérletelés felújítás, közterület megújítás stb.) fókuszálnak, illetve terület- (városrész-) specifikusan működnek. A stratégiai intézmény gazdasági mozgásterének biztosításához hosszú távon rendelkezésre álló forrásokra van szükség, melyek formailag pénzügyi alapon koncentrálnak. A létrehozandó budapesti város- és területfejlesztési alap(ok) működésének célja, hogy a főváros gazdasági ereje közvetlenül kötődjön a budapesti gazdasághoz, úgy, hogy annak alakulására a stratégiai fejlesztő szervezet révén képes legyen hatást gyakorolni.

A város- és területfejlesztési alapok fókuszterületeit, működési feltételrendszerét az uniós és egyéb források bevonhatóságának elemzése mellett az operatív programozás és azt követő városfejlesztési alapokra vonatkozó projekt kidolgozása során kell részletesen meghatározni. Az alapok indikatív bevételi szerkezete és forrásai a következők lehetnek::

1. *Kezdő tőke létrehozása:* az intézményrendszer felállítása, mozgásterének kialakítása céljából.
Indok: a stratégiai időtáv, a feladatok nagysága megfelelő méretű induló alaptőkét igényel.
Források: állami, fővárosi, kerületi, egyéb (pl. kötvény, vagyoneértékesítés, gyűjtés).
2. *Állandó, normatív típusú bevételek:* a stratégiai folyamat fenntartása stabil forrásellátást kíván.
Indok: A fejlesztési forrásképzés igazodjon az ország és Budapest teljesítőképességéhez.
Források: 1) a közszféra költségvetéseinek vagy adóbevételek meghatározott százaléka

(állam, főváros, kerületek önkormányzatai, egyes közintézmények), , pl. ingatlan-, iparűzési, idegenforgalmi adók hányada, 2) építési jogok, különböző díjak arányos részei, 3) egyéb.

3. **Gazdálkodói, „üzleti” típusú bevételek:** a stratégia megvalósítása együttélést követel a piaci körülmények változásával, amihez üzleti jellegű magatartásra is szükség van.

Indok: a létrehozandó stratégiai szervezet piacialakító erő, egyben a gazdasági lehetőségek megteremtője is. A - koncepció alapján történő fejlesztések megvalósítása felértékelődéssel jár egy-egy területen, emiatt a stratégiai szervezetnek részesednie kell a keletkező gazdasági hasznokból, pénzügyi visszacsatolás formájában. Stagnálás, csökkenés esetén pedig a szervezet jelzést kap tevékenysége hatékonyságáról, következményeiről.

Források: ingatlangazdálkodás, hasznosítási díjak (pl. bérlet, területhasználat, reklám, parkolás), osztalék, részesedés, a magánberuházások normatív jellegű város-, vagy infrastruktúra-fejlesztési hozzájárulásai, közberuházások területfelértékelő hatásából származó részesedés, a köztulajdonú üzletek, vendéglátóhelyek bevételeinek meghatározott hányada, kiadványok és rendezvények bevételei, üzletrész hozamok stb.

A kiadások lehetséges szerkezete:

- ingatlangazdálkodás (vásárlás, kisajátítás, fejlesztés, felújítás),
- városrendezés ingatlanfejlesztéshez, zöld-, és közterület-rendezéshez kapcsolódóan,
- projektszervezés, projektben való részvétel,
- saját beruházások végzése,
- kedvezmények nyújtása,
- bonyolítás, ügyintézés,
- helyi akciók és csoportok munkájának támogatása,
- kommunikáció, marketing,
- információs rendszer kiépítése, naprakészen tartása,
- egyéb, pl. távmunka, távoktatás szervezési költségei, stb.

1.2 A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS FORRÁSSZERKEZETÉNEK ÁTALAKÍTÁSA

Fenntartható forrásteremtés, értéktöbblet visszaforgatás

A külső források apadásával párhuzamosan Budapest város- és térségfejlesztésének, ill. üzemeltetésének egyre inkább a belső források visszaforgatására kell támaszkodnia. Az EU támogatásokkal létrejövő új infrastruktúra és eszközpark magasabb minőségű és ezzel együtt sok esetben többlet ráfordítást és kisebb mértékű foglalkoztatást igényel. A fejlesztések hozadéka akkor jelentkezik, ha energiatakarékosabb, zéró károsanyag-kibocsátású technológiák kerülnek alkalmazásra – ami feltétel a megújuló energia használatát támogató projekteknél –, ezért lényeges az EU források maximalizált kihasználása.

Az EU fejlesztési források hatékony kihasználása → hosszú távú multiplikátor- hatás biztosítása

A Budapestet is magában foglaló Közép-Magyarország régió a forrásstruktúrát és nagyságrendet meghatározó három régiótípuson belül a legfejlettebb régiók kategóriájába fog tartozni a 2014–2020 közötti költségvetési időszakban. A forrásstruktúra vonatkozásában ennek legfontosabb következménye, hogy a Strukturális Alapokon belül az Európai Szociális Alap (ESZA) források lesznek meghatározóak (52%), míg az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) források fedik le a további 48%-ot. Előtérbe helyeződnek a tartalomfejlesztési célú projektek, és nagy hangsúlyt kap a szociális kirekesztés és a szegénység elleni küzdelem (ESZA). Az infrastrukturális beavatkozásokat is lehetővé tevő ERFA forrásokon belül 5% jut a fenntartható városfejlesztésre.

További források megújuló energia projektekre és a KKV-k fejlesztésére jutnak, az utóbbira jóval jelentősebb arányban. A csökkenő tendenciájú uniós támogatások felhasználásának a fenntartható és multiplikátor-hatású, saját forrásokra építő városfejlesztés megalapozását kell szolgálnia.

**Fejlesztési célterületek definiálása
Gazdasági vezérprojektek
megfogalmazása (klaszter-
hálózattal)**

A Fővárosi Önkormányzat kezdeményező, illetve koordinációs szerepét a területhasználat vonatkozásában is érvényesíteni szükséges, hogy a terület-, város- és térségfejlesztő erőket a legjobb helyzeti energiával és sajátosságokkal rendelkező területekre összpontosítsa, akkor is, ha ott tulajdonnal nem, vagy csak korlátozott mértékben rendelkezik. A célterületekre történő forráskoncentráció az utóbbi esetekben a kerületekkel, az agglomerációs településekkel és a tulajdonosokkal történő partneri együttműködéssel, szervezéssel, marketinggel, városrendezési eszközökkel, anyagi hozzájárulással (pl. a város- és területfejlesztési alap révén) érhető el. A fejlesztési célterületek sok feladat végrehajtására alkalmasak, és szükségszerűen nem csak a bank-, az iroda-, a szolgáltató, illetve a lakásszektor számára szükséges területek előkészítésére. Kijelölendők olyan területek is, ahol a tömegesebb, ugyanakkor minőségi munkahelyteremtésre nyílik lehetőség. Célkitűzés a gazdasági hasznosítású fejlesztési célterületek tematikus megfeleltetése, ami a gazdaságfejlesztés fő irányának megfelelő, hozzáadott értéket képző tudás-intenzív ágazatok (K+F+I, ITK, fejlesztő és kutató szervezetek, egészséggazdaság, stb.) klaszterekben szerveződő megjelenését jelenti. Szükség van ugyanakkor termelő tevékenységet folytató termelő ágazatok jelenlétére is, amelyek a „zöld” gazdasághoz köthető környezetbarát technológiákat, eszközöket, berendezéseket állítanak elő, és nagyszámú szakképzett munkaerőt foglalkoztatnak. Meg kell határozni továbbá a hagyományos kereskedelmi és logisztikai funkciók területeit is, kötelezően előírt paraméterek szerinti, magas szintű környezeti kultúra kialakításával.

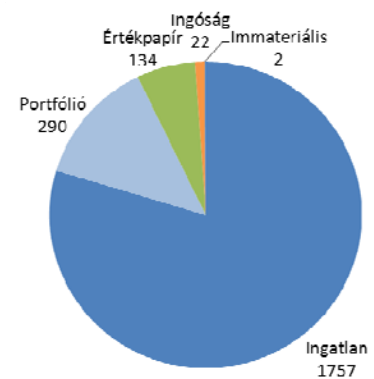
**Beruházás-ösztönzés, vállalkozási
kultúra fejlesztése, az innovatív
mikro- és kkv-k támogatása**

A gazdaságfejlesztési célokban megjelölt tudás-intenzív ágazatok KKV-inak erősítését a Fővárosi Önkormányzat csak indirekt módszerekkel – szervezéssel, szakmai rendezvényekkel, népszerűsítéssel, információhoz, mintákhoz juttatással, stb. – képes megalapozni. Kiemelt eszköz a meghatározott profilú KKV-k fejlődéséhez a piacteremtés, a helyzetbe hozás elősegítése. A közintézményeknek és a közszférának lehetősége van hazai cégek preferálására. A KKV-kat helyzetbe hozó lépés, ha a Fővárosi Önkormányzat mindezek mellett a beszerzéseit fokozatosan a régióban, illetve a szűkebb várostérségben működő termelő és szolgáltató vállalkozásokra összpontosítja, hogy a beszerzéseknél ezeket a cégeket részesítse előnyben.

1.3 ÖNFENNTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA

**Egységes, menedzsment
szemléletű fővárosi
vagyongazdálkodás**

Az önkormányzati rendszer kiépülésének első húsz évében, a Fővárosi Önkormányzat városgazdálkodási rendszerén belül nem alakult ki az egységes vagyongazdálkodási rendszer módszertana. A rendszerváltás óta az önkormányzati ingatlanvagyon folyamatosan csökkent és szétforgácsolódott, a saját tulajdonú ingatlanhasznosításra alapuló, átfogó fejlesztések nem valósultak meg. Pozitív változások az utóbbi években kezdődtek el. A korszerű vagyongazdálkodásban a gazdasági és gazdálkodói cél a vagyon megtartása és fejlesztése, használati, illetőleg forgalmi értékének növelése, gazdasági folyamatok generálása. Az önkormányzati vagyon egy része kihasználatlan, más része fejlesztést, átstrukturálást igényel, mások pedig jövedelemtermelő működtetés alapján hasznosíthatók. A Főváros vagyongazdálkodása szervesen összefügg a budapesti és azon keresztül az ország gazdasági (piaci) viszonyaival. A hatékony vagyongazdálkodás megvalósítása ezért igényli a vagyon pontos gazdasági (piaci) értékének ismeretét. A vagyongazdálkodás hatékonysága érdekében megbízható, többrétegű, „multifunkcionális” adatbázisra van szükség, aminek fő rendezőelve az értékalapúság.

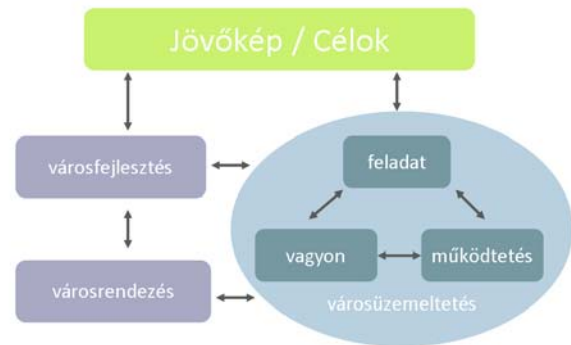

A Főváros vagyonának könyv szerinti értéke
vagyontípusok szerint (mrd Ft)

A városüzemeltetés területén is a vagyongazdálkodáshoz hasonló fordulatra volt szükség, mivel az 1990-es önkormányzati alapok lefektetését követő húsz évben nem érvényesült a hatékonysági követelményeket magában foglaló városüzemeltetési stratégia. A megoldás a kortárs szakmai álláspontot követi. E szerint a városüzemeltetés holding-

Meglévő vagyon koncentrálása, fejlesztése, bevételnövelés

rendszerben működtethető hatékonyan, amely zártkörűen működő részvénytársaság, és hatáskörébe a fővárosi tulajdonú közmű- és közszolgáltató gazdasági társaságok kerülnek. A kezdeményezésre, tudásra, „zöld” gazdaságra alapozott város- és területfejlesztés, melynek szerves része az önfenntartás felé tartó városgazdálkodási rendszer, csak városon belüli és városhatárt átlépő térségi (agglomerációs) szerveződésben lehet gazdaságilag hatékony. Kiváló módszer erre a klaszter-építés, amely összefogja az egyes tevékenységeket mind vertikális, mind horizontális struktúrákban.

Energiahatékony technológiák alkalmazása a városüzemeltetésben

A városgazdálkodás intézményeiben cél a megújuló energiaforrások és energiatakarékos technológiák alkalmazása. Ennek megvalósításában meghatározó igazodási pont az Európai Unió gazdasági növekedési stratégiája, az „Európa 2020”, amelynek fő célkitűzései között szerepel az alacsony szén-dioxid-kibocsátás, környezetvédelem, új, környezetbarát technológiák alkalmazása, hatékony villamosenergia-hálózatok.

Normatív városfejlesztési finanszírozás

A közsféra és a magántőke a város- és térségfejlesztés megvalósításának két pillére. Ki kell dolgozni olyan normatív szabályrendszert, amely átlátható és kiszámítható módon orientálja a fejlesztő erőket úgy, hogy a kapcsolódó közösségi fejlesztési igények is megvalósuljanak. A finanszírozás elve, hogy normatív szabályok szerint a fejlesztő a beruházási összeg nagyságához, vagy a terület értékváltozásához viszonyított díjat fizet városfejlesztési, és/vagy terület-, illetve infrastruktúra-fejlesztési alapba.

A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

- ▶ stratégiai városfejlesztő szervezet döntéshozói és operatív munkacsoportjának létrehozása;
- ▶ városfejlesztő és ingatlangazdálkodó gazdasági társaságok – mint a stratégiai szervezeti struktúra hálózati elemei – létrehozása és működtetése;
- ▶ város- és infrastruktúra-fejlesztési alapok létrehozása;
- ▶ ösztönzés a befektetői/vállalkozói profit visszaforgatására;
- ▶ az adómegosztás állam és Főváros közötti arányának utóbbi javára történő módosítása;
- ▶ üzleti inkubációs, szolgáltató és információs központok létrehozása;
- ▶ fejlesztési célterületek kijelölése különböző ágazati fejlesztési célok mentén;
- ▶ a szétaprózott közvagyon elemek koncentrálása;
- ▶ a közszolgáltatásban résztvevő vagyonelemek mellett bevételt teremtő gazdálkodás kialakítása, bővítése;
- ▶ pontos és piaci alapú vagyonyilvántartás;
- ▶ professzionális menedzsment;
- ▶ erőforrások optimalizálása, energiatakarékos megoldások alkalmazása;
- ▶ adókedvezmények, támogatások nyújtása a megújuló energiát használók, technológiát fejlesztők számára;
- ▶ energia-klaszterek szervezése;
- ▶ normatív településfejlesztési megállapodás kidolgozása;
- ▶ helyi gazdaságfejlesztést és klímabarát megoldások közbeszerzési preferenciája.

2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG ◀

Budapest gazdasági helyzete, fejlődésének minősége és dinamikája az ország és a közép-magyarországi régió versenyképessége szempontjából kiemelt jelentőségű, alapvetően befolyásolja az ország teljesítőképességét. A főváros és térsége gazdasági szerkezetéről megállapítható, hogy a rendszerváltás óta a szolgáltató szektor aránya nagymértékben, a hozzáadott érték tartalmú tevékenységek részesedése folyamatosan nőtt, párhuzamosan az ipari, építőipari szektor háttérbe szorulásával. Az alapvető gazdaságpolitikai cél: stabil, erős, versenyképes gazdaság megalapozása, amely a meglévő munkahelyek megtartása mellett újakat hoz létre, és amely a városlakók és -használók számára képzettségüknek és készségeiknek megfelelő kiteljesedési lehetőséget és létbiztonságot nyújtó jövedelemszerzést kínál, a továbbképzés, ill. új technológiai és innovációs ismeretek folyamatos elérhetőségének biztosításával.

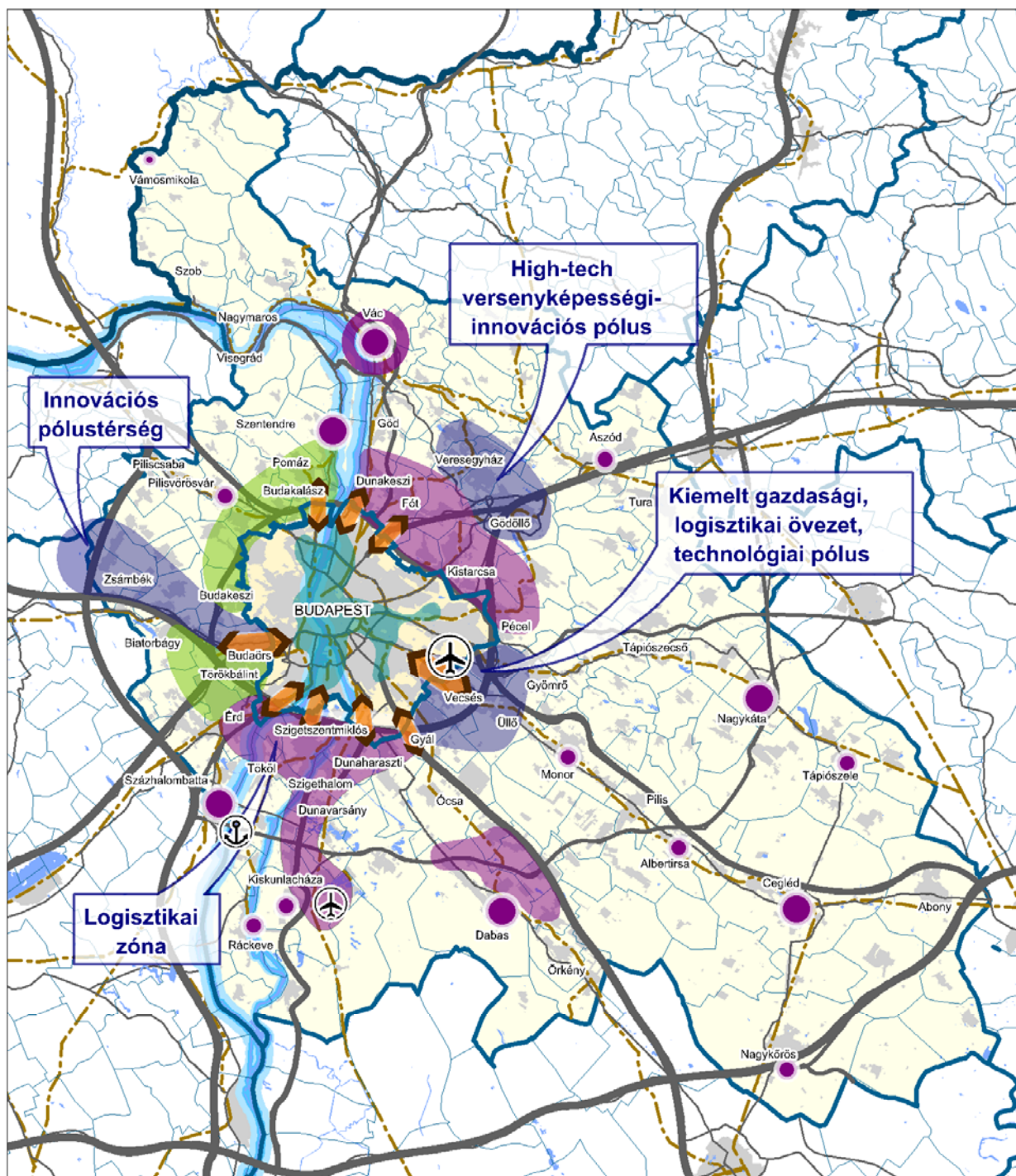
Budapest és térsége gazdaságfejlesztési célja, összhangban a nemzetgazdasági célokkal, hogy export-orientált ágazatok fejlődjenek, minél kisebb mértékű import-, anyag- és energia tartalommal, ami jórészt a hatékonyság és a piacképesség javításával érhető el, a fenntarthatósági követelmények betartása mellett. Elengedhetetlen Budapest gazdasági szerkezetének versenyképes, térségi és nemzetközi együttműködésekre épülő, hazai erőforrásokra és nemzetközi befektetői tőkére egyaránt alapozó átstrukturálása. Hiányosságok tapasztalhatók a tudástranzfert biztosító szereplők egymás közötti és a piac, illetve a képzést és kutatás-fejlesztést végző helyek közötti információáramlásban, továbbá a kapcsolati hálók erősítésében. Ez hátráltatja a hatékony reagáló képességet, lassítja az innováció (K+F+I) gazdasági transzformációjának sebességét. Alapvető cél tehát a gazdaság innovatív, energiahatékony, „zöld” jellegének biztosítása és ehhez a befektetőbarát üzleti klíma, vonzó gazdasági környezet megteremtése.

Előnyben szükséges részesíteni a gazdasági környezethez alkalmazkodni képes, magas hozzáadott értéket létrehozó ágazatokat, egyúttal erősíteni kell Budapest egyetemvárosi, K+F+I és vállalkozásbarát jellegét. Térségi jelentőségű ügy olyan gazdaságfejlesztési tengelyek, vállalkozási térségek, high-tech technológiai övezetek, innovációs pólusok kialakítása, ahol nagyszámú, hozzáadott értéket termelő, tudás-intenzív ágazatok és klaszterek telepednek meg, környezetbarát, de egyben versenyképes technológiát és szakképzett munkaerőt alkalmazva.

A főváros innovációs jövőjének meghatározó pillérei az országos stratégia, a nemzetközi tudásáramoltatás, és az innovatív városvezetés. Miután a főváros innovációs tevékenysége kiemelkedik az országos átlagból, a szűkebb környezetet elemző Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája 2014-2020 meghatározó a régió jövője szempontjából, hiszen az ebben megjelenő fejlesztési prioritások hangsúlyossá tesznek célterületeket. A célterületek, melyek fejlesztése Budapest szempontjából is kulcsfontosságúak, a következők: gyógyszeripari innováció, információs technológia innovációjának támogatása, innovációs együttműködések segítése, a zöld innováció illetve az innovatív vállalkozások tevékenységének támogatása.

Magyarország a gazdaságélénkítésének forrásai közül a hagyományos energiafajták szempontjából sebezhető a legjobban. Kevés van belőlük, a felhasználásuk is pazarló, és gyengül a humán erőforrás-bázis is (csökkenő születésszám, elvándorlás, képzettségi hiányosságok stb.). Rendelkezünk viszont megújuló-megújítható forrásokkal (pl. termál, hulladék, szél-, napenergia), óriási tartalék rejlik az energiahatékonyság javításában, és bőven adott a „kifogyhatatlan” humán erőforrás.

Az energiatakarékosság, a megújuló energiaforrások növelése hatékonyságra, innovációra készíteti a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdaság-szerkezetet. A „zöld” gazdaság átfogja a teljes urbanisztikai rendszert (ld. gazdaság, tudomány, oktatás, energia, infrastruktúra, lakhatás, üzleti klíma, közterület-használat, rekreáció, turizmus stb.). Ez lehet a megújuló Budapest és az agglomeráció gazdaságának egyik fő „versenyképes” prémium hozzáadott értéke, mert helyi, megújuló, egyensúlyi, azaz fenntartható.

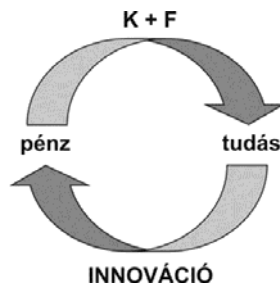

	Gazdasági pólustérségek		Ipari szerkezetváltó térség
	Fővárosi munkahelyi térség		Térségi vállalkezési és foglalkoztatási központ
	Vállalkezési térség		Kaputérségek
	Innovációs vállalkezési öv		Nemzetközi kikötő
			Repülőtér

Budapest és Pest Megye Területfejlesztési Konceptiójának közös javaslata

2.1 TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ ÉS TUDÁSTRANSZFER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

Kapcsolatháló létrehozása, működtetése az önkormányzat, a gazdaság szereplői, valamint a képző- és kutatóhelyek között

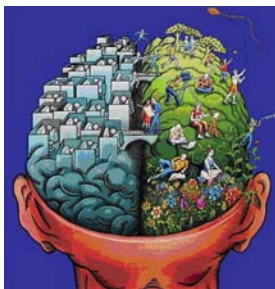

(forrás: <http://matud.iif.hu>)

Rugalmas, a kereslethez alkalmazkodó munkaerő-képzés középf- és felsőfokon

Tehetséggondozás, kutatói életpálya

A kutatás, fejlesztés és innováció potenciálnövelése

(forrás: terpszichologia.hu)

A kutatás-fejlesztés területe szorosan kapcsolódik az ún. zöld gazdaság összes ágazatához. Az innovációnak köszönhetően már ma is elérhetők az anyag-, víz- és energiatakarékos, a hulladékszegény vagy hulladékmentes technológiák. A városi és térségi együttműködési rendszerek szervezése, ahol az innovációs intézmények koncentrálódnak, segítheti a kis- és középvállalkozások (KKV-k) bekapcsolódását az öko-innovációs folyamatokba, olyan vertikális és horizontális együttműködési formákat létrehozva, amelyek keretében valós feltételek mellett lehet tesztelni a technológiákat és folyamatokat.

A város és térsége gazdasági versenyképességének egyik kulcsa – a sokszínűség mellett –, a strukturált specializáció, melynek szervezeti megjelenési formái a klaszterek, az egyes gazdasági ágazatokhoz tartozó cégek egymást erősítő hálózatai. A jól működő klaszterek pozitívan hatnak a foglalkoztatásra és a gazdaság teljesítőképességére. Mivel a gazdaságélénkítés főként a magas hozzáadott értéket termelő, kreatív gazdasági ágazatokon múlik, ezért célkitűzés az együttműködés a K+F+I és az üzleti szféra kapcsolatrendszerével.

Kiemelt feladat a tudásgazdaság szereplői közötti kooperáció ösztönzése a minél több innovatív tartalmú termék létrehozása és minél több, magasan képzett munkaerő lekötése érdekében, növelve a város gazdasági versenyképességét.

A város és térsége gazdaságára ható tényezők közül a munkaerőpiac alakulása az egyik leghangsúlyosabb. Célkitűzés a képzés, az átképzés és a továbbképzés feltételeinek, intézményrendszerének erősítése, együttműködés a munkáltatókkal és képzési helyekkel.

A képzési kínálat erősítése és piaci igényekhez igazítása egyúttal az innovációs kapcsolatháló és a tudástranszfer klaszterek szervezésének eredménye és részfeladata. Az önkormányzat számára elsősorban az információáramlás javítása, amely jelentős beruházási igény nélkül segíti a magasabb hozzáadott érték előállítását, a gazdasági hatékonyság fokozását.

A város jelenleg a felsőoktatásban, kutatás-fejlesztésben országos vezető szereppel rendelkezik, melynek megőrzéséhez szükség van a tehetséggondozás erősítésére és egy biztos kutatói életpálya modellre. Nemzetközi szintű eredmények a jól megválasztott és hagyományosan eredményes képzési háttérrel rendelkező kutatási területek – és kutatók – közvetlen és közvetett támogatásával érhetők el. Budapest humán tőkéje és kutatás-fejlesztési potenciálja birtokában elsősorban a jövőben hasznot hozó, akár új iparágakat is megalapozó kutatások-fejlesztések helyszíne lehet.

A gazdasági tevékenységek szerkezetének – a hatékony és versenyképes működés érdekében – olyan irányba kell eltolódnia, ami minél magasabb hozzáadott értéket termel, korszerű eljárásokat alkalmaz. Cél a kutatási és fejlesztési potenciál növelése úgy, hogy a kereslet, a felhasználó lakosság és az üzleti szféra minél inkább képes legyen kapcsolódni az innovációhoz.

A versenyképesség-növelés részét képezi az is, hogy relatíve csökkenő anyag- és energia bevétel mellett, minél nagyobb új szellemi többlet jelenjen meg a piaci termékekben, szolgáltatásokban. A folyamat közvetítésében az üzleti szolgáltatások kulcsszerepet játszanak. Az áthatások, az igények felkeltésének fontos eleme a földrajzi közelség, így például ipari parkokban, egyetemhez közel, ahol ún. inkubálással piaci forgalmazásra alkalmassá lehet tenni az innovációs eredményt.

Budapest foglalkoztatási lehetőségei az országos átlagot meghaladóak, a munkanélküliség mértéke is alacsonyabb. Összefüggésben a fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaságfejlesztéssel, Budapest általános foglalkoztatási céljai a következők:

1. monitoring az oktatás és a munkaerő piaci igények összhangjáért,
2. rugalmas támogatási formák terjesztése a munkaerőpiacon, mint atipikus formák terjedése, részmunkaidős, alkalmazott és megbízásos formák, feladat és időorientált, térbeli mobilitás elősegítése, önkéntes- és távmunka,
3. a végzettségek mellett a készségek, képességek életen át tartó frissítése,
4. az időskorú foglalkoztatás legalább megtartása, a gyakornoki munka és a fiatalok pályakezdésének elősegítése,
5. infokommunikációs- és „zöld” technológiákhoz való hozzáférés biztosítása a felhasználói képesség és készség fejlesztésével együtt.

A foglalkoztatás az életminőség biztosításának alapvető célja, mind az egyes embereknek, mind az önkormányzatoknak. Az egyéni és a közjő egyensúlya (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia, az Új Széchenyi terv) a fenntarthatóság elvének egyik kritériuma. A lakosság gazdasági aktivitásának fokozása, a hozzáadott értéktermelés, a vállalkozások piaci fennmaradásának, a gazdaság fejlődésének és a szociális elosztásnak döntő tényezője. A foglalkoztatás növelésében és egyensúlyban tartásában azonban alapvetően meghatározó a gazdaság helyzete, nevezetesen, hogy a munkaadók milyen piaci lehetőségekkel rendelkeznek. A gazdasági állapotokra pedig az önkormányzatnak elsősorban közvetett – elősegítő, orientáló, koordináló, serkentő, hatósági, stb. – eszközei vannak, az öngondoskodásra készítettség szellemében.

2.2 FELHASZNÁLÓBARÁT VÁROSKORMÁNYZÁS KIALAKÍTÁSA

Komplex, minőségi üzleti infrastruktúra- és szolgáltatás-kínálat, információk, kommunikáció és ügyintézés „egy kattintásra”

Nemzetközi szinten ma a helyi gazdaság fejlesztése során a lokális kezdeményezések felkarolására, a mikro- és KKV szektor szereplőinek elindulását, megerősödését, a gazdaság tágabb környezetébe való integrációját segítő akciókra, programokra van szükség. A helyi és a nemzetközi nagyvállalatoknak és a KKV szektor szereplőinek egyaránt kulcsfontosságú kérdés a jól képzett munkaerő megléte, az infrastrukturális környezet és a város által nyújtott komfort (közbiztonság, az egészségügyi és szociális szolgáltatások, oktatás, kultúra, sport és szabadidő eltöltésének minősége, stb.). Ez Budapest kiegyensúlyozott és fenntartható gazdasági fejlődésének egyik fő talapzata.

Cél, hogy a Főváros létrehozza és működtesse a vállalkozások letelepedését, alapítását és az üzletek bonyolítását megkönnyítő szervezeti hátterét. Ez a feladat a hazai és a külföldi vállalkozásokra egyaránt vonatkozik, és szervezési ügyekre, technikai segítségnyújtásra, tanácsadásra, információnyújtásra, ismeretterjesztésre terjed ki.

„Zöld” gazdaság meggyökereztetése

A tudás-intenzív gazdaság és különösen a K+F+I területe szorosan kapcsolódik a „zöld” gazdaság ágazataihoz. Kiemelt célkitűzés annak elérése, hogy az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások használata hatékonyságra, innovációra készítse a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdaság-szerkezetet. A környezettudatosság és a fenntartható gazdálkodás ismerveit terjesztő képzések, szakmai gyakorlatok nem csak piacképes termékekről kell szólni, hanem a felelősségteljes életmódról, üzletvitelről is. Ezek közül fontos kiemelni az információk és jó gyakorlatok terjesztését. Mivel a környezeti terhelés csökkentése alapvető cél, ezért fő feladat a technológiákat a környezetvédelmi és a gazdaságossági hasznosság együttesében értékelni, annak érdekében, hogy mérhető, reális kép alakuljon ki a zöldgazdaság hatékonyságát illetően.

(forrás: <http://zold-jovof.hu>)

A mérhetőség rendkívül jelentős, mivel az emisszió-csökkentés érdek, elterjesztéséhez szükség van adócsökkentésre, kedvezmények nyújtására, esetleg különadók bevezetésére érzékeny területeken, ágazatokban. Prioritásként kell kezelni az ún. klímabizottság kialakítását, amelynek fő célja a kibocsátás-csökkentés: tiszta technológiák bevezetése, szállítási igények csökkentése, klímakomfortosítás, klímakutatás és előrejelzés, szemléletformálás, fenntartható közszolgáltatások és hulladékgazdálkodás. A potenciális klíma-partnerek: ingatlanulajdonosok, lakossági közösségek, termelő-üzemek, kereskedelmi, szolgáltató cégek, K+F+I és oktatási intézmények, közintézmények, városi közszolgáltatási szervezetek, energiagazdálkodók, stb. A megfelelő partnerség kialakítása érdekében kiemelt feladat az agglomerációs térség településeinek működő szereplők bevonása is.

(forrás: <http://zold-jovof.hu>)

2.3 TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT

Fogadási feltételek javítása

A budapesti turizmus közvetlen (pl. szálláshelybevételek, adók, költés, stb.) és közvetett (pl. munkahelyteremtés, multiplikátor-hatás, interszekcionális jelleg, stb.) hatásai révén a budapesti és az agglomerációs gazdaság egyik húzóágazata, így fejlesztése kiemelt prioritást kell, hogy élvezzen az elkövetkező évtizedekben.

Budapest Magyarország legjelentősebb turisztikai desztinációja. Kiemelkedő turisztikai adottságokkal rendelkezik: fekvése, építészeti értékei, fürdőkultúrája, kulturális rendezvényei,

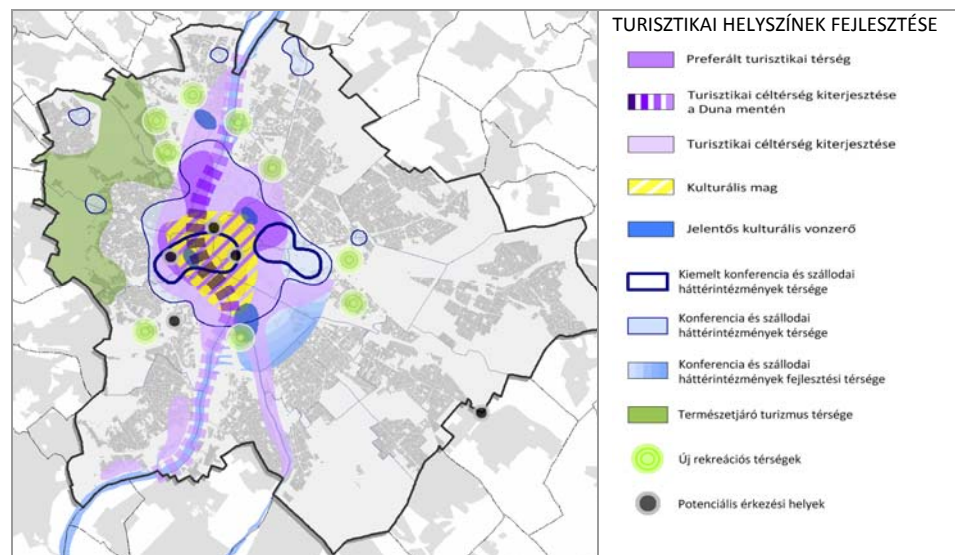
természeti adottságai és gasztronómiája révén nemzetközi viszonylatban is különleges és egyedi élményeket nyújt az idelátogatók számára.

Budapest és térsége fogadási feltételeinek színvonalasabbá tétele elsősorban a repülőtéri összeköttetés fejlesztésén, a turisztikai-információ ellátottságon (tájékoztatás), a műszaki és a humán, ill. a hivatásturisztikai infrastruktúra fejlesztésén, valamint a parkolási és közlekedési helyzet javításán keresztül valósítandó meg.

(forrás: <http://commons.wikimedia.org>)

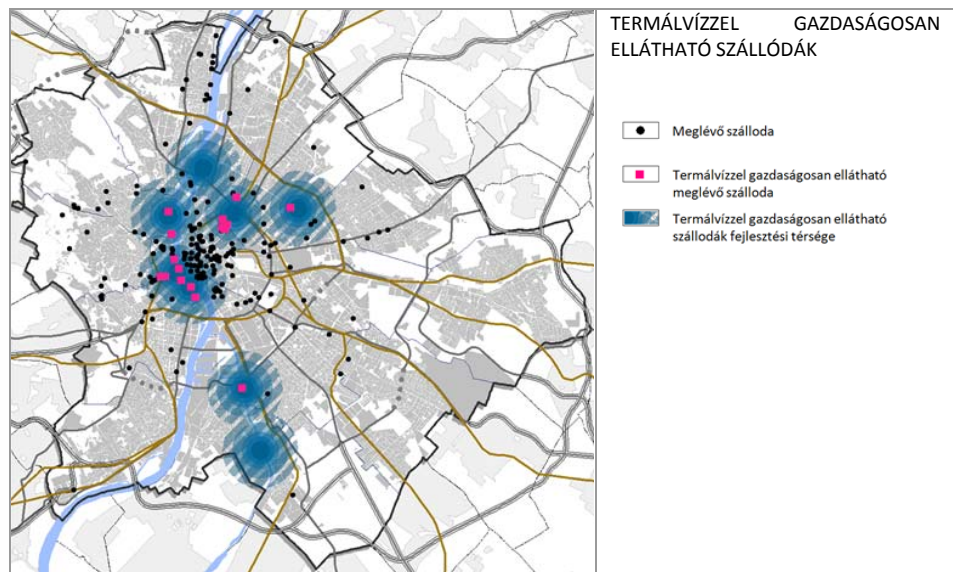
Vonzóók fejlesztése, a mai korszellem nyelvében történő megfogalmazása

Budapest meglévő turisztikai kínálatának továbbfejlesztése a múzeumok választékának szélesítése, a Duna-part és a vízfelület turisztikai és közösségi használatának növelése, a budapesti fürdők kínálatának és szolgáltatási színvonalának fejlesztése, látogatóbarát és nemzetközi szintű kiállítások rendezése, a múzeumok választékának szélesítése, az egészségturizmusban rejlő lehetőségek feltárása az aktív kikapcsolódási lehetőségek és a családi élményturizmus bővítése, az ökoturisztikai kínálat jelenleginél jobb kihasználása, egészségturizmusban rejlő lehetőségek feltárása, a rendezvény- és programkínálat bővítése, valamint a bor- és gasztronómiai kínálat fejlesztése révén, átfogóan pedig a turisztikai szolgáltatóipar fejlesztésével, a turisták mozgásterének meghatározásával, tájékoztató rendszer kiépítésével, folyamatos képzéssel valósítandó meg. A turisztikai látványosságok környezeti túlterhelésének elkerülése érdekében indikátorok kidolgozása és használata szükséges.

Budapest turisztikai adottságai közül kiemelt jelentőségű az egyedülálló termálvíz-kincs, ami a gazdaság fenntarthatóságának fő tényezője, egyik megújuló forrása. A termálvíz gazdasági hasznosítási lehetőségei széleskörűek, mert

- 1) az összes turisztikai és számos gazdasági szektort érint,
- 2) kevésbé érzékeny a szezonális és konjunkturális hatásokra,
- 3) erőforrásként is hasznosítható,
- 4) egyre nagyobb szerepet kap az egészséggazdaságban.

Budapest arculati deficitjének ledolgozása a turizmus marketing eszköztáráján keresztül

Budapest nemzetközi piacokon megfigyelhető arculati deficitjének „letörlesztése” a marketing-kommunikációs tevékenységek fejlesztése és erősítése, illetve a marketingre fordítható költségvetés megtöbbszörözése révén.

A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

- ▶ klaszterek, vezérprojektek és területi integráció szervezése;
- ▶ magvető pénzforsások és kezdő üzleti környezet kialakítása;
- ▶ befektetés-ösztönző és gazdasági kapcsolatok kialakítását célzó szervezet létrehozása;
- ▶ K+F+I tevékenység kedvezményezése, támogatása, fórumok, konferenciák szervezése;
- ▶ helyi beszállítói hálózatok szervezése, innovatív KKV-k piacra jutásának támogatása, kapcsolódás a nemzetközi innovációs hálózatokhoz;
- ▶ oktatás, képzés, inkubációs programok és üzleti élet kapcsolatának erősítése;
- ▶ a felsőoktatási elitképzés és a modern iparágakat (gyógyszeripar, géntechnológia, infokommunikációs technológiák, nanotechnológia stb.) szolgáló kutatás-fejlesztés együttműködéseinek elősegítése;
- ▶ felsőoktatás humán és műszaki feltételrendszerének javítását elősegítő kezdeményezések (ösztöndíjak, telephely biztosítás, lakhatás stb.) összehangolása a vállalati kutatóintézetekkel együttműködve;
- ▶ zöldgazdaság hatékonyságának javítása kedvezmények, ösztönzők, hitelek segítségével;
- ▶ zöldgazdaság tudásháttérének felmérése, egyetemi, kutatói bázisainak, érintett ágazatok, vállalatok és KKV-k klaszter-hálózatának, nemzetközi kapcsolatrendszerének kiépítése;
- ▶ klímapartnerség létrehozása;
- ▶ „zöld” elvek érvényesítése a közbeszerzésekben;
- ▶ a „zöldkultúra” megismertetése, oktatása, gyakorlati bevezetése, művelése;
- ▶ erős Budapest márka felépítése, turizmus marketing, piaci megjelenés és fenntartása, partnerségi kapcsolatok erősítése;
- ▶ a Duna-part hozzáférhetőségének javítása, vízparti szabadidős zónák kialakítása, úszó szabadidős- és vendéglátó egységek számának és szolgáltatási színvonalának emelése;
- ▶ egészségturizmus és aktív kikapcsolódás feltételeinek fejlesztése, fürdők gyógyászati szolgáltatásainak fejlesztése;
- ▶ Budapest rendezvény- és programkínálatának bővítése a meglévők továbbfejlesztésével, új rendezvényekkel, nagy befogadóképességű, korszerű konferencia központ kialakítása.

3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN ◀

Budapest és várostérsége csak együtt lehet sikeres az európai városok növekvő versenyében. A közös sikerhez a terület- és településfejlesztés valamennyi állami, önkormányzati, gazdasági és civil szereplőjének közös érdekek alapján közös célokat megfogalmazó és összehangolt fejlesztési eszközöket alkalmazó, sokoldalú együttműködése szükséges.

Az együttműködés kulcsa az összehangoltság kell, hogy legyen, ennek alapja pedig a jogi, intézményi feltételek kialakítása. Közös érdek e nagyvárosi tér munkamegosztáson alapuló erős kohéziós egységgé formálása.

Mivel Budapest térségi funkciói – eltérő intenzitással – eltérő hatásterületeken érvényesülnek, ezért a város és térsége közötti partnerséget, együttműködésüket és a jövő tervezését is (eltérő tartalommal) három szinten indokolt értelmezni és megszervezni:

- Budapest és a budapesti gazdasági térhez tartozó városok (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Szolnok, Hatvan-Gyöngyös) között – egy európai szinten pozicionálható egységes budapesti gazdasági tér kialakítása érdekében;
- Budapest és Pest megye között – a térségi szinten összehangolt fejlesztés megvalósítása és az agglomerációs problémák hatékony kezelés érdekében;
- A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések között – a terület- és településközi fejlesztési és rendezési feladatok megoldására, közös integrált fejlesztési programok kezdeményezésére.
- A huszonhárom budapesti kerületi önkormányzat és a fővárosi önkormányzat között – az egységes budapesti várospolitiká, az összehangolt fejlesztési irányok meghatározása érdekében.

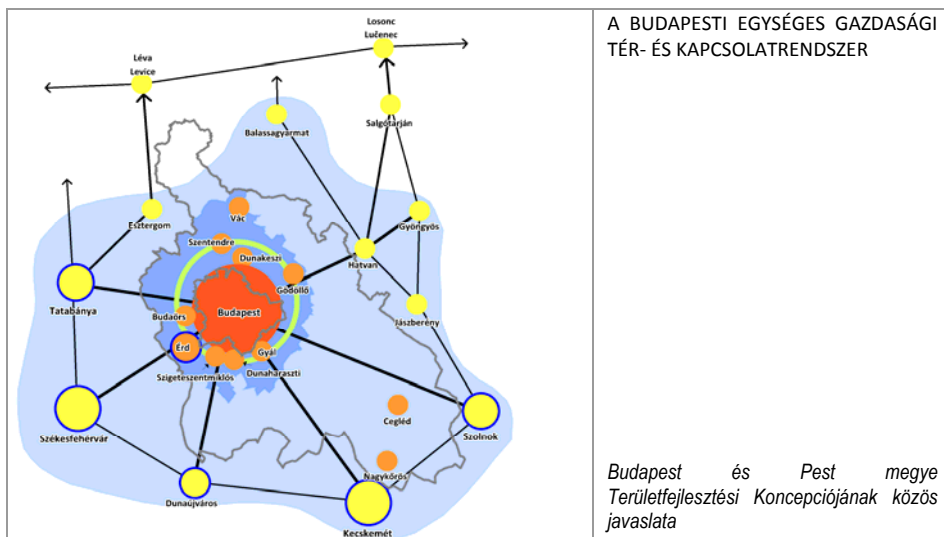
Az együttműködést és a közös tervezést ki kell terjeszteni a terület- és településfejlesztési célok valamint az alkalmazásra kerülő fejlesztési- és rendezési eszközök összehangolására, ezeken belül kiemelten: a térszerkezet közös érdekű fejlesztésének tervezésére, a térségi gazdaság fejlesztésére, a térségi zöldövezet kialakítására és a közlekedés térségileg összehangolt fejlesztésének tervezésére.

3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN

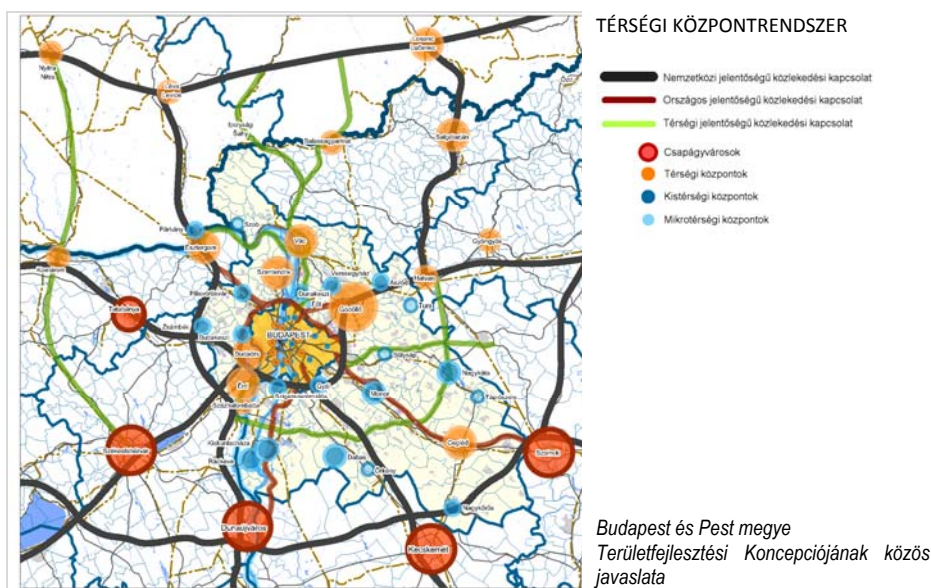
A főváros és térsége együttműködésének, összehangolt gazdasági fejlesztésének legágabb köre a megújuló Országos Területfejlesztési Konceptióban meghatározott Budapesti gazdasági térség lehet. Budapest európai és Kárpát-medencei térben történő újradefiniálása érdekében indokolt egy – a mai agglomerációnál és a mai Közép-Magyarország régióval nagyobb, több mint három milliós fő népességű – nagyvárosi funkcionális várostérség meghatározása, és e mentén – önkéntes társulások formájában – a partnerségi hálózatok kiépítése.

A lehatárolást a mai megyehatároktól függetlenül, az új közigazgatási rendszerben létrejövő új járáshatárok figyelembevételével, a településhálózatra vonatkozó korábbi térségi kutatások eredményeinek felhasználásával kell elvégezni. E kör határán ott vannak azok a már önálló térségekkel rendelkező ún. „csapágyvárosok”, amelyeknek az európai és az országos térszerkezetben való definiálása nem függetleníthető a fővárosától.

Az összehangolt térségfejlesztés célja, hogy Budapest és nagyvárosi térsége Közép-Európa egyik legversenyképesebb, intelligensen fejlődő, urbanizálódó, élhető központjává váljon.

E térségre indokolt kidolgozni azt a stratégiai térség- és gazdaságfejlesztési tervet, amely megalapozhatja majd a nagytérségi szintű stratégiai döntéseket. Ennek érdekében a közös érdekek azonosítása szükséges a térségi gazdaságfejlesztési stratégia megfogalmazása és a felek érdekeit figyelembe vevő térségi együttműködés tartalmának kimunkálása során, továbbá elengedhetetlen az egységes gazdasági tér pozicionálása a Közép-európai, európai térben. Ez az elfogadott Európai Duna Régió Stratégia mentén formálódó – szűkebb és tágabb térségi – együttműködési formákban rejlő lehetőségek kihasználását is megkívánja.

3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT

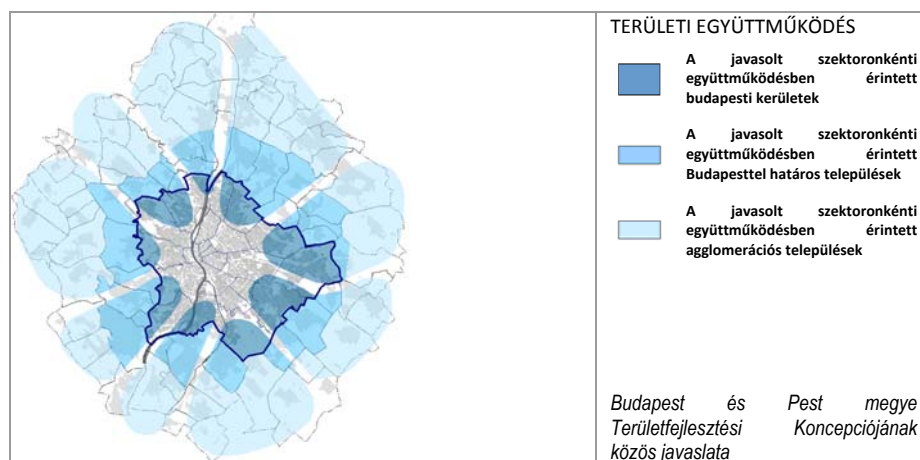
Budapest és Pest megye közösségeinek fejlődése, anyagi gyarapodása és jóléte szerves módon és szorosan kapcsolódik össze, ezért csak együtt lehetnek sikeresek. Budapest és a térségi városközpontok, valamint a vidéki térségek a gazdasági teljesítmény és az értékteremtés egyedi, megkülönböztető erővel bíró hálózatát alkotják, biztosítva a nagy létszámú és képzett munkavállalók, valamint a vállalkozások tömegét, a növekedés alapját képező regionális innovációs rendszert, az infrastruktúrát és a térség jelentette perspektíva elérhetőségét a társadalom széles rétegei számára.

Ebben az erős, többközpontú kapcsolati térben város és vidék, illetve Budapest és Pest megye nem elszigetelten, hanem munkamegosztásban kell, hogy működjön, létrehozva az értékteremtő képesség és gazdasági aktivitás agglomerációját, klasztereit, kiemelten a tudásgazdaság, a K+F+I, a csúcstechnológiát képező feldolgozóipar, a kreatív iparágak, a turizmus valamint általában a szolgáltatások területén. A jó minőségű egészséges élelmiszerek

fővárosi fogyasztói piacon való megjelenésének támogatása a térségi munkamegosztás egyik fontos szegmense, mely a vidéki térségek helyi gazdaságfejlesztésének támogatása mellett a hazai, egészséges termékek fogyasztásának népszerűsítését is szolgálja.

A korábbi időszakokra jellemző partikuláris, a versengő döntéshozás eredményeként – többnyire egymással összehangolatlanul – megvalósult projektek nem voltak képesek új pályára állítani és megfelelő pozícióba juttatni a térséget. Ezért szükséges, hogy az elszigetelt, egyedi projektek megvalósítására irányuló tervezést (és megvalósítást) felváltsa egy összehangolt, koordinált fejlesztéspolitika.

A Budapest és Pest megye alkotta térség csak akkor lehet versenyképes más európai fővárosi térségekkel, ha hosszú távú, közösen kialakított, a társadalmi-gazdasági szempontokra kiemelten fókuszáló területfejlesztési irányítási- és eszközrendszer dolgoznak ki és alkalmaznak. Ezért Budapest és Pest megye a kialakítandó partnerség keretei között közösen kell, hogy törekedjen a térség széles társadalmi-gazdasági bázison nyugvó, összehangolt stratégiájának meghatározására és kialakítására.

Budapest és Pest megye együttműködésének részét kell, hogy képezze a sajátos agglomerációs kérdések kezelése is.

E vonatkozásban kiemelt feladat a közlekedés összehangolt fejlesztése és a város határain átnyúló, településeket tagoló-elválasztó zöldfelületi elemek és ökológiai hálózatok összehangolt védelme és értékalapú fejlesztése, az indokolatlan zöldmezős beruházások visszaszorítása. Ennek érdekében közös szakmai tanácsadói csoport létrehozása és működtetése szükséges a térségi folyamatok monitorozására, a változások értékelésére, közös döntések előkészítésére. Emellett a beavatkozások szakmai megalapozására, a területi folyamatok befolyásolására alkalmas, összehangolt (fejlesztési és rendezési, szabályozási) eszközrendszer kidolgozására, továbbá közös stratégiai programok és tervek előkészítésére, kidolgozására is szükség van. Tekintettel arra, hogy az agglomeráción belüli kérdések sajátosan szektor-specifikusak, a térségi együttműködések és együtt tervezések kialakításánál is figyelemmel kell lenni e térségi sajátosságokra, a valós térségi-, településközi kapcsolatokra.

Közös fellépés szükséges a fejlesztéspolitika országos irányítói felé annak érdekében, hogy a térség fejlesztése országos jelentőségének megfelelő figyelmet kapjon, illetve kialakuljanak a térség sajátos helyzetének és problémáinak kezelésére alkalmas differenciált eszközök.

Ennek érdekében folyamatos fejlesztéspolitikai és szakmai egyeztetés, koordináció és kooperáció szükséges, aminek célja, hogy összehangolt – szakmai és társadalmi konszenzuson alapuló – megoldások szülessenek a térség problémáira.

3.3. A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE

2011-ben megújultak azok az önkéntes önkormányzati szövetségek, társulások, amelyekhez kapcsolódóan lehetőség van a főváros külső kerületei és a szomszédos agglomerációs települések közötti érdemi együttműködés kialakítására. A megszűnt Budapesti Agglomerációs

Fejlesztési Tanács koordinációs feladatait szektorálisan szerveződő új önkéntes formák vehetik át.

Budapest és várostérsége tervezésének összehangolása érdekében tervezgetető és koordinációs fórumok rendszerének kialakítása és hatékony működtetése szükséges szektoronként (településcsoportonként) az érintett külső kerületek és a belső agglomerációs települések között. Ezek a terület- illetve településfejlesztésért és településrendezésért felelős önkormányzati bizottságok és a főépítészek részvételével a kerületi (települési) szintű fejlesztési koncepciók és tervek, valamint a területek felhasználását befolyásoló településrendezési tervek kölcsönös megismertetésére és egyeztetésére szolgálnak, közös platformként.

A fentiek mellett összehangolt tervezés szükséges a Duna mentén, északi és déli irányban, a tervezett fejlesztések funkcionális egymáshoz kapcsolódásának előzetes elemzésével és a lehetséges szinergia, illetve multiplikátor-hatások kimutatásával. Ez elősegíti a tervezett fejlesztések előzetes hatásvizsgálatát, elsősorban a város működtetésére gyakorolt hatások szempontjából. Ennek eredményeképpen az elemzésekből új fejlesztési lehetőségek meghatározása is lehetővé válik a vállalkozói szféra számára.

3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Budapest összehangolt módon való fejlesztését, a fővárosi szintű várospolitikai irányok kijelölését megnehezíti a kétszintű önkormányzati rendszer. Mivel a kerületi önkormányzatok képviselik a települési szintű fejlesztést és rendezést, a Főváros által felvállalható szerep elsősorban a kezdeményezésre, koordinációra, szabályozásra korlátozódik. Ez a szerep viszont a jelenleginél sokkal jobban kihasználható lenne. A fővárosi szintű összehangolás elkerülhetetlennek tűnik a Budapestet érő kihívásokkal szemben: a közös várospolitikai vízió megalkotása, a társadalmi problémák (és ezek koncentrálódása) elleni fellépés, a gazdaság versenyképességének növelése, a lakóépületek és a közterek rehabilitációja, a Duna menti területek fejlesztése, a barnamezős területek újrahasznosítása, stb. Budapest dinamikus fejlődése, lakói számára élhetővé tétele nem tud megvalósulni a belső közigazgatási szereplők tevékenységének összehangolása nélkül.

Az összehangolt tervezés módja a kerületekkel együtt való részvételi döntéshozatal kell, hogy legyen – ezen folyamat lehetőséget teremt minden szereplő szempontjainak a megjelenítésére, illetve olyan döntések meghozatalára, melyeket a többség támogat. Az egyeztetéses módon való megállapodás sokszor eredményesebben képes politikai elköteleződést kiváltani és a budapesti városfejlesztést fellendíteni, a különböző szereplők szándékai között a szinergiát megteremteni.

A részvételi tervezési folyamat célja a városfejlesztés keretében tematikus fejlesztési programok (TFP) kidolgozása, mely a közös fejlesztési irányvonalak meghatározásán túl az Európai Unió források által finanszírozható projektek beazonosítását és előkészítését is magában foglalja. Ennek megvalósulása érdekében a Főváros koordináló szerepet vállal magára. A tematikus fejlesztési programok tartalmára nézve a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott stratégiai tervezési dokumentumok (Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció, budapesti Duna Stratégia) az irányadóak. A tematikus fejlesztési programok kidolgozásának elsődlegesen meghatározott témakörei a következők:

- A társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem (9. tematikus cél) alatt a rászoruló közösségek lakóhelyének fizikai rehabilitációjának és gazdasági, társadalmi fellendülésének támogatása (9.2. beruházási prioritás)
- Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése (6. tematikus cél) alatt a városi környezetfejlesztés javítása, ideértve a barnamezős területek rehabilitációját (6.5. beruházási prioritás)
- A Duna makrostratégiával összhangban egy Budapest térségi Duna program kidolgozása

Az első két javasolt tematikus program az Unió négy kiemelt városfejlesztési tématerülete közül kettőt lefed, a Duna program pedig egy olyan területi alapú fejlesztési irány, melyben a várostérségi koordinációnak, együttműködésnek is kitüntetett szerepe van. A TFP-k

kidolgozásában a partnerségi tervezés folyamán a Főváros az adott tématerület által érintett önkormányzatokkal (kerületi, agglomerációs települési) együtt kíván működni, melynek eredményeként a megvalósítható programok és előkészített projektek mellett egy hosszú távon is fenntartható intézményesített partnerségi együttműködés is kialakításra kerül.

eszközrendszer A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN

- ▶ Nagytérségi együttműködés kezdeményezése az országos szintű területfejlesztési és gazdaságfejlesztési döntésekért felelős kormányzati szervek, az érintett megyék, valamint Tatabánya, Esztergom Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Szolnok, Hatvan, Gyöngyös és Salgótarján önkormányzatai, illetve várostérségeik gazdasági szereplőinek részvételével;
- ▶ Az egységes gazdasági tér működési feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges sokoldalú területi kínálat nyújtása;
- ▶ Közös térségi marketing, valamint összehangolt lobbizás a kormányzattal együttműködve;
- ▶ Befektetési társulás kialakítása Budapest és a budapesti gazdasági térhez tartozó városok részvételével egy európai szinten pozícionálható egységes budapesti gazdasági tér kialakítása érdekében.

PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT

- ▶ Budapest és Pest megye közötti együttműködés intézményesítése, illetve ennek során közös tervezési, fejlesztési- és működtető platform (társaságok, tanácsok stb.) létrehozása és működtetése a közös és folyamatos koordináló, ösztönző tevékenység elősegítésére a piaci befektetők és a közsféra fejlesztéseinek területén;
- ▶ Együttműködés a lakosság ellátását szolgáló intézményhálózat fejlesztésében;
- ▶ Együttműködés a gazdaságfejlesztésben, a turisztikai kínálat integrált fejlesztésében és értékesítésében
- ▶ Együttműködés, közös projektgenerálás a vidéki élelmiszertermelés fővárosi fogyasztói piacon való megjelenésének erősítésére, az élhető és életképes vidék támogatása és az egészséges élelmiszerek fogyasztásának népszerűsítése, a szállításból adódó CO₂ kibocsátás csökkentése céljából.
- ▶ A szuburbanizáció befolyásolására alkalmas, térségileg differenciált eszközök kidolgozása és alkalmazása;
- ▶ Térségi beruházások összehangolt tervezése, támogatása (pl. a logisztika terén);
- ▶ A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló törvény felülvizsgálata és módosítása a területfejlesztés és a városfejlesztés megváltozó célkitűzéseinek figyelembevételével, ennek célkitűzéseit szolgáló – a fejlesztés és a rendezés elemeit összehangoltan alkalmazó, differenciált térségi szabályozás kidolgozása.
- ▶ Budapest és Pest megye alkotta Közép-Magyarországi Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum.

A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE

- ▶ Közös metodika szerint összehangolt tervek előkészítése és kidolgozása mindazon tématerületekre, amelyek vonatkozásában az együttműködés keretében a felek azt szükségesnek tartják és vállalják a közös tervezést és a közös fellépést;
- ▶ Több kerületet és több agglomerációs települést érintő térségi integrált fejlesztési programok kezdeményezése, előkészítése és megvalósulásuk elősegítése;
- ▶ A fővárosi térség közlekedésének megfelelő integráltságát biztosító intézményi kapcsolat kialakítása;
- ▶ Megállapodás kialakítása a térség kerületei és települései önkormányzataival a területfelhasználás koordinálására a zöldövezet létrehozása érdekében;

- ▶ Közös mintaprojektek kezdeményezése a legerőteljesebb fejlesztési potenciállal rendelkező térségekben; ennek részeként a megkezdett együtt-tervezési folyamat folytatása a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és környezete projektteréségében.

BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Tematikus programok kidolgozása:

- ▶ Tematikus munkacsoportok felállása a fővárosi kerületek és a főváros képviselőinek részvételével, mely együttműködés idővel intézményessé válik;
- ▶ Közös, budapesti szintű fejlesztési irányvonalak lefektetése a stratégiai tervezési dokumentumokból kiindulva;
- ▶ A fejlesztési irányoknak megfelelő közös fejlesztési programok/ mintaprojektek tervezése, megvalósítása.

4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL ◀

Az országos törekvések szerint fontos cél Magyarország Európán belüli központi fekvéséből adódó fejlesztési potenciál kibontakoztatása, makroregionális csomóponti funkcióinak erősítése a fenntarthatóság figyelembevételével. Az ország fővárosaként Budapestnek kiemelt szerep jut ennek megvalósításában. Nemzetközi szerepkörét akkor tudja erősíteni, ha az európai városhálózat erős tagjaként

- együttműködik minden lehetséges partnerrel a számára komparatív előnyöket hordozó témákban, mint a humán tőke vagy a földrajzi elhelyezkedés adottságainak érvényesítése;
- ha transzfer szerepet játszik Nyugat-Kelet és Észak-Dél relációjában a kultúra, az innováció, az áruk, a tőke, a képzett munkaerő és szaktudás átadása/közvetítése terén.

Ehhez Budapestnek találkozhelyé kell válnia a nemzetközi döntéshozatal, a kereskedelem és a kultúra meghatározó szereplői számára, meg kell őrizni Budapest nemzetközi városhálózaton belül megnyilvánuló egyedülálló sajátosságait, egyedi karakterét.

Budapesten ehhez a magasabb hozzáadott értéket képviselő ágazatok letelepedését kell ösztönözni, ami megköveteli a biztonságos „környezet” kialakítását a közszolgáltatások, a környezetminőség, a közlekedési és kommunikációs kapcsolatok, valamint a befektetések tekintetében.

Ennek érdekében a hosszú távú társadalompolitikai jövőképpel rendelkező, fejlesztéseiben aktív és ösztönző, kezdeményező budapesti városvezetés az egész ország számára lehetőségeket hordozó fejlesztési elképzeléseket kell, hogy megfogalmazzon, elsősorban a meglévő humán, kulturális, és kapcsolati tőkére támaszkodó célok és azok - erőforrásokat koncentráló - megvalósítása érdekében. A térben „elszórt” fejlesztések helyett erősen specializált és egymást erősítő, egymáshoz kapcsolódó, alrendszereket alkotó tevékenységek, mint: zöld gazdaság, vállalkozásfejlesztés, közlekedés, innováció, egészség szolgáltatások és a felsőoktatás fejlesztése lehetnek az irányadók. Várostérségi szinten az összehangolt fejlesztési elképzelések és szolgáltatások nyújtása terén meghatározó kell, hogy legyen az együttműködés az adottságokra és kapcsolatokra építő erős Budapest és várostérsége térnyerésében.

Budapest kiemelt referencia szerepet játszik a nemzetközi gazdaság terjedésében. A globális üzletmenet térbeli terjedésével ennek folyamatos fenntartása az alkalmazkodás próbáját jelenti. Nemcsak a nemzetközi elvárások, de a termelés strukturális változása is fokozottan érint, hogy a munka-intenzív (alacsony hozzáadott értékű és kisebb képzettségű munkaerőt alkalmazó) folyamat helyett, a tudás-intenzív folyamatok (magas képzettségű és nagy hozzáadott értéket termelő késztermék, szolgáltatás) meghatározóak. Jellemzően emelendő ki:

- a termelés strukturális változása a késztermékekben a szellemi hozzáadott érték hányadát növelte;
- az alkalmazásra kerülő technológia, az emberi erőforrásokkal szemben fokozott keresleti igényvel jelenik meg, és az üzletmenet – különösen a nemzetközi –, új elvárásokkal keresi a munkaerőt;
- a tudásgazdaság elvárása a termékek gyors elterjedése és felhasználása, ami formálja a foglalkoztatás minőségi elvárásait és magasabb szintű fogyasztást jelent;
- a népesség iskolázottsága úgy nő, hogy több időt tölt formális oktatással, amely fokozott válogatást idéz elő.

Annak érdekében, hogy a Budapesten minél nagyobb arányban történjen magas hozzáadott értékű termelést folytató foglalkoztatás, a kiemelt tevékenységek támogatása szükséges, ami szétterülő hatásával lehetővé teszi a hozzákapcsolódó munkavégzés fejlődését. Ezzel összefüggésben szükséges a tudáspólusok (technológiai transzferhelyek, kiválósági központok, tudás-parkok, inkubátor házak stb.) kialakítása, fejlesztése, működtetése és a vállalkozások üzleti infrastruktúrájának bővítése.

4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE

A nagyvárosok közötti együttműködés, városdiplomácia

Annak érdekében, hogy Budapest az európai városhálózat elismert, erős, a térségi versenyképességét növelő tagja legyen, aktív és kezdeményező várospolitikát kell folytatnia, amelynek része a városdiplomácia, valamint a két- és többoldalú, érdemi együttműködések erősítése. A főváros jelenleg az Eurocities és a Visegrádi Négyek együttműködés aktív tagja, valamint a Budapest Közlekedési Központ (BKK) a UITP (Nemzetközi Tömegközlekedési Szövetség), az EMTA (Európai Nagyvárosi Közlekedési Hatóságok) résztvevője. Az együttműködések célterületeit – a jelenleg meglévő testvérvárosi kapcsolatok (Forth Worth, NY, Tel-Aviv, Bécs, Szarajevó, Frankfurt am Main, Lisszabon, Peking, Zágráb) mellett – nemzetközi szinten elsősorban Nyugat-Európa, Kelet-Európa és Kelet-Ázsia nagyvárosai jelentik, míg makroregionális szinten a Kárpát-medencei és balkáni fővárosok és nagyvárosok (Graz, Pozsony, Ungvár, Kolozsvár, Brassó, Újvidék, Zágráb, Ljubljana, és Belgrád, valamint Tirana és Isztambul).

E tevékenység alapja a rendszeres kapcsolattartásért felelős szervezet létrehozása az együttműködő városok oktatási és kulturális intézményei, vállalkozásai és civilszervezetei közötti kapcsolatok fejlesztése érdekében.

Az európai Duna Makro Regionális Stratégia

Az európai Duna Makro Regionális Stratégia (DMRS) célja, hogy lendületet adjon a legkülönbözőbb helyi problémák kezelését, a gazdasági fejlődés ösztönzését, a közlekedés és szállítás, valamint az energiahálózatok javítását, a környezet védelmét és a biztonság növelését célzó hosszú távú együttműködésnek. A Duna Stratégia első prioritása a Duna régió összekapcsolása a többi régióval. Ennek elemei:

- A mobilitás fokozása a belvízi, közúti vasúti közlekedés és áruszállítás fejlesztésével.
- A fenntartható energia használatának előmozdítása.
- Az emberek közötti kapcsolatteremtés előmozdítása a kultúra és a turizmus eszközeinek a segítségével.

A stratégia pillérei: a környezet védelme, jólét teremtése a régióban, a régió megerősítése.

Az uniós támogatások hatékony felhasználására született meg 2006-ban az Európai Területi Társulások intézménye (ETT), angol nevén EGTC, az Európai Unió első olyan jogi eszköze, mely jogi személyiséget és -keretet nyújt az európai önkormányzatok és régiók együttműködésére.

A DMRS által is javasolt területi együttműködési forma, az ETT rugalmasabb kereteket biztosító jogi eszközének bevezetése sok új, korábban nehezen megvalósítható kooperáció létrejöttét tette lehetővé. Magyarország volt az első európai tagállam, mely saját jogszabályi rendszerébe illesztette az ETT rendeletet 2007-ben. Jelenleg majdnem a teljes magyar Duna szakasz le van már fedve ETT típusú együttműködésekkel.

Az ETT-k nyilvántartásba vétele Magyarországon két fázisú folyamat:

A jóváhagyásnál eljáró hatóság: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Területi Közigazgatásért és Választásokért Felelős Államtitkárság, Határon Átnyúló Területi Közigazgatási Kapcsolatok Főosztálya. A nyilvántartásba vételnél eljáró hatóság: a Fővárosi Törvényszék.

A DMRS 11 prioritás területet tartalmaz, melyeknél a prioritáshoz tartozóan a stratégiai együttműködési fórumokon (Steering Group) keresztül valósul meg a kooperáció, amely a szervezetekbe minden érintett állam delegál küldöttet, mivel a stratégia éppen a határokon átnyúló programokat kívánja támogatni.

Budapest az országos közigazgatás központja

Budapest az európai városhálózaton belül elfoglalt szerepét és jelentőségét – népességsúlyán, gazdasági teljesítményén túl – a magyar településhálózatban betöltött kiemelt szerepének, fővárosi funkciójának köszönheti.

Budapest Magyarország közigazgatási központja, a központi és középfokú igazgatási szervezetek székhelye. A fővárosban dolgozik a kormány- és tisztviselői kar döntő része, és itt folyik a felsőfokú igazgatási képzés is. A közigazgatás tekintélyét egyedi funkciójú épületek (pl. Parlament) és kiemelkedő értékű fizikai környezet (belváros) emeli.

Budapest fővárosként fontos államigazgatási, illetve közigazgatási szerepet tölt be a településhálózat hierarchikus rendszerében. Budapestnek az országos városhálózat hierarchiájában betöltött vezető szerepe ma megkérdőjelezhetetlen, de ennek hosszú távú fenntartása érdekében hangsúlyt és figyelmet kell fordítani az országos szintű igazgatás XXI. századi feltételeinek (humán és műszaki) biztosítására, a felsőoktatásban, kutatás-fejlesztésben és a kultúra területén betöltött országos vezető szerep megőrzésére, a „híd” és a katalizátor szerep erősítésére.

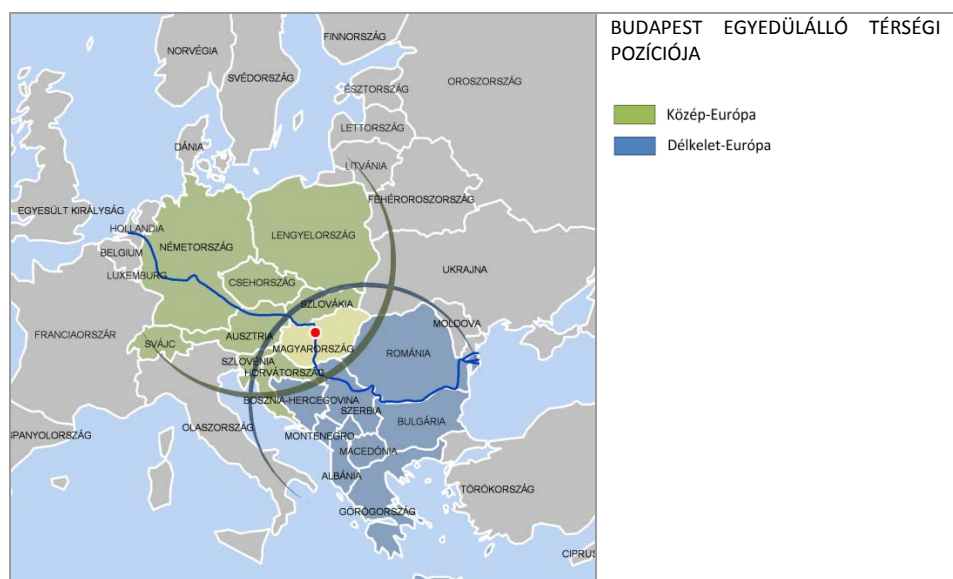
4.2. VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE

Nemzetközi szervezetek letelepedésének ösztönzése

A nagyvárosok rangját és a befektetésekért folytatott versenyben elért pozícióját jelentős mértékben befolyásolja az adott városról kialakított kép, illetve annak megjelenése a nemzetközi szintű döntéshozatal szereplőinek tudatában. Nemzetközi szervezetnek vagy regionális kirendeltségének székhelyet biztosítani elismertséget, valamint közvetlen és közvetett gazdasági hasznot jelent. Ennek érdekében olyan vonzó városképet, találkozóhelyeket és befogadó nyelvi- és kulturális közeget kell létrehozni, ahol a nemzetközi szereplők otthonosan érzik magukat. A beavatkozási terület elsődlegesen a belváros, illetve kiépítésük idején az átmeneti zóna peremén létrejövő új mellékközpontok gyűréje.

A cél elérésének alapja a nemzetközi szervezetek letelepedését ösztönző, elősegítő, valamint igényeiket és beilleszkedésüket folyamatosan figyelő szervezet létrehozása, illetve a Külügyminisztériummal és más tárcákkal (pl. MEH, NGM) való együttműködés az információk rendszeres cseréjéről és a szolgáltatás kínálat biztosításáról.

Természetesen továbbra is szükséges a már letelepült nemzetközi szervezetek és oktatási-kutatási intézmények közötti kapcsolatok erősítése az igényeik folyamatos figyelésével.

A nemzetközi K+F+I kapcsolatok erősítése

A nemzetközi szintű eredmények elérése döntően a jól megválasztott, - hagyományosan eredményes képzési háttérrel rendelkező - kutatási területek közvetlen és közvetett támogatásával érhető el. Budapest humán tőkéje és kutatás-fejlesztési potenciálja birtokában elsősorban a jövőben hasznot hozó, akár új iparágakat is megalapozó kutatások-fejlesztések helyszíne lehet. Kiemelten ilyen kutatás-fejlesztési tématerület az információs technológia, a gyógyszeripari innováció, illetve a zöld gazdaság, mely horizontális jellegénél fogva a termelési technológiák, a közlekedés és a fogyasztás energiahatékonyabb formáit keresi és a meglévő környezeti értékek védelmét helyezi a középpontba.

Az összmagyarság identitásának erősítése

Budapest különleges integráló szerepet tölt be a magyarság életében nemcsak a Kárpát-medencében, de világszerte. A főváros, mint kormányzati és kulturális központ állapota, gazdaságának fejlődése a nemzeti büszkeség forrása. E tekintetben különleges szerepet kapnak Magyarország társadalmi-gazdasági fejlődésének mérföldköveihez köthető emlékpontok (helyszínek, emlékművek, stb.), amelyek a látogatók számára különleges vonzerőt és lelki feltöltődést jelentenek, ugyanakkor gazdasági hasznuk sem elhanyagolható. Ennek alapja elsődlegesen a kapcsolatok felvétele és a folyamatos kapcsolattartás a külföldi magyarság szervezeteivel.

A történelmi emlékpont fogalom az országos jelentőség mellett a helyi várostörténeti, ipar- és gazdaságtörténeti, természetföldrajzi stb. tartalommal feltöltve jelenik meg, amihez kapcsolódóan kulturális programok szervezése is társulhat.

Kulturális központ szerep betöltése

Budapest a Kárpát-medence kulturális központjává, a Közép- és Délkelet-európai kultúrák találkozóhelyévé válik, ha képes a főváros környezeti és szolgáltatási adottságai révén világszínvonalú művészeti események és kulturális programoknak számára helyszínt biztosítani.

Olyan kulturális események befogadása, illetve megrendezése a cél és feladat, ami az érdeklődőket Délkelet-, Kelet- és Közép-Európa országaiból Budapestre csábítja. A kulturális potenciál fejlesztésével párhuzamosan fontos szerepet kaphat a kultúra és a gazdaság közötti együttműködés, az ezt megvalósító kreatív ipar fejlesztése is.

Mindezek mellett Budapest fel kell, hogy vállaljon egy olyan sajátos küldetést a Kárpát-medencei kulturális jellemzők és események bemutatására, melyből fakadóan a Budapest központú térség a magyar, a balkáni, a szláv és a német kultúra találkozhelyévé válik.

Nemzetközi sportesemények Magyarország kiemelkedő sportteljesítményei okán egyre több sportesemény rendezője, melyek első számú helyszíne Budapest lehet. Egy-egy európai vagy nemzetközi sportesemény megrendezése jelentős közvetlen és még jelentősebb közvetett gazdasági haszonnal jár. A rendezés jogának elnyerése azonban több évi előkészítő-szervező munkát igényel, amelyhez egyeztető fórum létrehozása szükséges a szövetségekkel az európai és nemzetközi szintű sportesemények budapesti rendezése érdekében.

Kereskedelmi közvetítő szerep Budapest földrajzi fekvése és nemzetközi közlekedési csomóponti helyzete okán a Balkán és a Kelet-Európa, illetve Nyugat-Európa között vezető termék- és energiakereskedelmi útvonalak központi helye. A budapesti gazdasági térség kontinentális szinten Kína és Németország termékeinek, nagytérségi szinten a Baltikumtól a Balkánig terjedő térség, illetve a Kárpát-medencei kereskedelem elosztó központja. Ahhoz, hogy Budapest kereskedelmi közvetítő szerepe erősödjön, szükséges a nemzetközi üzleti élet működési feltételrendszerének további javítása, illetve térségi együttműködések eredménye képen létrejövő gazdaságfejlesztési övezetek kialakítása (például kaputárségek vagy a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér gazdasági övezete).

Turisztikai potenciál Budapest turizmusa a város nemzetközi ismertségének és elismertségének fontos tényezője. Budapest és szűkebb vonzáskörzetében jelenik meg a hazai turisztikai teljesítmény legnagyobb hányada, ami ösztönzőleg hat a nagyvárosi szolgáltatások fejlődésére is. A főváros turisztikai kínálatának bővítése és minőségi fejlesztése elsősorban a kulturális örökség turizmus és gyógyturizmus terén meghatározó. A vonzerők minőségi fejlesztése mellett, az igénybevétel intenzitásának szezonális kiegyenlítése, illetve a kínálat decentralizált – külső kerületek, Pest megye területe – elemeinek fejlesztése, integrálása (tematikus kínálat, hálózatok), hozzáférhetőségének javítása és értékesítése is lényeges szempont.

eszközrendszer **A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:**

A NAGYVÁROSOK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS, VÁROSDIPLOMÁCIA

- ▶ További testvérvárosi kapcsolatok kiépítése;
- ▶ Az európai szervezetekben, illetve a két- és többoldalú együttműködésekben való jelenlét erősítése és új együttműködési formák kezdeményezése;
- ▶ A „Duna Stratégia” jelentette együttműködési formák és keretek kihasználása;
- ▶ A városvezetések közötti együttműködési megállapodások létrehozása és aktualizálása, konkrét együttműködési területek megfogalmazásával (pl. közösségi közlekedés, nagyvárosi klíma- és környezetállapot, agglomerációs problémák, társadalmi befogadás stb.), a jó gyakorlatok cseréje érdekében;
- ▶ A térségbeli versenytársak folyamatos figyelése, és az eredményekre alapozó kapcsolatépítés különböző formáinak keretét adó központ kialakítása;
- ▶ Erőteljes városmarketing a főváros és várostérsége sokrétű, gazdag és egyedi értékeinek, potenciáljainak és fejlesztési lehetőségeinek széles körben történő (célirányos) megismertetése, befektetési és ingatlanfejlesztési lehetőségek bemutatása;
- ▶ A kormányzati közigazgatás megújításához kapcsolódó fizikai fejlesztések elősegítése;
- ▶ A közigazgatás és oktatása feltételrendszerének elősegítése.

A NEMZETKÖZI K+F+I KAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSE

- ▶ Nemzetközi együttműködés kezdeményezése és partnerség kialakítása a térség egyetemeivel, kutatóközpontjaival;
- ▶ A felsőoktatás fejlesztése, a kutatás-fejlesztés és az innováció térségi összehangolása, nemzetközi pozicionálása az együttműködésben és a koordinációban rejlő lehetőségek kihasználása érdekében;
- ▶ A zöld gazdasághoz kapcsolódó hazai és külföldi oktatási és kutatási intézmények, vállalkozások és megvalósult vagy folyamatban lévő projektek feltérképezése, szakmai kapcsolatok kialakítása és folyamatosan fenntartása;
- ▶ Az egyetemek és kutatóintézetek közötti kapcsolatok, tapasztalatcserék, közös projektek és közös K+F+I beruházások budapesti létrehozásának ösztönzése információk és előkészített potenciális telephelyek biztosításával.

KULTURÁLIS KÖZPONT SZEREP ÉS AZ ÖSSZMAGYARSÁG IDENTITÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE

- ▶ A fővárosi rendezvény helyszínek és fizikai környezetük, megközelíthetőségük fejlesztése, további rendezvény helyszínek létrejöttének ösztönzése;
- ▶ Egyeztető fórum a rendezvényszervező vállalkozásokkal a nagyobb szinergiák eléréseért;
- ▶ A Budapesten jelen lévő különböző nemzeti kulturális hagyományok támogatása;
- ▶ A fővárosi – és várostérségi – helyszíneken lévő, a történelmi eseményekhez kapcsolódó emlékpontok kataszterének elkészítése a hozzájuk kapcsolódó állagmegőrzési, felújítási, illetve hasznosítási tervekkel együtt;
- ▶ Fialatok csereprogramjainak szervezése a látogatások ösztönzésére;
- ▶ A turisztikai szolgáltatások kínálata bővítésének, színvonal emelésének ösztönzése;
- ▶ A gyógyfürdők műszaki és szolgáltatásfejlesztéseinek elősegítése, a fürdőkultúra erősítése;
- ▶ Történelmi emlékpontok és tematikus útvonalak turisztikai marketing stratégiájának kidolgozása;
- ▶ A kulturális központ szerep erősítésére alkalmas kulturális intézményeket befogadó nemzetközi színvonalú helyszínek fejlesztése;
- ▶ Nemzetközi sportesemények rendezésére is alkalmas fejlesztések elősegítése.

KERESKEDELMI KÖZVETÍTŐ SZEREP FEJLESZTÉSE GLOBÁLIS ÉS MAKROREGIONÁLIS SZINTEN

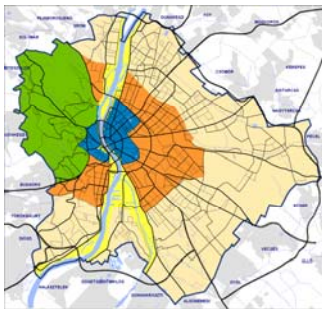
- ▶ Budapesttel és Magyarországgal szimpatizáló vállalkozások, külföldi és hazai szerveződések és személyek kapcsolati tőkéjének megismerése és közös érdekek, illetve gazdasági kezdeményezések megfogalmazása;
- ▶ Gazdasági ösztönzés kereskedőházak és kereskedelmi kirendeltségek nyitására;
- ▶ Kereskedelmi fórumok, vásárok, kiállítások szervezése;
- ▶ Meglévő kereskedelmi funkciójú területek fizikai állapotának és megközelíthetőségének javítása;
- ▶ Pénzügyi és kereskedelmi oktatást folytató felsőfokú intézmények szakmai és nyelvi képzési programjainak összehangolása.

5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS ◀

A kompakt város a fenntarthatóság záloga

A fenntartható város hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezettel rendelkezik, kompakt és vegyes használatú, ahol előnyben részesül a közösségi, a gyalogos és kerékpáros közlekedés. Bár a kompakt város elvét a rendszerváltást követően megszületett fejlesztési koncepciók, stratégiák és tervek is hangsúlyozzák, a demográfiai változások, a klímaváltozás, valamint a globális gazdasági és pénzügyi válság miatt végképpen rá kell ébredni, hogy a kompakt város az, ami a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználását teszi lehetővé. Fókuszálni kell a meglévő értékek megmentésére, megfelelő hasznosítására, minőségének javításra. Az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek beépítése helyett a város belső tartalékterületei kell, hogy képezzék a fejlesztések elsődleges célterületeit lakó-, gazdasági és zöldterületi fejlesztés számára egyaránt.

A főváros térbeli rendszerét a különböző használatú területek, az azokat kiszolgáló infrastruktúra hálózat, továbbá a funkcionális és hálózati sűrűsödést képező központok rendszerének összessége alkotja. E térbeli rendszer szerkezeti fejlődése határozza meg a város mindennapjait, a hálózatokon keresztül a várostérségre is hatással van, ahogy annak alakulása is visszahat a főváros kapcsolódó térségeire. Budapest területhasználata folyamatos változáson megy keresztül, nagymértékben befolyásolva a város élhetőségét, lakói életminőségét, meghatározva a gazdasági élet szintereit, egyben a város működésére, környezeti viszonyaira is jelentős hatást fejt ki. A nem megfelelő használat, a kedvezőtlen szerkezeti tagolás működési zavarokhoz vezet, és a város szerkezetének hatékonysága megkérdőjelezhetővé válik.

Budapest sokszínűsége területhasználati értelemben olyan érték, melyet meg kell őrizni. A város öt, eltérő adottságokkal rendelkező zónája (belső, átmeneti, elővárosi, hegyvidéki és Duna menti) ezért differenciált fejlesztést igényel. Az értékek és problémák figyelembevételével összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között. A távlati fenntarthatóság érdekében egy-egy terület környezeti hatása és működtetésének költsége (létrehozás és ellátórendszerek üzemeltetése) az elvárható leggazdaságosabb kell, hogy legyen.

Vegyes funkciójú, kompakt városi területhasználatot és hálózati rendszert kell kialakítani, tiszteletben tartva a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, az egyedi városkaraktert. Csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, amelynek következtében kisebb terhelés éri a város zsúfolt területeit. Olyan jól működő, kompakt városi területhasználati rendszer létrehozása szükséges, melyben a sokrétű, különféle tevékenységek jól megférnek egymás mellett, csökken a konfliktusokkal járó területi igénybevétel, a vegyesebb használat – legalább a lakóterületeken belül – a gyors elérést, a „kis távolságok városát” eredményezi és a lakó-, vagy munkahelyi környezetben is a szomszédsági egységek felértékelődéséhez vezet. A megfelelő intenzitás és a vegyes területhasználat segíti a „kis távolságok elvének” megvalósítását: ha a mindennapok helyszínei közel vannak, elérésükhöz nem kell motorizált közlekedés, a kerékpározás, gyaloglás esélye is javul.

Cél tehát, hogy a területhasználat és az infrastruktúrák fejlesztése takarékosabb formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek váljanak a fejlesztések célterületeivé. Ennek érdekében a barnamezős területek „újrahasznosítása” válik a város elsőrendű fejlesztési érdekévé.

Mindezt ki kell, hogy egészítse a közlekedési- és a területek sajátosságaihoz alkalmazkodó, differenciált központrendszer – egymást figyelembe vevő és erősítő – fejlesztése.

A kiegyenlített, kompaktságra törekvő városszerkezet, a természeti környezettel harmonizáló területhasználat, a közlekedési és közmű-infrastruktúra, valamint a zöldfelületi hálózat integrált, egymás eredményességét fokozó fejlesztésével, területtakarékos módon érhető el. A kompaktságra való törekvés nem a sűrűség növelését, hanem az adott területhez illő, optimális sűrűség meghatározását jelenti, a területek megfelelő tagoltsága és a kiszolgáló hálózatok gazdaságosan fenntartható kialakítása mellett.

Az eltérő jellegű, funkciójú, sűrűségű urbánus zónákban eltérő típusú – mindig a zóna jellegéhez illő – közlekedési formákat kell alkalmazni, zökkenőmentes, integrált rendszerként működtetve. Egyfelől a közlekedési megoldások alkalmazkodjanak egy-egy adott térség környezeti jellegéhez, másfelől az adott térségek fejlesztéseinek szabjon korlátot, hogy az okozott forgalomvonzás

növekménye legyen arányban a térség környezeti eltartó-képességével. Meghatározó elem a gyors és megbízható kötőtpályás közösségi közlekedés, kiemelt tér- és hálózatszerkezeti pozícióval. Ezekre az urbánus tengelyekre kell a város- és területfejlesztés célterületeit szervezni annak érdekében, hogy a nagyobb távolságú és időigényű utazások - a napi tevékenységek közé beilleszthető módon -, a használók idő-, komfort- és biztonsági igénye szerint, idővesztés nélkül történhessenek.

A központi helyek fejlesztésénél a funkcionális vegyesség és környezeti minőség ki kell, hogy egészítse a kedvező elérhetőséget. Vonzó és marasztaló központokra van szükség a társadalmi találkozások élettel teli szinterein – beleértve ebbe az épített környezet minden elemét, a közterületekkel együtt –, hiszen csak ekkor lesznek jól működőek és gazdaságilag is eredményesek. A beavatkozásoknál a környezeti sajátosságokra, karakterre kell alapozni és a város meghatározó elemét, a Dunát is a főközpont szerves részévé kell tenni.

5.1 VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA

Kiegyensúlyozott városi térszerkezet

Budapest szerkezetét a fenntartható környezet alapelveinek megfelelően és a zavaró egymásmellettiiségek, konfliktusforrások kiiktatásával, de legalább azok mérséklésével kell alakítani.

A kiegyensúlyozott térszerkezet egyben azt is jelenti, hogy egyes területek indokolatlan használati túlterhelése oldódik, a keletkező közlekedési igény a városi térben nagyjából kiegyenlítetté és kiszámíthatóvá válik. Mindezt a funkcionális összhang megteremtésével, a sűrűség differenciált alakításával és az egyes területrészek közötti kapcsolatok megteremtésével, illetve fejlesztésével lehet elérni.

Az eltérő használatú, beépített vagy fejlesztésre szánt területek egymástól való elhatárolódási igénye jelentősen csökkent, hiszen az eltérő területi funkciók - az erősödő környezetvédelmi kritériumok, a megváltozott technológiák, a tercier szektor felé való elmozdulás miatt - jobban összehangolhatók. A városi területeken a vegyesebb használatot kell megkövetelni, ami a helyváltoztatási igény csökkenésével is jár, így a környezetterhelés mérséklődéséhez vezet.

A településrészek beépítési sűrűségének növelése sok esetben a gazdaságos fenntarthatóság feltétele, a túlzott sűrűség miatt keletkező konfliktusok azonban problémákhoz vezethetnek, ezért differenciált kezelésük szükséges. A differenciálás alapját a kialakult településszerkezet, az adott terület várostörténeti értékei, működésének kialakult problémái, szerkezeti hiányosságai, valamint az infrastrukturális fejleszthetőség képezik.

A kapcsolatjavítás érdekében a vasúti hálózat területeket elválasztó hatását oldani kell, zökkenőmentes kapcsolatot kell létesíteni az egyes területek között. Ennek módja a város gyűrűs szerkezetének ésszerű bővítése, a hálózati elemek szerepének kiegyensúlyozott kialakítása, az előkészített, illetve a megkezdett infrastruktúra fejlesztések megvalósítása.

Javítani kell a meglévő kapcsolatok minőségének színvonalán is, a megfelelő kapcsolatokkal biztosíthatóvá válik az átjárhatóság, a felesleges kerülők miatti utazások kiiktathatók, ami szintén a közlekedési terhelés csökkenéséhez vezet.

A legfontosabb szerkezetfejlesztő tényező a Duna-hidak megépítése, (Aquincumi-híd, Albertfalvai híd, Galvani híd), ami lehetővé teszi Buda és Pest kedvezőbb kapcsolatát, egyben egy új, haránt irányú urbánus közlekedési elem létrehozását. Ezen a nyomvonalon keresztül Pest és Buda a belső városrészek kikerülésével tudja kapcsolatát erősíteni. A szerkezeti elem egyben az elővárosi városrészeket is összefűzi, új dimenziót adva fejlesztéseiknek. A körvasútsor és a belső gyűrű közötti barnamezős területek fejlesztésének is ez lehet a záloga.

(lásd: 7.3 A fővárosi közösségi közlekedés és 7.4 A fővárosi egyéni közlekedés)

A kötőtpályás közösségi közlekedés elemei fejlesztési tengelyként történő figyelembevétele

A város kötőtpályás közösségi közlekedési hálózata, azon belül elsősorban a gyorsvasúti hálózat elemei (metró hálózat, regionális gyorsvasúttá fejlesztett HÉV vonalak) igen magas építési, járműbeszerzési és üzemeltetési költséget jelentenek a város számára.

A gyorsvasúti hálózat ugyanakkor rendkívül nagy utazási kapacitást biztosít, magas (a városi közösségi közlekedésen belül a legmagasabb) szolgáltatási színvonalal párosulva. Ennek következtében e nyomvonalas létesítmények a legalkalmasabbak a meglévő, intenzív beépítéssel rendelkező városi területek környezetbarát kiszolgálására, valamint a forgalomvonzó ingatlanfejlesztésekkel érintett területek ellátása számára. A szakaszosan eltérő szerepkörrel rendelkező, meglévő és tervezett gyorsvasúti vonalak fejlesztési tengelyként funkcionálva - az építési lehetőségek szabályozásán keresztül - hosszú távon, a településszerkezetet jelentősen befolyásolva képesek hatni a városra.

A villamos vonalak és a városi-elővárosi közlekedést biztosító vasútvonalak - a közlekedésben betöltött jelentőségüknek megfelelő arányban - hasonló város- és területfejlesztési potenciált jelentenek.

A kötőpályás infrastruktúra fejlesztésével az érintett térségek szorosabban kapcsolódnak a városi közösségi közlekedés rendszeréhez. A jobb elérhetőség vonzóbbá teszi a területet a fenntartható vegyes területhasználat szempontjából is. Az infrastruktúra fejlesztése jó közlekedési kapcsolatokat eredményez a potenciális fejlesztési területek számára, amelyek – funkciójuk alapján – a városszerkezet kívánatos kiegyensúlyozását, vegyességét tudják biztosítani. *(lásd: 7.3 A fővárosi közösségi közlekedés)*

Fenntartható város

A nagy kiterjedésű, alacsony intenzitású területek egyre nagyobb mértékben nehezítik a város gazdaságos kiszolgálását, távlati fenntarthatóságát. Mivel a népesség alacsony sűrűsége csökkenti a környezet fenntarthatóságát, növeli a közpénzekből fenntartott közlekedési-, közműüzemeltetési és fenntartási költségeket – miközben fajlagosan több természeti erőforrást, több területet vesz igénybe hatékonyabb társainál –, ezért új fejlesztések esetén hathatósabb intenzításra kell törekedni, természetesen lakóterületek esetén az élhetőség, magas életminőség biztosítása mellett.

A környezet minőségi alakításának feltétele a népesség koncentrációjának racionalizálása, az extenzív városszerkezeti egységek kiterjedésének indokolható szintre csökkentése.

A város sűrűségének spontán alakulása helyett a gazdaságos és hatékony ellátás tervezhetősége érdekében a sűrűség maximalizálása mellett – az új beépítésű területeken – a fenntarthatósághoz szükséges legkisebb mérték is meg kell határozni.

Szabadterületekkel megfelelően tagolt város

A kompakt településszerkezet magában hordozza a szabadterületekkel tagolt városszerkezet szükségességét. A szabad területek kiválóan alkalmasak arra, hogy az urbánus beépítés egybefüggő hőszigetei közé ékelődve, azok kedvezőtlen klimatikus hatását megtöriék, biztosítsák a tagolást a felesleges szétterülés és a pazarló területhasználat ellenében.

A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében meg kell őrizni és fejleszteni kell a külső kerületeket tagoló, a városba ékszerűen benyúló szabadterületeket, a zöldsávok, zöldterületek és erdők, valamint a vízfolyások és mezőgazdasági területek rendszerét, a városi szövetbe ékelődő zöldterületekhez (közparkok, közkertek) és a temetőkhöz hasonlóan. Mindezek együtt alkotják a város zöldfelületi rendszerét, ami olyan érték, melynek megőrzése kiemelten fontos. *(lásd 6.1 Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek)*

A város ilyen, védettség alatt nem álló szabadtereit csak a legindokoltabb, kifejezetten helyhez kötött esetekben szabad felhasználni beépítésre szánt területként, mivel a város jelentős, infrastruktúrával jól ellátott területi tartalékkal rendelkezik, amelyek elhelyezkedése ideálisabb a fejlesztések és a településszerkezet szempontjából. Az átmeneti zóna barnamezős területeinek felszabadításával a belső zóna határán húzódó, jelenleg szigetszerűen elhelyezkedő városi parkokat be kell kapcsolni a zöldfelületi rendszerbe.

A felújított Fővám tér (forrás: <http://www.alterra.hu/>)

Margitsziget

Városi parkok rendszerének fejlesztése

A Margitsziget–Városliget–Népliget közparkjai közötti zöldfelületi kapcsolatot erősíteni kell, illetve a távlati fejlesztésektől függően ezt a városi parkgyűrűt meg kell hosszabbítani Dél-Buda irányában (potenciális városi parkterület Észak-Csepelen és a Dobogó-dombnál van). Hasonlóan fontos, fejlesztendő zöldfelületi kapcsolat a Kopaszi gáttól induló, Duna-parton keresztül észak felé húzódó, a Gellérthegy, Tabán, Horváth-kert, Vérmező, Városmajor parkjait felfűző, Hűvösvölgyön keresztül a Zugligetig tartó zöldfelületekben gazdag tengely, amely erősítendő, és jobb kihasználást érdemel.

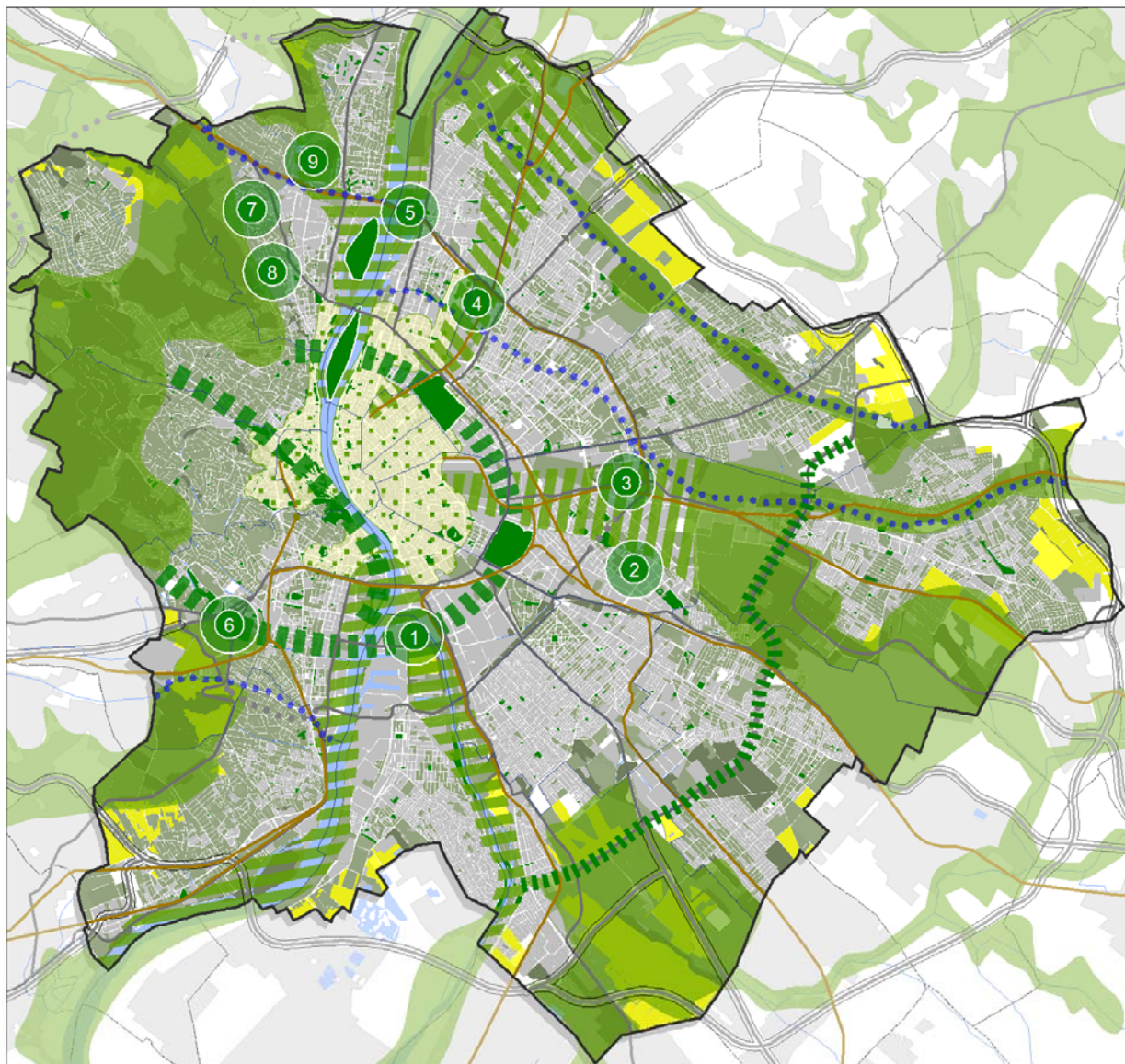
Zöldfelületi kapcsolatok erősítése

A városi parkok közötti, illetve a külső, jelentős ökológiai potenciállal rendelkező szabadterületek felé irányuló zöldfelületi kapcsolatok biztosítására, a beépítésre szánt területeken magasabb zöldfelületi intenzitás, a közterületeken kisebb zöldterületi fejlesztések (pl. fasorok telepítése) indokoltak (lásd: 6.2 Természeti értékek). További összekötő zöldfelületi elemek szükségesek a külső-pesti erdő- és a mezőgazdasági területek között, amelyek amellet, hogy a rekreáció színterei is lehetnek, elsősorban ökológiai jelentőséggel bírnak.

A zöldfelületi kapcsolatok fejlesztésénél különösen fontosak a felszabaduló vasúti területek, amelyek kapcsolódnak a térségi szabadterületekhez is. Hasonló szerkezeti tagoló elemek a vízfolyások, ahol a part menti sávon kívül a patakok melletti szabadterületeket is meg kell őrizni, a tagoló hatás elérése céljából. A tagolt városszerkezet kialakításában az erdőterületek meghatározó szerepet töltenek be, ennél fogva az erdősisítésre szánt területeken az erdőtelepítéseket meg kell kezdeni.

A városszéleken meg kell állítani a város indokolatlan terjeszkedését, a szabadterületeket a zöldfelületi fejlesztés célterületeiként kell tartálékolni. Hasonlóképpen lényeges a városszéli beépített területek agglomerációs településekkel való további összenövésének megakadályozása.

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

 Mezőgazdasági terület

 Meglévő erdőterület

 Magas zöldfelületi arányú terület

 Meglévő közpark, városi park

 Külső-pesti zöldgyűrű kialakítása a távlati közlekedési infrastruktúra mellett

 Városi parkgyűrű, -tengely

 Kis léptékű zöldterületi fejlesztések alternatív megoldásokkal

 Jelentős ökológiai potenciállal rendelkező szabadterület

 Zöldfelületi kapcsolat fejlesztése

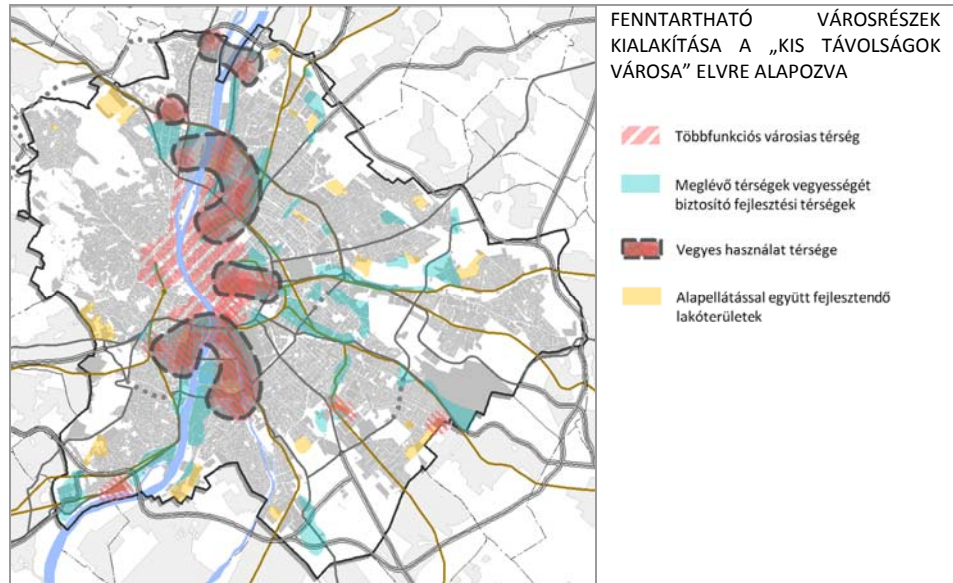
 Kisvízfolyás revitalizációja

 Potenciális városi parkok

1. Észak-Csepel
2. Gergely utcai hulladéklerakó (távlatilag)
3. Éles sarok
4. Rákosrendező
5. Népsziget
6. Dobogó domb
7. Testvér-hegy
8. Tábor-hegy
9. Mocsáros-dűlő

„Kis távolságok városa” elv

A fenntarthatóság az ökológiai fenntarthatóság mellett a közgazdasági értelemben vett fenntarthatóságot is jelenti. A kompakt városrészek kialakítását elősegíti a város területhasználatának vegyessége.

Egy adott városrész helyzetéhez, infrastruktúrájához igazított optimalizált intenzitást kell kialakítani, amelyet a településrendezési tervekben meg kell határozni. Ugyanezen terveknek számolniuk kell a már méretezhető nagyságú terület alapfokú intézményi ellátásával is, mivel azok lakóhelyhez való közelsége is csökkenti a felesleges utazási igényt, vagyis kis távolságon belül legyen minden alapellátás elérhető, ami gyaloglási, kerékpározási távolságot, esetleg egy-két buszmegállónyi utazást jelent.

Ehhez természetesen hozzátartozik a közterületi állapotok rendezése, minőségi szintjének emelése is. Különösen a kiemelt urbánus helyszíneken kell a városközponti, a forgalomcsillapított és a rekreációs zónákban a közterületeket igényes, vegyes használatú köztterekké alakítani, hogy a városi tereket a továbbiakban ne a közlekedés uralja, hanem a helyhez illően biztosítsa a gyalogos közlekedés, a kerékpáros közlekedés és a közösségi közlekedés – sok esetben azonos térfelületen való – együttélését.

Az alacsony intenzitású kertvárosias lakóterületeket a sajátosságaiknak megfelelően kell fenntarthatóvá tenni. A lakó és munkahelyi vegyesség lehetősége – a megfelelő környezeti előírások mellett – értelemszerűen szintén csökkentett közlekedési igényt hoz magával.

Mindennek társadalmi és gazdasági előnye van, hiszen az emberek, a családok kevésbé a munkahely, oktatási intézmény, bevásárlás stb. miatti utazással töltik az időt, hanem azt magukra, családjukra, szabadidőre, rekreációra fordíthatják, egyben üzemanyag megtakarítással is jár.

A területhasználat és a közlekedési rendszer térbeli összehangolása

A mindennapok közlekedési igényeit meghatározó, domináns területhasználatot a lakófunkció és a gazdasági funkció (munkahelyi és kereskedelmi funkciójú területek együttese) testesíti meg. A térségi és településszerkezeti adottságokból, valamint a területfelhasználás területi tagolódásából fakadóan jelenleg Budapesten a sugárirányú közlekedési igények dominálnak, időben változó, aszimmetrikus forgalomterheléssel (a reggeli időszakban a városközpont felé tartó utazások a meghatározóak, ami a délutáni időszakban megfordul, amikor a városhatár felé irányuló közlekedési igények válnak uralkodóvá).

Egy a mainál vegyesebb területhasználat következtében egyfelől a motorizált mobilitási igények jelentősen csökkenthetők, másfelől a kialakuló, irányait tekintve kiegyenlítettebb utasáramlás a közlekedési rendszer elemeit (a jelenlegi helyzetre jellemző aszimmetria hiányában) kisebb mértékben terheli, alacsonyabb kapacitást igényel, és gazdaságosabb üzemeltetést eredményez.

Átjárhatatlan területek átstrukturálása

A város nagyobb térségei közötti kapcsolatteremtés mellett a mikrostrukturális átjárhatóság javítására, az egyes elhanyagolt területek funkcionális és tömbszintű átrendezésére is szükség

van. Ez különösen igaz a barnamezők területi megújulására, amelyek számára a mikrostruktúra átalakítása kifejezett előnyöket hordoz.

El kell érni, hogy a fejlesztések az egyes területeken ne csak saját érdekeiken belül, zárt egységben valósuljanak meg, hanem város- és területfejlesztési többlettel párosulva visszahassanak a szomszédos egységekre, azokkal és a fő szerkezeti, hálózati elemekkel kontaktust teremtve.

Kivételes lehetőség, hogy a nagyobb egybefüggő területek fejlesztése esetében a zöldfelülettel való tagoltság kialakításával a belső területek hősziget hatása mérsékelhető, ezzel a vegyesebb területhasználatú városrészek kialakulásának kedvezőbb életfeltételei teremthetők meg.

Az átalakuló területek esetében biztosítani kell a zöldfelületi arány növekedését, felkészítve a várost a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklésére.

A város indokolatlan terjeszkedésének megakadályozása

A szétterülő városszerkezet nehezen működtethető, így a kifelé vonzó fejlesztések a város hatékonyabb működésének ellenében hatnak. Tekintettel arra, hogy a város számos olyan területtel rendelkezik, mely jelenleg kihasználatlan (1250 ha), vagy jelentősen alulhasznosított (2750 ha), továbbá a városra vonatkozó demográfiai előrejelzés nem számol népességnövekedéssel, így indokolatlan a város további növekedése a szabadterületek rovására. Új beépítésre szánt területek kijelölése csak akkor lehetséges, ha a fejlesztés számára a városon belül a tervezett területhasználatra alkalmas, a hatályos tervekben korábban kijelölt terület már nem áll rendelkezésre.

A kizárólag piaci (tulajdonosi érdek szerinti) megfontolások szerinti fejlesztések sok esetben olyan többlet infrastruktúra kiépítését és hosszútávon történő működtetését igénylik, amely jelentős forrásokat von el más, a város működésének szempontjából fontosabb területektől. Területileg differenciáltan racionalizálni kell a településrendezési tervekben rögzített fejlesztési lehetőségek irreálisan magas kínálatát.

Sokrétű gazdasági területi kínálat

Budapest gazdasági versenyképességének növelése érdekében a gazdasági funkciók széles skálájához illeszkedő, megfelelően irányított területi kínálatot és infrastruktúrát kell biztosítani.

A racionális, kompakt város ismérveit figyelembevevő területhasználat a gazdasági tevékenységek térbeli szerkezetére is kihat, és a gazdasági szereplők hatékony működésének feltétele (pl. helyi gazdaság, helyi piacok erősödése).

A város számottevő belső tartalékterületeinek (egykor beépített, ma használaton kívüli és alulhasznosított területek) fejleszthetősége számára a lehetséges irányokat azok a környezetükben lévő kialakult területek határozzák meg, ahol sem a funkció, sem a karakter megváltoztatása nem cél. Egy-egy gazdasági tevékenység számára így az alkalmazás szempontjából a legmegfelelőbb tulajdonságokkal bíró területek kerültek meghatározásra:

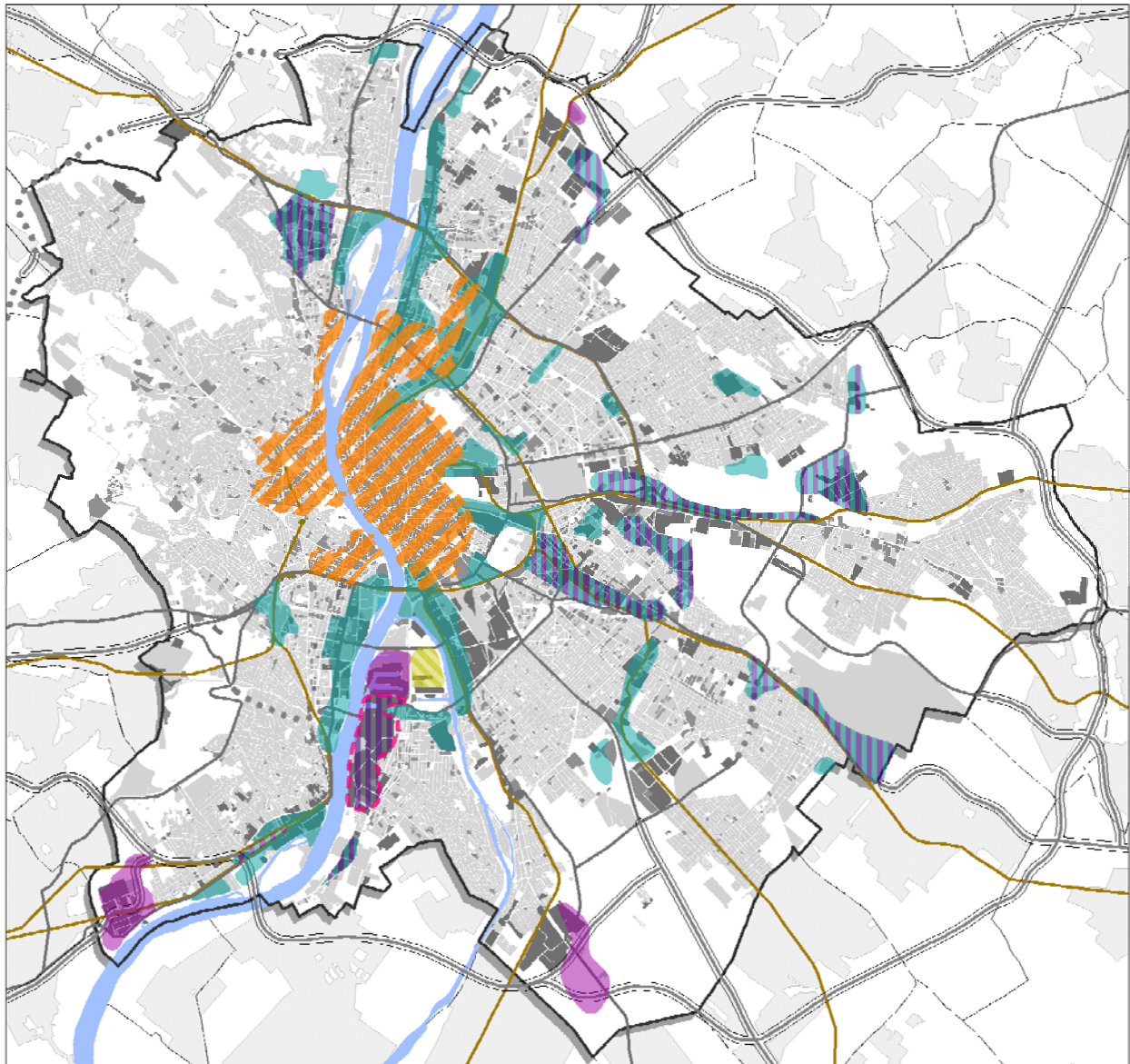
- Vegyes területhasználatba illeszthető munkahelyi területek (kereskedelem, szolgáltatás, irodák, K+F+I, turizmus)
- Meglévő gazdasági területek térségében környezeti szempontból nem érzékeny munkahelyi területek (termelés, raktározás)
- Szállítás szempontjából kiváló adottságokkal rendelkező munkahelyi területek logisztikai funkció számára.

A hagyományos iparterületek egy része ipartörténeti és építészeti vonatkozásában értékes épületállománnyal rendelkezik, amit a területek megújításánál figyelembe kell venni.

Elismert a Budapesten koncentrált szellemi potenciál nagysága és értéke. Annak érdekében, hogy a városban termelődött tudás itt kerüljön felhasználásra, olyan munkahelyek létrehozására van szükség, amelyek ezt a tudást felhasználják és hozzájárulnak a nemzetközi piacba való bekapcsolódásba. A fejlesztési területeken komplex, minőségi üzleti infrastruktúra- és szolgáltatás-kínálat fejlesztése szükséges.

A belső és az átmeneti zónába nem telepíthető a meglévő területhasználatot zavaró, környezeti terheléssel járó gazdasági funkció.

MUNKAHELYEK FEJLESZTÉSI TÉRSÉGEI

Többfunkciós városi térség	Vegyes területhasználatba illeszthető munkahelyek fejlesztési térsége	Jelenlegi termelési, raktározási területek
Meglévő gazdasági területek térségében környezeti szempontból nem érzékeny munkahelyi területek (termelés, raktározás) kialakítására is alkalmas fejlesztési térség	Szállítás szempontjából kiváló adottságokkal rendelkező munkahelyi területek logisztikai funkció számára	Jelenlegi környezetterheléssel nem járó munkahelyi területek
	Távlati fejlesztési terület	Rehabilitálandó munkahelyi terület

A belvárosi többfunkciós területen a munkahelyi és lakóterületek vegyességnek, sokszínűségének megtartása fontos feladat. A térbeliség szempontjából a jelenleg kihasználatlan lehetőségek (pl. foghíjtelkek, alulhasznosított területek) pontszerűen, de a fejlesztés szempontjából megfelelő mennyiségben találhatóak a térségben.

A főváros pesti oldalán, az átmeneti zónában találhatóak azok a nagy kiterjedésű barnamezős területek, amelyek kiválóan alkalmasak a magas hozzáadott értéket termelő tevékenységek letelepedéséhez. Jól kihasználható a meglévő infrastruktúra közlekedés és közmű szempontjából is. A legjelentősebb területek a Váci út mente, a Nyugati pályaudvar – Rákosrendező térsége, a Stadionok környezete, a volt Józsefvárosi pályaudvar és a tőle keletre húzódó vasútvonal melletti, valamint a Ráckevei–Soroksári-Duna mentén fekvő, jelenleg használaton kívüli területek.

A zavaró hatással nem járó gazdasági területek számára elsősorban az átmeneti zóna felszabadult, infrastruktúrával ellátott, ma hasznosítatlan, vagy alulhasznosított területei kell, hogy kínálatot nyújtsanak, és a városnak településszerkezeti szempontú érdeke, hogy a fejlesztéseket elsősorban ebbe a térségbe telerje. Észak-Csepel területén távlati fejlesztési lehetőség kínálkozik olyan területen is, amely bár zöldmezős fejlesztésnek minősül, de a város központjához való közelsége miatt különleges szerkezeti helyzetben van. Mivel a terület csak jelentős infrastruktúra megépítése esetén fejleszthető, a terület igénybevétele csak összvárosi érdek szempontjából előnyös beruházás esetén támogatott.

Pest külső területein – elsősorban meglévő gazdasági területek térségében – vannak a környezeti terheléssel is járó funkciók befogadására alkalmas térségek, itt találhatóak a kifejezetten logisztikai és szállítmányozásra hasznosítható területek (az M0 menti területeken). Buda legdélebbi részén, Érd szomszédságában az autópálya, a vasút és a Duna által kínált lehetőségek szintén logisztikai funkcióra predesztinálják a térséget.

Budán, a hegyvidéki területeken munkahelyeket a vegyes területhasználat tud biztosítani, nem cél a koncentrált fejlesztés.

A Dunához közel, vagy a vasúti csomópontokhoz kapcsolódóan (Déli pályaudvarnál, Kelenföldön) azonban a budai oldalon is kiegyenlített munkahelyi kínálatot kell megteremteni, mely oldani képes a két városrész közötti jelentős hivatásforgalmat.

Kiemelten fontos a várostérséggel történő együttműködés, területi koordinálás.

Társadalmi igényeknek megfelelő lakáskínálat

A demográfiai előrejelzések szerint 2030-ig Budapest lakossága legfeljebb kismértékben nő, de még a lakosságszám stagnálása mellett is szükség van új lakások építésére. Egyrészt a minőségi igények változása, másrészt az egyszemélyes háztartások növekvő száma miatt nő az egy főre jutó alapterületi igény is.

A differenciált élethelyzetben lévő társadalmi rétegek differenciált lakáskínálatot igényelnek.

Budapest sokszínűsége a jelenlegi lakóterületek vonatkozásában is igaz, mivel a város kialakulásának köszönhetően a sűrű urbánus lakóterületektől a vidéki jellegű családi házas lakástípusig széles spektrum áll rendelkezésre.

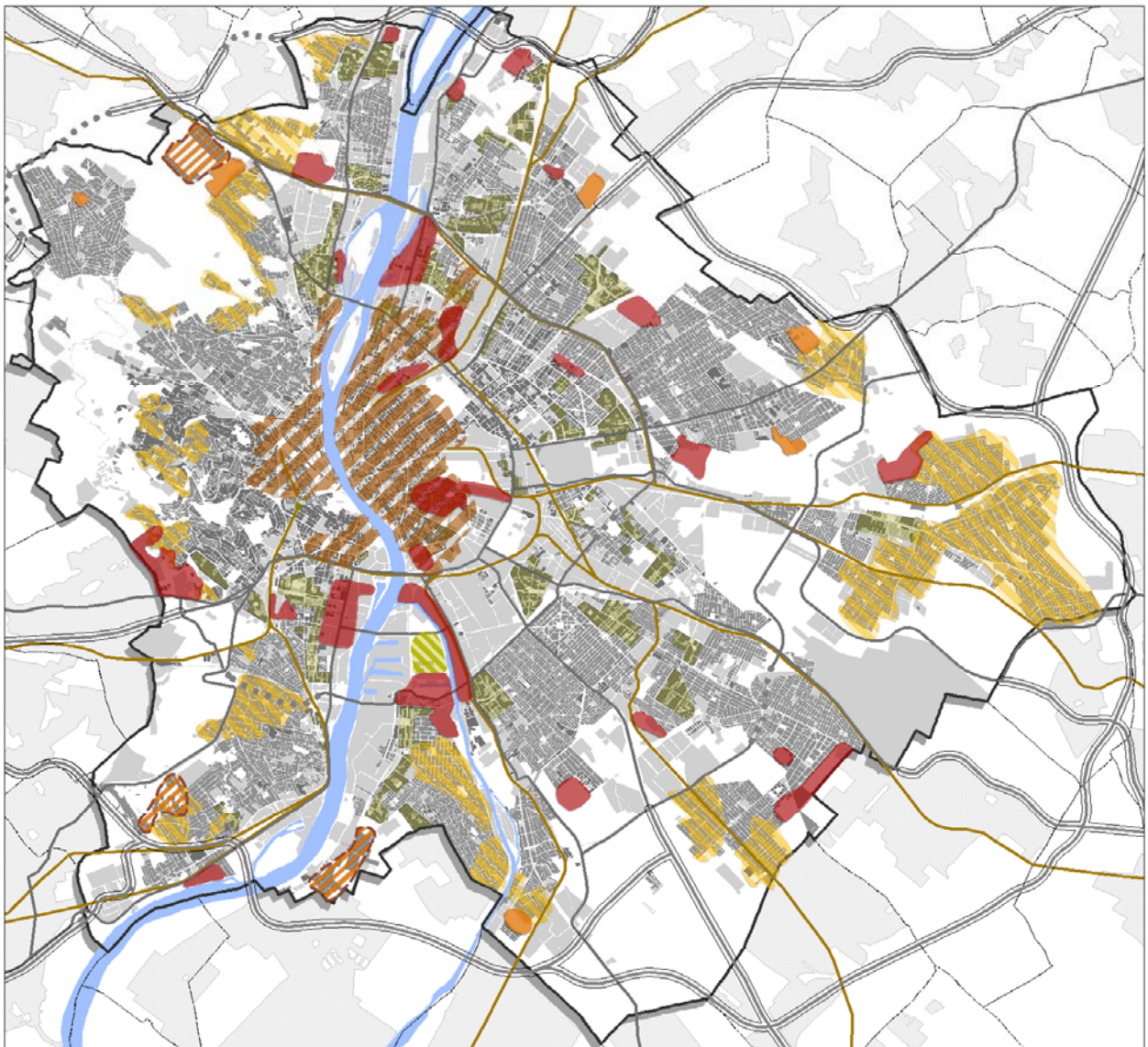
A differenciált igényeket megfelelő területi kínálattal kell kielégíteni. A fenntarthatóság érdekében elsősorban a meglévő lakóterületi térségek tartalékainak kihasználása feladat a belső és az elővárosi zóna területén egyaránt. Míg a belső területeken az átfogó városrehabilitáció során a területeket új zöldfelületekkel, forgalomcsillapítással vonzóvá kell tenni, az elővárosi zóna területén a helyi ellátás javítása szükséges. Urbánus, élhető új lakóterületek építésére az átmeneti zóna területén található barnamezős és alulhasznosított térségeket kell előnyben részesíteni. Észak-Csepel területén lakásépítésre távlati fejlesztési lehetőség kínálkozik olyan területen is, amely bár zöldmezős fejlesztésnek minősül, de a város központjához való közelsége miatt különleges szerkezeti helyzetben van. A fentebb leírtakkal megegyezően a terület igénybevétele csak összvárosi érdek szempontjából előnyös beruházás esetén támogatott. Kiváló színtere lehet újszerű, energiahatékony, zöld lakásépítésnek.

A szuburbanizációs folyamatot kiváltó, a zöld és csendes környezetben lévő családi ház utáni vágy töretlen, mivel a város belső területein az elmúlt évek erőfeszítései ellenére az életminőség még nem megfelelő: kevés a zöldterület, nagy a zajterhelés és a levegőszennyezettség mértéke. Családi házas területek számára is rendelkezésre áll az erre a célra kijelölt, de még be nem épített területek sora. Feladat, hogy ezek a területek ésszerű ütemezés mellett csak a megfelelő alapellátás biztosítása (műszaki és humán infrastruktúra) esetén kerüljenek hasznosításra.

Új lakások építése mellett fontos feladat az üresen álló – elrendezésben, műszakilag vagy funkcionálisan nem megfelelő – lakások bevonása az ingatlanpiacra, ami szorosan összefügg a bérlakásépítéssel és a leromló lakóterületek megújításával.

Különleges lehetőséget kínálnak az értékes épületállománnyal rendelkező barnamezős területek, ahol funkcióváltás esetén egyedi megoldások szülehetnek (pl. loft-lakások).

LAKÓTERÜLETI FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

Városias lakóterület	Komplex lakótelepi rehabilitáció	Területi tartalékkal rendelkező kertvárosias lakóterületi térségek
Kertvárosias lakóterület	Belső területek rehabilitációja, minőségi fejlesztése	Meglévő városias lakóterületek
Rendezetlen lakott területek	Távlati fejlesztési tartalékterület	Meglévő kertvárosias lakóterületek

Élhető és fenntartható lakóterületek

Mivel a lakás mérete és minősége mellett a lakókörnyezet minősége is döntően befolyásolja az életminőséget, új lakóterületek építésénél, illetve meglévő lakóterületek megújításánál biztosítani kell a rekreációhoz szükséges zöldfelületeket és közcélú zöldterületeket oly módon, hogy a magántulajdonú és köztulajdonban lévő területek funkcionális sokszínűséget tükrözzenek.

A zajterhelt lakóterületeken a közlekedésből származó terhelés csökkentése fontos feladat, amelyhez a közösségi közlekedés megfelelő elérhetőségét biztosítani kell. Az alapfokú ellátás lehetőleg gyalogosan legyen elérhető ugyanúgy, mint a szociális ellátás és a közösséget alkotó kommunikációs lehetőségek szinterei.

Nagyobb figyelmet kell fordítani a lakókörnyezetbe illeszthető munkahelyek létesítésére, mivel ezzel csökkenhet az utazási igény, mellyel jelentősen növelhető a lakóterületek élhetősége és fenntarthatósága. Ezzel a területhez való kötődés is erősebbé válik, ami visszahat magának a lakókörnyezetnek a fenntartására, megbecsülésére.

Biztosítani kell azt az urbánus sokszínűséget, amelynek létrejöttével a területek vonzóbbá válnak a lakóhely választása során (szabad területek, közösségi találkozóhelyek, lakás és munkahely közelsége, sport és rekreációs területek elérhetősége, eltérő tulajdoni formák vegyessége stb.).

5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA

Budapest térbeli fejlesztésében is a fenntarthatóság szempontrendszerét kell követni. Ez azt jelenti, hogy területtakarékos, a meglévő konszolidált területhasználathoz és a rendelkezésre álló infrastruktúrához igazodó, kiegyensúlyozott vegyes használatot eredményező fejlesztésekre kell törekedni.

Új zöldmezős fejlesztések ugyanis kizárólag új infrastruktúra építésével és ennek üzemeltetésével valósíthatók meg – a rendelkezésre álló közmű- és közlekedési tartalékok hatékony kihasználása helyett – felemészítve a levegőminőség és klíma szempontjából egyre értékesebb szabadterületeket.

Fentiek alapján a város- és területfejlesztés célterületeinek magját a barnamezős területek kell, hogy képezzék. A város fenntartható fejlesztési pályára állításának és kompaktságának megtartására elengedhetetlen feltétel ezen területek átstrukturálása és újraháznosítása. Figyelemmel kell lenni a felhagyott iparterületeken felhalmozódott különböző humán- és környezetegészségügyi szempontból nagy kockázatot jelentő szennyező-anyagok jelenlétére, ezért ezen területek csak alapos környezeti monitoring, kockázatértékelés és a szükség szerint elvégezendő kármentesítés után vonhatók be a város- és területfejlesztésbe. A nagy összefüggő térségekben szerkezeti szempontból szükséges, hiányzó funkciók a városszövetbe integrálhatók a meglévő infrastruktúra felhasználásával. A város számára szükséges, változatos területhasználat lehetősége így adott. A célterületek nem egzaktul lehatárolt területek, hanem hatásukban önmagukon túlmutatnak.

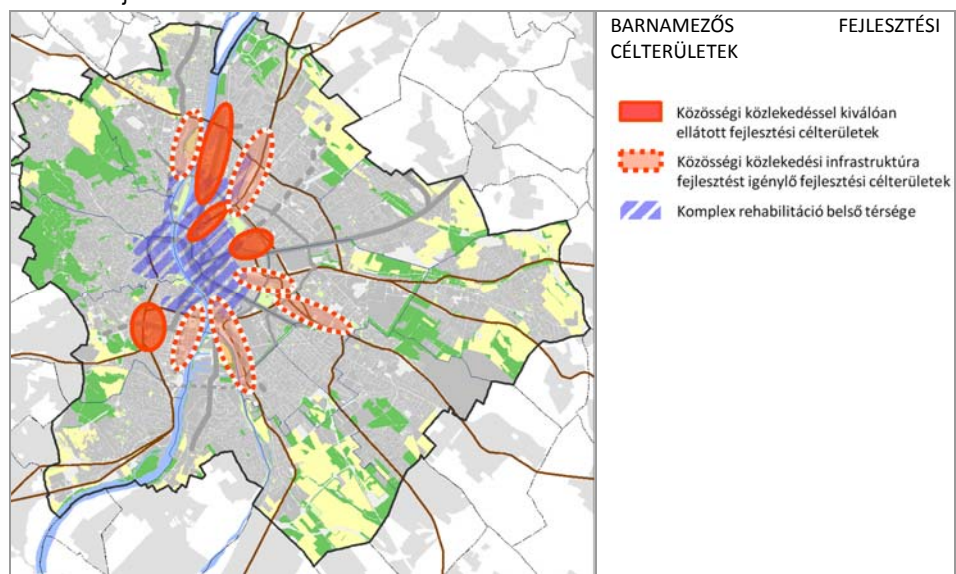
Mivel prioritások nélkül az eddigi gyakorlathoz hasonlóan fennáll a veszély, hogy továbbra is szétforgácsolódnak az egyre szűkebb fejlesztési források, ki kell jelölni azokat a területeket, ahol a kiegyensúlyozott város- és területfejlesztés érdekében a Fővárosi Önkormányzatnak a területekben rejlő fejlesztési lehetőségek kihasználása, vagy az ott található problémák megoldása érdekében kiemelt – kezdeményező, koordináló – szerepet kell vállalnia.

Forráskoncentráció a prioritások mentén

Az eddigi gyakorlattal szemben a szűkülő forrásokat nem elszórt projektekre, hanem jelentős szerkezetalkító, komplex fejlesztésekre kell fókuszálni. Prioritással kell azoknak a térségeknek rendelkezniük, amelyek egyrészt integrált módon képesek komplex problémamegoldásra, másrészt fenntartható értéket teremtenek.

Kiemelten kell figyelembe venni azokat a területeket, amelyek:

- használaton kívüli barnamezős területek,
- alulhasznosítottak, és területi tartalékkal rendelkeznek,
- veszélyben lévő épített örökséggel rendelkeznek,
- köztulajdonban vannak,
- jó közlekedési és közmű infrastruktúrával rendelkeznek.

Funkcióváltás Az átmeneti zónában elhelyezkedő barnamezős területek megfelelő átstrukturálása, hasznosítása kulcskérdés a kompakt város elvén történő városfejlesztés szempontjából. A zóna heterogén volta miatt nem cél a környezetterhelő termelőtevékenységek megtelepedése. A jelentősebb szállítási tevékenységet vonzó raktározási funkció létesítése csak néhány, jól kiválasztott helyen elfogadható. Az intenzívebb hasznosítás érdekében az ebben a zónában jelenleg csak elszórtan jelen lévő funkciók megtelepülésének ösztönzése szükséges. Ez egyrészt a gazdaságfejlesztés fő irányának megfelelő, jelentős hozzáadott értéket termelő tudás-intenzív ágazatok nagyszámú és klaszterekbe szerveződő megjelenését jelenti, másrészt viszont olyan termelő ágazatok jelenlétét is, amelyek környezetbarát technológiát alkalmazva, de mégis termelő tevékenységet folytatnak. Ezen túl a lakófunkció megjelenését kell a környezeti szempontból megfeleltethető területeken szorgalmazni, a szükséges ellátó rendszerekkel együtt. A meglévő épületállomány felhasználása esetén különleges lakáskínálat is létrejöhet. A fejlesztési folyamat részét kell, hogy képezze a zöldterületi hálózat fejlesztése annak érdekében, hogy az intenzíven beépített belváros mellett az átmeneti zóna lakóterületeinek is javuljon a zöldfelületi ellátottsága. A funkciógazdagság vonzóvá teheti a térséget, pl. a szabadidős funkciók – beleértve a szabadidős sportokat révén, ezért számukra elegendő helyet kell biztosítani. A középtávú stratégiák kidolgozásánál fontos feladat annak felmérése, hogy Budapest hosszú távú fejlesztési céljainak eléréséhez milyen típusú területekből, milyen arányban van szükség. Csak ezek tudatában tehetők meg a hasznosítás előkészítésére vonatkozó további lépések, aminek célja az értékteremtés. Fontos tehát a fejlesztési célterületek tematikus megfeleltetése. A feladat komplex jellege miatt a közsféra szerepvállalása alapvető, a Fővárosi Önkormányzatnak kell kezdeményezően fellépnie.

Területmanagement A barnamezős területeken történő fejlesztések a területi potenciál kihasználása mellett egyszerre a területeken lévő környezeti problémák megoldását is jelentik. A területek tényleges fejlesztésére csak az érintettek (kerületek, fejlesztők, lakosság, tulajdonosok) közös akarata esetén van esély. Az egyes területekre testreszabott programot és differenciált eszközrendszert kell kidolgozni, a végrehajtáshoz pedig megfelelő szervezeti egységet kell létrehozni.

Alapvető elvárásként kell megfogalmazni az önfinanszírozó és öfenntartó gazdálkodási módot. Ennek indikátorait a gazdasági teljesítményekhez, a fenntarthatóság biztosításához és a keletkezett pozitív gazdasági hatásokhoz (újabb vállalkozások alakulása, foglalkoztatás bővülése, befizetett adóbevételek növekedése stb.) szükséges alakítani.

A rendelkezésre álló óriási területkínálat miatt hangsúlyosan törekedni kell a területek átmeneti hasznosítására is. Az épületállománnyal nem rendelkező területek zöldfelületként javíthatják a főváros környezetállapotát, és egyben segíthetik a kármentesítés folyamatát, de más célú hasznosításukat is lehetővé kell tenni. Az értékes épületállománnyal rendelkező területeken – ez sok esetben védett épületeket is jelent – az értékmentéshez akár átmeneti hasznosítás is párosulhat, pl. kulturális vagy szabadidős célra.

Meglévő infrastruktúra kihasználása A barnamezős területeken – elsősorban iparterületként történő egykori működésük miatt – a korábban kialakított közlekedési- és közmű infrastruktúrák nagy értéket képviselnek, kihasználásuk gazdasági érdek.

A szerves városfejlődés csak az infrastruktúra hálózatokkal együtt lehetséges, ellenkező esetben a kialakult területhasználatot az infrastruktúra fejlesztés kénytelen követni, ami az önkormányzatokat sok esetben indokolatlanul, és nem a fejlesztési prioritások sorrendjében terheli.

A felhagyott és alulhasznosított területeken az összességében nagy kapacitások biztosítására kiépült közmű infrastruktúra lehetőségei kihasználatlanul rendelkezésre állnak, így a város külső részén újabb és újabb építési területek kijelölése, és a hozzájuk tartozó hálózatok fejlesztése nem ésszerű.

Ki kell használni az átmeneti zónában található barnamezős térségek kedvező közlekedési adottságait. A zóna területét átmetszi az összes – országos és térségi kapcsolatot nyújtó – sugárirányú közúti elem. A városon belüli közlekedés szempontjából meghatározó jelentőségű körutak közül a zóna belső határát Budapest legfontosabb közúti eleme, a Hungária-gyűrű alkotja. A városszerkezeti hiányok pótlása jegyében a zóna külső határán kell majd megvalósítani a városközpont területét tehermentesíteni hivatott új közúti gyűrűt, északi és déli szakaszán egy-egy Duna-híddal.

A zóna területét átszeli az összes metró és HÉV vonal, továbbá valamennyi tervezett gyorsvasúti elem nyomvonala, és itt található a gyorsvasúti hálózathoz funkcionálisan kapcsolódó intermodális központok. A fővárosi vasúthálózat leghosszabb szakasza, és a teherpályaudvari funkciók döntő része is itt helyezkedik el. A vasút nem csak közlekedési infrastruktúrát, hanem mára feleslegessé vált területei révén barnamezős fejlesztési területeket is jelent.

A következő évtizedek során a főváros város- és területfejlesztési tevékenységét a barnamezős területek kiaknázatlan lehetőségei felé kell terelni, szemben a zöldmezős igényekkel.

5.3. DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA

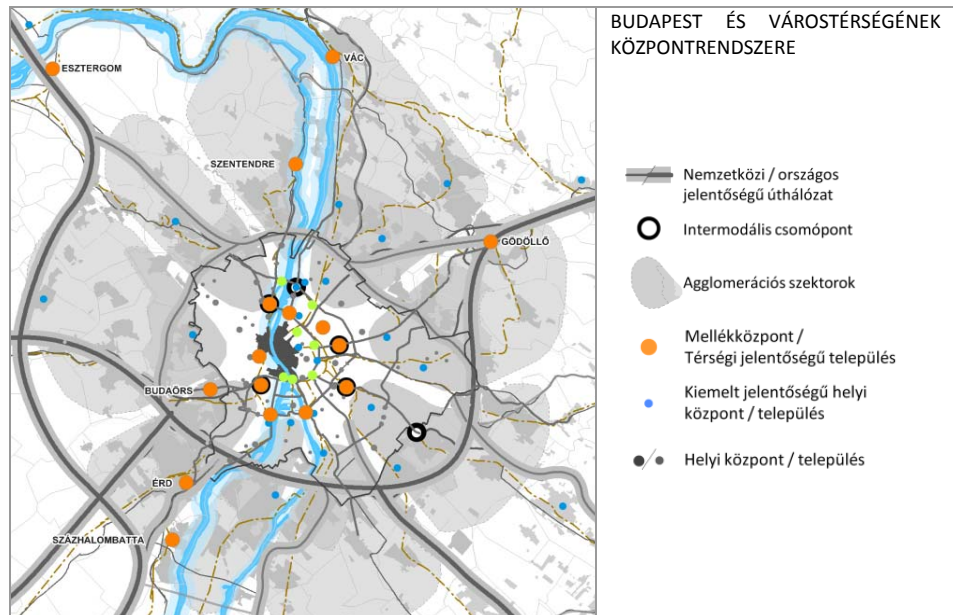
A központrendszer a kompakt város eszköze

A város kompakt jellemzőihez hozzá tartozik központjainak racionális térbeli rendje és funkcionális komplexitása. A ma jellemző, sok esetben igénytelenül kialakított közlekedési átszállópontok helyét egy tudatosan tervezett, a maihoz képest kiegyensúlyozottabb térbeli rendszerbe illesztett központok rendje kell, hogy felváltsa. A központképző funkciók ad hoc telepítése helyett a városszerkezetiileg meghatározó helyszíneken kell azokat fejleszteni, ott, ahol a megközelítés, az elérési idő, a központrendszer helyértékének legmegfelelőbb funkcionális szolgáltatást és minőséget tudja biztosítani, mely így a vonzaskörzet elláthatóságának a legkiemelkedőbb eredményét adja.

A differenciált központrendszer akkor tudja beteljesíteni feladatát és hatékonyan segíteni a város kompaktságra való törekvését, ha a városszerkezet és az érintett központ funkcionális összetettsége harmonizál egymással. A kiszorgálni kívánt vonzaskörzettől függően kell meghatározni a városszerkezetben való elhelyezkedést, és ebből fakadó igényként kell biztosítani a megfelelő közlekedési kapacitást és kapcsolatokat.

A pesti oldalon a főközpont határát jelentő Nagykörút és a Hungária körút nem azonos távolságban helyezkedik el egymástól. A két északi mellékközpont Budán és Pesten – Flórián tér és Angyalföld mellékközpontja – még a Hungária körút vonalán alakul ki. Keleti irányába haladva fokozatosan távolodnak a javasolt mellékközpontok a körvasúti gyűrű irányába – ahogy a város térbelisége is kiterjedtebb kelet felé –, így a Bosnyák tér és Örs vezér tere már a Nagy Lajos király útja vonalát követi. A szerkezetiileg nem a legkedvezőbb helyen létrehozott KÖKI pedig már túl van a körvasúti gyűrű vonalán is. Erre a tengelyre délen, a Gubacsi dűlőnél és Albertfalvánál tér vissza két új mellékközpont. A két gyűrű elvi meghosszabbítása között kerül kiépítésre az Etele téri mellékközpont és záródik vissza Budán a MOM Park mellékközpontja.

Különösen fontos a mellékközpontok közösségi közlekedéssel való kiemelt kiszorgálása. Az intermodalitás az intelligens közlekedési mobilitás egyik legfontosabb eszközévé válik jelen koncepció céljai szerint. Az adottságok figyelembevételével intermodális központként kell kialakítani a Flórián téri mellékközpontot az 5-ös metró kiépítése során, továbbá az Örs vezér tér, a KÖKI és az Etele tér mellékközpontjait, és ezeken a helyszíneken az átszállást minden eszközzel előnyben kell részesíteni. Funkcionálisan ugyan nem válik mellékközponttá Újpest-városkapu, de intermodális szerepe meghatározó lesz, így megkülönböztetett figyelmet kap a kiemelt jelentőségű helyi központok között.

A központrendszer nem csak a városon belül, hanem a várostérségre is kifejti hatását. A szerkezeti megfontolásokon túl, a központok a városban élők, a várost használók identitásának fontos helyszínei, város imázs szempontjából meghatározóak, így az itt élők és dolgozók mindennapjait, hangulatát, gazdasági cselekvéseit, találkozásait nagymértékben befolyásolják. Hatásuk jelentősebb egyszerű találkozópontnál, gazdaságilag kiemelt „cserehelyszínnél”.

Mivel Budapest városközpontja egyben a térség főközpontja, a tehermentesítésére szolgáló mellékközpontok jelentős agglomerációs forgalmat is kell, hogy bonyolítsanak, figyelemmel kell lenni a fordított irányú vonzásra, illetve a környező településeken kialakítható központok rendjére is. Az elővárosi gyorsvasúti hálózat és a bevezető autópályák révén a mellékközpontok funkcionális hatásait kiegészítik a várostérség településeinek hasonlóan differenciált központi elemei. Meghatározó e szempontból Budaörs, Erd, Gödöllő, Vác és Szentendre.

A központrendszer fejlesztése

A meglévő tradicionális központok fejlesztése, az új központok létrehozása – helyzetüktől, környezetüktől, méretüktől és szerepüktől függetlenül – az adott városrész karakteres arculati változásával jár. Minden esetben találkozássra alkalmas, marasztaló környezet kialakítására van szükség, mely erős vonzásával megfelelő gazdasági fenntarthatóságot is biztosít. Kiemelt figyelmet kell ezért fordítani e központi helyek épített környezeti megtervezésére és kialakítására, minőségére és emberközpontúságára.

Budapest főközpontja a hagyományos pesti és budai belváros, valamint - napjainkra - Újbuda Dunához közeli részeit jelenti, mindezek mellett idetartozik a Budai vár térsége. Budapest főközpontja, a történeti értéket hordozó kiemelt városközponti térség minőségének fejlesztése és értékeinek megőrzése a város identitástudatának fontos tényezője.

A Duna Budapest meghatározó városképi eleme, a városközpont szerves részévé és egyik jelképévé tud válni, tovább erősítve a főközpont funkciógazdagságát. A főközpont területének fokozatos bővülése a Duna menti sávban kívánatos, ami tovább tudja erősíteni a város és a Duna kapcsolatát. Emellett a budai és a pesti oldalon a meghatározó városi útvonalak és tematikus területek irányába várható e központi minőség, funkciógazdagság terjeszkedése, amit elő kell segíteni.

A főközpont pesti oldalán már évtizedek óta elindult a belváros magas színvonalú, minőségi fejlesztése, amelynek köszönhetően a közterek és utcák folyamatosan megújulnak, a forgalomcsillapítás és gyalogos preferencia egyre nagyobb területre terjed ki. Ennek hatására a megújult közterületek melletti funkciók is kedvező, minőségi irányba változnak, ami kedvező hatással van a turisztikában rejlő gazdasági lehetőségekre, és ezért is fontos feladat ezek folytatása. A város önkormányzatai a közterületek emberközeli átalakításával, a gyalogosok preferenciáit támogató tudnak aktív és kezdeményező szerepet vállalni a területek minőségi átalakításában.

A főközpont minél nagyobb területére kell kiterjeszteni az ütemezett közterületi fejlesztést, a rehabilitációs megújulást, épület felújítást. A közterek fejlesztésének és a rehabilitációknak eredménye az érintett kerület és Budapest egészének megítélését is pozitívabb irányba tereli, így a város élhetősége is kedvezőbbé válik, a főváros nemzetközi városstátusza emelkedni tud.

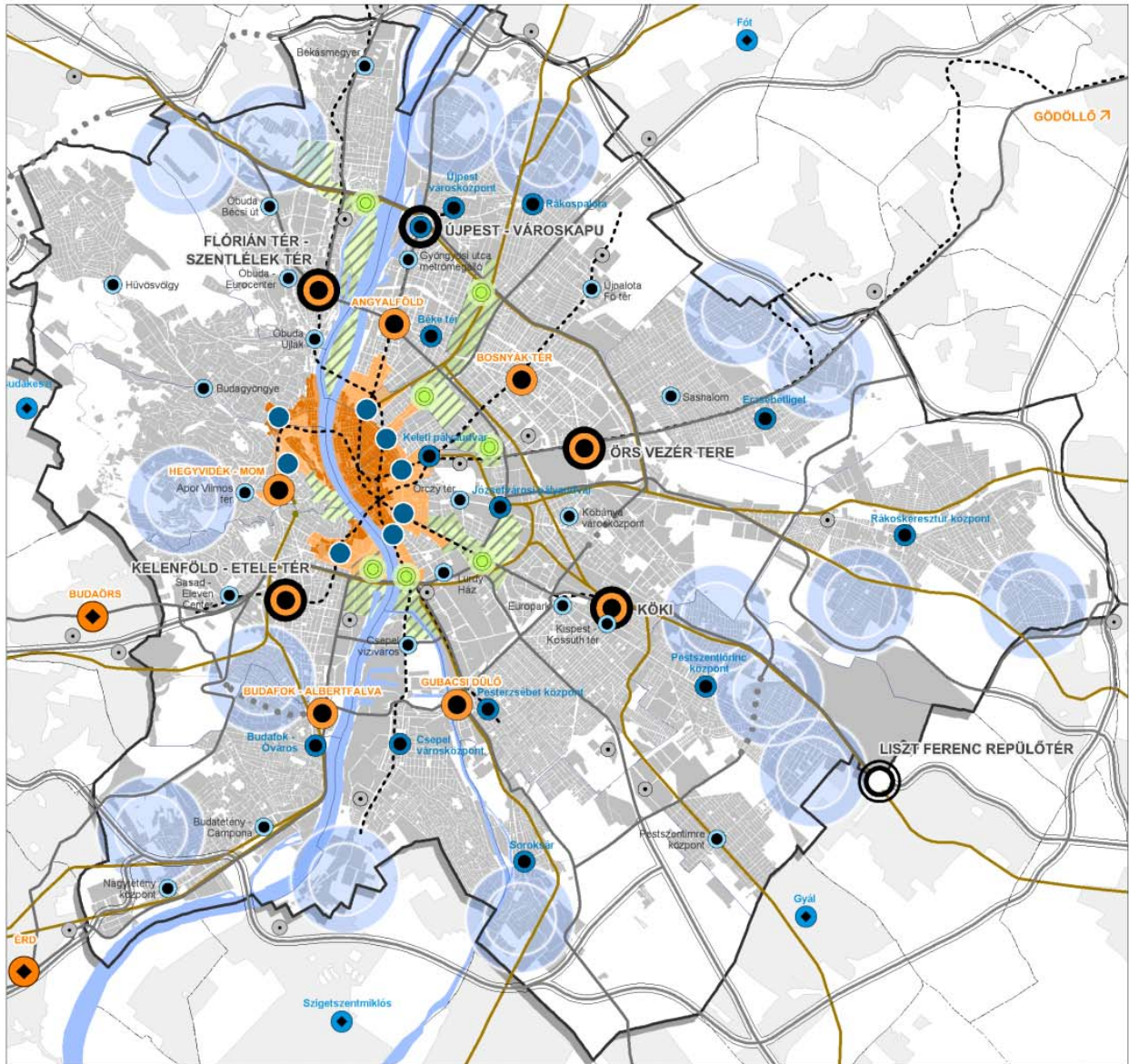
A város alapvető érdeke, hogy megtartsa turisztikai erejét, de ezért jelentős áldozatokat kell hozni. A közterek további rendbetétele mellett, az egyes, már veszélyben lévő épületek műemléki helyreállítása is a kiemelt feladatok közé tartozik. Különösen igaz ez mára a Budai vár és környezete tekintetében, hiszen ott a legkirívóbbak az elmaradások. Ezek a lépések – a kiemelt elhelyezkedés, illetve a nagyságrend függvényében –, olyan húzóerővel bírnak, hogy utána a turisztikai szolgáltatások szerves fejlődését indíthatják meg.

Az értékes városrészeket érintő fejlesztések során elsődleges kell, hogy legyen a városrész karakterének tisztelete, a kialakult város-imázs építészeti hátterét nem szabad megtörni, ugyanakkor a műemléki szemléletet is igazítani kell a kortárs, és élhető város jövőbeli igényeihez. A „zöldszemlélet” elvét itt is meg kell teremteni, mely nem strukturális átalakításokat, hanem a közparkok, terek, utcák zöld- és vízfelületeinek kertépítészeti részletgazdagságát jelenti. Ezt kell erősíteni a Dunával való intenzívebb kapcsolat kialakításával is.

A főközponti térségen kívüli területek hagyományos központjai tekintetében is igaz a történeti karakter bizonyos fokú tisztelete, de emellett a kortárs, mai hangvételű közterek és építészeti arculat befogadása ugyanúgy a város fontos központképző eszköze, mint maga a funkcionalitás sokszínűségére való törekvés.

Különösen fontossá válnak a központrendszer kiemelt elemei, az új mellékközpontok, melyek csak akkor töltik be szerepüket, ha a már említett igények mellett vonzó épített környezettel rendelkeznek, XXI. századi arculattal és technikákkal. Óvni kell ezeket a területeket a jelentéktelen, harmadrangú megoldások csapdájától, ezért tervpályázati előkészítést igényel a beépítésük, közlekedési rendszerük, gyalogospreferenciáik, szabadtereik, zöld- és vízfelületeik kialakítása. Fontos, hogy megfelelő közlekedési kapcsolatokkal (közösségi közlekedés, gyalogos, kerékpáros, egyéni közúti) és igényes átszállási lehetőségekkel rendelkezzenek, különben nem tudják betölteni a főközpontot tehermentesítő funkciójukat.

TERVEZETT KÖZPONTRENDSZER

	Városközpont / Városközpont kiemelt nagykörúti helyszínei		Tematikus terület		Gyorsvasúthálózat
	Mellékközpont / Térségi jelentőségű település		Városi / nemzetközi Intermodális csomópont		Vasúthálózat
	Kiemelt jelentőségű helyi központ / Kiemelt jelentőségű település		Kereskedelmi központ		Úthálózat
	Jelentős helyi központ / Jelentős szerepkörű település		Helyi központ fejlesztés célterületei		

Elérhetőség javítása A főváros átmeneti és elővárosi zónájában fontos a hierarchikusan tagolt központrendszer kialakítása, amelynek elemei a közlekedési hálózathoz viszonyított elhelyezkedésük, valamint funkció-gazdagságuk folytán a környező városrészek lakossága számára nélkülözhetővé teszik Budapest városközpontjának rendszeres igénybevételét.

A tehermentesítő hatás kifejtéséhez elengedhetetlen a környező városrészek (vagy kisebb területek) és központjaik közötti kedvező kapcsolatot biztosító – elsősorban környezetbarát – közlekedési lehetőségek megteremtése, illetve a meglévő közlekedési elemek fejlesztése (színvonalas közösségi közlekedés, kerékpáros közlekedés, gyalogos közlekedés). A főváros külső területein a közösségi közlekedésben továbbra is jelentős szerep hárul majd az extenzív beépítésű lakóterületeket feltáró és a gyorsvasúti hálózat megállóhoz, illetve a központhálózat elemeihez kapcsolódó autóbusz hálózatra.

A főváros hagyományos központjaiból a funkciók egy részét „elszívták” az új kereskedelmi létesítmények, plázák. Ugyanakkor a nagy forgalmi áramlatok a koncentrált vásárlóerő miatt vonzóak a kereskedelmi fejlesztések számára. A központrendszer, a kereskedelmi-szolgáltatási potenciálok és a nagy közlekedési csomópontok egymáshoz való területi közelítése növeli a közösségi közlekedés vonzerejét és csökkenti a szükséges utazások számát, különös tekintettel az egyéni közúti közlekedés igénybevételére.

Az intermodális csomópont fejlesztéseket ezért telepítési helyük és kialakítási formájuk helyes megválasztásával fel kell használni arra, hogy a kereskedelmi potenciálok a mainál jobban egybeessenek a központrendszer tervezett helyszíneivel, létrehozva a speciális adottságokkal rendelkező intermodális jellegű központokat.

Az *intermodális szerepű központ* a következők szerint definiálható: a főváros átmeneti zónájának területén elhelyezkedő, a városközpont tehermentesítésében jelentős szerepet játszó olyan városi intermodális csomópont, mely egyben a város központrendszerének is fontos eleme. A közösségi közlekedési kapcsolatrendszer tekintetében a városközpont irányában metró vagy regionális gyorsvasúti, a várostérséggel vasúti vagy regionális gyorsvasúti (HÉV) kapcsolattal, továbbá a környező városrészek (vagy kisebb területek) kapcsolatának biztosítására haránt irányú villamos és/vagy jelentős autóbusz elérési lehetőségekkel rendelkezik. A központ ugyanakkor megfelelő főúthálózati kapcsolatokkal is bír. Városszerkezeti elhelyezkedésük és a közlekedési rendszerhez való kapcsolódásuk alapján ilyen intermodális központ szerepet töltenek be, vagy tölthetnek be a jövőben a Flórián tér, az Őrs vezér tere, a KÖKI és az Etele tér mellékközpontjai, valamint az Újpest-Városkapu kiemelt jelentőségű helyi központja.

(lásd: 7.3 A fővárosi közösségi közlekedés és 7.4 A fővárosi egyéni közlekedés).

A rendszer fontos elemei továbbá a szűkebb értelemben vett helyi lakosság alapellátását biztosító, gyalogosan elérhető távolságon belüli központok, feladatukból fakadóan vonzaskörzetük területi értelemben is kisebb. Leginkább az elővárosi zónában van szükség ennek a rendszernek a kiterjesztésére, mivel az itt lévő lakóterületek nagy részén ezek a kisebb központok hiányoznak (helyi központok fejlesztési célterületei).

5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS

A Duna alapvetően meghatározza a város szerkezetét, belső kapcsolatait, azok fejleszthetőségét és a vízpart közelében fekvő területek használatát. A Duna vízfelülete jelenleg mind közlekedési, mind turisztikai szempontból alulhasznosított, a kikötési kapacitások szűkek, a vízparti hozzáférés - a rakpartok jelenlegi kialakítása miatt - nehézkes, rendezetlen, meg sem közelíti egy európai fővárostól elvárható színvonalat.

A folyó és az ember közvetlen kapcsolata a városfejlődés során megszakadt, ezért a jelenleginél szorosabb integrálásra van szükség, az ember és a víz, illetve a folyam és a város szempontjából. A Dunát szigeteivel és partjaival a mindennapi élet különleges, ugyanakkor szerves részévé kell tenni, közösségi használatának növelése és erősítése stratégiai jelentőségű.

A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró, barnamezős partjai pedig a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás speciális budapesti lehetőségeinek színterévé, vagy - ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába. A világörökségi területek minőségének javítása, a parthasználat kiterjesztése és humanizálása, valamint az értékmegőrzés elsődrendű feladatok. A Duna mellett jelentős méretű kihasználatlan területek kiemelt potenciállal rendelkeznek a város más területeihez képest, ezért a városszerkezetben elfoglalt helyi értékük miatt fejlesztésük komplex cél.

A város és a Duna minél erőteljesebb, élő kapcsolatára azért van szükség, hogy az itt lévő, eszmei értékkel is rendelkező terület minél eredményesebb, színvonalasabb és szervezettebb részévé váljon Budapestnek. Ez egyben az ország fővárosának nemzetközi jelentőségét is emelni tudja, a Duna európai országokat összekapcsoló, szimbolikusan is tekinthető szerepével.

Funkcióbővítés a barnamezős területek hasznosításával

A Duna menti térségek felértékelődése már a rendszerváltozás után megkezdődött, számos korábbi barnamezős terület azóta új képet mutat. Mivel a korábbi iparterületek általában jól megközelíthetők, infrastrukturális ellátásuk jellemzően megoldott, vagy megoldható, ezek ma a város frekvenciált, potenciális fejlesztési területei.

A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a part közeli funkcióváltások révén kell, hogy megtörténjen, ami kiváló alkalom a városszerkezet fontos tengelyének, a Dunának további felértékelésére.

Kedvezményezni kell azokat a területeket, melyek a barnamezős területi funkcióváltás lehetőségét hordozzák magukban, elsősorban a kiemelt fejlesztési célterületeken.

A Duna menti zónába tartozó területek fejlesztését úgy kell megvalósítani, hogy az újrahasznosítással, funkcióváltással egy időben a Duna-parti területek a városi szövet szerves részévé váljanak, és egyben a parthasználatra is pozitívan kiható változások valósuljanak meg.

A még rendezetlen, sőt környezeti állapotában a vízminőséget is veszélyeztető korábbi iparterületek átalakulását a város- és területfejlesztés mozgatóerőként kell integrálni saját szándékai közé.

A Budapest számos területén aktiválható fejlesztési célterületek közül kiemelkednek a Duna mentiek.

Funkcionálisan cél, hogy a piaci befektetések mellett a Duna menti területek – mint presztízsterületek – továbbra is helyet adjanak a felsőfokú közösségi intézményeknek, így a kulturális, a felsőoktatási, a sport- és rekreációs létesítményeknek, a gyógyturizmusnak, mindamellett, hogy megfelelő vegyes arány létrehozása indokolt az egyéb intézmények és lakóterületi fejlesztések között.

Természeti adottságok kihasználása

A zöldfelületi intenzitás 2005 óta a legjelentősebben a Duna menti zónában csökkent (2,8%-kal). Ennek a folyamatnak (a természeti környezet és a zöldfelületek területi csökkenésének) a megállítása, illetve a Duna ökológiai folyosó szerepének erősítése a város egyik meghatározó célkitűzése (lásd: 6.2 Természeti értékek). Emellett a Duna rekreációs potenciáljának fejlesztésére kell helyezni a hangsúlyt.

A Duna menti zöldterületek és közterek, illetve erdőterületek védelme, illetve minőségi és mennyiség fejlesztésén túl kiemelten fontos az azokat összekötő kapcsolati elemek fejlesztése, és ezáltal egy jelentősebb vonzerővel, magasabb rekreációs potenciállal rendelkező zöldfelületi hálózat kialakítása.

A Duna-partjaival és természeti környezetével egyre nagyobb értéket képvisel, nem csak a környezetvédelmi és a zöld szemlélet erősödése miatt, de a városlakók használati igényeinek szempontjából is. Nemzetközi téren is tapasztalható a folyópartok felértékelődése, melynek egyik lehetséges eszköze a természeti környezetük megtartása, vagy újraélesztése.

A már „kőbe öntött” városias szakaszokon ez csak kis léptékben, kisebb zöldfelületi elemekkel, fasorokkal valósítható meg, de a Duna menti zóna északi és déli térségében, valamint a szigeteken még potenciális természetközeli területek állnak e célból rendelkezésre. A zöldebb és élhetőbb Budapest lehetséges jövőjének záloga ezekben a területekben is rejlik.

A Budapesten élők szempontjából a Duna kiemelkedő feladata a város vízellátásának biztosítása. A vízbázis tekintetében nagykapacitású parti szűrősű kutak rendszere, korszerű víz tisztítási-technológia biztosítja a hálózati betáplálást. A vízminőség védelme elsőrendű feladat.

A Duna-partok közcélú hasznosítása

A Duna menti zónában, a vízhez közeli parti sávban a legtöbb esetben nem városi közfunkciók telepednek meg. A város és lakói el vannak zárva a víz közvetlen közelétől, ezért el kell érni, hogy az átalakuló területek átjárhatósága a Duna vízparti részei felé biztosítható legyen, elháruljanak a vízpartot megközelítő területi akadályok.

A város teljes Duna szakaszán törekedni kell arra, hogy – ahol különleges városüzemeltetési és logisztikai tevékenység vagy természetvédelem azt nem korlátozza – a vízpart elérhetősége fizikailag megteremthető legyen. Ki kell dolgozni annak jogi biztosítékát, hogy a vízparti átjárás lehetősége ne épüljön el, és távlatban a közvetlen vízkapcsolat létrejöhesse.

A Duna menti zóna vízparttól távolabbi háttérterületeire is figyelemmel, olyan parthasználati kínálatot kell megteremteni, mely a Duna szakaszok eltérő sajátosságaiból adódó lehetőségeket maximálisan kihasználják.

Az ember és a víz kapcsolatát a területhasználatban is érvényesíteni kell a fejlesztéseknél. A környezetre, a természeti kapcsolatra minél nyitottabb beruházásokat kell megnyerni a part menti területek hasznosítása során. Értelmszerűen ezt eltérő módon, területileg differenciáltan kell megteremteni, hol a rekreációs és sportlehetőségekre, hol a sétára, vendéglátásra, vagy az egyedi új „waterfront” fejlesztésekre koncentrálni.

Az északi és déli partszakaszokon, valamint a szigeteken – a városüzemeltetési és gazdasági célból nem igénybevett területeken – egyedülálló rekreációs, sportolási, evezési – majd a vízminőség későbbi javulása esetén – fürdési lehetőségek megteremtése (pl. „kosaras-strandok”) tud valójában vízparti rekreációs kapcsolatot eredményezni.

Az átmeneti térségben a barnamezős fejlesztések egyedülálló új lehetőséget teremthetnek a partkapcsolat kialakításában. A tervezett hidak és az új, vagy fejlesztendő mellékközpontok környezetében ennek különösen nagy jelentősége van.

A barnamezős területeken a leromlott állapotú, sérült partszakaszokat rehabilitálni kell, a talajszennyezett területek kármentesítését el kell végezni. A dunai szigetek roncsolt területeinek rekreációs hasznosítására csak a terület komplex rehabilitációja után kerülhet sor.

A területhasználat mellett a ma jelentős elválasztó szereppel bíró vonalas létesítmények (forgalmas rakparti utak, vasúti és HÉV vonalak) kedvezőtlen hatását mérsékelni kell, melynek érdekében a Duna-partját igénybevevő közlekedési hálózat átgondolása szükséges a legjobban zavart területszakaszok forgalomcsillapítása érdekében.

Általánosan célkitűzés a Duna-part gyalogos, illetve kerékpáros bejárhatóságának biztosítása a természetvédelmi szempontok miatt elzárt partszakaszok (pl. Háros-sziget) és bizonyos funkcionális egységek (pl. kikötők és kapcsolódó logisztikai területek, városüzemeltetési területek) menti szakaszok kivételével. Összességében a nem megfelelően megközelíthető (kiépítetlen, gyalogosan nehezen bejárható) Duna-partok hosszát jelen koncepció időtávlátában legalább a felére, azaz 19 km-re kell csökkenteni. Mivel a Duna-part egy jelentős része nincs köztulajdonban, ezért a gyalogos kapcsolatok folytonosságának érdekében közterületek kialakításával kell biztosítani a város és a vízpart kapcsolatát.

A vízparti területek kapcsolatait erősíteni kell a szigetekkel is, elsősorban a gyalogos és kerékpáros összeköttetés megteremtése érdekében.

Az egyes partszakaszok eltérő kialakítást igényelnek, ezért különböző karakterű kapcsolati elemeket kell megvalósítani. A külső városrészek irányába az épített elemeket fokozatosan háttérbe kell szorítani, és inkább természetes vagy éppen természetközeli partszakaszok kialakítását kell ösztönözni az ott lévő természeti elemek fokozottabb védelme mellett.

A belvárosban a sétához, korzózáshoz tartozó vendéglátás, pihenő-sétaparkok nyújthatják a lakosság és a turisták számára a legmaradandóbb élményt a vízpart közelében.

Turizmus és rekreációs területek fejlesztése

A turizmus jelenlegi elsőrendű célterülete a belső városrészekre korlátozódik, a pesti korzó, a belváros, a Budai vár és a nem kielégítő minőségű parti sétányra. A turisták által látogatott helyszínek többsége távolabb van a parttól, a vízparti használat elsősorban a látvány és a hajózás tekintetében meghatározó. Ez utóbbi városnéző- és szállodahajók formájában jelenik meg a vízen és a partvonal mentén.

A partok, a kikötők megközelítéséhez szolgáló területek viszont minőségükben jelentősen alulértékelték, nem méltóak sem a Dunához, sem a világörökséghez, de különösen nem felelnek meg az ide látogatók elvárásainak. Mindezen tényezők indokolják, hogy a belső idegenforgalmi térség minőségi szintjét a városközponttól elvárható szintre kell emelni.

A látogatott partszakaszok hosszának további növekedését kell elérni, ennek érdekében a vonzó helyszíneket népszerűsíteni, a kedvezőtlen adottságú partszakaszokat fejleszteni kell. Új tematikus (táji és épített értékek bemutatását, gasztronómiai élményt, szórakozást kínáló) turisztikai útvonalakat kell kialakítani.

A városban hosszabb időt töltő turisták számára számtalan, ma még nem megfelelően hasznosított, és a Duna mentén sorakozó látványosság kihasználásával kell többletkínálatot nyújtani. A történeti városnézés, a belső városrészek látványa, a kulturális sokszínűség megismerése mellett a funkcióváltó területek igényes városépítészeti és építészeti kialakítása, a rekreációs, vagy speciális közfunkciós területek part menti tényerése, a turisztikai célterület észak-déli irányú kiterjesztése szükséges, a városközpont Duna mentén javasolt terjeszkedésének céljával is egyezően.

A hajózás fejlesztése révén további különleges, egyedi adottságú és hangulatú városrészek, valamint egyedi értékek víz felőli megközelítésének lehetőségét is meg kell teremteni.

A funkciószegény, vagy a turisztikai használatra fizikailag nem alkalmas partszakaszok vonzerejének növelése érdekében a kulturális és szabadidős kínálatot bővítő úszóművek elhelyezése kínálkozik lehetőségként a városkép- és természetvédelem, valamint hajózási, infrastrukturális, és biztonsági szempontok figyelembe vétele mellett.

A Duna-szigeteken a szabadidő és sport jellegű hasznosításában is vannak tartalékok, amelyek jobb gyalogos kapcsolatok megteremtésével kiaknázzhatók, így a szigetek új gyalogoshidakkal való megközelítését meg kell oldani.

A vízi sport fellendítése ugyancsak kiemelkedő feladat, az ehhez kapcsolódó infrastrukturális létesítmények megteremtése, illetve fejlesztése előmozdítja a folyóparti városi élet felélénkülését.

Közlekedési elemek elválasztó hatásának csökkentése, Duna-partok tehermentesítése

A város fejlődése során a folyó melletti területeket alapvetően hajózási, kereskedelmi, gazdasági és kiszolgáló közlekedési területként hasznosították.

A korábbi évtizedekben a belső zóna jól kiépített alsó rakpartjai elsősorban észak-déli irányú, gépjármű közlekedésre szolgáló útvonalaként funkcionáltak. A feladatnak megfelelő műszaki kialakítás a vízpart és a part menti beépítések elkülönülését eredményezte.

Az elmúlt időszakban felértékelődött a városok és vízpartjaik közötti kapcsolat igénye, megnövekedett a környezethasználat módja iránti érzékenység. A Duna-part és a kapcsolódó vízfelület közösségi, turisztikai hasznosítása mindinkább előtérbe kerül. Ennek részeként a közlekedés tekintetében a gyalogos és kerékpáros forgalom növelésével párhuzamosan a közúti gépjármű forgalom hangsúlyos csillapítása szükséges. A folyó mindkét oldalán csökkenteni kell a gépjármű forgalom nagyságát, továbbá a pesti oldalon az átmenő forgalom arányát. Növelni kell a gyalogos és kerékpáros célú felületeket, valamint lehetővé tenni a gyakori és biztonságos keresztezési lehetőségek megteremtésével a közvetlen vízpart, és a hajózási létesítmények elérését.

Az átmeneti és az elővárosi zónák mentén szintén jelentős elválasztó hatást fejtenek ki a vasúti és HÉV vonalszakaszok. A vízpartok jobb megközelítésének biztosítására, illetve a vízfelület jobb kihasználásához szükséges elérhetőség legkésőbb a HÉV vonalak regionális gyorsvasúttá fejlesztésének részeként, illetve a vasútvonalak elővárosi közlekedéssel kapcsolatos általános felújítása kapcsán valósítandó meg. (lásd: 7.3 A fővárosi közösségi közlekedés és 7.4 A fővárosi egyéni közlekedés).

Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok a Duna szigeteivel

A Duna-partok használatánál a szabadidős és turisztikai szempontok előtérbe kerülése, az ökológiai szempontok érvényesítése a gyalogosforgalomra és a kerékpáros forgalomra épülhet (a fővárosi Duna-partok az országos kerékpár úthálózat, az EuroVelo részét képezik). A kerülő utakra különösen érzékeny gyalogos forgalom, és a kerékpáros forgalom számára a partok és a szigetek (Népsziget, Molnár-sziget, Óbudai-sziget, Margit-sziget) között a gépjármű forgalomtól mentes hídkapcsolatok létesítése szükséges. A város működőképességét javító, szerkezeti jelentőségű hiányokat megszüntető haránt irányú közúti kapcsolatok kulcs elemeit jelentő hidaknál is nagyvonalú gyalogos-, és kerékpáros felületeket kell biztosítani, lehetővé téve az érintett szigetek elérését (Csepel-sziget).

5.5. ÉRTÉKVÉDELEM – ÉRTÉKTEREMTÉS

Az egyedi városkarakter, a megőrzött történetiség egyre jobban felértékelődő adottságai az európai településeknek. Az egyedi arculat kedvezően befolyásolja a város és térségének megítélését, közvetve erősíti annak gazdasági pozícióit, javítja a lakosság életminőségét.

Budapest legnagyobb értékeinek elismertségét ékesen bizonyítja többek között a kijelölt UNESCO Világörökségi védettség és a turisták tömegeinek folyamatos jelenléte.

A város egyedülálló természeti és táji (lásd: 6.2 Természeti értékek), valamint ezzel harmóniában lévő épített örökséggel rendelkezik, amelynek megőrzése révén tartható csak fenn a város értékei iránt megmutatkozó kiemelkedő érdeklődés.

A települési örökség – a történeti táj védelme

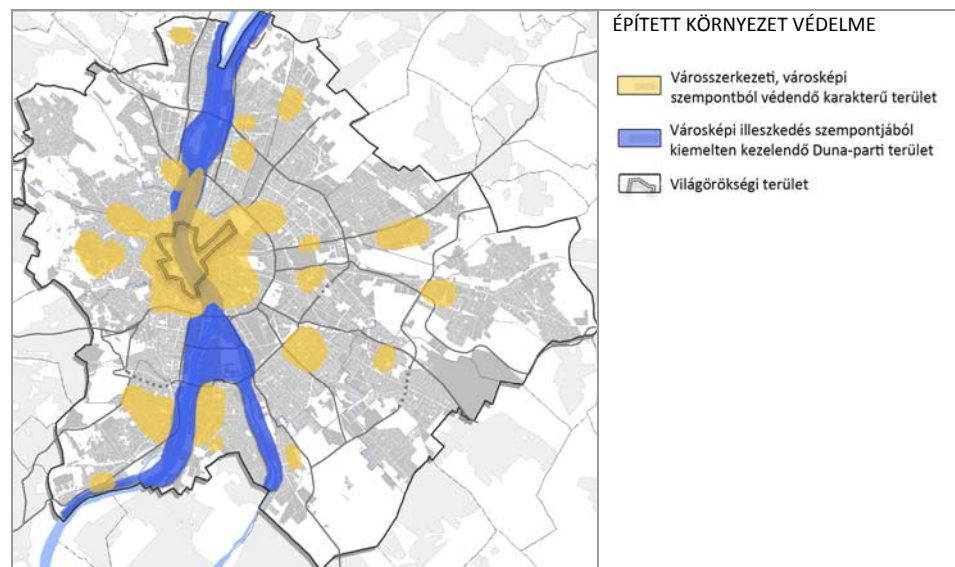
A települési örökség az egyedi értékektől, a műemlékektől és az épületektől megkülönböztetendő fogalom. Az egyedi védett értékekkel megtörténhet, hogy környezetükből kiragadva kezelik őket, ekkor magukra maradnak, és fokozott veszélybe kerülnek, mert úgymond a fejlődés útjába állnak. A települési örökség az épített környezet történeti települési értékeinek összessége, azok összefüggései – a településszerkezet, telekrendszerek, utcavonalak, településkép stb. – értékrendszere. Az összefüggések tág értelemben, az emberi- és társadalmi tényezőket figyelembe

véve, az idődimenzióval együtt értelmezendők. Ez a *történeti városi táj*, amely egységes, amelyből az egyedi értékek külön nem ragadhatóak ki.

Mára megnőtt az egyedi történeti környezet és a hangulat egységének értéke, ezért fontossá vált ezek integrált védelme. Az UNESCO Világörökségi Bizottsága a védett területeken az egyetemes érték mellett a hitelességet és az egységes összetartozást (integritást) állítja követelményként.

A *történeti városi tájon* alapuló megközelítés túlmutat a "történelmi központ" és "együttes" fogalmán, a települési örökségvédelem és a társadalmi, gazdasági fejlődés célkitűzéseit integrálja.

Történeti városi tájban történő beavatkozásoknál kiemelt szempont kell, hogy legyen az identitás megőrzése, az integrált szemlélet, a fenntartható használat. Itt a változás önmagában nem érték, a harmonikus illeszkedésre kell törekedni. Ezért nem építhető például új gyalogos híd, kötélpálya vagy egyéb, a hidak ritmusát és a partok összképét megbontó átkelő a Duna világörökségi területre eső szakaszán.

Budapesten célszerű újra meghatározni, pontosítani a területi védettségeket. A kijelölt területekre kedvező beépítési sűrűséget meghatározó, a meglévő egyedi karaktert erősítő és a léptékek megőrzését elősegítő szakszerű szabályozás készítenőd.

Budapest belvárosában – mint történeti városi tájban – az épülethomlokzatok a városképi látvány kiemelkedő fontosságú elemei. Sokszor a védett értékek közvetlen szomszédságában lévő megkopott, omladozó homlokzatok állagmegóvása, illetve felújítása is sürgető feladat.

A hasonlóan fontos, meghatározó elemeknek, a közterületeknek a felújítása évek óta sikeresen zajlik a belvárosban és több városrészközpontban. A közterület jó minősége tágabb környezetére is kihat, hozzájárul a városrész általános felértékelődéséhez, ezért a felújításokat folytatni kell. Közterület-felújítások során is törekedni kell a helyi, területi karakterelemek megtartására és hangsúlyozására.

Az egyedi értékek hatékonyabb védelme

A városkarakter megőrzése érdekében a helyi egyedi értékek védelme kiemelkedő fontosságú feladat. Az intézményesített védelem hatékonyságát növelni kell. A védelmi feladatok ellátására szervező munkára és további támogatásra van szükség. A cél érdekében megfelelő intézményrendszert kell működtetni és megfelelő pénzügyi alapot kell biztosítani.

Alapvető követelmény a védett értékek pontosabb számbavétele, szakszerű szabályozás kidolgozása, a védelmet hatékonyan ellátó intézmények megszervezése. Az értékek közvetett védelmét szolgálja a belvárosban alacsonyabb beépítési sűrűséget, jobb életfeltételek kialakítását elősegítő szabályozás alkalmazása új beépítések esetén.

A feladat ellátására a jelenlegi gazdasági környezetben azonban nincs elegendő pénz, az EU-s források is kevesek, ezért új forrásokat kell bevonni. Megoldás lehet más országok gyakorlatának adaptálása – az adórendszeren belüli, a védett értékek felújításához kapcsolódó kedvezmények rendszerének kidolgozása, támogatások helyett az elvonások mérséklésének alkalmazása, aki felújítja, lakja, használja, kedvezményben részesüljön.

Az értékvédelmi célzatú támogatási rendszerekkel jelentős sikereket lehet elérni. Mind a fővárosi, mind az országos támogatási rendszerek tapasztalatai azt mutatják, hogy szinte jelképes összegek is nagy energiákat és forrásokat szabadítanak fel, és az ingatlantulajdonosokat valóban az értékvédelem céljaihoz illeszkedő feladatok elvégzésére ösztönzik.

Jó lenne, ha közösségek életvitelszerűen szerveződnenek a műemléki városrészekre, utcákra, tömbökre. Ehhez kapcsolódó feladat a közösségek ösztönzése, az értékek megismertetése, népszerűsítése a lakosság körében.

A leghatékonyabb védelmet akkor lehet biztosítani, ha az emberek elfogadják és magukénak érzik az értéket, ezért a védelem hatékonyságát növelendő, az értékeket érintő felújítási és fejlesztési folyamatok során az emberek számára váljék lehetővé, hogy aktívabban és nyíltabban részt vegyenek környezetük minőségét befolyásoló döntések meghozatalában.

Az értékek népszerűsítésére további számos alkalom kínálkozik. Budapest és a szomszédos települések értékeinek koordinált bemutatása a dunai hajózás fejlesztésével összehangoltan jelentős lehetőséget hordoz magában. Az értékek látogatottsága jelentősen javítható, ha vízi úton is megközelíthetővé válnak. A feladat szorosan összefügg az elhanyagolt városi és agglomerációs dunai hajózás fejlesztésével.

A védett érték erőforrás

A főváros számos nagyszerű adottsága, régi és újabb értékei révén válik vonzóvá lakosai és a látogatói számára. A védett értékek a város legattraktívabb erőforrásai. Az erőforrások fokozottabb védeltséget, folyamatos megújítást igényelnek, Budapest gazdasági fejlődéséhez ki kell aknázni az épített örökségben rejlő erőforrásokat, szorgalmazni szükséges azok érték alapú rekonstrukcióját (magas élömléki igény), fejlesztését, bemutathatóvá tételét, a turizmusba való bekapcsolását, ezzel közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztést idézve elő.

Budapest világviszonylatban egyedülálló értékei közül kiemelkedőek a nagyszámban található, többségükben védelem alatt álló fürdők, ezért megfelelő fejlesztésük kiemelten fontos feladat. A termálvíz Budapest legnagyobb természeti kincse, a fürdőturizmus fejlesztése a gazdasági kitörés egyik esélye.

A számos épített érték rehabilitációja, felújítása óriási volumenű feladat elé állítja a társadalmat, az építőiparnak és számos más gazdasági ágazatnak is hosszú távon munkát biztosít.

Komplex városrehabilitáció

A területek rehabilitációjára eddig eltérő gyakorlatok alakultak ki, a piaci rehabilitációtól az értékmegőrző rehabilitáción keresztül a szociális városrehabilitációig. Hatékonyabb problémamegoldás azonban a *komplex városrehabilitáció* alkalmazása esetén várható, amelynek során a gazdasági, társadalmi, környezetvédelmi, infrastrukturális és városépítészeti szempontokat átfogóan és összehangoltan kezelik.

A *belső városrészek* helyzete annak ellenére, hogy az elmúlt időszakban a szuburbanizáció magasabb státuszú lakosságot elszívó folyamata erőteljes volt, és ennek ellensúlyozására nem történtek átfogó rehabilitációs beavatkozások, összességében nem mondható rossznak. Vannak azonban olyan részei, melyek esetében a beavatkozás nem halogatható sokáig. Ahhoz, hogy ezek hatása fenntartható legyen, illetve a környezet leromlását meg lehessen állítani, tovább kell folytatni a terület rossz állapotú részeinek megújítását úgy, hogy a történelmi városkép megmaradjon, és a munkálatok ne járjanak jelentős lakosságcserevel. A városrész megtartó erejét levegősebb és zöldebb környezet kialakításával kell növelni, a meglévő értékes épületállomány figyelembevételével.

A történelmi városrészek fokozatos és folyamatos megújulása a budapesti városfejlődés egyik kulcskérdése. Meg kell találni a közszereplők és a város- és területfejlesztésben érdekeltté tehető magánszereplők együttműködésének lehetőségét.

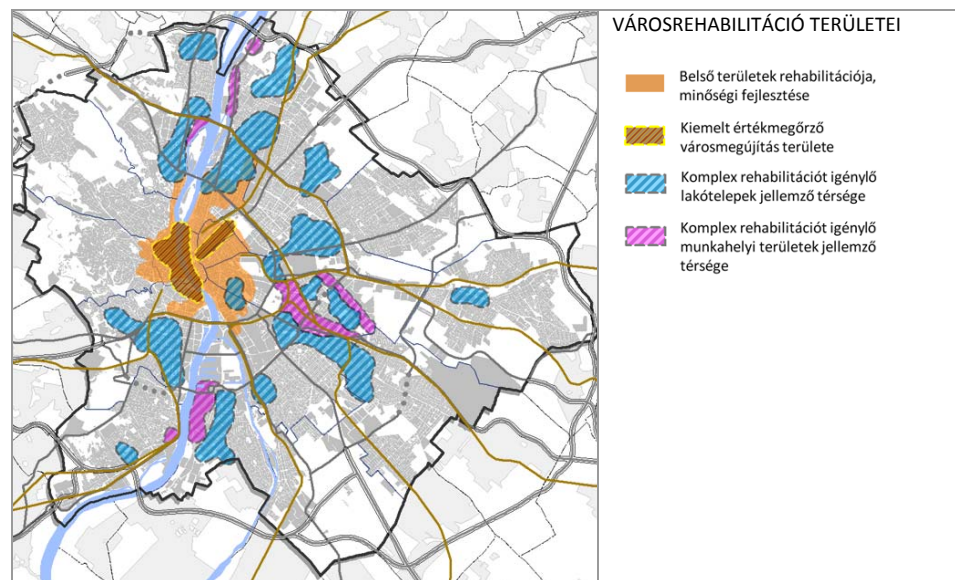
A *paneles lakótelepek* egy részén már történtek beavatkozások, de nagy részükön az elengedhetetlenül szükséges rehabilitáció még várat magára. A budapesti paneles lakásállomány közel 60%-ánál már meg kellett volna kezdeni a felújítást, de csak néhány lakótelepen folynak – jellemzően nem az egész területre kiterjedő – átfogónak nem tekinthető munkálatok. Így a következő években a leromlott lakótelepek életében nem várható látványosan pozitív változás, de lakások tömeges kiürülésével, elnéptelenedésével sem kell számolni. A lakókat szociális helyzetük és a magántulajdonú, az ingatlanpiacon nehezen értékesíthető lakásuk tartja a jelenlegi lakhelyükön. A fizikai megújítás mellett a lakótelepek egy részénél társadalmi programokra is szükség van. A felújítások legnagyobb gátját a magántulajdon magas aránya jelenti. A különböző státuszú lakótelepek esetében ezért programokat kell kidolgozni – melyek az egyedi lehetőségek figyelembevételével rugalmasan alakíthatóak – és amelyek nemcsak az anyagi támogatási konstrukciójukat, hanem az ott élő lakók bevonását tekintve is differenciáltak.

A *krizisterületek* a pesti oldalon, főleg a belső kerületekben koncentrálnak. A főváros huszonhárom kerülete közül a VII., VIII., IX., XIII. és a X., XVII., és XXI. kerületek olyanok, ahol

legalább két krízisterület van, a III., XVIII. és XIX. kerületek pedig olyanok, ahol egy. A főváros által az elmúlt években folytatott – a legszegényebb területek kezelési módjainak kikísérletezésére szolgáló – minta-projektek tapasztalatainak felhasználásával kell a szociális városrehabilitáció aktuális irányait felvázolni.

A *barnamezős területek* részben értékes épületállománnyal rendelkeznek, ezeknek a megtartása identitást kölcsönöz az új funkcióknak, és vonzóvá teszi a területeket (lásd volt Gázgyár). Más esetekben az egykori funkció felszámolásakor a leromlott, illetve nem értékes épületállomány bontásra került, új funkciókkal és épületállománnyal a városrész felértékeléséhez vezetett (Millenniumi városrész). A barnamezős területek komplex rehabilitációja egyrészt feladatot, másrészt lehetőséget is jelent a város megújulásában.

A rehabilitáció biztosíthatja a rászoruló városrészek fenntartható fejlődését. A beavatkozás az épített örökség értékeinek megőrzése mellett a kedvezőbb városszerkezet kialakítását, és a pozitív társadalmi folyamatok alakítását is szolgálja.

Látványvédelem

Budapest tájképi és épített értékeinek látványvédelme a város karakterének megőrzése szempontjából alapvetően fontos. A város településrendezési eszközei jelenleg is többrétű szabályozást tartalmaznak erre vonatkozóan, de ezek hatékonysága – a nem megfelelő részletezettség és a szükséges intézményrendszer (ellenőrzés) hiányában – alacsony, nem minden esetben kérhető számon. Pontosabb szabályozás kidolgozása szükséges. A tájlépi és épített értékek látványa egymástól elválaszthatatlanul, együtt érvényesül, ezért védelmük is összehangolt, egységes szemléletet igényel.

A főváros – a világ számos globalizálódó nagyvárosával ellentétben – máig őrzi történeti városrészeinek páratlan sziluettjét, hangulatát. Itt az épített környezet minőségének szerepe kiemelkedő, ezért fokozott védelmet igényel, úgy a meglévő, mint a tervezett elemek vonatkozásában. Budapest egységes tervezése során az utcák tengelye kiemelkedő elemekre volt komponálva (kupolára, toronyra, kiemelkedő épületrészekre), ezt a továbbiakban is figyelembe kell venni és ki kell emelni.

A város épített és tájképi értékeinek látványát egyaránt befolyásolja, ezért továbbra is szükséges a város területén létesíthető magasépítmények elhelyezésének szabályozása. Ennek feladata, az egyes városrészek adottságainak figyelembevételével meghatározott, illeszkedő magassági változatosság biztosítása. A harmonikus városképben kerülni kell az esetlegesen megjelenő magasépítmények létesítését. Azok megbontják a város sziluettjét, ha nem illeszkednek szervesen a kialakult városi struktúrákhoz. Ugyanakkor célszerű a magassági változatosság kialakítása azokon a területeken, amelyek nem közvetlenül tartoznak az építészeti és táji örökség védendő területeihez.

A természeti értékek megőrzése Az épített értékek mellett egyedülálló természeti örökséggel is rendelkezik Budapest. Ennek védelme meghatározó a város vonzerejének megőrzése érdekében *(lásd 6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése)*.

Az épített és természeti értékek határterületének egy sajátos része a történeti kertek. Ezen kultúrtörténeti jelentőségű természeti értékek védelmét szolgálja a történeti kertté nyilvánítás, amelyben a természet-, városkép- és egyben az örökségvédelmi szempontok is érvényre jutnak. A kerttörténeti, kertépítészeti értékek megőrzése szempontjából különösen fontos, hogy a kerteket, parkokat egységként kezelje, így lehetővé teszi nem csak az egyes különálló értékek, hanem a teljes kertépítészeti szerkezet védelmét, a karakteres parkrészek megőrzését.

Új innovatív, fenntartható megoldások

A városvezetés kiállása a környezeti minőség mellett a közösségi beruházások példaértékűen jó építészeti-kertépítészeti minőségét vonhatja maga után. Az elvárások közérthető szakmai megfogalmazása fontos követelmény.

A fejlesztések jó minőségű megvalósulása érdekében a közcélú városi beruházások esetében kötelező tervpályázat alkalmazását kell előírni. A tervpályázatok elbírálást szaktekintélyekből álló, igényes bírálóbizottság értékelje. Ez egyben példát mutat a magánberuházások számára is, hogy a tervpályázat magától értetődő színvonalemelő, szelektáló eszközzé váljék.

Egy szakmai szempontból élenjáró követelményrendszer érvényesítése révén a beruházások fenntarthatóvá, gazdaságosan üzemeltethetővé válhatnak, ami hosszú távon előnyt jelent a fejlesztő, a használó és a város számára.

A romlás és színvonalcsökkenés megállításának szükséges eszköze a környezeti nevelés, amelynek átfogó célja, hogy elősegítse minden korosztály biztos értékítéletének, környezettudatos szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását. A nevelésnek fontos feladata a közösség iránti felelősség erősítése, a város- és építészettörténet oktatása, a vizuális kultúra fejlesztése.

Hasznos a jó példák népszerűsítése nemzetközi, országos és helyi kiállításokon, valamint a médiákon keresztül.

eszközrendszer **A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:**

VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA

- ▶ Kiegyensúlyozott térszerkezet összehangolt funkcionalitás, differenciált sűrűség és megfelelő kapcsolati rendszer biztosításával;
- ▶ A Duna hidak és hídfők, az új kapcsolati elemek helybiztosítása a településrendezési tervekben;
- ▶ A közlekedéshálózati hiányok megszüntetése;
- ▶ A szerkezeti fejlesztésekkel érintett területek értéknövekedésének érvényesítése, visszaáramoltatása a város gazdálkodásába, és jogi szabályozásának kidolgozása;
- ▶ A vegyes területhasználat korszerű kereteinek megteremtéséhez megfelelő szabályozás megalkotása;
- ▶ A barnamezős területek hasznosításakor a tagoló szabadterületek biztosítása, zöldfelületi kialakítása;
- ▶ A zöldfejlesztéseket szolgáló kutatások, a klímaváltozás hatásait ellensúlyozó városi stratégiák kidolgozása;
- ▶ Vegyes használat nagyobb arányú megkövetelése a környezetvédelmi kölcsönhatások figyelembevételével;
- ▶ Az alapfokú intézményi ellátás normatív előírásrendszerének kidolgozása;
- ▶ A beépített területek indokolatlan terjeszkedésének, és a kiváló termőhelyi adottságú területek beépítésének megakadályozása;
- ▶ K+F+I vállalkozások letelepedésének elősegítése;
- ▶ Lakásépítési és -felújítási támogatási rendszer a város belső területein és az átmeneti zónában;
- ▶ Kísérleti lakásépítési projektek támogatása, szükség esetén jogszabályi környezet módosításának kezdeményezése.

BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA

- ▶ Megalapozott, megvalósítható stratégiai programok, forráskoncentráció;
- ▶ Partnerségi viszonyok kialakítása közös projektek megvalósítására;
- ▶ A fejlesztések barnamezők felé terelése bónus/malus szabályozási eszközökkel;
- ▶ Támogatott funkciók ösztönzése;
- ▶ A meglévő ipari örökség védelme és hasznosítása;
- ▶ Területmanagement rendszerének működtetése;
- ▶ Átmeneti hasznosítások ösztönzése;
- ▶ Kármentesítés, értékvédelem támogatása;
- ▶ A barnamezős területek térségében meglévő műszaki infrastruktúra használatának ösztönzése;
- ▶ Zöldfelületek növelésének ösztönzése;
- ▶ A terület strukturális átalakítását célzó beruházások támogatása.

DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA

- ▶ A központokba települő kedvezményezett közösségi funkciók támogatása;
- ▶ A helyi identitástudat erősítése érdekében a szomszédsgai egységek kezdeményezéseinek támogatása, a lokális központok fejlesztése;
- ▶ A városi identitást erősítő kulturális létesítmények, programok és fejlesztések ösztönzése a központok funkciógazdagsága érdekében;
- ▶ A központok fejlesztésére vonatkozó részletes stratégiák kidolgoztatása, melyhez a kötőpályás fejlesztések tervei kapcsolhatók;
- ▶ Nemzetközi tervpályázatok lebonyolítása a Duna hidak és hídfők, az új központi helyszínek összvárosi érdekű szabályozása előtt, a XXI. századi építészeti karakter megfogalmazása érdekében;
- ▶ Közterület megújítás komplex rehabilitációs programok részeként;
- ▶ Egységes, esztétikus, közterületi információs rendszer létrehozása;
- ▶ Város- és területfejlesztési, ingatlanfejlesztési és közlekedésfejlesztési harmonizáció;
- ▶ A városi intermodális csomópontok kereskedelemmel, szolgáltatásokkal való ellátása, minőségének javítása.

A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS

- ▶ Duna menti területek funkcióbővítése a preferált területhasznosítás ösztönzésével;
- ▶ Tulajdonjog rendezése a parton és közvetlen környezetében;
- ▶ A partra vezető keresztirányú megközelítések közterületeinek kialakítása;
- ▶ Átmeneti hasznosítások ösztönzése;
- ▶ Kármentesítés, értékvédelem támogatása;
- ▶ Megalapozott, megvalósítható stratégiai programok;
- ▶ Partnerségi viszonyok kialakítása közös projektek megvalósítására;
- ▶ A zöldfelületi intenzitás megőrzése, illetve javítása a beépítésre szánt területeken;
- ▶ Erdőtelepítés a városszéli partszakaszoknál;
- ▶ Zöldterületek (közparkok, közkertek) megújítása;
- ▶ Part menti sávok szabályozása közhasználat biztosítására;
- ▶ Duna menti parthasználatok rendezése (hajózás, parkolás, vendéglátás, egyéb fizető vállalkozások részesedésével);
- ▶ Forgalmcsillapítás az elválasztó hatás csökkentése érdekében;
- ▶ A hajózás fejlesztése révén a város területeinek szélesebb skálájú vízről való elérhetősége;
- ▶ Úszóművek egységesebb megjelenésének ösztönzése.

ÉRTÉKVÉDELEM – ÉRTÉKTEREMTÉS

- ▶ Körültekintő értékvizsgálat, a védendő területek pontos meghatározása;
- ▶ A védelmet ellátó intézményrendszer kialakítása;
- ▶ Magas színvonalú közterület-felújítási projektek megvalósítása;
- ▶ Az épített örökség népszerűsítése a nemzeti önbecsülés forrásaként;
- ▶ Az érintett szomszédos településekkel együttműködve „agglomerációs örökséggyűűrű” létrehozása és bemutatása;
- ▶ A védett értékek felújítására fordítható pénzalapok növelése;
- ▶ Az értékmegőrzésben részt vállaló magánszektor támogatása, ösztönzése;
- ▶ A védett értékek gazdaságos hasznosítása;
- ▶ A fenntartható üzemeltetés feltételének megteremtése végrehajtott korszerűsítések révén;
- ▶ A közösségi részvétel erősítése az értéket érintő beavatkozások esetében.
- ▶ Kilátás- és sziluettvédelem; a város értékes elemeinek látványvédelme;
- ▶ A Világörökségi és várományos területeken Közterület- fejlesztési kódex elfogadása.

A BEAVATKOZÁSOK
TERÜLETEI

A cél megvalósításának területspecifikus eszközei, beavatkozások:

BELSŐ ZÓNA

- ▶ A történeti városszerkezet megőrzése, komplex rehabilitáció;
- ▶ Forgalmcsillapítással, a környezeti terhelés csökkentésével élhetőbb területek kialakítása;
- ▶ A települési értékeken alapuló fejlesztési irányok ösztönzése;
- ▶ A használati intenzitás megfelelő keretek között tartása;
- ▶ A települési környezet és a funkciók minőségi fejlesztése;
- ▶ A Duna-partok kiemelt kezelése;
- ▶ Zöldfelületi bővítéssel járó fejlesztés támogatása mellett kis léptékű zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések alternatív megoldásokkal (pl. zöldtetők);
- ▶ Az elavult épületállományú intézményrendszer korszerűsítésének ösztönzése;
- ▶ A hagyományos üzletek helyben maradásának támogatása;
- ▶ A horizontális és vertikális vegyes területhasználat megtartása;
- ▶ Lakásépítési és -felújítási támogatási rendszer kialakítása.

ÁTMENETI ZÓNA

- ▶ A város kiemelt fejlesztési célterületeként kijelölt térség számára jelentős kedvezmények kidolgozása a leromlott és használaton kívüli területek átstrukturálódásának érdekében;
- ▶ A legkorszerűbb, a megújuló energiát is hasznosító, ilyen célú kísérleti beépítési formák megvalósításának elősegítése;
- ▶ A központrendszer meghatározó mellékközponti elemeinek minőségi fejlesztése;
- ▶ Kedvezmények kidolgozása a megfelelő fejlesztőerő ezen térségbe terelése céljából;
- ▶ A városi intermodális központok továbbfejlesztésének támogatása;
- ▶ Új típusú, korszerű szemléletű munkahelyi fejlesztések elősegítése;

- ▶ Értékes épületállomány megtartásával környezettudatos funkcióváltás;
- ▶ Urbánus, gazdaságosan fenntartható lakóterületek építése, lakókörnyezetbe illeszthető munkahelyek kialakításával párhuzamosan;
- ▶ Kiemelt lakásépítési és -felújítási támogatási rendszer;
- ▶ Komplex rehabilitációs program kidolgozása a lakótelepi problémák megoldására;

ELŐVÁROSI ZÓNA

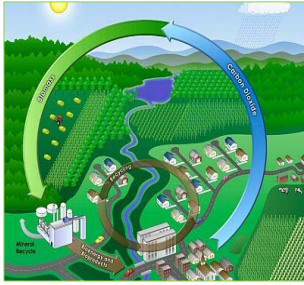
- ▶ Új beépítés elsősorban a mára kezelhetetlenné vált zártkertek területén;
- ▶ A „szétterülés” megakadályozása az építési szabályozás eszközrendszerével;
- ▶ Jogi vizsgálat az erdőterületek vad beépülésével kapcsolatban;
- ▶ Szigorú infrastrukturális előírások foganatosítása;
- ▶ Területi növelés helyett a már beépült területek sűrűségének lehetséges emelése;
- ▶ A lokális központok létrejöttének ösztönzése a „rövid utak városa” kialakulása érdekében;
- ▶ Munkahelyi területek rehabilitációja, az értékes épületállomány megtartása;
- ▶ A megfelelő infrastrukturális adottságokkal rendelkező területeken a logisztika, szállítmányozás ágazat letelepedési lehetőségének biztosítása;
- ▶ A környezetre nem érzékeny munkahelyi funkciókkal együtt „fehérgalléros munkahelyek” létesítése;
- ▶ Meglévő lakóterületi térségek tartalékainak kihasználása;
- ▶ Új területek esetében az alapintézményi ellátás kialakításának biztosítása;
- ▶ A meglévő lakóterületeken a helyi ellátás színvonalának javítása;
- ▶ Komplex rehabilitációs program kidolgozása a lakótelepi problémák megoldására;
- ▶ Nem lakás céljára kijelölt területen lévő lakott ingatlanok problematikájának rendezése.

DUNA MENTI ZÓNA

- ▶ A Duna-part elérhetősége és a háttérterületekkel való kapcsolatának megteremtésének támogatása.
- ▶ K+F+I gazdasági ágak bővülésének, megtelepedésének elősegítése;
- ▶ Logisztika minőségi bővítése Dél-Budán és Csepelen.
- ▶ Új lakóterületek építése esetén a Duna megfelelő megközelíthetőségének biztosítása;

HEGYVIDÉKI ZÓNA

- ▶ Az erdőterületek vad beépülésének megakadályozása;
- ▶ Magas zöldfelületi arány megőrzése, a zóna sűrűségének növelése nem kívánatos;
- ▶ A lokális központok létrejöttének ösztönzése a „rövid utak városa” kialakulása érdekében;
- ▶ Irodai, kereskedelmi, szolgáltató és intézményi típusú funkciók létesítése;
- ▶ A területi tartalékkal rendelkező meglévő lakóterületek kapacitásának kihasználása magas zöldfelületi arány biztosítása mellett;
- ▶ Alapellátás minőségének javítása.

6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ◀

A város megítélésében és ezen keresztül versenyképességének megőrzésében kiemelt szerepe van az itt lakók és dolgozók életminőségének. Ennek egyik meghatározó tényezője a minket körülvevő környezeti elemek állapota, amely döntően befolyásolja az egészségi, pszichés és mentális állapotunkat. Ennél fogva jelentős hatással van a városlakók fizikális és szellemi teljesítőképességére, összességében pedig a város versenyképességének egyik fő meghatározója. A környezet állapota meghatározó szerepet játszik a város és térségének megítélésében, ezenkívül javítja a lakosság életminőségét.

Zöldfelületek, természeti értékek

A környezeti elemek védelme és az élıhetőség szempontjából kiemelten fontos, hogy elegendő zöldfelület és egyéb biológiai zöldfelület álljon rendelkezésre környezetünkben. A biológiailag aktív felületek (a növényzettel borított felületek, vagyis a zöldfelületek és az élővíz felületek) életfolyamataik révén jelentős kondicionáló hatást fejtenek ki, mérséklék a városi hősziget-hatást, javítják a levegő páratartalmát és mozgását, illetve megkötik a légszennyező anyagokat. Emellett ugyancsak kiemelkedő jelentőséggel bír a meglévő egyedülálló természeti és táji értékek megóvása. A fővárosi élőhelyek a nagyvárosi terjeszkedés ellenére is fajgazdagok maradtak, biodiverzitásuk magas, emellett a tájképi adottságok és értékek is egyedülálló vonzerőt adnak a városnak. Mindezek védelme és fejlesztése a város fenntartható fejlődésének záloga.

Zaj- és légszennyezés

A város lakóinak egészségi állapotát jelentős mértékben meghatározza a környezeti elemek állapota, különösen a zajterheltség és a levegőminőség. Ezek a környezeti tényezők biológiai és pszichés értelemben is hatással vannak az emberi egészségre, ezáltal befolyásolják az ember munkavégző képességét, a város élıhetőségét.

Hulladékgazdálkodás, talajvédelem

A város fenntartható fejlődésének egyik alapvető feltétele a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás. E tekintetben különösen fontos a különböző földtani elemek, a talaj (különösen a termőtalaj) és a talajvizek állapota. Az urbanizációs folyamatok egyre jobban veszélyeztetik ezeket az erőforrásokat is. A szennyező-források felszámolása, a kármentesítés, további szennyezések megakadályozása, a termelődő hulladékok megfelelő ártalmatlanítása kiemelten fontos az élıhető városi környezet megteremtéséhez. A Budapesten keletkező tetemes mennyiségű hulladék begyűjtése és ártalmatlanítása nagy teherként jelentkezik a város működtetésében.

Vízgazdálkodás

Meghatározó jelentőségű természeti erőforrások a különböző vízkészletek is, amelyekkel mind minőségi, mind mennyiségi értelemben is felelősen kell bánni. Mindenki, de különösen a lakosság számára, fontos a mindenkor elérhető, jó minőségű ivóvíz, melyet az ivóvízhálózaton keresztül szerezhetnek be. A környezet és az élővizek védelme ma már megköveteli a keletkező szennyvizek teljes mértékben történő megtisztítását. A vízkészletekkel való tudatos gazdálkodás részben az ivóvízfogyasztás csökkentését, részben a csapadékvíz elvezetésének mérséklését és a hálózat tehermentesítését eredményezheti. Az egyre szélsőségesebb időjárási események miatt az árvízi védekezés is egyre fontosabb feladattá válik.

Energiahatékonyság és klímavédelem

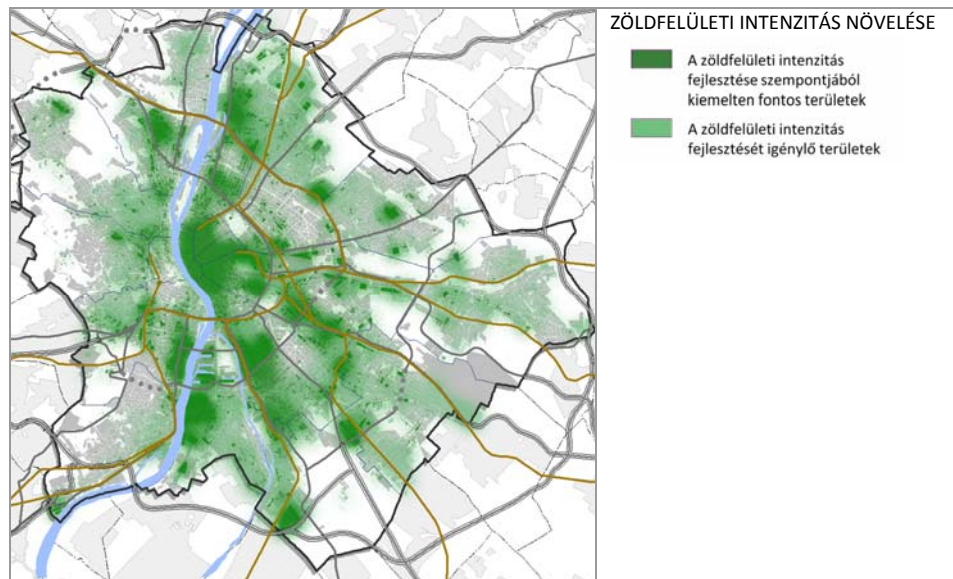
A klímaváltozás hatásainak enyhítése korunk egyik legnagyobb kihívása. A globális klímaváltozás és a városi klímában megfigyelhető változások káros hatásai fokozottan érvényesülnek a nagyvárosokban, így Budapesten is. A klímaváltozásért felelős üvegházhatású gázok kibocsátása az energiafogyasztással hozható összefüggésbe. Az energiafogyasztás csökkentése és a klímavédelem a nemzetközi elvárásokkal összhangban kell megtörténnjen.

A jelenlegi koncepció figyelembe veszi, illetve kiegészíti Budapest 2011-ben elfogadott Fenntartható Energia Akciótervét (SEAP), melyben kiemelten fontos szerepet kap az épületek energiahatékonysági programja, és kapcsolódik a Budapest Főváros Környezeti Programja (FKP) a 2011–2016 időszakra című dokumentumhoz, de ezeken túlmutatóan egy hosszabb távú klímastratégia megalapozása a cél.

6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE

Biológiailag aktív felületek növelése

A biológiailag aktív felületek növelése Budapest teljes területén cél. Egyrészt a zöldfelületek és más biológiailag aktív felületek (pl. vízfelületek) arányát kell emelni, ezért a zöldfelületekkel – akárcsak a termőföldekkel – racionálisan kell gazdálkodni. A fejlesztéseknél a zöldmezős beruházások helyett az alulhasznosított vagy hasznosítatlan barnamezős területeket kell előnyben részesíteni, a barnamezős területek funkcióváltásakor pedig elengedhetetlen az új zöldfelületek létrehozása. Ezekben a területeken a célzott területfelhasználás kialakulásáig ösztönözni kell az átmeneti, ideiglenes hasznosítási módokat, amelyek javítják a biológiai aktivitást, a zöldfelületi intenzitást (pl. rekreációs célú zöldfelületek, élelmiszer- vagy energianövények termesztése).

Az alacsony zöldfelület-fejlesztési potenciállal bíró belvárosi területeken alternatív megoldásokkal – tetőkertekkel, zödtetőkkel – pótolhatóak a hiányzó zöldfelületek, amelyek jelentősen javítják környezetük hő- és vízháztartását, ezért hosszú távon energiahatékony és így költségcsökkentő megoldások. Továbbá az alacsony zöldfelületi intenzitású területeken – különösen a lakóterületeken és a gazdasági területeken – megfelelő jogi szabályozással, illetve annak betartásával biztosítani kell a biológiai aktivitás javulását.

A jogi szabályozás keretében biztosítani kell, hogy az intenzíven beépített területeken kívül (ahol jellemzően csak tetőkerttel vagy zöld fallal lehet biztosítani a biológiai aktivitást), optimális mennyiségű aléépítetlen szabad zöldfelület (a fás növényzet közvetlen, vertikális kapcsolatot tarthat fenn az eredeti altalajjal) álljon rendelkezésre.

A tervbe vett erdőtelepítésekkel jelentős mértékben javítható a zöldfelületi intenzitás, ami közvetve hatással lehet az egész város hőháztartási viszonyaira is, ezért 2030-ig a főváros erdőszűrségét 5%-kal (300 hektárral) kell növelni.

Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken

A zöldfelületi intenzitás fejlesztése mellett kiemelten fontos, hogy közhasználatú rekreációs zöldfelületből is megfelelő mennyiségű és minőségű terület álljon rendelkezésre. A zöldterületi szempontból ellátatlan területeken és a zöldfelület-hiányos belvárosban új, közcélú zöldterületeket (városi parkokat, közparkokat, közkerteket) kell kialakítani. Ezeknél a zöldterületi fejlesztéseknél figyelembe kell venni, hogy a különböző rekreációs igények (az egész napostól a pár órás szabadidő eltöltéséig) mindenki számára egyaránt kielégíthetőek legyenek. Az egész napos rekreáció biztosításához új városi nagyparkokat, illetve rekreációs erdőterületeket kell létesíteni elsősorban a pesti oldalon, a Budai-hegyvidék távolsága miatt. Az új zöldterületek létesítését ütemezetten, az átmeneti hasznosítási módok biztosítása mellett kell végrehajtani, figyelembe véve a zöldterületi ellátottság anomáliáit, illetve az érintett területek alkalmasságát (pl. a X. kerületi Gergely utcai, egykori hulladéklerakó esetében feltöltésének roskadását, talajmechanikai alakulását).

A belvárosban elsősorban a gyalogos közterek és sétáló utcák hálózatának további fejlesztése a cél, zöld- és vízfelületek alkalmazásával. Emellett alternatív megoldásokkal, korlátozottan közhasználatú zöldfelületek létesítésével pótolhatóak a hiányzó zöldfelületek.

A megfelelő mennyiségű, területi eloszlású és minőségi zöldterületek kialakításához új finanszírozási módokat kell keresni a zöldterületeken jelentkező bevételek és a zöldterületi externáliák figyelembevételével. A közterületeken (zöldterületeken) keletkező bevételeket vissza kell forgatni ezekre a területekre. A kedvező externáliákat kihasználva pedig a magántőkét kell bevonnani a zöldterületi fejlesztésekbe, a környező területek ingatlanfejlesztéséhez kapcsolva.

A meglévő zöldterületek, városi terek rehabilitációja

Az elégtelen zöldfelületi ellátottság nem csak a zöldfelületek hiányából, hanem azok leromlott állapotából és kihasználatlanságából is fakad. Az alulhasznosított parkok (pl. Népliget) funkciókínálatát a kor rekreációs igényeinek megfelelően kell kialakítani, amelyeknél figyelembe kell venni az új rekreációs igényeket, szokásokat. A parkok, városi terek átalakításakor az esélyegyenlőség jegyében figyelembe kell venni a hátrányos helyzetűek igényeit is. Így a felújításokkor biztosítani kell az akadálymentességet, illetve a speciális funkciókat, mint például a vakoknak tervezett kertek. A zöldterületek rehabilitációja, felújítása mellett ugyanannyira fontos a fenntartás és karbantartás. A lakossági megkérdezések is a színvonal emelését jelölték meg elsődleges feladatként, ezért az új zöldfelületek kialakításánál mérlegelni kell azok fenntarthatóságát is.

6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE

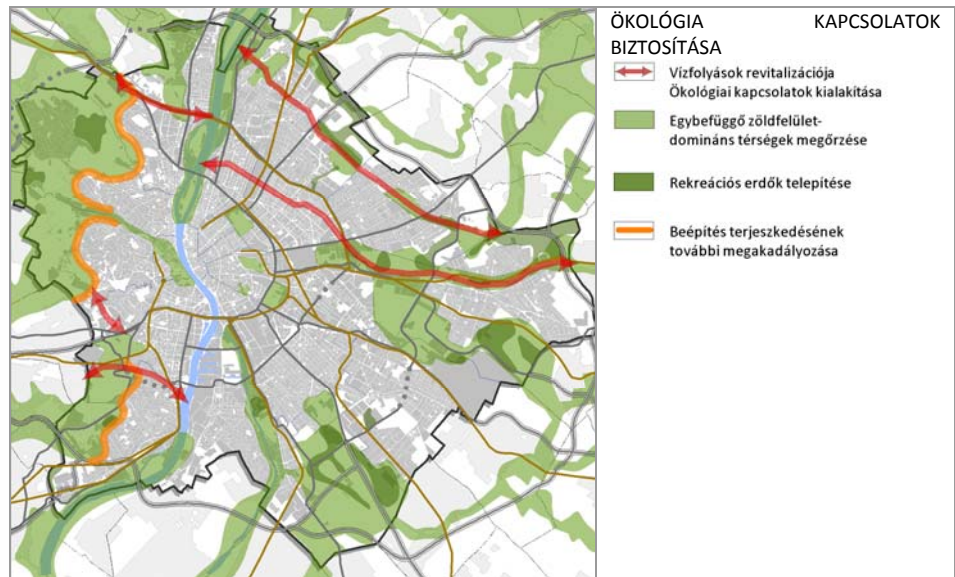
Természeti és táji értékek megőrzése

A táji örökség (egyedi tájértékek és a kedvező tájkarakter-elemek), a természeti értékek és a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges a jelenleg érvényes védelmek megerősítése. A természetvédelmi kezelés finanszírozási alapjainak újragondolásán túl a szabályozási háttér rendezése, a környezeti nevelés támogatása is kiemelkedő cél. A táj jellegének kedvezőbbé tétele, illetve a kedvező adottságok megőrzése érdekében az érzékeny területeken meg kell határozni az építmények és létesítmények tájba illesztésének szempontjait. A természeti és tájképi értékek megőrzésében, veszélyeztetettségük csökkentésében szerepet kell, hogy kapjon a velük határos lakóterületi fejlesztések koordinálása. Kiemelten fontos ez a budai országos jelentőségű védett természeti területek és értékek esetében.

Mivel a természeti területek sok esetben a rekreáció színterei is egyben, megőrzésük szempontjából további lényeges célkitűzés azok tehermentesítése. A rekreációs igényeket kielégítő zöldfelületek biztosításával (új zöldfelületek létesítésével, meglévő zöldfelületek fejlesztésével, valamint funkciókínálatuk bővítésével) a természeti területeken tapasztalható jelenlegi intenzív területhasználat mérsékelhető.

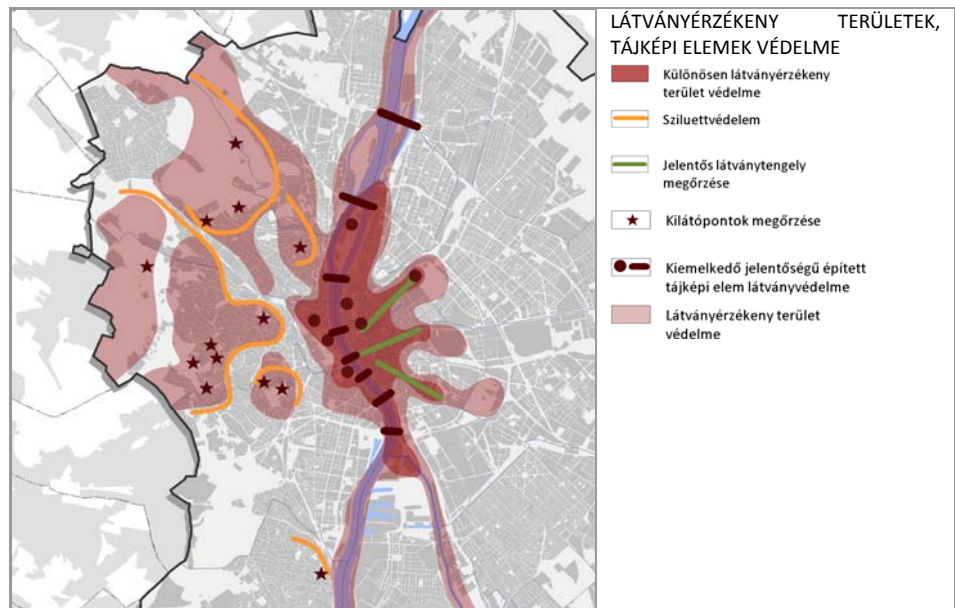
Ökológiai kapcsolatok biztosítása

Az ökológiai hálózat mind térségi, mind belső kapcsolati rendszerében egyaránt szükséges a meglévő kapcsolatok erősítése, a sugárirányú egybefüggő, még beépítetlen „zöld zónák” védelme, valamint a hiányzó haránt irányú kapcsolatok kialakítása. A terveken kijelölt, de még nem erdősített területeken erdőtelepítés megvalósítása, természetes folyamatokat követő erdőkezelés és erdőgazdálkodás elterjesztése szükséges. Különösen fontos a vízpartok ökológiai funkciójának javítása (vizes élőhelyek revitalizációja, fajmegőrzése), a vízfolyások menti területek összehangolt ökológiai és rekreációs fejlesztése, a dunai szigetek rekreációs szerepének megőrzése és fejlesztése a természetvédelmi szempontok tiszteletben tartásával.

Tájképi értékek védelme

A város különleges tájképi értéke a földrajzi fekvése, az eltérő tájak találkozásának következtében látható komplex domborzati képe (hegyvidék–folyóvölgy–síkidék), a hegyvidék-sziluett, a budai hegyvidék erdőterületei, a településképi látványértékek (pl. a Duna partja és szigetei), és a mindezeket feltáró kilátópontok. A hegyvidéki térség lakóterületeinek terjeszkedése potenciális veszélyként jelentkezik e tájképi értékek fennmaradása szempontjából., ezért különösen fontos a kilátás- és sziluettvédelem, illetve a kilátópontok feltárása az egyéb környezeti (pl. természetvédelmi) szempontok figyelembevételével.

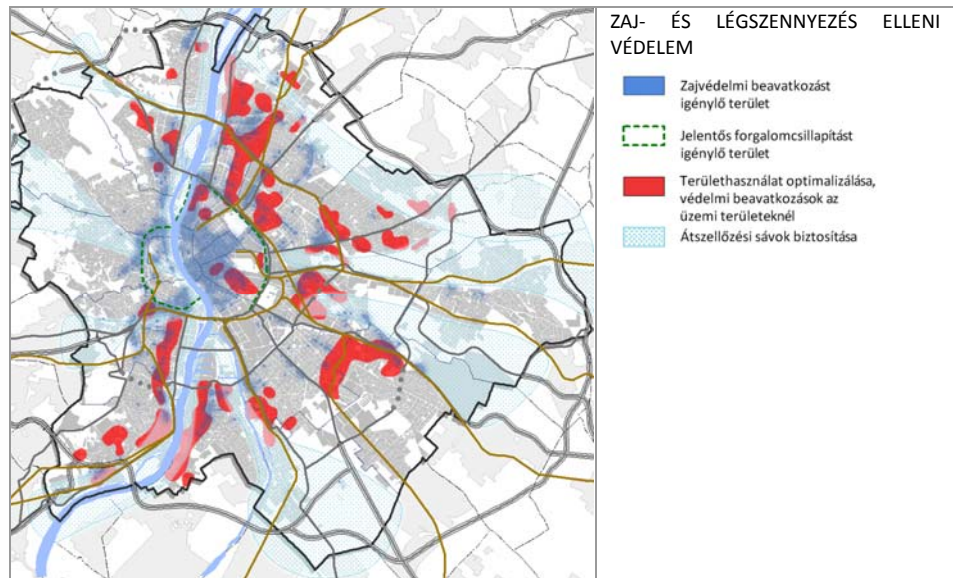

6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE

A kibocsátások (emisszió) csökkentése

Általánosságban a gyalogos, kerékpáros közlekedés, illetve a közösségi közlekedés részarányát kell növelni az egyéni személygépjármű használat részarányának terhére. A káros zaj- és légszennyezőanyag-kibocsátásokat alacsony motorzajú és kis károsanyag-kibocsátású gépjármű-technológiák előtérbe helyezésével kell mérsékelni. A sűrűn lakott területeken forgalomkorlátozás és csillapítás, ezzel párhuzamosan az alternatív, elkerülő útvonalak fejlesztése szükséges. A belváros tehermentesítésével párhuzamosan kell fejleszteni a közösségi közlekedést, és ki kell építeni az átszállási csomópontok P+R rendszerét.

A zajcsökkentés érdekében korszerűsíteni kell a vasúti és közúti pályákat is: zajszegény útburkolatok, valamint rezgés- és zajcsökkentett kötött pályák alkalmazásával. Az üzemi létesítmények kibocsátásának csökkentésére környezetkímélő technológiákat, zaj- és levegőtisztaság-védelmi beruházásokat kell szorgalmazni (pl. zajgátló szigetelés, porleválasztók). A sűrűn lakott és a történelmi városrészekben túlnyomó részben korszerűtlen, rossz hatékonyságú egyedi vagy központi fűtőberendezések vannak, amelyek a korábbi vizsgálatok szerint téli inverziós időszakban jelentős mértékben hozzájárulnak a légszennyezéshez, ezért hangsúlyosan kell foglalkozni a fűtőberendezések korszerűsítésével, illetve a távhőrendszer kiterjesztésével.

A lakossági érintettség csökkentése

Minimális célkitűzés, hogy a lakosság terheltsége ne növekedjék, hosszabb távon pedig az folyamatosan csökkenjen. Új létesítmények esetén elengedhetetlen a hangszigetelt építéstechnológia alkalmazása, meglévő épületeknél szükség esetén utólagosan biztosítható a helyiségek zajvédelme.

A kibocsátási és a teherelviselő oldal között szennyezést mérséklő objektumok létesítendőek, amelyek a helyi adottságoknak megfelelően zajárnyékoló fal, töltés, vagy az elsősorban levegőszennyezettséget mérséklő erdőszáv, fasor létesítése, valamint mindezek kombinációi lehetnek.

Hosszútávon a területhasználat optimalizálása a cél: az érzékeny vagy zavaró funkciók áthelyezésével csökkenthetők a környezeti konfliktusok. Az átszellőzési sávok beépítését korlátozni kell a város légcseréjének érdekében.

Budapest 2011–2016 időszakra szóló környezeti programja (továbbiakban: FKP) az alábbi célok megvalósulását tűzte ki, a kedvezőbb környezetállapot érdekében:

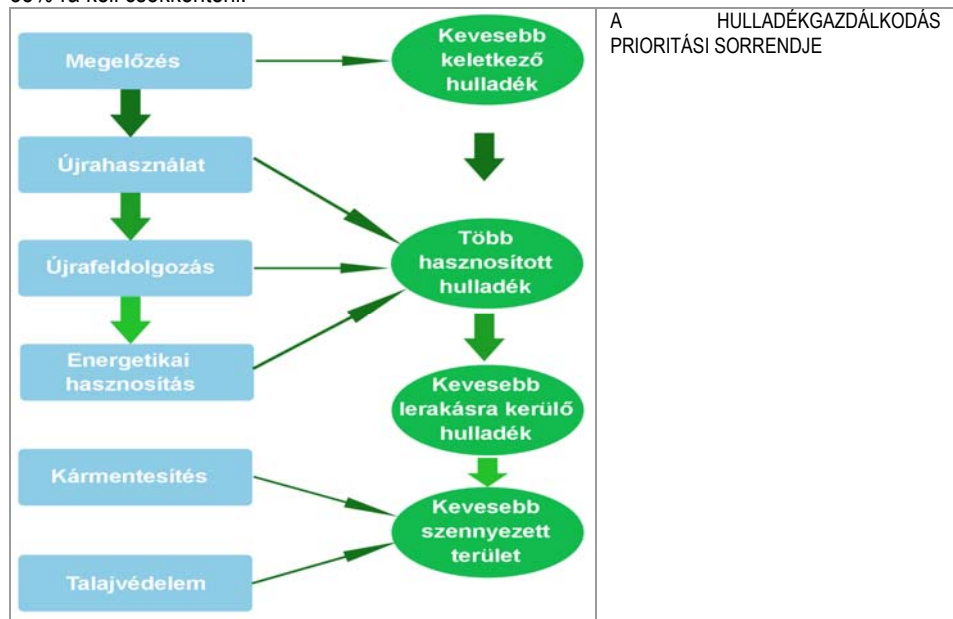
- A 70 dB feletti éjszakai zajterhelés lakossági érintettségének megszüntetése.
- A kis szemcseméretű szálló por (PM10) esetében a napi határérték-túllépések száma évente kevesebb legyen, mint 35.
- A nitrogén-dioxid szennyezettség tekintetében az egy órát meghaladó határérték-túllépések száma évente kevesebb legyen, mint 18.
- Allergizáló pollen koncentráció csökkentése: az új FKP 6 éves időtartama alatt legalább 50%-kal csökkenjen a 30 pollenszem/m³ koncentrációt meghaladó napok száma évenként.

6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM

A keletkező hulladékmennyiség csökkentése

Összhangban az Európai Bizottság által elfogadott stratégia célkitűzéseivel a hulladékok keletkezésének megelőzése élvez prioritást. Az életciklus-szemléletnek megfelelően kell alakítani a hulladékgazdálkodási politikát, ide értve az ösztönző erővel bíró hulladék- és termékdíjak mértékének meghatározását is. A keletkező települési hulladék mennyisége leginkább a fogyasztói magatartástól függ, ezért a lakosság szemlélet-formálásában kell előrelépéseket tenni. Fel kell kutatni azokat a további eszközöket, melyekkel a gazdasági szereplőket a hulladékszegény technológiák alkalmazásában érdekeltté lehet tenni.

Az FKP 2011–2016 célkitűzése, hogy a Program 6 éve alatt tovább mérséklődjön az egy főre jutó hulladék mennyisége, és 2016-ra a lerakóra kerülő biológiailag lebomló szerves anyag tömegét 35%-ra kell csökkenteni.

A hulladék újrahasznosítási arányának növelése

A keletkezett hulladékok minél nagyobb arányát kell visszavezetni a használatba: újrahasználat révén, vagy feldolgozás után hasznosítva, más lehetőség hiányában energetikailag hasznosítva. A cél, hogy a hulladéklerakókba a lehető legkevesebb hulladék kerüljön, különösen a szerves és egyéb, jól hasznosítható anyagok tekintetében. Ugyanakkor az égetésből visszamaradó salakanyag és a kommunális hulladék egy részének lerakása gazdasági és technikai okokból elkerülhetetlen, ezért a jövőben is szükség lesz a várost kiszolgáló hulladéklerakó létesítményekre.

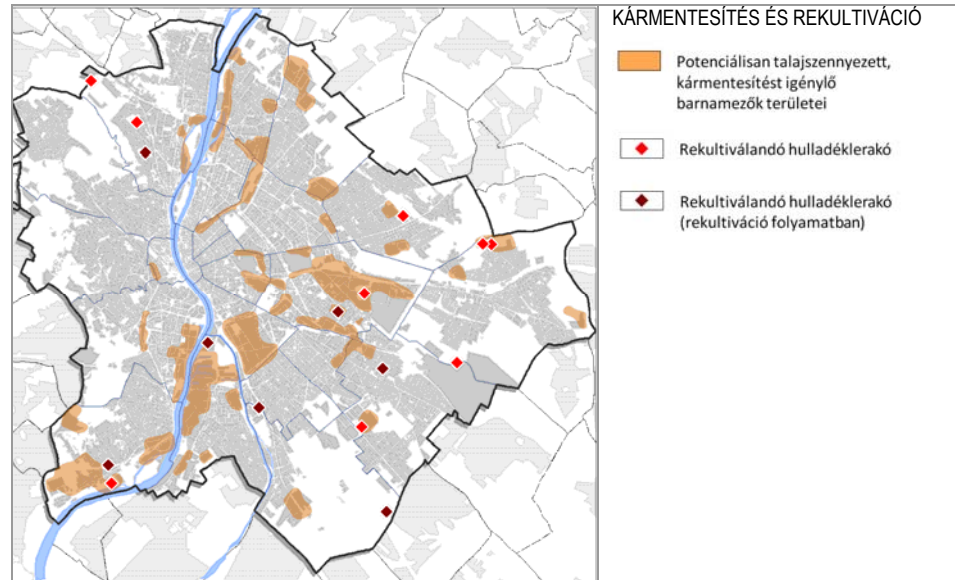
Alapvető fontosságú az újrahasznosítási ágazat fejlesztése, támogatása. A szelektív gyűjtőszigetes rendszer mellett alternatívák felkutatása vált szükségessé a lakossági hulladék minél nagyobb arányú újrahasznosíthatóságának érdekében. Jelenleg folyamatban van a háznál történő szelektív gyűjtési rendszer kiterjesztése, mely 2014-ig a főváros egész területére ki fog épülni. Az FKP célkitűzése, hogy az így újrahasznosított hulladék mennyisége érje el a keletkező hulladék legalább 40%-át.

Az időszakos lomtalanítás rendszere mellett ún. újrahasználati központok létesítése jelenthet alternatívát, ahol a feleslegessé vált tárgyak gyűjtése, tisztítás és javítás utáni értékesítése történhet, egyúttal munkahelyeket teremtve a hátrányos helyzetű munkavállalók számára.

A lerakásra kerülő hulladékmennyiség egy új hulladékégető mű létesítésével jelentősen csökkenthető, melyhez kapcsolódó válogatóművek létesítése is szükségessé válik. E fejlesztések előkészületei már folynak, illetve egyes hulladékválogató és kezelő telepek létesítésére KEOP pályázatot nyújtott be a Fővárosi Önkormányzat. Az égetőmű megvalósításának előkészítése során a beruházási és megtérülési költségek vizsgálata folyamatban van, így vizsgálják a szennyvíziszappal együtt, illetve egy telephelyen történő hasznosítást is. A hulladékégető mű létesítése (100 tonna/nap kapacitás felett) a 314/2005. (XII. 25.) korm. rendelet értelmében környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység.

A begyűjtésre kerülő lakossági hulladék szerves anyag tartalma, egyrészt a zöldhulladékok már működő rendszeres külön gyűjtési formájával és komposztálásával, valamint a házi

komposztálási program fejlesztésével csökkentendő. A házhoz menő hulladékgyűjtéssel párhuzamosan egyes kertvárosi területeken 2014 márciusától kötelező lesz a kerti biohulladékok külön gyűjtése is. Az átvételi pontok (hulladékudvarok) számának növelése mellett az építési- és bontási hulladékok másodnyersanyagként történő felhasználásának támogatása szükséges a megfelelő jogszabályi környezet biztosításával és az építésügyi, illetve a szakhatósági rendszer átalakításával.

Potenciális szennyezőforrások felszámolása

Budapest területén a korábbi ipari tevékenységekből eredően számos olyan létesítmény, potenciális szennyezőforrás található, melyek térségében beavatkozást igénylő talaj-, és talajvíz szennyezettséggel kell számolni. A főváros területén rekultivációra szorul számos felhagyott hulladéklerakó, melyek mentesítését szintén részletes tényfeltárásnak kell megelőznie, hogy megállapítható legyen a szükséges beavatkozások nagyságrendje.

Termőföldek védelme

A főváros területén lévő értékes termőterületek megtartása szintén fontos célkitűzés, mert a város élelmiszerellátásán túl ökológiai, városklimatológiai hatásuk is jelentős. A racionális termőföld-gazdálkodás értelmében a különböző (területhasználati) funkciók területi igényeinek harmonikus összehangolásával érhető el a minél kisebb termőfelület-kiesés. A kiváló adottságú földeket csak különösen indokolt esetben lehet más célra felhasználni. A mennyiségi védelem mellett gondoskodni kell a talajok minőségének, termőképességének megóvásáról is, a különböző degradációs és szennyező folyamatok megelőzése, illetve mérséklése révén.

A köztisztaság javítása

További problémát jelent a köztisztaság helyzete. A közterületek állapotát a használók magatartása tudja a legjobban befolyásolni, a cél érdekében társadalmi szemléletformálás, valamint szigorú ellenőrzés és szankcionálás szükséges. Az FKP célkitűzése, hogy a 2011-2016-os időszakban csökkenjen felére a budapesti közterületi illegális hulladék-lerakóhelyek száma, valamint, hogy a budapestiek megítélése Budapest köztisztaságára vonatkozóan ötfokú skálán mérve legalább egy fokozatot javuljon.

A hulladékgazdálkodás és köztisztaság megszervezése területi vonatkozás nélkül, az egész városra vonatkozóan jelent városüzemeltetési feladatokat. A talajvédelmi feladatok jellemzően az átmeneti és Duna menti zónában jelentkeznek a nagyszámú barnamezős terület, a rekultiválatlan hulladéklerakók és bányaudvarok következtében.

6.5 KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS

Mindenki számára elérhető, jó minőségű ivóvíz biztosítása

A vízbázis védelme érdekében a tisztítási technológia fejlesztése mellett, a vízelosztó hálózat korszerűsítése (vízminőség biztosítása, csőtörések számának csökkentése, elszívárgás minimalizálása) és tudatos vízgazdálkodás szükséges. A korszerű vízhálózat az ütemezett hálózatrekonstrukciókkal érhető el, így a már koros, közel 100 éves, vízminőséget rontó lerakódásokat tartalmazó vezetékek kiváltása a fő célkitűzés.

A vízhálózat a fogyasztásnak megfelelően kiépült, ellátatlan területek nincsenek. Egyes területeken a nyomásingadozás, valamint az alacsony nyomás miatt bekövetkező korlátozott vízvételi lehetőség jelent problémát. Ezen terhelt nyomászónák esetén a kapacitás felülvizsgálatát és a kiértékelését követően, azok felbővítésével kell számolni.

A keletkező szennyvizek 100%-ban történő megtisztítása

Budapest szennyvíztisztítói hosszútávon kellő kapacitással és korszerű tisztítás technológiával bírnak, amelyek közül legnagyobb tartalékkal a Csepel-szigeti Központi Szennyvíztisztító Telep rendelkezik.

A keletkező szennyvíz teljes körű megtisztításához hiányzik egyes városszéli területek csatornázottsága. Az újonnan megvalósuló csatornaszakaszokat azonban már csak elválasztott rendszerben szabad megvalósítani, a csapadékvizek minél nagyobb arányú helyben tartása érdekében.

Csapadékvíz hasznosítás (forrás: Kontakt-R Kft.)

Patakrevitalizáció a veszprémi Séd-patak völgyében

Csapadékvizek hasznosítása

Az egyéni vízgazdálkodás egyre fontosabb szerepet kap majd a jövőben. Az ivóvíz pazarlásának megszüntetése mellett a csapadékvizek tudatos kezelése jelentősen csökkentheti a vízfelhasználást. Az „ingyen” érkező vízmennyiség tározással, a célnak megfelelően (pl.: locsolás, gépjárműmosás, WC öblítés) felhasználható. További előnyként említhető, hogy a vízmennyiség ugyanakkor nem jelenik meg az elvezető – jellemzően egyesített rendszerű – csatorna-hálózatban, melynek terhelése így jelentősen csökkenne. A visszatartott csapadékvizek, melyek locsolásra vagy szikkasztásra kerülnek, a talaj vízháztartását javítják, továbbá mivel természetes lágyvizekről van szó, a növényzet számára is kedvezőbb, mint a vegyszerrel kezelt, tisztított ivóvizek. Az ilyen jellegű berendezések alkalmazását, illetve elterjedését elősegítendő támogatási rendszert kell kidolgozni, mely például a csatornadíj kedvezményben, vagy az építési költség támogatásában jelenhet meg.

Előrejelzések szerint az elkövetkező években egyre nagyobb intenzitású csapadékhullásra kell felkészülni, így a meglévő hálózatot is alkalmassá kell tenni ezek fogadására, szükség esetén csapadékvíz-tározókat kell kiépíteni.

Kisvízfolyások rendezése

Budapesten, főként a budai oldalon számos vízfolyás található, melyek egyrészt a felszíni vizek (csapadékvizek) természetes vízelvezető hálózatait, ugyanakkor környezetformáló elemként és ökológiai kapocsként is megjelennek. A vízfolyásokra történő illegális szenny-, illetve csapadékvíz rákötések megszüntetésével a vízminőség és a kapacitás, azaz a vízszállító képesség jelentősen javítható. A hirtelen összegyűlő intenzív csapadékhullás vizeit közbenső tározókkal, tavakkal kell visszatartani, amivel a vízszállítás kiegyenlítetté tehető. A meder és a környezet rendezésével a kikapcsolódás és a szabadidő eltöltésének lehet megteremteni az alapjait.

Árvízvédelmi megújulás

Jelenleg a meglévő budapesti árvízvédelmi védművek fenntartására minimális a ráfordítás, ezek állaga így fokozatosan romlik. Ugyanakkor a város egyes területeinek beépülését utólagos bevédés követi, amelyekhez a szükséges megfelelő védművek helybiztosítása elmarad, ezért költségesebb megoldásokkal kell ezen területek árvízvédelmét biztosítani. A fővédvonal állapotának részletes felmérése és folyamatos állagmegóvása mellett annak nyomvonalát geodéziailag és jogilag is rendezni szükséges.

Az elmúlt évtizedben újabb és újabb Duna menti területek kerültek beépülésre, melyek közül számos helyen – az árvíz elleni védekezés céljából – feltöltés vagy földmű építés történt. A kialakult jogi helyzet miatt, mely szerint a védekezési munkálatokat csak a fővédvonalon, illetve

a mögöttes területeken kell a fővárosnak ellátnia, a Duna menti sáv (hullámtér) esetleges védelme a tulajdonosok feladata, illetve azok költségére történne.

6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM

Hősziget-hatás enyhítése a városrendezés eszközeivel

A városi hősziget-hatás enyhítésére számos feladattal kell a városnak szembenéznie. Ezek közül sokat már a településszerkezet és a településrendezési tervezés során el kell végezni, így a beépítési mód megválasztása, zöldfelületi előírások szigorítása, burkolt felületek csökkentése, zöldtetők alkalmazásának előírása, és általánosan a „zöldebb szemlélet” és gondolkodás meggyökeresedésének ösztönzése. (lásd: 6.1 Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek)

Meg kell oldani többek között, hogy a hősziget-hatást elősegítő és fokozó magas hőelnyelésű, mesterséges, burkolt felületek aránya csökkenjen, növekedjen a városi szellő hatás és a jól átszellőztetett területek aránya.

Ezen célok közé tartozik az is, hogy a koncepciót követő településrendezés a továbbiakban nem támogathatja a zöldmezős beruházásokat, inkább a város jelentős méretű, jelenleg nem hasznosított barnamezős területeire kell, hogy terelje az építési és fejlesztési szándékokat. (lásd: 5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város)

A Városliget és környéke hőmérséklete egy nyári hónapban (forrás: Gábor-Jombach-Ongjerth) Budapesti zöld irodaház terve (forrás: www.iroda.hu)

Energia-hatékony és alacsony károsanyag-kibocsátású épített környezet kialakítása

Az energiahatékony elérésének egyik rész célja a meglévő épületek komplex energetikai felújítása, amelynek során a beépített energia megőrzése révén energia-megtakarítás érhető el. Az FKP-ban szereplő célkitűzéseknek megfelelően a fővárosi közintézmények fajlagos energiaigényét 2005-höz viszonyítva 2016-ig legalább 15%-kal kell csökkenteni. A különböző típusú épületek más-más eszközökkel újíthatók fel hatékonyan, ezért a budapesti épületállomány célzott felújítási programjához elengedhetetlen a meglévő épületállomány részletes feltérképezése, adatbázisának létrehozása. A pályázaton elnyerhető források mellett helyi adókedvezményekkel kell vonzóbbá tenni a fejlesztők számára az energiahatékony és környezetbarát építést, felújítást.

Az új építésű épületek esetén el kell érni, hogy azok a teljes életciklusra vonatkozóan a leghatékonyabb energianyújtással rendelkezzenek. A környezetbarát építőanyagok alkalmazása révén az épület teljes életciklusára vetítve alacsonyabb az összes beépített energia mennyisége, illetve kisebb az épület ökológiai lábnyoma.

A kedvező épületenergetikai hatásuknak köszönhetően a zöldtetők és zöldhomlokzatok alkalmazása révén az egyes épületek energianyújtása csökkenhet, ezzel a városi épületállomány energiamérlege is javul, ezáltal a zöldtetők és zöldhomlokzatok kedvezően befolyásolják a lakókörnyezet minőségét. A pszichológiai hatásokon túlmenően az épületenergetika és a városklíma szempontjából is fontos az eredményességük.

Az önkormányzati beruházások esetén kötelezővé kell tenni környezettudatos épületminősítő rendszerek használatát.

Városi megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése

A város külső energianyújtását enyhíteni tudják a megújuló energiaforrások, melyek alkalmazására a felhasználás helyén, a városi épületek energianyújtásában is lehetőség van. Budapest területének jelentős része kertvárosias lakóterület, mely kiválóan alkalmas az egyedi megújuló energiaforrások alkalmazására, de ki kell dolgozni annak lehetőségét is, hogy az egyéb városias területeken milyen módon alkalmazhatók a megújuló energiaforrások.

Hazánkban jelenleg a használati melegvíz-ellátáshoz kapcsolt, illetve fűtésrészegítésben alkalmazott napkollektoros rendszerek alkalmazása a legelterjedtebb, de földrajzi adottságaink a szoláris elektromos energia megtermelésére is kedvezőek.

Helyi szinten nem légszennyező, karbon-szegény megújuló energiaforrások a nap, víz, szél és földenergia, de fontos megújulók a biomassa, biogáz is, miután alkalmazásuk költséghatékony módon integrálható már meglévő, fosszilis energiahordozók alkalmazására tervezett rendszerekben, azok kisebb mértékű átalakításával.

Beépített energia
megőrzése a
városszövetbe
barnamezős beruházások
révén

A közvetett energia-megtakarítás kapcsán az egyes épületek felújításán túl a városszerkezet megőrzése és revitalizációja is fontos kérdés. A barnamezős beruházások támogatásával, a városszövetbe ékelődött használaton kívüli ipari területek hasznosításával – a teljes életciklusra vetítve – jelentős energia-megtakarítás érhető el. Az ilyen területek rehabilitációja a város kompakt fejlődése szempontjából is hasznos, miután segítségével új érték teremthető egy-egy használaton kívüli területen, mellyel lakókat, funkciókat, életet lehet egy korábban értéktelen területre vonzani. A város- és területfejlesztési törekvések kapcsán a vegyes funkciójú, többközpontú városszerkezet kialakítása is cél, amelynek révén a mai túlságosan centralizált funkciók lazíthatók, és az energiaigényes közlekedési terhelés csökkenthető.

A klímavédelmi program akkor kaphat megfelelő hangsúlyt, ha a döntéshozók kellőképp elkötelezettek a program megvalósításában. Kiemelten fontos tehát a klíma- és energia-tudatosítás általános formái mellett a teljes lakosság, ezen belül természetesen a döntéshozók szemléletformálása, melyhez elsősorban a tapasztalatcsere adhatja a legjobb alapot.

A klímavédelem szempontjából az integrált tervezési szemlélet megvalósulása nagy jelentőségű. Az egyes szakmák elszigetelt működése helyett az együttműködés megvalósítására kell törekedni.

Intelligens energiaellátó és
elosztó hálózat létrehozása

A megújuló energiaforrások helyi használatának várható elterjedésével a teljes energia-ellátó hálózat reformjára van szükség. A rendszer átalakításához a nagy erőművek mellé a kis energiatermelőket úgy lehet hatékonyan bekapcsolni, ha a visszatáplálás és a fogyasztók közötti elosztás rugalmas rendszere biztosított. A strukturális átalakításhoz a fogyasztók 24-órás, folyamatos monitorozására és adatrögzítésére van szükség (smart metering). A „smart grid”-ben a helyben megtermelt elektromos áram is visszatáplálható a rendszerbe, így a nagyobb napelemparkok, szélerőművek is bekapcsolhatók a hálózatba.

A smart grid működéséhez elengedhetetlen az informatikai hálózat megfelelő kiépítettsége, az intelligens technológiák alkalmazása, mely a város lakossági és közületi fogyasztóit, valamint a közlekedés energiaelosztó hálózatát is a rendszerbe kapcsolja.

Megújuló energiaforrások,
szennyvíz- és hulladék
hasznosítása az
energiatermelésben

Hosszú távon – a koncepció tervezési időtávját messze meghaladóan –, a jelenleg fosszilis alapú energiaellátás teljes mértékben megújuló energiaforrásokra történő átállása szükséges. Rövid és közép-távon el kell érni a megújuló energiaforrások (pl. geotermikus, szoláris energia) részarányának növelését, mind a város elektromos energiaellátásban, mind a távhőhálózatokban, hogy hosszú távon a karbonsemlegesség, és a fosszilis energiaforrásoktól való teljes függetlenség megvalósulhasson.

Ehhez határozott stratégia kidolgozása szükséges, melyhez a döntéshozók elkötelezettségére, a vállalatok együttműködő részvételére és aktív lakossági programra van szükség.

A napenergia-hasznosításnak jelentős szerepe lehet a jövőben a hőellátásban, elsősorban a melegvíz-előállításban, de a fűtésben is. Távhővel ellátott felhasználóknál azonban figyelembe kell venni, hogy a napenergia hasznosítása ne rontsa az alap- (megújuló vagy kapcsolt) hőforrások gazdaságosságát, az eredő gazdaságosság javuljon, és ne romoljék a napenergia alkalmazása következtében.

Budapesten a hulladékégetés csak részben kiaknázott lehetőség, az elégethető szilárd hulladék valamivel több, mint 50%-a kerül csak hasznosításra a város kogenerációs hulladékégető művében. Egy új hulladékégető mű létesítése gazdasági és környezeti hatástanulmányok alapján dönthető el. A telepítési helyszín kijelölésénél fontos szempont, hogy működése révén jelenleg ellátatlan területek távhőszolgáltatásba kapcsolhatók legyenek. Hulladéklerakók üzemeltetésére továbbra is szükség van, az itt keletkező depóniagázt energetikai célra kell hasznosítani.

A szennyvíz kezelése során keletkező biogáz kiaknázatlan energiaforrás, melyet hasznosítani kell, jelenleg csak a tisztító telepek energiaellátásában kerül felhasználásra. A biogáz termelés fokozandó a leválasztott zsiradékkal történő szennyvíziszap dúsításával.

Távfűtő gerincvezeték
(forrás: estar)

Biogáztermelés az Észak-Pesti Szennyvíztisztítóban
(forrás: MTI)

Meglévő távhőhálózat felújítása és a kiépítettség növelése

A távhőszolgáltatás vonzóbbá tétele, átfogó reformja szükséges ahhoz, hogy a hálózatról való leválások tendenciája megváltozzon.

A meglévő hálózat energetikai reformja révén a távhőszolgáltatás olcsóbbá tehető. Ehhez a rendszer hatékonyságát az erőművek, a hálózat és a fogyasztók oldalán egyaránt javítani kell.

Budapesten a jelenlegi hálózat és a felhasználói szokások, adottságok mellett is érdemes megvizsgálni az alacsonyabb hőmérsékletű távhőszolgáltatás lehetőségeit, mely kisebb veszteségeket, alacsonyabb bekerülési költségeket eredményez, ezáltal hozzájárulhat a távhőszolgáltatás energiahatékonyságának és gazdaságosságának növeléséhez. Összhangban a Nemzeti Energiastratégia 2030 törekvéseivel, a távhőszolgáltatás hatékonyságának növelése, valamint a távhőellátás és kapcsolt energiatermelés jövőbeli irányainak meghatározása érdekében szükséges egy budapesti távhőfejlesztési cselekvési terv kidolgozása.

Távhűtő-rendszer integrálása

Budapesten a nyári hónapokban egyre nagyobb gondot okoz a megnövekedett hűtési igény, a „split klímák” alkalmazásával tovább növekszik az emberi tevékenységből származó nyári hőtermelés, hisz utcáinkat fűtik a klímaberendezések.

A távhűtésnek a távfűtő rendszerbe való integrálásával egy komfortos és hatékony megoldás jön létre a hűtési igények kielégítésére, ami a légkondicionáló berendezésekre kínál környezetbarát alternatívát, hozzájárulva a CO₂-kibocsátás mérsékléséhez.

A távhűtés integrálásával javul a távhőrendszer kihasználtsága (jelenleg cca. 10%), így csökken az üzemeltetés fajlagos költsége, ezáltal kedvezőbb árú szolgáltatás érhető el. A rendszer megvalósulásától 3-4%-os energiafelhasználás-csökkenés várható (SEAP 2011).

Integrált várostervezéssel a környezetszennyezés mérséklése

A közlekedési rendszer, a felszíni úthálózat fejlesztése vonatkozásában fontos hangsúlyozni az integrált várostervezés fontosságát. A közlekedésből származó károsanyag-kibocsátás jelentősen csökkenthető a városi ellátó és szolgáltató szektor decentralizálásával. A vonzó, zöldterületekkel, köztterekkel megfelelően ellátott városi lakókörnyezet jó alternatívája tud lenni az agglomerációs életformának, hisz a közlekedésre fordított jelentős idő és energia takarítható meg azzal, ha a lakás, oktatási intézmények és munkahely a városban egymáshoz közel, lehetőség szerint egy városrészen belül található meg.

Környezetbarát közlekedési módok és eszközök fejlesztése

A kibocsátás-csökkentésre a legegyszerűbb mód az autós közlekedés kiváltása olyan közlekedési módokkal, melyek nem jelentenek semmilyen környezeti terhet, így kiemelten fontos a kerékpáros- és gyalogosbarát városi köztér-, illetve közúthálózat kialakítása. Az FKP-ban 2020-ig a kerékpárral megtett utazások részarányának 10%-ra való növekedése a cél.

Az autós forgalom kiváltására a közösségi közlekedési hálózat jobb elérhetősége biztosít megfelelő lehetőséget, a gyalogos-, kerékpáros közlekedés illetve a közösségi közlekedés részarányának növekedésével a közlekedésből származó légszennyezés jelentősen csökkenhet. A közösségi közlekedés fejlesztésével párhuzamosan az alacsony károsanyag-kibocsátással rendelkező járművek bevezetése is szükséges (biogáz, biodízel, elektromos, illetve hibrid meghajtású, vagy hidrogén üzemanyag-cellás járművek üzembe helyezése).

Fontos azonban, hogy a bioüzemanyag előállítása fenntartható forrásból származzon, ehhez leginkább a városi szennyvíz- és hulladékkezelés során lefejtett biogáz a legmegfelelőbb. Az elektromos üzemű járművek ellátásához az elektromos energia előállítása szintén fenntartható módon, lehetőség szerint minél nagyobb arányban megújuló energiaforrások alkalmazásával történjen.

eszközrendszer **A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:**

ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELESE

- ▶ Zöldtetők, homlokzati zöldfelületek, többszintes növényállományok, vízfelületek létesítésének ösztönzése;
- ▶ Az erdőtelepítések, fasorok telepítésének támogatása;
- ▶ Barnamezős területek átmeneti hasznosítása zöldfelületként (a távlati területfelhasználás megvalósulásáig).
- ▶ Az új lakóterületeknél a zöldterületek létesítésének ösztönzése,
- ▶ Közösségi részvétel erősítése a zöldterületi fejlesztéseknél;
- ▶ Közösségi kertek támogatása;
- ▶ Környezeti nevelés a köztulajdonosi szemlélet és felelősség érdekében;
- ▶ Parkórszolgálat kialakítása, bővítése;
- ▶ Akadálymentesség javítása a közterületeken;

TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE

- ▶ Ökológus gazdálkodás támogatása;
- ▶ Kisvízfolyások revitalizációja (Rákos-patak, Szilas-patak, Hosszúréti-patak);

ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE

- ▶ Környezetbarát technológiák, illetve rendszerek támogatása;
- ▶ Környezeti nevelés, lakossági szemléletformálás, környezetbarát közlekedési módok népszerűsítésére.
- ▶ A passzív akusztikai védelem támogatása;

KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM

- ▶ Környezeti nevelés, lakossági szemléletformálás a környezettudatos fogyasztói viselkedés érdekében.
- ▶ Hulladékgazdálkodás rendszerének fejlesztése;
- ▶ Hulladék-újrahasznosítási ágazat támogatása;
- ▶ Nemzetközi tapasztalatcsere a legjobb gyakorlat megvalósítása érdekében;
- ▶ Kármentesítési programok;

KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS

- ▶ Ütemezett vízhálózati rekonstrukciók;
- ▶ Gépészeti felújítás, valamint kapacitásbővítés a szükséges nyomásonakban,
- ▶ Csatornázatlan területek felzárkóztatása;
- ▶ Dél-Budai főgyűjtő megépítése;
- ▶ Egyesített rendszerű csatornák dunai kitorollásának megszüntetése.
- ▶ A kritikus állapotú árvízvédelmi védvonalak felújítása;

ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM

- ▶ Meglévő épületállomány komplex felújítása, energiahatékony programok támogatása;
- ▶ Új, energia-hatékony épületek építésének támogatása;
- ▶ Zöldtetők, zöldhomlokzatok létesítésének támogatása;
- ▶ Meglévő hulladékégető mű kapacitásának bővítése;
- ▶ Új hulladékégető mű létesítése;
- ▶ A városi energiafelhasználás minél nagyobb részarányának, megújuló energiaforrásokból történő fedezésére vonatkozó támogatás (geotermikus energia, nap- és szélenergia, biomassza, biogáz, termálfürdők szűrkevizének hasznosítása, szennyvizek hője)
- ▶ Új beépítések esetén alacsony hőmérsékletű fűtési rendszerek kiépítésének támogatása;
- ▶ Budapesti távhőfejlesztési cselekvési terv kidolgozása;
- ▶ Városi távhőrendszerek integrációja, régi vezetékszakaszok felújítása, hőveszteség csökkentése, intenzív beépítésű területek bevonása a távhőszolgáltatásba;
- ▶ Megújuló energiaforrások használatának integrálása a meglévő erőművekben, fűtőművekben, megújuló energiák részarányának növelésével;
- ▶ Erőművek trigenerációs fejlesztésének támogatása;
- ▶ Környezetbarát üzemanyagok (biogáz, hidrogén, elektromos) töltőhálózatának kiépítése;
- ▶ Intelligens villamosenergia-hálózat kiépítése (smart-grid / smart metering);

- ▶ Barnamezős területek ipari célú fejlesztése, infrastruktúrafejlesztési támogatások, telephelyfejlesztési pályázatok;
- ▶ Szükséges jogi környezet megteremtése:
 - Az egyes fejlesztési területeken az energiaellátás módját - a megújuló energiaforrások jobb kihasználása és a hatékonyabb energiafelhasználás érdekében –, valamint az egységes energiaellátást az önkormányzat határozhatta meg;
 - Részvétel a készülő megújuló és alternatív energiaforrásokból előállított hő- és villamosenergia-átvételi támogatási rendszer (METÁR) kidolgozásában, biztosítva a Budapestre nézve túlzott méretkorlát elkerülését a biomassza fűtőerőművekkel kapcsolatban;
 - Jogszabály megalkotásának kezdeményezése a földgázüzemű, távhőellátási célú nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelés hatékony kihasználásának és további fejlesztésének elősegítése érdekében;
 - Fővárosi vagy központi szabályozás kialakításának kezdeményezése az energiatudatos építészeti megoldások alkalmazása terén.

A cél megvalósításának területspecifikus eszközei, beavatkozások:

A BEAVATKOZÁS
TERÜLETEI

BELSŐ ZÓNA

- ▶ Tetőkertek, zöldtetők létesítésének támogatása
- ▶ Gyalogos elsőbbségű közterek és sétálóutak hálózatának további fejlesztése;
- ▶ Pályakorszerűsítés, pályaatépítés (közúti és vasúti);
- ▶ Az épületek passzív akusztikai védelmének támogatása;

ÁTMENETI ZÓNA

- ▶ Bányák, hulladéklerakók rekultivációja, egykori ipari területek újrahasznosítása;
- ▶ Talajszennyezett területek kármentesítés, korábbi hulladéklerakók és bányaudvarok rekultivációja.
- ▶ Barnamezős területek átmeneti, ideiglenes hasznosítása;
- ▶ Új városi parkok létesítése (potenciális területek: Testvér-hegy, Tábor-hegy, Észak-Csepel, a kőbányai Gergely utcai rekultivált hulladéklerakó);
- ▶ Védő zöldsávok létesítése;
- ▶ Zöldtetők létesítésének támogatása a nagy kiterjedésű lapos tetőkön;
- ▶ Tehermentesítő útvonalak kiépítése (pl. Körvasúti körút);

ELŐVÁROSI ZÓNA

- ▶ Kisebb közparkok, játszóterek telepítése az ellátatlan lakóterületek mellett;
- ▶ Rekreációs célú erdőterületek telepítése, fejlesztése;
- ▶ Barnamezős területek rehabilitációja.
- ▶ Kisvízfolyások rehabilitációja, vízpartok ökológiai funkciójának fejlesztése;
- ▶ Mezővédő erdősávok telepítése különösen a kiváló termőhelyi adottsági területeken.
- ▶ Tehermentesítő útvonalak megépítése;
- ▶ P+R rendszer kiépítése;
- ▶ Zajárnyékoló létesítmények, az utak megfelelő keresztmetszeti kialakítása;

DUNA MENTI ZÓNA

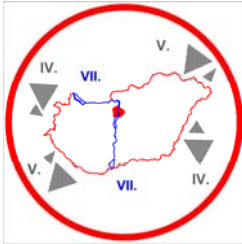
- ▶ A Duna-part revitalizációja, a Duna-parti zöldterületek és egyéb rekreációs területek (pl. vízisport-telepek) fejlesztése;
- ▶ A Ráckevei–Soroksári-Duna-ág vízgazdálkodásának, vízminőségének javítása;
- ▶ Rakpartok forgalomkorlátozása (vagy alagút létesítése) a Duna-part belvárosi szakaszán;
- ▶ Talajszennyezett területek kármentesítés, korábbi hulladéklerakók és bányaudvarok rekultivációja;

HEGYVIDÉKI ZÓNA

- ▶ Parkerdei létesítmények mennyiségi és minőségi fejlesztése.

7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE ◀

A társadalmi, gazdasági, technológiai fejlődés eredményeképpen Európában az urbánus épített környezet vált a meghatározóvá. Budapest az Európai Unió egyik jelentős városaként, tudatos fejlesztéspolitikája folytán gazdasági-szellemi központ szerepet tölthet be a Duna Régióban és a Kárpát-medencében. A külső és belső közlekedési kapcsolatokat ennek megfelelően kell biztosítani. A város mindennapi életéhez, feladatai ellátásához, színvonalas működéséhez nélkülözhetetlen a komplex, a város összetett szerepkörének megfelelő többszintű közlekedési rendszer, amely egyidejűleg megfelel a nemzetközi, az országos, a térségi és a nagyvárosi szerepből fakadó, egymástól eltérő mobilitási igényeknek.

Az egységesülő Európa a kontinens közepén elterülő Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, helyét a várostérségek, régiók közötti utazási - szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a külső, távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, európai közlekedési folyosók és a főváros közötti kapcsolatok multimodális kiépítésével a nemzetközi és az országos elérhetőség javítása, továbbá a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával Budapest európai csomóponti szerepkörének (HUB) kiteljesítése. A nemzetközi forgalom tekintetében a repülés a személyszállítás kiemelkedő jelentőségű eleme, míg a hajózás csak az áruszállításban vehető figyelembe.

A nemzetközi forgalomban betöltött szerepén túlmenően, az ország egyes részei és a főváros közötti kapcsolatok szempontjából is a közúthálózat és a vasúthálózat a domináns. A közúthálózat (a gyorsforgalmi úthálózat) és a vasúthálózat fejlesztésének tovább kell javítania Budapest elérhetőségét, de ugyanakkor biztosítaniuk kell a jelenleg főváros centrikus kapcsolati rendszer oldását is.

Az egységesülő Európát felépítő régiók egyikeként Budapest és Pest megye között mind szorosabb együttműködés alakul ki. A létrejövő belső, helyi kapcsolatoknak a részeként a városi-várostérségi közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi- és infrastrukturális feltételeinek megteremtése is egyre fontosabb cél.

A régió szempontjából az elővárosi kötőpályás hálózat súlypontba helyezése és a ráhordó rendszerek fejlesztése meghatározó jelentőségű.

A főváros önkormányzatának hatáskörébe tartozó helyi közlekedési rendszer jelen állapotában nem versenyképes a hasonló jelentőségű nagyvárosokéval, mivel fejlesztésének és fenntartásának finanszírozása is megoldatlan. A város mennyiségi szempontból meghatározó jelentőségű belső közlekedése – a műszaki infrastruktúra és annak felhasználásával nyújtott szolgáltatások együttese – akkor lehet hosszú távon is eredményes, ha az a fenntarthatóság szempontjainak megfelelően fejleszthető, és gazdaságosan üzemeltethető.

A fenntartható fejlődés szempontjából fontos, hogy a helyváltoztatás iránti igények a terület-város szerkezetének tervszerű alakításával fajlagosan csökkenjenek, és az utazási szokások tudatos befolyásolásával – ide értve a szemlélet formálást is – tolódjanak el a környezetet kímélő közlekedési módok felé, intelligens mobilitást eredményezve. Kiemelt hangsúlyt kell fektetni a városi közösségi közlekedésre, valamint a gyalogos és a kerékpáros közlekedésre.

7.1 NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE

A gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése

A gyorsforgalmi úthálózat teljessé válásához az országos fejlesztési tervek további sugár irányú vonalak megépítését tartalmazzák, ezek az elemek a főváros nemzetközi és országos kapcsolatrendszerét kedvező módon egyaránt szélesíteni fogják.

A már meglévő sugár irányú autópályák főváros közeli bevezető szakaszainak forgalmi viszonyait javítani szükséges (M1, M2, M3, M5, M7 bővítése), tekintettel a terhelésükre és jelentőségükre.

A főváros közigazgatási határának közelében körbefutó gyorsforgalmi gyűrű (M0) biztosítja egyrészt a Budapest célú forgalom számára a gyorsforgalmi és a városi úthálózat közötti kedvező kapcsolatokat, másrészt a tranzit forgalom számára a főváros elkerülését. A gyűrű északi részének befejezése és a hiányzó nyugati szektor kiépítése mielőbb szükséges.

A hagyományos vasúti közlekedés fejlesztése és a nagysebességű vasúti kapcsolatok kialakítása

A hagyományos rendszerű vasúti közlekedés hálózatának fővárost is érintő, új elemekkel történő bővítésére nem kerül sor, nem szerepel az országos fejlesztési tervekben. A vasúti pályák sebességének, a biztosított szolgáltatás minőségének javítása érdekében megkezdett rekonstrukciós munkák folytatása viszont létfontosságú a vasúti közlekedés jövőjét illetően. Fővárosi érdek a Budapest elkerülését biztosító harántoló vasúti kapcsolat építése, a tranzit áruszállítás terhei alól a városon belüli vasúti pályák mentesítésére (V0 vasúti kapcsolat). A nagysebességű vasúti közlekedés az országhatár és városhatár között új, önálló vonalakon, Budapesten belül pedig jórészt a meglévő hagyományos pályákon történik majd.

A nagysebességű vasúti közlekedés meghatározó magyarországi csomópontja – természetes módon – az 1,7 milliós lakos számú Budapest, melynek megállói a településszerkezet, valamint az országos közlekedési rendszer adottságai alapján a Kelenföldi pályaudvar és – térszint alatti vezetéssel – a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér lesznek.

A nemzetközi repülőtér szerepének erősítése

A repülés Budapest nemzetközi közlekedésben elfoglalt helyzetét jelentős mértékben meghatározza, mivel közvetlen interkontinentális kapcsolatokat is biztosít, és a kontinentális kapcsolatrendszeren belül a leggyorsabb eljutást nyújtja. A légi közlekedés – hasonlóan az elmúlt évtizedekhez – várhatóan dinamikusan növekvő közlekedési ág marad a jövőben is. A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér teljesítő képessége a hosszú távon jelentkező forgalmi igényeknek megfelel.

A városhatár térségében a repülőtér és a tervezett nagysebességű vasúti közlekedés együttesen a magyarországi közlekedési rendszer egyik országos intermodális csomópontját eredményezi majd.

A repülőterek közötti légi forgalomhoz minden esetben szervesen hozzá tartozik a repülőtér és a vonzáskörzetét jelentő települések közötti földi közlekedési kapcsolatrendszer. Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér színvonalas, és meghatározó jelentőségű budapesti kapcsolatainak kialakításához szükséges a repülőtér és a belváros közötti – a térségi, illetve országos közlekedéssel összehangolt – kötőpályás közösségi közlekedési kapcsolat megteremtése és a meglévő közúti kapcsolat fejlesztése.

Kikötőfejlesztés a nemzetközi személyforgalom és áruszállítás terén

Budapest nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatai közül a vízi közlekedés rendelkezik a legkisebb jelentőséggel a hajózás sebességi és a vízi út hálózati korlátai folytán. A Duna nyújtotta, jelenleg alul értékelt kapcsolatokat ennek ellenére fejleszteni kell a személyforgalom és az áruszállítás terén egyaránt.

A belvárosi nemzetközi hajókikötő (mint fő kikötő) a személyforgalom terén jelenleg nem nyújt színvonalas szolgáltatást, ezért a pesti partszakaszon, a jelenlegi helyétől délre – Bálna épület együtteséhez – történő áthelyezése szükséges, összekötve az üzemi funkciók teljesebb megoldásával.

A hajóval történő áruszállítás részarányának növelése indokolt, annak ellenére, hogy a hajózásra alkalmas időszakok (jégzajlás, alacsony vízszint) korlátozottak. A meglévő teherkikötő (Csepeli Szabadkikötő) mellett – megfelelő piaci igények esetén – a városhatár közelében új kikötőt lehet kialakítani (DILK).

7.2 TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

Az elővárosi vasúti közlekedés integrált szemléletű fejlesztése

A térségi közlekedés fenntarthatóságának és minőségjavításának kiemelten fontos feltétele az elővárosi vasúti közlekedés színvonalának, vonzerejének növelése. Ez a vasúti pályák, állomások, technikai berendezések és a járműpark korszerűsítését igényli, kapacitásának – egyes esetekben vágánybővítéssel járó – növelését, megbízhatóságának és szolgáltatásainak lényeges javítását teszi szükségessé. Az üzemvitelben általánossá kell tenni az ütemes közlekedést, minél több vonalon a nappali terhelte időszakokban 15–20 perces járatsűrűséget biztosítva. A vasúti közlekedés a ráhordó és elhordó rendszerekkel integrált együttest kell, hogy alkosson, beleértve ebbe az intézményi integrációt (tarifa közösség, üzemviteli reform) is. Az elővárosi közlekedési rendszerbe integrálva – vasúti közlekedés mellett – a Duna tengely mentén kapacitív elővárosi vonal kialakítását eredményezné a három jelenlegi HÉV vonal összekötése, és regionális gyorsvasúttá fejlesztése, mely a belvárosban metróként funkcionálhat.

A településközi és ráhordó autóbusz szolgáltatások fejlesztése

A közúthálózat adottságait – különösen ott, ahol kötőtpályás kapcsolat nem áll rendelkezésre – ki kell használni az autóbusz közlekedés működtetésére. A vasúti és autóbusz közlekedés mai versenyhelyzete következtében az együttműködés megteremtése a feladat, ennek keretében a párhuzamosságokat lehetőség szerinti meg kell szüntetni, az autóbusz közlekedés ráhordó szerepének és harántoló kapcsolatainak erősítésével területileg összhangba kell hozni az elővárosi vasúti közlekedéssel. A színvonalas szolgáltatáshoz szükséges a járműpark korszerűsítése is.

A közlekedési eszközváltás feltételrendszerének biztosítása a várostérség településein

A várostérség településein – a fővárosba irányuló személygépjármű közlekedés alternatívájaként – tovább kell folytatni a megkezdett fejlesztéseket az eszközváltás lehetőségét biztosító P+R és B+R parkolók terén. A parkolási létesítményeket elsősorban a kötőtpályás hálózatokhoz kapcsolódva célszerű létrehozni, törekedve a térségi településekből a fővárosba irányuló forgalom mind nagyobb részének megállítására.

Az eszközváltási lehetőségek mennyiségi fejlesztése önmagában nem biztosít átfogó megoldást, az csak a közösségi közlekedés integrációjával (intézményi, szabályozási háttér, egységes jegy-, tarifa- és információs rendszer, menetrendi harmonizáció megteremtése) és a kapcsolati pontok (pályaudvarok, állomások) városi terekbe, szolgáltatásokba integrálásával lehetséges.

A településközi kerékpározás feltételeinek megteremtése

Budapest és a várostérség települései közötti forgalom esetében a városhatár közeli települések generálják a legnagyobb utazási igényt. A többi közlekedési ággal 5–8 km távolságig versenyképes kerékpáros közlekedésnek érdemi szerepet lehet és kell biztosítani a városhatár menti közlekedésben.

Az utazási láncban nagy a jelentősége a kötőtpályás eszközökre való kerékpáros ráhordásnak, ezért indokolt megteremteni ennek feltételeit. A kerékpározás a közlekedési cél (hivatás forgalom) mellett turisztikai célt (szabadidővel kapcsolatos forgalom) is jelent, melyet elsősorban az országos és térségi elemek jelenítenek meg a fővárosban.

Településközi hajóforgalom beindítása

A főváros, és a várostérség Duna menti települései között a személyhajózás csak kiegészítő jelleggel, a fővároson belüli vízi közlekedéssel integráltan vehető figyelembe, a kellő műszaki feltételek (korszerű hajópark, kikötői infrastruktúra) biztosítása esetén.

A térségi áruszállításban jelentkező rövid szállítási távolságok következtében a vízi szállítás az átrakási kényszer és a térszerkezeti adottságok miatt nem releváns.

7.3 A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

Kínálati jellegű közösségi közlekedés megteremtése és működtetése

A főváros lakos számából és településszerkezeti adottságaiból, továbbá komplex (nemzetközi, országos, térségi és nagyvárosi) szerepköréből fakadó mobilitási igények az országban egyedülálló közösségi közlekedési rendszer kialakítást és üzemeltetését teszik szükségessé, mely arányos Budapest népességi és gazdasági jelentőségével.

A közösségi közlekedés vonzerejének, versenyképességének növelése – mint szolgáltatás – alapvetően a jelenleg nyújtott színvonal javítását igényli már rövid távon is (városi és várostérségi közlekedés integrálása, igényeket folyamatosan meghaladó férőhelykínálat és megfelelő utas tájékoztatás, megbízhatóság és menetrendszerűség, komfortos megállók és esztétikus járművek) a fenntartható közlekedésfejlődés egyik zálogaként.

A közösségi közlekedés területi hiányainak megszüntetése

A budapesti közösségi közlekedési rendszer európai összehasonlításban is kedvező hálózati lefedettségű. Az egyéni személygépjármű közlekedéssel szembeni vonzó közlekedési lehetőség biztosításához az ellátással nem rendelkező, de már beépített területekre is ki kell terjeszteni a hálózati kapcsolatokat, az újonnan beépülő területek esetében pedig azt feltételként kell meghatározni.

A városi kötőtpályás hálózatok kiemelt fejlesztése

A kötőtpályás közlekedés független a közúti forgalom zavaró hatásaitól, kisebb légszennyezést eredményez, és az intenzívebb, gazdaságosabb területfelhasználás irányába mutat. A közösségi közlekedésen belül ezért kiemelten kezelendők, előnyben részesítendőek a városi kötőtpályás hálózatok (metró, regionális gyorsvasút, közúti-vasút), törekedve az interoperabilitás elvének érvényesítésére. *(lásd: 5.1 Városszerkezet-területhasználat)*

Városi (és elővárosi) vasúti közlekedés fejlesztése

Budapest és a várostérség közötti elővárosi vasúti közlekedési rendszer figyelembevételével – döntően a meglévő és a kiterjedt fővárosi vasúti hálózaton – meg kell teremteni a városon belüli vasúti közlekedést is, a hagyományos városi közösségi közlekedés integráns részeként. A városon belüli vasúti közlekedés létjogosultsága elsősorban a városhatár menti kerületek és a belváros, valamint az egymástól távol fekvő kerületek között jelentkezik.

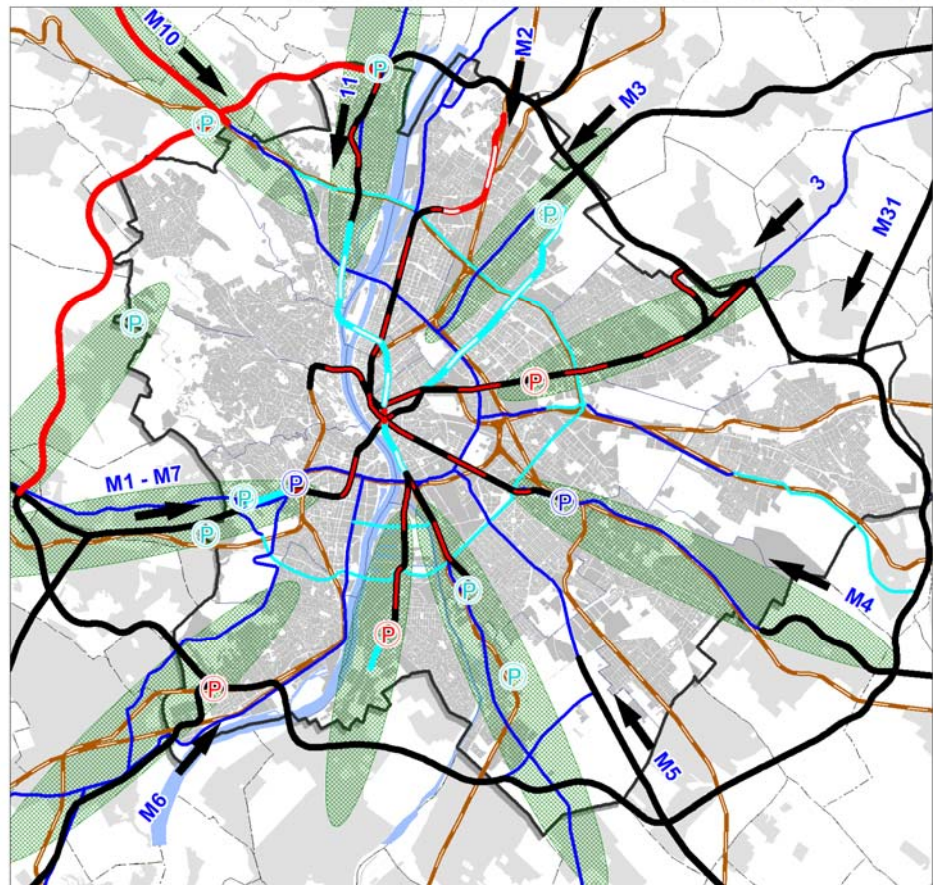
Városi hajózás fejlesztése

A főváros területén belül a Duna egy észak-déli irányú közlekedési folyosót képez. A környezetbarát vízi közlekedést a hagyományos városi közösségi közlekedés integráns részévé kell tenni annak ellenére, hogy az utazási igények tekintetében lényegesen kisebb súlyt képvisel, mint a többi ágazat. A városon belüli áruszállításban a hajózás érdemi szerepet nem tölthet be a rövid szállítási távolságok és az átrakási kényszer miatt.

A közlekedési eszközváltás feltétel rendszerének biztosítása a fővárosban

Budapest közigazgatási területének nagyságából, extenzív területhasználatából következően a főváros külső területein keletkező (valamint térségi szerepéből adódóan a városhatáron átlépő) jelentős nagyságú, személygépjármű forgalom csökkentésére szükséges létrehozni a közlekedési eszközváltást (átszállást) biztosító pontok hálózatát – P+R parkolók és a kerékpáros közlekedés számára a B+R tárolók rendszerét – a közösségi, azon belül elsősorban a nagykapacitású kötőtpályás hálózatokhoz kapcsolódva.

KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZVÁLTÁS RENDSZERE A FŐVÁROSBAN

Meglévő elemek

- Meglévő térségi jelentőségű P+R parkolók
- Meglévő gyorsforgalmi út
- Meglévő országos jelentőségű főút
- Meglévő nagyvasúti hálózat (MÁV)
- Meglévő és építés alatt lévő gyorsvasúti hálózat (Metró, HÉV)
- Közlekedési eszköz váltó zóna

Tervezett elemek 2020-ig

- Tervezett térségi jelentőségű P+R és B+R parkolók
- Tervezett gyorsforgalmi út
- Tervezett gyorsvasúti hálózat (Metró, Regionális gyorsvasút)

Tervezett elemek 2020 után

- Tervezett térségi jelentőségű P+R és B+R parkolók
- Tervezett országos jelentőségű főút
- Tervezett gyorsvasúti hálózat (Metró, Regionális gyorsvasút)

A P+R parkolók 4000 férőhelyet el sem érő jelenlegi kapacitását a főváros lakos számának és a régió belüli kapcsolatrendszernek a figyelembevételével több 10.000 férőhelyre kell növelni. A várostérség településein keletkező személygépjármű forgalmat, már lehetőség szerint a városhatár előtt meg kell állítani, biztosítva az eszközváltás lehetőségét. Az eszközváltás a behajtási lehetőség korlátozásával is preferálható.

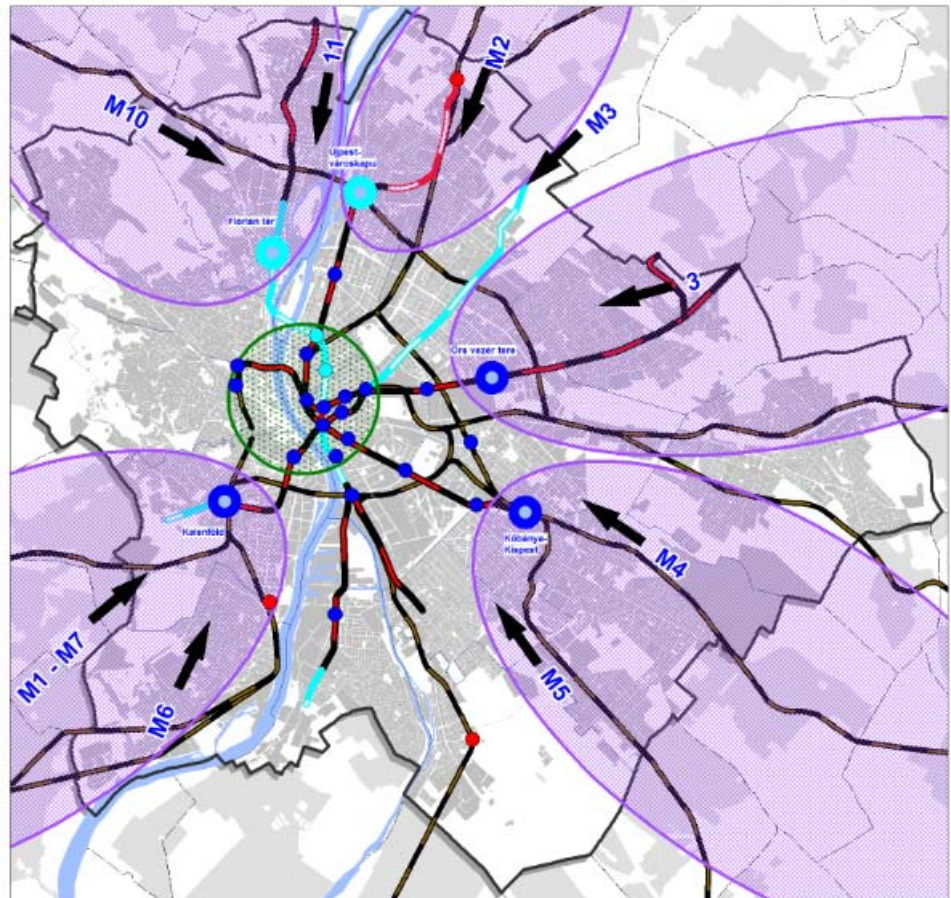
A központrendszer elemeinek, valamint a városi intermodális és az átszálló csomópontok kiemelt fejlesztése

A fenntartható fejlődést elősegíti, ha a megfelelő területhasználat következtében (kompakt városszerkezet, vegyes területhasználat) a gépjármű használatot jelentő városi utazási igények fajlagosan alacsonyak maradnak. Az utazások minél nagyobb része gyalogosan vagy kerékpárral lebonyolítható, és a gépjárművel történő utazások hossza is rövidül.

Budapestben belül jelentősen átalakíthatja az utazási igényeket a városközpont tehermentesítő, területileg hierarchizált központrendszer létrehozása (jobb területfelhasználás következtében kevesebb és rövidebb utazás), továbbá a közösségi közlekedéssel nehezebben (gazdaságtalanul) kiszolgálható területek beépítésének erőteljes korlátozása, és a forgalomvonzó

létesítményeknek a meghatározó (kötőpályás) közösségi közlekedési vonalak mellé történő szisztematikus telepítése.

VÁROSI INTERMODÁLIS KÖZPONTOK ÉS FONTOSABB ÁTSZÁLLÓ CSOMÓPONTOK

Meglévő elemek

- Meglévő és építés alatt lévő városi intermodális központ
- Meglévő jelentősebb átszálló csomópont
- Városközpont
- Nagyvasúti hálózat (MÁV)
- Meglévő és építés alatt lévő gyorsvasúti hálózat (Metró, HÉV)
- Városi intermodális csomópont vonzaskörzete

Tervezett elemek 2020-ig

- Tervezett jelentősebb átszálló csomópont
- Tervezett gyorsvasúti hálózat legfontosabb szakaszai (Metró, Regionális gyorsvasút)

Tervezett elemek 2020 után

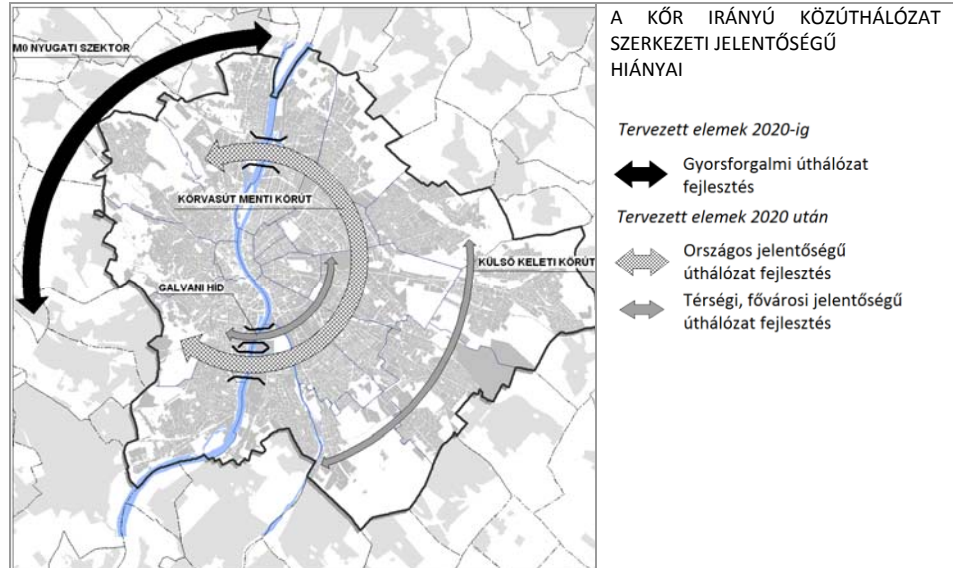
- Tervezett városi intermodális központ
- Tervezett jelentősebb átszálló csomópont
- Tervezett gyorsvasúti hálózat legfontosabb szakaszai (Metró, Regionális gyorsvasút)

Az eltérő adottságú területek között szükséges a különféle közösségi közlekedési eszközök és módok közötti együttműködés megteremtése az átszálló-, és az intermodális csomópontok (központok) megfelelő kiépítésével. (lásd: 5.1 Városszerkezet-területhasználat, 5.3 Differenciált központrendszer)

7.4 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

Hálózati hiányok megszüntetése, új dunai átkelők létesítése

A Duna-hidak elégtelen száma, és területileg egyenlőtlen eloszlása nemcsak a közlekedésben okoz anomáliákat, hanem korlátozza a város megfelelő működését is. A településszerkezet figyelembevételével új dunai átkelési lehetőségeket kell építeni a főváros északi és déli térségeiben (mely a közösségi, a kerékpáros, és a személygépjármű közlekedés számára egyaránt nagy jelentőséggel bír).

A közúti hálózat ésszerű működésének, a városközpont területének forgalmi túlterhelés alóli mentesítésének, és a településszerkezet kiegyensúlyozásának érdekében a hiányzó, harántoló irányú (Körvasút menti körút, Külső keleti körút) szerkezeti elemeket is meg kell valósítani. Budapest és a fővárost körülvevő térség települései között meglévő, egyes sugárirányú kapcsolatok fővárosi szakaszainak fejlesztése (kerületrészeket elkerülő útszakaszok létesítése, keresztmetszetek átalakítása) szükséges. (lásd: 5.1 Városszerkezet-területhasználat)

Közterületek újra felosztása

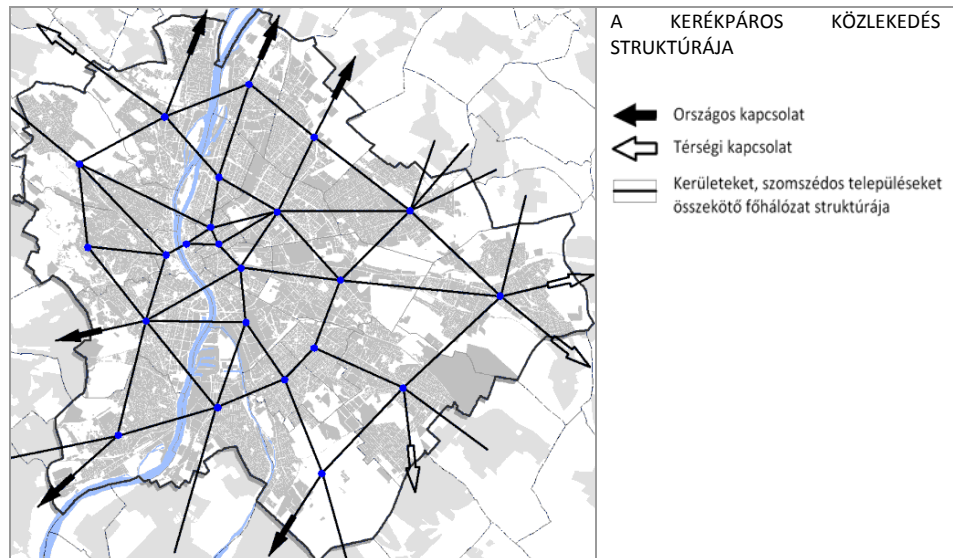
A korábbi évtizedekben a közlekedési célú közterületek domináns eleme általában az egyéni személygépjármű közlekedés volt. Egy élhetőbb város kialakítására törekedve a keresztmetszeti kialakítás tekintetében a „közúti területek újra felosztása” szükséges – a város egyes zónáiban más és más mértékben – a felszíni közösségi közlekedés, a gyalogos közlekedés és a kerékpáros közlekedés javára, de a személygépjármű közlekedés lehetőségének megtartásával.

Gyalogos közlekedés kiemelt fejlesztése

A városi életminőség értékét csökkentő környezeti ártalmak (a zaj és a légszennyezettség) miatt jelentős a társadalmi igény – különösen az érzékeny és értékes városrészekben – a gépjármű közlekedés korlátozására, a gyalogos közlekedés lehetőségeinek fejlesztésére. A gyalogos közlekedésre szolgáló felületek egyben a társadalom közösségi tereiként is funkcionálnak. (lásd: 5.4. Dunával együtt élő város)

Kerékpározás fejlesztése

Budapest teljes területét lefedő, a domborzati és beépítési adottságok alapján területileg differenciált sűrűséggel rendelkező kerékpáros főhálózatot kell kialakítani, melybe illeszkednek a az országos és a térségi elemek. A kerületek közötti utazásokat lehetővé tevő elemeknek szervesen össze kell kapcsolódnuk a szomszédos települések kerékpáros hálózataival. Lehetőség szerint a közúthálózatot fokozatosan alkalmassá kell tenni a gyors, kényelmes, biztonságos kerékpározásra. (lásd: 5.4. Dunával együtt élő város)

A közúti hálózat kerékpáros-barát átalakítása mellett a megfelelő járműtárolás biztosítása is szükséges a kerékpározásnak, ennek a költségtakarékos, környezetbarát közlekedési módnak a további térnyeréséhez.

Budapesten reális elképzelés az országos átlagban meghatározott 10 %-os közlekedési részarány elérése. A növekedést az egyéni gépjárműhasználat kiváltásával kívánatos elérni.

Egyéni személygépjármű közlekedés fejlesztése, forgalomcsillapítás

Budapest közúthálózatát a területfelhasználásból adódó valós forgalmi igények ellátására, az elmúlt évtizedek elmaradt közlekedésfejlesztései következtében számos kisebb főúthálózati- és gyűjtőtúti hálózati elemmel kell kiegészíteni.

Az összefüggő lakóterületeken a közúti forgalom sebességének csökkentésére, a gyalogos és kerékpáros forgalom biztonságának fokozására folytatni kell a lakó-pihenő övezetek és 30-as övezetek kijelölését, a közúthálózat elemeinek ennek megfelelő átépítését.

A főváros külső kerületeiben jelentős logisztikai-, raktározási-, és áruforgalmi központok alakultak ki, melyek nagymértékben hozzájárulnak a főváros ellátásához, és gazdaságának részét képezik. Ezen létesítmények, és általában a gazdasági területek elérhetőségét meg kell tartani, közlekedési kapcsolataikon javítani szükséges.

Parkolási problémák kezelése

A személygépjármű ellátottság növekedése az európai társadalmak esetében az életszínvonal emelkedésével párhuzamosan emelkedő tendenciát mutat. A főváros átépítésre, vagy újonnan beépítésre kerülő térségeiben, továbbá a rehabilitációval érintett területeken a parkolás szabályozását a hosszú távú gépjármű ellátottsági igényekre figyelemmel, előrelátóan kell meghatározni.

Az épített környezet szempontjából a főváros legnagyobb értékét jelentő, történeti beépítéssel rendelkező területein a lakófunkció megtartása egyszerre igényli a gyalogos felületek parkolás alóli visszanyerését a közösségi használat céljára, valamint a járműtárolás biztonságos és rendezett utólagos megoldását utcafelületen kívüli férőhelyek építésével (parkolóházak és mélygarázsok létesítése).

eszközrendszer

A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

- ▶ A közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának növelése, vonzó használati feltételek kialakítása;
- ▶ A közösségi közlekedési hálózat területi sűrítése, kiterjesztése az ellátatlan területekre;
- ▶ A gyorsvasúti hálózat bővítése;
- ▶ A közúti-vasúti (villamos) hálózat bővítése;
- ▶ Az átszálló kapcsolatok színvonalas kiépítése;
- ▶ Közöségi közlekedés intézményi integrációja;
- ▶ Közöségi közlekedési járművek beszerzése;
- ▶ A főváros és a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér között kötöttpályás közöségi közlekedési kapcsolat létrehozása;

- ▶ Nagysebességű vasúti közlekedés megteremtése (Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és Kelenföldi megállókkal);
- ▶ A városi, elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése
- ▶ Oktatás, szemléletformálás.

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

- ▶ A közúthálózat szerkezeti jelentőségű hiányainak megszüntetése (Duna-hidak, körút szakaszok építése);
- ▶ A kerületi jelentőségű főúthálózat bővítése (új közúti elemek, külön szintű vasúti keresztezések);
- ▶ Felszíni közösségi közlekedés előnyben részesítése a közúti hálózaton;
- ▶ A főváros és Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közötti közúti kapcsolat fejlesztése.

PARKOLÁS

- ▶ Parkolás szabályozás;
- ▶ Parkolás gazdálkodás;
- ▶ P+R parkolók építése.

KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

- ▶ Összefüggő kerékpáros főhálózat kialakítása, a közúthálózat kerékpáros barát átalakítása;
- ▶ Kombinált közlekedés előmozdítása kerékpár szállítással, B+R tárolókkal, egyéb szolgáltatásokkal,
- ▶ Kerékpár tárolás eszközrendszerének fejlesztése
- ▶ Oktatás, szemléletformálás.

GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

- ▶ Területek gyalogos átjárhatóságának könnyítése;
- ▶ Gyalogos felületek mennyiségi és minőségi fejlesztése.

A cél megvalósításának területspecifikus eszközei:

A BEAVATKOZÁS TERÜLETI
EGYSÉGEI

BELSŐ ZÓNA

- ▶ A belváros térségében a behajtás korlátozása (személyforgalmi behajtási díj bevezetése).

ÁTMENETI ZÓNA

- ▶ A térségi forgalmat bonyolító autóbusz pályaudvarok városi kapcsolatrendszerének javítása;
- ▶ A városi intermodális központok megkezdett fejlesztésének folytatása.

ELŐVÁROSI ZÓNA

- ▶ A gyorsforgalmi úthálózat hiányzó elemeinek megvalósítása.

DUNA MENTI ZÓNA

- ▶ A nemzetközi hajóállomás áthelyezése, üzemi funkciók biztosítása;
- ▶ A személyhajózás fejlesztése;
- ▶ A folyami áruszállítás fejlesztése (csepeli Szabadkikötő közúti és vasúti kapcsolatainak javítása, DILK kialakítása piaci igény esetén).

8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM ◀

Az ország más részeihez viszonyítva Budapesten kiélezettebb a fejlesztési kérdésekben az alku pozíció, ezért referencia térről beszélhetünk, ahol folyamatosan próbára van téve a hazai és a nemzetközi elvárásnak való megfelelés, az ismeretek és tapasztalatok átadása. Azzal, hogy Budapest a szabadáramlási tér része lett, nemzetközi áru, tőke, szolgáltatás és munkaerő áramlás helyszínévé vált. Ismeretes, hogy a gazdasági változások a társadalommal kölcsönhatásban állnak, így a koncepció igazi kérdése az, hogy a beavatkozásokra a lakosság miként reagál, mennyiben és miben lesz partner.

A korábbi időszak folyamatai az itt élő lakosságnak olyan összetételét alakították ki, amely eltér az ország többi részétől abban, hogy lakossága öregebb és gyorsan öregszi, több a nyugdíjas, képzetlenebb, jobb életminőséggel és igényekkel, népességi súlyánál fogva magasabb jövedelemmel és fogyasztással rendelkezik, több a tanuló, a képzetlenebb szakember és az egyszemélyes háztartás is. Budapest és környéke a belső és nemzetközi migráció esetében elsődleges célpont. A nemzetközi migráció most még első sorban a határon túli magyarok áttelepedésére korlátozódik, és ez a közös kulturális gyökerek miatt kevesebb feszültséget okoz. De a jövőben arra kell felkészülni, hogy a nemzetköziesedés ezen formája is változik. Megnövekedhet a más országokból, kontinensekről érkezők aránya, ami szükségessé teszi a társadalom befogadó attitűdjének erősítését, a szolgáltatások és a munkahelyek diszkrimináció mentessé tételét.

A korábbiaktól eltérően, piac gazdasági körülmények között, az alkalmas humán erőforrás a haladás kulcselemévé vált. Ez azt jelenti, hogy a korábbi évtizedekben a képességeknek, készségeknek nem volt felhasználási értéke, ezért az egyéni szellemi és fizikai befektetés is alacsonyabb volt, mint a mai piacgazdasági időszakban. A humán ellátó, fejlesztő és karbantartó rendszerek, mint az egészségügy, az oktatás a piaci viszonyok között gazdálkodói krízisbe kerültek, ami tovább növeli az egyéni felelősségvállalás jelentőségét, az egyéni és a közösségi érdekegyeztetés szükségességét, a térbeli mobilitási hajlandóság erősítését, közösségi segítő hálózatok kialakításának szükségességét.

A Budapesten elérhető sokszínű szolgáltatást nemcsak a városlakók, de a napi ingázók, a látogatók is használják, sőt egyes országos szintű szolgáltatások csak itt érhetőek el. A város megtartó erejét, vonzerejét és presztízsét növeli, ha az általa nyújtott szolgáltatások közül, minden használó elérheti és igénybe veheti azt, amelyre szüksége van.

Budapest sajátos hagyományai és gazdag kulturális élete miatt is vonzó város, egyedi karakterét a kulturális sokszínűség erősíti. Az itt nagy számban koncentrálódó kulturális intézmények és kulturális civil szervezetek meghatározzák a városlakók életminőségét, identitástudatát és helyhez kötöttségét, valamint a főváros nemzetközi vonzerejét, versenyképességét is. Budapest elsősorban kultúrájának továbbfejlesztése révén tarthatja meg vonzását és erősítheti regionális központ szerepkörét.

A város által nyújtott szolgáltatások közül nem mindegyiket képes minden társadalmi és demográfiai csoport kihasználni. A fizikai, műszaki, illetve társadalmi problémák területi koncentrációja felerősíti a társadalmi egyenlőtlenséget, rontja a felzárkózás, a kitörés esélyeit. Az utóbbi években erőfeszítések történtek bizonyos krízisterületek kezelésére, ám a társadalmi és fizikai leromlás folyamatait megállító és visszafordító programokról nem beszélhetünk.

A városlakók számára a lakóhelyválasztás, a lakóhely vonzerejének fontos tényezője, hogy az elérhető intézmények, szolgáltatások köre élethelyzetükhöz adekvát legyen. Az intézmények, szolgáltatások minőségét és az igénybevétel körülményeit a térbeli elhelyezkedés gyakran jelentősen meghatározza.

A városlakók identitását, lakóhelyükhöz való kötöttségét erősíti, ha belátható időn belül itt tartják megvalósíthatónak az általuk elérni kívánt célt. A fővárosi önkormányzat ezt elő tudja segíteni tudatos, a generációkat, a különböző élethelyzetben lévők és a köztük való együttműködést támogató szakpolitikával.

8.1. BEFOGADÓ ÉS TÁMOGATÓ TÁRSADALOM

A migrációs folyamatok támogatása

A főváros népesség-csökkenése megállt – Budapest és agglomerációjának együttes népessége növekszik – ám a budapesti lakosság szám szinten tartását, esetleges növekedését az itt élők reprodukciója már nem tudja biztosítani. A gyermekszám és a gyermekvállalási hajlandóság utóbbi évtizedben tapasztalt jelentős csökkenése miatt a népességszám pozitív irányú változását csak a migráció segítheti elő. A migráció forrása egyrészt a belső vándorlás, másrészt a külföldiek letelepedése lehet.

A migrációs folyamatok támogatásához egyik oldalon a befogadó környezet erősítése szükséges, rövid és középtávon a befogadó gazdasági- és jogi környezet kialakításával és szabályozásával. Másik oldalon elengedhetetlen az integráció segítése a kultúrák találkozását, keveredését lehetővé tevő szemléletformáló programokkal, a lakosság, a civil és egyházi szervezetek bevonásával.

A migráció hatása nemcsak a népességszám szinten tartásában nyilvánul meg, hanem további előnyei is lehetnek. Mivel az ide érkezők az aktív, és ezen belül is a fiatalabb korosztályhoz tartoznak egyrészt javul a város demográfiai összetétele, másrészt a bevándorlók gazdasági potenciált is jelentenek, amennyiben befektetőként, fogyasztóként jelennek meg a hazai piacon (pl a szolgáltatások és a lakáspiac területén is). Ezért Budapest számára fontos feladat, hogy természeti-társadalmi-gazdasági adottságaival vonzást gyakoroljon más országok tőke, munkaerő, áru és szolgáltatás kínálatára és azokat külső erőforrásként felhasználja, integrálja.

Fellépés a társadalmi diszkriminációval szemben

A főváros csak úgy válhat befogadóvá, ha megteremti azokat a feltételeket, melyek az ország más térségeiből vagy más országokból betelepülők, a nem városlakó városhasználók (tanulók, dolgozók, szolgáltatási rendszert használók, látogatók) befogadását és egyenlő esélyű városhasználatát segíti elő. Ennek alapja a társadalmi kisebbségek emberi méltóságának és emberi jogainak tiszteletben tartása, a többségtől eltérő kultúra tisztelete, a társadalmi kisebbségekkel szembeni gyűlölködés bármely formájának és megnyilvánulásának határozott elutasítása. Az integráció érdekében tehát törekedni kell a társadalmi kisebbségi csoportokat a munkahelyeken érő, vagy egy-egy városi szolgáltatás elérését, használatát akadályozó diszkrimináció felszámolására. Ezen belül feladat az akadálymentes, felhasználóbarát helyi szolgáltatások kialakítása, az akadályokkal küzdő városhasználók egyenlő esélyű városhasználati lehetőségének megteremtése.

A helyi közösségek erősítése, együttműködés támogatása

A szomszédsági, lakossági együttműködések alkalmasak a diszkrimináció és a társadalmi hátrányok csökkentésére, a szociális problémák helyi szintű kezelésére, az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel kapcsolatos szemléletformálásra, kulturális együttműködések háttérének megteremtésére. Az ilyen együttműködések a közös munka során csökkentik az előítéleteket, elősegítik a generációk közötti párbeszédet és együttműködést, oszlatják a társadalmi kisebbségekkel kapcsolatos tévhiteteket, ezzel segítik az integrációt.

Az elvándorlás mérséklése

A népességszám stabilizálásához kapcsolódó lépés az aktív korúak és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése az itt maradáshoz elősegítő környezet megteremtésével. Ehhez olyan pozitív jövőképet kell vázolni, melynek része kell, hogy legyen többek között a szakmai előrehaladás és a képességeknek megfelelő foglalkoztatás lehetőségének elérhetősége, élhető és gyermeknevelésre alkalmas fizikai és szolgáltatási környezet, a különböző életszakaszoknak megfelelő lakás kínálat és összetétel. Az ifjúság, élethelyzetének javítása fontos szempont, melyet nem csak a szolgáltatások, hanem a feléjük irányuló kommunikációs csatornák bővítésének is követnie kell.

8.2. AZ ÉLETFORMÁK ÉS A TÁRSADALMI GAZDASÁGI KÖRNYEZET VÁLTOZÁSAINAK ÖSSZEHANGOLÁSA

Az öngondoskodás erősítése

A demográfiai folyamatokra az egyéni, családi döntéseken túl a törvényi, kormányzati döntések és szabályozások is hatnak. Az utóbbi időszakban az állami gondoskodás visszahúzódóban van, az emberek „kítetttsége” és az egymásrautaltság nőtt. Mivel a központi, állami fenntartású ellátórendszerek egyre leterheltebbek, a rájuk fordítható központi források egyre szűkösebbek, az egyénnek fel kell ismernie az öngondoskodás szükségességét. Az öngondoskodás egyrészt az oktatásban való részvételre (olyan képzettség megszerzése, mely biztosítani tudja az egyén és

családja boldogulását), másrészt a munka és munkahely megtartására (új ismeretek szerzése, alkalmazkodóképesség fenntartása), harmadrészt a saját egészségének megőrzésére (többek között a sportolás, az egészséges táplálkozás, a szellemi és fizikai rekreáció családon belül) vonatkozik elsősorban. Az öngondoskodásban és a megelőzésben segítség a közösségi, lakókörnyezeti kapcsolatok erősítése és tartalmi bővítése, a civil szervezetek ilyen irányú tevékenységének támogatása, hiszen ezekkel a terhek egy része lekerül az állami rendszerekről.

Az aktív életkor meghosszabbítása

A várható élettartam meghosszabbodása és a gyermekvállalási hajlandóság csökkenése miatt bekövetkező elöregedés a következő évtizedek kihívásai között szerepel, melyre egyrészt állami másrészt egyéni szinten is választ kell találni. Törekedni kell az aktív életkor meghosszabbítására. Az egyének fel kell készülnie az idős korban is aktív, kereső életre. Így tudja a saját maga számára a méltányos életkörülményeket fenntartani és biztosítani. A társadalomnak és a gazdaságnak is reagálnia kell a változó életkori összetételre, ez a nyugdíjkorhatár emelésével párhuzamosan azt is jelenti, hogy az egészségügynek és a munkaerőpiacnak is változnia kell az idősök ellátása, gondozása és alkalmazása terén. Kiemelt feladat a krónikus betegségek megelőzése, az idősök tudásának, tapasztalatának társadalmi, közösségi hasznosítása is, mely a generációk közötti párbeszédre és együttműködésre épül, melyek néha nem anyagi, hanem mentális szerepet töltenek be, megelőzik a bezárkózást.

A transzferálhatóság

A jelenkori gazdasági környezet egyrészt új, rugalmas és gyorsan alkalmazkodni képes szemléletű munkavállalókat igényel. Másrészt a keresletnek és a munkaerő kínálatnak a rugalmas térbeli egyeztetése felé törekvő gyakorlatra van szükség. A vállalati telephelyek és a helyi munkaerő kínálat diszharmoniaja gyakran igényli a rövid idejű és távolságú migrációt, melyhez befogadó környezetet kell teremteni. A magasan képzett helyi munkaerő a nemzetközi cégek idevonzásának záloga, mely egyszerre jelent a városnak bevételt, a helyi lakosoknak munkahelyet. A nemzetközi cégekkel ideérkező nemzetközi munkaerő új, aktív, adófizető lakosságot, fizetőképes keresletet jelent.

A mobilitási hajlandóság erősítése

A gazdaság térbeli újratermelődése (megszűnő és új vállalkozások születése), a tevékenységek gyors reorganizációja, valamint az a tapasztalat, hogy a lakhatásra fordított kiadások jövedelemhez viszonyított aránya nem csökken, arra készítetik az embert, hogy ott és olyan körülmények között lakjon, ami élethelyzetének megfelelő. Ezt a családi formációk és az elérhető munkahely határozza meg. A családi formációk átalakulása, a generációs áthatás gyengülése a korábbi összetartó erőket gyengíti. Növekszik az önálló lakhatás iránti igény az önálló pályakezdő fiatalok és az egyedülálló idősök számarányának növekedésével. Az életszakaszoknak és családi formációknak megfelelő lakáshasználat (méret, elhelyezkedés, építészeti kialakítás) egyben költséghatékony is. A munkavállalás térbeli mobilitást tesz szükségessé, mely az egyén részéről az ingázásra, illetve a lakóhely változtatásra való hajlandóságot követeli meg.

8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA

Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése

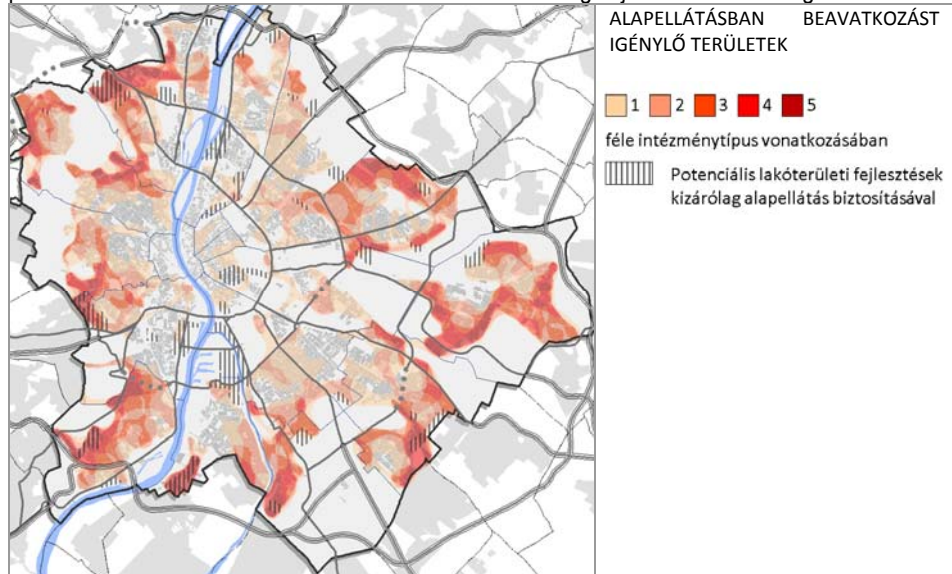
Az oktatásban a magas színvonalú, hatékony és a gazdaságot is szolgáló képzési rendszer működtetése kiemelt feladat, meghatározó tényező a felnövekvő generációk tudásszintjének, foglalkoztatottságának és társadalmi szerepvállalásának megalapozásában, és a társadalmi problémák megelőzésében, kezelésében is döntő szerepe van.

A közoktatás alapfokú intézményeinek (óvodák és általános iskolák) mennyisége és eloszlása a fővárosban jelenleg megfelelő, ám az óvodai férőhelyek számát tekintve egyes kerületek esetében rövid távon kapacitáshiány várható. Törekedni kell arra, hogy az intézményhálózat, sűrűsége, kapacitása minden városrészben, mindenkor kövesse a lakosság életszakasz-változását, és az ebből következő szükségleteket. Az alap- és középfokú oktatás jövőbeli fenntartásában tekintettel kell lenni a demográfiai folyamatokra, amellyel, hogy az intézményhálózat jelenlegi területi kiegyenlítettségét meg kell őrizni. A közoktatásban az esélyegyenlőségnek kell érvényesülnie, a szegregáció csökkentése mellett.

A főváros felsőfokú oktatási intézményhálózata országos, illetve nemzetközi szinten vesz részt a képzésben és kutatásban. Erősíteni kell a nemzetközi részvételt a versenyképesség fenntartására. Ma már nemcsak felsőfokú szinten jelentkezik az élethosszig tartó tanulás követelménye, ezért az oktatási intézményhálózat teljes spektrumának fel kell készülnie az ezzel kapcsolatos feladatokra is.

Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés

A fővárosnak a lakosság helyi és országos szintű egészségügyi kiszolgáltatását ezután is el kell látnia és ezen túlmenően továbbra is vállalnia kell az egyes speciális ellátások tekintetében az országos központ szerepét. Az egészségügyi alap- és járóbeteg szakellátórendszer területi elérhetősége jelenleg megfelelő. Kiemelt feladat ennek fenntartása, és a lakosság térbeni és demográfiai összetételében bekövetkező változások térbeni és kapacitásbeli lekötése, a prevenció erősítése. E mellett a szakellátórendszer minőségi fejlesztése is szükséges.

Mind a járó-, mind a fekvőbeteg-ellátásban kiemelt feladat, hogy minden lakos – kortól és egészségi állapottól függetlenül – egyforma esélyekkel érje el a számára szükséges ellátást. Mivel elöregedő társadalomban élünk, az idősök számának és arányának növekedése egyre nagyobb terheket ró az egészségügyi ellátórendszerre, melyet a szűkülő források is nehezítenek, kitérés pontként kell tekinteni a prevencióra az egészségmegőrzésre, mely szemléletbeli változást is jelent. Ösztönözni kell az egészségmegőrzést és ehhez a civil szervezetek és az egyházak segítségét is igénybe kell venni.

Sportoló lakosság arányának növelése

A társadalombiztosítási rendszer és az egészségügyi ellátó hálózat terhei a tömegsport és az egészséges életmód szemléletének terjedésével jelentősen csökkenthetők. A tömegsport és annak egész életen át tartó gyakorlása tehát hosszú távon jó befektetés a társadalom számára. Ehhez azonban megfelelő kínálatra és infrastrukturális háttérre van szükség. Javítani kell a város tömegsport kínálatát a létesítmények korszerűsítésével, a sportolásra alkalmas terek, illetve a kiemelt rekreációs területek számának növelésével. Ilyenek például a szabadterei sportolási helyszínek (pl. futókörök, grundok, szabadterei fitnessparkok, csónakházak, valamint extrém sport helyszínek), illetve a fedett sportlétesítmények (pl. uszodák). A tömegsport mellett a versenysport fejlesztése is a fiatalok aktív bevonására, motivációjának erősítésére szolgálhat.

Gyógy- és termálvizekben rejlő egészségmegőrzés kihasználása

Az egészségmegőrzés terén a sport mellett a gyógy- és termálvizek is jelentős szereppel bírnak. A nemzetközi trendekkel összevetve még mindig van kihasználatlan potenciál ezen a területen. Az egyes fürdők felújítása és korszerűsítése mellett a szolgáltatási kínálat bővítésével, komplex fürdőnegyed létrehozásával az ide látogatók száma növelhető.

A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése

A szociális ellátórendszer bizonyos típusai esetében területi-eloszlási és kapacitásproblémák mutatkoznak. E mellett a szektorban minőségi fejlesztés szükséges, a társadalmi problémák halmozódásának és koncentrálódásának megelőzése érdekében a preventív szemléletű ellátások erősítésével.

Az elöregedő társadalomban szükséges a szociális ellátórendszeren belül az idősökkel foglalkozó területek ártérkelése, megerősítése. E mellett nem szabad elfeledkezni a családvédelem intézményrendszerének és az önálló életvitelt minél tovább lehetővé tévő támogató intézményhálózatnak további fejlesztéséről. A hatékony működés egyik záloga a szolgáltató rendszer különböző szektorai és elemei közötti kommunikáció és együttműködés erősítése, akár közös képzési, továbbképzési elemek, illetve közös kapacitástervezés kialakítása.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára, és az együttműködés ösztönzése

A szolgáltatásokat elérhetővé és megfelelővé kell tenni a speciális igényű emberek számára is. Ezért szükséges az oktatásban, a szociális és egészségügyi szolgáltatásokban a teljes körű, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés. E mellett a szolgáltatásokat és a szolgáltatásokban dolgozókat képessé kell tenni a különböző életszakaszokban, élethelyzetekben lévő, különböző társadalmi és kulturális háttérből érkezők sokféle igényeinek felismerésére és az azokra való adekvát megoldások megtalálására.

A fejlesztések megvalósításához széleskörű együttműködésre van szükség, ezért hálózat kialakítása szükséges a főváros és a kerületek között, a szakellátó intézmények, a civil és egyházi szervezetek és a forprofit szektor munkáltatóinak bevonásával.

A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése

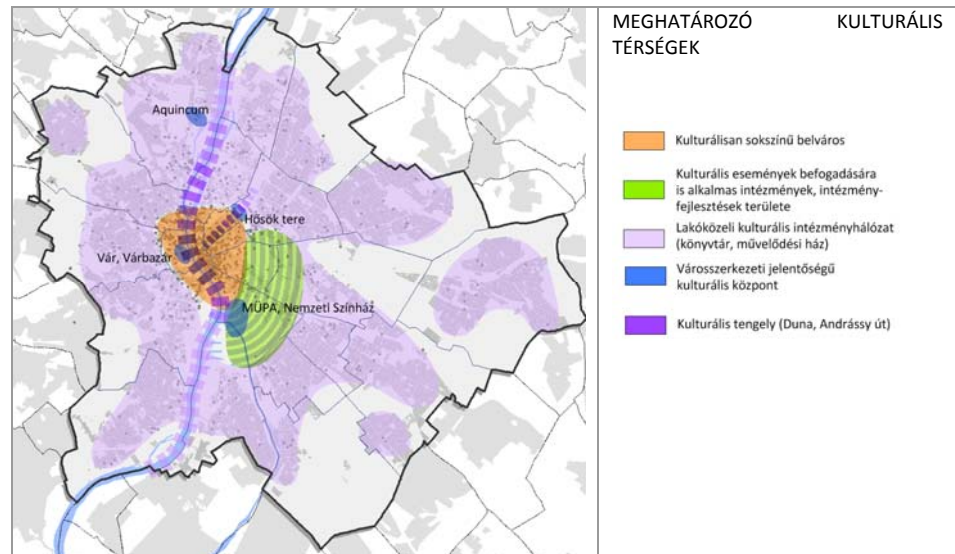
A városirányítás partnerként tud szerepet vállalni abban, hogy a lakosság reális biztonságérzete erősödjön, a rendőrséggel szembeni bizalomhiány csökkenjen, a bűnmegelőzési prevenció és rehabilitációs programok száma növekedjen.

A bizalomhiány leküzdésében alapvetően rendőrségi feladat a szociális, illetve mentálhigiénés szakemberek bevonása az áldozatokkal való foglalkozásba, illetve az utcán érzékelhető, nemcsak bűnüldözési funkciójú, hanem a városban való eligazodást is segítő rendőri jelenlét. A biztonságérzet erősítésében és a bűnmegelőzésben a város- és területfejlesztésnek is kifejezett feladatai vannak a tervezés és a fizikai környezet biztonságos, a bűnelkövetés lehetőségeit csökkentő kialakításának érvényre juttatásával. Kiemelt figyelemmel kell kapcsolódni a szociális elemekkel is kiegészülő városrehabilitációs programokhoz, melyek olyan területeken zajlanak, ahol a bűncselekmények száma az átlagosnál magasabb.

8.4. A KULTURÁLIS KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE

A meghatározó kulturális térségek

A kulturális intézmények egyenlőtlen eloszlásban helyezkednek el a városban. A kiemelt kulturális intézmények a sokszínű belvárosi térségben sűrűsödnek. A leglátogatottabb helyszínek a Budai vár és az azt a Városligettel összekötő Andrásy tengely, valamint az erőteljes Duna tengely mentén helyezkednek el.

Jelentős attraktivitás-növelő elemek a kulturális intézmények közötti elérhetőségi kapcsolatot létesítő speciális közlekedési eszközök – mint a Millenniumi Földalatti Vasút, a Budavári Sikló, a világ tíz legszebb villamosvonala közé választott Duna-parti 2-es villamos, vagy dunai hajók – működtetése és fejlesztése. Van, aki csak azért ül fel ezekre a járművekre, hogy azokról a város épített értékeit csodálja. Ugyanakkor kedvező adottság a kulturális helyszínek városban szétszóró elhelyezkedése, amely révén így nagyobb területekre kiterjedő vonzerőt gyakorolnak.

Az intézményrendszer fejlesztése

A város kulturális intézményrendszerének fejlesztése révén kell elérni a kitűzött célt, hogy Budapest hosszú távon is a térség kulturális központja maradjon. A nagyszámú, kultúra iránt érdeklődő közönség megtartása gazdag kínálatot és sokféle szórakozási lehetőséget nyújtó, piacképes infrastruktúra fenntartásával érhető el, amelyben az államra, az önkormányzatokra, a civil szektorra és a gazdaság szereplőire egyaránt fontos feladatok hárulnak: az állam

legfontosabb feladata a kultúrabarát jogi szabályozás, a központi intézmények fenntartása, támogatása; az önkormányzatok a kulturális intézmények működtetésével, helyi programok finanszírozásával támogatják a kultúrát; a civil szektor az állam által el nem látott kulturális feladatokra hoz létre, működtet és alapítványok, egyesületek révén lát el közfeladatot; a gazdasági szereplők pénzügyi támogatások különböző formái révén nyújtanak támogatást.

A helyi közösségek szerepe Kedvező, hogy a helyi közösségek és lakosság igényeit kiszolgáló művelődési házakat, könyvtárakat, klubokat, stb. viszonylag egyenletes eloszlásban a város egész területén találunk. Hálózataik megőrzése, megerősítése, kínálataik fejlesztése szükséges a külső lakóterületeken. Feladat továbbá, hogy az új lakóterületi fejlesztések az alapfokú kulturális intézményhálózati fejlesztéssel együtt valósuljanak meg.

A kulturális intézményrendszer áttekinthetőségét és elérhetőségét növelheti az intézmények csoportosított elrendezése és kommunikációja. Egységesebb kulturális térségek hozhatók létre, összehangolt, kapacitások, kompetenciák és programok hozhatók létre. A kulturális helyszínek jobb társadalmi beágyazottságát segíti elő elérhetőségük javítása, a körülöttük lévő közterületek hasznosítása az intézmények programjainak céljára, a rugalmasabb nyitvatartási idők alkalmazása, a kiegészítő információs infrastruktúra (könyvtárak, médiatárak) bővítése.

A gyorsan szaporodó kulturális magánintézmények (házi színházak, galériák, stb.) növekvő szerepet töltenek be a kulturális kínálat bővítésében.

Fontos feladat különböző típusú és finanszírozású inkubátor-intézmények létrehozása. A kulturális szektor, a kreatív iparágak és a társadalmi innováció összekapcsolásával gyümölcsöző együttállások és együttműködések hozhatók létre.

A kulturális sokszínűség támogatása Cél a város kulturális identitásának megőrzése, a sokszínű kulturális élet fenntartása. Szükséges kialakítani, támogatni és népszerűsíteni a különböző nemzetiségek kultúráját bemutató, élő központokat. Új helyszíneken bemutatók, fesztiválok szervezését kell támogatni.

A helyi kulturális központok és az alternatív művészeti helyszínek, valamint az általuk keretbe foglalt mikro-lokális projektek hozzájárulnak a kulturális szolgáltatások viszonylagos kiegyenlítetttségéhez, kis léptékű és a közönségükkel való közvetlenebb kapcsolat révén gyorsabban tudnak reagálni a helyi igényekre. Ezek a helyszínek ugyanakkor szocializáló jellegűek is, amennyiben a társadalmi körülményekhez való jobb alkalmazkodási készség kialakítását segítik elő.

A BEAVATKOZÁS TERÜLETI EGYSÉGEI

A szociális ellátórendszeren belül a bölcsődei férőhelyek koncentrációja a pesti oldalon összhangban van a sűrűn lakott területekkel, de a kertvárosi területek jelentős részéről csak valamilyen közlekedési eszköz igénybevételével érhető el a bölcsődei hálózat. Ugyanez mondható el az időseknek nappali ellátást nyújtó intézményhálózatról is, amely egyes lakóterületeken hiányos.

A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

- ▶ a munkaerő térbeli mobilitását elősegítő támogatások;
- ▶ a diszkrimináció, illetve a gyűlöletkeltés szankcionálása;
- ▶ együttműködés kiépítése, illetve erősítése az egyházi- és civil szervezetekkel, azok bevonása a tervezési és a megvalósítási szakaszba;
- ▶ szomszédsági kapcsolatok és az öngondoskodás erősítése, háttér megteremtése a helyi támogató csoportok működéséhez;
- ▶ tömegsportolásra alkalmas területek kialakítása;
- ▶ a fürdők korszerűsítésének folytatása;
- ▶ a prevenció széleskörű szakmai feltételeinek megteremtése (pl. szűrőállomások hálózata);
- ▶ a köznevelés komplex, integrált szemléletű fejlesztése a leszakadó társadalmi rétegek integrációja érdekében - kutatási eredmények, módszerek megismerése, alkalmazása;
- ▶ a változások rugalmas követéséhez monitoring bevezetése az oktatás, a szakképzés, az egészségügy, a munkaerő-piaci igények és a városbiztonság területén;
- ▶ kulturális intézményi fejlesztések támogatási rendszerének hatékonyabbá tétele a város egész területén;
- ▶ a város kulturális intézményei és helyszínei között speciális kapcsolatok (közlekedési eszközök) fejlesztése;
- ▶ a többnyelvűség bővítése, kétnyelvű tájékoztatás a közforgalmú helyeken.

9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA ◀

A lakhatás körülményei hatással vannak mindennapi életünkre, pihenésünkre, munkánkra és a családi életre. Meghatározóak az egyének társadalmi mobilitása, sőt a generációk közötti társadalmi mobilitás, így a társadalmi egyenlőtlenségek alakulása szempontjából is. A város/városrégió lakás kínálata meghatározó a népességmegtartó képesség, a térbeli-társadalmi szerkezet alakulása, az ezzel is összefüggő társadalmi integráció, valamint a vonzerő, versenyképesség, gazdasági teljesítmény szempontjából is. A lakosság változó szociodemográfiai összetétele – egyebek mellett a lakosság előregedése, gazdasági helyzetének változása, a háztartás-szerkezet változásai, a főváros nemzetközi migrációban betöltött szerepének alakulása és kapcsolata agglomerációjával – kihívásokat jelent a fővárosi lakásrendszer számára. Mindezen hatások miatt a városban lakók, és az ideköltözők számára alapvető fontosságú, hogy milyen lakáslehetőséget találnak, milyen a lakás kínálata. A XXI. század teremtette újfajta mobilitási lehetőségekre lényegesen rugalmasabb lakásstruktúra létrehozásával kell válaszolni, melyben annak összetétele, a lakásméretek, a piaci és nem piaci lakásbérleti szegmens egymáshoz viszonyuló aránya, továbbá a városon belüli térbeli eloszlás egyaránt fontos. A várható lakásigényt befolyásolja a meglévő lakásstruktúra és a várható demográfiai változások hatása, a nemzetközi és belföldi migráció jövőbeli alakulása, valamint befolyásolja a gazdaság helyzetének változása is, ezért a jövőbeli területi fejlesztések tervezésénél ezeket a szempontokat súlyuknak megfelelő mértékben figyelembe kell venni.

Magyarországon és ezen belül a fővárosban és várostérségében a lakásszektoron demográfiai nyomás nincsen, a lakásállomány alapvetően nem mennyiségi, hanem strukturális és minőségi problémákkal küzd. A jelenlegi lakásszám vélhetően elég lenne a népesség stagnálása esetén, különösen akkor, ha az üres vagy nem lakás céljára szolgáló lakások is bekerülnének a lakáspiacra. A nemzetközi trendek eközben azt mutatják, hogy még azokban az országokban is, ahol lakástülkínálat van, szükség van új lakásokra, az előregedett állomány pótlására és a változó igények kielégítésére. A fejlesztésekre tehát szükség lesz, de ezen belül főleg a meglévő strukturális problémákra kell a hangsúlyt helyezni. A főváros lakásállományának egy része ugyanis kedvezőtlen méretbeli és energiahatékonysági összetétellel rendelkezik. A háztartások jelentős része számára okoz nehézségeket a lakhatási költségek megfizetése. Ez a probléma a lakosság jövedelmi helyzete mellett összefügg egy hatékony lakásfenntartási támogatási rendszer hiányával, és szerepet játszik benne a lakásállomány rossz energiahatékonysága, minőségi problémái is. Ezzel is szoros összefüggésben a fővárosban jelentős a köztéri hajléktalanság, valamint magas a lakhatásukban veszélyeztetettek száma.

A területi problémák, kihívások közé tartozik továbbá a kiegyensúlyozatlan, a korábbi és közelmúltbeli lakóterületi fejlesztések eredményeképpen intézményekkel, szolgáltatásokkal rosszul ellátott lakóterületek kérdése.

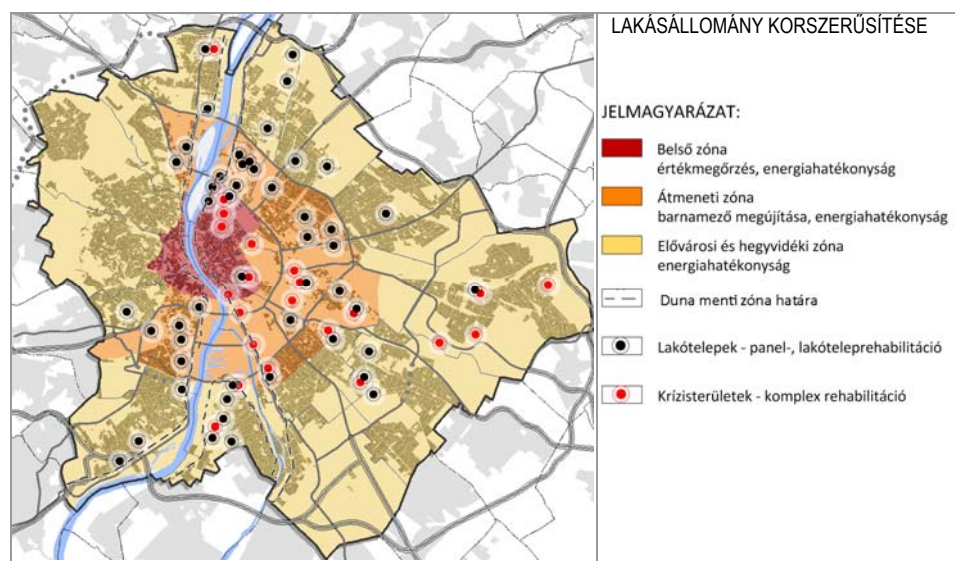
Vannak olyan területek, ahol a rossz lakásállomány és az alacsony státuszú népesség koncentrációja krízisterületek kialakulásához vezetett, melyeknek kezelése hosszú távon már nem halogatható. A belső városrészek XIX. század fordulóján épült – a privatizációval magántulajdonba került – lakásállománynak felújítására a következő évtizedekben sor kellene kerüljön, ám a bent lakók jelentős részének erre nincs anyagi háttere. Hasonló probléma a paneles lakótelepi területek lakásállományának felújítása is, bár ezen a területen az utóbbi időben az EU-s források felhasználásának lehetősége már előrelépést hozott.

A rossz műszaki és fizikai állapotú lakások és lakóterületek rehabilitációja és átalakítása azonban csak akkor lesz sikeres, ha az itt élők számukra megfizethető és fenntartható lakáskonstrukciókat találnak maguknak. Az önkormányzati bérlakásállomány összetétele azonban kedvezőtlen, minőségi és elhelyezkedési problémák is jellemzik. A szabályozás és menedzsment széttagozottság, hiányzik a hatékony bérlakás-menedzsment. A magánlakásbérlet rendezetlen viszonyai miatt a rendszer minden érintett felet kiszolgáltatott helyzetbe hoz, ezt tetézik a társasházak működésének nehézségei. A lakásszektor problémái sok ponton a központi szabályozással összefüggő kérdéseket vetnek fel. Szükséges a lakhatási konstrukciók átalakítása, ezen belül a bérlakások számának növelése és a magán és önkormányzati bérlakás szektor helyzetének átgondolása, országos szintű szabályozás alkotása, melyben a fővárosnak kezdeményező szerepet kell vállalnia.

9.1 A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA

A meglévő lakásállomány társadalmi igényeknek megfelelő korszerűsítése

A fővárosi lakásállomány egy része nem felel meg a XXI. század elvárásainak. Az elmúlt évtizedekben az elmaradó felújítások eredményeképpen főleg a lakótelepi és a történelmi belváros területén a lakások fizikai és műszaki paraméterei egyre rosszabbá váltak. Míg a belvárosi területen a leromlott, öreg épületállomány jelent problémát, a lakótelepek szerkezeti és energetikai problémáit kell megoldani. Az ezeken a területeken kialakuló krízisterületek speciális, illetve komplex rehabilitációra szorulnak: mivel itt a fizikai, műszaki problémák, illetve társadalmi problémák területi koncentrációja áll fenn, ezért a terület jellegéből, állapotából kiinduló beavatkozások szükségesek. E mellett a kiegyensúlyozatlan korábbi és közelmúltbeli lakóterületi fejlesztések eredményeképpen intézményekkel, szolgáltatásokkal (esetenként infrastrukturálisan is) rosszul ellátott lakóterületek alakultak ki a főváros több pontján. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a főváros lakóterületeinek nagy része rendkívül lazán beépített (50 fő/ha alatt), ami városüzemeltetési gondokhoz vezet. Kihívást jelentenek azok a lakott területek, amelyek nem a város által kijelölt területeken találhatóak, nem rendelkeznek megfelelő infrastruktúrával, és spontán módon terjeszkednek.

A Duna menti zóna a lakásállomány szempontjából több eltérő karakterű területre oszlik, tulajdonságai a szomszédos zónákéval azonosak.

A megfizethetőség javítása

A magyarországi háztartások jelentős része számára okoz nehézséget a lakhatás költségeinek megfizetése. A megfizethetőségi problémák fokozottan érintik az alacsony jövedelmű háztartásokat, nemcsak alacsonyabb jövedelmükkel összefüggésben, hanem azért is, mert ezek a háztartások gyakran eleve rossz energiahatékonyságú lakásokban (paneles lakótelepek, rosszul szigetelt családi házak) élnek. E mellett a fiatal, pályakezdő, vagy a fővárosba munkavállalási céllal érkező háztartások esetében is gyakran fordul elő, hogy lehetőségeiknél drágább lakásban laknak, vagy éppen ezek miatt a tényezők miatt nem találnak maguknak megfelelő lakhatási konstrukciót.

A bérlakásszektor országos szintű újragondolása

A lakáspolitikával foglalkozó kutatók álláspontja szerint Magyarországon a bérlakásállomány, ezen belül a szociális bérlakás-állomány jelentősen elmarad az igényektől, miközben az olcsó bérű bérlakások iránti igény a következő években valószínűleg növekedni fog. A szakértők egyetértenek abban, hogy a demográfiai változások következtében beálló lakásigények mellett az átlagosnál alacsonyabb státusú, és korlátozott fizetőképességű csoportok számára kialakítandó (szociális) bérlakás-szegmens speciális feltételeinek, körülményeinek kialakítása az egyik legfontosabb feladat.

Becslések szerint országos szinten a szociális bérlakás-szektor megduplázására lenne szükség az igények kielégítésére. A fővárosban jelentkező igényekről nem állnak rendelkezésre adatok, az országos adatot alapul véve a fővárosban legalább ugyanilyen mértékű bővítésre van szükség. A fővárosi önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány egytizede üresen áll, ezek durván fele az állapota miatt nem adható bérbé. A másik oldalon a magán bérlakásszektor jogi helyzete rendezetlen. Nincs adat a magánúton (piacon) bérbé adott lakások számáról és összetételéről. A

szektor fejlesztése során a szociális helyzet alapján bérbevehető lakások körének bővítése mellett más élethelyzetekben elérhető, például pályakezdő fiatalok számára lehetőséget biztosító, munkavállalási célú migrációt lehetővé tevő lakásbérleti konstrukciók kialakítására is szükség van, az ezzel kapcsolatos igények mértékéről nem állnak rendelkezésre megbízható adatok.

A belső zóna XIX. század végi épületállománya jelentős potenciállal bír. A nemzetközi trendekre alapozva a jövőben azon lakóterületek közé tartozhat, amely presztízse és népességmegtartó ereje nőni fog. Ennek eléréséhez azonban az épületállomány megőrzésére és korszerűsítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Az átmeneti a zónában néhány olyan lakótelep is található, melyre ki kell terjeszteni a panelprogramot. Ezek azok a területek, ahol az új lakóterületi fejlesztések egy-egy mikrotérség társadalmi státuszát befolyásolni képesek.

Az elővárosi zónában biztosítani kell azt, hogy a fejlesztésre ki nem jelölt területek a jövőben se váljanak új fejlesztési területekké. Egyrészt azért mert a lakásigények kielégítésére az eddig kijelölt területek jelentős területi tartalékul szolgálnak. Másrészt azért, mert ez hozzájárul a kompakt város céljának eléréséhez.

9.2. A TÉRBENI-TÁRSADALMI SZERKEZET KIEGYENSÚLYOZÁSA

A kiegyensúlyozott térbeni-társadalmi szerkezetet elősegítő lakóterületi fejlesztések

A nemzetközi trendek azt mutatják, hogy még azokban az országokban is, ahol lakástülkínálat van, szükség van új lakásokra az állomány megújítására, az igényeknek megfelelő összetétel kialakítására. A gazdasági fejlődés mértéke és az aktuális gazdasági helyzet jelentős mértékben befolyásolja azt, hogy a különböző társadalmi csoportok mely típusú (méretű és minőségű) lakásokat tartanak megfelelő lakóhelynek. A fővárosban az elmúlt egy évtizedben felépült lakások száma meghaladta a keresletet, és a gazdasági környezet sem kedvez a tömeges lakásvásárlásnak, ezért, valamint a fenntarthatóság szempontjait és a várható demográfiai folyamatokat figyelembe véve a közeljövőben nem a nagyarányú építésre, hanem inkább a meglévő lakásállomány fejlesztésére kell kerülni a hangsúlyt.

A meglévő lakóterületekre vonatkozóan, és az új fejlesztések esetében is kiegyensúlyozott térbeli-társadalmi szerkezet kialakítása szükséges, melynek célja, hogy általánosan javuljon a területen élők hozzáférési lehetősége az intézményekhez, és a szolgáltatásokhoz.

Komplex programok a társadalmi-gazdasági problémákkal sújtott területek rehabilitációjára

A problematikus környékek viszonylag szétszórtnak helyezkednek el, területileg egységes kezelésük nem lehetséges. A krízisterületek a pesti oldalon és főleg a belső kerületekben koncentrálnak. A lakhatási és más társadalmi problémák területi koncentrációjának oldására az érintett területek azonosítása, a folyamatok nyomon követése, a helyi adottságokra reflektáló és azokra építő, differenciált, szükség esetén komplex, kiszámítható, a problémák kezeléséhez szükséges időtávban gondolkodó programok lebonyolítása szükséges. Ezek a folyamatok a kiegyensúlyozott térbeli-társadalmi szerkezet kialakítása irányában hatnak, és eredményként általánosan javul a területen élők intézményi és szolgáltatási ellátottsága.

A krízisterületek városszerkezeti elhelyezkedését monitorozni szükséges, és a felülvizsgálat alapján kell tervet készíteni és döntést hozni a rehabilitáció irányairól és mikéntjéről. Ha a krízisterület térszerkezeti, fizikai, társadalmi adottságai ezt indokolják, a lakosság helyben tartása mellett válik lehetővé életminőségük emelése, társadalmi-gazdasági hátrányaik csökkentése. Ezt egészíti ki az eredmények fenntartását és a további fejlesztést lehetővé tevő helyi támogató csoportok kialakítása. Amennyiben a lakosság mobilizálására kerül sor, a programok támogassák az érintettek életminőségének emelését, társadalmi-gazdasági hátrányaik csökkentését, hassanak a szegregált környezetbe kerülés ellen. Emellett biztosítsák az új lakókörnyezetben élők felkészítését, segítsék és monitorozzák az odaköltözőknek az új környezetbe történő társadalmi integrációját. E közben arra is figyelmet kell fordítani, hogy ezek a folyamatok ne a „szegénység exportját” hozzák létre.

A BEVATKOZÁS TERÜLETI EGYSÉGEI

A *belső zóna* XIX. század végi épületállománnyal rendelkező lakóterületei egyes helyeken túlságosan sűrűek. Bár a sűrűség sok esetben a gazdaságos fenntarthatóság feltétele, a túlzott sűrűség miatt keletkező konfliktusok az életminőséget rontják. Az itt élő népesség heterogén összetételű. A zónának vannak olyan területei, amelyek krízisterületnek számítanak, vagy ahhoz közeli állapotban vannak. Más részei a dzsentifikáció és studentifikáció színterei, a régi belvárosi környezet megújulásának területei

Az *átmenti zóna* felhagyott ipari területeinek környezetében gyakran fordulnak elő olyan krízis-, vagy krízis közeli területek, melyek helyzetének rendezése a következő időszak feladata kell legyen. Ebben a zónában néhány olyan lakótelep is található, melyre ki kell terjeszteni a panelprogramot. Ezek azok a területek, ahol az új lakóterületi fejlesztések egy-egy mikrotérség társadalmi státuszát befolyásolni képesek. A fejlesztéseket elsődlegesen a barnamezős területeken már kijelölt részekre, másodlagosan pedig az alulhasznosított, de infrastruktúrával jól ellátott területekre kell tervezni.

Az *elővárosi zónába* tartozik a lakótelepek jelentős része, melyek helyzetének javítása a következő évtized feladata.

Az elővárosi zóna központokban hiányos, melyhez párosul, és felesleges utazásokat eredményez a területek funkcionálisan nem megfelelő vegyessége. Korrigálni szükséges a megépült új lakóterületekhez létesült alulbecsült kapacitású intézmények, munkalehetőségek körét.

A *Duna menti zóna* egyes szakaszain a mögöttes zónának (belső, átmeneti, elővárosi) megfelelő területspecifikus eszközök szükségesek.

A *hegyvidéki zóna* központokban hiányos, melyhez párosul, és felesleges utazásokat eredményez a területek funkcionálisan nem megfelelő vegyessége. Itt is Kkorrigálni szükséges a megépült új lakóterületekhez létesült alulbecsült kapacitású intézmények, munkalehetőségek körét.

eszközrendszer

A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:

- ▶ országos szintű szabályozás újragondolásának kezdeményezése a bérlakás szektorra, illetve a megfizethetőség javítását célzó támogatási rendszerre vonatkozóan;
- ▶ a bérlakás-szektor fejlesztése, a meglévő lakásállomány bérlakás-szektorba vonásával és külső források felhasználásával;
- ▶ menedzment-modell bevezetése a meglévő lakásállománynak a bérlakások, ezen belül támogatott bérlakások körébe történő bevonásának lehetővé tételére;
- ▶ az energiaszegénység csökkentését célzó komplex program kidolgozása és megvalósítása (pénzügyi támogatás, fizikai beavatkozások, szemléletformálás);
- ▶ a társadalmi igényeknek megfelelő felújítások támogatása, különös tekintettel az energiahatékonyság növelését célzó felújításokra;
- ▶ vegyes tulajdonú, a köz- és a magántőkét egyesítő projektársaságok létrehozása a krízisterületek és egyéb érintett területek rehabilitációja céljából;
- ▶ együttműködés kiépítése / erősítése az egyházi és civil szervezetekkel, szomszédsági háló erősítése.

IV. A TERÜLETFELHASZNÁLÁS ALAPELVEIT LEFEKTETŐ KONCEPCIÓ

Budapest esetében a tervezett területfelhasználásnak összhangban kell lennie a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényben foglaltakkal. A törvény 2011-ben felülvizsgálatra került és módosult.

Budapest eddig kizárólag a főváros területére vonatkozó területfejlesztési koncepcióval még nem rendelkezett, ezért elfogadása után szükséges lehet azon megoldandó problémák feltárása, ahol a hatályos területrendezési terv előírásai és a területfelhasználás tervezett alakítására vonatkozó irányelvek nincsenek összhangban. A felmerülő esetleges konfliktusokat a már készülő országos területrendezési tervi módosítása során is figyelembe kell venni.

Az OFTK meghatározza azokat a területhasználati elveket, amelyek Budapest számára is követendők. Az elvek összhangban vannak Budapest új városfejlesztési koncepciójával (Budapest 2030) is. Budapest különleges státusza miatt a főváros új készülő településszerkezeti tervére mindkét koncepciónak teljesen azonos elveket kell, hogy tartalmazzon, mivel Budapest területi típusú tervezése a település területére korlátozódik.

A főváros szempontjából az OFTK alábbi térhasználati, területhasználati elvei, ajánlásai a meghatározóak:

” A takarékos és átgondolt területhasználat a legfontosabb térhasználati elvek egyike. A termőföld védelme, mivel rendkívül korlátozottan megújuló erőforrásról van szó, a legfontosabb célja a takarékos területhasználatnak. ... A kihasználatlan beépített területek, barnamezők jobb kihasználásával hosszú távon a nemzetgazdaság számára fontos erőforrásokat védünk, biztosítva ezzel a gazdasági növekedés alapfeltételeit, miközben a csökkent értékű területek értékét is növelhetjük. A barnamezős beruházások támogatása tehát nemzetgazdaságilag is fontos. ...

*A takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben is. A **városok szétterülésének elkerülése**, a tagolt és **kompakt városszerkezet** kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat.*

A takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben is. A városok szétterülésének elkerülése, a tagolt és kompakt városszerkezet kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat. A vidékies területhasználatnál is kerülni kell a talajpusztulást, visszafordíthatatlan talajvízcsökkenést okozó tevékenységeket. Az infrastruktúra-fejlesztések tervezésénél az ezt figyelembe vevő megoldásokat kell támogatni. Mindez többek között a természeti értékek és erőforrások védelme mellett a tájnak a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességét is fokozza.

Napjainkban különösen fontossá vált a víz-, az energiaellátás, az infokommunikációs csatornák és a közlekedési hálózatok biztonságos és színvonalas elérhetősége minden térség, és minden település lakói számára. Külön ki kell emelni a periférikus térségek és az aprófalvak, tanyák infrastrukturális elérésének fejlesztési igényeit, mivel ezek felemelkedéséhez ezek elmaradhatatlanok. A környezeti infrastruktúra (hulladékgazdálkodási rendszerek, szennyvízkezelés) térszervezésében is meghatározó az ellátás- és környezetbiztonság, emellett a fejlesztések gazdasági, foglalkoztatási hatásait is figyelembe kell venni a tervezés során.

*A **természeti értékek és erőforrások, valamint a kulturális örökség, tájkép védelme** szintén kiemelkedő feladata a területrendezésnek, amit a területfejlesztés is támogat a saját eszközeivel. A védelem mellett azonban egyre inkább a fenntarthatóság tágabb szempontjait is figyelembe kell venni, például a klímaváltozás kapcsán. A megőrzést szolgáló intézkedések rendszere mellett a kedvezőtlen változások megelőzésében is fontos szerepet kaphat a területrendezés, még szorosabb együttműködésre van szükség az ágazati fejlesztéspolitikákkal, hiszen a védett területek, értékek önmagukban nem elegendőek a fenntartható környezeti állapotok*

megőrzéséhez, az ország teljes területén tekintettel kell lenni az **anyag- és energiatakarékosságra, a biodiverzitás védelmére, a kibocsátások csökkentésére, a klímaváltozás káros hatásainak megelőzésére, illetve csökkentésére.**

A gazdaságfejlesztés, az ellátásbiztonság javítása, a kistelepülések népességmegtartó képességének erősítése, a szállítási igények csökkentése, tágabb értelemben a gazdasági, társadalmi, környezeti fenntarthatóság megőrzése vagy visszaállítása érdekében a **helyi gazdaság fejlesztése, a helyben meglévő értékek felismerése**, tudatos és fenntartható kiaknázása a fejlesztéspolitika egyik kiemelkedő területi célja. Ezt a térszerkezet alakításával a területrendezés is tudja támogatni, az önmagukban is élet és fejlődőképes funkcionális térségek, városkörmvények beemelésével a területi tervekbe, a közlekedés- és infrastruktúrafejlesztések orientálásával, a gazdaságfejlesztési célú beruházásokra vonatkozó szabályozással. Mindez nemcsak a gazdaság, az infrastruktúra, a munkahelyek ideálisabb rendszerének kialakítását segíti, de a helyi közösségeket, a működő és életképes szociális kapcsolatrendszereket, a helyi identitást is erősíti.”

A térfelhasználati és területhasználati elvek részletes listája (az OFTKszerint):

1. A tisztább, természetesebb környezet, egészségesebb társadalom érdekében:

- Zöldmezős fejlesztések helyett barnamezős fejlesztések szükségesek.
- A fejlesztések hely kiválasztásánál prioritást kell élveznie a meglévő ipari parkoknak, barnamezős területeknek.
- Fejlesztés csak abban az esetben helyezhető el természeti, illetve kulturális értéket képviselő lakóterület igénybevételével, ha nincs más alternatívája.
- A természetes erdőtürelések nem vagy csak nagyon korlátozott léptékben képesek megújulásra, területük igénybevétele a fejlesztések során nem pótolható, nem áthelyezhető.

2. A környezettudatos, helyi identitású, esélyegyenlőséget biztosító társadalom érdekében az értékek, közérdekű létesítmények, rendezvények elérhetősége:

- A fejlesztések során a természetes folyó és állóvizek partjainak, az erdőterületek, a hegycsúcsok, a szigetek, a fényszennyezéstől mentes éjszakai égbolt, a kilátópontok, a védett természeti és kulturális értékek nyilvános elérését, megközelíthetőségét, nem szabad korlátozni (kivéve a szigorú természetvédelem alá vont területeket). Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek korábban elzárt területek hozzáférését teszik lehetővé.
 - Korlátozásnak minősül, ha a fejlesztések következtében a nem motorizált közlekedéssel a színhelyek megközelítése jelentősen leromlik, a szükséges idő növekedik.
 - Korlátozásnak minősül, ha a fogyatékkal élők hozzáférési lehetőségei nem javulnak a fejlesztések során.
- A fejlesztések nem bátoríthatják a közutakon kívüli gépjárműmozgást, mely egyébként is szigorú kontroll alatt tartandó. Az ilyen jellegű szabadidős tevékenységek csak korlátozott kiterjedésű és kijelölt területeket érinthetnek, a természeti és környezeti szempontból érzékeny tájak, kiemelt táji értékekkel (természeti és kulturális) rendelkező területeken nem végezhetők.
- A fejlesztések megvalósítása során nem támogatható az igényekhez igazodó közösségi közlekedési eszközökkel nem látogatható új létesítmények, rendezvények megvalósítása.
- Nem támogatható olyan fejlesztés, mely a társadalom fogyatékkal élő csoportjainak a létrejövő új létesítmények, rendezvények látogathatóságát nem teszi lehetővé, illetve a meglévő attrakciók hozzáférését nem javítja.

3. A társadalmi-gazdasági folyamatok szervezésének lappangó, környezeti és kulturális értékeket degradáló hatásainak megelőzése érdekében értékmelegítés térszervezéssel:

- A fejlesztések nem darabolhatnak fel egységes ökológiai rendszereket és kultúrtájakat, társadalmi csoportok településterületét (pl. nemzetiségek).
- A fejlesztések nem csökkenthetik az érintett területek nemzetiségeinek lakónépességen belüli arányát (kivéve az etnikai szegregáció-oldó kezdeményezéseket).

- A közigazgatási átszervezésre irányuló fejlesztések nem csökkenthetik az érintett területek nemzeti, etnikai kisebbségeinek arányát a lakónépességben belül.

4. A fejlesztések megvalósítása nem növelheti a természeti és környezeti szempontból érzékeny tájak, kiemelt táji értékekkel (természeti és kulturális) rendelkező területek állandó lakónépességét, a területen áthaladó tranzit forgalom mennyiségét:

- Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek ez utóbbit csökkentik.
- A fejlesztések nem eredményezhetik a helyi lakónépesség sokszorosán meghaladó üdülónépesség megjelenését a természeti és környezeti szempontból érzékeny tájakon, kiemelt táji értékekkel (természeti és kulturális) rendelkező területeken.
- A fejlesztések nem akadályozhatják a határon túli magyarság, a magyarországi nemzetségek anyaországgal, illetve határon túli nemzetekkel való kapcsolatának fenntartását vagy azok kibontakozását. Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek ezt erősítik.
- A fejlesztések (kivéve a kombinált közlekedésre irányuló fejlesztések) nem növelhetik többszörösére a lakott területeken, természeti és környezeti szempontból érzékeny tájakon, kiemelt táji értékekkel (természeti és kulturális) rendelkező térségekben a koncentrált parkolási igényeket. Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek ez utóbbit csökkentik.

5. A tisztább környezet, a hatékonyabb gazdaság, a felelősségteljesebb társadalom érdekében közelebb kell hozni a társadalmat helyi környezetéhez:

- A biomassa, mint megújuló energiaforrás használata csak kisléptékű autonóm energiagazdálkodási rendszerekben támogatható. Ez az energiaforrás csak akkor tekinthető megújulónak, ha felhasználása a népességhez közel történik, átlátható és nyomon követhető az újratermelése és a felelősség teljes fenntartható használata.
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell a területtel rendelkező magántulajdon gondozása iránti felelősség tudatosítását.
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell a szűkebb helyi környezet értékeinek megismerését és tudatosítását (mi hogyan és miért valósult meg).
- A mező- és erdőgazdálkodásban a természetközeli gazdálkodási gyakorlatot, mint fenntartható gazdálkodási módszereket kell támogatni és azokat a lakosság számára megismerhetővé tenni.

6. A tisztább környezet, az egészséges és a kulturális és szociális szükségleteire több időt fordító társadalom érdekében az utazási idő csökkentése és hasznosítása:

- A fejlesztések megvalósítása nem hathat a térségek lakosságának rendszeres közlekedési idejének és távjának növelése irányában (beleértve a nem motorizált, pl. gyalogos és kerékpáros közlekedést is). A fejlesztések így nem növelhetik a nap városi munka- és lakóhely közötti ingázás idejét, távolságát (kivéve új munkahelyek létesítése).
- A munkahelyteremtő fejlesztések helykiválasztásánál prioritásként meg kell jelennie, a minél rövidebb munkába járási időnek is.
- A fejlesztéseknek nem szabad akadályozni a településen belüli nem motorizált (gyalogos, kerékpáros) ingázás lehetőségét. Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatíváknak, melyek az akadályok felszámolását segítik.
- A közlekedési fejlesztéseknek segíteniük kell, hogy a népesség (különösen agglomerációs és vidéki) helyben ki nem elégíthető szükségletei időben és távolságban rövidülő utazási kényszerrel tehesse meg, melynek fejlesztésén belül:
 - elsődleges prioritással bír a nem motorizált (gyalogos és kerékpáros) közlekedés, illetve a központi funkcióknak az ilyen formában elérhetőségének hatótávolságon belüli kialakítása,
 - másodlagos prioritással bír a tömegközlekedés fejlesztése (valódi, az igényekhez igazodó szolgáltatásként),
 - harmadlagos prioritást jelent a kombinált (parkolj és utazz) rendszerek fejlesztése
 - csak utolsó sorban jelenhet meg az egyéni motorizált közúti közlekedési lehetőségek fejlesztése.
- A motorizált tömegközlekedés-fejlesztésen belül kiemelt prioritással bír:

- a gyalogos és kerékpáros közlekedés vasúttal (városon belül kötőpályás, elektromos és gázüzemű is) vagy vízi közlekedéssel (másodsorban busszal) kombinált rendszerei (állomások megközelíthetősége: járható út, közvilágítás, kiszolgáló helyiségek, kerékpártárolás, kerékpárszállítás);
 - a vasúti (városon kötőpályás, elektromos, ill. gázüzemű is) és vízi közlekedésfejlesztés, valamint a vasút-busz, hajó-busz kombinált közlekedés.
- A fejlesztések nem csökkenthetik az utazással töltött idő kulturális és szociális célú kihasználásának lehetőségeit. Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek növelik ezeket a lehetőségeket.

7. A hatékonyabb gazdaság, biztonságosabb, tisztább környezet érdekében az áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági károkozásának csökkentése:

- Az országon áthaladó tranzit áruszállítás szervezésére irányuló fejlesztésben prioritást kell, hogy élvezzen a vízi, a vasúti és a kombinált közlekedési formák használata.
- Az ország területét cél- vagy kiinduló állomásnak tekintő áruszállítás szervezésére irányuló fejlesztésben prioritást kell, hogy élvezzen a vízi, a vasúti és a kombinált közlekedési formák használata.
- A regionális és nemzetközi közúti közlekedési folyosók kiépítésekor minden esetben prioritást kell élveznie a tervezett elkerülő szakaszok kiépítésének.

Fenti elveknek Budapest teljes mértékben meg kíván felelni, mivel jelen koncepció célrendszerét is ezek az elvek hatják át.

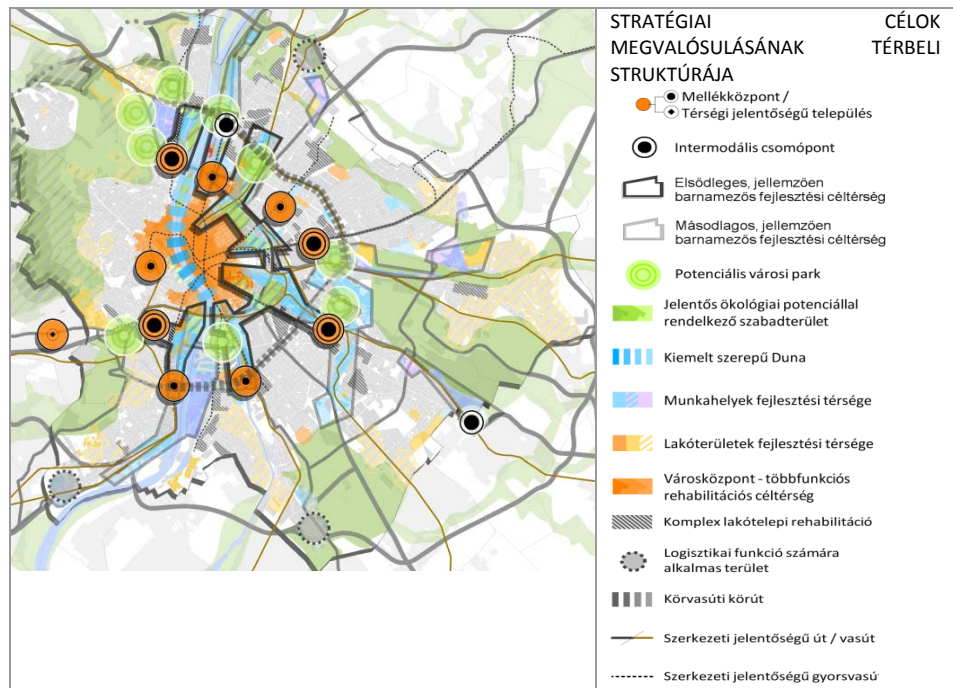
Budapest városszerkezetének és térbeli rendjének átalakulása hosszú folyamat, a koncepció időtávlátában a térbeli fejlesztések egyes területeken teljesülni tudnak, másutt csak megkezdődik tervezésük. A koncepcióban meghatározott célok alapján a kiegyensúlyozott térbeli rend megteremtése érdekében **a területfelhasználás alapelvei** az alábbiak:

- ▶ a klíma javulása, a rekreációs területek bővülése érdekében a zöldterületek, erdők arányának növekedése;
- ▶ a szabadterületek rovására történő, korábban meghatározott zöldmezős fejlesztések területi nagysága nem nő;
- ▶ a földterületekkel takarékosan gazdálkodó szemlélettel a város indokolatlanul nem terjeszkedik;
- ▶ az új beépítések során a vegyes használat preferált, a lakóterületek esetében a megfelelő alapellátás mindenütt biztosítandó;
- ▶ a területi egyensúly a környezetnek megfelelő, területileg differenciált sűrűséggel válik biztosíthatóvá;
- ▶ a jelentős kiterjedésű, használaton kívüli barnamezős területek – a „zöldmezős” fejlesztésekhez képest történő – preferálása;
- ▶ a Duna-part mentén a partszakaszok és a városi háttérterületek kapcsolata biztosításra kerül, a part jelentős hosszban a főváros gyalogos- és kerékpáros rendszerének részévé, egyben rekreációs területévé válik;
- ▶ differenciált központrendszer kialakítása, ami a közösségi közlekedéssel való ellátottságnak megfelelően működő városszerkezetet eredményez;
- ▶ a városközpont Duna és a városi főutak mentén terjeszkedik, a mellékközpontok rendszerének kijelölése révén a belső zóna tehermentesül;
- ▶ a kötőpályás közlekedési elemek mentén a jelentős nagyságrendű fejlesztési területek kijelölése;
- ▶ a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálat érdekében differenciált munkahelyi területek kijelölése;
- ▶ turisztikai fogadóképesség infrastrukturális feltételeinek biztosítása;
- ▶ a lakáskínálat rugalmas követésére alkalmas területbiztosítás.

A koncepció a város két fő térségének átalakulását preferálja:

- a Duna menti zónára és
- az átmeneti zónára fókuszál.

Ezekon a területeken a meghatározott elvek és célok szerint jelölhető ki nyolc sugárirányú tengely mentén, tíz kiemelt - jellemzően barnamezős - céltérség, elsősorban a meglévő és a tervezett kötőpályás közösségi közlekedési elemek hatósugarában.

Fontos eleme a kialakuló térbeli rendszernek a Körvasút menti körút helybiztosítása és ütemezett kialakítása, ami az egyes céltérségek között megfelelő kapcsolatot tud majd biztosítani a Hungária gyűrű párjaként. Ez a két haránt irányú elem fűzi fel a városközpontból kiinduló, kijelölt, jellemzően sugárirányú új fejlesztési területeket. A színvonalas közlekedést a sugárirányú fejlesztési tengelyek közösségi közlekedése nagymértékben elősegíti, mivel mindegyik tengely rendelkezik, illetve rendelkezni fog nagy kapacitású, a város általános forgalmi zavaraira kevésbé érzékeny kötőpályás közlekedési elemmel is (metró vonal, HÉV vonalokból létrejövő regionális gyorsvasút, városi-elővárosi közlekedéssel rendelkező vasútvonal, villamos vonal). Az elsődleges céltérségekhez kapcsolódnak olyan barnamezős térségek is, melyek az átmeneti zónából az elővárosi zónába is kinyúlóan a munkahelyi területek fejlesztésére alkalmasak, és amelyek – másodlagos barnamezős céltérségként – ellensúlyozni tudják a várostérség túlbujánzó gazdasági területi kínálatát, egyben növelni képesek a zóna foglalkoztatottságát.

A céltérségek a kompaktság érdekében vegyes használatot feltételeznek, amelyben megférnek a környezetbarát technológiák, a K+F+I fejlesztések, az irodai munkahelyek, a lakások és azok kiszolgáló intézményei is. A céltérségek belső szerkezeti kialakításakor zöldterületi fejlesztés is szerepet kell, hogy kapjon. A város peremén egyes gazdasági területeket logisztikai funkció céljára kell igénybe venni, mivel azok lételeme a külső közlekedési kapcsolatrendszer.

A kialakuló struktúra kiemelt tengelye a Duna, melynek part menti részei az átmeneti zónában egybeesnek az elsődleges fejlesztési céltérségekkel. Ezek lesznek a város legfontosabb célterületei, itt egyszerre teljesül a barna mezőkkel szembeni elvárás és a Duna menti kulturális és turisztikai fejlesztések differenciált megjelenése. Jelentős közösségi intézmények tudnak itt kialakulni, ezzel a térség Budapest legfrekvenciáltabb területévé válik, városképformáló hatással párosulva. A Duna menti fejlesztésekkel a főváros látványosan tud kapcsolódni – a XXI. századi elvárásoknak megfelelő építészeti minőséget teremtve – az országokat összekötő folyami rendszerhez, a hajózás lehetőségeit is kihasználva, új kikötő helyekkel is erősítve Budapest nemzetközi városhálózatban betöltött szerepét.

Budapest kedvezőbb klimatikus hatásainak elérését – túl egyes területek természetvédelmi jelentőségén – a településszerkezet szempontjából kiemelt szabadterek megtartása is szolgálja, így a budai erdők és az elővárosi zónába behatoló zöld ékek, a kisvízfolyások menti zóldsávok, amelyek mind a zöldfelületi rendszer elemeit képezik. Ezek egészülhetnek ki olyan jelentős zöldterületi fejlesztésekkel, amelyek a nagyobb városi parkokat az elsődleges fejlesztési

céltérség közelébe telepítik. Ennek indoka a területek kínálta lehetőség, célja pedig, hogy az átmeneti zóna térsége zöldfelületekkel megfelelően tagoltta váljon, segítve a belső zóna klímájának kedvezőbbé tételét, mivel a történeti városszerkezeti értékek megőrzése miatt zöldfelület növelés a belső zónában csak korlátozottan teljesíthető.

V. A CÉLRENDSZER KOHERENCIA VIZSGÁLATA

BELSŐ KOHERENCIA VIZSGÁLAT

A HELYZETÉRTÉKELÉS;

A JÖVŐKÉP, A FEJLESZTÉSI ELVEK ÉS AZ ÁTFOGÓ CÉLOK KAPCSOLATA

A helyzetelemzés eredményeként a lehetséges fejlesztési irányok kerültek bemutatásra, ezeken alapultak a lehetséges cselekvési területek. Az elemzési és értékelő fázisra alapozva került kijelölésre a koncepció célrendszere.

A helyzetelemzés alapján megfogalmazott fejlesztési irányok öt témakör (a térségi pozíció, a társadalom, a gazdaság, a környezet és az infrastruktúra) keretein belül adtak iránymutatást a kívánt állapot eléréséhez, az alábbiak szerint:

- Térségi pozíció**
- ▶ *Földrajzi, geopolitikai adottságok kihasználása, érvényesítése*
A helyzetelemzés során is nagy figyelem irányult a földrajzi, geopolitikai helyzetből adódó előnyök vizsgálatára, a lehetőségek feltárására. Erre alapozva Budapest egyik átfogó célja, hogy a térségi pozíció kihasználásával vonzó találkozóhelyé formálja a várost, egyben a Közép-Európa, illetve az Európai Unió dél-keleti térségének központjává.
 - ▶ *Együttműködés, partnerség elvén az európai városhálózat erős tagja lehet*
Felismerve, hogy Budapest és várostérsége csak együtt lehet sikeres az európai városok növekvő versenyében, a tervezési folyamat során a helyzetértékelés munkafázisban fejlesztési irányként szereplő témakör specifikus céllá formálódott.
Az együttműködés kulcsa az összehangoltság, ennek alapja pedig az ezt szolgáló jogi, intézményi feltételek kialakítása. Közös érdek e nagyvárosi tér munkamegosztáson alapuló, erős kohéziós egységgé formálása.
 - ▶ *Összmagyarság identitásának erősítése, a Kárpát-medence kulturális központjaként*
A helyzetfeltárás során megállapításra került Budapest különleges integráló szerepe a magyarság életében, nemcsak a Kárpát-medencében, de világszerte. A javaslat kiterít Magyarországot társadalmi-gazdasági fejlődésének mérföldköveihez köthető emlékpontok (emlékművek, helyszínek stb.) vonzerejére és gazdasági hasznuk fontosságára.
 - ▶ *Összehangolt fejlesztések a várostérségben – feladatmegosztás megszervezése*
A várostérség intenzív kölcsönhatásainak terében az intézményesített együttműködés jelenleg még alacsony hatásfokú, a fejlesztések nem összehangoltak, ezért nem eredményeznek harmonikus térbeli és társadalmi-gazdasági fejlődést, ami kedvezőtlenül befolyásolja a térség egésze versenyképességét is.
 - ▶ *Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel*
Budapest fejlesztési szempontból különböző fejlesztési pályák színtere: megjelennek a kormányzati ágazati elképzelések, a fővárosi önkormányzat és a 23 önálló kerület fejlesztései a piaci szereplők szándékaival együtt. Jelenleg nem megfelelően összehangoltak a kormányzati, fővárosi és kerületi, továbbá az agglomerációs, illetve a tágabb gazdasági térség szereplőinek tervei és céljai. Budapestnek összehangolt hatékony tervezésre, partnerségre, konvergens hatású önkormányzati gazdálkodási rendszerre, összehangolt beruházásokra van szüksége.
- Társadalom**
- ▶ *Népesség megtartása vonzó életkörülmények biztosításával*
A népesség megtartása a jó életkörülmények és a megfelelő lakásállomány kialakításával lehetséges. A befogadó, aktív és támogató társadalom témájú célkitűzés arra mutat rá, hogy a méltányos életkörülmények, a megfelelő életminőség, a jólét biztosítását kifejező célkitűzés nemcsak a jelenre, hanem a jövő nemzedékére is vonatkozik.
 - ▶ *Esélyegyenlőség megerősítése*
Az esélyegyenlőség biztosítása a koncepció egyik fejlesztési alapelve, áthatja mind az átfogó, mind a specifikus célkitűzéseket. A társadalommal kapcsolatos átfogó cél kulcsszavai a harmónia és az esélyegyenlőség.

► *Társadalmi együttműködés, participáció*

Szemléletváltás szükséges a társadalmi együttműködés területén is. A város az emberért van, tehát széleskörű társadalmi részvétel szükséges a várospolitikai döntések meghozatala során. Az aktív társadalom ennek a célnak a záloga.

► *Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása a mobilitás előmozdításának érdekében*

Az igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra a társadalmi célkitűzés egyik fontos eleme. A városban lakók, az ideköltözők számára alapvető fontosságú, hogy milyen lakáslehetőséget találnak, milyen a lakáskínálat. Korunk mobilitására lényegesen rugalmasabb lakásstruktúra létrehozásával kell válaszolni, melyben annak összetétele, a lakásméretek, a piaci és nem piaci szegmens, továbbá a városban belüli térbeli eloszlás egyaránt meghatározó.

Gazdaság ► *Kezdeményező város- és térségfejlesztés*

A Fővárosi Önkormányzat követő magatartásra kényszerült az elmúlt két évtizedben, a kezdeményező, irányító szerep ellátása helyett. A hatékony és kiegyensúlyozott – fenntartható – városfejlesztés megvalósításának szükséges feltétele, hogy a város kezébe vegye a kezdeményezést. Az érdekek és érdekeltek bevonásával koordinált, eredményes, a szinergiákat kiaknázó, egyszerre forráskímélő és forrásfeltáró együttműködésre van szükség.

► *Tudás- és kétségálapú gazdaságfejlesztés*

Budapest kitörési pontjaira építve a tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság specifikus cél tárja fel a kétségálapú gazdaságfejlesztésben rejlő lehetőségeket. Budapest gazdaságfejlesztésének célja a stabil, erős, oktatásra épülő helyi gazdaság megalapozása, amely a meglévő munkahelyeket képes megtartani és új munkahelyeket létrehozni.

► *Zöld gazdasági kultúra meggyökereztetése*

A tudás-intenzív gazdaság és különösen a K+F+I területe szorosan kapcsolódik a „zöld gazdaság” ágazataihoz. Cél, hogy az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások használata hatékonyságra, innovációra készítse a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdasági szerkezetet. Az innovációnak köszönhetően már elérhető a víz- és energiatakarékos, a hulladékszegény, illetve -mentes technológiák.

► *Turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása*

Budapest, mint Magyarország legjelentősebb turisztikai desztinációja, kiemelkedő turisztikai adottságokkal rendelkezik. A budapesti turizmus közvetlen és közvetett hatásai révén a budapesti gazdaság egyik húzóterülete, így fejlesztése kiemelt prioritást kell, hogy élvezzen az elkövetkező évtizedekben.

Környezet ► *Egyedi városkarakter megőrzése, értékvédelem és értékteremtés révén*

Budapest világhírű, rendkívül értékes épített öröksége meghatározó jelentőségű a város kulturális értékei között. A műemlékek már önmagukban is felkeltik a látogatók érdeklődését, vonzzák a turistákat.

► *A város és a Duna együttélésének megteremtése*

A Duna alapvetően meghatározza a város szerkezetét, belső kapcsolatait, azok fejleszthetőségét és a vízpart közelében fekvő területek használatát. A koncepció a város két fő térségének átalakulását preferálja, egyik a Duna menti zóna.

A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró, barnamezős partjai pedig a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás speciális budapesti lehetőségek színterévé, vagy – ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába. A világörökségi területek minőségének javítása, a parthasználat kiterjesztése és humanizálása, valamint az értékmegőrzés elsőrendű feladatok.

► *Kiegyensúlyozott városi térszerkezet - differenciált központrendszer kialakítása*

A kiegyensúlyozott térszerkezet azt jelenti, hogy egyes területek indokolatlan használati túlterhelése oldódik, a keletkező közlekedési igény a városi térben nagyjából kiegyenlítetté és kiszámíthatóvá válik. Mindezt a funkcionális összhang megteremtésével, a sűrűség differenciált alakításával és az egyes területek közötti kapcsolatok megteremtésével, illetve fejlesztésével javasolt elérni a hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város célkitűzésben foglaltak mentén.

Jelen koncepció egy új, differenciált, hierarchikus központrendszer javasol kialakítani, melyen belül megkülönböztethetők a városszerkezetet meghatározó központok és a városszerkezeti jelentőséggel nem rendelkező, helyi szintű központok.

► *Kompakt, szabadterületekkel megfelelően tagolt város*

Budapest nagy kiterjedésű, alacsony intenzitású területei egyre nagyobb mértékben nehezítik a város gazdaságos kiszolgálását, távlati fenntarthatóságát.

Mivel a népesség alacsony sűrűsége csökkenti a környezet fenntarthatóságát, növeli a közpénzekből fenntartott közlekedési, közműüzemeltetési és fenntartási költségeit – miközben fajlagosan több természeti erőforrást, több területet vesz igénybe hatékonyabb társainál –, ezért új fejlesztések esetén hatékonyabb intenzitásra kell törekedni, természetesen lakóterületek esetén az élıhetőség figyelembevételével.

A kompakt településszerkezet magában hordozza a szabadterületekkel tagolt városszerkezet szükségességét. A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében megőrzendők a városszerkezet tagoló, a városba ékszerűen benyúló szabadterületek, a zöldsávok, zöldterületek és erdők, valamint a vízfolyások és mezőgazdasági területek.

► *Területhasználat és közlekedés integrált fejlesztése*

A hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város specifikus cél kiemelten felhívja a figyelmet a területhasználat és a közlekedés integrált fejlesztésének szükségességére. A mainál vegyesebb területhasználat következtében egyfelől a motorizált mobilitási igények jelentősen csökkenthetők, másfelől a kialakuló, irányait tekintve kiegyenlítettebb utasáramlás a közlekedési rendszer elemeit (a jelenlegi helyzetre jellemző aszimmetria hiányában) kisebb mértékben terheli, alacsonyabb kapacitást igényel, és gazdaságosabb üzemeltetést eredményez.

► *A város további terjeszkedésének megakadályozása, barnamezős területek hasznosítása*

Budapest térbeli fejlesztésében a fenntarthatóság szempontrendszerét kell követni. Ez azt jelenti, hogy területtakarékos, a meglévő konszolidált területhasználathoz és a rendelkezésre álló infrastruktúrához igazodó, kiegyensúlyozott, vegyes használatot eredményező fejlesztésekre kell törekedni. A város fenntartható fejlesztési pályára állításának és kompaktságának megtartására elengedhetetlen feltétel a barnamezős területek átstrukturálása és újrahásznosítása.

Az extenzív városfejlesztés, a zöldmezős beruházások helyett a barnamezős területek rehabilitációjával megőrizhetők a városi szabad területek, kedvezőbb klimatikus feltételeket teremtve.

► *A gazdasági fejlődést lehetővé tevő differenciált területi kínálat biztosítása*

Budapest gazdasági versenyképességének növelése érdekében a gazdasági funkciók széles skálájához illeszkedő, megfelelően irányított területi kínálatot és infrastruktúrát kell biztosítani.

A racionális, kompakt város ismérveit figyelembevevő területhasználat a gazdasági tevékenységek térbeli szerkezetére is kihat, és a gazdasági szereplők hatékony működésének feltétele (pl. helyi gazdaság, helyi piacok erősödése).

► *Alkalmazkodás a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz*

Az élıhetőség hosszú távú fenntartása érdekében kiemelkedő feladat a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodás. A célok közt megjelenő energiahatékonyság és klímavédelem, mint a hősziget-hatás enyhítése, energia-hatékony és alacsony károsanyag-kibocsátású épített környezet kialakítása, az üvegházhatású gázok csökkentése, megújuló energiaforrások alkalmazása, környezetbarát közlekedési módok és eszközök fejlesztése ezt az alkalmazkodást célozza.

► *A környezeti erőforrások védelme, hatékonyabb felhasználása*

A környezeti erőforrások védelme és hatékonyabb felhasználása szorosan összefügg a várható életminőséggel. Ennek érdekében nagy fontossággal bír a természeti értékek megőrzése, tájképi elemek védelme, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a környezeti elemek védelme (úgy mint talaj- és termőföldvédelem vízvédelem), de a potenciális szennyezőforrások felszámolása, a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése, az újrahásznosítás arányának növelése szintén hozzájárul a környezeti erőforrások védelméhez, a környezeti egyensúly visszaállításához.

► *Az egészséges környezeti feltételek megteremtése*

Az élıhetőség szempontjából kiemelten fontos az egészséges környezet megteremtése, amely a környezeti terhelések mérséklése és a környezeti feltételek javítása révén érhető el. Az elegendő mennyiségű és minőségű rekreációs célú zöldfelület és egyéb biológiai zöldfelületek megléte, valamint a környezeti elemek megfelelő állapota (pl. zajterhelés és légszennyezés csökkentése) a fenti elhatározás megvalósulásának irányába hatnak. Ennek megfelelően a stratégiai céljaink közt szerepel a kibocsátások és az érintettség csökkentése, köztisztaság javítása, a biológiailag aktív felületek növelése, új zöldterületek létesítése, és a meglévő zöldterületek rehabilitációja.

Infrastruktúra ► *Kapcsolati hiányok megszüntetése*

A közlekedési rendszer kapcsolati hiányai (országos, térségi, vagy városon belüli) nem csak magában a közlekedésben okoznak anomáliákat, hanem korlátozzák a város, vagy annak egyes részeinek megfelelő szintű, funkcionális működését.

A város nemzetközi szerepének erősítésére (Budapest az ország gazdasági súlypontja) az országos közlekedési hálózat területileg érintett elemeit meg kell valósítani, fejlesztésüket folytatni szükséges (gyorsforgalmi úthálózat, vasúthálózat).

A településszerkezet kiegyensúlyozásának érdekében a városon belüli közlekedésben hiányzó, elsősorban harántoló irányú szerkezeti elemeket meg kell valósítani, hogy azokon a közösségi közlekedés, az egyéni személygépjármű és a kerékpáros közlekedés jelentette forgalmi kapcsolatok létrejöhessenek

► *A városi közforgalmú közlekedés súlyának növelése*

Budapesten a közlekedési igények a város lakos számából és a területi kiterjedéséből következően nagyrészt gépjárművel kell, hogy lebonyolódjanak a mai társadalmi-gazdasági környezetben. Az élıhető város és a fenntartható fejlődés szempontjából fontos a gépjármű közlekedéssel megtett utazásoknak a megoszlása a közösségi közlekedés és az egyéni személygépjármű közlekedés között (modal-split arány). A kötöttségeket jelentő, sok esetben kényelmetlenebb utazási formát jelentő közösségi közlekedés lényegesen hely- és infrastruktúra takarékosabb, és emellett környezet kímélőbb a városi térben, mint az egyéni személygépjármű közlekedés.

► *A kiaknázatlan környezetbarát közlekedési lehetőségek hasznosítása*

A fenntartható fejlődés szempontjából fontos, hogy a helyváltoztatás iránti igények a város szerkezetének tervszerű alakításával (kompakt településszerkezet, vegyes területhasználat, differenciált központrendszer) fajlagosan csökkenjenek, és az utazási szokások tudatos befolyásolásával toldódnak el a környezetet kímélő közlekedési módok, a közösségi közlekedés, a kerékpáros közlekedés és a gyalogos közlekedés felé.

► *Mindenki számára elérhető jó minőségű ivóvíz biztosítása*

A főváros vízbázisa a Duna mellé telepített parti szűrésű kutakra épül, melyek felszín közeli helyzetük miatt sérülékenyek, így védelmük kiemelt fontosságú. Az elöregedő hálózat és a több mint 100 éves vezetékek nem csak üzembiztonsági kockázatot, hanem a lerakódások miatt, rosszabb vízminőséget is eredményezhetnek. Az ütemezett rekonstrukciók és hálózatbővítések által a hozzáférhetőség és a vízminőség is jobbá válik.

► *Szennyvizek teljes mértékben történő megtisztítása*

Mára már a főváros korszerű és hatékony tisztítási technológiával felszerelt szennyvíztisztítókkal rendelkezik, melyek kapacitása tekintetében is hosszú távon kellő tartalékkal rendelkeznek.

A befogadói oldal bővítését követően a csatornázatlan területek felzárkóztatása és a szennyvíztárolók megszüntetése a cél, így a keletkező szennyvizek ellenőrzött módon és a megfelelő minőségben kerülnek majd az élővízes befogadóba.

► *Energiaigény jelentős mérséklése*

A jelenlegi energiafelhasználás mérséklésével mindamellett, hogy az előállítási oldal terhelése csökken, az energiahálózatok működése is optimálissá tehető. Az épületek energetikai (épületgépészeti és szigetelési) korszerűsítésével jelentős megtakarítások érhetőek el.

A megújuló energiák hasznosításával pedig a már meglévő hálózatok közül bizonyos elemek akár meg is szűnhetnének, csökkentve ezáltal az energiatovábbítási veszteségeket, és a hálózatoktól való függést.

► *Megújuló energiaforrások nagyobb mértékű alkalmazása*

A klímavédelem és az energiahatékonyság egyik alappillére a megújuló energiaforrások alkalmazása. A fosszilis energiahordozók helyett a nem légszennyező, karbon-szegény megújuló energiaforrások (nap, víz, szél és földenergia) használata az üvegházhatású gázok csökkentése révén közvetve az életminőség javításához járulnak hozzá.

► *Vízfolyások revitalizációja*

A természeti értékek megőrzése, ökológiai kapcsolatok javítása, valamint a zöld szabadterekkel tagolt, strukturált városszerkezet szempontjából kiemelkedő jelentőségű a vízfolyások revitalizációja. A vízparti revitalizált térségek a lakossági rekreáció színterei, így az életminőség javulását eredményezik.

A SWOT ELEMZÉS ÉS A STRATÉGIAI CÉLOK KAPCSOLATA

Stratégiai cél/SWOT	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS		<ul style="list-style-type: none"> Szétaprózott, többszintű önkormányzati rendszer, és ebből fakadó kompetencia problémák. 	<ul style="list-style-type: none"> Európai Unió csatlakozás óta európai városokkal való együttműködés. Kárpát-medencében: határokon átnyúló hatás 	<ul style="list-style-type: none"> Budapest és várostérségének együttműködési hiánya. Budapest, mint egy 23 kerületet összefogó település, közigazgatási szakadék mélyül. A kerületi önkormányzatok érdekeinek összehangolásának sikertelensége. Budapest és agglomerációja között fennálló egyensúlytalanság humán infrastruktúra ellátottságban.
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> Európai léptékben is jelentős gazdasági erő Kiemelkedő gazdaságföldrajzi elhelyezkedés, geopolitikai pozíció. „Hídfo” a délkelet-európai térség kereskedelmi piacaira. Budapest és agglomerációja európai léptékben is jelentős, meghatározó metropolisz térség. Meghatározó a globális gazdasági szereplők headquartereinek jelenléte. Jelentős tőkebefektetések, nyitott, exportorientált regionális üzleti kultúra. Nagyarányú felsőfokú szakképzettség, ezzel összefüggésben erősödő K+F kapacitás. A gazdasági versenyképesség meghatározó alapadottságok jelenléte. Termelési alpinfrastruktúra és gyártási tapasztalat megléte. Nagy kiterjedésű, jó városi pozíciójú fejleszthető területek, ezen belül funkcióváltásra alkalmas ipari zóna és értékes Duna-menti területek megléte. Nyitott, exportorientált regionális üzleti kultúra Felsőoktatási központ. 	<ul style="list-style-type: none"> A területi-gazdasági fejlődés szereplőinek bevonásával zajló egységes irányítási modell hiánya. Az adók és járulékok országosan magas szintje és a vállalkozásokat sújtó adminisztratív terhek európai szintű versenyhátrányt eredményeznek. Kiskereskedelem túlzott centralizálása. Közlekedési infrastruktúra szerkezeti hiányosságai és rossz állapota. Termelési infrastruktúra hiánya. Barnamezős övezetek tulajdonosi problémái. A fejlesztés folyamatát gátló nehézkes rendeletalkotási és építéshatósági rendszer. A Budapest régió mindezedig az alacsony hozzáadott értékű és nem kutatás-intenzív szektorokban emelkedik ki a térségi versenyben. Általános forráshiány. 	<ul style="list-style-type: none"> Európai Unió csatlakozás óta európai városokkal való együttműködés. Kárpát-medencében: határokon átnyúló hatás. Innovációs, technológiai, kutatás-fejlesztési, tudástransfer előtérbe kerülése. Uniós források elérhetősége. Értékalapú, egységes vagyongazdálkodási szemlélet megerősödése. Integrált városfejlesztés részét képező helyi gazdaságfejlesztési modellek. Turisztikai potenciál. Egységes fővárosi adópolitika. Térségi gazdasági együttműködések (főváros és agglomerációs települések). Közlekedési-logisztikai szerepkör növekedése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az ország nemzetközi megítélése és makrogazdasági nehézségei beszűkíthetik a főváros mozgásterét. Az EU strukturális alapok felhasználásának szabályváltozása következtében beszűkülő külső források komplex, nagyberuházások, és más gazdasági programok elmaradását eredményezhetik. Budapest gazdálkodásában a belső megosztottság (a főváros és a kerületek viszonyában) a városgazdálkodás stagnálásához, széteséséhez vezethet. A hitelválság okán az ingatlanbefektetői kedv tartós megtorpanása. A regionális versenyképességi versenyben romló pozíció. A kereslet visszaesésével a piacok beszűkülésével a termelő kapacitások további romlása.
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	<ul style="list-style-type: none"> Közép-Európa második legnagyobb és legjelentősebb városa. Duna menti fekvés. 	<ul style="list-style-type: none"> Nincs megfelelő együttműködés az agglomerációval és a tágabb várostérséggel Az egységes város folyamatos gyengülése 	<ul style="list-style-type: none"> Európai Unió csatlakozás óta európai városokkal való együttműködés. Kárpát-medencében: határokon átnyúló hatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Budapest és agglomerációja között fennálló egyensúlytalanság humán infrastruktúra ellátottságban.

<p>4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Európai léptékben is jelentős gazdasági erő ▪ Kedvező földrajzi fekvés: Nyugat-Európa és a Közel-Kelet összeköttetése, és Kelet-Európa és az Adria közötti tengely metszésében való elhelyezkedés. ▪ Duna menti fekvés. ▪ Közép-Európa második legnagyobb és legjelentősebb városa. ▪ Nemzetközi mércével mérve is jelentős, magas színvonalú kulturális és tudományos élet. ▪ Magyarország fővárosaként kiemelkedő államigazgatási, illetve közigazgatási szerep. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest a városok növekvő versenyében több területen veszített kedvező pozícióból 		
<p>5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sokszínű, differenciált területhasználat. ▪ Térbeli szempontból kiegyensúlyozott intézményrendszer. ▪ Jelentős belső tartalékterület, amely alkalmas a szükséges városias funkciók elhelyezésére. ▪ Kiemelkedő adottságok: fürdőváros. ▪ Felsőoktatási központ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére. ▪ A Duna adottságainak nem megfelelő kiaknázása. ▪ Túlterhelt főközpont, nem megfelelően differenciált központrendszer. ▪ A város ¾-e igen alacsony intenzitással beépített, nehezen fenntartható szerkezet. ▪ Területhasználatból származó szomszédsági konfliktusok. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alulhasznosított területek fejlesztési potenciálja. ▪ Az európai kultúra értékeinek fokozódó megbecsülése. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ További zöldmezős beruházások ösztönzése. ▪ Forráshiány miatt az értékek pusztulása.
<p>6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város földtani kincsekben bővelkedik: kiváló termál és gyógyvizes létesítmények megléte. ▪ A város kiemelkedő értékeit képezi földrajzi fekvése, a településképi látványértékek és a mindezeket feltáró kilátópontok. ▪ A budai erdőterületek, mint komplex élőhelyek és táji léptékű látványelemek jelentős értéket képviselnek. ▪ Nagyvárosi parkjaink egyedülálló kultúrtörténeti hagyományokkal rendelkeznek, rekreációs kínálatuk szerteágazó. ▪ Egyedi táji és természeti adottságok, történelmi és építészeti örökség, világörökségi területek. ▪ A közműhálózatok kiterjedtsége (a távhő kivételével) közel 100%-os. ▪ Nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelésre képes erőművek és kiterjedt távhőhálózat. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A belső városrészekben jelentős mértékű a hőszigetelhetőség, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban. ▪ Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága elmarad a nemzetközi ajánlástól. A zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlőtlenségeket is mutatnak. ▪ A barnamezős területek, felhagyott hulladéklerakók kármentesítése és rehabilitációja (rekultivációja) helyett jellemzően zöldmezős fejlesztések valósultak meg. ▪ Az épületállomány jelentős része energetikailag korszerűtlen fűtési rendszerekkel bír, a fogyasztói rendszerek, kémények állapota nem megfelelő. ▪ A főváros energiaellátása szénhidrogén alapú, a megújuló 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az EU következő támogatási ciklusában előnyben részesíti az energiahatékonyságot és a megújuló energiák felhasználását célzó beruházásokat. ▪ A hulladék újrahasznosítási arányának növelését az EU kiemelten támogatja. ▪ Környezettudatosság erősödése. ▪ Egészségtudatosság növekedésével erősödik a társadalom szabadterületi rekreációs igénye. ▪ A Duna Stratégiával előtérbe kerül a Duna menti területek komplex fejlesztése. ▪ Alulhasznosított területek fejlesztési potenciálja. ▪ Az európai kultúra értékeinek fokozódó megbecsülése. ▪ Duna közlekedési szerepének kihasználatlansága. ▪ Távhőrendszer befogadóképessége 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A klímaváltozás hatására növekszik a városi hőszigetelhetőség, valamint a szélsőséges időjárási események gyakorisága. ▪ Zöldfelületek védelme kevésbé biztosítható. ▪ További zöldmezős beruházások ösztönzése. ▪ Forráshiány miatt az értékek pusztulása. ▪ Az árvízszintek szabályozásának hiánya. ▪ A Duna szennyezettsége közvetlen hatással van a vízbázis vízminőségére. ▪ Támogatás és megfelelő jogi környezet nélkül a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósítása ellehetetlenül. ▪ A nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelő berendezéseket a hatályos jogi szabályozás miatt nem

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közműellátottsági színvonal megfelelő. ▪ A megújuló energiafelhasználás terén nagy fejlesztési potenciál áll rendelkezésre ▪ A víz- és energiahálózatok jelentős tartalékkapacitásokkal rendelkeznek. ▪ Az árvízmentesített területek aránya közel 100%-os. ▪ Termál-, gyógyvíz kutak nagyszámú előfordulása. ▪ Kedvező geotermikus grádiens. 	<p>energiaforrásból előállított energia a fővárosra vonatkoztatva alacsony mértékű.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A távhőrendszer szigetüzeme csökkenti a távhőszolgáltatás versenyképességét. ▪ A város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom erősödő zajszennyezést produkál. ▪ Az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól. ▪ Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére. 	<p>megfelelő a megújuló energiaforrásokból származó hő iránt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alternatív energiák térnyerése. ▪ A lakosság érdekelt vált az energia- és vízfelhasználás csökkentésében. ▪ Elérhető és megfizethető korszerű technológiák megjelenése, elterjedése. 	<p>lehet megfelelően kihasználni.</p>
<p>7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az európai közlekedési folyosók rendszerének egyik metszéspontja. ▪ Országos és térségi közlekedés közúti és vasúti csomópontja. ▪ Kiterjedt városi közösségi közlekedési hálózat magas használati részarányval. ▪ Kedvező földrajzi fekvés: Nyugat-Európa és a Közép-Kelet összeköttetése, és Kelet-Európa és az Adria közötti tengely metszésében való elhelyezkedés. ▪ Duna menti fekvés. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az országos és térségi közlekedési kapcsolatok forgalmilag túlterheltek. ▪ A városi közlekedési infrastruktúra műszaki állapota, és a nyújtott szolgáltatások színvonala folyamatosan romlik. ▪ A közlekedés- és közmű fejlesztéseket nehezítik a közterületek rendezetlen tulajdonviszonyai. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az EU közlekedési jövőképének önálló ágazata a városi közlekedés. ▪ Az ún. funkcionális várostérség településeinek közlekedési együttműködése. ▪ Szemléletváltás a lakosság közlekedési szokásai terén. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közlekedés üzemeltetését biztosító, kiszámítható országos támogatási rendszer hiánya. ▪ Növekvő motorizációs szint és mobilizációs igények.
<p>8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magasan kvalifikált munkaerő. ▪ Foglalkoztatottság magasabb, mint az országos átlag. ▪ Magasabb jövedelemmel rendelkezik a lakosság, mint az országos átlag. ▪ Magyar kulturális intézmények nagy számban koncentrálnak Budapesten, jelentős hagyományok. ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Helyi, civil kezdeményezések alacsony száma. ▪ Foglalkoztatottak aktív korúakhoz mért aránya elmarad az EU átlagától. ▪ Az elöregedés új fázisa: nő az időskorúak aránya 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A generációk közötti kapcsolat értékke, fontossá válik. ▪ Egészségtudatosabb életforma terjedése. ▪ Nemzetközi vándormozgalom célterülete. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Természetes fogyás. ▪ A fiatal képzett munkaerőt más országok hiányszakmái elvonnák. ▪ Nem létesül elegendő megfelelő színvonalú munkahely. ▪ Egyre későbbre tolódik a gyermekvállalás. ▪ Egyszemélyes háztartások számának további növekedése. ▪ Globális válság okozta munkanélküliség növekedése. ▪ Intoleráns társadalom.
<p>9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bérlakásszektor hiánya ▪ Lakás-mobilitás alacsony szintű. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nemzetközi vándormozgalom célterülete. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egyszemélyes háztartások számának további növekedése.

STRATÉGIAI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZHANG

A stratégiai célok egymáshoz kapcsolódásának vizsgálata megmutatja a kitűzött célrendszer belső összhangját. Az egyes célok kisebb-nagyobb intenzitással kapcsolódnak egymáshoz, egyes esetekben azonban a kapcsolódás valójában nem releváns. A stratégiai célok ellentmondást nem tartalmaznak, egymással ütköző cél nincs a célrendszerben.

Stratégiai cél/ Stratégiai cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÓRÓKSÉG MEGŐRZÉSE	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0
4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	✓	✓	✓	0	0	0	✓	✓	0
5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	✓	✓	✓	0	0	✓	✓	✓	✓
6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÓRÓKSÉG MEGŐRZÉSE	✓	✓	✓	0	✓	0	✓	✓	0
7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0	0
8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	0	0	0	✓	✓	✓	0	0	✓
9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	✓	0	0	0	✓	0	0	✓	0

jelmagyarázat:

szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között (mind gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból)

általánosságban nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

értelmezhetetlen a kapcsolódás vizsgálata

KÜLSŐ KOHERENCIA VIZSGÁLAT*

* A koherenciavizsgálat során elengedhetetlen az idézetek használata, melyek a kapcsolódási pontokat bizonyítják. A szövegek közti „dőlt betűs”, idézőjelben lévő szakaszok a koherenciavizsgálat tárgyát képező dokumentumból származnak.

KAPCSOLAT AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIÁVAL

Budapest területfejlesztési koncepciója kapcsolódik az EU kohéziós politikájának 2014-2020 közötti időszakra meghatározott tematikus célkitűzéseire. Az Európa 2020 stratégiai célterületei

- a foglalkoztatás,
- a K+F+I,
- az éghajlatváltozás/energia,
- az oktatás és
- a szegénység/társadalmi kirekesztés.

Az Európai Unió a FENNTARTHATÓ, az INTELLIGENS és az INKLUZÍV NÖVEKEDÉS érdekében fentiekkel kapcsolatban az alábbi tematikus célterületeket határozza meg, melyeket a BTFK célrendszere - Budapest sajátosságaira tekintettel - is figyelembe vesz:

1. a kutatás, technológiafejlesztés és innováció erősítése;

Budapest területfejlesztési koncepciója a technológiai innováció és tudástranszfer keretein belül célul tűzi ki a szükséges kapcsolatháló létrehozását, és működtetését az önkormányzat, a gazdaság szereplői, valamint a képző- és kutatóhelyek között. A piaci folyamatok biztosítják a gazdaság „helyszíneit”, ezért a cél a szereplők közötti információáramlás, a technológiai innováció „üzletké válásához” szükséges K+F+I műhelyek, vállalkozások, valamint finanszírozók egymásra találásának könnyítése, továbbá a KKV szektor integrációjának elősegítése.

2. az információs, kommunikációs technológiák hozzáféréseinek elősegítése, minőségi javítása;

Budapesten fontos cél a kutatás, fejlesztés és innováció potenciálnövelése. A gazdaságfejlesztés kiemelt iránya a kutató és fejlesztő munka növelése. A gazdasági tevékenységek szerkezetének a hatékony és versenyképes működés érdekében olyan irányba kell eltolódnia, ami magasabb hozzáadott értéket, új eljárásokat alkalmaz.

3. a KKV-k, az agrár- és halászati szektor versenyképességének növelése és a vízkultúrák támogatása

Budapest esetében nem releváns.

4. az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való átállás támogatása minden szektorban;

Az energiahatékonyságot és a klímavédelmet segíti elő az üvegházhatást fokozó gázok kibocsátásának csökkentése. A fosszilis energiahordozók helyett a nem légszennyező, karbon-szegény megújuló energiaforrások (nap, víz, szél és földenergia) használata, kis károsanyag-kibocsátású gépjármű-technológiák előtérbe helyezése fontos célként jelenik meg a koncepcióban.

5. a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázat-megelőzés és -kezelés ösztönzése;

A környezeti erőforrások fenntartható használata a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban jelentős szerepet játszik. Az európai célkitűzésekkel összhangban a koncepció kiemelt hangsúlyt fektet a megújuló energiaforrások ösztönzésére, hiszen Budapesten még elhanyagolhatóan alacsony ezen energiaforrások részaránya. A város külső (jellemzően fosszilis) energiafelhasználását enyhíteni tudják a megújuló energiaforrások, melyek alkalmazására a felhasználás helyén, a városi épületek energiaellátásában is lehetőség van.

6. a környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése;

Az energiahatékonyság fejlesztése, a megújuló energiák ösztönzése az Európai Unió 2014-2020. közötti tervezési időszakra szóló fejlesztési célkitűzéseivel összhangban áthatja Budapest területfejlesztési koncepcióját. Mivel az ország legjelentősebb energia-felhasználója Budapest, ezért a 2020-ra vállalt kötelezettségek teljesítése is a főváros energiagazdálkodását érinti legjobban. Budapesten az épületek felelősek az energiafogyasztás és kibocsátott CO₂ jelentős

részéért, így itt kiemelten fontos az épületek energiahatékonyágát javító beruházások ösztönzése, de a koncepció energiahatékonyági célokat fogalmaz meg más területeken is, mint például a közlekedésben (modal-split arány javítása, környezetbarát közlekedési lehetőségek preferálása) vagy az energiahálózatok fejlesztésénél (távűtés korszerűsítése).

7. a fenntartható közlekedés megteremtése és a hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása;

Budapesten fontos cél, hogy a város szerkezetének tervszerű alakításával fajlagosan csökkenjenek az utazási igények. A közlekedési szokások tudatos befolyásolásával a környezetszennyező, gépjárművel megtett utazások száma toldjon el a kedvezőbb terhelést jelentő közösségi közlekedés javára. A környezetet kímélő közlekedési módok – kerékpáros közlekedés, gyalogos közlekedés – kiemelten kerüljenek preferálásra (rövid utak városa).

A csapadékvizek visszatartásával és hasznosításával, valamint a megújuló energiaforrások nagyobb mérvű alkalmazásával a meglévő koros, és fogyasztási igényeket lekövető hálózatok terhelése mérsékelhető.

8. a foglalkoztatás növelése és a munkaerő-piaci mobilitás támogatása;

A foglalkoztatás témakörét a gazdasági és a társadalmi vonatkozású célkitűzések is tartalmazzák, hogy a ma jelen lévő problémák kiküszöbölésére és a foglalkoztatás növelése érdekében Budapesten a fiatalok megtartása és a szakképzett lakosság elvándorlásának megakadályozása érdekében cél a munkaerő szakmai előrehaladásának és a képességeknek megfelelő foglalkoztatás lehetőségének biztosítása. A munkaerőpiacot érdekeltté tenni kell abban, hogy lehetőséget adjon a pályakezdőknek is.

A fővárosban a munkaerőpiac nagyobb rugalmasságának elérése szükséges abban az értelemben is, hogy a munkavégzés ne idő-, hanem feladatorientált legyen. Számos atipikus munkavégzési forma elterjedése szükséges az európai trendeknek megfelelően, mely a részmunkaidős, a távmunkában végezhető, az egyes napokon történő munkavégzéssel járó projekt megbízásokat jelenti. A fenti lehetőségek arra készítetik a foglalkoztatottakat, hogy maguk is vállalják a folyamatos képzést és ismeretük megújulását, innovációját.

9. a társadalmi befogadás ösztönzése és a szegénység elleni küzdelem;

A koncepció egyik átfogó célja a javuló életminőség, harmonikus együttélés biztosítása. A befogadó társadalom a népességszám fenntartását, egyben az aktív és pozitív befogadás elősegítését is jelenti.

10. oktatási beruházások, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás elősegítése;

Budapest az ország legjelentősebb oktatási központja, melyre a koncepció nagy hangsúlyt fektet. Az oktatásban fontos cél a magas színvonalú, hatékony és a gazdaságot is szolgáló képzési rendszer működtetése, ami meghatározó tényező a felnövekvő generációk tudásszintjének, foglalkoztatottságának és társadalmi szerepvállalásának megalapozásában, és a társadalmi problémák megelőzésében, kezelésében is döntő szerepe van. Ma már nemcsak felsőfokú szinten jelentkezik az élethosszig tartó tanulás követelménye, ezért az oktatási intézményhálózat teljes spektrumának fel kell erre készülnie.

11. az intézményi kapacitás és hatékony közigazgatás megteremtése.

Budapest kétszintű közigazgatási rendszerében nem működnek megfelelően a létező koordinációs platformok, hiányzik a szinergiákat felmutató közép- és hosszú távú fejlesztések előnyben részesítése. Az együttműködés kialakulását nehezítik a fejlesztéseket megalapozó tervezés összehangolását befolyásoló jogszabályok.

Meg kell találni a közös célt, mely Budapest - mint erős, egységes főváros - fellépésével a környező gazdasági versenyterben kedvezőbb gazdaságfejlesztést és ebből fakadó általános fejlődést eredményez a fejlesztéssel területileg érintett kerületi önkormányzat számára is. Ennek eszköze a jól működő partnerségi viszonyok kialakítása.

KAPCSOLAT AZ OFTK-VAL

Jelen dokumentum magasabb rendű területi tervek figyelembe vételével készült, különösképpen a „Nemzeti fejlesztés 2020” című dokumentumban foglaltakra, melynek része a Országos Területfejlesztési Konceptió.

A dokumentum középtávon fókuszált üzeneteket ad Magyarországon a fejlesztéspolitika és a területfejlesztés számára, megalapozva a 2014-2020-as fejlesztési időszakot. A területfejlesztési fejezet a megyei önkormányzatok és Budapest által jelzett megyei, illetve fővárosi fejlesztési elképzeléseket figyelembe véve, azokat összehangolva adja meg a területfejlesztési célokat .

A nemzeti fejlesztés átfogó céljaihoz való kapcsolódás

A „Nemzeti Fejlesztés 2020” dokumentumban meghatározott célrendszerhez kapcsolódnak Budapest átfogó célkitűzései, annak figyelembe vétele mellett, hogy a főváros egyedüli, speciális helyzetben van Magyarországon belül. Így Budapest pozíciójának erősítése, mint átfogó cél, az **Európai városhálózaton belül** (is) kell, hogy történjen.

Az értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés nemzetünk céljaként „a meglévő értékeket megőrző, kiszámítható, érték-, tudás- és munkaalapú, hozzáadott értéket és közhasznokat eredményező, valamint a takarékos és hatékony erőforrás-felhasználásra épülő gazdasági növekedés, fejlődés és jövedelemtermelés biztosítása, a globális gazdasághoz való felzárkóztatás és a hazai foglalkoztatás jelentős bővítése„.

Budapest esetében a gazdaságra vonatkozó – azonos fejlesztési irányokon alapuló - átfogó cél a **fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaság**.

A népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom országos célként: *”a népességszám növelése, a gyermekvállalás ösztönzése. Továbbá cél a népesség szellemi, erkölcsi, tudásban, készségekben és értékekben való gyarapodásának elősegítése, az alsó-, az alsó-közép- és a középosztály, valamint a kis közösségek és családok felemelése-megerősítése, a nemzeti, közösségi és egyéni felelősségvállalás és értékátadás növelése„.*

A főváros esetében a **javuló életminőség, harmonikus együttélés** átfogó céljában megfogalmazottak tudják elősegíteni a nemzeti célként meghatározottakat.

A természeti erőforrásaink fenntartható használatáért, értékeink megőrzéséért a „hosszú távú gazdasági potenciálunkat és életfeltételeinket biztosító természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése, az erőforrások megőrzése a jövő generációinak számára, mind mennyiségben, mind minőségben” biztosítani kell. „Az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonság megteremtése, az egészséges ivóvíz ellátás, a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének, a tájak sokféleségének és értékeinek, illetve az épített örökség értékeinek megőrzése, az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása, a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése” Budapest **egészséges, harmonikus, sokszínű városi környezetet** kialakítva tud az országos szintű cél megvalósításához nagymértékben hozzájárulni.

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

	OFTK	koherencia	BTFK
JÖVŐKÉP	Kelet–Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja		Budapest a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában
	biztonságos megélhetés		Budapest megfelelő lakáskörülményeket, a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyeket, szociális biztonságot és közbiztonságot nyújtó város
	az erőforrások fenntartható használata		Budapest a páratlan természeti és épített környezetét féltve vigyázó, környezettudatos város
	versenyképes gazdaság		Budapest biztosítja az innováció kereteit, ahol a kreativitás, a tudás és a kutatás a színvonalas nevelés, oktatás, képzés révén kimagasló eredményeket ér el
	gyarapodó népesség		A koncepció alapkiindulása a népesség megtartása
	megerősödött közösségek	0	a jövőkép nem tér ki rá külön, de a célok között megfogalmazódik
	javuló életminőség		Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak
	javuló környezeti állapot		Budapest élhető város, amely biztosítja az egészséges környezetet

	OFTK	koherencia	BTFK
HORIZONTÁLIS CÉLOK	Befogadás – társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtése		Az ESÉLYEGYENLŐSÉG mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.
	Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés		A FENNTARTHATÓSÁG olyan fejlődési folyamatot jelent, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét arra, hogy saját szükségleteiket kielégtessék. Az erőforrások optimálisabb használata kell, hogy meghatározó legyen, szakítva a korábbi pazarló felfogású szemlélettel.
	Értékmegőrzés és intelligens növekedés		A horizontális célként szereplő ÉLHETŐSÉG csak az értékmegőrzés és az intelligens növekedés révén érhető el.

	OFTK	koherencia	BTFK
ÁTFOGÓ CÉLOK	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés		Érték- és tudásalapú gazdaság
	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom		Javuló életminőség, harmonikus együttélés
	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme		Harmonikus, sokszínű városi környezet
	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet		Budapest sajátos helyzete miatt területi értelemben vett térszerkezetről nem lehet beszélni, ezért Budapest a térségi pozíciójára alapozza azt az átfogó célkitűzést, hogy az európai városhálózat erős tagja legyen.

	OFTK	koherencia	BTFK
SPECIFIKUS CÉLOK	Versenyképes, innovatív gazdaság		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság, kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság		Befogadó, támogató, aktív társadalom (gyógy- és termálvizekben rejlő lehetőségek kihasználása, sport és rekreáció), tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság (turizmus)
	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás	0	<i>Nem releváns</i>
	Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom		Befogadó, támogató, aktív társadalom
	Jó állam: szolgáltató állam és biztonság		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés

Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
Az ország makroregionális szerepének erősítése		Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés, tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	0	Nem releváns
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés		Befogadó, támogató, aktív társadalom
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése

KAPCSOLAT A NÖVEKEDÉSI TERVVEL, AZ ÚJ SZÉCHÉNYI TERVHEZ ÉS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI STRATÉGIÁHOZ

A OFTK illeszkedik a kiemelt nemzeti és nemzetgazdasági stratégiai tervdokumentumokhoz, így a nemzetgazdasági megújulást biztosító Magyar Növekedési Tervhez, az uniós fejlesztéspolitikai forrásokat koordináló, a munkahelyteremtésre koncentrááló Új Széchenyi Tervhez, valamint a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához is. Budapest területfejlesztési koncepciója szoros összhangban áll az országos koncepcióval (lásd. *Kapcsolat az OFTK-val*) így ezen, további dokumentumokkal való koherencia vizsgálata csak egyes (fontos) kapcsolódási pontokat tartalmaz.

Kapcsolat a Növekedési tervvel (2011. decemberi konzultációs anyagával)

A Magyar Növekedési Terv *Globális és növekedési zónák* fejezetben az Európai növekedési zónák és térségi együttműködések lehetséges szereplőjeként leírja Budapestet:

- Budapest, mint a közép-európai földrajzi és gazdasági övezet tagja,
- Budapest a legfejlettebb európai gazdasági központokat integráló két összefüggő sáv része
- az Amszterdamtól Münchenig futó nagy dinamikus sáv Bécs felé elágazik, Pozsony – Győr- Budapest vonalon újra elágazik Krakkó, valamint Temesvár irányába.
- a Berlin – Prága – Bécs – Budapest vonalú dinamikus, táguló övezet része.
- A Varsó – Krakkó – Kassa – Pozsony – Bécs – Budapest vonalon

Magyarország a Közép-európai HUB tagjaként a gazdasági csomópont szerep erősítésével is a gazdaságfejlesztés hangsúlyosabb pontjává váljon.

A *Növekedés területi dimenziói* című fejezetben leírtak alapján megállapítható, hogy a városok körül kialakuló, gazdasági centrum szereppel bíró, együttműködő funkcionális várostérségek hasonlóan fontos szerepet kapnak, mint jelen, fővárosra vonatkozó dokumentumban. Budapest a gazdasági településhierarchia élén áll Győr, Székesfehérvár és Szombathely társaságában. A K+F-nek és az innovációnak kiemelt szerepet kell játszania a gazdasági növekedés beindításában.

A városok és ellátási körzetük nehezen kezelhetők szeparált entitásként, a városok és funkcionális térségük összetartozó rendszert képeznek. Magyarországon a legnagyobb „erővel és területtel” rendelkező térség Budapestté. A Növekedési dokumentum nemzetközi jelentőségű metropolisz térségnek nevezi. Jelen dokumentum ugyan nem ezt a kifejezést használja, de tartalmi szempontból ugyanazt mondja. Tartalmi szempontból az ebben a dokumentumban használt ún. funkcionális várostérség megfelel a „nemzetközi jelentőségű metropolisz térségnek”.

Kapcsolat az Új Széchenyi tervvel

Az új Széchenyi terv hét területre vonatkozó programtervből áll. Az egyes programok az egészségipar, a zöldgazdaság-fejlesztés, az otthonteremtés, a vállalkozásfejlesztés, a közlekedésfejlesztés, a tudomány-innováció, valamint a foglalkoztatás területét fedik le, mely

témakörökkel Budapest területfejlesztési koncepciójának stratégiai célkitűzései szoros összhangot képeznek.

	ÚJ SZÉCHENYI TERV	koherencia	BTFK
PROGRAMOK	Gyógyító Magyarország – Egészségipari Program		Befogadó, támogató, aktív társadalom
	Zöldgazdaság-fejlesztési Program		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
	Otthonteremtési Program		Rugalmas és korszerű lakásstruktúra
	Vállalkozásfejlesztési Program		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Közlekedésfejlesztési Program		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése
	Tudomány – Innováció Program		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Foglalkoztatási Program		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság Befogadó, támogató, aktív társadalom

Kapcsolat a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával

A 18/2013.(III.28.) OGY határozat szerinti Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia fő célkitűzése a hazai társadalmi – gazdasági – környezeti folyamatok összességének, azaz országunk fejlődésének közép-, illetve hosszú távon fenntartható pályára való áttérését, figyelembe véve a hazai adottságokat és a tágabb folyamatokat, feltételeket. A főváros célkitűzései között fontos szerepet kap a fenntarthatóság szemlélete, a horizontális célkitűzés áthatja a jövőképet és a célokat egyaránt.

	NFFS	koherencia	BTFK
SPECIFIKUS CÉLOK	A fenntarthatóságot veszélyeztető társadalmi folyamatok kezelése, fenntartható folyamatok erősítése		Befogadó, támogató, aktív társadalom
	A népesedési problémák kezelése		Befogadó, támogató, aktív társadalom
	Egészségmegőrzés és az egészséges életmód kialakítása		Befogadó, támogató, aktív társadalom (A humán szolgáltatások optimalizálása)
	Társadalmi kohézió és a foglalkoztatottság javítása		Befogadó, támogató, aktív társadalom Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Környezet eltartó képességének megőrzése		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
	Természeti értékek védelme		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése (Természeti értékek)
	Az éghajlatváltozás veszélyét erősítő tevékenységek visszaszorítása és felkészülés az éghajlatváltozásra		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése (Energiahatékonyság és klímavédelem)
	Fenntartható vízgazdálkodás kialakítása		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése (Vízgazdálkodás)
	A gazdaság fejlesztése a fenntartható fejlődés következményei szerint		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése Hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város
	A versenyképesség fenntartható erősítése		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Fenntartható termelési eljárások és fogyasztási szokások		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Az energiagazdálkodás átalakítása		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése (Energiahatékonyság és klímavédelem)
Fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése Hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város	

Gazdasági szabályozás	0	Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
-----------------------	---	---

Kapcsolat a Nemzeti Vidékstratégiával
 A Nemzeti Vidékstratégia (tárgyából kifolyólag) kevesebb ponton érintkezik Budapest Területfejlesztési Koncepciójával, viszont a vidékfejlesztés jövőképében fontos szerepet játszó, és a horizontális célok között megjelenő „város-vidék kapcsolatok” összhangban van jelen dokumentum célrendszerével. A város és vidéke egymásrataltságának tudatosítása, harmonikus egyenlőségen, kölcsönösségen alapuló kapcsolatának helyreállítása, térségi együttműködések fontos célt képeznek, mely át kell, hogy szője az elkövetkező fejlesztéseket.

KAPCSOLAT A BUDAPEST 2030 HOSSZÚ TÁVÚ VÁROSFELJESZTÉSI KONCEPCIÓVAL

A területfejlesztési koncepció javaslata megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, mely a városfejlesztési koncepció célkitűzéseinek megvalósulására kitűzött időtávval megegyezik, így a két dokumentumban megfogalmazottak megegyeznek. A két koncepció átfogó céljai bár eltérő időtávra szólnak – a VFK 2030-ra, a BTFK 2020-ra kormányrendelet meghatározása alapján –mivel a jövőkép elérésének útja nem lehet különböző, ezért az átfogó célok is megegyeznek.

A BTFK 2020-ra előirányzott célállapotát a stratégiai célokban fogalmazza meg, melyek szintén igen szoros kapcsolatban állnak a városfejlesztési koncepció céljaival. A dokumentumok céljainak nem tökéletes megfeleltetése a különböző tervi műfajokból (a területfejlesztési koncepció a területiséget helyezi előtérbe) és az időtávok eltéréséből adódik.

VFK/ BTFK

	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSZTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
I. KEZDEMÉNYEZŐ VÁROSFELJESZTÉS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓
II. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE A TÉRSÉGBEN ÉS ORSZÁGOSAN	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0
III. EGYSÉGES BUDAPEST	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0
IV. BUDAPEST NEMZETKÖZI SZEREPKÖRÉNEK ERŐSÍTÉSE	✓	✓	✓	✓	0	0	✓	✓	0
V. EGÉSZSÉGES KÖRNYEZETI FELTÉTELEK MEGTEREMTÉSE	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	0
VI. KLÍMAVÉDELEM ÉS HATÉKONY ENERGIAFELHASZNÁLÁS	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	0
VII. EGYEDI VÁROSKARAKTER ÉRTÉKALAPÚ MEGŐRZÉSE ÉS FEJLESZTÉSE	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓
VIII. DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓
IX. HATÉKONY ÉS KIEGYENSÚLYOZOTT VÁROSSZERKEZET – KOMPAKT VÁROS	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓
X. A BARNAMEZŐS TERÜLETEK A VÁROSFELJESZTÉS CÉLTERÜLETEI	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

XI. INTELLIGENS MOBILITÁS								0	0
XII. TUDÁS-, KÉSZSÉG- ÉS ZÖLDALAPÚ GAZDASÁGFEJLESZTÉS								0	0
XIII. ÖNNFENNTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER								0	
XIV. A KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FEJLESZTÉSE	0	0	0		0		0		
XV. HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁSA		0	0	0		0	0		
XVI. IGÉNYELHEZ IGAZODÓ, RUGALMAS LAKÁSSTRUKTÚRA MEGTEREMTÉSE		0	0	0		0	0		
XVII. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ ÉS AKTÍV TÁRSADALOM	0	0	0		0		0		

jelmagyarázat:

szoros, erős kapcsolódás a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció célok között

kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

0 nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

VI. A FEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

Budapesten speciális helyzete miatt a területfejlesztés és a településfejlesztés a megyékhez képest szorosabban függ össze, mivel az érintett közigazgatási terület teljesen azonos. Az eszköz- és intézményrendszer sem tud különválni, kivételt képeznek a főváros területén túlmutató, partnerségi együttműködést feltételező intézmények.

Jelen koncepció kidolgozása és egyeztetése időszakában – a Kormány által meghatározott irányelvek figyelembevételével – zajlik az országos- és a megyei szintű hosszú távú fejlesztési dokumentumok kidolgozása és egyeztetése is. Ezen dokumentumok elfogadása után kerül majd sor Magyarország és az Európai Unió megállapodására a fejlesztési célok megvalósítását szolgáló fejlesztési források biztosításáról, a koncepciók alapján a későbbiekben kidolgozásra kerülő fejlesztési programok támogatásáról, finanszírozásáról és válik ismertté az új végrehajtási struktúrák (ITI – Integrált Területi Beruházások, CLLD – térségi integrált közösségvezérelt programok) bevezetésének módja és részletes feltételrendszere. A koncepció és az operatív program végrehajtásával kapcsolatos intézményrendszer is ezek ismeretében határozható meg véglegesen.

A koncepció a város minden lakójának érdekeit szolgálja, ezért a koncepcióban és az erre épülő későbbi programokban érdekelt és végrehajtásában közreműködő szereplők (felelősök) összehangolt cselekvését igényli. A koncepcióra épülő programokban meg kell határozni a tervezett intézkedések végrehajtásáért felelős intézményeket, felelősöket.

Előzetes javaslat szerint az alábbi szervezetek lehetnek alkalmasak a feladatok ellátására:

1. A Fővárosi Önkormányzat esetében a megfelelő forrásfelhasználás szempontjából ki kell emelni a Projektmenedzsment Főosztályt, melynek szakmai felügyeletét a Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda látja el.

A Projektmenedzsment Főosztály szervezete három egységből áll: a Pályázatkezelési Osztályból, a Projektmegvalósítási Osztályból és a Brüsszeli Képviselőből.

- Pályázatkezelési Osztály a szakmai főosztályokkal együttműködve előkészíti a Fővárosi Önkormányzat európai uniós források felhasználásával megvalósítani kívánt projektjeire benyújtandó pályázatokat.
- A Projektmegvalósítási Osztály a támogatási szerződések megkötése után, a szakmai főosztályokkal együttműködve ellátja a projektek végrehajtásával összefüggő feladatokat, előkészíti az európai uniós támogatásból megvalósuló projektek támogatási szerződésmódosításaira vonatkozó közgyűlési előterjesztéseket.
- A Brüsszeli Képviselő ellátja a Főváros képviselőt Brüsszelben az uniós intézmények felé, előkészíti a Főváros európai uniós szakpolitikákat érintő állásfoglalásait.

2. Mivel Budapest csak partnereivel (köztük a térségi partnereivel) együtt lehet sikeres, a szükséges együttműködési platformokat, intézményeket létre kell hozni.
3. A koncepció végrehajtásában fontos szerepet töltenek be a fővárosi közszolgáltató cégek, a projektek generálása, kidolgozásának szakmai koordinációja és a végrehajtás területén egyaránt.
4. A Budapesten belül megvalósítandó célok érdekében ágazat –közi, az egyes, de több szempontból kapcsolódó ágazati stratégiákat, intézkedéseket koordináló, a koncepcionális irányelvek ágazati fejlesztésekben történő megjelenését biztosító intézmények működtetése is javasolt. Ez pl. különösen fontos lehet a környezeti (természeti) erőforrások védelmével kapcsolatban, mert a legtöbb környezetvédelmi probléma összetett és szerteágazó jellege miatt, a lakosság, a gazdasági szervezetek több érdekcsoportját érinti és a megoldásukhoz is általában különböző típusú eszközök keverékét kell alkalmazni. Javasolt a döntéselőkészítést megelőző tanácsadó, illetve a tervezett intézkedéseket véleményező testületeket is felállítani (mint például a Főváros Környezeti Programjában is szereplő Fővárosi Zöld Tanács létrehozása). Az ilyen jellegű szervezeteknek különösen nagy szerepe lehet abban, hogy az elsődlegesen nem környezetvédelmi intézkedésekben is azonosítani tudja a környezeti szempontokat, környezeti követelményeket tudjon beépíteni az intézkedésekbe, ezekre javaslatokat tudjon tenni.

A város- és területfejlesztési feladatok megvalósításához szükség van azzal adekvát **stratégiai város- és területfejlesztő szervezetre** is. (lásd részletesebben: 1.1 A Város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése) A stratégiai szervezet működésének célja a stratégiai jelentőségű fejlesztési döntések egyeztetése, a források felhasználásának irányítása. Tagjai: állam, Fővárosi és kerületi önkormányzatok, érdekelt agglomerációs települések képviselői. Operatív feladatok indikatív köre: források feltárása, felhasználása, fejlesztési pénzalap(ok) működtetése, partnerek bevonása, projektszervezés, fejlesztők, beruházók helyzetbe hozása, rugalmas alkalmazkodás biztosítása, a stratégia és a projektek megvalósulásának monitoringja, kommunikáció, marketing, stb. A nagyobb projektek esetében város- vagy ingatlanfejlesztő társaságok működtetése is szükséges. A város- és területfejlesztés szempontjából kiemelt fontosságú, hogy létrejőjenek fejlesztést szolgáló, tematikus (ágazatok), illetve terület-specifikus pénzügyi alapok. A létrehozandó budapesti város- és területfejlesztési alap(ok) rendeltetésének fő motívuma, hogy a Főváros gazdasági ereje kölcsönhatásban legyen a budapesti és agglomerációs gazdasággal, és fenntartható módon, hosszútávon biztosítsa a kezdeményező szerepkör forrásháttérét.

A város- és területfejlesztési alap(ok) ágazati/területi fókuszát, a működés részletes feltételeit – többek között a kapcsolódó intézményrendszer biztosítását – az európai uniós források opcionális bevonásának részletes elemzése mellett lehet meghatározni. Az uniós források mellett meg kell vizsgálni a további forrásbevonási lehetőségeket. A város és területfejlesztési alapok – indikatívan – a következő bevételi sémára és forrásbevonási lehetőségekre épülhetnek:

1. *Kezdő tőke* létrehozása az intézményrendszer felállítása, mozgásterének kialakítása céljából.
Források: állami, fővárosi, önkormányzati, egyéb (pl. kötvény, vagyontértékesítés).
2. *Állandó, normatív típusú bevételek* a stratégiai folyamat fenntartása érdekében.
Források: 1) a közszféra (állam, fővárosi és települési önkormányzatok) költségvetéseinek vagy adóbevételeinek meghatározott százaléka, 2) díjak, építési jogok hányadai, 3) egyéb.
3. *Gazdálkodói, „üzleti” típusú bevételek*, mert a stratégia megvalósítása együttélést követel a piaci körülmények változásával.

Források: ingatlangazdálkodás, hasznosítási díjak, osztalék, részesedés, beruházások normatív jellegű város-, vagy infrastruktúra-fejlesztési hozzájárulásai, közberuházások területfelértékelő hatásából származó részesedés, kiadványok és rendezvények bevételei, üzletész hozamok, stb.

A Fővárosi Önkormányzat kezdeményező, illetve koordinációs szerepét a területhasználat vonatkozásában is érvényesíteni szükséges, hogy a város- és területfejlesztő erőket a legjobb helyzeti energiával és sajátosságokkal rendelkező területekre összpontosítsa, akkor is, ha ott tulajdonnal nem, vagy csak korlátozott mértékben rendelkezik. A célterületekre történő forráskoncentráció az utóbbi esetekben a kerületekkel, az agglomerációs településekkel és a tulajdonosokkal történő partneri együttműködéssel, szervezéssel, városrendezési eszközökkel, anyagi hozzájárulással (pl. a város- és területfejlesztési alap révén), valamint a befektetésösztönző szolgáltatások nyújtásával érhető el.

VII. A TERVEZÉSI FOLYAMAT, A TÁRSADALMASÍTÁS ÉS LEGITIMÁCIÓ LEÍRÁSA

A partnerségi terv a szereplők bevonására, konzultációjára épülő érdemi kommunikációt megtervező, ütemező műfaj, mely a döntési folyamat egészét végigkíséri. A partnerséghez szükséges a szereplők közös feladatmegoldási szándékának szem előtt tartása, valamint a komplex gondolkodás, a másik fél, mint „partner” szempontjainak figyelembe vétele.

A VFK tervezésének megkezdése néhány hónappal megelőzte a BTFK készítését. A szűkös határidő és a két terv területi, valamint a bevonható szereplők azonossága miatt a két koncepció helyzetelemzési fázisának partnerségi rendszere is azonos volt. Így a Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója mentén folyó érdemi kommunikáció került beépítésre a területfejlesztési koncepció helyzetelemzési munkarészébe.

A területfejlesztési koncepció helyzetelemzését a Fővárosi Közgyűlés 2012. november 28-án a 2617/2012. érdemi határozattal elfogadta, úgy döntött, hogy a Budapest területfejlesztési koncepciójának helyzetelemzése megfelel a további tervezés alapjául.

A javaslati munkarész előtt elvált a két terv (VFK és BTFK) társadalmassági és legitimizációs folyamata, mert a területfejlesztési koncepcióval kapcsolatban a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet írja elő a lefolytatás részletes menetrendjét, míg a VFK-hoz az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvénynek a 2011-ben hatályos vonatkozó, véleményeztetésre vonatkozó előírásai tartoztak. A területfejlesztési és a városfejlesztési tervek véleményeztetési eljárása különböző.

A VFK javaslata (*Budapest 2030 – hosszú távú városfejlesztési koncepció* címmel) időközben elkészült, 2013. április 24-én a Fővárosi Közgyűlés a koncepciót elfogadta. A hozzá kapcsolódó széleskörű egyeztetés során elhangzott érdemi észrevételek figyelembevétele mentén készült jelen területfejlesztési dokumentum is.

A területfejlesztési koncepció partnerségének **célcsoportjai**:

- a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében felsorolt véleményezésre jogosult szervek:
 - az Országos Területfejlesztési Tanács,
 - a miniszterek,
 - az országos önkormányzati érdekszövetségek,
 - az érintett térségi fejlesztési tanácsok,
 - az érintett megyei jogú városok önkormányzata (Budapest Főváros Önkormányzata és kerületi önkormányzatok),
- a szomszédos települések,
- vállalkozások és egyéb gazdasági szervezetek,
- társadalmi szervezetek, érdekképviseletek,
- a főváros lakossága,
- egyéb kulturális, tudományos szervek.

A társadalmi egyeztetés a következő két csoportra bontható, a tervezési folyamatnak megfelelően:

1. helyzetfeltárás, helyzetértékelés,
2. koncepcióalkotás, célrendszer kidolgozása.

A helyzetfeltáró- és értékelő szakaszban – a VFK készítését megelőzően – részletes adat- és információgyűjtésre, valamint előzetes egyeztetések megtartására került sor, amelyek folyamán beérkezett vélemények kerültek e munkarészben felhasználásra.

- Kapcsolatfelvétel az érintett partnerekkel (Budapest kerületeinek felkérése az együttműködésre, minisztériumok felkérése az együttműködésre, fővárosi főosztályok felkérése az együttműködésre és folyamatos egyeztetés);
- Előzetes véleménykérés (VFK eljárásában – az Étv. 9. § (2) bekezdés alapján);
- Szakmai és véleményező fókuszcsoporthoz felállítás;
- Fórumok és műhelymunkák szervezése (Helyzetértékelő fókuszcsoporthoz tematikus fórumok szervezése);
- Részvétel szakmai fórumokon – a munkafolyamat ismertetése;
- Lakossági reprezentatív kérdőív elkészítése és annak eredményeinek feldolgozása.

A **konceptióalkotás, a javaslattevő folyamat** jelenleg zajlik. A helyzetelemzésre és értékelésre alapozott koncepció tartalmának érdemi egyeztetése folyik, a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően 2013. májusban került kiküldésre az érintettek részére a dokumentum.

A terv egyeztetését a területi terv kidolgozásáért felelős szerv (Budapest Főváros Önkormányzata) végzi.

Az egyeztetési folyamat alábbi szakaszai lezajlottak:

- A Budapest Területfejlesztési Koncepció Egyeztetési anyaga a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (<http://infoszab.budapest.hu:8080/Hirdetmenyek.aspx>) 2013. május 9-én került közzétételre.
- A területfejlesztési koncepció dokumentációja véleményezésre megküldésre kerül az egyeztetésben résztvevők részére, valamint társadalmi egyeztetés céljából közzétették a TeIR-ben. (<http://www.terport.hu/teruletfejlesztes/megyek/fejlesztesi-dokumentumok/konceptciok/budapest>), (2013. május).
- A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően **bevont szereplők** a következők:

ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI TANÁCS	Pest Megye Önkormányzata	dr. Szűcs Lajos Pest Megye Közgyűlésének elnöke
MINISZTEREK	Belügyminisztérium Emberi Erőforrások Minisztériuma Honvédelmi Minisztérium Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Külgügyminisztérium	Nemzetgazdasági Minisztérium Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal
ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZATI ÉRDEKSZÖVETSÉGEK	Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége Magyar Faluszövetség	Megyei Jogú Városok Szövetsége Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (MÖOSZ) Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ)
AZ ÉRINTETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI TANÁCSOK	Fővárosi Agglomeráció Önkormányzati Társulás	
AZ ÉRINTETT, MEGYEI JOGÚ VÁROSOK, ÖNKORMÁNYZATOK	Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Budakalász Város Önkormányzata Budakeszi Város Önkormányzata Budaörs Város Önkormányzata Csömör Nagyközség Önkormányzata Diósd Község Önkormányzata Dunaharaszti Város Önkormányzata Dunakeszi Város Önkormányzata Ecsér Község Önkormányzata Önkormányzata Fót Város Önkormányzata Gyál Város Önkormányzata Halásztelek Város Önkormányzata	Érd Megyei Jogú Város Kistarcsa Város Önkormányzata Maglód Város Önkormányzata Nagytarcsa Község Önkormányzata Pécel Város Önkormányzata Remeteszőlős Község Önkormányzata Solymár Nagyközség Önkormányzata Szigetmonostor Község Önkormányzata Törökbálint Város Önkormányzata Üröm Község Önkormányzata Vecsés Város Önkormányzata Gödöllő Város Önkormányzata Szentendre Város Önkormányzata
AZ ÉRINTETT KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK	Budapest I. kerület Budavári Önkormányzata Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat	Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Budapest Főváros XIX. kerület Kispest Önkormányzata Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata
 Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat
 Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerületi Önkormányzat
 Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata

- A területfejlesztési koncepció esetén a véleményezésre 45 napot kellett biztosítani.
- A véleményezési eljárás során felmerült tartalmi kérdések beépítésre, egyeztetésre kerültek, tervezői válaszokkal a dokumentáció részét képezik a továbbiakban. Széleskörű társadalmi és szakmai tájékoztatás.
- Fórumok és műhelybeszélgetések szervezése (Fókuszcsoportok számára szervezett kooperatív műhelytalálkozók, szakmai rendezvényeken az elkészült koncepció bemutatása). (lásd. mellékletek)
 - a. Főépítési fórum (FUGA, 2013. június 3.)
 - b. Civil-, szakmai fórum (FUGA, 2013. június 4.)
 - c. Stratégiai munkacsoport (FPH, 2013. június 27.)
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 43. § (4) és (5) bekezdése alapján, a Korm. rendelet 9. § (1) és (2) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alapján a megyei területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program készítéséhez kötelező környezeti értékelést magában foglaló környezeti vizsgálat folytatása lezajlott.
- A Budapest Területfejlesztési Koncepció 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti stratégiai környezeti vizsgálata (a továbbiakban: SKV) tematikájának egyeztető tárgyalása 2013. szeptember 30-án került megtartásra.
- Az SKV megküldésre kerül a környezet védelméért felelős szervezeteknek, valamint társadalmi egyeztetés céljából közzétették a TeIR-ben ([http://www.terport.hu/teruletfejlesztes/megyek/fejlesztési dokumentumok/koncepcioik/budapest](http://www.terport.hu/teruletfejlesztes/megyek/fejlesztési_dokumentumok/koncepcioik/budapest)) (2013. november) és
- a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (<http://infoszab.budapest.hu:8080/Hirdetmenyek.aspx>) közzétételre került. (2013. október 30.)

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG	1447 Budapest, Pf. 541. 1072 Budapest, Nagydíófa utca 11.	Dolla Eszter	igazgató
DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG	1525 Budapest, Pf. 86.	Füri András	igazgató
BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZAKIGAZGATÁSI SZERVE	1550 Budapest Pf.: 203. 1138 Budapest, Váci út 174.	Dr. Homor Zsuzsanna	fővárosi és megyei tisztifőorvos
BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL VÁROSÜZEMELTETÉSI FŐOSZTÁLY	1052 Budapest, Városház u. 9-11	Dr. Horváth Béla István	főosztályvezető
BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL	1056 Budapest, Váci u 62-64.	dr. Sersliné Kócsi Margit	állami főépítész
PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁGA	2100 Gödöllő, Kottán Sándor u. 3. 2101 Gödöllő Pf.: 431.	Klemencsics András	vezető
PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL NÖVÉNY- ÉS TALAJVÉDELMI IGAZGATÓSÁG	2100 Gödöllő, Kottán Sándor u. 3.	Tóth Ágoston	igazgató
BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALÁNAK FÖLDHIVATALA	Budapest, Sas utca 19.	Borsay Tamás	hivatalvezető
MAGYAR Bányászati és Földtani Hivatal BUDAPESTI Bányakapitány	1591 Budapest, Pf. 310 1145 Budapest, Columbus u 17-23.	Dr. Szabados Gábor	bányakapitány
ORSZÁGOS Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága	1097 Budapest, Gyáli út 2-6.	Dr. Kulcsár György	főigazgató
BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI OSZTÁLY	1051 Budapest Sas utca 19.	Okrutay Miklós	osztályvezető
ORSZÁGOS KÉMIAI BIZTONSÁGI INTÉZET	1437 Budapest, Pf. 839	Dr. Major Jenő	főigazgató
FŐVÁROSI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG	1149 Budapest Mogoródi út 43.	Varga Ferenc	tű. ezredes igazgató

- Az észrevételek egyeztetése után a kiegészített dokumentáció megküldése a Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály részére. A miniszteri véleményezésre egy hónap áll rendelkezésre a Tftv. 13. § (4) bekezdése alapján.
- Szükség esetén egyeztetési tárgyalás tartása.
- A Fővárosi Közgyűlés várhatóan 2014. februárban rendelettel fogadja el a koncepciót.
- Budapest Főváros Önkormányzata által megküldött, rendelettel elfogadott területfejlesztési koncepciót közzéteszik a Kormány honlapján, valamint a TelR-ben. A főváros honlapján teszi közzé Budapest Főváros Önkormányzata a területfejlesztési koncepciót, valamint megküldi a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszternek.

Budapest Területfejlesztési koncepciója – a többi megye koncepciójával egyetemben – nem kerülhetett elfogadásra az OFTK jóváhagyása előtt. Az OFTK elfogadásra került a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékletként).

A Tftv. módosításra került a 2013. CCXVI. törvény által. A módosító törvény 7.§ (1) bekezdésének megfelelően. 2014. január 1. óta a megyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat területfejlesztési feladatai kiegészültek:

„11. § (1)

a) a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében:

aa) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével – kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve – a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével – a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően,…”.

A területfejlesztési koncepció elfogadásához szükséges kerületi önkormányzatok döntési folyamata 2014. február-áprilisban lezajlott, a kerületek többsége egyetért jelen koncepcióval.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bek. a) aa) rendelkezése alapján a területfejlesztési koncepció elfogadásához szükséges kerületi önkormányzatok támogató döntései:

KERÜLETI EGYETÉRTÉS	Budapest I. kerület Budavári	
	Főváros II. kerületi Önkormányzat	0
	Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata	
	Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat	
	Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat	0
	Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata	
	Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata	
	Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat	0*
	Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata	
	Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat	
	Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata	
	Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat	

Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat	
Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata	
Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat	
Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat	—***
Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata	—
Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat	
Budapest Főváros XIX. kerület Kispest Önkormányzata	
Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata	
Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata	—**
Budapest Főváros XXII. kerületi Önkormányzat Budafok-Tétény	
Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata	—

jelmagyarázat:

támogató döntés

nem érkezett döntés

nem támogató döntés

*

A tárggyal kapcsolatban a főépítési iroda a kerületi testület számára támogató előterjesztést készített elő.

**

Testületi döntés nem volt. Polgármesteri tájékoztató érkezett, miszerint a koncepció nem szolgálja a kerület fejlesztéseit.

Bizottsági döntés született.

A BTFK jóváhagyásának tervezett időpontja így 2014. június.

A helyzetelemzés során lehetett a folyamatban résztvevők értékelésére támaszkodni. Kiemelt fontosságú, hogy a jövőkép és a célrendszer meghatározásában a partnerek véleményei figyelembevételre kerüljenek, konszenzuson alapuló koncepció készítése és elfogadása a cél.

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Helyzetfeltáró- és értékelő fázis

IDŐZÍTÉS	BEVONÁS ESZKÖZE	CÉLCSOPORT (PARTNER)	A BEVONÁS CÉLJA
2012. július 17.	„Teret a térnek és a megyéknek 2014–20” Espon műhelybeszélgetés és Megyei Tervezési Találkozó	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	tájékoztatás, egyeztetés
2012. július 19.	Szakértői megbeszélés a területi tervezési munka megkezdése és az ehhez kapcsolódó keretmegállapodás megkötése	NFM, Pest megyei Önkormányzat, Pro Régió Ügynökség, FPH	a területfejlesztési koncepció indításának szakmai, minőségbiztosítási hátterének egyeztetése
2012. szeptember 4.	Megyei Területfejlesztési Koncepció készítéséhez TEIR képzés	VÁTI Nonprofit Kft.	a készülő megyei koncepciók térinformatikai oktatása az egységesség érdekében
2012. november 12.	Szakmai konferencia,	Pest Megye Önkormányzat szakértői munkacsoportja a a –és a megye társadalmi-gazdasági és civil képviselői	kapcsolódó szakmák képviselőinek véleményének megismerése, társadalmiasítás
2012. október 17.	„Szociális városrehabilitáció – lehetőségek, irányelvek, jó gyakorlatok” c. szakmai műhelyvita	Belügyminisztérium az Európai Városi Tudáshálózat magyar nemzeti fókuszpontja	a szociális városrehabilitáció fontossága
2012. október	írásban megküldött területfejlesztési koncepció helyzetelemzésének	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	állásfoglalás kérése, minőségbiztosítás
2012. november 26.	Tervezői egyeztetés	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Fejlesztési Koordinációs Főosztálya; FPH	egyeztetés az állásfoglalással kapcsolatban, szakmai hozzászólások pontosítása
2012. november	írásban megküldött területfejlesztési koncepció helyzetelemzésének véleményezése	Pro Regio	állásfoglalás kérése, minőségbiztosítás

Javaslattevő és jóváhagyási fázis

IDŐZÍTÉS	BEVONÁS ESZKÖZE	CÉLCSOPORT (PARTNER)	A BEVONÁS CÉLJA
2012. december 13.	Megyei Fórum Találkozó II.	NTH	a további tervezés menetének egyeztetése
2013. január 15.	személyes egyeztetés	Pro Regio képviselőjével	útmutatóval kapcsolatos, a tervezés folyamán felmerült kérdések tisztázása
2013. február 08.	előzetes dokumentum megküldése írásban és személyes egyeztetés	Pest megye területfejlesztési koncepciójának tervezői, valamint a Pest Megye Önkormányzatának képviselői	a tervezés összehangolása, célrendszerek egyeztetése, szakmai megalapozottság
2013. február 14.	írásban megküldött előzetes célrendszer szakmai véleményezése	Pro Regio	a célrendszer szakmai véleményezése
2013. április	írásban megküldött előzetes célrendszer véleményezése	NTH	állásfoglalás kérése, minőségbiztosítás
2013. május	írásban megküldött anyag (teljes dokumentáció) szakmai véleményezése	218/2009. (X.6.) Korm. rendeletben felsorolt érintettek	szakmai véleményezés
2013. május	írásban megküldött teljes dokumentáció szakmai véleményezése	NTH	állásfoglalás kérése, minőség biztosítás
2013. május	Területfejlesztési koncepció tervezet társadalmi közzététele (TEIR-ben és a főváros honlapján)	lakosság	Budapest területfejlesztési koncepciójának nyilvános közzététele
2013. június 03.	I. fórumok, egyeztetések	főépítészek	véleményezés
2013. június 04.	II. fórumok, egyeztetések	társadalmi szervezetek, érdekképviseletek, egyéb kulturális, tudományos szervek	véleményezés
2013. június 27.	Stratégiai Munkacsoport megbeszélés	Stratégiai Munkacsoport	véleményezés
2013. szeptember 30.	2/2005 (I.11.) Korm. rendelet szerinti SKV vizsgálat tematikájának elfogadása	környezet védelméért felelős szervek	véleményezés
2013. okt. 30 – 2013. dec. 2.	SKV Nyilvánosság biztosítása (TEIR-ben és a főváros honlapján)	lakosság	nyilvános közzététel
<i>tervezet:</i>			
2013. december	A beérkező vélemények és az SKV alapján véglegesített koncepció megküldése NGM/TFT + BTFK minőségbiztosítás (30 nap)	Közgyűlés	miniszteri véleményezés
2014. június	A dokumentum jóváhagyása (Föv. Kgy.)	NGM TFT	jóváhagyás
<i>döntés utáni tájékoztatás</i>			
2014. július	vélemények minősítése, átvezetése után elfogadás (Föv. Kgy.) és közzététel a főváros honlapján	lakosság	jóváhagyott Koncepció közzététele
2014. július	dokumentáció megküldése Területfejlesztési koncepció közzététele (TEIR-ben és a főváros honlapján)	a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter	tájékoztatás

VIII. FOGALOMTÁR

KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	
BUDAPEST ÉS VÁROSTÉRSÉGE, VÁROSTÉRSÉG, FUNKCIONÁLIS VÁROSTÉRSÉG	a főváros és vele együtt élő környezete együtt alkotja a budapesti funkcionális várostérséget. A főváros és várostérsége szoros funkcionális kapcsolata a lakó-munkahelyi kapcsolatoktól, az ebből következő közlekedési kapcsolatoktól a foglalkoztatáson, az oktatáson, az egészségügyi ellátáson, a műszaki infrastruktúra rendszerek kapcsolatain, valamint a rekreáció át a környezetvédelemig a mindennapi élet majd minden területét érinti.
AGGLOMERÁCIÓ, BUDAPEST ÉS AGGLOMERÁCIÓJA	Budapest és agglomerációja törvényben megfogalmazott terület. A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény (BATrT) meghatározza a keretfeltételeket az agglomerációval érintett települések településrendezési eszközeinek készítéséhez, illetve módosításához. A Budapesti agglomeráció a fővárost és 80 városkörnyéki agglomerálódó települést – közte 31 várost – magában foglaló, – múltjában, jelenében és jövőjében – egymáshoz sok szállal kapcsolódó, egymásra utalt térség.
HATÉKONY VÁROSSZERKEZET – KOMPAKT VÁROS	
VÁROSKÖZPONT - FŐKÖZPONT	a város belső, legfrequentáltabb, legfunkciógazdagabb, kiváló elérhetőséggel rendelkező területe, mely nemzetközi, országos, agglomerációs, és városon belüli vonzeróval is bír és alapvetően a minőségi funkcióknak és szolgáltatásoknak nyújt teret.
VÁROSKÖZPONT Kiemelt NAGYKÖRŰTI HELYSZÍNE	a jelenlegi városközpont peremén lévő, a városközponttól elvárható kiemelt funkciókkal rendelkező találkozóhely, tér, tájékozódási pont, mely kiváló elérhetősége révén egyszerre szolgálja a városközpontot, és a teljes várost, és amely a városközpont térbeli fejlődésének kiinduló pontjaként jelentkezik.
MELLÉKKÖZPONT	kiváló szerkezeti pozíciójú, a fontosabb városi funkciókat általában magába foglaló, akár több kerület, nagyobb városrész és az egyes agglomerációs szektorok kiszolgálásában is meghatározó, a városközpontot tehermentesítő terület, mely kötőpályás kapcsolatai révén jelentős átszállópontként is szolgál.
KIEMELT JELENTŐSÉGŰ HELYI KÖZPONT	jellemzően saját, vagy több szomszédos kerületet, agglomerációs települést is részben ellátó kiemelt helyszín, mely a helyi közszolgáltatásban, alapellátásban meghatározó, általában rendelkezik kötőpályás kapcsolattal, így vonzaskörzetéből könnyen elérhető.
JELENTŐS HELYI KÖZPONT	több összetartozó lakóterület alapellátását kiszolgáló, de nagyobb területi jelentőséggel általában nem, vagy csak részben rendelkező hely, melyek közlekedési kapcsolatai révén vonzaskörzetében az átszállási pontok alsó szintjét szolgálja.
LOKÁLIS KÖZPONT	összetartozó lakóterület (lakótelep, szomszédosági egység) alapvető ellátását szolgáló terület, mely a vonzaskörzetében lévő lakóterületekről gyalogosan, vagy néhány buszmegállónyi távolságból elérhető.
KERESKEDELMI KÖZPONTOK	jelentős kereskedelmi létesítmény (hipermarket, bevásárlóközpont), melyhez egyéb városi funkció jellemzően nem társul, főként csak busszal, vagy azzal is nehezen érhető el, ezért elsődlegesen a gépjárművel való megközelítésre alapozott.
TEMATIKUS TERÜLETEK	a városban olyan speciális presztízfunkcióit (kultúra, szabadidő, kutatás, oktatás) betöltő helyszín, mely összvárosi, térségi, vagy akár nemzetközi szinten is jelentős, ezért nagy vonzeróval bír.
TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ KÖZPONT	az agglomerációban meghatározó, funkciójában térségi szerepet vállaló városi rangú település (Szentendre, Vác, Gödöllő, Érd, Budaörs).
KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TELEPÜLÉS	jellemzően nagyobb, szektorálisan is meghatározó település, mely funkcionálisan több más települést is kiszolgál.
SZOMSZÉDSÁGI EGYSÉG	olyan egybefüggő lakóterület, melyet erős elválasztó hatású szerkezeti elemek határolnak el a többi szomszédosági egységtől (pl. vasút, patak, gyorsforgalmi út stb.), ezért kevés kapcsolódási ponttal rendelkezik, mely az együttműködő képességét megehezíti, kiszolgálása többlettárral jár.
A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	
BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK	a növényzettel borított felület, azaz a zöldfelület, illetve a szabad vízfelület, amelyek fizikai és fiziológiai folyamatokkal szabályozottan hatnak a környezetükre.
ZÖLDFELÜLET INTENZITÁS ÉRTÉK	a zöldfelület intenzitás érték adott területre eső összes zöldfelület (növényzettel fedett felület) területi kiterjedését és borítottsági minőségét kifejező mutatószám százalékban megadva.
BEÉPÍTETT ENERGIA	egy épület megépítéséhez szükséges építőanyagok nyersanyagainak kitermeléséhez, feldolgozásához, előállításához, az építőanyag helyszínre szállításához és beépítéséhez szükséges összes energia mennyisége.
KOGENERÁCIÓS ERŐMŰ VÁROSI HŐSZIGET	olyan erőmű, melyben a fűtési célú hőenergia előállítása az elektromos energiatermeléssel kapcsolatban történik
	a városi mikroklímában megfigyelhető magasabb felszíni és levegőhőmérséklet a környező, területekhez képest
BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	
MODAL-SPLIT ARÁNY	a gépjárművel megtett utazások számán belül, a közösségi közlekedéssel megtett utazások és a személygépjárművel megtett utazások aránya.
INTERMODÁLIS KÖZPONT	a főváros átmeneti zónájának területén elhelyezkedő, a városközpont tehermentesítésében jelentős szerepet játszó olyan városi intermodális csomópont, mely egyben a város központrendszerének is fontos eleme. A közösségi közlekedési kapcsolatrendszer tekintetében a városközpont irányában metró vagy regionális gyorsvasúti, a várostérséggel vasúti vagy regionális gyorsvasúti (HÉV) kapcsolattal, továbbá a környező városrészek (vagy kisebb területek) kapcsolatának biztosítására haránt irányú villamos és/vagy jelentős autóbussz elérési lehetőségekkel rendelkezik. A központ ugyanakkor megfelelő főúthálózati kapcsolatokkal is bír.

BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	
KÖZSZOLGÁLTATÁS	a főváros területén működő vagy fővárosi fenntartásban lévő minden oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális vagy sport szolgáltatás, illetve a lakosság által igénybe vett önkormányzati ügyintézési terület és -felület.
SPECIÁLIS IGÉNYŰ EMBEREK	valamely társadalmi kisebbség tagjai, akik koruknál, egészségi állapotuknál, körülményeiknél fogva támogatás nélkül nem érik el, vagy nem tudják igénybe venni a szolgáltatásokat (fizikai és/vagy infokommunikációs akadálymentesítést igénylők), továbbá valamely olyan társadalmi kisebbség tagjai, akik valamilyen kulturális vagy vallási előírás miatt csak speciális körülmények között tudnak egy-egy szolgáltatást igénybe venni, illetve mindazon egyéb személyek, akiknek a közszolgáltatásban nyújthatókon túlmenő, egyéb igényeik vannak.
ATIPIKUS MUNKAÉVÉZÉSI FORMA	részmunkaidő, távmunka, projektorientált munkavégzés.
CSR TEVÉKENYSÉG	(az angol corporate social responsibility alapján CSR) a társadalmilag felelős tevékenységek vállalatok, szervezetek esetén. Társadalmi felelősségvállalás, vállalati felelősségvállalás, továbbá minden olyan rendszerezett vállalati tevékenység, amely a cégek társadalommal kapcsolatos felelősségvállalását tükrözi, illetve ennek kifejezését, tudatosítását, kommunikálását szolgálja.
GENERÁCIÓK KÖZÖTTI TÁRSADALMI MOBILITÁS	(intergenerációs mobilitás) során a gyerekek a szülők pozíciójához képest magasabb/alacsonyabb társadalmi pozícióba jut.
KOMPETENCIA MEGFELELTETÉS	ALAPÚ A képességstruktúra elemei: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alapképességek:</i> írás, olvasás, számtani műveletek elvégzése, megértés, beszéd; • <i>gondolkodási képességek:</i> kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelés; • <i>személyes minőségek:</i> felelősség, önértékelés, együttműködés, tisztesség, őszinteség.
MIGRÁCIÓ	a térbeli mobilitás mindkét formája, mely a határokon belüli, ún. településközi, és a határokon átvivő nemzetközi migrációra egyaránt vonatkozik. A nemzetközi migráció útján érkezők jelentik a letelepedő bevándorlókat, akik végleges, több éves szándékkal élnek itt, és azok, akik érkezési szándékuknak megfelelően (munkavégzés, tanulás, befektetés, család, egészség) több hónapot, évet élnek itt.
MOBILITÁSI HAJLANDÓSÁG	költözés, vándorlás, azaz az állandónak tekintett lakóhely térbeli megváltoztatása.
RUGALMAS TÉRBELI EGYEZTETÉS	a munkavállalói kereslet és a munkaadói kereslet térbeli egyeztetése pl. ingázás, vagy átmeneti lakhatási megoldás támogatásával. A munkák térbeli szervezése telephelyek vagy fiókok szintjén. Pl.: távmunka, virtuális munkavégzés, call centerek, E-kereskedelem, E-tanulás, E-önkormányzat.
SILVER ECONOMY	„ezüst gazdaság”, mely a nyugdíjas életkorúak megváltozott fogyasztási szokásaira, ezzel összefüggésben a módosult szolgáltatási és lakhatási igényeire alapul. Mindez kihat a kereskedelemre, köztük a turizmusra, átmeneti egyéni vagy intézményes elhelyezésre, és természetesen az egészségügyre, a rekreációra. Annak érdekében, hogy az EU irányelvnek megfelelően az aktívan megélt évek száma minél több legyen, az „ezüst gazdaságban” olyan vonatkozásokat is működtetnek, mint a szenioratanulás, mellyel elősegítik az idősebb generációk bekapcsolódását az információs társadalom szolgáltatásaiba (pl. PC írástudatlanság felszámolása).
„SLOW DOWN” VÁROSFELJESZTÉSI SZEMLELET	kiegészítője a városok fő áramlási vonalainak, ahol a tömegközlekedés, a nagytávolságú átvivő mozgások vannak: lassítást jelent minden leírt értelemben.
SZOMSZÉDSÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS	a helyi kezdeményezésnek az a fajtája, amely a szűkebb lakókörnyezetben, a lakosság kezdeményezésére indul egy helyi szükséglet kielégítésére vagy probléma megoldására. Kiegészülhet civil és egyházi szervezetek, az önkormányzat és a forprofit szféra helyben jelen lévő tagjainak támogatásával. Alkalmos az állampolgári öngondoskodás és felelősség felkeltésére és támogatására.
TÁRSADALMILAG TEVÉKENYSÉGEK	FELELŐS az egyén, a közösségek, a gazdasági szervezetek illetve az intézmények tevékenysége, amellyel általános, mindenkit érintő problémákra reagálnak. Az érintett problémákör megjelenhet a környezetvédelem vagy a gazdaság területén, de társadalmi területen is. Tipikus társadalmi területű problémákör a társadalmi kisebbségek integrációjának kérdése, ezen belül pl. a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, segítése, a szegénység kezelése stb. Társadalmilag felelős minden olyan intézkedés, akció, szolgáltatás vagy beruházás, amely a fenti típusú problémák megoldását tudatos, szervezett módon előre viszi.
TÁRSADALMI KISEBBSÉGEK	azok a csoportok, amelyek valamely jellemzőjük, tulajdonságuk révén a társadalomban számbeli kisebbségben vannak, vagy emberi jogi hátrányt szenvednek. A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Ebtv.) védett tulajdonságú csoportokként említi őket.
TÁRSADALMI MOBILITÁS	szó szerint az egyén vagy a család társadalmi helyzete megváltozik. A változás lehet felfelé és lefelé irányuló is.
TRANZFERÁLHATÓSÁG	a globális gazdaság, az üzleti élet terjedésének alapja az emberi erőforrás, a termelés egységes és hatékony terjedése. Ehhez a végzettségek elismerése, ekvivalenciája szükséges, a tapasztalatok átadása, hogy ugyanúgy készüljön minőségileg és hatékonyságban bármilyen, mint ahogy az az anyavállalatnál elindult. Így lehet a márka nevet globalizálni, a feldolgozóipari átrendeződésben az alacsony hozzáadott értékű munkákat a fejlődő világ olcsó munkaerőjének beépítésével megvalósítani, illetve a fejlett világban az export értékű, magas hozzáadott értékű, újdonosságokat és új késztermékeket gyártani.
RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	
KOMPLEX PROGRAM	olyan program, mely fizikai beavatkozásokat, és a társadalmi problémák kezelését célzó (szoft) beavatkozásokat egyaránt tartalmaz.
KÜLÖNBÖZŐ HÁZTARTÁSOK	azok a különböző élethelyzetben lévő háztartások, akik egy lakásban élnek és együtt gazdálkodnak. Ide tartoznak a kor, összetétel, életciklus és anyagi dimenzió szerint eltérő helyzetben lévő háztartások (pl. a gyermek nélküli fiatal pár, a gyermekét egyedül nevelő szülő, a több gyermekes család, vagy az egyedülálló idősebb lakó, stb.). Ezeknek a háztartásoknak éppen helyzetükből adódóan vannak más igényeik a lakókörnyezet és a közvetlen környezetben igénybe vehető szolgáltatások terén.

IX. IRODALOMJEGYZÉK

- ▶ Nemzeti Energiastratégia 2030
- ▶ Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve
- ▶ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve
- ▶ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve

X. MELLÉKLETEK

1. A/ MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSI FÓRUM, MEGHÍVÓ

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- főépítési fórum - FUGA, 2013. június 3. -

Tisztelt Hölgyem / Uram!

Szeretettel meghívjuk Önöket **Budapest Területfejlesztési Konceptió (BTFK)** szakmai fórumára, melyet Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Városépítési Főosztálya rendez **2013. június 3-án a FUGÁban**, (Budapest 1052 Petőfi Sándor u. 5.) **reggel 9:00 órai kezdettel**. A fórum várható időtartama **90 perc**.

ELŐADÓK

Az előadást megnyitja **Finta Sándor** főépítész - Budapest Főváros Önkormányzata, Városépítési Főosztály
A koncepciót összefoglalja és prezentálja **Albrecht Ute** - Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
A rendezvényt moderálja **Mezős Balázs** - Budapest Főváros Önkormányzata, Városépítési Főosztály

PROGRAM

09:10 Köszöntő

09:20 Prezentáció

- **Külső környezet** - kapcsolódás az országos és uniós rendszerekhez
- **Budapest 2030** - a városfejlesztési koncepcióhoz való kapcsolódás; megyéhez való kapcsolódás
- **BTFK célok** - BTFK célrendszerének bemutatása a 9 stratégiai cél mentén

09:40 Kérdések és válaszok

Kávészünet 15'

10:10 A középtávú stratégia lehetséges projektjei - közgyűlés által jóváhagyott Duna Tanulmányterv, illetve a kidolgozás alatt álló "belső városrész" és "bamamezős rehabilitációk" projektek érintőleges bemutatása

A Budapest Területfejlesztési Konceptió Egyeztetési anyaga a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (<http://infoszab.budapest.hu:8080/Hirdetmenyek.aspx>) 2013. május 9-én került közzétételre.

Számítunk részvételére és köszönjük segítő közreműködését! Amennyiben további kérdéseik lennének, kérem, forduljanak hozzám bizalommal!

Üdvözlettel,
Budapest, 2013 május 24.

Finta Sándor, főépítész
Budapest Főváros Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály

mebtzasaból,

Mezős Balázs
városkommunikációs tanácsadó
mezos.balazs@budapest.hu
+36706368903

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal, Városépítési Főosztály

1. B/ MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSI FÓRUM, MEGHÍVOTTAK (BEVONT SZEREPLŐK)

<p>ÉRINTETT TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI SZERVEK</p>	<p>Budapest I. kerület Budavári Önkormányzata Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Budapest Főváros XIX. kerület Kispest Önkormányzata Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata Budafok-Tétény Budapest XXII. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata</p>	<p>Pest megyei települések: Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Budakalász Város Önkormányzata Budakeszi Város Önkormányzata Budaörs Város Önkormányzata Csömör Nagyközség Önkormányzata Diósd Község Önkormányzata Dunaharaszti Város Önkormányzata Dunakeszi Város Önkormányzata Ecser Község Önkormányzata Önkormányzata Fót Város Önkormányzata Gyál Város Önkormányzata Halásztelek Város Önkormányzata Érd Megyei Jogú Város Kistarcsa Város Önkormányzata Maglód Város Önkormányzata Nagytarcsa Község Önkormányzata Pécel Város Önkormányzata Remeteszőlős Község Önkormányzata Solymár Nagyközség Önkormányzata Szigetmonostor Község Önkormányzata Törökbálint Város Önkormányzata Úröm Község Önkormányzata Vecsés Város Önkormányzata Gödöllő Város Önkormányzata Szentendre Város Önkormányzata</p>
<p>ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK</p>	<p>Belügyminisztérium Emberi Erőforrások Minisztériuma Honvédelmi Minisztérium Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Külügyminisztérium Nemzetgazdasági Minisztérium Nemzeti Fejlesztési Minisztérium</p>	<p>Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Budapesti Közlekedési Központ - BKK Kulturális Örökségvédelmi Hivatal BVK</p>
<p>EGYÉB KULTURÁLIS, TUDOMÁNYOS SZERVEK</p>	<p>Szépművészeti Múzeum Fővárosi Levéltár Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Építész Kamara BME Közlekedésmérnöki Kar BME Urbanisztika Tanszék BME Környezetgazdálkodási Tanszék BME Szociológia és Kommunikáció Tsz. Közlekedéstudományi Egyesület Budapesti Corvinus Egyetem Főv. Városfejlesztési és Környezetvédelmi Műhely</p>	<p>MTA Regionális Kutatások Központja Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet Fővárosi Civil Iroda, Civil Szakmai Műhelyek enőkei SEMIX ICOMOS Civitas Egyesület Pro Regio Ügynökség SZIKE MAHOSZ MTA Szociológiai Kutatóintézet</p>

1. C/ MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSI FÓRUM, JELENLÉTI ÍV

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- főépítési fórum - FUGA, 2013. június 3. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Aláírás
KISS ISTVÁN	POLGÁRMESTERI HIVATAL @RAL HU	kiss.istvan@ @RAL HU	06-29-540-957	
MÓGYORÓSI KATALIN	PRO REGIO ÜGYNÖKSÉG	mogyorosi.katalin@ proregio.hu	06 1 471 80 57	
TÓTH VIKTÓR	Művelődési ÖPNIH	TOTH.VIKTOR@ halmatidek.hu	06 30 3770595	
DÖMÖTÖR TAMÁS	Magyar Kertépítésszek és Tervezők Szövetsége; BM	domotor.tamas@ kertepiteszek.hu tamas.domotor@ bm.gov.hu	30/2911658	
SZABÓ LÉNYEK	TESZ MEGYEŐNK. HU.	panyi@ tesztungye.hu	20 9369 607	
HORNOK LUCÉ	MAHOL	mezon@ mahol.hu	30-817 0926	
TRUMBEA TAMÁS	XX.KER. ÖNK.	trumbea.tamas@ fugapest.hu		
RÓHR ANITA	XIV. ZUGLAI TH.	rohre.zuglo.hu	872 9239	
LRI DENISZ	Reg Anjo Lf.	patenkong@mail. ed.hu	06-209 8665 98	
HORVÁTH ÁGNES	BEUT KFT.	horvath@ beut.hu		
NYÉGY JÓZSEF	BEUT KFT.	nyegy.jozsef@ beut.hu	06-50-150-9322	
NÉMETH LILLA	IX. ker. Önkormányzat Főépítési csoport	nemeth.lilla@ focucsoport.hu		

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

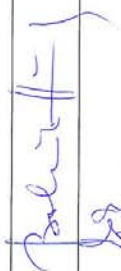
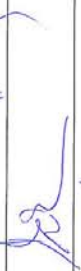

- főépítési fórum - FUGA, 2013. június 3. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Alíráás
ALBRECHT UTE	BFUT	albrecht@bfut.ker	317 5318	
Peto Zoltan	BFUT	petozoltan@bfut.hu	317-3499	
SIPÓS GÁBOR	BP. XV. KER. FÉP.	foepntere@bp.xv.hu	305-38-12	
HAMORI ZSÓFI	REXH ZVT	hamori.zsolt@sp.budapest.hu	+36 315 4151	
BESZÉDES RITA	II. KER. ÖNK.	b.szeder_nita@mandatkezes.hu	346 54 49	Beszédes Rita
TÓTH KINGA	DFEH PNTDO.	toth.kinga@budapest.hu	327-1711	Tóth Kinga
TATAI ZSOMBOR	BFUT KEFT	tatai@bfut.hu	317 3390	
BEVE ZNAY ÉVA		ebelezny@yahoon	50 205 3797	
BÁCSKAZ MÓRA	XXI. ÖNK	bacska.mora@budapest21.hu		B. 11
MÁRKOVICS TANDI	BKK	erno.markovics@bkk.hu	(36)7741020	
FALVIST IRE	BEK			

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- főépítési fórum - FUGA, 2013. június 3. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Aláírás
BARBERIS FIENRIK	PR. XVII. KER. RALCOS MENTE DILCORM.	farp@pdii17.hu	2533402	
ZELINA SILVIA	Bp. VIII. ker. Téglakereskedés	zelinusa@proektaris.hu		
dr. Schiffter-Kits Virág	BKK	virag.schiffter-kits@bkk.hu	80/505-9191	
Csik-Editz	Indócsanak Önk.	Csik.edina@kucson.hu	20/210-0958	
Kovács Barbara	Főv. önk. Közfürdő	kovacsbar@kzfurdofu.hu	527 13 90	

1. D/ MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSZI FÓRUM, FÉNYKÉPEK

2. A/ MELLÉKLET: CIVIL-, SZAKMAI FÓRUM, MEGHÍVÓ

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- civil-, szakmai fórum - FUGA, 2013. június 4. -

Tisztelt Hölgyem / Uram!

Szeretettel meghívjuk Önöket **Budapest Területfejlesztési Konceptió (BTFK)** szakmai fórumára, melyet Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal, Városépítési Főosztálya rendez **2013. június 4-én a FUGÁban**, (Budapest 1052 Petőfi Sándor u. 5.) **reggel 9:00 órai kezdettel**. A fórum várható időtartama **90 perc**.

ELŐADÓK

Az előadást megnyitja **Finta Sándor** főépítész - Budapest Főváros Önkormányzata, Városépítési Főosztály
A koncepciót összefoglalja és prezentálja **Albrecht Ute** - Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
A rendezvényt moderálja **Mezős Balázs** - Budapest Főváros Önkormányzata, Városépítési Főosztály

PROGRAM

09:10 Köszöntő
09:20 Prezentáció

- **Külső környezet** - kapcsolódás az országos és uniós rendszerekhez
- **Budapest 2030** - a városfejlesztési koncepcióhoz való kapcsolódás; megyéhez való kapcsolódás
- **BTFK célok** - BTFK célrendszerének bemutatása a 9 stratégiai cél mentén

09:40 Kérdések és válaszok

Kávészünet 15'

10:10 A középtávú stratégia lehetséges projektjei - közgyűlés által jóváhagyott Duna Tanulmányterv, illetve a kidolgozás alatt álló "belső városrész" és "bamamezős rehabilitációk" projektek érintőleges bemutatása

A Budapest Területfejlesztési Konceptió Egyeztetési anyaga a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (<http://infoszab.budapest.hu:8080/Hirdetmenyek.aspx>) 2013. május 9-én került közzétételre.

Számítunk részvételére és köszönjük segítő közreműködését! Amennyiben további kérdéseik lennének, kérem, forduljanak hozzám bizalommal!

Üdvözlettel,
Budapest, 2013 május 24.

Finta Sándor, főépítész
Budapest Főváros Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály

megbízásából,

Mezős Balázs
városkommunikációs tanácsadó
mezos.balazs@budapest.hu
+36706368903

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal, Városépítési Főosztály

2. B/ MELLÉKLET: CIVIL-, SZAKMAI FÓRUM, MEGHÍVOTTAK (BEVONT SZEREPLŐK)

ÉRDEK KÉPVISELETEK
TÁRSADALMI SZERVEZETEK

TITTE - Terézvárosi Ingatlantulajdonosok és Társasházi Tulajdonközösségek Egyesülete -
ETKE - Erzsébetvárosi Társasházak Közösségeinek és Képviselőinek Érdekvédelmi Egyesülete
Közért Egyesület
Közösségfejlesztő egyesület
Ember a városban alapítvány
Köztisztasági Egyesülés
Szindikátus - Összefogás a Városért Közhasznú Egyesület
Green City - Zöldebb Városokért
Ember a városban alapítvány
Tematikus utcák Szövetsége Egyesület
Budapesti Városvédő Egyesület
Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.
FUT - Fialat Urbanisták Tagozata Budapesti Építész Kamara
Budapest Kör
Magyar Építőművészek Szövetsége
Magyar Építész Kamara
ELTE Egyetemi Kollégium
TÁGSZEM - Tájépítés Gondolkodók Szellemi Műhelye
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)
EMMA - Elfeledett Magyar Műemlékekért Alapítvány
Freedom House
Infotér Egyesület
Új Irány Csoport
Levegő Munkacsoport
Kék Forrás Környezet- és Természetvédelmi Klíma Nagykövetség
Zöldválasz
Független Ökológiai Központ
Zöldgyűri Alapítvány
Zöldövezet
Havasi Gyopár Alapítvány
Magyar Ökogazdálkodók Szövetsége
Magyar Madártani Egyesület
Budapesti Városvédő Egyesület
Magyar Természetvédők Szövetsége
Természet- és Környezetvédelmi Polgárőr Egyesület
Kék Forrás Környezet-Természetvédelmi Egyesület
Aquincum-Mocsáros Egyesület
Léthatáron Alapítvány "ISOLA" Éjjeli Menedékhely
Ebovó Közhasznú Egyesület
Kutyával az emberért
Népszigeti kutyaiskola
Elveszett Állatok Alapítvány
Panelkutyá Állatbarát Sport és Szabadidős Egyesület
Páneurópa Jogász Unió
Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület
Baptista szeretetszolgálat
A Fűvészkertért Alapítvány
Környezetvédelem és e-epites.hu
Zöldtetők építők szövetsége
Hulladékhasznosítók Országos Egyesülete
Ék egyesület
Óvás
Kultucca
Gangcsapat
Budapesti Városvédő Egyesület
Újpesti városvédő egyesület
Újpesti Lokálpatrióták Egyesülete
Civil Zugló Egyesület
Árpádföld Kertváros Ingatlantulajdonosainak Egyesülete
Civilek a Palotanegyedért Egyesület
AZÉRT - Élő Erzsébetvárosért Egyesület
Vári Lakosok Egyesülete
Újbuda Civil Fórum
Józsefvárosi Diáksport Egyesület
Józsefvárosi Szabadidős Egyesület
Csepeli Zöld Kör Egyesület
VEKE - Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesület
IFK - ingatlan fejlesztői kerekasztal
Hajtás Pajtás Egyesület
Magyar Kerékpárosklub
Szimpla piac
KÉK - Kortárs Építészeti Központ
Király utca Design utca
KIBU - Kitchen Budapest
FUGA - Budapesti Építészeti Központ
SzeBU- Szeretem Budapestet Mozgalom
Design Terminal
Civitalis Egyesület
Védegylet Egyesület
LABE Lakásbérlet és lakók Egyesülete
Társasházak és Társasházkezelők Országos Egyesülete
EMLA Alapítvány a Környezeti Oktatás Támogatására
Nagycsaládok Országos Egyesülete
Vakok és Gyengénlátók Magyarországi Egyesülete
Ökumenikus Segélyszervezet
Pandapont
Corvinus kör
Ökotárs
Artemisia kertépítészet
Magyar Tájépítési Szövetség
Lakóközösségi Szervezetek Szövetsége
MALOSZ - Magyar Lakásépítők Országos Szövetsége
Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület
Tabán Társaság Egyesület
SZIKE Környezet- és Egészségvédelmi Egyesület
Turista és Természetjáró Információs Egyesület
Humusz Szövetség
MÁV- Telep Baráti Köre Közhasznú Egyesület
Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetsége
Ébredések Alapítvány
Éhező Gyermekéért Alapítvány
Magyar Építőművészek Szövetsége
Magyar Természetudományi Társulat
BudapestKlub Alapítvány
BME Építész Klub
Szociális Építőtábor Egyesület
Energiaklub
Ökotárs Alapítvány
Civitas Egyesület
Hallgató Önkormányzatok Országos Szövetsége

<p>VÁLLALKOZÁSOK ÉS EGYÉB SZERVEZETEK</p>	<p>Duna-Express Konzorcium ÉrtékTérkép Kft. Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság Budapest Business Region Angyalföldi Ingatlanfejlesztő Kft. Artifex Kiadó Kft. Bánáti+Hartvig Építész Iroda Kft. CUBODESIGN Kft. Fábri Design Kft. FŐMTERV Mérnöki Tervező Zrt. Futureal Graphisoft Park Gyetvai Fivérek Zrt. Hungexpo Zrt. Kandinsky Kft. Kolba és Társai Építészstúdió Kft. Középülettervező Zrt. Mérték Építész Stúdió Mű-Hely Tervező és Tanácsadó Zrt. Művészetek Palotája</p>	<p>Óbuda-Újjak Zrt. Pro Urbe Kft. SMA SK PLAN Kft. Studio Metropolitana Nonprofit Kft. Szimplacitay Kft. T2.a Építész Iroda Talentis Group TIBA Architect Studio TriGranit Fejlesztési Zrt. Vikár és Lukács Építészstúdió Kft Vitenge Kft. Wing Zrt. Xellum Kft. ZHJ Architecture Várgondnokság Nonprofit Kft. Villa Budapest Urban Land Institute Magyar Logisztikai, Készletezési és Beszerzési Társaság</p>
<p>SAJTÓ</p>	<p>Építészfórum Civilrádió Octogon revizoronline.com hg.hu Magyar Nemzet Magazin MTI Urbanista.blog.hu bloggerek</p>	<p>Index Origo Revizor FUGA rádió Népszabadság Heti Válasz Mutogató</p>

2. C/ MELLÉKLET: CIVIL-, SZAKMAI FÓRUM, JELENLÉTI ÍV

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

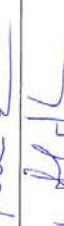
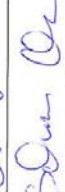
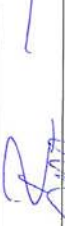

- civil-, szakmai fórum - FUGA, 2013. június 4. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Alíráás
Cl. Néményi	FUT	un42@t-online.hu	06/20-591-29-11	M. S. J. é. r.
Borozki Judit	BauGarten Kft	borozki@gmail.com	0670 382 670	B. J. é. r.
Götz Sándor	Hegyi-Értékvadász Körzet	gsandor@absoluton.com	307403338	A. C.
CSONKA BOKKA	EB OVO EGYESÜLET	EBE@ACQUICATE @MAIL.COM	30 480 2383	C. B. é. r.
KOTBIS ISVÁN	4. ÉRTÉK-ÉRT	kotbis.istvan@dozsa.com	20 3451648	K. B. é. r.
DAUBNER LÓRÁNT	BME	lorant.daubner@gmail.com	+36-30-511-3527	D. é. r.
RAVANYI GÁBOR	MUGÁK	RAVANYI.GABOR@FUGA-13U	+36 70 452 0254	R. é. r.
MOHÁCSI VERONIKA	GREEN CITY	moahasi@green-city.hu	20 965 79 22	M. é. r.
RAAS JÓZSEF	Bau-TEAM 3J	jrash@t-online.hu	20-233-3578	R. é. r.
ARJÉNY ANNA-MÁRKI EYÉ XV.		maria@telex.hu	20 9467314	A. é. r.
ROSTÁS Zoltán	Szépművészeti Múzeum	muziumlogot@gmail.com	20 22 808 55	Z. é. r.
SCHREFFEL János	SK PLAN Kft	schreffel@t-online.hu	306153019	S. é. r.

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- civil-, szakmai fórum - FUGA, 2013. június 4. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Alíráás
Fleischer Tamás	MTA HRTK Végvesztés	tflischer@vki.hu	30 848 7070	
SKUBELICKINÉ HÄHNLENER ALEXANDRA	Építész Önkormányzat	skubics@freestk.hu	20/374 2086	
KIRÁLY GABRIELLA	BKIK	kiraly.gabriella@ bki.hu	70/324 4027	
LANDWEHR KLÁRA	KULTURÁLIS HELYTITÁRS	landwehr.klara@ kulturio.hu	70/7035747	
TÁTAI ZSÓFIA	BTVT KFT	tatai@bvt.hu	37 3370	
ANGEL GÁBOR	IFK	angel.gabor@ifk.hu	20/437 40 10	
Schnier Mária	Levegő Munkócsoport	schnier@levegő.hu	411-0509	
Fopp József	Corvinn Egylet	fopp.jozsef@corvinn-egylet.hu	70/68 61495	
DR. JOSEF FRIEDMANN	Építészet és Történelmi Építészet	of@friedmann-egylet.com	70/608-8871	
+	Építészet és Történelmi Építészet	friedmann@net-b.hu	30/288-6149	
+	Építészet és Történelmi Építészet	mapasz@mapasz.hu	+	
Rubcsánki Eszter	MEK	e.rubcsanki@mek.hu	30/2000 54	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- civil-, szakmai fórum - FUGA, 2013. június 4. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Aláírás
L. Roldani	Rep - Airport	peterlang@mail.ed.hu	+36 20 9866558	
BORSAY ATTVA	MCXVI Ép. Műt.	borsay@mcxvi.hu	20 546 76 43	
KOSZOVÁ AJÓZ	Város Tervező	koszova@tervezom.hu		
Dr. Hollóczy Enikő	Szindikátus Egyesület	holloczy@gmail.com	06-20-248-40 59	
Krakler Judit	BH - Fenntartási és településművelési Főc.	judit.krakler@bm.gov.hu	30-86-86-183	
Kisvácska Péter	MÉRIKE	kisvacka@t-ecvair.k		
Hidvégy Katalin	Lapka	kulcsykatia@gmail.com	20/911 9369	
HORVÁTH EMESE	IFIC	vera1646@shoil.com	20/9367272	
Bikler István	Green City Hungary	bikler@greencity.hu	20 246 899	
Tóth Ferenc	BUDAPEST FŐVÁROS VÁR. MIVATL. É. B. H.	toth.ferenc@bfkh.hu	20 9365 889	
Kulcsár Gábor	Ap.	kulcsar.gabor.com	20/508935	
Zöldi Anna	reinvonulie.com	zoldizsanna@gmail.com	20 30435809	
Tási Ákos	Mű-Hely	tasiako@freemail.hu	(30)375 6502	

53/4

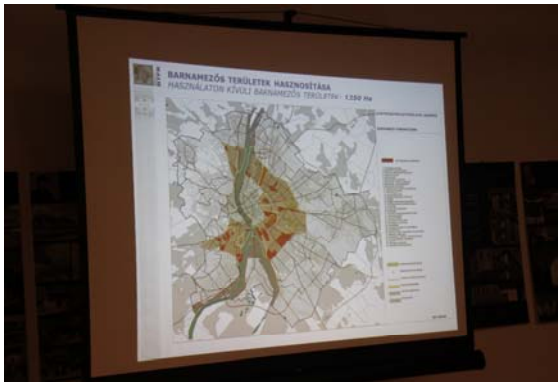
Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- civil-, szakmai fórum - FUGA, 2013. június 4. -

Név	Szervezet	E-mail cím	Telefonszám	Aláírás
FRONCZIK SÁNDOR	EURO KÉZEL	SANDOR.FRONCZIK@EUROKEL		SL
HELLINGER FERENCZÉ	ALLSTAR-HOME KFT	irna.kellinge@com gmail.	06 30 999 7234	jelelgy F
STOLKO ISTVÁN	HÁLÓMŰ KFT	info@helo.hu	+36 30 430 5838	Stolko
TEGNYERNÉK ANDREA	Hínderelőkeg	tegyernek@com gmail.com	+36 36 645 2541	Tegnyernek
HÉGI ANDREA	SPITZ TORNÁZ	A.HEGI@FONLINE.HU	+36 70 221 4212	Hegi
DEZSENYI TÉJÉR	ZÉLOSZ FÜRKERT ZRT.	dezsenyi.peter@fokert.hu	+36 20 99 20700	Dezsenyi
HORVÁTH ÁGNES	BT-UT KFT	horvath@btut.hu		Horvath
KORVÁNYOS ANNA	MAV ZRT. FBF	korvanyos@ma.hu	20 966 8380	Korvanyos
KALDI ISTVÁN	MAV ZRT. FBF	Kaldi@ma.hu	30 9680 639	Kaldi
PIKLÓSSY ENDRE	BCE	Endre.Piklissy@uni-corvinus.hu	30/21505-22	Piklissy

2. D/ MELLÉKLET: CIVIL-, SZAKMAI FÓRUM, FÉNYKÉPEK

3/A MELLÉKLET: STRATÉGIAI MUNKACSOPORT, MEGHÍVOTTAK

Szervezet	Név	Beosztás
FPH Pénzügyi Főpolgármester-helyettes	dr. Bagdy Gábor	főpolgármester-helyettes
FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda	Baranyainé dr. Kántor Andrea dr.	önkormányzati tanácsadó és irodavezető
FPH Pénzügyi Főpolgármester-helyettesi Iroda	Baross Pál	önkormányzati tanácsadó
FPH Oktatási és Kulturális Főpolgármester-helyettes	Csomós Miklós	főpolgármester-helyettes
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	Fazekas Gábor	közigazgatási tanácsadó
FPH Városépítési Főosztály	Finta Sándor	főosztályvezető
FPH	dr. Finta József	Városépítészeti Tanácsadó
Kiemelt Jelentőségű Beruházásokért Felelős Kormánybiztos	dr. Fürjes Balázs	kormánybiztos
FPH Városüzemeltetési Főpolgármester-helyettes	dr. György István	főpolgármester-helyettes
Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Hajdú László	
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	Horkay Nándor	elnök
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	Jusztin Valéria	vezető-tervező
Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Koncz Zoltán	
FPH Főpolgármesteri Iroda	Kovácsné Tóth Ágnes	önkormányzati főtanácsadó és irodavezető
Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft	Kuszák Miklós	vezető-tervező
FPH Városépítési Főosztály Városfejlesztési Csoport	Maczák Marianna Johanna	Csoportvezető
FPH Főpolgármesteri Iroda	dr. Mitnyan György	önkormányzati főtanácsadó
Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Salamin Géza	főosztályvezető
FPH Projektmenedzsment Főosztály	Simon Annamária	főosztályvezető
FPH Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság	Somfai Ágnes	képviselő
Pest Megyei Önkormányzati Hivatal	Szabóné Pányi Zsuzsanna	megyei főépítész
Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Szarvas Ferenc	vezérigazgató
FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda	Szász János Károly	önkormányzati tanácsadó
FPH Főpolgármesteri Iroda	dr. Szegvári Péter	önkormányzati főtanácsadó
FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettes	dr. Szeneczey Balázs	főpolgármester-helyettes
FPH Egészségügyi és Szociális Főpolgármester-helyettes	dr. Szentés Tamás	főpolgármester-helyettes
Pest Megyei Önkormányzati Hivatal	dr. Szűcs Lajos	Pest Megyei Közgyűlés elnöke
FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda	Tatárné Varga Ivett	önkormányzati tanácsadó
Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Tipold Ferenc	Osztályvezető
Főpolgármesteri Hivatal Közterület-hasznosítási Bizottság	Ughy Attila	Városképvédelmi és Városfejlesztési Tanácsnok
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	Vajna Gabriella	tervező-elemző
Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	Vitézy Dávid	vezérigazgató
FPH	Zoboki Gábor	városépítészeti tanácsadó
FPH Városüzemeltetési Főpolgármester-helyettesi Iroda	Zsinka László	önkormányzati tanácsadó

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2, 2013. június 27. –

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Alíráás
Albrecht Ute	vezető tervező	BFVT Kft	albrecht@bfvt.hu	
dr. Bagdy Gábor	főpolgármester-helyettes	FPH Pénzügyi Főpolgármester-helyettes	bagdy.gabor@budapest.hu	
Baranyainé dr. Kántor Andrea dr.	önkormányzati tanácsadó és irodavezető	FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi iroda	kantora@Budapest.hu	
Baross Pál	önkormányzati tanácsadó	FPH Pénzügyi Főpolgármester-helyettesi Iroda	barosp@budapest.hu	
Csomós Miklós	főpolgármester-helyettes	FPH Oktatási és Kulturális Főpolgármester-helyettes	csomos.miklos@budapest.hu	
Fazekas Gábor	közigazgatási tanácsadó	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	gabor.fazekas@nth.gov.hu	
Finta Sándor	főosztályvezető	FPH Városépítési Főosztály	finta.sandor@budapest.hu	
dr. Finta József	városépítészeti tanácsadó		fintarch@fintastudio.hu	
dr. Furjes Balázs	kormánybiztos	Kiemelt Jelenlőségű Beruházásokért Felelős Kormánybiztos	balazs.furjes@me.gov.hu	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2, 2013. június 27. –

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Alíráás
Garay Márton	tanácsos	FPH Városépítési Főosztály Városfejlesztési Csoport	garay.marton@budapest.hu	
dr. György István	főpolgármester-helyettes	FPH Városüzemeltetési Főpolgármester-helyettes	drgyorgy.istvan@budapest.hu	
Hajdú László		Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Hajdu.Laszlo@bvkholding.hu	
Hajnal Tünde	projektkoordinációs főmunkatárs	Budapesti Közlekedési Központ Zrt	tunde.hajnal@bkk.hu	
Horkay Nándor	elnök	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	nandor.horkay@nth.gov.hu	
Jusztin Valéria	vezető-tervező	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	valeria.jusztin@nth.gov.hu	
Koncz Zoltán		Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Koncz.Zoltan@bvkholding.hu	
Kovács Barbara	tanácsos	FPH Városépítési Főosztály Városfejlesztési Csoport	kovacsba@budapest.hu	
Kovácsné Tóth Ágnes	önkormányzati főtanácsadó és irodavezető	FPH Főpolgármesteri Iroda	kovacsnetotha@budapest.hu	
Leikes Nóra	vezető-tanácsos	FPH Városépítési Főosztály Városfejlesztési Csoport	leikesn@budapest.hu	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2, 2013. június 27. –

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Aláírás
Maczák Marianna Johanna	csoportvezető	FPH Várospanitési Főosztály Városfejlesztési Csoport	maczakj@budapest.hu	
Mátrai Réka	tanácsos	FPH Várospanitési Főosztály Városfejlesztési Csoport	matriai@budapest.hu	
dr. Mitnyan György	önkormányzati főtanácsadó	FPH Főpolgármesteri Iroda	mitnyangy@budapest.hu	
dr. Popovics Gábor	Irodavezető	Pest Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Koordinációs és Irányítási Iroda	popovics.gabor@pestmegye.hu	
Salamin Géza	főosztályvezető	Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	geza.salamin@ngm.gov.hu	
Simon Annamária	főosztályvezető	FPH Projektmenedzsmment Főosztály	simona@budapest.hu	
Somfai Ágnes	képviselő	FPH Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság	somfaia@budapest.hu	
Szarvas Ferenc	vezérigazgató	Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.	Szarvas.Ferenc@bvkholdiing.hu	
Szász János Károly	önkormányzati tanácsadó	FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda	szasz.janos@budapest.hu	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2, 2013. június 27. –

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Alíírás
dr. Szegvári Péter	önkormányzati főtanácsadó	FPH Főpolgármesteri Iroda	szegvarip@budapest.hu	
dr. Szenecey Balázs	főpolgármester-helyettes	FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettes	szenecey@budapest.hu	
dr. Szentos Tamás	főpolgármester-helyettes	FPH Egészségügyi és Szociális Főpolgármester-helyettes	szentest@budapest.hu	
dr. Szűcs Lajos	Pest Megyei Közgyűlés elnöke	Pest Megyei Önkormányzati Hivatal	szucs@pestmegye.hu	
Tatárné Varga Ivet	önkormányzati tanácsadó	FPH Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda	tatarnevi@budapest.hu	
Tipold Ferenc	osztályvezető	Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	ferenc.tipold@ngm.gov.hu	
Ughy Attila	városképvédelmi és városfejlesztési tanácsnok	Főpolgármesteri Hivatal Közterület-hasznosítási Bizottság	ughya@budapest.hu	
dr. Vajna Gabriella	tervező-elemző	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal	gabriella.vajna@nth.gov.hu	
Vitézy Dávid	vezérigazgató	Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	vezerigazgato@bkk.hu	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2. 2013. június 27. -

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Alíírás
Zoboki Gábor	várostervezési tanácsadó		zda@zda.hu	
Zsinka László	önkormányzati tanácsadó	FPH Városüzemeltetési Főpolgármester-helyettesi Iroda	zsinkal@budapest.hu	
DARANYI ZSÓFI	STRATÉGIA IR.			
Koltai Dóra	osztályvezető	Projektmen. FB.	koltaid@budapest.hu	
CSIBÁNY ANDRÁS				
Varga ötfűző Ildikó	ügyvezető	Érkeztető Iroda	vobe.erkert@p.lm	
ROMÁN PÉTER ATTILA	közmű-tanács	BFTV 184.	romane@bftv.hu	
Hajnal Tünde	FKK közlekedésszakt.		hunde.hajnal@bftv.hu	
TATAI ZSOMBOR	BFTV környezetvéde.	BFTV KFE	tatai@bftv.hu	
Péto Zoltán	BFTV köz. közl.	BFTV KFE	peto.zoltan@bftv.hu	
STÁNY JÁNOS	tanácsadó	FPH. Várostervezési-Főosztály Iroda	stany.janos@budapest.hu	

Jelenléti ív

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- stratégiai munkacsoport – Fővárosi Önkormányzat IV. em 2, 2013. június 27. –

Név	Beosztás	Szervezet	E-mail cím	Aláírás
BUDAIS SÁNDOR	Főv.	MTH	SANDOR.BUDAIS@nth.gov.hu	

II. KÖTET BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

1213/2014.(VI.30.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyott dokumentáció

A TERVEZÉST KÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK

II/A. TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT

**II/B. A BTFK-RA ÉS A TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLATRA
ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK**

II/C. KERÜLETI EGYETÉRTÉSEK ÉS VÁLASZOK

II/D. KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS (SKV)

**II/E. A KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉSRE
(SKV-RA) ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK**

2014. JÚNIUS

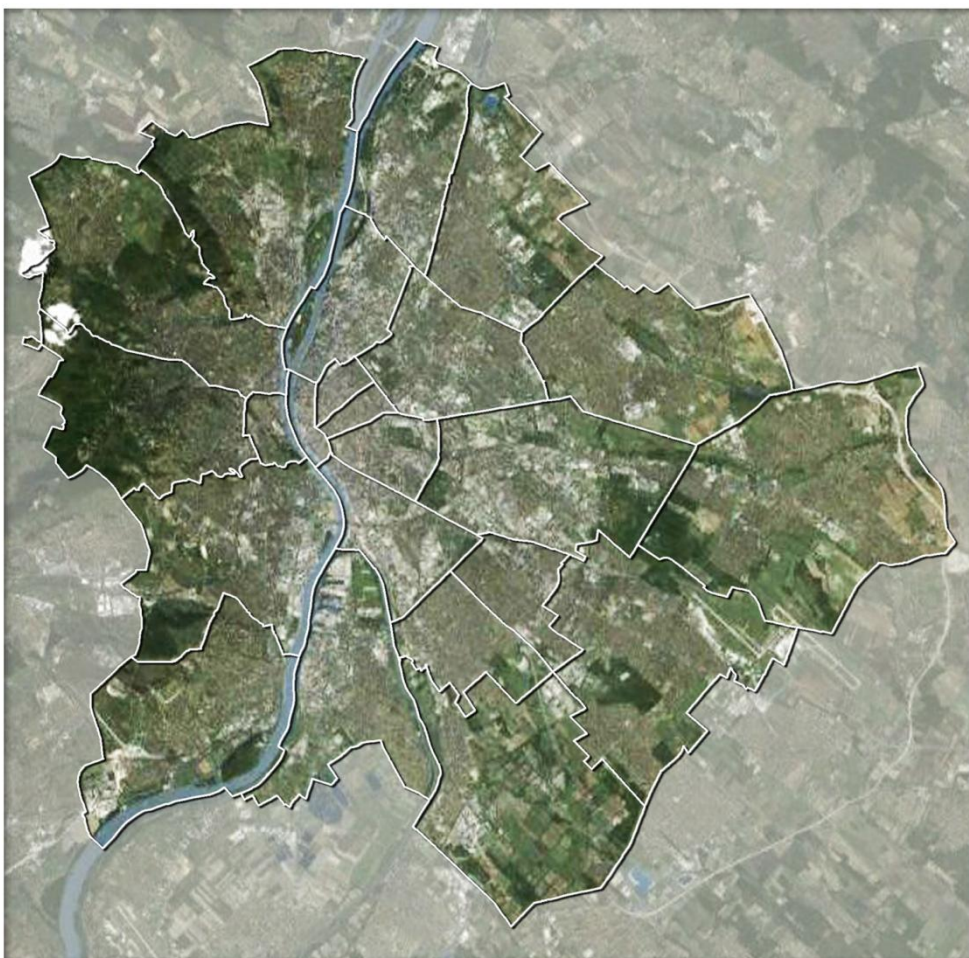
TARTALOM – II. KÖTET RÉSZDOKUMENTUMAI

II/A. TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT	3
II/B. A BTFK-RA ÉS A TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLATRA ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK	47
II/C. KERÜLETI EGYETÉRTÉSEK ÉS VÁLASZOK	139
II/D. KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS (SKV)	151
II/E. A KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉSRE (SKV-RA) ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK	205

II/A. RÉSZDOKUMENTUM

BUDAPEST
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

**TERÜLETI (KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI)
HATÁSVIZSGÁLAT**

Budapest, 2014. január

SZERZŐK

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT

**SAKMAI IRÁNYÍTÓ: BUDAPEST FŐVÁROS
FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL
VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY**

Finta Sándor főépítész
Maczák Johanna
Kovács Barbara
Lelkes Nóra
Mátrai Réka

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:

BFVT Kft.

Szerzők:

Albrecht Ute
területrendező tervező – vezető településtervező – okl. építészmérnök

András István
területrendező tervező – vezető településtervező – okl. építészmérnök

Közreműködött:

Balla Mariann
okl. építészmérnök

Horváth Ágnes
okl. településmérnök, okl. építészmérnök

Szűcs András
okl. településmérnök

Tóth Attila
okl. településmérnök

INFRASTRUKTÚRA:

BFVT Kft.

Szerzők:

Pető Zoltán
okl. építőmérnök, közlekedéstervező

Román Péter
okl. építőmérnök

Közreműködött:

Orosz István
okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász

Rubus Zoltán
okl. építőmérnök

TERMÉSZETI KÖRNYEZET:

BFVT Kft.

Szerzők:

Tatai Zsombor
okl. tájépítészmérnök

Pogány Aurél
területrendező tervező – okl. tájépítészmérnök

Niedetzky Andrea
okl. tájépítészmérnök

Zétényi Dávid
okl. tájépítészmérnök

GAZDASÁG:

Szerző:

Varga-Ötvös Béla
okl. közgazda

TÁRSADALOMTUDOMÁNY:

Szerzők:

Dr. Rédei Mária
MTA Doktora, DSc.
Dr. Csizmady Adrienne
szociológus

TARTALOM

- 1. A TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT KIDOLGOZÁSÁNAK ISMERTETÉSE**
- 2. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK ISMERTETÉSE ÉS CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE MÁS MEGEGYEZŐ SZINTŰ TERVEK, KONCEPCIÓK, PROGRAMOK CÉLJAIVAL**
 - 2.1. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK FŐBB CÉLJAI, TARTALMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE
 - 2.2. A KONCEPCIÓ ÖSSZEVETÉSE MÁS, MEGEGYEZŐ SZINTŰ RELEVÁNS TERVEKKEL, KONCEPCIÓKKAL
 - 2.3. A KONCEPCIÓ RÉSZCÉLJAINAK KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI SZEMPONTÚ KONZISZTENCIA VIZSGÁLATA, AZ ESETLEGES ELLENTMONDÁSOK FELTÁRÁSA
 - 2.4. A JELENLEGI KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI ÁLLAPOTNAK A TERVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ ELEMEINEK ISMERTETÉSE
 - 2.5. A TERVBEN JAVASOLT TÉRSÉGI TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁK KIJELÖLÉSÉVEL ÉS ÖVEZETEK LEHATÁROLÁSÁVAL KAPCSOLATOS AZON KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI JELLEMZŐK AZONOSÍTÁSA, AMELYEKRE A TERV VALÓSZÍNŰLEG JELENTŐS BEFOLYÁSSAL LESZ
 - 2.6. A KONCEPCIÓ ÁLTAL FELTÁRT KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK ÉRTÉKELÉSE, ÉS A KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI ÁLLAPOT VÁRHATÓ ALAKULÁSA ABBAN AZ ESETBEN, HA A JAVASLATOK NEM VALÓSULNÁNAK MEG
 - 2.7. A TERV CÉLJAINAK MEGVALÓSULÁSA ESETÉN A KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI SZEMPONTBÓL KÖZVETETT VAGY KÖZVETLEN NEGATÍV HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK FELTÁRÁSA
- 3. JAVASLAT KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI, GAZDASÁGI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSRE**
 - 3.1. A KONCEPCIÓ ÉRVÉNYESÜLÉSE SORÁN FELLÉPŐ, KÖRNYEZETRE ÉS EMBERI EGÉSZSÉGRE, VALAMINT A TÁRSADALOMRA ÉS A GAZDASÁGRA KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSRE VONATKOZÓ JAVASLATOK ÉS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK
 - 3.2. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI SZEMPONTÚ ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, AMELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVEKNÉL FIGYELEMBE KELL VENNI
- 4. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK VÁRHATÓ HATÁSAINAK ELEMZÉSE MAGVALÓSULÁSUK ÉS MEG NEM VALÓSULÁSUK ESETÉN**
 - 4.1. A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK RÉSZLETEZŐ ELEMZÉSE AZOK MEGVALÓSULÁSA, ILLETVE AZOK MEG NEM VALÓSULÁSA ESETÉN VÁRHATÓ HATÁSUK SZERINT KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL
 - 4.1.1. a termőföld mennyiségére
 - 4.1.2. a talaj minőségére
 - 4.1.3. a földtani és ásványvagyonra
 - 4.1.4. a levegő minőségére
 - 4.1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)
 - 4.1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére
 - 4.1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat)
 - 4.1.8. az épített környezetre
 - 4.1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet)

4.1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)

4.2. A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK RÉSZLETEZŐ ELEMZÉSE AZOK MEGVALÓSULÁSA, ILLETVE AZOK MEG NEM VALÓSULÁSA ESETÉN VÁRHATÓ HATÁSUK SZERINT TÁRSADALMI SZEMPONTBÓL

4.2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)

4.2.2. a foglalkoztatásra

4.2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire

4.2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére

4.2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére

4.3. A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK RÉSZLETEZŐ ELEMZÉSE AZOK MEGVALÓSULÁSA, ILLETVE AZOK MEG NEM VALÓSULÁSA ESETÉN VÁRHATÓ HATÁSUK SZERINT GAZDASÁGI SZEMPONTBÓL

4.3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)

4.3.2. a településrendszerre

4.3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai)

4.3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére

4.3.5. a mezőgazdaságra

4.3.6. az erdőgazdálkodásra

4.3.7. az idegenforgalomra

4.3.8. a vízgazdálkodásra

4.3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére

4.3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak)

4.3.11. az energiaellátásra

5. ÖSSZEFOGLALÁS

1. A TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT KIDOLGOZÁSÁNAK ISMERTETÉSE

A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat (a továbbiakban: területi hatásvizsgálat) készítését a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet írja elő a területi tervek esetében, melyek körébe a területrendezési tervek mellett a területfejlesztési koncepció is tartozik. A területi hatásvizsgálat a tervek javaslattevő fázisának megalapozó munkarészeként készül.

Jelen hatásvizsgálat Budapest területfejlesztési koncepciójának egyik megalapozó fejezete, célja a koncepció céljaiban foglaltak várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásainak, illetve a javasolt változások várható következményeinek feltárása és számbavétele a szakmai és társadalmi egyeztetésekben résztvevők, valamint a döntéshozók számára.

A területfejlesztésben résztvevők száma egyre növekszik. A döntéshozók számára kiemelt jelentőségű a várható hatások felmérése, a kölcsönhatások magyarázó tényezőkre történő bontása, ami a monitoring rendszer részét képezi. Mindez azért is célszerű, mert így a döntéshozók azonosítani tudják, hogy egyes tényezők mennyiségi és összetételi megváltozása milyen hatással lesz a folyamatra, a területi fejlődés egészére.

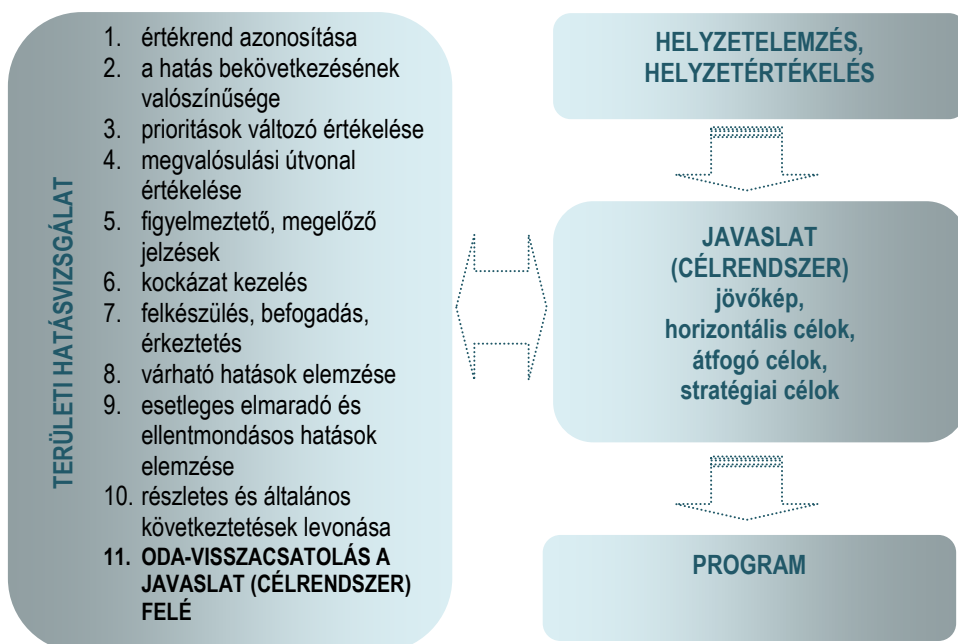
A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 9. melléklete tartalmazza a területi hatásvizsgálat tartalmi követelményeit.

Budapest területfejlesztési koncepciójának javaslata a Fővárosi Közgyűlés 2012. november 28-án, a 2617/2012. érdemi határozattal elfogadott, a továbbtervezés alapjául szolgáló helyzetelemzésre épül. A részletes vizsgálatok elvégzését és a helyzetelemzést követően már a helyzetértékelés részeként a térség lehetséges fejlesztési irányainak bemutatása, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek meghatározása is megtörtént.

A területi hatásvizsgálat a területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával párhuzamosan készült. A tervezési munka megkezdésekor természetesen teljes körű hatásvizsgálatot készíteni még nem lehet, viszont csak a tervezési folyamat végeztével sem célszerű, mert az elkészült koncepció már nem tudná befogadni a vizsgálat által feltárt esetleges konfliktusokra adandó válaszokat. A folyamat elején tehát a lehetséges cselekvési területeken jelentkező hatásokból lehetett kiindulni, a későbbiekben a kirajzolódó célok hatásait lehetett már elemezni, így az egyeztetések, a célrendszer széleskörű ismertetése előtt-közben az anyag rugalmasan tud reagálni a vizsgálat eredményére. Értelemszerűen a hatásvizsgálat folyamatát lezárni (véglegesnek tekinteni) nem lehet, míg a koncepció nem véglegesedik.

A területi hatásvizsgálat módszerét, menetét és a koncepciókészítés folyamatát bemutató ábra:

A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk

A területi hatásvizsgálat a *Budapest területfejlesztési koncepciójának* elkészült dokumentumokban (a helyzetelemzésen, a helyzetelemzés mellékletén) található információkon alapszik. A helyzetelemzést a *Budapest 2030 – Hosszú távú városfejlesztési koncepció* készítése során összegyűjtött és kiértékelt részletes adatok határozták meg amellet, hogy a területfejlesztési műfaj kapcsán új vizsgálati munkarészek is készültek (pl. külső tervek elemzése, koherenciavizsgálat). A területi hatásvizsgálat során - természeténél fogva - újabb adatgyűjtés nem történik, a területfejlesztési koncepció célrendszerében kitűzött elvárások lehetséges hatásait vizsgálja.

Felhasznált adatbázisok:

TEIR, FAVI-KÁRINFO, KSH, a főváros és a kerületek által szolgáltatott adatok, az ágazati adatszolgáltatók által rendelkezésre bocsátott adatok, az azokból készült elemzések, valamint a BFVT Kft saját térinformatikai és egyéb adatbázisa.

Felhasznált tanulmányok, programok, stratégiák:

- OFTK
- Nemzeti Fenntartható Fejlesztés Stratégia
- Növekedési Terv
- Új Széchenyi Terv
- Nemzeti Vidékstratégia
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Úton egy versenyképes és erőforrás hatékony közlekedési rendszer felé (EU Fehér könyv)
- A városi mobilitás új kultúrája felé (EU Zöld könyv)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-224 (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács – 2012. május)
- Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 – Társadalmi konzultációra készített tervezet (2012. november)
- Budapest Főváros EU stratégiája 2012. Budapest európai uniós forrás-felhasználási képességének javítását és az európai városhálózatba történő fokozottabb integrációját célzó stratégiai program és cselekvési terv
- Közép-Magyarország: fejlesztési igények és a kohéziós politika eszköztára 2012. tematikus füzet
- A városfejlesztés lehetőségei a kohéziós politikai jogszabály tervezetekben 2014-2020. BM
- Jelentés a vállalati KFI helyzetéről, 2012. NIH. BP.
- Atipikus foglalkoztatási formák nemzetközi összehasonlítása statisztikák alapján, TAMOP
- Innovation scoreboard EU 2011.
- Lakossági vélemények Studio Metropolitana
- Az EU 11 tematikus célja
- Planning for people, sustainable urban mobility (www.mobilityplans.eu)
- Munkaerő-piaci helyzetkép a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján, 2010
- Partnerség figyelembe vétele a területfejlesztésben, különös tekintettel a civil szervezetekre, 2003, VÁTI.
- „Újraélesztett egészségügy – Gyógyuló Magyarország - Semmelweis Terv az egészségügy megmentésére – szakmai koncepció”

2. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK ISMERTETÉSE ÉS CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE MÁS MEGEGYEZŐ SZINTŰ TERVEK, KONCEPCIÓK, PROGRAMOK CÉLJAIVAL

2.1. Budapest területfejlesztési koncepciójának főbb céljai, tartalmának összefoglaló ismertetése

Budapest területfejlesztési koncepciója komplex célrendszert állít fel: megfogalmazza a jövőképet, a minden célt átható horizontális célokat és fejlesztési alapelveket, valamint meghatároz négy átfogó és kilenc stratégiai célt.

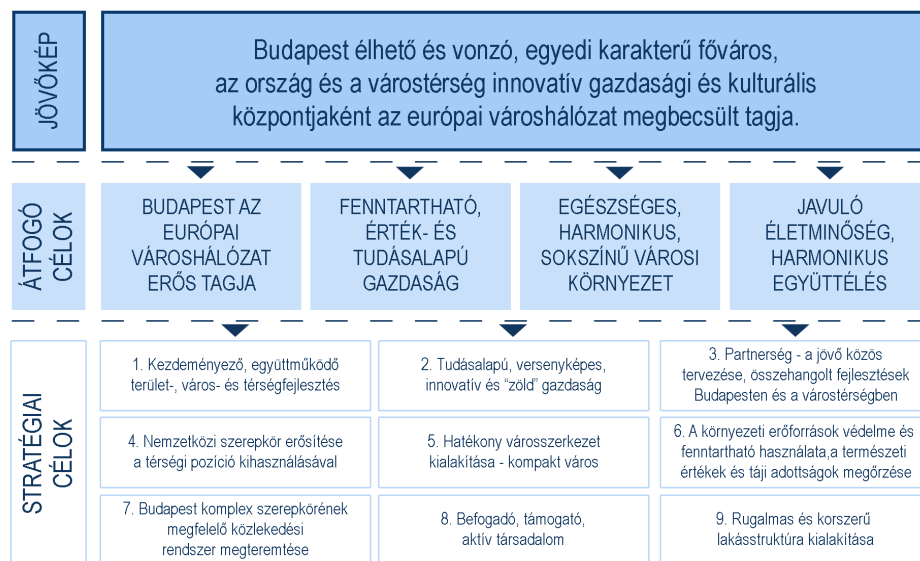
Budapest jövőképe Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.

Fejlesztési alapelvek Budapest területfejlesztése akkor lehet sikeres, ha élhető a város, ami szorosan összefügg működésének és környezetének fenntarthatóságával, egyben az esélyegyenlőség biztosításával. A koncepció célrendszerében ezek a fejlesztési alapelvek olyan szemléleti alapvetések, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan érvényesülnie kell.

Átfogó célok Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik. Az átfogó célok a következők.

- ▶ BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA
- ▶ FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG
- ▶ EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET
- ▶ JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS

BTFK célrendszere

Stratégiai célkitűzések A koncepció javaslatában foglalt célok megvalósulása, illetve megvalósulásának elmaradása esetén várható hatásai képezik jelen hatásvizsgálat tárgyát.

(Megjegyzés: A Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal által a megyei önkormányzatok számára készített Útmutató „A megyei területfejlesztési koncepciók kidolgozásához” című koordinációs leírásban a stratégiai cél kifejezés szerepel, de célrendszeri szinten, tartalmilag az OFTK specifikus céljainak megfelel meg. A megyei koncepciók közötti összhang érdekében az Útmutató által használt STRATÉGIAI CÉL megfogalmazás kerül alkalmazásra jelen koncepcióban.)

A BTFK javaslata 9 stratégiai célt fogalmaz meg, melyek rövid összefoglalása a következő:

▶ KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS

A város- és térségfejlesztés alapvető célja, hogy a lakosság, a gazdasági szereplők és a különböző intézmények magas minőségű otthonra találjanak a városban, kiváló infrastrukturális, fenntartható természeti és épített környezet, valamint megfelelő szervezeti és jogi feltételrendszer biztosításával. Az érdekeltek bevonásával szinergikus hatású, forráskímélő és forrásfeltáró együttműködésre van szükség. A város- és térségfejlesztésbe bevonható jelentős potenciális fejlesztő erőt jelenleg a külföldi és hazai magántőke képezi. Az eddigi tendenciát kivetítve megállapítható, hogy a források túlnyomó többsége az uniótól érkezik majd, de jóval kisebb mértékben, mint az előző uniós költségvetési ciklusban. Nemzetgazdasági és várospolitikai érdek az önálló gazdasági kormányzás kiterjesztése annak érdekében, hogy a Fővárosi Önkormányzat minél erőteljesebben legyen képes térségi hatásokkal is bíró budapesti gazdasági életet szervezni. Ehhez olyan gazdasági bázis létrehozása szükséges, amely képessé teszi a várost gazdaságélénkítést eredményező és saját forrást képző kezdeményezésre.

A kezdeményező és együttműködő város- és térségfejlesztés az önkormányzati irányító szerep felvállalását, a gazdasági szereplők tevékenységét orientáló és koordináló szerepkör erősítését jelenti. A belső források bővülő újratermelése irányába kell elmozdulni úgy, hogy az itt keletkező hozzáadott érték minél nagyobb hányada kerüljön visszaforgatásra, alapot képezve a város- és térségfejlesztés újraképződő forrásainak biztosításához. Ez a fejlesztési forráskészlet fenntarthatóságának, egyben a foglalkoztatás növelésének is feltétele.

▶ TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG

Budapest és térsége általános gazdaságfejlesztési célja - összhangban a nemzetgazdasági célokkal - egy stabil, erős gazdaság megalapozása, hogy minél több korszerű, innovatív, export-orientált tevékenység jöjjön létre, minél kisebb mértékű import-, anyag- és energia tartalommal, a meglévő munkahelyek megtartása mellett újak teremtésével. Cél továbbá, hogy Budapest és térségének lakossága, munkavállalói számára lehetővé váljon a képzettségüknek és ambícióiknak megfelelő, kiteljesedést és létbiztonságot nyújtó egzisztencia megteremtése. A vállalkozások számára pedig a befektetőbarát üzleti klíma és vonzó gazdasági környezet jöjjön létre.

Előnyben szükséges részesíteni a nemzetközi gazdasági környezethez alkalmazkodni képes, magas hozzáadott értéket létrehozó ágazatokat, egyúttal erősíteni Budapest egyetemvárosi, K+F+I és vállalkozásbarát jellegét. Előre kell lépni a tudástranszfert biztosító kapcsolati háló erősítésében, a piac, illetve a képzést és kutatást-fejlesztést végző helyek közötti információ áramoltatásában. Térségi jelentőségű ügy gazdaságfejlesztési tengelyek kialakítása, hogy tudás-intenzív környezetbarát technológiát alkalmazó ágazatok és klaszterek telepedjenek meg.

Magyarország és Budapest gazdaságélénkítésének forrásai közül építeni kell a megújuló-megújítható forrásokra (pl. termál, hulladék, napenergia), óriási tartalék rejlik az energiahatékonyság javításában, és adott a „kifogyhatatlan” humán erőforrás. Az energiahatékonyság növelése innovációra készíti a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdaság-szerkezetet. A „zöld” gazdaság átfogja a teljes urbanisztikai rendszert (ld. gazdaság, tudomány, oktatás, energia, infrastruktúra, lakhatás, üzleti klíma, közterülethasználat, rekreáció, turizmus). Ez képezheti a megújuló Budapest és térsége gazdaságának egyik fő „versenyképes” prémium hozzáadott értékét, mert helyi, megújuló, tudásalapú, egyensúlyban lévő, azaz fenntartható.

▶ PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN

Budapest és várostérsége csak együtt lehet sikeres az európai városok növekvő versenyében. A közös sikerhez a terület- és településfejlesztés valamennyi állami, önkormányzati, gazdasági és civil szereplőjének közös érdekek alapján közös célokat megfogalmazó és összehangolt fejlesztési eszközöket alkalmazó, sokoldalú együttműködése szükséges.

Az együttműködés kulcsa az összehangoltság kell, hogy legyen, ennek alapja pedig a jogi, intézményi feltételek kialakítása. Közös érdek e nagyvárosi tér munkamegosztáson alapuló erős kohéziós egységgé formálása.

Mivel Budapest térségi funkciói – eltérő intenzitással – eltérő hatásterületeken érvényesülnek, ezért város és térsége közötti partnerséget, együttműködését és a jövő tervezését is (eltérő tartalommal) három szinten indokolt értelmezni és megszervezni.

- Budapest és a budapesti gazdasági térhez tartozó városok (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Szolnok, Hatvan-Gyöngyös) között egy európai szinten pozícionálható egységes budapesti gazdasági tér kialakítása érdekében
- Budapest és Pest megye között (a térségi szinten összehangolt fejlesztés megvalósítása és az agglomerációs problémák hatékony kezelés érdekében)
- A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések között a kerület- és településközi fejlesztési és rendezési feladatok megoldására, közös integrált fejlesztési programok kezdeményezésére.

Az együttműködést és a közös tervezést ki kell terjeszteni terület- és településfejlesztési célok és az alkalmazásra kerülő fejlesztési és rendezési eszközök összehangolásán belül kiemelten a térsztruktúra közös érdekű fejlesztésének tervezésére, a térségi gazdaság fejlesztésére, a térségi zöldövezet kialakítására és a közlekedés térségileg összehangolt fejlesztésének tervezésére. Közlekedésfejlesztés vonatkozásában az elővárosi kötőpályás hálózat súlypontba helyezésével és a ráhordó rendszerek fejlesztésével a városi – városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi és infrastrukturális feltételeinek megteremtése a cél.

▶ NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL

Budapest akkor lesz az európai városhálózat erős tagja, ha

- együttműködik minden lehetséges partnerrel a számára komparatív előnyöket hordozó témákban, mint a humán tőke vagy a földrajzi elhelyezkedés adottságainak érvényesítése;
- ha transzfer szerepet játszik Nyugat-Kelet és Észak-Dél relációjában a kultúra, az innováció, az áruk, a tőke, a képzett munkaerő és szaktudás átadása/közvetítése terén.

Ehhez Budapestnek találkozáshelyé kell válnia a nemzetközi döntéshozatal, a kereskedelem és a kultúra meghatározó szereplői számára.

Budapesten ehhez a magasabb hozzáadott értékeket képviselő ágazatok letelepedését kell ösztönözni, ami megköveteli a biztonságos „környezet” kialakítását a közszolgáltatások, a környezetminőség, a közlekedési és kommunikációs kapcsolatok, valamint a befektetések tekintetében.

Ennek érdekében a hosszú távú társadalompolitikai jövőképpel rendelkező, fejlesztéseiben kezdeményező és proaktív budapesti városvezetés az egész ország számára lehetőségeket hordozó fejlesztési elképzeléseket fogalmaz meg, elsősorban a meglévő (humán, kulturális, és kapcsolati) tőkére támaszkodó részcélok és azok erőforrásokat koncentráló megvalósítása érdekében. A térben „elszórt” fejlesztések helyett erősen specializált és egymást erősítő alrendszereket alkotó tevékenységek, mint: zöld gazdaság, vállalkozásfejlesztés, közlekedés, innováció, egészség szolgáltatások és a felsőoktatás fejlesztése az irányadó. A városszerkezetben az épített mellett a természeti és a humán környezet alakítása, míg várostérségi szinten az összehangolt fejlesztési elképzelések és szolgáltatások nyújtása terén történő együttműködés járhat eredménnyel.

Az egységesülő Európa a kontinens közepén lévő Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonalt” egyre inkább eltűnik, és helyét a várostérségek, régiók közötti utazási – szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, az európai közlekedési folyosók multimodális kiépítésével az országos, illetve a nemzetközi elérhetőség javítása, valamint a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával a főváros európai csomóponti szerepkörének kiteljesítése.

▶ HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS

A fenntartható város kompakt és vegyes használatú, ahol előnyben részesül a közösségi, a gyalogos és kerékpáros közlekedés.

Bár a kompakt város elvét a rendszerváltást követően megszületett városfejlesztési koncepciók, stratégiák és tervek is hangsúlyozzák, a demográfiai változások, a klímaváltozás és a globális gazdasági és pénzügyi válság miatt végképpen rá kell ébredni, hogy a kompakt város az, amely a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználását teszi lehetővé. Fókuszálni kell a meglévő értékek megmentésére, megfelelő hasznosítására, minőségének javítására.

Az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek beépítése helyett a város belső tartalékterületei képezzék a fejlesztések elsődleges célterületeit lakó-, gazdasági és zöldterületi fejlesztés számára egyaránt.

A megfelelő intenzitás és a vegyes területhasználat lehetővé teszi a „kis távolságok elvének” megvalósítását. Ha a mindennapok helyszínei közel vannak, elérésükhöz nem kell motorizált közlekedés, a kerékpározás, gyaloglás esélye is javul.

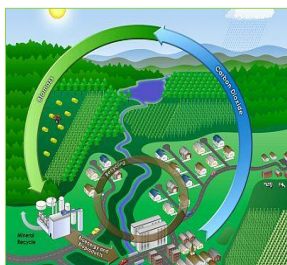
A főváros térbeli rendszerét a különböző használatú területek, az azokat kiszolgáló infrastruktúra hálózat, továbbá a funkcionális és hálózati sűrűsödést képező központok rendszerének összessége alkotja. E térbeli rendszer szerkezeti fejlődése meghatározza a város mindennapjait, a hálózatokon keresztül a várostérségre is hatással van, ahogy annak alakulása is visszahat a város kapcsolódó térségeire.

Budapest területhasználata folyamatos változáson megy keresztül, nagymértékben befolyásolja a város élhetőségét, lakói életminőségét. Meghatározó a gazdasági élet szintereként, egyben a város működésére, környezeti viszonyaira is jelentős hatással van. A nem megfelelő használat, kedvezőtlen szerkezeti tagolás működési zavarokhoz vezet. Budapest öt, eltérő adottságokkal rendelkező zónája (belső, átmeneti, elővárosi, hegyvidéki és Duna menti) differenciált fejlesztést igényel. Az értékek és problémák figyelembe vételével összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között. A távlati fenntarthatóság érdekében egy-egy terület környezeti hatása és működtetésének költsége (létrehozás és ellátórendszerek üzemeltetése) az elvárható leggazdaságosabb kell, hogy legyen. Budapest sokszínűsége területhasználati értelemben olyan érték, melyet meg kell őrizni. Ezért olyan vegyes funkciójú, kompakt városi területhasználatot és hálózati rendszert kell kialakítani, mely tiszteletben tartja a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, a városkaraktert. Csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, amely következtében kisebb terhelés éri a város zsúfolt területeit.

Cél tehát, hogy a területhasználat, az infrastruktúrák fejlesztése takarékosabb formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek (barnamezős területek) váljanak a fejlesztések célterületeivé, mindezt a közlekedési rendszer és a területek sajátosságaihoz alkalmazkodó differenciált központrendszer egymást erősítő fejlesztése egészítse ki. A kompaktságra való törekvés nem a sűrűség növelését, hanem az adott területhez illő optimális sűrűség meghatározását jelenti, a területek megfelelő tagoltsága és a kiszolgáló hálózatok gazdaságosan fenntartható kialakítása mellett.

A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró rekreáció, barnamezős partjai a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás, speciális budapesti lehetőségek színterévé, vagy - ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába. A világörökségi területek minőségének növelése, a parthasználat kiterjesztése és humanizálása, az értékmegőrzés elsőrendű. A Duna mellett jelentős méretű kihasználatlan területek kiemelt típusú potenciállal rendelkeznek a város más területeihez képest, ezért a városszerkezetben elfoglalt helyi értékük miatt fejlesztésük komplex cél.

▶ A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE

A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata nem csak a jelenkor egészséges környezeti feltételeinek megteremtéséhez (pl. a tiszta levegőhöz, a zajszennyezés mérsékléséhez) szükséges, hanem az erőforrásokat a jövő generáció számára is meg kell őrizni, mind mennyiségi, mind minőségi értelemben. Továbbá fel kell készülni a klímaváltozásból fakadó következményekre is, melyek közvetlen veszélyt jelenthetnek a város lakosságára, épített és természeti értékeire (pl. extrém időjárási viszonyok következtében). A klímaváltozás mérséklése érdekében, a nemzetközi vállalásoknak megfelelően Budapestnek is csökkentenie kell az üvegházhatású gázok kibocsátását. Takarékosan kell gazdálkodni az energiaforrásokkal, az egyre nagyobb értéket képviselő vízkészletekkel, különösen az ivóvízzel, de az egyéb földtani elemekkel, a talajjal, főképpen a termőtalajjal és az egyedülálló élővilággal, amely a nagyvárosi környezet ellenére is fennmaradt. Ugyanakkor az urbanizációs folyamatok egyre jobban veszélyeztetik ezeket az erőforrásokat. A természeti, természetközeli területek indokolatlan beépülésének megakadályozása, az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a motorizáció kedvezőtlen hatásainak (lég- és zajszennyezés) mérséklése, a talajszennyező-források felszámolása, a kármentesítés, a termelődő hulladékok megfelelő ártalmatlanítása kiemelten fontos a fenntarthatóság szempontjából. Az élethez, különösen a

klímaadaptáció tekintetében különösen jelentős szerepe van a zöldfelületeknek is, mert életfolyamataik révén jelentős kondicionáló hatást fejtenek ki, mérséklik a városi hősziget-hatást. Mindezek figyelembevételével Budapest és környékének környezeti adottságai, nagyváros létének ellenére jelentős potenciált rejtnek magukban, mely kiváló alapot teremt egy élhetőbb város megteremtéséhez.

▶ BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE

A társadalmi, gazdasági, technológiai fejlődés eredményeképpen Európában az urbánus épített környezet vált a meghatározóvá. Budapest az Európai Unió egyik jelentős városaként, tudatos fejlesztéspolitikája folytán gazdasági-szellemi központ szerepet tölthet be a Duna Régióban és a Kárpát-medencében. A külső és belső közlekedési kapcsolatokat ennek megfelelően kell biztosítani. A város mindennapi életéhez, feladatai ellátásához, színvonalas működéséhez nélkülözhetetlen a komplex, a város összetett szerepkörének megfelelő többszintű közlekedési rendszer, amely egyidejűleg megfelel a nemzetközi, az országos, a térségi és a nagyvárosi szerepből fakadó, egymástól eltérő mobilitási igényeknek

Az egységesülő Európa Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, helyét a várostérségek, régiók közötti utazási - szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a külső, távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, európai közlekedési folyosók és a főváros közötti kapcsolatok multimodális kiépítésével a nemzetközi és az országos elérhetőség javítása, továbbá a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával Budapest európai csomóponti szerepkörének (HUB) kiteljesítése.

Az ország egyes részei és a főváros közötti kapcsolatok szempontjából tovább kell javítani Budapest elérhetőségét, de ugyanakkor biztosítani kell a jelenleg főváros centrikus kapcsolati rendszer oldását is (a tranzit forgalom számára Budapest elkerülését biztosítva).

Az egységesülő Európát felépítő regionalizmus keretében a városi-városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi- és infrastrukturális feltételeinek megteremtése is egyre fontosabb.

A város mennyiségi szempontból meghatározó jelentőségű belső közlekedése – a műszaki infrastruktúra, és annak felhasználásával nyújtott szolgáltatások együttese – akkor lehet hosszú távon is eredményes, ha az a fenntarthatóság szempontjainak megfelelően fejleszthető, és gazdaságosan üzemeltethető. A fenntartható fejlődés szempontjából fontos, hogy a helyváltoztatás iránti igények a város szerkezetének valamint területfelhasználásának tervszerű alakításával fajlagosan csökkenjenek, és az utazási szokások tudatos befolyásolásával tolódjanak el a környezetet kímélő közlekedési módok felé, intelligens mobilitást eredményezve.

▶ BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM

Budapest történeti adottságainál fogva sokszínű város, számos nemzeti, etnikai, vallási kisebbség, különböző korosztályokhoz tartozó, eltérő egészségi állapotban, élethelyzetben lévő egyének és csoportok lakóhelye. A sokszínűség egyenlőtlenség és konfliktushelyzetek kialakulásához vezethet, amit kezelni kell. A befogadó társadalom alapja az egyenlő bánásmód és az anti-díszkrimináció, mely az ide érkező és már itt élő társadalmi kisebbségekkel szembeni befogadó attitűdöt, a beilleszkedés támogatását jelenti, melyben kiemelt szerep jut a helyi szociális hálóknak is. Budapest lakosság száma külső migráció nélkül csökkenne, a népességszám növelése csak beköltözéssel érhető el. A jövőben a főváros irányú belső migráció és a nemzetközi vándorlás növekedni fog, melynek következményeként fiatalok és a külföldiek aránya folyamatosan nőni fog. Azonban ez sem lesz képes ellensúlyozni az idős korosztályok növekvő arányát. A népesség előregedése, valamint az új gazdasági-társadalmi kihívások indukálják az életmód változását, az új típusú egyéni és társadalmi igények megjelenését, melyre a városnak reflektálnia kell. Mindez új kihívásokat jelent a szolgáltatások növelésére, az innováció befogadására és felhasználásra, az esélyegyenlőség megerősítésére a diszkrimináció megakadályozására. A kihívások kezelésében együtt kell működni a fővárosi és a kerületi önkormányzatoknak, az intézményeknek, a civil és egyházi szervezeteknek, illetve a forprofit szférának is: helyi cégek, vállalkozások közötti együttműködés, és a helyi szociális háló erősítése a cél. A városlakók számára a lakóhelyválasztás, a lakóhely vonzerejének fontos tényezője, hogy az elérhető intézmények, szolgáltatások köre élethelyzetükhöz adekvát legyen,

lakókörnyezetüket biztonságosnak tudják. A főváros szolgáltatásai megfelelőek a jelenlegi lakosságszám kiszolgálásához, a hosszú távú demográfiai és a középtávon várható gazdasági folyamatok tükrében azonban megállapítható, hogy a szociális ellátórendszer még nem elég felkészült. A rendszerváltás óta visszaszorulóban van az egyesületi sporttevékenység, ez számos sportlétesítmény bezárásához vezetett. Emellett az egészségi állapot összefügg a gazdasági helyzettel, a lakókörnyezettel, a depriváció mértékével, ami miatt az egyes kerületekben várható átlagos élettartamban jelentős különbségek vannak: 2001–2010 között a legjobb helyzetű kerületek esetében az összevont halálozás a férfiak esetében a fővárosi átlaghalálozás 62%-a, nők esetében 69%-a, addig a deprivált csoportok esetében a fővárosi halálozási szintet 24%, illetve 23%-kal haladják meg. A lakosság egészségi állapotának javításához nem csak az ellátórendszer, de a prevenció minőségi és mennyiségi fejlesztése is szükséges.

▶ RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA

A város/várostérség szempontjából nézve a lakáskínálat alakulása meghatározó az életminőség, népességmegtartó képesség, a térbeli-társadalmi szerkezet alakulása, az ezzel is összefüggő társadalmi integráció, valamint a vonzerő, versenyképesség, gazdasági teljesítmény szempontjából is. A lakosság változó szociodemográfiai összetétele – egyebek mellett a lakosság elöregedéséből, gazdasági helyzetének változásából fakadó változások, a háztartás-szerkezet változásai, a főváros nemzetközi migrációban betöltött szerepének alakulása – kihívásokat jelent a fővárosi lakásrendszer számára. A fővárosi lakásállomány jelentős strukturális problémákkal küzd, ehhez tartozik a bérlakások hiánya, bizonyos területein a kis alapterületű lakások magas aránya, az elmaradó felújítások eredményeképpen a lakásállományban felhalmozódó fizikai, műszaki problémák (és következményükként kialakult szegregált területek), valamint a kiegyensúlyozatlan korábbi és közelmúltbeli lakóterületi fejlesztések eredményeképpen intézményekkel, szolgáltatásokkal (esetenként infrastruktúráisan is) rosszul ellátott lakóterületek a főváros több pontján. A XXI. század teremtette újfajta mobilitási lehetőségekre lényegesen rugalmasabb lakásstruktúra létrehozásával kell válaszolni, melyben annak összetétele, a lakásméret, a piaci és nem piaci lakásbérleti szegmens egymáshoz viszonyuló aránya, megfizethetősége, továbbá a városon belüli térbeli eloszlás, a térbeli-társadalmi különbségek csökkentése egyaránt meghatározó fontos.

2.2. A koncepció összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal

Budapest területfejlesztési koncepciójával egyetlen megegyező szintű, releváns koncepció van: a fővárost körülvevő Pest megye területfejlesztési koncepciója.

A tervezési folyamat során az önkormányzatokat képviselő főépítészek részvételével többszöri egyeztetés zajlott a két terv készítői között. A fejlesztési irányok térbeli összhangjának megteremtése érdekében az összetartozó területekben közös térképek is születtek.

Budapest és Pest megye területfejlesztési koncepciójának kidolgozása a kölcsönös előnyök szem előtt tartásával zajlott. Ily módon erősítik egymás hatását és növelik a megvalósulás valószínűségét.

PMTFK: Pest Megye területfejlesztési koncepciója

BTFK: Budapest területfejlesztési koncepciója

	PMTFK		BTFK
JÖVŐ-KÉP	Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító megye		Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja
	A gazdasági környezet megújítása		

	PMTFK		BTFK
ÁTFOGÓ CÉLOK		0	Budapest az Európai városhálózat erős tagja
	Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása A lokális- és makrotérségi érdekeket kiszolgálóni tudó, fenntartható környezet		Fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaság
	Gazdaság dinamizálása Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve		
		0	Egészséges, harmonikus, sokszínű városi környezet
	Társadalmi megújulás Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek		Javuló életminőség, harmonikus együttélés

	PMTFK		BTFK
SPECIFIKUS CÉLOK		0	Kezdeményező, együttműködő város- és térségfejlesztés
	Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment szervezetének felállítás.		Partnerség – a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben
	A fejlődésben lemaradó Szobi, Aszódi, Nagykátai, Ceglédi, Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása.	0	
	Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az MO mentén a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében.		Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával
	Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése
	A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést.	0	
	Adottságokra épülő munkamegosztásban együttműködő policentrikus települési struktúra kialakítása.		Hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város
			A környezeti (természeti) erőforrások védelme és fenntartható használata, az érték megőrzése
	A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudásintenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése.		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.	0	

Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi- és helyi identitás erősítése		Befogadó, aktív társadalom
Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra.		
A közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése		
Tervezett, koordinált térségfejlesztés, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése		

2.3. A koncepció rész céljainak környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása.

A koncepció javaslata tartalmaz a külső tervekkel való összhang vizsgálata mellett belső koherenciavizsgálatot is, mely bemutatja az egyes stratégiai célok egymáshoz viszonyulását. Az egyes célok kisebb-nagyobb intenzitással kapcsolódnak egymáshoz, egyes esetekben azonban a kapcsolódás valójában nem releváns. A stratégiai célok ellentmondást nem tartalmaznak, egymással ütköző célok nincsenek a célrendszerben.

A környezeti, gazdasági, társadalmi ágazati bontás szerinti konzisztencia-mátrix részletesebb bontásban mutatja a célok kapcsolódását:

jelmagyarázat:

KÖRNYEZETI szempontból szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

GAZDASÁGI szempontból szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

TÁRSADALMI szempontból szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

KÖRNYEZETI szempontból kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

GAZDASÁGI szempontból kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

TÁRSADALMI szempontból kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

KÖRNYEZETI szempontból nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

GAZDASÁGI szempontból nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

TÁRSADALMI szempontból nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

értelmezhetetlen a kapcsolódás vizsgálata

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Stratégiai cél/ Stratégiai cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS			2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG			3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN			4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL			5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS			6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE			7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE			8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM			9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA								
	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0						
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS				✓	✓	0				✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	0	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	✓	✓	0				✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	✓	✓	0	✓	✓	0				✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	0	✓	0	0	✓	0	0	✓	0	✓	✓	0	✓	✓
4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓		0				0	0	✓				✓	0	✓	✓	✓	✓	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	0	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓
6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	0	✓	0	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	0	✓	✓	0	✓	✓
7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	0	0	✓	0	0	✓	✓	✓	✓	✓	0				0	0	✓	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	0	✓	✓	0	✓	✓	0	0	✓	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	0	✓	0	0	✓							✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	✓	✓	✓	0	✓	✓	0	✓	✓	0	0	0	✓	✓	✓	0	✓	✓	0	0	0	✓	✓	✓									

A mai globalizált világban nem lehet a természeti környezetben, a gazdaságban olyan intézkedéseket hozni, melyek ne lennének hatással a társadalomra. Ugyanígy a társadalom, és annak mindennapi életvitele folytonosan visszahat a környezetre. A fogyasztói szokások, a továbbtanulási döntések, az egészségügy, a szociális szolgáltatások pedig mind-mind szoros összhangban működnek a gazdasági döntésekkel. Ráadásul egy-egy várost nem lehet önmagában, csak a közvetlen városrégiójában vizsgálni és értelmezni, ezért a térségi együttműködés céljai is hatnak a társadalomhoz kapcsolódó célok megvalósulására és az eredmény fenntarthatóságára.

Budapest hosszú távú területfejlesztésének gazdasági vonatkozású folyamatainak összhangban kell lennie a fenntarthatósági szempontokkal. Fenntartható gazdaság csak fenntartható módon rendelkezésre álló erőforrások által létezhet. Ezért a természeti és az épített környezeti feltételek fenntarthatóságából kiindulva lehet megvalósítani a gazdasági és társadalmi folyamatok harmonizálását. A mind nyilvánvalóbb erőforrás-korlátok miatt a fenntarthatóság és a gazdasági-társadalmi harmonizáció biztosítása egységes, külső-belső partneri együttműködést generáló, kezdeményező város- és térségfejlesztési politikát kíván.

A fenntartható gazdaságnak a természeti-környezeti értékek őrzésén, gazdagításán, a minél takarékosabb energiafelhasználáson és az ezt megteremtő emberi tevékenység tudástartalmának bővítésén kell alapulnia. E komplex rendszer működésének hatékonysága elválaszthatatlan egyrészt a nemzetközi feltételrendszertől (pl. energiaügy, gazdasági-piaci körülmények, tudás-, innováció-, információáramlás, közlekedési kapcsolatok, környezetvédelem, migráció, foglalkoztatás, képzés), másrészt a belső gazdasági és társadalmi folyamatok alakulásától és mindezek térbeli keretrendszerének működőképességétől.

A hatékony nemzetközi, egyben hazai és térségi gazdasági integráció társadalmi feltétele a harmonikus belső integráció, az embert, gondolatot, ismeretet befogadó, támogató és aktív közösségek hálózata, környezeti és térbeli feltétele a minél kevesebb energiát, annál több tudást (innovációt) használó kompakt települések rendszere, amelyekben megvalósul a rugalmas és korszerű lakhatás, munkavállalás, közlekedés, képzés, rekreáció, szociális gondoskodás.

2.4. A jelenlegi környezeti, társadalmi és gazdasági állapotnak a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
TÉRSÉGI POZÍCIÓ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Európai léptékben is jelentős gazdasági erő. ▪ Kedvező földrajzi fekvés: Nyugat- Európa és a Közel-Kelet összekötetése, és Kelet-Európa és az Adria közötti tengely metszésében való elhelyezkedés. ▪ Duna menti fekvés. ▪ Közép-Európa második legnagyobb és legjelentősebb városa. ▪ Nemzetközi mércével mérve is jelentős, magas színvonalú kulturális és tudományos élet. ▪ Magyarország fővárosaként kiemelkedő államigazgatási, illetve közigazgatási szerep. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest a városok növekvő versenyében több területen veszített kedvező pozícióiból. ▪ Nincs megfelelő együttműködés az agglomerációval és a tágabb várostérséggel. ▪ Az egységes város folyamatos gyengülése.
TÁRSADALOM, HUMÁN INFRASTRUKTÚRA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magasan kvalifikált munkaerő. ▪ Foglalkoztatottság magasabb, mint az országos átlag. ▪ Magasabb jövedelemmel rendelkezik a lakosság, mint az országos átlag. ▪ Magyar kulturális intézmények nagy számban koncentrálnak Budapesten, jelentős hagyományok. ▪ Felsőoktatási központ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatottak aktív korúakhoz mért aránya elmarad az EU átlagától. ▪ Az elöregedés új fázisa: nő az időskorúak aránya. ▪ Lakás-mobilitás alacsony szintű. ▪ Helyi, civil kezdeményezések alacsony száma. ▪ Bérlakásszektor hiánya. ▪ A lakosság rossz egészségi állapota és az ebben mutatkozó jelentős területi különbségek.
GAZDASÁG	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kiemelkedő gazdaságföldrajzi elhelyezkedés, geopolitikai pozíció. ▪ „Hídfő” a délkelet-európai térség kereskedelmi piacaira. ▪ Budapest és agglomerációja európai léptékben is jelentős, meghatározó metropolisz térség. ▪ Meghatározó a globális gazdasági szereplők headquartereinek jelenléte. ▪ Jelentős tőkebefektetések, nyitott, exportorientált regionális üzleti kultúra. ▪ Magyaránú felsőfokú szakképzettség, ezzel összefüggésben erősödő K+F kapacitás. ▪ A gazdasági versenyképességet meghatározó alapadottságok jelenléte. ▪ Termelési alpinfrastruktúra és gyártási tapasztalat megléte. ▪ Nagy kiterjedésű, jó városi pozíciójú fejleszthető területek, ezen belül funkcióváltásra alkalmas ipari zóna és értékes Duna-menti területek megléte. ▪ Nyitott, exportorientált regionális üzleti kultúra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szétaprózott, többszintű önkormányzati rendszer, és ebből fakadó kompetencia problémák. ▪ A területi-gazdasági fejlődés szereplőinek bevonásával zajló egységes irányítási modell hiánya. ▪ Az adók és járulékok országosan magas szintje és a vállalkozásokat sújtó adminisztratív terhek európai szintű versenyhátrányt eredményeznek. ▪ Kiskereskedelem túlzott centralizálása. ▪ Termelési infrastruktúra hiánya. ▪ Barnamezős övezetek tulajdonosi problémái. ▪ A fejlesztés folyamatát gátló nehézkes rendeletekalkotási és építhetőségi rendszer. ▪ A Budapest régió mindezedig az alacsony hozzáadott értékű és nem kutatás-intenzív szektorokban emelkedik ki a térségi versenyben. ▪ Általános forráshiány.
KÖRNYEZET	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város földtani kincsekben bővelkedik: kiváló termál és gyógyvizes létesítmények megléte. ▪ A város kiemelkedő értékeit képezi földrajzi fekvése, a településképi látványértékek és a mindezeket feltáró kilátópontok. ▪ A budai erdőterületek, mint komplex élőhelyek és táji léptékű látványelemek jelentős értéket képviselnek. ▪ Nagyvárosi parkjaink egyedülálló kultúrtörténeti hagyományokkal rendelkeznek, rekreációs kínálatuk szerteágazó. ▪ Egyedi táji és természeti adottságok, történelmi és építészeti örökség, világörökségi területek. ▪ Sokszínű, differenciált területhasználat. ▪ Térbeli szempontból kiegyensúlyozott intézményrendszer. ▪ Jelentős belső tartaléktérület, amely alkalmas a szükséges városias funkciók elhelyezésére. ▪ Kiemelkedő adottságok: fürdőváros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A belső városrészekben jelentős mértékű a hőszigetelhetőség, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban. ▪ Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága elmarad a nemzetközi ajánlástól. Nem áll rendelkezésre elegendő közösségi tér. A zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlőtlenségeket is mutatnak. ▪ Az barnamezős területek, felhagyott hulladéklerakók kármentesítése és rehabilitációja (rekultivációja) helyett jellemzően zöldmezős fejlesztések valósultak meg. ▪ A főváros energiaellátása szénhidrogén alapú, a megújuló energiaforrásból előállított energia a fővárosra vonatkoztatva alacsony mértékű. ▪ A város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom erősödő zajszennyezést produkál. ▪ Az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól. ▪ Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére. ▪ A Duna adottságainak nem megfelelő kiaknázása. ▪ Túlterhelt főközpont, nem megfelelően differenciált központrendszer. ▪ A város ¾-e igen alacsony intenzitással beépített, nehezen fenntartható szerkezet. ▪ Területhasználatból származó szomszédosági konfliktusok.
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest az európai közlekedési folyosók rendszerének egyik metszéspontja. ▪ Országos és térségi közlekedés közötti és vasúti csomópontja. ▪ Kiterjedt városi közösségi közlekedési hálózat magas használati részarányal. ▪ A közműhálózatok kiterjedtsége (a távhő kivételével) közel 100%-os. ▪ A közműellátottsági színvonal megfelelő. ▪ Nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelésre képes erőművek és kiterjedt távhőhálózat. ▪ A megújuló energiafelhasználás terén nagy fejlesztési potenciál áll rendelkezésre ▪ A víz- és energiahálózatok jelentős tartalékkapacitásokkal rendelkeznek. ▪ Az árvízmentesített területek aránya közel 100%-os. ▪ Termál-, gyógyvíz kutak nagyszámú előfordulása. ▪ Kedvező geotermikus grádiens. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az országos és térségi közlekedési kapcsolatok forgalmilag túlterheltek. ▪ A városi közlekedési infrastruktúra műszaki állapota, és a nyújtott szolgáltatások színvonala folyamatosan romlik. ▪ A közlekedés- és közmű fejlesztéseket nehezítik a közterületek rendezetlen tulajdonviszonyai. ▪ Előregedő közműhálózatok, ütemezett hálózati rekonstrukciók hiánya. ▪ Az épületállomány jelentős része energetikailag korszerűtlen fűtési rendszerekkel bír, a fogyasztói rendszerek, kémének állapota nem megfelelő. ▪ A távhőrendszer szigetüzeme csökkenti a távhőszolgáltatás versenyképességét. ▪ A nagy intenzitású csapadékok előtést okoznak. ▪ Több helyen rossz állapotban lévő árvízvédelmi védvonal. ▪ Minimális mértékű megújuló energia hasznosítás.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
TÉRSÉGI POZÍCIÓ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Európai Unió csatlakozás óta európai városokkal való együttműködés. ▪ Kárpát-medencében: határokon átnyúló hatás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest és várostérségének együttműködési hiánya. ▪ Budapest, mint egy 23 kerületet összefogó település, közigazgatási szakadék mélyül. ▪ A kerületi önkormányzatok érdekeinek összehangolásának sikertelensége. ▪ Budapest és agglomerációja között fennálló egyensúlytalanság humán infrastruktúra ellátottságban.
TÁRSADALOM, HUMÁN INFRASTRUKTÚRA	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A generációk közötti kapcsolat értékévé, fontossá válik. ▪ Egészségtudatosabb életforma terjedése. ▪ Nemzetközi vándormozgalom célterülete. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Természetes fogyás. ▪ A fiatal képzett munkaerőt más országok hiányszakmái elvonnák. ▪ Nem létesül elegendő megfelelő színvonalú munkahely. ▪ Egyre későbbre tolódik a gyermekvállalás. ▪ Egyszemélyes háztartások számának további növekedése. ▪ Globális válság okozta munkanélküliség növekedése. ▪ Intoleráns társadalom ▪ Kisebb közösségi terek hiánya.
GAZDASÁG	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innovációs, technológiai, kutatás-fejlesztési, tudástranszfer előtérbe kerülése. ▪ Uniós források elérhetősége. ▪ Értékalapú, egységes vagyongazdálkodási szemlélet megerősödése. ▪ Integrált városfejlesztés részét képező helyi gazdaságfejlesztési modellek. ▪ Turisztikai potenciál. ▪ Egységes fővárosi adópolitika. ▪ Térségi gazdasági együttműködések (főváros és agglomerációs települések). ▪ Közlekedési-logisztikai szerepkör növekedése. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az ország nemzetközi megítélése és makrogazdasági nehézségei beszűkíthetik a főváros mozgásterét. ▪ Az EU strukturális alapok és kohéziós alap felhasználásának szabályváltozása következtében beszűkülő külső források komplex, nagyberuházások, és más gazdasági programok elmaradását eredményezhetik. ▪ Budapest gazdálkodásában a belső megosztottság (a főváros és a kerületek viszonyában) a városgazdálkodás stagnálásához, széteséséhez vezethet. ▪ A hitelválság okán az ingatlan-befektetői kedv tartós megtorpanása. ▪ A regionális versenyképességi versenyben romló pozíció. ▪ A kereslet visszaesésével, a piacok beszűkülésével a termelő kapacitások további romlása.
KÖRNYEZET	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az EU következő támogatási ciklusában előnyben részesíti az energiahatékonyságot és a megújuló energiák felhasználását célzó beruházásokat. ▪ A hulladék újrahasznosítási arányának növelését az EU kiemelten támogatja. ▪ Környezettudatosság erősödése. ▪ Egészségtudatosság növekedésével erősödik a társadalom szabadterületi rekreációs igénye. ▪ A Duna Stratégiával előtérbe kerül a Duna menti területek komplex fejlesztése. ▪ Alulhasznosított területek fejlesztési potenciálja. ▪ Az európai kultúra értékeinek fokozódó megbecsülése. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A klímaváltozás hatására növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága. ▪ További zöldmezős beruházások ösztönzése. ▪ Forráshiány miatt az értékek pusztulása.
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az EU közlekedési jövőképeinek önálló ágazata a városi közlekedés. ▪ Az ún. funkcionális várostérség településeinek közlekedési együttműködése. ▪ Szemléletváltás a lakosság közlekedési szokásai terén. ▪ Duna közlekedési szerepének kihasználatlansága. ▪ Alternatív energiák térnyerése. ▪ A lakosság érdekelt vált az energia- és vízfelhasználás csökkentésében. ▪ Távhőrendszer befogadóképessége megfelelő a megújuló energiaforrásokból származó hő iránt. ▪ Elérhető és megfizethető korszerű technológiák megjelenése, elterjedése. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közlekedés üzemeltetését biztosító, kiszámítható országos támogatási rendszer hiánya. ▪ Növekvő motorizációs szint és mobilizációs igények. ▪ Az árvízszintek szabályozásának hiánya. ▪ A Duna szennyezettsége közvetlen hatással van a vízbázis vízminőségére. ▪ Támogatás és megfelelő jogi környezet nélkül a megújuló energia hasznosításának megvalósítása ellehetetlenül. ▪ A nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelő berendezéseket a hatályos jogi szabályozás miatt nem lehet megfelelően kihasználni.

2.5. A tervben javasolt térségi területfelhasználási kategóriák kijelölésével és övezetek lehatárolásával kapcsolatos azon környezeti, társadalmi és gazdasági jellemzők azonosítása, amelyekre a terv valószínűleg jelentős befolyással lesz

A térségi területfelhasználás Budapest esetében nem értelmezhető.

2.6. A koncepció által feltárt környezeti konfliktusok értékelése, és a környezeti, társadalmi és gazdasági állapot várható alakulása abban az esetben, ha a javaslatok nem valósulnának meg

Környezeti konfliktus:	A belső városrészekben jelentős mértékű a hőszigetethatás, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban.
Tervi javaslat:	Biológiaiilag aktív felületek növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Tovább fokozódó hőszigetethatás.
<i>társadalmi</i>	A város (terület) népességmegtartó ereje csökken.
<i>gazdasági</i>	Növekvő energiafelhasználás, ingatlanok használati és piaci értékének csökkenése, kiköltözés, és ezzel hatékonyság csökkenés a városműködtetés fenntartásában.
Környezeti konfliktus:	A szélsőséges időjárási események gyakoriságának növekedése
Tervi javaslat:	Árvízvédelem, biológiaiilag aktív felületek növelése, csapadékkezelés (megtartás, elvezetés) korszerűsítése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Természeti katasztrófák (árvizek, hőség, intenzív viharok).
<i>társadalmi</i>	Kitettség és az ehhez kapcsolódó félelemérzet fokozódása.
<i>gazdasági</i>	A hőség miatti szükséges hűtés növekvő energiafelhasználással és ezért jelentős többletterherrel jár. A lakó- és üzleti funkciójú ingatlanok fenntartási költségnövekedése miatt romló élıhetőség és üzleti környezet. A várost elhagyók számának növekedése, szűkülő vásárlóerő, csökkenő beruházások.
Környezeti konfliktus:	Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága elmarad a nemzetközi ajánlástól. A zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlıtlenségeket is mutatnak.
Tervi javaslat:	Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken, a meglévő zöldterületek, városi terek rehabilitációja.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A túlhasználattal miatt a zöld- és egyéb közterületek állapota tovább romlik.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Az elvándorlás miatt csökkenő népesség és vásárlóerő, aránytalanságok fokozódása a szolgáltatások terítettségében.
Környezeti konfliktus:	A barnamezős területek, felhagyott hulladéklerakók kármentesítése és rehabilitációja (rekultivációja) helyett jellemzően zöldmezős fejlesztések valósultak meg.
Tervi javaslat:	Barnamezős területek kármentesítése, rehabilitációja, funkcióváltása.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Egészséget veszélyeztető életkörülmények megmaradása: biológiaiilag aktív felületek csökkenése, fokozódó hőszigetethatás, a talajszennyezések környezeti kockázata fennmaradnak.
<i>társadalmi</i>	
<i>gazdasági</i>	A város extenzív területhasznosítása költségnövekedéssel jár a városüzemeltetésben. Erősödik a város inkompakt jellege. Ingatlanok használati és piaci értéke csökken.
Környezeti konfliktus:	A főváros energiaellátása szénhidrogén alapú, a megújuló energiaforrásból előállított energia a

	fővárosra vonatkoztatva alacsony mértékű.
Tervi javaslat:	Megújuló energiaforrások alkalmazása, energiahatékonyság növelése
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Üvegházhatású gázok kibocsátásának további növekedése, légszennyezés, üvegházhatás.
<i>társadalmi</i>	Növekvő lakhatási (rezszi) költségek.
<i>gazdasági</i>	A növekvő ingatlanhasználati költségek rontják a lakhatóságot és az üzleti, vállalkozói lehetőségeket.
Környezeti konfliktus:	A város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom erősödő zajszennyezést produkál.
Tervi javaslat:	Közösségi közlekedés és a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Épített és természeti környezet leromlása; egészségkárosító, pszichés, mentális zavaró hatások.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Funkcionális kiüresedés az üzleti, kereskedelmi szempontból frekvenciált helyeken. Csökkenő gazdasági aktivitás, csökkenő bevételek, kevesebb munkahely.
Környezeti konfliktus:	Az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól.
Tervi javaslat:	A hulladék újrahasznosítási arányának növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A hulladék lerakása növekvő környezeti terhelést jelent.
<i>társadalmi</i>	A hulladékhasznosítási minták nem sajátítódnak el gyermekkorban, ami rossz beidegződésekhez vezet.
<i>gazdasági</i>	A háztartások, intézmények, gazdasági szervezetei költségei perspektivikusan növekednek, ezzel csökkennek a bevételek, fejlesztési források.
Környezeti konfliktus:	Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére.
Tervi javaslat:	A város- és területfejlesztés célterületeit a barnamezős területek kell, hogy képezzék. Új zöldmezős fejlesztések ugyanis kizárólag új infrastruktúra építésével és ennek üzemeltetésével valósíthatók meg felemészítve a levegőminőség és klíma szempontjából egyre értékesebb szabadterületeket.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A város szétterülése csökkenti a környezet fenntarthatóságát.
	A rendelkezésre álló közmű- és közlekedési tartalékok továbbra sem kerülnek hatékonyon felhasználásra.
<i>társadalmi</i>	Egyre több, szolgáltatásokkal nem megfelelő mértékben ellátott terület alakul ki, ami csökkenti a városrész használhatóságát, élhetőségét.
<i>gazdasági</i>	Növekvő költségek a háztartások, intézmények, gazdasági szervezetek költségvetésében, városüzemeltetés drágulása, csökkenő arányú fejlesztések.
Környezeti konfliktus:	A Duna adottságainak nem megfelelő kiaknázása.
Tervi javaslat:	A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a part közeli funkcióváltások révén.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Mind hajózási, mind rekreációs és turisztikai szempontból alulhasznosított.
<i>társadalmi</i>	A Duna használata továbbra sem válik a mindennapi élet szerves részévé, a közösségi használat elmarad.
<i>gazdasági</i>	Bevételnövelési esélyek megragadásának elmaradása. Saját városi fejlesztési források felhalmozási lehetőségének elmulasztása.

Környezeti konfliktus:	Túlterhelt fóközpont, nem megfelelően differenciált központrendszer.
Tervi javaslat:	A központi helyek fejlesztésénél a funkcionális vegyesség és környezeti minőség ki kell, hogy egészítse a kedvező elérhetőséget. Vonzó és marasztaló központokra van szükség a társadalmi találkozások étellel teli színterein – beleértve ebbe az épített környezet minden elemét, a közterületekkel együtt.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Irracionális térbeli rend és funkcionális komplexitás hiánya.
<i>társadalmi</i>	A növekvő ingázás miatt romlik az életminőség.
<i>gazdasági</i>	A gazdasági tevékenységek térbeli szerkezetének nem megfelelő kialakulása. A gazdasági szereplők nem hatékony működésének (pl. helyi gazdaság, helyi piacok gyengülése). Aránytalanságok, kapacitás-kihasználatlanság a városüzemeltetésben, költségnövekedés.
Környezeti konfliktus:	A város ¾-e igen alacsony intenzitással beépített, nehezen fenntartható szerkezet.
Tervi javaslat:	Hatékony, kompakt városszerkezet: Új fejlesztések esetén hathatósabb intenzitásra kell törekedni. A város sűrűségének spontán alakulása helyett a gazdaságos és hatékony ellátás tervezhetősége érdekében a sűrűség maximalizálása mellett – az új beépítésű területeken – a fenntarthatósághoz szükséges legkisebb mértéket is meg kell határozni.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Fajlagosan több természeti erőforrás, több terület igénybevétele.
<i>társadalmi</i>	A humán szolgáltatások nehezen érhetőek el. Az alvóvárosi jellemzők erősödnek, ingázás növekszik.
<i>gazdasági</i>	Magas városüzemeltetési költségek, gazdaságtalan (inkompakt) városhasználat.
Környezeti konfliktus:	Területhasználatból származó szomszédsági konfliktusok.
Tervi javaslat:	Budapest szerkezetét a fenntartható környezet alapelveinek megfelelően és a zavaró egymásmellettségek, konfliktusforrások kiiktatásával, de legalább azok mérséklésével kell alakítani.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Pszichés, mentális zavaró hatások, presztízsromlás.
<i>társadalmi</i>	Lakossági elégedetlenség.
<i>gazdasági</i>	A közös lehetőségek megragadása helyett gazdasági mozgástér szűkülése. A gazdasági esélyek kölcsönös rontása.

2.7. A terv céljainak megvalósulása esetén a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból közvetett vagy közvetlen negatív hatást kiváltó tényezők feltárása

Budapest területfejlesztési koncepciójának célrendszere, javaslata zömében olyan célokat és azok elérését támogató prioritásokat fogalmaz meg, amelyeknek nincs káros hatása a környezetre, társadalomra és gazdaságra. Egyes prioritált beavatkozások megvalósítása során nem megfelelő körültekintés esetében jelentkezhet káros hatás, de minden esetben a szükséges ellentételezés, illetve az esetleges problémák kezelése megvalósítható. A koncepció javaslatot ad a kis számú várhatóan káros hatás kiküszöbölésére.

<i>cél</i>	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS		
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	1.1. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZERI KIÉPÍTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	Az új intézményrendszer kiépítése, ill. egyes intézmények átalakítása, megszüntetése érdekkonfliktusokat hordoz, ami a működés hatékonyságát és eredményességét átmenetileg ronthatja.
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	Átgondolt előkészítés, munkatársak felkészítése, gazdasági élet szereplőinek és más érintettek széleskörű tájékoztatása, az átalakításba történő bevonása.
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	1.2. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS FORRÁSSZERKEZETÉNEK ÁTALAKÍTÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	Az EU támogatások ab ovo csökkenése miatt (is) növelt belső fejlesztési források felhasználásának multiplikatív hatása elmarad a szükségestől - a gazdasági krízis folytatódása miatt -, a fejlesztési források bővített újratermelési folyamata megakadhat.
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	Önfenntartó/önfinanszírozó projektek kiválasztása, elindítása, a beruházási költség-haszon elemzés szigorú megtervezése, kontrollja, a bevételek visszacsatolásában következetesség.
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	1.3. ÖNFENNTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-

<i>cél</i>	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG			
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	2.1. TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ BŐVÍTÉSE ÉS A TUDÁSTRANSZFER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA			
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	A tudásintenzív, innovatív gazdasági tevékenységek nem tudják kellően kifejezni pozitív hatásukat a gazdaságra, mivel az elhúzódó gazdasági krízis korlátozhatja az egyes gazdasági szereplők fejlesztési és kockázatvállaló hajlandóságát.	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	A gazdasági ágazatok, tevékenységek és a területi elhelyezkedések közötti hálózatosodás folyamatos biztosítása, a folyamat kontrollja.	
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	2.2. FELHASZNÁLÓBARÁT VÁROSKORMÁNYZÁS KIALAKÍTÁSA			
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-	
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	2.3. TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT			
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	Turisztikai látványosságok környezetének túlterhelése.	A turisták növekvő száma miatt a lakóhelyi konfliktusok kiéleződnek – egyes városrészek élhetősége csökken.	A turisztikai helyszínek, szolgáltatások, termékek túlzott kihasználása, értékesítése, az értékörzés, karbantartás, felújítás elmaradása.	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	A látogatások célterületeinek felkészítése a nagy turistaforgalomra. Rehabilitáció, a belső területek megfelelő közterületi kialakítása. A turisztikailag használt területek kiterjesztése.	Egyedi turisztikai fejlesztés, közösségi bevonással.	A turisztikai látványosságok környezeti túlterhelésének elkerülése érdekében indikátorok kidolgozása és használata szükséges.	
<i>cél</i>	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN			
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN			
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-	
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT			
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-	

káros hatások ellentételezése	-	-	-
cél elérését támogató prioritás	3.3. A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	-	-	-
káros hatások ellentételezése	-	-	-
cél elérését támogató prioritás	3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	-	-	-
káros hatások ellentételezése	-	-	-
cél	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL		
cél elérését támogató prioritás	4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	-	-	-
káros hatások ellentételezése	-	-	-
cél elérését támogató prioritás	4.2. VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	Ellentételezés nélküli környezeti terhelés.	-	Kevés hozzáadott érték keletkezik, a szállítások növekvő környezeti károkat okoznak, alacsony minőségű munkavégzés növekedésével, összességében negatív költség-haszon eredmény.
káros hatások ellentételezése	Környezetvédelmi beruházások a transzfer szerep káros hatásainak mérséklésére.	-	Transzfer funkciók szelektálása minőség, gazdasági hasznosság, hatékonyság szerint. Piacfigyelés, monitoring tevékenység minőségének javítása, eredményeinek visszacsatolása.
cél	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS		
cél elérését támogató prioritás	5.1. VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	-	-	-
káros hatások ellentételezése	-	-	-
cél elérését támogató prioritás	5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
megvalósulásának negatív hatásai	-	-	-

<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	5.3. DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	5.5. ÉRTÉKVÉDELLEM – ÉRTÉKTEREMTÉS		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél</i>	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE		
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	Az alternatív, elkerülő útvonalak mentén a zaj- és légszennyezés növekszik.	Lakosság elvándorlása.	A belváros elérhetőségének korlátozottsága miatt csökkenő érdeklődés mutatkozik a lakhatásban, gazdasági hasznosításban, befektetésben.
<i>káros hatások ellentételezése</i>	Optimális területhasználat kialakítása az elkerülő, alternatív útvonalak mentén (zaj- és légszennyezés-érzékeny funkciók mellőzése), illetve zajvédelmi beruházások megvalósítása.	Magas szintű szolgáltatások biztosítása (közösségi közlekedés, ellátás)	A belváros kényelmes elérhetőségének biztosítása, autóközlekedést nem igénylő, de vonzó funkciók megtelepedésének elősegítése. Piacfigyelés, monitoring tevékenység, korrekciók.

cél elérését támogató prioritás		6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-	
cél elérését támogató prioritás		6.5 KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	A hiányzó árvízvédelmi műtárgyak kiépítése, a kisvízfolyások rendezése értékes vegetációt érinthet.	-	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	Megfelelő nyomvonal megválasztása az árvízvédelmi műtárgyak létesítésekor, ökológiai és rekreációs szempontokat figyelembe kell venni a vízfolyások rendezésekor.	-	-	
cél elérését támogató prioritás		6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-	
cél		7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE		
cél elérését támogató prioritás		7.1 NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	A javuló közlekedési kapcsolatok miatt emelkedő forgalom megnöveli a környezeti terhelést.	Lakossági elégedetlenség.	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	Környezetkímélőbb közlekedési módok preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása.	Lakosság időben történő bevonása a tervezésbe.	-	
cél elérését támogató prioritás		7.2 TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>	
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	A javuló közlekedés miatt emelkedő forgalom megnöveli a környezeti terhelést.	A javuló közlekedés miatt szuburbanizációs folyamatok indulhatnak meg.	-	
<i>káros hatások ellentételezése</i>	Környezetkímélőbb közlekedési módok preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása.	A főváros épített és természeti környezetének kiemelt fejlesztése a szuburbanizációs folyamatok újjáéledésének elkerülésére.		

<i>cél elérését támogató prioritás</i>	7.3 A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	7.4 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE- közúthálózati hiányok megszüntetése		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	A közúthálózat bővülése következtében átrendeződő forgalom hatására egyes útvonalakon növekszik a környezeti terhelés (más útvonalakon viszont csökken).	Lakossági elégedetlenség.	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	Környezetvédelmi létesítmények (pl. zajárnyékoló fal, védő zöldsáv) alkalmazása, az érintett területeken az optimális területhasználat kialakítása.	Lakosság időben történő bevonása a tervezésbe.	
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	7.4 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE - kerékpározás és a gyalogos közlekedés fejlesztése		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél</i>	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM		
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	8.1. BEFOGADÓ ÉS TÁMOGATÓ TÁRSADALOM		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	Tömeges, harmadik országból érkező bevándorló esetén növekedhet az idegenellenesség.	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	Anti-diszkriminációs, integráció erősítő programok indítása.	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	8.2. AZ ÉLETFORMÁK ÉS A TÁRSADALMI GAZDASÁGI KÖRNYEZET VÁLTOZÁSAINAK ÖSSZEHANGOLÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-

<i>cél</i>	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA		
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	9.1 A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-
<i>cél elérését támogató prioritás</i>	9.2. A TÉRBENI-TÁRSADALMI SZERKEZET KIEGYENSÚLYOZÁSA		
	<i>környezeti</i>	<i>társadalmi</i>	<i>gazdasági</i>
<i>megvalósulásának negatív hatásai</i>	-	-	-
<i>káros hatások ellentételezése</i>	-	-	-

3. JAVASLAT KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI, GAZDASÁGI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSRE

3.1. A koncepció érvényesülése során fellépő, környezetre és emberi egészségre, valamint a társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére vagy ellentételezésre vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések

A koncepció céljainak megvalósulása csak néhány esetben eredményez járulékosan káros hatást is (lásd a 2.6. táblázat). A várható káros hatás mellett jelentősebb környezeti, társadalmi vagy gazdasági előny jelentkezik, illetve a káros hatás megfelelően mértékben mérsékelhető, ellentételezhető.

A koncepció érvényesülése esetén jelentkező káros környezeti hatásokat minimalizálni kell. A megvalósítás módjának és helyének helyes megválasztásával a környezeti konfliktus jelentős mértékben csökkenthető. Szükség lehet járulékos környezetvédelmi beavatkozásokra (pl. zajárnyékoló létesítmény az új közlekedési infrastruktúra létesítmények kialakításánál). A jelentős környezeti hatással járó létesítményeknél a környezeti hatásvizsgálatról és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. kormányrendelet szerint lefolytatott hatásvizsgálat keretében részletezni kell az egészségkárosodás elkerülésének, mérséklésének, az egészségi kockázat elfogadható mértékűre való csökkentésének lehetőségeit.

A társadalom szempontjából releváns negatív hatások kivédését a beavatkozások előtti helyzettelméréssel és a beavatkozások ennek megfelelő tervezésével, illetve a beavatkozások következményeinek monitorozásával, és a változásokra közvetlenül reagáló lépésekkel lehet elkerülni. Mivel a társadalmi mozgások szoros kölcsönhatásban vannak a természeti és gazdasági beavatkozásokkal, ezért a beavatkozásokat komplexen és a főváros és térsége kontextusában kell vizsgálni.

A gazdasági folyamatok környezetre, társadalomra gyakorolt káros vagy kockázatos hatásainak megelőzése, ill. kivédése folyamatos monitoring tevékenységet (felmérést, elemzést, értékelést) igényel. A monitoring tevékenységet független intézményre szükséges bízni, önálló költségvetéssel, munkaerő-állománnyal, eszközparkkal. Az intézmény folyamatosan végezze a monitoringozást, egy projektek indításakor jelezze a figyelembeveendő szempontokat. A kezelési módok kidolgozásába be kell vonni az érintetteket, a környezeti és humán értékeket fókuszba állító, de érdekalapon egyeztetett eljárásrend létrehozása érdekében, hogy minél konfliktusmentesebb, ezzel tartósabb legyen a kármegelőzés, ill. -mentesítés. A védendő környezeti és társadalmi értékeket meg kell nevezni és javasolt az értékük, fontosságuk szerinti kategorizálás. A gazdasági projektek kiválasztása, elindítása során hatástanulmányt kell készíteni a környezetre és társadalomra gyakorolt várható gazdasági hatásokról. A hatástanulmányok elkészítését rá kell terhelni a beruházásra, melyek a lehetséges kárrendezési feltételeket is tartalmazzák, így

érdekeltek a minél környezetbarátabb, humán értékeket óvó megvalósításra, a monitoringozás szempontjainak messzemenő figyelembevételére.

3.2. Javaslat olyan környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a koncepció által befolyásolt más terveknél figyelembe kell venni

A területfejlesztési koncepció (és kapcsolódó operatív programok) által befolyásolt más tervek általában

- ▶ a megyei területrendezési terv,
- ▶ a területileg érintett településrendezési eszközökkel és
- ▶ településfejlesztési koncepciók és
- ▶ az integrált fejlesztési stratégiák.

Budapest esetében a területfejlesztési koncepcióban szereplő terület megegyezik a településfejlesztési koncepcióéval (Budapest 2030) és a településszerkezeti tervével (TSZT). Az említett tervek viszont befolyásolják a kerületek koncepcióit és településrendezési eszközeit.

VFK Budapest 2030 – Hosszútávú városfejlesztési koncepció (VFK) célrendszere megfelel a vizsgált BTFK javaslatában foglaltaknak, a koncepciók közel párhuzamosan készültek. A célrendszerük különbsége abból adódik, hogy a területfejlesztési koncepció stratégiai céljainak időtávja rövidebb (2020-ra szól), mint a városfejlesztésé, ami 2030-ra fogalmazza meg az elérni kívánt célokat. A városfejlesztési koncepciót a Fővárosi Közgyűlés 2013. április 24.-én elfogadta.

ITS A főváros jelenleg készül, 2014-2020 közötti időszakra szóló ITS-ében a BTFK célrendszerének megfelelő, abba beleilleszhető projekteket kell végrehajtani. A készülő ITS és a területfejlesztési koncepció operatív programjai várhatóan megegyeznek, hiszen a főváros helyzetéből adódóan azonos területi egységre készül a két dokumentum. A majdani operatív programok és az ITS által kijelölt projektek mind 2014 és 2020 közötti időszakra kell, hogy vonatkozzanak.

TSZT, FRSZ A fővárosban 2005 óta hatályban lévő TSZT megújítása jelenleg folyamatban van. A készülő településszerkezeti terv az épített és természeti környezet vonatkozásában műszaki és térbeli rendszerbe foglalja a VFK és a BTFK által meghatározott cél-, és feladatrendszert.

A területfejlesztési koncepció megfogalmaz a térhasználatra és térbeli rendjére vonatkozó konkrét elvárásokat, melyek szem előtt tartása és befogadása a készülő szerkezeti tervben és a hozzá kapcsolódó rendezési szabályzatban szükséges.

A koncepcióban meghatározott célok alapján a kiegyensúlyozott térbeli rend megteremtése érdekében **a területfelhasználás alapelvei** az alábbiak:

- ▶ a klíma javulása, a rekreációs területek bővülése érdekében a zöldterületek, erdők arányának növekedése;
- ▶ a szabadterületek rovására történő, korábban meghatározott zöldmezős fejlesztések területi nagysága nem nő;
- ▶ a földterületekkel takarékosan gazdálkodó szemlélettel a város indokolatlanul nem terjeszkedik;
- ▶ az új beépítések során a vegyes használat preferált, a lakóterületek esetében a megfelelő alapellátás mindenütt biztosítandó;
- ▶ a területi egyensúly a környezetnek megfelelő, területileg differenciált sűrűséggel válik biztosíthatóvá;
- ▶ a jelentős kiterjedésű, használaton kívüli barnamezős területek – a „zöldmezős” fejlesztésekhez képest történő – preferálása;
- ▶ a Duna part mentén a partszakaszok és a városi háttérterületek kapcsolata biztosításra kerül, a part jelentős hosszban a főváros gyalogos- és kerékpáros rendszerének részévé, egyben rekreációs területévé válik;
- ▶ differenciált központrendszer kialakítása, ami a közösségi közlekedéssel való ellátottságnak megfelelően működő városszerkezetet eredményez;

- ▶ a városközpont Duna és a városi főutak mentén terjeszkedik, a mellékközpontok rendszerének kijelölése révén a belső zóna tehermentesül;
- ▶ a kötöttpályás közösségi közlekedési elemek mentén kerülnek kijelölésre a jelentős nagyságrendű fejlesztési területek;
- ▶ a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálat érdekében differenciált munkahelyi területek kijelölése;
- ▶ turisztikai fogadóképesség infrastrukturális feltételeinek biztosítása;
- ▶ a lakáskínálat rugalmas követésére alkalmas területbiztosítás.

A településszerkezeti terv készítésénél figyelembe kell venni a koncepcióban definiált célokkal összhangban megvalósuló, közművekkel és fenntartható energiagazdálkodással összefüggő, településszerkezetet meghatározó fejlesztések helyigényét. A koncepció célrendszerének megvalósulása érdekében a településszerkezeti tervben megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló területet kell kijelölni.

Budapest kétszintű önkormányzati rendszerének következtében az FRSZ hivatott biztosítani a város két eltérő kompetencia szintjének településrendezési kapcsolódását, az egymást szervesen kiegészítő fejlesztésekre és működtetésre törekedve.

Kerületfejlesztési koncepciók

A kerületi településfejlesztési koncepcióknak a főváros (településfejlesztési és területfejlesztési) koncepciójával egy irányba kell mutatniuk, azzal ellentmondásban nem lehetnek. A kerületi településfejlesztési koncepciókban meg kell határozni a területfejlesztési koncepciókban megfogalmazott célok megvalósulásának, kerületi szinten tervezhető beavatkozási területeit.

A kerületi önkormányzatok hatékonyabb eszközökkel rendelkeznek pl. a kisebb léptékű zöldfelületi-zöldterületi fejlesztések, környezetvédelmi beruházások terén. Az önkormányzati tulajdonú vagy kezelésű területeken a területfejlesztési koncepció céljaival összhangban mintaértékű programokat, projekteket lehet végrehajtani.

- új (kerületi szinten meghatározó) zöldterületek, városi terek, sportterületek létesítése az ellátatlan területeken
- a biológiai aktív felületek növelése (pl. erdőtelepítés, fasorok telepítése) a kerület kezelésében álló területeken

A csapadékvíz-elvezetés első sorban a kerületek feladata, főleg ott, ahol csak szennyvízcsatorna-hálózat épült ki. A vízvezetés helyett ösztönző rendszereket kell alkalmazni a csapadékvizek helyben tartására, valamint széles körű tájékoztatás szükséges az előnyökről, alkalmazható rendszerekről. A vizek visszatartásával egyúttal a felszíni vizek terhelése is csökken, melyek rendezése ily módon a vízszállító kapacitás megoldódásával már csak a mederállapotra és jogi helyzetre korlátozódik.

Helyi szintű közlekedés fejlesztése (lakóterületek forgalomcsillapítása, gyalogos felületek növelése, akadálymentes közlekedés feltételeinek biztosítása, kerületi kerékpáros hálózat kialakítása és kerékpártárolók telepítése).

KVSZ-ek

A kerületek építési szabályzataiban, szabályozási terveiben a fejlesztési koncepciókban és a településszerkezeti tervben megfogalmazott célokkal ellentétes, vagy azok megvalósulását gátló tervi javaslatok nem szerepelhetnek. Olyan építési övezetek és beépítési paraméterek szükségesek, melyek

- ▶ az értékvédelmet helyezik előtérbe,
- ▶ a kompakt, vegyes használatot biztosítják,
- ▶ a barnamezős beruházásokat preferálják a zöldmezőssel szemben,
- ▶ helyet biztosítanak a differenciált központrendszernek,
- ▶ a környezettudatos beépítési módokat és kialakítást és az urbanisztikai hatékonyságot követelik meg,
- ▶ a távlati igényeket is biztosító közterületi rendszer (hálózati és keresztmetszeti kialakítás) számára szükséges területbiztosítás,
- ▶ biztosítják a zöldfelületi intenzitás (biológiai aktív felületek) növekedését (megfelelő zöldfelületi minimumok meghatározása),
- ▶ megteremtik az egészséges környezeti feltételeket.

4. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK VÁRHATÓ HATÁSAINAK ELEMZÉSE MEGVALÓSULÁSUK ÉS MEG NEM VALÓSULÁSUK ESETÉN

4.1. A koncepcióban szereplő javaslatok részletező elemzése azok megvalósulása, illetve azok meg nem valósulása esetén várható hatásuk szerint KÖRNYEZETI szempontból

4.1.1. a termőföld mennyiségére

A **környezeti erőforrások védelme** a termőföldek megőrzésére is kiterjed. Ennek érdekében törekedni kell a **hatékony, kompakt városszerkezet** kialakítására. A jelentős városklimatológiai hatású termőterületek megtartása racionális termőföld-gazdálkodás, különböző (területhasználati) funkciók területi igényeinek harmonikus összehangolása révén érhető el. A hatékony, kompakt városszerkezet kialakítása során a cél hogy a területhasználat és az infrastruktúrák fejlesztése takarékosabb formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek váljanak a fejlesztések célterületeivé, barnamezős területek „újrahasznosítása” váljon a város elsőrendű fejlesztési érdekévé.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása esetén** a termőföld mennyisége lényeges mértékben nem változik. A meglévő, jó minőségű termőföldek az erdő-, illetve mezőgazdasági hasznosításra fenntarthatók.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása esetén** a városi szétterülés formái, zöldmezős beruházások jelennek meg. A város belső tartalékterületeinek beépítése helyett, az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek kerülnek felszámolásra.

4.1.2. a talaj minőségére

Budapest területén a korábbi ipari tevékenységekből eredően számos olyan létesítmény, potenciális szennyezőforrás található, melyek térségében beavatkozást igénylő talaj-, és talajvíz szennyezettséggel kell számolni. A **szennyező-források felszámolása, a kármentesítés**, további szennyezések megakadályozása kiemelten fontos az élhető városi környezet megteremtéséhez. Törekedve a kompakt városszerkezet kialakítására a barnamezős területek hasznosításra kerülnek, amely visszahat a talaj minőségére.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a szennyeződések felszámolásra kerülnek, a barnamezős területek kármentesítése során a talaj szennyezettsége csökken. A városszerkezetbe ékelődő, addig alulhasznosított területek bekapcsolnak a város életébe.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a talajszennyezés továbbterjedése, talajvízszennyezés veszélye áll fenn.

4.1.3. a földtani és ásványvagyonra

A célok megvalósulása, illetve meg nem valósulása a földtani és ásványvagyonra nincs hatással.

4.1.4. a levegő minőségére

A környezeti tényezők biológiai és pszichés értelemben is hatással vannak az emberi egészségre, ezáltal befolyásolják az ember munkavégző képességét, a város élhetőségét. Budapest közlekedése jelentős környezetterhelő, légszennyező forrást jelent.

A globális klímaváltozás és a városi klímában megfigyelhető változások káros hatásai fokozottan érvényesülnek Budapesten is. A klímaváltozásért felelős üvegházhatású gázok kibocsátása az energiafogyasztással hozható összefüggésbe. Kiemelten fontos az épületek **energiahatékonyságát javító beruházások ösztönzése**. A cél eléréséhez egyrészt az energiafelhasználás csökkentése, másrészt a megújuló energiaforrások részarányának növelése szükséges.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a légszennyezés csökken. A kis károsanyag-kibocsátású gépjármű-technológiák, környezetbarát közlekedési módok (pl. vasút, kerékpár) előnyben részesítése, a modal-split arány növelése kedvezően befolyásolja a levegő minőségi állapotát. Emellett az épületek energiahatékonyságának javításával a városi életminőség növekszik.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén az egészségügyi hatások, illetve a klímaváltozás hatásai erősödhetnek, egyre kevésbé lesz élhető a főváros. Az átszellőzési sávok beépítése esetén a város légcseréjében változások következnek be, a légszennyező anyagok feldúsulnak. Hosszútávon a területhasználat optimalizálása, az érzékeny vagy zavaró funkciók áthelyezése nélkül a környezeti konfliktusok nem csökkennek.

4.1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)

Meghatározó jelentőségű természeti erőforrások a különböző vízkészletek is, amelyekkel mind minőségi, mind mennyiségi értelemben is felelősen kell bánni. A környezet és az élővizek védelme ma már megköveteli a keletkező **szennyvizek teljes mértékben történő megtisztítását**. Budapest szennyvíztisztítói hosszútávon kellő kapacitással és korszerű tisztítás technológiával bírnak.

Budapesten, főként a budai oldalon számos vízfolyás található, melyek egyrészt a felszíni vizek (csapadékvizek) természetes vízelvezető hálózatai, ugyanakkor környezetformáló elemként és ökológiai kapocsként is megjelennek. A **kisvízfolyások revitalizációja** a vízpartok ökológiai funkciójának fejlesztésében játszik jelentős szerepet.

A korábbi ipari tevékenységből fennmaradt **barnamezős területek kármentesítése**, az ott található talajszennyezések felszámolása a felszín alatti vizek minőségében pozitív változást eredményeznek.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a felszíni és felszín alatti vizek minőségében javulás következik be. A Duna, főként a Ráckevei (Soroksári)–Duna-ág potenciális rekreációs lehetőségeket rejt magában, amelyek kihasználása a vízminőség javulása esetén válik lehetővé és teljes körűvé. A kisvízfolyások revitalizációja szintén kedvező irányban befolyásolja a szabadidő eltöltés lehetőségeit, emellett ökológiai szempontból és a zöldfelületi rendszer szempontjából kiemelkedően fontos.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a keletkező szennyvíz teljes körű megtisztítása, egyes városrészi területek csatornázatlansága a kisvízfolyások és a Duna vízminőségét tovább rontja. Ökológiai és az élővilág szempontjából kedvezőtlen hatású folyamatok indulnak el, illetve a meglévők továbbra is fennállhatnak. A vízparti rekreációs lehetőségek kihasználatlanok maradnak.

4.1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére

A Budapesten keletkező tetemes mennyiségű hulladék begyűjtése és ártalmatlanítása nagy teherként jelentkezik a város működtetésében, ezért a **keletkezett hulladékok csökkentését** kell megvalósítani. Az **újrahasznosítási arány növelése** révén hulladéknak minősülő anyagokat minél nagyobb arányban kell visszavezetni a használatba. A főváros közigazgatási területén jelenleg nem üzemel hulladéklerakó, de több **bezárt lerakó rekultivációja** időszerű.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén akkor hulladékok keletkezésének megelőzése élvez prioritást és egyre kevesebb mennyiségű hulladék kerül a lerakókba. Az életciklus-szemléletű hulladékgazdálkodási politika kialakításával az erőforrások teljes életciklusában optimálisan csökkennek az összegződő negatív hatások. Az üzemem kívüli hulladéklerakók rekultiválásával használaton kívüli, vagy alulhasznosított területek visszakörülnek a városi élet körforgásába, környezeti terhelő hatásuk megszűnik.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a környezet terhelése növekszik. A keletkező hulladékok lerakása energetikailag nem hasznosul. A felhagyott ipari területek, valamint az illegálisan elhagyott hulladékok potenciálisan tovább veszélyeztetik a talajok és vizek minőségét, különösen az érzékeny karsztos és egyéb vízbázis-védelmi területeken.

4.1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat)

A fenntarthatóság biztosítása érdekében hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezetet, vegyes funkciójú, **kompakt városi területhasználatot** és hálózati rendszert kell kialakítani, tiszteletben tartva a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, az egyedi városkaraktert. A kiegyenlített városszerkezet területtakarékos módon érhető el, a természeti környezet tiszteletben tartása mellett. Meg kell őrizni és fejleszteni kell a külső kerületeket tagoló, a városba ékszerűen benyúló szabadterületeket, a zöldsávok, zöldterületek és erdők, valamint a vízfolyások és mezőgazdasági területek rendszerét

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén szabadterületekkel megfelelően tagolt tájszerkezet alakul ki. A szabad területek kiválóan alkalmasak arra, hogy az urbanus beépítés egybefüggő hőszigeteli közét ékelődve, azok kedvezőtlen klimatikus hatását megtöriék, biztosítsák. A lakóterületek indokolatlan terjeszkedésének megállításával a hegyvidéki területek tájképi értékei megőrizhetők.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a feleslegesen szétterülő és pazarló területhasználat a szabadterületek beépülését eredményezik, a harmonikus tájszerkezet megbomlik. Ez károsan hat ökológiai kapcsolatokra, az átszellőzési viszonyokra, a településklimára is.

4.1.8. az épített környezetre

Az épített környezet **értékeinek megőrzése** érdekében átfogóan igényes fejlesztési szemléletet kell erősíteni, ösztönözni. Meglévő védett elemek felújítása és hasznosítása, valamint új értéket létrehozása támogatandó. Ezáltal megőrizhetővé válik az egyes városrészek egyedi városkaraktere, és elkerülhetővé válik az utcaképben megjelenő, az elbontott épületnél gyengébb építészeti minőséget képviselő új épületek megjelenése.

További városrészek komplex rehabilitálása révén bővíthető a vonzó környezetet kínáló helyszínek száma. A vendéglátás, a tradicionális kereskedelem további fejlődése újabb területek felfedezésére ösztönzi az ott lakót és a látogatót egyaránt, így elősegíti a város felértékelődését.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén az épített értékeink továbbra is megmaradnak, a város új értékes elemekkel bővíthet. Az új fejlesztések, átalakítások a megőrzött épületállománnyal szerves egységet képezve alkotják a főváros szövetét. Megőrizhető és erősíthető a város egyedi karaktere, amely egyre szélesebb körben válik ismertté. Budapest az európai turizmus kiemelt helyszíne marad, egyre kedveltebb turisztikai célterületté válhat.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén az értékes, védelemre méltó értékek pusztulása felgyorsulhat, nem várható az új és a régi közötti összhang fejlődése, ezáltal a város fokozatosan elveszti egyedi, vonzó, arculatát.

4.1.9. a kulturális örökségre

A város kulturális intézményrendszerének fejlesztése révén kell elérni a kitűzött célt, hogy Budapest hosszú távon is a térség kulturális központja maradjon. Az anyagi és szellemi értékeket magába foglaló kulturális örökséget a fenntartható városfejlődés hajtóerejének kell tekinteni. E téren erős gyökerekkel rendelkező Budapest vonzó kulturális központként tud betölteni vezető szerepet a kelet-közép-európai városok között. Az épített és szellemi örökség, a kulturális javak együttesen jelentik a legsajátosabb helyi vonzerőt.

Budapest világhírű, rendkívül értékes épített öröksége meghatározó jelentőségű a város kulturális értékei között. A műemlékek már önmagukban is felkeltik a látogatók érdeklődését, vonzzák a turistákat, ezért az épített örökség fokozottan védendő.

Budapest történelme során kulturális központ rangot vívott ki magának. Kialakult a híres kávéházi kultúra, a múlt század elejének világhíre szert tevő költői, írói itt alkottak, megépültek páratlan gyűjteménnyel rendelkező múzeumaink, nemzetközi szinten is elismert művészek léptek fel nemzeti operaházunkban. E nagyszerű múlt után a színvonal jelenkori megtartása és továbbfejlesztése nagy felelősséget is jelent a mindenkori városvezetésnek.

A kulturális intézmények egyenlőtlen eloszlásban helyezkednek el a városban, a kiemelt intézmények a sokszínű belvárosi térségben sűrűsödnek. A Duna-part jelentős hosszúságú

szakaszán sajátos hangulatú, különleges kínálatot nyújtó létesítmények helyezkednek el. Itt találjuk a város világhírű fürdőkulturáját megalapozó fürdők nagy részét is.

A várostérképen jelenleg is hangsúlyosan kirajzolódó kulturális tengelyek: a Budai várat a Városligettel összekötő Andrásy út, valamint az erre merőleges Duna mentén elhelyezkedő intézmények továbbfejlesztése „hangsúlyozása” révén emblematikus városszerkezet elemekké alakítandók, növelendő az intézményrendszer áttekinthetőségét és javítandó annak elérhetőségét.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén megvalósítható a történeti városi táj rehabilitációja, a történeti hangulatú városkép és az itt zajló kulturális rendezvények révén a hazai és a nemzetközi közvélemény Budapestet továbbra is az egyik legszebb, leglátványosabb, kulturálisan is kiemelkedő fővárosként fogja számon tartani.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén Budapest imázsa leromlik, veszíti egykori fényéből és jelenlegi vonzásából.

4.1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)

Budapest az épített értékek mellett egyedülálló természeti örökséggel is rendelkezik. Ennek védelme meghatározó a város vonzerejének megőrzése érdekében. Mivel a természeti területek sok esetben a rekreáció színterei is egyben, megőrzésük szempontjából további lényeges célkitűzés azok tehermentesítése. A terveken kijelölt, de még nem erdősített területeken erdőtelepítés megvalósítása, természetes folyamatokat követő erdőkezelés és erdőgazdálkodás elterjesztése szükséges. A vizes élőhelyek revitalizációja, fajmegőrzése fontos feladat.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a természeti értékek veszélyeztetettsége csökken, a természetvédelmi kezelés finanszírozási alapjainak újragondolása, a szabályozási háttér rendezése, a határos lakóterületi fejlesztések megfékezése révén. A vízpartok ökológiai funkciójának javítása, a vízfolyások menti területek összehangolt ökológiai és rekreációs fejlesztése, valamint az erdőtelepítések hatására az ökológiai kapcsolatok erősödnek, a hiányzó kapcsolatok megteremtődnek.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a természeti értékek degradálódása következik be. A rekreációs igényeket kielégítő zöldfelületek biztosítása nélkül (új zöldfelületek létesítése, meglévő zöldfelületek fejlesztése, valamint funkcióinálaturak bővítése) a természeti területeken tapasztalható jelenlegi intenzív területhasználat nem mérsékelhető. A városi széttelepülés az ökológiai kapcsolatokat károsíthatja. A vízparti területek revitalizációjának elmaradása a biodiverzitást csökkenti.

4.2. A koncepcióban szereplő javaslatok részletező elemzése azok megvalósulása, illetve azok meg nem valósulása esetén várható hatásuk szerint TÁRSADALMI szempontból:

4.2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás),

A fizikai, műszaki, illetve társadalmi problémák területi koncentrációja felerősíti a társadalmi egyenlőtlenséget és rontja a kitörés esélyeit, mely a társadalom alsó részének talajvesztéséhez, illetve a bizonytalanságtól való félelem erősödéséhez vezethet. Az utóbbi években erőfeszítések történtek bizonyos krízisterületek kezelésére, ám a társadalmi, fizikai leromlás folyamatait sikeresen, fenntarthatóan megállító, visszafordító programok még nem indultak. Az esélyegyenlőség megteremtése azt a célt szolgálja, hogy a város által nyújtott szolgáltatások közül minden városhasználó elérje és igénybe vehesse azt, amelyre szüksége van. A város diszkrimináció nélkül mindenki számára megfelelő lehetőségeket biztosítson.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a főváros olyan multi-kulturális város lesz, ahol az idegenellenesség helyett a kultúrák és nemzetiségek egymás mellett élése egy sokszínű és izgalmas városi környezetet hoz létre. A szolgáltatások és programok csak tovább erősítik ezt az érzést, mely a turistákra is vonzó hatást gyakorol. A város területében megszünnének a szegregált területek. A programok segítségével, és a szociális bérlakások számának növelésével a krízishelyzetbe került családokat még a teljes eladósodás előtt segítséget lehet nyújtani. A hajléktalanok számára is kinyílik a visszaintegrálódás lehetősége.

- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén növekedni fog az idegenellenesség, és a diszkrimináció. A városban egyre több krízisterület válik szegregált területté. A leszakadó rétegeknek nem lesz esélyük arra, hogy krízishelyzeteikből kikerüljenek, növekedni fog a hajléktalanok száma.

4.2.2. a foglalkoztatásra,

A lakosság gazdasági aktivitásának fokozása a hozzáadott értéktermelés, a vállalkozások piaci fennmaradásának, a gazdaság fejlődésének és a szociális elosztás döntő tényezője. Budapesten a foglalkoztatási lehetőségek az országos átlagot meghaladóak, ezért a munkanélküliség mértéke hosszú távon is várhatóan annál alacsonyabb lesz. A foglalkoztatás növelésében és egyensúlyban tartásában azonban alapvetően meghatározó a gazdaság helyzete, a munkaadók piaci lehetőségei. A foglalkoztatás alakulására (kivéve a szociális alapút) ezért az önkormányzatnak közvetett – pl. elősegítő, orientáló, koordinatív – eszközei vannak.

A magasabb rendű tervekkel összefüggésben a következő társadalmi célok szerepelnek: korai iskolaelhagyás csökkentése, a köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése, felsőfokú képzettséggel rendelkezők arányának növelése, élethosszig tartó tanulás minőségének és az ahhoz való hozzáférés javítása, az időskorú foglalkoztatás, a gyakornoki munka és a fiatalok pályakezdésének elősegítése, intelligens szakosodás fokozása.

A foglalkoztatás gazdasági szempontú céljai, összefüggésben a fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaságfejlesztéssel:

- rugalmas támogatási formák terjesztése a munkaerőpiacon (részmunkaidős, megbízási),
- feladat- és időorientált munkamódok terjesztése,
- térbeli mobilitás elősegítése (pl. helytől független állás, távmunka),
- monitoring az oktatás és a munkaerő piaci igények összehangolása érdekében,
- tudásintenzív (K+F+I), IKT- és „zöld” technológiákhoz való hozzáférés biztosítása.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén növekszik a foglalkoztatás mennyiségi és minőségi értelemben, bővül a piacképes tudás és készség, az innováció. Ezáltal növekszik a hozzáadott érték, fejlődik a méretgazdaságosság, az uniós, ill. a magvető pénzek hasznosítása, javul az innováció gazdaságba és a háztartásokba történő transzformálása.

Ezek eredményeként élénkül a gazdaság, bővülnek, növekednek a befektetések, a jövedelmek. Összességében javul az egyéni és a közjó közötti egyensúly (Nemzeti fenntartható Keretstratégia, az Új Széchenyi terv), ami a fenntarthatóság elvének egyik kritériuma.

- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a foglalkoztatásban növekszik a szociális alapú foglalkoztatás, ami társadalmi és gazdasági konfliktusokkal jár, a munkanélküliség növekedésével növekednek a költségvetési terhek, csökkennek a gazdaságfejlesztésre fordítható közpénzek, az átlagos jövedelem színvonal stagnál/csökken. A szűkülő foglalkoztatási szerkezet korlátozza a gazdaság mozgásterét, ezzel teljesítményét.

Növekszik a különbség a duális gazdaság fő csoportjai között, nevezetesen, a nagyobb és a nemzetközi gazdasági életben érdekelt cégek teljesítménye, innovációs fejlődése egyre inkább külföldi érdekltségű lesz, a kisebb hazai cégek leszakadnak, egyre több lesz a fennmaradásért küzdő vállalkozás. Budapest lemarad versenyképességben, egyre kevésbé tölti be a gazdaság motorja szerepét.

4.2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire

A változó demográfiai arányok, a népesség fokozódó elöregedése, a gazdasági-társadalmi kihívások az életmód változásának szükségességét hozzák magukkal. Ennek egyik formája lehet az egészségmerőzés, az öngondoskodás és a szabadidő aktív eltöltése, amihez a városnak területi kínálatot kell teremtenie. A tömegsportolási lehetőségek bővítése érdekében kiemelt rekreációs helyszínek létrehozása elsősorban a cél.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén hosszú távon csökkenhetnek a társadalombiztosítási rendszer és az egészségügyi ellátó hálózat terhei a tömegsport és az egészséges életmód szemlélet terjedésének köszönhetően. A versenysport fejlesztése a fiatalok aktív bevonását, motivációjának erősítését szolgálja.

- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a lakosság egészségi állapotára tett kedvező hatások nem következnek be, amely hosszú távon a TB terhek további növekedéséhez és a rossz egészségi állapot fennmaradásához vezet. A közösségi életforma erősítésének fontos színterei nem alakulnak ki.

4.2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére,

Budapesten az oktatási-, nevelési, egészségügyi intézmények, tömegsport-létesítmények esetében az ellátás minőségét és az igénybevétel körülményeit a térségi elhelyezkedés jelentősen meghatározza. Szükség van az intézmények típusának és sűrűségének az adott területen élő lakosság életszakasz szerinti összetételének és általános egészségi állapota szerinti szükségleteinek megfelelő módosítására. A változó demográfiai tendenciák következtében a következő évtizedekben az idősök aránya jelentősen nőni fog. Az elöregedés új szakaszában a várost és az ellátórendszerét a következményekre fel kell készíteni.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a népesség életminősége jelentősen javulni fog. Egyrészt a szolgáltatások a mostaninál optimálisabban, az idősödő társadalom szükségleteire fókuszálva lesznek elérhetőek. Az egészség minél hosszabb távú megőrzését a tömegsport kiszélesítése és a preventív akciók segítik. Az aktív időskor a nyugat-európai értelemben valósul meg, és nem kiszolgáltatottságot, mint inkább egy új fajta életformát jelent. Az erősödő szociális segítő hálózat kevésbé az önkormányzatokra, mint inkább az egyházi és civil szervezetekre támaszkodik, ezért kevésbé terheli a központi költségvetést.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a mostani negatív tendenciák továbbélését segíti elő: az egészségügy területén tovább nő a krónikus betegként jelentkezők száma. Miközben az életkor kitolódik, az egészségben megélt évek száma nem növekszik, hanem csökkenni fog. Az idősök kiszolgáltatottsága és elmagányosodása erősödik.

4.2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére.

A gazdasági válság idején az általános biztonságérzet csökken, ezért szükség van arra, hogy a lakosság reális biztonságérzete erősödjön, és a rendőrséggel szembeni bizalomhiány csökkenjen.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a városi környezet élhetőbbé válik, mely a fizikai rendezettség mellett a konszolidált környékeket jelenti. Eltűnnek azok a területek, melyek bizonytalanságot és gyakran alaptalan félelmet keltenek leromlott környezetük miatt. A városrehabilitáció során építészeti és szociális szakemberek segítségével alakulnak át a szegregált környékek és egy-két éven belül integrációjuk a hétköznapi ember számára is láthatóvá válik.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a krízisterületek és környékük továbbra is olyan helyek maradnak, melyeket az átlag városlakó elkerül, mert nem érzi biztonságban magát.

4.3. A koncepcióban szereplő javaslatok részletező elemzése azok megvalósulása, illetve azok meg nem valósulása esetén várható hatásuk szerint GAZDASÁGI szempontból:

4.3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai),

A térszerkezet, mint térbeli fizikai keret, meghatározó szerepet tölt be a gazdasági folyamatok alakulásában. A következő évtizedekben az előrejelzések szerint a hagyományos energiaforrások kimerülésével párhuzamosan, általánosan kiemelt feladattá válik az energia- és a közlekedési igények relatív csökkentése, a megújuló/megújítható és helyi energiák hatékony előállítására és felhasználására. A javak előállítása, eljuttatása, felhasználása és újrafeldolgozása ciklusában felértékelődnek a helyi természeti-környezeti és humán adottságok, központi szerep jut a hozzáadott értéket előállító tudásnak. Korunkban a város- és területfejlesztésben a társadalmi és gazdasági életet átfogó egyik fő rendező elv a kompakt városi struktúra létrehozása, a lakó- a munka-, az üzleti és a rekreációs terek, valamint az oktatás és egészségügy együttesének minél kisebb területen minél egységesebb megvalósítása („rövid utak városa”, „slowcity”). Ebben kiemelkedő jelentőségű eszköz az elektronizáció: információáramlás, e-kormányzás, távmunka, távoktatás, online-vásárlás, stb.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén fokozatosan kiépül a kompakt városok rendszere Budapesten és térségében, esély nyílik a gazdasági fenntarthatóság nagyvárosi körülmények közötti megvalósíthatóságára: a termékek, szolgáltatások előállításában a minél kevesebb anyag-, energia- és importtartalom elérésére. Mindez a meglévő beépített területek intenzív hasznosításával, a környezeti és lakóértékek őrzésével, gazdagításával jár együtt.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén folytatódnak a kedvezőtlen tendenciák, az energiapazarlás, a belterületbe vonás extenzív területhasznosítási gyakorlata, ezzel a termékek, szolgáltatások előállításának költségnövekedése párhuzamosan a jövedelmek, hozamok csökkenésével. A folyamat nem teszi lehetővé a fejlesztési források felhalmozási gyakorlatának megvalósítását, ezért a város- és térségfejlesztés továbbra is követő magatartásra szorul, kiszolgáltatva az aktuális gazdasági konjunkturális helyzetnek. A befektetők érvényesítik helyzeti előnyüket, és újabb zöldmezős beruházások indulnak, hátráltatva a meglévő, alulhasznosított területek gazdaságfejlesztésbe vonását.

4.3.2. a településrendszerre,

Budapest és térségében a településrendszert a kerületi és az agglomerációs önkormányzatok alkotják. A települési együttműködés sokrétűsége, minősége a gazdasági hatékonyság fontos tényezője, mivel hatnak egymás környezeti és humán tényezőire, piacaira. Ezért a munkamegosztás racionális szervezése alapvető jelentőségű a gazdasági funkciók terítésében, a foglalkoztatás alakításában, az energiahasznosításban, a klímaközösségek szervezésében.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén létrejön a közös környezeti, műszaki és humán infrastrukturális keretrendszer a gazdasági fenntarthatóság megvalósítására. Gazdasági tengelyek, klaszter-hálózatok fejlődnek ki elsősorban a helyi-térségi természeti és humán adottságokra építve, növelve a helyi gazdaság (piac, foglalkoztatás) szerepét.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** a települések elkülönülten próbálják megoldani gondjaikat. Célfüggvényükben a külső (uniós, állami, magánbefektetői) segítség keresése áll, ezzel növelve kiszolgáltatott gazdasági helyzetüket, amit tovább gyengít, hogy ezzel egymás vetélytársaivá válnak.

4.3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai)

A természeti erőforrások közül a gyógy- és termálvizek emelendők ki. A nemzetközi trendekkel összevetve a főváros kihasználatlan potenciállal rendelkezik a gyógy- és termálvizekhez kapcsolódó turizmus területén. Az egyes fürdők felújítása és korszerűsítése mellett a szolgáltatási kínálat bővítésével, komplex fürdőnegyed létrehozásával az ide látogatók száma növelhető.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a termálkincsben rejlő gazdasági potenciál kihasználásra kerül, de hosszabb távon a vízkészlet megújulási rátát meghaladó mértékű felhasználása az erőforrás csökkenéséhez vezet.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén kihasználatlan marad termálkincsben rejlő gazdasági potenciál. Ugyanakkor gyógy- és termálvíz készlet, mint természeti erőforrás fennmaradása továbbra is biztosított.

4.3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére,

Budapest és térsége az ország iparában, kereskedelmében vezető szerepet tölt be. Az iparban a mennyiségi termelés visszaszorulása mellett növekszik a minőségi, K+F+I tevékenység és az ipari szolgáltatás aránya. A főváros gazdasági szerkezetében a kereskedelem és a szolgáltatások aránya döntő mértékű. Egyre inkább előtérbe kerül a környezetvédelmi szempontokat figyelembevevő telephelyválasztás. Ebből következően az ipar és a kereskedelem (és szolgáltatások) elkülönülése a lakó-, intézményi, rekreációs és más humán funkcióktól csökkenő tendenciájú. Budapest és térsége ugyanakkor kiválóan alkalmas nagyobb ipari és kereskedelmi kapacitások befogadására (telepítő tényezők: képzett munkaerő, jó megközelítés, kiépült infrastruktúra, nagy vásárlóerő, nemzetközi kapcsolatok, képzés, stb.).

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén várhatóan növekedni fog a vegyes funkciójú területek száma, kiterjedése. A minőségi, K+F+I jellegű ipari tevékenység, a kereskedelem és a szolgáltatások egyre közelebb kerülnek, kerülhetnek a lakóhelyekhez. Ezzel párhuzamosan a városszéli nagy kereskedelmi központok egy része funkcióváltáson fog keresztül menni. A nagyobb ipari és kereskedelmi kapacitások a fő közlekedési tengelyekhez, a kijelölt gazdasági övezetekbe fognak települni, térbeli hálózatok (klaszterek) létrehozásával.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a jelenlegi tendenciák folytatódnak. A relatív stagnáló vásárlóerő és közlekedési költségek emelkedése miatt a városszéli nagy kereskedelmi központok kihasználatlansága növekszik, egyes területek barnamezős jellegűekké válnak. Nagyobb ipari kapacitások betelepülése véletlenszerűen következik be, ami gyors városrendezési és hatósági beavatkozásokat igényel, téves döntések kockázatával.

4.3.5. a mezőgazdaságra,

A mezőgazdaság szerepe a főváros gazdasági szerkezetében nem annyira jelentős, annak ellenére, hogy vannak jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek. Mindazonáltal a koncepció javasolja termőföldekkel való takarékos gazdálkodást, az átlagosnál jobb minőségi termőföldek védelmét, az ökológikus gazdálkodás és a városi agrikultúra ösztönzését.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén, a környezettudatos életmód terjedése és az energia- és költségtakarékosság kényszere felgyorsítja a városi kertek, kertészetek, gyümölcsösök létrehozásában és működtetésében gondolkodást. A termények kiváló felvevőhelyei a helyi piacok, őstermelői bolthálózatok. A környezet sokrétű megműveltsége növeli a városi lakhatóság, élhetőség minőségét, ami megjelenik az ingatlanhasználatban, funkciógazdagodásban. A városi agrikultúra jövedelemkiegészítő, foglalkoztató, környezetvédelmi és ezzel közösségépítő funkciója várhatóan erősödik.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén veszélybe kerülhetnek, beépülhetnek a jó termőhelyi adottságú termőföldek, kihasználatlanul maradnak a foglalkoztatási, jövedelemszerzési, közösségépítési lehetőségek, a mezőgazdaság, ill. kertészet általi környezetgondozás.

4.3.6. az erdőgazdálkodásra

Mivel Budapesten az erdőterületek zöme közjóléti, illetve védelmi rendeltetésű, a gazdasági erdőterületek kiterjedése rendkívül alacsony. Gazdasági hatásuk ezért elhanyagolható, inkább ökológiai, klímajavító és jóléti hatást fejtenek ki.

4.3.7. az idegenforgalomra,

Az idegenforgalom, mint gazdasági tevékenység, egyre sokrétűbbé válik. A klasszikus városnéző és pihenő idegenforgalom mellett erősödik a szakmai, konferencia-, gyógy- és fürdő-, kulturális, világörökségi, csak szórakozást kereső, ill. a jutalomutazással egybekötött turizmus. Budapest és térsége adottságai jelentős tartalékokkal, egyedi attrakciókkal, ki nem használt lehetőségekkel rendelkezik. Cél a minőségi turizmus terjesztése minél több vendégéjszaka és költés elérésével.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén Budapest hírneve erősödik, növekednek a turizmusból származó bevételek, amelyek révén újabb ágazati szegmensekben ér el javuló eredményeket (konferencia-turizmus, gyógyidegenforgalom, rekreáció, kulturális rendezvények, stb.). A források bővülése lehetőséget teremt a minőség folyamatos fejlesztésekre mind területi, mind ágazati vonatkozásokban.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a minőségi turizmus és új, vonzó attrakciók bevezetése helyett a meglévő kínálat további kihasználása folytatódik, növekszik a mennyiségi (tömeges és olcsó) idegenforgalom. A tendencia gazdasági szempontból kedvezőtlen, mert a bevételek alakulása elmarad a felújítási, karbantartási költségek növekedése mögött. Ezzel romlik az idegenforgalmi helyszínek vonzása, ami a kereslet és így a bevételek folyamatos csökkenésével jár.

4.3.8. a vízgazdálkodásra,

A természeti erőforrások közül kiemelt fontossággal bírnak vízkészleteink. A jó minőségű ivóvíz – a megfelelő ivóvízhálózat és rendelkezésre állás mellett – nélkülözhetelen erőforrásunk. Az élővizek védelme csak a szennyvizek teljes mértékű megtisztítása mellett valósulhat meg.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a vízkészletekkel való tudatos gazdálkodás részben az ivóvízfogyasztás csökkentését, részben a csapadékvíz elvezetésének mérséklését és a hálózat tehermentesítését eredményezi.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a vízkészletek veszélyeztetése növekszik, továbbá az egyre szélsőségesebb időjárási események miatt az árvízi védekezés nehézségei erősödnek, az árvízvédelmi védművek állaga fokozatosan romlik, a csatornahálózat terhei nőnek.

4.3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére,

Budapest és térsége eltartó képessége és a gazdaság versenyképessége nemcsak egymással függ össze szervesen, hanem – és ma már ez kijelenthető – a fenntarthatóság biztosításával is. Szükséges feltétel az egészségügyi és az oktatási-képzési rendszer fejlesztése, az innováció eredményeinek gazdasági életbe ültetésének felgyorsítása. A közös nevezős nevező a minél alacsonyabb anyag- és energiaigényű, de minél nagyobb hozzáadott értéktartalmú termékek, szolgáltatások előállításának a természeti-környezeti feltételek védelme, gazdagítása mellett.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a javuló versenyképesség révén keletkező jövedelem- és vagyongyarapodás javítja az életminőséget, az üzleti klímát, általában a munkavégzés körülményeit, ezzel Budapest és térsége eltartó képességét.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén az eltartó képesség csökken, növekszik a versenyképes tudással rendelkező emberek, vállalkozások, intézmények elvándorlási hajlandósága és a térség tényleges elhagyása, amely a csökkenő fejlesztésekben, egyben a versenytársak erősödésben jelentkezik. A csökkenő fejlesztési források negatív spirált indítanak el a gazdaságban, szűkítve a versenyképes tevékenységek körét, rontva a térség eltartó képességét.

4.3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak),

A globalizálódó világban a közlekedéssel szembeni elvárás – akár személyszállítás, akár áruszállítás történik – a sebességének növelése (a közlekedéssel eltöltött idő csökkentése), a fajlagos költségeinek csökkentése, az általa okozott környezeti károk mérséklése a folyamatosan növekvő mennyiségi és minőségi igények mellett. A közlekedés ezeknek az elvárásoknak csak a permanens műszaki fejlődés révén tud eleget tenni, ezért igen szoros kölcsönhatásban van a gazdasággal, egyrészt kiszolgálja azt, másrészt az innovációs igénye révén fejleszti is azt.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a komplex szerepkörnek megfelelő közlekedési rendszer hozzájárul egyrészt Budapest (és a hozzá funkcionálisan kapcsolódó várostérség) nemzetközi szinten szükséges versenyképességéhez, másrészt saját maga számára a sikeres nagyvárosi életér megteremtéséhez.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén az elégtelen külső közlekedési kapcsolatok versenyhátrányba hozhatják a várost, jelentős gazdasági problémákat okozva (befektetések elmaradása). A nem megfelelő belső közlekedési rendszer pedig hosszú távon komoly társadalmi problémák forrásává válhat (elváándorlás), és azon keresztül szintén a gazdasági nehézségeket fokozhatja.

4.3.11. az energiaellátásra.

A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, valamint a természeti értékek megőrzése érdekében jelentős mértékben csökkenteni szükséges a klímaváltozásért felelős üvegházhatású gázok kibocsátását, mely az energiafogyasztással hozható összefüggésbe. Az energiafogyasztás csökkentése mellett az energiamix megfelelő megválasztásával, az atomenergia mellett előtérbe kell helyezni a megújuló energiák részarányának növelését. A környezettudatos energiagazdálkodás nagymértékben hozzájárul a klímaváltozás káros hatásainak enyhítéséhez. A meglévő épületállomány komplex energetikai felújítása révén jelentős energia-megtakarítás érhető el.

- ▶ A javaslatok **megvalósulása** esetén a hősziget-hatás enyhíthető, az energiafelhasználás csökkenthető, a megújuló energiaforrások részaránya növekszik, hosszútávon a földgázimport-függőség csökken.
Az intelligens energiaellátó és elosztó hálózat létrehozásával a visszatáplálás és a fogyasztók közötti elosztás rugalmas rendszere biztosítottá válik, utat nyitva a nagyobb napelem-parkok, szélérőművek villamos hálózatba történő integrálhatóságának.
- ▶ A javaslatok **meg nem valósulása** esetén a földgázimport-függőség erősödik, a távhő-hálózat üzemeltetésének gazdaságossága nem lesz javítható, versenyképessége tovább csökken. A CO₂-kibocsátás növekedésével fokozódnak a klímaváltozás káros hatásai. Megújuló energiaforrások vonatkozásában kiaknázatlan marad a hazai kiemelkedő geotermikus potenciál.

A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet előírásai alapján, Budapest területfejlesztési koncepciója javaslattevő fázisának megalapozó munkarészeként készült.

A területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával párhuzamosan készülő hatásvizsgálat a koncepció céljainak várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait, illetve a javasolt változások prognosztizált következményeit tárja fel. A hatásvizsgálat a várható hatások felmérése, elemzése ismeretében, a részletes és általános következtetések levonása után, a koncepció célrendszerének tervezése folyamán jelezte az esetlegesen káros, kevésbé előnyös hatásokat. Így a koncepcióalkotás és a hatásvizsgálat folyamata egymás felé oda-vissza csatolva alakította ki a végleges, a káros hatások mérséklésére és ellentételezésére is javaslatot adó koncepciót.

A hatásvizsgálat készítése folyamán, a koncepciót összevetve a vele megegyező tervi szinten elhelyezkedő Pest megye területfejlesztési koncepciójával, megállapításra került, hogy a megfogalmazott célok a kölcsönös előnyök szem előtt tartásával kerültek meghatározásra, szinergikus hatással egymást erősítik. A hatásvizsgálat belső konzisztencia vizsgálata megmutatta, hogy a stratégiai célok sem tartalmaznak ellentmondást, egymással ütköző célok a célrendszerben nem szerepelnek, kisebb-nagyobb mértékben kapcsolódnak egymáshoz, erősítik egymást.

A koncepció a feltárt környezeti konfliktusokra megfelelő javaslatokat határozott meg. A környezeti konfliktusok értékelése rávilágított, hogy a célok meg nem valósulásának jelentős környezeti, társadalmi és gazdasági hatásai lennének. Így például a növekvő energiafelhasználás és a kedvezőtlen városszerkezet miatt fokozódó környezeti terhelésekre, és ezáltal romló életkörülményekre, illetve demográfiai folyamatokra lehet számítani.

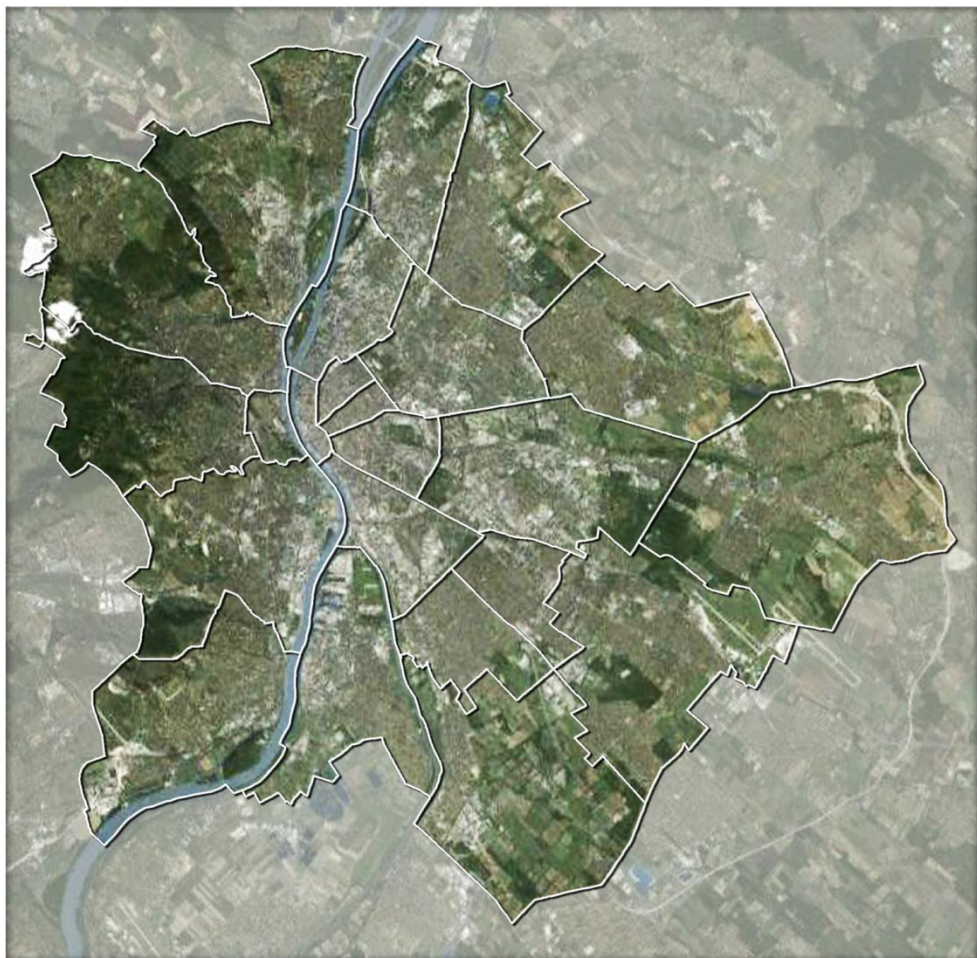
Ezzel ellentétben a koncepció megvalósulása kedvező hatásokat eredményez mind környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból. Céljainak megvalósulása néhány esetben ugyan eredményezhet kisebb káros hatásokat is, melyek azonban kezelhető mértékűek. Ilyen káros hatással lehet a hiányzó közlekedési infrastruktúra elemek kiépítése (zaj- és légszennyezés) vagy éppen az egyes célok egyoldalú megvalósítása (pl. a turizmus egyoldalú fejlesztése okozta környezeti és társadalmi konfliktusok). Mindezen káros hatások megfelelő beavatkozásokkal illetve arányos fejlesztésekkel kiküszöbölhetők, mérsékelhetők.

Ennek megfelelően a koncepcióban a káros környezeti, gazdasági és társadalmi hatások minimalizálására, illetve ellentételezésre megfogalmazásra kerültek a megfelelő javaslatok, így **összességében javuló életfeltételeket teremt, biztosítja a környezeti erőforrásokkal történő hatékony és fenntartható gazdálkodást, hozzájárul a gazdasági versenyképesség fokozásához.**

II/B. RÉSZDOKUMENTUM

BUDAPEST
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

**A BTFK-RA ÉS A TERÜLETI
HATÁSVIZSGÁLATRA ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK**

TARTALOM – BTFK-RA, A HELYZETELEMZÉSRE ÉS A TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLATRA ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK

1.	ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK	50
2.	KERÜLETEK	81
3.	AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK	111
4.	EGYÉB SZERVEZETEK	120
5.	FPH	121
6.	KÖZMŰ	125
7.	CIVILEK	130

1. Államigazgatási szervek		
Belügyminisz- térium	<p>Általános észrevételek:</p> <p>1. Budapest esetében sajtósági helyzetet teremt, hogy a területfejlesztési tervezés a fővárost térségként, a településtervezés (Budapest 2030 városfejlesztési koncepció) településként értelmezi. Ráadásul, míg a tervhierarchiában a térségi tervezésnek meg kell előznie a településtervezést, jelen esetben a településfejlesztési koncepció készült el előbb, és ez alapján alkotta meg a Főváros területfejlesztési koncepcióját. A tervezet egésze végül lényegében részben a „Budapest 2030 koncepció” továbbfejlesztése, részben pedig annak egyfajta kivonata (pl. a célrendszer redukciójával létrehozott új célrendszer) lett, a további területfejlesztési dokumentumok (pl. Területi Agenda 2020) általános alapelveihez illesztve.</p>	Választ nem igényel.
	<p>2. A két fővárosi dokumentum egymást kiegészítő, illetve egymásra épülő jellegét nagyban erősítené, ha a területfejlesztési koncepció nagyobb hangsúlyt helyezne a főváros és térsége gazdaságfejlesztési, illetve gazdaság-szervezési szerepére. Javasoljuk a tervezetben ezen szempontok erőteljesebb megjelenítését.</p>	A javaslatnak megfelelően a főváros és térsége gazdaságfejlesztési és – szervezési szerepére vonatkozóan a dokumentum kiegészítésre került (Javaslat III. fejezet: 1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS)
	<p>3. A tartalmi követelmények alapvetően megfelelnek „a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól” szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 3. mellékletében foglaltaknak. A sajátos tervezési helyzet következtében azonban több helyen a koncepció túl részletesen tér ki egy-egy problémára (pl. épületek ideiglenes hasznosítása). A léptéknek megfelelő részletesség megtartását javasoljuk.</p>	Az épületek átmeneti hasznosítása Budapest esetében az üresen álló ingatlanok nagy száma miatt gazdasági jelentőséggel bír. Az összes beérkezett vélemény értékelése alapján a dokumentumot helyenként a túl részletes leírások vonatkozásában rövidítettük, helyenként azonban éppen az egyes vélemények alapján részletesebben kifejtettük (pl. hulladékgyűjtés).
	<p>4. A koncepció 12. oldalán a tervezet kifejti, hogy „Budapest helyzete a megyéktől eltér. Sajátossága, hogy a területfejlesztési koncepció csak egy település területére vonatkozik.” A fővárosra vonatkozó területfejlesztési feladatok más szerepe, a „jó gazda” szerepébe helyezik Budapest vezetését. A „jó gazda” szerep ellátásához alapvetően más koncepcionális hozzáállás szükséges a területfejlesztés terén. Bár igaz, hogy Budapest város, de városként koncepcionális elképzeléseit a városfejlesztési koncepcióban kell megfogalmaznia. Területfejlesztési feladatai szempontjából a megyékhez hasonló szerepkört kellene felvállalnia, és ahogy a megyék a településekre hatnak a koncepció készítésével, úgy kellene koordinációs szerepet betöltenie a fővárosnak a kerületekkel kapcsolatban.</p>	Budapest 2030 városfejlesztési dokumentum célként tartalmazza a kerületekkel történő szoros kapcsolat kialakítását. Jelen dokumentumban is megjelenik a főváros koordinációs szerepe a kerületekkel kapcsolatban, de a vélemény alapján hangsúlyosabban került megfogalmazásra. A javaslatnak megfelelően a főváros és térsége gazdaságfejlesztési és – szervezési szerepére vonatkozóan a dokumentum kiegészítésre került (Javaslat III. fejezet: 1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS)
	<p>5. A konkrét projektjavaslatok esetében a koncepció készítőjének határozott szándéka volt, hogy ne csak a fővárosi tulajdonú területek fejlesztését célozza meg. Nehéz azonban megállapítani, hogy milyen arányban érintett a fővárosi tulajdonú területekkel pl. a 40 belvárosi programelem.</p>	A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül kifejtésre.
	<p>6. Kiemelkedően fontos, hogy ne csak a koncepcionális célok, hanem a konkrét programok esetében is a „jó gazda” szerepet vállalja fel a város. Ehhez szükséges a nem fővárosi tulajdonú területek fejlesztése is. Különösen aktuális ezen felül a vegyes tulajdoni szerkezetű területek (általában utak, terek) kezelése.</p>	A dokumentum a programok esetében nem csak a főváros tulajdonában lévő területek fejlesztését emeli ki, így pl. a barnamezős területek töredéke van csak fővárosi tulajdonban. A közterületek kezelését, illetve fejlesztését – melynek tulajdonjoga nagyobb részt

	a kerületei önkormányzatoké és csak kisebb részben a fővárosi önkormányzaté – a koncepció tulajdon semlegesen javasolja megvalósítani a közösségi, a kerékpáros és a gyalogos közlekedés preferálásával. A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül kifejtésre.
7. A konkrét projektek, projektszoportok esetében a fejlesztési programok a belső területeket célozzák meg (belváros valamint a szomszédos kerületek). Egyedül a Duna part komplex fejlesztése von be külső kerületeket, ami a folyó jellegéből fakad. Ugyanakkor területfejlesztési rendszerben gondolkodva fontos lenne – a Duna példájánál maradva – a Dunára rákötő vízfolyások rendszerének folyóval együtt kezelt fejlesztési gondolata, és az ehhez kapcsolódó egységes térségi szemlélet, amely a programozásban is megjelenne. Így a folyóra fűzött rekreációs és alternatív közlekedési rendszer kibővülne a város egészét átfogó rendszerré. Érdemes lenne az ilyen alapvető, természetes fizikai térből fakadó hálózati adottságokra jobban alapozni.	A dokumentum konkrét projekteket még nem határoz meg, ez a későbbi programozási szakasz feladata. A felvetett gondolatot a koncepció tartalmazza. A Duna és a kisvízfolyások rendszer szintű fejlesztését az 5.1 VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA c. alfejezet „Zöldfelületi kapcsolatok erősítése” témaköre alatt leírtak irányozzák elő.
8. A központi részre koncentráló fejlesztési koncepció a területfejlesztésben jól ismert centrum-periféria szétválást eredményezheti. Az e folyamat elleni küzdelem, a területi kiegyenlítés Magyarország területfejlesztési politikájának egyik kulcseleme, amihez a tervnek illeszkednie kell.	A koncepció a városközpont megújítását, élhetőségének növelését tűzi ki célul. A tervet illeszkedik az ország területfejlesztési politikájához, mivel a centrum-periféria szétválasztása ellen éppen a differenciált központrendszer kialakítása a városközpont tehermentesítése érdekében, de a gazdaság területén (pl. a turizmus decentralizálása) is hat. (5.3. Differenciált központrendszer létrehozása” alfejezet)
9. A Duna-part fejlesztése kapcsán fontosnak tartjuk továbbá, hogy a koncepció hangsúlyosabban térjen ki a közlekedés tehermentesítésére.	Az 5. fejezet, stratégiai cél 5.4. A Dunával együtt élő város alfejezete a véleménynek megfelelően hangsúlyosabban foglalkozik a Duna partok közlekedés alóli tehermentesítésével.
10. Az élhetőség és a vonzó karakter egyensúlya Budapest, mint jelentős turisztikai desztináció esetében igen fontos, ezért a jövőkép szempontjából helyes az alapvető célként az egyensúly megteremtése, prioritásként definiálva az élhetőséget. Egy nem élhető város nem fenntartható. Épp ezért azonban a fő célok meghatározásánál nem világos, miért tesz különbséget a két fogalom között a tervet, illetve ha az élhetőséget, mint a fenntarthatóság egyik elemét kezeli, miért e fogalom került első helyre.	A koncepció egyik alapvetése, hogy Budapest képes lesz megtartani lakosságát, ehhez bizony szükséges a város élhetőségét minden területen javítani. A fenntarthatóság hosszú távon és a gazdaság és környezet oldalát hangsúlyozza. Összességében az élhetőség természetesen csak a fenntarthatósággal együtt lehet releváns. A felsorolás nem sorrendiséget jelent.
Részletes észrevételek	
11. A 3. oldalon (Bevezető rész) kérjük az alábbi szövegrészek pontosítását: „A főváros településfejlesztési feladatai” szövegrész helyett „A főváros területfejlesztési feladatai”, mivel a bekezdés a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény szerinti feladatszabályozásra vonatkozik. A 2018/2009. (X. 6.) Korm. rendelet megnevezése pedig pontosan „a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól” szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet.	Javításra került.
12. A 4. oldalon szintén kérjük a következő szövegek pontosítását: „különösen: a	Pontosításra került.

<p>Növekedési Terv, az Új Széchenyi terv, a Nemzeti Reformprogram, a Geostratégia, a Vidékstratégia” szövegrész helyett „különösen: a Növekedési Terv, az Új Széchenyi terv, a Nemzeti Reformprogram, a Geostratégia, a Nemzeti Vidékstratégia”. (Bár az „Útmutató a megyei önkormányzatok számára a megyei területfejlesztési koncepciók kidolgozásához, valamint az Országos Területfejlesztési Koncepció kidolgozásában való közre-működéshez” című anyag 9. oldalán is így szerepel.)</p>	
<p>13. Szintén a 4. oldalon „A megyei területfejlesztési koncepció kidolgozásához szükséges szakmai és módszertani iránymutatást a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Fejlesztési Koordinációs Főosztály és a Nemzeti Stratégiai Tervezési Hivatal biztosítja.” szövegrész helyett: „A megyei területfejlesztési koncepció kidolgozásához szükséges szakmai és módszertani iránymutatást a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Fejlesztési Koordinációs Főosztály és a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal biztosítja.”</p>	<p>Pontosításra került.</p>
<p>14. Ugyanitt (4. oldalon) a tervezet a területi tervek illeszkedésének elemzése kapcsán világosan kifejti a területrendezési tervekhez való viszonyát. Ugyanakkor végső következtetésként azt vonja le, hogy csak a formálódó OFTK jóváhagyását követően lehetséges a BTFK elfogadása. Kérjük az OFTK mellett az OTTr-t is megemlíteni, tekintettel arra, hogy akkor lehet egységes, tervi környezetbe illesztett, ha az országos elemek tekintetében a 2013-ban felülvizsgált OTTr-hez illeszkedik.</p>	<p>Kiegészítésre került, bár az útmutató szerint kifejezetten az OFTK a lehetséges jóváhagyás kritériuma.</p>
<p>15. Az 5. oldalon a második bekezdésben („BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (BTFK) – HELYZETELEMZÉS című dokumentum a VFK (Városfejlesztési Koncepció) helyzetelemzésére épült, a vonatkozó kormányrendelet szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően kiegészítve. A terület-fejlesztési koncepció helyzetelemzésére vonatkozóan a Fővárosi Közgyűlés 2012. november 28-án a 2617/2012. érdemi határozattal úgy döntött, hogy Budapest területfejlesztési koncepciójának helyzet-elemzése megfelel a további tervezés alapjául.”) érdemes lenne azt is jelezni, mikor döntött úgy a Közgyűlés, hogy kidolgoztatja a területfejlesztési koncepciót a vonatkozó jogszabályok hatályának megállapítása érdekében.</p>	<p>A Fővárosi Közgyűlés a területfejlesztési koncepció kidolgoztatásáról külön nem határozott, hanem a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. közszolgáltatási éves szerződésében elvégzendő feladatként határozta meg (2146/2012.(10.31.) számú határozattal fogadta el a Kgy.)</p>
<p>16. A 6. oldalon („Budapest jövőképe”) a jövőkép értelmezés kapcsán az alábbi megállapítás-elvárás szerepel: „Az európai kultúra hagyományainak továbbélését biztosító városként Budapest: a kultúra, a művészetek otthona; sajátos hagyományainak és identitásának őrzője és közvetítője (...)” A kulturális sokszínűség őrzésére, a kulturális központ szerep kialakítására folyamatosan történik utalás a tervezetben. A „4. A nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával” stratégiai cél esetén a cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások között szerepel a kulturális központ szerepre vonatkozó eszközök. Ugyanakkor érdemes lenne megfontolni a Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója célrendszeréből a „14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése” célra vonatkozó megállapítások, illetve eszközök átvételét is. Ezt támaszthatja alá, hogy a SWOT analízis a „8. Befogadó, támogató, aktív társadalom” célnál az erősségek között szerepelteti a</p>	<p>A Budapest 2030 célrendszeréből a „14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése” célra vonatkozó javaslatokat, megállapításokat, illetve eszközöket a javaslatnak megfelelően szerepeltettük. A koncepció kiegészítésre került a „8.4. A kulturális kínálat bővítése” című alfejezettel, prioritással.</p>

<p>„Magyar kulturális intézmények nagy számban koncentrálnak Budapesten, jelentős hagyományok” meghatározást.</p>	
<p>17. A 13. oldalon a „Budapest területfejlesztési koncepciójának célrendszere” ábra pontosítása javasolt Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója vonatkozó két ábrájához illeszkedően, ugyanis az egyes célok közötti kapcsolatok nem igazán egyértelműek. Nem világos, hogy a stratégiai célok azon átfogó célok alá vannak-e rendezve, amelyeket előmozdítják, amelyekkel a legintenzívebb a kapcsolatuk. Például: az ábra értelmezhető úgy is, hogy a „8. Befogadó, támogató, aktív társadalom” cél mindenekelőtt a „Fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaság”, valamint az „Egészséges, harmonikus, sokszínű városi környezet” átfogó célokat szolgálja, miközben mindenekelőtt talán a „Javuló életminőség, harmonikus együttélés”-t.</p>	<p>Eltérő intenzitással, de mindegyik átfogó célt szolgálják a stratégia célok. A dokumentum III., Budapest fejlesztésének stratégiai céljairól szóló fejezete a javaslatnak megfelelően kiegészítésre került a célok közötti viszonyt bemutató ábrával.</p>
<p>18. A 27. oldalon a tervezet javaslatot tesz a BATRT törvény felülvizsgálatára és módosítására. Felhívjuk a tervezet készítőit, hogy a BATRT törvény várhatóan módosul az OTrT módosítása következtében, de tartalmában e módosítások átvezetése a cél. Nem tervezünk jelentős átalakítást, ami esetlegesen a tervek tartalmi követelményeinek átalakítását is érintené.</p>	<p>Tudomásul vettük.</p>
<p>19. A 30. oldalon („4.2. A versenyképesség növelése”) „A cél elérésének alapja a nemzetközi szervezetek letelepedését ösztönző, elősegítő, valamint igényeiket és beilleszkedésüket folyamatosan figyelő szervezet létrehozása, illetve a Külügyminisztériummal való együttműködés az információk rendszeres cseréjéről és a szolgáltatáskínálat biztosításáról.” A Külügy-minisztérium mellett feltehetően más tárcák (MEH, NGM) bevonása is szükséges lehet.</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>
<p>20. A 35. oldalon a tervezet nagyon helyesen világít rá a kompakt város létrehozása során a zöldfelületek fontosságára. A kompakt város azonban csak egy egységes zöldfelületi rendszerben képzelhető el, amely szoros kapcsolatban van az infrastruktúrárendszerrel is. A területtel és a természeti-műszaki erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás, valamint a klímaadaptáció ezért egy egységes zöld infrastruktúra kialakítását igényli, amely részben alkalmazkodik az infrastruktúra kialakult rendszeréhez, részben pedig integrálja azt (pl. csapadékvíz-kezelés, vonalas létesítmények puffer-területeinek bevonása a hálózatba, stb.). A tervezetnek tehát a parkok vagy a zöldterületek (45. oldal) hálózatának kialakításán túl meg kell fogalmaznia egy tágabb rendszernek, egy fővárosi léptékű zöld infrastruktúra-hálózati rendszer létrehozásának szükségességét, amely egyesíti az ökológiai, rekreációs és részben az infrastrukturális szolgáltatásokat.</p>	<p>A tágabb értelemben vett zöld infrastruktúra hálózattal az 5.1 KOMPAKT VÁROS – VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA c. alfejezet „Zöldfelületi kapcsolatok erősítése” témakör alatt leírtak foglalkoznak. Külön kiemelendő az alfejezet Zöldfelületi rendszer fejlesztése c. ábrája. Az említett oldalon a Központrendszer kerül kifejtésre, ahol értelemszerűen a közterületi zöldfelületeken van a hangsúly a zöldfelületek vonatkozásában. A „tágabb rendszer” elemeivel (pl. vasúti területek, kisvízfolyások, mezőgazdasági területek zöld infrastruktúra elemeivel) az említett 5.1 alfejezet foglalkozik. Fentiek írják le a kialakítani javasolt - véleményben hiányolt - zöld hálózati rendszert. A dokumentum tartalmi kiegészítést nem igényel.</p>
<p>21. A 83. oldalon („8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása” fejezet „A beavatkozás területi egységei” része) az alábbi szerepel: „A gyermekek alapfokú ellátásában beavatkozást igénylő területek a város külső kerületeiben található.” A 82. oldalon szereplő térképre is figyelemmel a témának ennél részletesebb kifejtése javasolt.</p>	<p>A megjegyzésnek megfelelően a szöveg korrekcióra, illetve bővítésre került.</p>
<p>22. 88. oldal. A tervezet helyesen világít rá, hogy a BATRT előírásainak meg kell felelnie a területfelhasználás tervezett alakítására vonatkozó irányelveinek, de meg kell</p>	<p>A Budapest 2030 a magasabb rendű tervekkel összhangban készült, de vannak olyan területi elemek, amelyeket az OTrT korigál. Ezeknek az elemeknek a</p>

<p>jegyezni, hogy ezeket a területrendezési kereteket már a városfejlesztési koncepciónak is figyelembe kellett vennie, így az ott megszületett, a tervezetben is megjelenő fejlesztési elképzelések illesztése már megtörtént.</p>	<p>figyelembe vétele szükséges az új TSZT kidolgozásakor, az OTrT tervezett átmeneti rendelkezéseknek megfelelően.</p>
<p>23. A 94. oldalon kezdődő „V. A célrendszer koherencia vizsgálata” fejezetben javasolt, hogy a külső koherenciavizsgálat ne csak az Európa 2020 stratégiára, a formálódó OFTK-ra, a Növekedési Tervre, az Új Széchenyi Tervre és a Fenntartható Fejlődési Stratégiára terjedjen ki, hanem a Budapest Új Városfejlesztési Koncepcióra is. A vizsgálatot az alábbi szempontok is alátámasztják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budapest speciális helyzete: ugyanazon területegységre vonatkozik a két fejlesztési dokumentum; • A két koncepciótervezet alapja ugyanazon helyzetelemzés; • Budapest Új Városfejlesztési Koncepciójában nevesített 17 fejlesztési cél, azokhoz rendelt tematizált feladatok és a tervezetben meghatározott stratégiai célok (specifikus célkitűzése), az azokhoz tartozó prioritások értelemszerűen nem fedik át egymást teljes tartalomban, és a tervezetben szereplő prioritások sem mindig ugyanahhoz a célhoz tartoznak. Például: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója szerint a „4. Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése” magában foglalja a nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése területet, ugyanakkor a tervezet megfelelő pontjai, azaz „4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL” és a „7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREP-KÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE” célok között „kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között” viszonyt feltételez. ➤ Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója szerint a „2. Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan” cél magában foglalja a térségi közlekedési kapcsolatok területet, ugyanakkor a tervezet megfelelő pontjai, „3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN” és a „7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE” célok között „kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között” viszonyt feltételez. 	<p>A koncepció V. fejezetének külső koherencia vizsgálata kiegészült a Budapest Új Városfejlesztési Koncepciójának célrendszerével való összhang elemzésével szóló résszel.</p>
<p>24. A 102. oldalon („V. A célrendszer koherencia vizsgálata – Stratégiai célok közötti összhang”) az „5. Hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város” cél és a „8. Befogadó, támogató, aktív társadalom” célok között a tervezet „nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata” viszonyt jelez. Ennek újragondolása javasolható az alábbiak miatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a „Kis távolságok városa” elv keretében is megállapítják, hogy „Egy adott városrész helyzetéhez, infrastruktúrájához igazított optimalizált intenzitást kell kialakítani, amelyet a településrendezési tervekben meg kell határozni. Ugyanezen terveknek számolniuk kell a már méretezhető nagyságú terület alapfokú intézményi ellátásával is, mivel azok lakóhelyhez való közelsége is 	<p>Módosításra került:</p> <p> "kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között (mind gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból)" –re</p>

<p>csökkenti a felesleges utazási igényt, vagyis kis távolságon belül legyen minden alapellátás elérhető, ami gyaloglási, kerékpározási távolságot, esetleg egykét buszmegállónyi utazást jelent.” (37. oldal)</p> <p>➤ A „8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása” prioritásnál megállapítja a tervezet, hogy „A közoktatás alapfokú intézményeinek (óvodák és általános iskolák) mennyisége és eloszlása a fővárosban jelenleg megfelelő, törekedni kell arra, hogy az intézményhálózat, sűrűsége, kapacitása minden városrészben, mindenkor kövesse a lakosság életszakasz-változását, és az ebből következő szükségleteket.” (81. oldal)</p> <p>➤ A „8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása” prioritásnál megállapítja a tervezet, hogy „Mind a járó-, mind a fekvőbeteg-ellátásban kiemelt feladat, hogy minden lakos – kortól és egészségi állapottól függetlenül – egyforma esélyekkel érje el a számára szükséges ellátást.” (82. oldal)</p>	
<p>25. A Területi hatásvizsgálat dokumentum 13. oldala alapján „A koncepció javaslata tartalmaz a külső tervekkel való összhang vizsgálata mellett belső koherencia vizsgálatot is, mely bemutatja az egyes stratégiai célok egymáshoz viszonyulását. Az egyes célok kisebb-nagyobb intenzitással kapcsolódnak egymáshoz, egyes esetekben azonban a kapcsolódás valójában nem releváns. A stratégiai célok ellentmondást nem tartalmaznak, egymással ütköző célok nincsenek a célrendszerben. A környezeti, gazdasági, társadalmi ágazati bontás szerinti konzisztencia-mátrix részletesebb bontásban mutatja a célok kapcsolódását.” Ennek alapján érdemes lenne a koncepció 102. oldalán szereplő ábrát a Területi hatásvizsgálat hivatkozott, részletesebb ábrájával összevetni, a kapcsolódás/megfeleltetés logikáját leírni. A tervezet ugyanis a 9. és 2., valamint a 9. és 4. célok között „nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata” viszonyt feltételez, míg a Területi hatásvizsgálat társadalmi és gazdasági kapcsolódást is jelez.</p>	<p>A területfejlesztési koncepció belső koherencia-vizsgálata általánosan vizsgálja az egyes stratégiai célok kapcsolatát. A területi hatásvizsgálat műfajából adódóan, valamint a kormányrendeletben meghatározott környezeti, gazdasági és társadalmi viszonyok alapján részletesebben vizsgálja a célok kapcsolódását is. Ahol a koncepció nem relevánsnak ítéli meg a célok kapcsolatát, a részletesebb, szegmensekre bontott vizsgálatban természetesen még lehetséges kapcsolódás. A területfejlesztési koncepcióban az értékelés kiegészítésre került az ellentmondás kiküszöbölése érdekében az alábbiak szerint:</p> <p> szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között</p> <p> kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között (mind gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból)</p> <p> általánosságban nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata</p> <p> értelmezhetetlen a kapcsolódás vizsgálata</p>
<p>26. A 110. oldalon („VI. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere”) a fejezet az intézményrendszer bemutatásával foglalkozik, az eszközrendszerrel az alábbi okok miatt nem: „Ezen dokumentumok elfogadása után kerül majd sor Magyarország és az Európai Unió megállapodására a fejlesztési célok megvalósítását szolgáló fejlesztési források biztosításáról, a koncepciók alapján a későbbiekben kidolgozásra kerülő fejlesztési programok támogatásáról és finanszírozásáról. Az azzal kapcsolatos intézményrendszer is ezek ismeretében határozható meg véglegesen.” Ugyanakkor javasolható a stratégiai város- és területfejlesztő szervezet és az ahhoz kapcsolódó városfejlesztési alap nevesítése az „1.1. A város- és térségfejlesztés</p>	<p>Az „1.1. A város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése” alfejezet után található „A megvalósítás főbb, általános eszközei, beavatkozások” felsorolása kiegészítésre került „a stratégiai város- és területfejlesztő szervezet és az ahhoz kapcsolódó városfejlesztési alap létrehozása” javaslattal.</p>

	<p>megvalósításának intézmény-rendszere” cél alapján a két fejezet összhangjának és a visszacsatolás megteremtése érdekében.</p> <p>27. A 111. oldalon („VII. A tervezési folyamat, a társadalmisítás és a legitimizáció leírása”) leírtak alapján „A javaslati munkarész előtt elvált a két terv (VFK és BTFK) társadalmisítási és legitimizációs folyamata, mert a területfejlesztési koncepcióval kapcsolatban a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet írja elő a lefolytatás menetrendjét, míg a VFK-hoz nem tartozik hasonló előírás.” Ennek pontosítása szükséges, mivel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2011. áprilisban hatályos 9. § (6) bekezdés az alábbiakat írja elő:</p> <p>„(6) A véleményezési eljárás befejezése után a településrendezési eszközöket az elfogadásuk előtt - a (3)-(4) bekezdés alapján beérkezett, de el nem fogadott véleményekkel és azok indoklásával együtt - a polgármesternek (főpolgármesternek) legalább egy hónapra a helyben szokásos módon közzé kell tennie azzal, hogy az érintettek a közzététel ideje alatt azokkal kapcsolatban észrevételt tehetnek, továbbá meg kell küldenie szakmai véleményezés céljából:</p> <p>a) a főváros, a fővárosi kerület, a megyei jogú város igazgatási területének egészére egyszerre készített szabályzatot és terveket a jogszabályban meghatározott állami főépítész (a továbbiakban: állami főépítész) útján a miniszternek, a fejlesztési koncepciókat a településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszternek,</p> <p>A miniszter 90, az állami főépítész 30 napon belül, a 9/A. § szerinti esetekben 15 napon belül adhat véleményt; ha e határidőn belül nem nyilatkozik, úgy véleményét egyetértőnek kell tekinteni. A véleményt a döntésre jogosult testülettel ismertetni kell.” (A Fővárosi Közgyűlés 512/2011 (IV.6.) határozatával döntött úgy, hogy készüljön el Budapest Új Városfejlesztési Koncepciója.)</p>	<p>„A tervezési folyamat, a társadalmisítás és a legitimizáció leírása” pontosításra került a véleménynek megfelelően.</p>
<p>Budapest Főváros Kormányhivatalának Földmérési és Földügyi Osztály</p>	<p>Budapest Főváros Területfejlesztési Koncepciójában (a továbbiakban: Javaslat) megfogalmazott célok összhangban vannak a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tftv.) termőföld mennyiségi védelmére vonatkozó előírásaival, hiszen a Javaslat egyöntetűen a környezeti elemek védelmét, ezen belül a talaj- és a termőföld védelmét, mint a környezeti elemek alapvető közegét kiemelten kezeli. Mivel a termőföldek különösen veszélyeztetettek a város peremterületein (II, III, IV, IX, X, XI, XII, XV, XVI, XVII, XVIII, XX, XXI, XXII, XXIII kerületek) ezért a Javaslat a zöld-és a biológiailag aktív felületek megőrzését, védelmét, növelését előtérbe helyezve Budapest egész területén, a településfejlesztéseknél a zöldmezős beruházások helyett a barnamezős beruházásokat részesíti előnyben.</p> <p>A fenti célokkal egyetértve felhívom a figyelmet arra, hogy a Tftv. A termőföldek mennyiségi csökkenését, mind a jelenleg hatályos, mind a tervezett jogszabály módosítások eredményeképpen szigorú szabályokkal korlátozza, illetve akadályozza meg.</p>	<p>Budapest Főváros Kormányhivatalának Földhivatala egyetért a koncepcióban megfogalmazottakkal.</p> <p>A Földhivatal nem támogatja a termőföldek rovására irányuló fejlesztéseket, addig amíg a belső üres, barnamezős területek jelentős tartalékot adnak a város későbbi fejlesztéseinek elhelyezésére.</p> <p>Fentiek teljesben egybeesnek a koncepcióban megfogalmazottakkal.</p> <p>A véleményben szereplő adatok alátámasztják a helyzetelemzés vonatkozó fejezeteit.</p>

A Javaslat meg nem valósulása esetén is a földhivatalok, mint a termőföldek mennyiségi védelme ügyében hatáskörrel rendelkező ingatlanügyi hatóságok jogalkalmazói feladataik ellátása során a termőföldek egyre növekvő felhasználásának visszaszorítását hivatottak végrehajtani.

Ez annak köszönhető, hogy Budapest Főváros közigazgatási területén is jelentős azon területek száma, amelyek belterületbe csatolását a földhivatalok korábban már engedélyezték, de azok területfelhasználása, beépítése nem történt meg. A fel nem használt beépítetlen területek következtében, újabb területek igénybevételére, belterületbe csatolásának engedélyezésére csak akkor kerülhet sor, ha az önkormányzat a beépítésre szánt, belterületi felhasználásra kiengedett földrészleteket a településszerkezeti tervében meghatározott célra ténylegesen felhasználja.

Budapest Főváros területe összesen 52512 hektár. Ebből a mezőgazdaságilag hasznosított terület (erdő nélküli termőföld terület) 7226 hektár, amely a teljes terület 14%-a. Az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a főváros belterületén 21590 darab ingatlan szerepel kivett beépítetlen területként, melyek összterülete 4893, 43 hektár.

E tény alapvetően meghatározza a későbbi fejlesztéseket, így a Javaslatban szereplő „zöldmezős” beruházások korlátját jelenti a termőföldvédelem, hiszen a termőföldek rovására a jövőben már nem irányulhat fejlesztés akkor, ha van még a település belterületén beépítésre kijelölt, de még fel nem használt terület is.

A Fővárosi Földhivatal ezért nem támogatja a termőföldek rovására irányuló fejlesztéseket, addig amíg a belső üres, barnamezős területek jelentős tartalékot adnak a város későbbi fejlesztéseinek elhelyezésére.

A Tfv. módosításáról szóló T/11456 számú törvényjavaslat a fenti alapelveket jogszabályi szintre emeli, így a törvénymódosítás hatályba lépését követően a földhivatalok mérlegelés nélkül fogják elutasítani az olyan önkormányzat által előterjesztett belterületbe csatolással egybekötött területfelhasználás iránti kérelmeket, ha a település belterületén beépítésre kijelölt, de még fel nem használt területén is megvalósítható lenne az adott fejlesztés

Mivel a Javaslat földvédelmi hatáskörbe tartozó kérdéseket, földvédelmi jogszabályon alapuló követelményeket érint, ezért a Fővárosi Földhivatal részt kíván venni a véleményezési eljárásában. Egyben nyilatkozom, hogy a 2/2005.(I.11.) Korm.rendelet 4. számú mellékletének tartalmi követelményeit a Fővárosi Földhivatal elegendőnek tartja, a környezeti értékelés kiegészítésére javaslat részéről nem merült fel.

Fenti véleményemet a Tfv. Földvédelmi rendelkezései alapján adtam meg.

A Fővárosi Földhivatal hatáskörét az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm.rendelet 7.§ (1), (3) bekezdése és a jogszabály 3. számú mellékletének II.2.f. pontja, illetékességét a földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006.(XII.23.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) 2.§ (1) bekezdése, illetékességét a Korm.rendelet 3.§ (2) bekezdése határozza meg.”

<p>Emberi Erőforrások Minisztériuma Közigazgatási Államtitkár</p>	<p style="text-align: center;">I. Általános észrevételek:</p> <p>1. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 10. §</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) bekezdése szerint a nemzetiségi önkormányzatok alapvető feladata a nemzetiségi érdekek védelme és képviselete a nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörének gyakorlásával, - (4) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, e körben ellátja különösen a település, megye illetékességi területén jelentkező, a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi önkormányzati feladatokat, - (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, megyében működő települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal, valamint nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét. - Az Njtv. 118. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértési jogot gyakorol - az adott nemzetiséget közvetlenül érintő kérdésekben - a fejlesztési tervekkel kapcsolatban. - A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. <p>Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) bekezdés c) pontja szerint a településfejlesztés során figyelembe kell venni a helyi népesség identitásának erősítését, kulturális örökségük sokféleségének és gazdagságának megőrzését.</p> <p>A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 13. §-a értelmében a megyei önkormányzat feladatainak ellátásában együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel, továbbá a megye területén összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit.</p>	<p>A felsorolt jogszabályok a koncepció készítése során figyelembe vételre kerültek.</p>
--	---	--

<p>A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – 13. § (1) bekezdése értelmében a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának része az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviselők, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv; – 17. § (1) bekezdése szerint a területfejlesztési koncepciót és programot, valamint a területrendezési tervek elfogadás szempontjából fontos részeit tartalmazó dokumentációját véleményezésre meg kell küldeni az egyeztetésben résztvevők részére, valamint társadalmi egyeztetés céljából közzé kell tenni a TeIR-ben. A területrendezési terv kidolgozásáért felelős szervnek gondoskodnia kell arról, hogy az eredeti méretarányú tervlapokat és rajzi mellékleteket tartalmazó teljes dokumentáció megtekinthető legyen. 	
<p>Az előzőekben hivatkozott jogszabályhelyekre tekintettel a fővárosban működő helyi nemzetiségi önkormányzatokat a fejlesztési terv készítésébe érdemben be kell vonni, továbbá a terv elfogadása során biztosítani kell az érintett országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértési jogát.</p> <p>A hivatkozott jogosítványok attól függetlenül megilletik az érintett nemzetiségi önkormányzatokat, hogy a Korm. r. 18. § (1) bekezdésben hivatkozott 10. melléklete a véleményezésre jogosultak között a nemzetiségi önkormányzatokat nem tünteti fel.</p>	<p>A koncepció kidolgozásához szükséges, kötelezően előírt egyeztetések megtörténtek.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – 2. Felhívom a figyelmet arra, hogy nem fogadhatóak el olyan fővárosi területfejlesztési elképzelések, célok melyek a nemzetiségi jogok érvényesülésével kapcsolatos, az Alaptörvényből és az Njtv.-ből következő célokat nem határozzák meg. Javaslom ezért a tervezet ennek megfelelő kiegészítését mind a helyzetfelmérés, mind a javaslat tekintetében, továbbá az előzőekben részletezett módon történő egyeztetését. <p>Jelezni kívánom, hogy a tervezet fenti hiányosságai azért is sérelmesek, mivel annak Területi hatásvizsgálat része azt tartalmazza, hogy „A javaslatok megvalósulása esetén a főváros olyan multi-kulturális város lesz, ahol az idegenellenesség helyett a kultúrák és nemzetiségek egymás mellett élése egy sokszínű és izgalmas városi környezetet hoz létre.”</p>	<p>A koncepció a korábban felsorolt jogszabályok figyelembe vételével készült, az ezektől nem függetlenül kialakított prioritások mentén halad.</p> <p>A kéréseknek megfelelően hangsúlyozásra kerültek a területtel kapcsolatos adatok és összefüggések.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – 3. A Korm. r. 1. melléklet 2.1. c) pontja alapján javaslok a koncepció véglegesítése során figyelembe venni a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiáról, valamint végrehajtásának a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozatban foglalt célkitűzéseket és intézkedéseket. <p>A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (a továbbiakban: NTFS) 2011-2020. közötti időszakra megfogalmazott hármas célrendszere alapján csökkenteni kell a szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élők arányát, meg kell akadályozni a szegénység újratermelődését, és javítani kell a társadalmi gazdasági javakhoz,</p>	<p>A dokumentum kiegészítésre került, a hátrányos helyzetű csoportokra vonatkozó adalékokkal.</p> <p>(Koncepció 8.3. alfejezet után található „A cél megvalósításának főbb eszközei, beavatkozások”)</p>

<p>közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, valamint erősíteni kell a társadalmi összetartozást, továbbá a befogadás elérése érdekében hangsúlyos szerepet kell szánni a szemléletformálásnak.</p> <p>Az NTFS fő beavatkozási területei a gyermek jól-lét, az oktatás-képzés, a foglalkoztatás, az egészségügy és a lakhatás. Az NTFS helyi (települési) szintű megvalósítása a helyi esélyegyenlőségi programokon keresztül történik, amelyek megléte 2013. július 1-jétől a hazai és uniós forrásokhoz jutás alapfeltétele. Ezért szükségesnek tartom a helyi esélyegyenlőségi programok és a megyei elképzelések összhangjának megteremtését.</p> <p>Magyarországon a szegénységben élők körében kiemelten kell kezelni a jelentős arányban települési és térségi szintű szegregátumokban élő cigány nemzetiség helyzetét.</p> <p>A fentiek alapján javaslom, hogy a koncepcióban markánsabban jelenjenek meg a hátrányos helyzetű csoportok (egy-egy megyében különös hangsúllyal a roma népesség) helyzetének javításával kapcsolatos tervek, fejlesztések, a megyére jellemző specifikumok hangsúlyozásával.</p>	
<p>– 4. A koncepcióban a hátrányos helyzetűek támogatásának, valamint a hozzáférés esélyegyenlősége biztosításának koncepciója véleményem szerint elnagyolt. Javaslom annak részletesebb bemutatását, hogy hogyan lehetséges a következő években a hátrányos helyzetűek, különösen a hátrányos helyzetű fiatalok és a halmozottan hátrányos helyzetűek közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának, közép- és felsőfokú képzésben való részvételüknek elősegítése.</p>	<p>A megjegyzést nagyon fontosnak tartjuk, ennek megfelelően a dokumentum kiegészült. A téma teljes kifejtésre nincs mód, hiszen a részletes iskola-koncepció bemutatása nem a területfejlesztési koncepció feladata. (Koncepció: II. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI ÉS ÁTFOGÓ CÉLJAI, JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS és III. BUDAPEST FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI CÉLJAI, 8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA)</p>
<p>– 5. Jelezni kívánom, hogy a hátrányos helyzetű csoportok támogatása, társadalmi integrációja során alkalmazandó speciális nevelési programok megvalósulásához kiemelt jelentőségű központi programként a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének javítását szolgáló képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés (Integrációs Pedagógiai Rendszer) megvalósítása zajlik, a program célja az intézményi szintű komplex fejlesztés. A program keretei jogszabályi szinten rögzítettek, lebonyolítására a központi költségvetés forrást biztosít. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. Fejezet „Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások” címének „67. A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai” alcímében foglalkozik az általános és középiskolai tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítés szervezésével (171-172. §).</p>	<p>A megjegyzést nagyon fontosnak tartjuk, ennek megfelelően a dokumentum kiegészült. A téma teljes kifejtésre nincs mód, hiszen a részletes iskola-koncepció bemutatása nem a területfejlesztési koncepció feladata. (Koncepció 8.3. alfejezet)</p>
<p>– 6. Felhívom a figyelmet arra, hogy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 75. § (1) bekezdése értelmében az oktatásért felelős miniszter a köznevelési feladatok megszervezéséhez szükséges döntései előkészítése céljából a kormányhivatalok közreműködésével megyei, illetve Budapesti kerületi szintű</p>	<p>A dokumentum az oktatási terv figyelembevételével kiegészítésre került. (Koncepció 8.3. alfejezet: A cél megvalósításának főbb eszközei)</p>

<p>bontásban feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet készít. Ezen megyei tervdokumentációk a www.oktatas.hu honlapon 2013. április 30-án társadalmi vitára bocsátás céljából megjelentek. Kérem, hogy a koncepció véglegesítése során az oktatásról szóló részek ezen oktatási terv figyelembevételével készüljenek el. Megjegyzem, hogy ebben az óvodai férőhelyekre vonatkozó számadatok néhány kerület esetében egyre növekvő férőhelyhiányt prognosztizálnak az elkövetkezendő évekre. A fentiekre tekintettel javaslom, hogy a koncepcióban és a tervben szereplő óvodai adatsorokat vessék össze az eltérő adatsorok tisztázása érdekében.</p>	
<p>– 7. A koncepció egyáltalán nem tér ki a tehetséggondozásra, a kutatói életpálya fontos kérdéseire, amelyek alapfeltételei a kutatás-fejlesztésnek, az innovációnak, a regionális, országos és nemzetközi versenyképességnek, különösen akkor, amikor Budapest Magyarország versenyképességi központja. Javaslom ezért, hogy a koncepció a releváns szövegek környezetében térjen ki a tehetséggondozásról, a kutatói életpályáról, a kutatási humánerőforrás-fejlesztésről alkotott speciális (Budapest) területi elképzelésekre.</p>	<p>A kérésnek megfelelően a kutatói életpálya-modell megjelenik a koncepcióban. (Koncepció 2.1. alfejezet)</p>
<p>– 8. Javaslom továbbá, hogy a koncepcióban az intelligens szakosodás elvét követve, a Budapesti felsőoktatási, akadémiai és vállalkezési kutatóhelyek kutatási irányai és együttműködései az innováció mellett részletesebben jelenjenek meg, és kapjanak nagyobb hangsúlyt. A koncepció kifejti, hogy a kutatás-fejlesztés területe szorosan kapcsolódik az ún. zöld gazdaság összes ágazatához (20. oldal). A zöld gazdaság ugyanakkor egy horizontális (téma)terület, amelyet a koncepció az akadémiai szektor aspektusából viszont csak sematikus (megújuló energiák, mezőgazdasági bioenergia, környezetipar hulladékkipar stb. 30. o.) fejt ki. Ezért lenne fontos, hogy a Közép-Magyarország régió intelligens szakosodási stratégiájának releváns K+F elemei jelenjenek meg a koncepcióban is. A Budapesti felsőoktatási intézmények és akadémiai kutatóintézetek, intézményi hálózatok, tudásközpontok jelentős szerepet játszanak a nemzetközileg is versenyképes K+F projektek, programok elnyerésében és azoknak a különböző szervezetekkel, intézményekkel közös megvalósításában. Budapest területi stratégiájában, továbbá gazdasági és társadalmi szempontból is kiemelt szerepe van/lesz a felsőoktatási intézményeknek, kutatóintézeteknek, tudáspólusoknak (technológiai transzferhelyeknek, kiválósági központoknak, tudás-parkoknak, inkubátor házaknak stb.).</p>	<p>A javaslatnak megfelelően a kutatás-fejlesztés elemeinek vonatkozásában a dokumentum kiegészítésre került (Koncepció III/2. fejezet és Helyzetelemzés 1.2.3 e) pontok)</p>
<p>– 9. Javaslom a Koncepcióban - amennyiben a lakosság egészségi állapotáról van szó – „egészségügyi állapot” kifejezés helyett az „egészségi állapot” kifejezés használatát.</p>	<p>Javításra került.</p>
<p>II. Részletes észrevételek</p>	
<p>– A Területi hatásvizsgálat kötethez az alábbi észrevételeket teszem 1. Az 1. „A területi hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése” című fejezetben „A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk” résznél (5. oldal) található</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>

<p>felsorolást kiegészíteni javaslom az alábbiakkal: „Újraélesztett egészségügy – Gyógyuló Magyarország - Semmelweis Terv az egészségügy megmentésére – szakmai koncepció”</p>	
<p>– A 2.1. „Budapest területfejlesztési koncepciójának főbb céljai, tartalmának összefoglaló ismertetése” alfejezet „Befogadó, támogató, aktív társadalom” címe alatti szövegrészt (10. oldal) javaslom kiegészíteni a lakosság egészségi állapotát bemutató részletesebb helyzetértékeléssel, népegészségügyi mutatókat ismertető ábrákkal.</p>	<p>Az anyag a kérésnek megfelelően rövid kiegészítésre került.</p>
<p>– A 2.4. „A jelenlegi környezeti, társadalmi és gazdasági állapotnak a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése” című alfejezetben (15. oldal) szereplő SWOT analízisben javaslom a lakosság rossz egészségi állapotát és az egészségi állapotban mutatkozó jelentős egyenlőtlenségeket feltüntetni.</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>
<p>– 4. A 2.6. „A koncepció által feltárt környezeti konfliktusok értékelése, és a környezeti, társadalmi és gazdasági állapot várható alakulása abban az esetben, ha a javaslatok nem valósulnának meg” című alfejezethez az alábbi észrevételeket teszem: 4.1. Az alfejezetben (18-20. oldal) az egészségre vonatkozó hatások bizonyos esetekben társadalmi, más esetekben környezeti hatásként vannak feltüntetve. Javaslom az egészségre gyakorolt hatások konzisztens módon történő feltüntetését.</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>
<p>– 4.2. A „Területhasználatból származó szomszédsági konfliktusok” cím (20. oldal) alatt a lehetséges környezeti hatásoknál az alábbi módosítást javaslom: „Egészségkárosító Pszichés, mentális zavaró hatások”</p>	<p>Módosításra került.</p>
<p>– 5. A 4.1.4. „a levegő minőségére” pont (30. oldal) alábbiakban idézett szövegrészeinek pontosítását javaslom a következők szerint: „A környezeti tényezők <u>egészségügyi biológiai</u> és pszichés értelemben is hatással vannak az emberi szervezetre <u>egészségre</u>, ezáltal ...” „A javaslatok meg nem valósulása esetén az <u>egészségügyi egészségre gyakorolt</u> hatások ...”</p>	<p>Módosításra került.</p>
<p>– 6. A 4.2.3. „a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire” ponthoz (34. oldal) az alábbi észrevételeket teszem: 6.1. Az első bekezdéshez jelezni kívánom, hogy az elöregedés és a társadalmi kihívások által okozott életmódváltozások jellemzően nem egészségmegőrző magatartásban nyilvánulnak meg, így javaslom a mondat átfogalmazását.</p>	<p>Az észrevétel alapján kiegészítésre került az alábbiak szerint: „A változó demográfiai arányok, a népesség fokozódó elöregedése, a gazdasági-társadalmi kihívások az életmód változásának szükségességét hozzák magukkal. Ennek egyik formája lehet az egészségmerőzés, az öngondoskodás és a szabadidő aktív eltöltése, amihez a városnak területi kínálatot kell teremtenie.”</p>
<p>– 6.2. Javaslom továbbá az alábbi mondatok következők szerinti módosítását: „A javaslatok megvalósulása esetén <u>hosszú távon csökkenhetnek</u> a társadalombiztosítási rendszer és az egészségügyi ellátó hálózat terhei...” „A javaslatok meg nem valósulása esetén a lakosság egészségi állapotára tett kedvező hatások nem következnek be, amely hosszú távon nem jó befektetés a társadalom számára <u>a TB terhek további növekedéséhez és a rossz egészségi</u></p>	<p>Módosításra került.</p>

<p><u>állapot fennmaradásához vezet.</u> A közösségi életforma erősítésének fontos színterei nem alakulnak ki.”</p>	
<p>– 7. A 4.2.4. „a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére.” című pont (35. oldal) alatti szövegben a következő módosításokat javaslom: „Szükség van az intézmények típusának és sűrűségének az adott területen élő lakosság életszakasz szerinti összetételének <u>és általános egészségi állapota szerinti szükségleteinek</u> megfelelő módosítására”</p> <p>– „A javaslatok megvalósulása esetén a népesség életminősége jelentősen javulni fog. Egyrészt a szolgáltatások a mostaninál optimálisabban, az idősödő társadalom igényeire <u>szükségleteire</u> fókuszálva lesznek elérhetőek. Az egészség minél hosszabb távú megőrzését a tömegsport kiszélesítése és a preventív akciók segítik. Az aktív időskor a nyugat-európai <u>az Egészségügyi Világszervezet ajánlásai szerinti</u>^[1] értelemben valósul meg, és nem kiszolgáltatottságot, mint inkább egy új fajta életformát jelent.”</p>	<p>Módosításra került.</p>
<p>– A Budapest Területfejlesztési Konceptiója Javaslat kötethez az alábbi észrevételeket teszem</p> <p>1. A „II. Budapest fejlesztésének elvei és átfogó céljai” című fejezetben a „Javuló életminőség, harmonikus együttélés” című szövegrészben (11. oldal) javaslom megemlíteni a prevenciósi tevékenységeket, illetve javaslok kitérni az egyenlőtlenségek egészségi dimenzióira is a szociális dimenziók mellett.</p>	<p>A szöveg a kérésnek megfelelően kiegészítésre került.</p>
<p>– A „III. Budapest fejlesztésének stratégiai céljai (Specifikus célkitűzések)” című fejezethez az alábbi észrevételeket teszem:</p> <p>2.1. Jelen levél I. 5., 8. és 9. pontjában foglaltakra tekintettel a 4. „A nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával” című alfejezet 4.1. „Együttműködések erősítése” című pont utolsó bekezdésének (29. oldal) alábbiak szerinti kiegészítését javaslom: „... Budapestnek az országos városhálózat hierarchiájában betöltött vezető szerepe ma megkérdőjelezhetetlen, de ennek hosszú távú fenntartása érdekében hangsúlyt és figyelmet kell fordítani az országos szintű igazgatás XXI. századi feltételeinek (humán és műszaki) biztosítására, a felsőoktatásban, kutatás-fejlesztésben és a kultúra területén betöltött országos vezető szerep megőrzésére, a „híd” <u>és katalizátor</u> szerep erősítésére.” Ezzel egyértelműen jelezni a koncepció, hogy a felsőoktatási intézményektől és akadémiai kutatóhelyektől a híd szerepen túl egy aktív, dinamikus közreműködő, „beindító” szerepet is elvár.</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>
<p>– 2.2. A 4.2. „Versenyképesség növelése” című pontban „A cél megvalósításának</p>	<p>A javasolt kiegészítés megtörtént a Konceptió III/4. fejezet végén szereplő</p>

^[1] pl. Active Ageing – A Policy Framework, WHO, 2002, Madrid; Global Age-friendly Cities: A Guide, WHO, 2007, France

<p>főbb, általános eszközei, beavatkozások:” cím a „Kulturális központ szerep és az összmagyarság identitásának erősítése” alcím (32. oldal) alatt az alábbi új pont szerepeltetését javaslom:</p> <p><u>„A kulturális központ szerep erősítésére alkalmas kulturális intézményeket befogadó nemzetközi színvonalú helyszínek fejlesztése”</u></p>	<p>eszközrendszer (A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások) között.</p>
<p>– 2.3. Az 5.2. „Barnamezős területek funkcióváltása” című pont „Meglévő infrastruktúra kihasználása” részében (43. oldal) egyetérték azzal a célkitűzéssel, hogy a város- és területfejlesztés célterületeinek magját a barnamezős területek képezzék. Felhívom azonban a figyelmet a felhagyott iparterületeken felhalmozódott különböző humán- és környezetegészségügyi szempontból nagy kockázatot jelentő szennyező-anyagok jelenlétére, ezért ezen területek csak alapos környezeti monitoring, kockázatértékelés és a szükség szerint elvégezendő kármentesítés után vonhatók be a város- és területfejlesztésbe, továbbá ezt nem csak a Duna vonalába eső barnamezős területek újrahászno-sítása alkalmával kell elvégezni, hanem az egész fővárosban a városrehabilitációba vont területeken is.</p>	<p>A javasolt kiegészítés megtörtént a Konceptió 5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA alfejezetén belül.</p>
<p>– 2.4. Az 5.4. „A Dunával együtt élő város” című ponthoz (48. oldal) az alábbi észrevételeket teszem:</p> <p>a) Az 5.4. pontban az ELŐVÁROSI ZÓNA, a DUNA MENTI ZÓNA és a HEGYVIDÉKI ZÓNA fejlesztési tervei között környezetegészségügyi szempontból javaslom nagyobb hangsúllyal kezelni az illegális hulladéklerakatok felszámolását. Továbbá a belvárosban és az egész fővárosban a tiszta közterületek megteremtését, amely nem csak a lakosok hulladék kezelési szemléletének javítását foglalja magába, hanem pl. a közterületi szemétygyűjtők rendszeres ürtését, esetenként szükségszerű pótlását, valamint a kutyaürülék-probléma kezelését is.</p> <p>– b) A turisták és a Budapesten közlekedő emberek komfortérzetének növelése érdekében véleményem szerint nagyon fontos lenne a nyilvános illemhelyek higiéniés állapotának javítása az egész Fővárosban, amely nem szerepel kiemelt célként a Javaslattevő kötet célkitűzései között. Javaslom ezt a célkitűzést is felvenni a dokumentumba.</p>	<p>A hulladékgazdálkodási és köztisztasági kérdésekkel a 6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM alfejezet foglalkozik. A hulladékgazdálkodás és köztisztaság megszervezése területi vonatkozás nélkül, az egész városra vonatkozóan jelent városüzemeltetési feladatokat, nem csupán a Dunával kapcsolatos kérdés.</p> <p>Ez nem területfejlesztési koncepcionális kérdés, későbbi tervezési fázisban szerepeltethető.</p>
<p>– c) Kiemelem „A római limes magyarországi szakasza – a Ripa Pannonica Magyarországon” várományos területben rejlő lehetőséget, amely a Duna menti vízi és szárazföldi (kerékpár, vízisport) sportturizmusban rejlik, és amely érinti a világörökségi várományos helyszíneket. A Limes várományos helyszínek linearitása, hálózati jellege, kapcsolata a Dunával infrastrukturális fejlesztést igényel. Erre vonatkozóan a Külügyminisztérium EU Duna Régió Stratégia Kormánybiztosi Titkársága által irányított metaprojekt az Eurovelo6 kerékpárutat, a vízi pihenőhelyeket és a Limes lelőhelyeket fogja össze. A projekt neve: Dunamenti ökoturisztikai és örökségvédelmi metaprojekt. Célja a duna-menti idegenforgalmi folyosók és vonzerők rendszerbe szervezése. Így a fenti kérdéskör kiterjedhet a „Dunakanyar– kultúrtáj” világörökség-várományos területfejlesztés városhatáro-kon</p>	<p>A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül kifejtésre.</p>

átnyúló regionális fejlesztésekre is.	
Szükségesnek tartom úgy a világörökségi területeken, mint az egész Főváros területén elfogadandó Közterület Fejlesztési Kódex elfogadtatását, amelynek lényege a Főváros területén használatos utcaburkolatok (gyalogos, kerékpáros stb.), utcabútorok, közmű-műtárgyak stb. Budapestre általánosan érvényes (Budapestre felismerhetően jellemző) rendszerének kidolgozása, megtervezése és bevezetése (mint pl. Berlinben, Londonban).	Az 5.5. „Értékvédelem-értékteremtés” című alfejezethez tartozó, a cél megvalósulásának főbb, általános eszközei, beavatkozások felsorolása kiegészült a következő ponttal: „A Világörökségi és várományos területeken Közterület- fejlesztési kódex elfogadása”.
– 2.5. Az 5.5. „Értékvédelem-értékteremtés” című ponthoz az alábbi észrevételeket teszem: a) Az 5.5. pontban található térkép kapcsán (51. oldal) jelezni kívánom, hogy a térképről nem azonosítható pontosan, hogy mely városrészekre gondol az anyag készítője. Javasolom ezért a városrészek szövegszerű felsorolását.	A térkép a koncepció szintjén megfelelő, a program készítésekor kerül részletezésre a konkrét városrészek megnevezése, lehatárolása.
– b) Az 5.5. pontban „A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások:” cím alatt a „Barnamezős területek funkcióváltása” (rész 55. oldal) alatt az alábbi új pont szerepeltetését javaslom: „Barnamezős területek fejlesztése esetén a meglévő ipari örökség védelme és hasznosítása”	Kiegészítésre került.
– 2.6. A 6. „A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése” című alfejezet „Zaj- és légszennyezés” című bekezdés második mondatának (58. oldal) módosítását javaslom a következők szerint: „Ezek a környezeti tényezők biológiai egészségügyi és pszichés értelemben is hatással vannak az emberi szervezetre egészségre , ezáltal ...”	Módosításra került.
– 2.7. A 6.1. „zöld és egyéb biológiailag aktív felületek megőrzése, növelése” című pont (59. oldal) nem említi a civil aktivitáson nyugvó „belvárosi közösségi kertek” témáját, noha az elmúlt években erre igen jó és népszerű kezdeményezések voltak a belvárosi foghíj-teleken.	A III/6. fejezet, startégiai cél után szereplő eszközrendszer („A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások”) említi a közösségi kertek témakörét.
– 2.8. A 6.4. „Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem” című ponthoz az alábbi észrevételeket teszem: a) A korszerű hulladékgazdálkodás előremozdításához és ösztönzéséhez (63. oldal) javaslom felvenni a prioritások közé a szelektív hulladékgyűjtő szigetek állapotának javítását is.	Nem területfejlesztési koncepcionális javaslat. A szelektív hulladékgyűjtő szigetek szerepe egyébként is átalakul: a továbbiakban védetten, csak az üvegfrakció gyűjtésének feladatát fogja ellátni: a műanyag-, fém- és papírfrakció szelektív gyűjtése a házaknál fog történni.
– b) Véleményem szerint a közterületeken nagyobb hangsúlyt kell fektetni a közterületi játszótérek talajhigiénés állapotának javítására, a homokozók betakarására a játszótér bezárása után, illetve a játszótéri homokozók rendszeres homokcseréjére. Ez a célkitűzés is kerüljön beépítésre a Főváros fejlesztési célkitűzései közé.	Nem területfejlesztési koncepcionális javaslat.
– c) „Köztisztaság javítása” bekezdéssel (64. oldal) kapcsolatban jelzem, hogy a hulladékgazdálkodási fiskális szemlélet miatt megszűntek a korábbi „közkonténerek”, aminek következtében a nagyobb hulladékok elhelyezése nem biztosított. Ezek visszaállítása javasolt.	Nem területfejlesztési koncepcionális javaslat.
– 2.9. A 6.5. „Korszerű vízgazdálkodás” című ponthoz (64. oldal) az alábbi észrevételeket teszem:	A vízbázis védelmét a 123/1997 (VII. 18) kormányrendelet részletesen és szigorúan szabályozza. A terület távlati üzem-, működőképességének megóvása a

<p>a) A Főváros egészséges ivóvízellátásának a megteremtéséhez véleményem szerint nem csak a közműhálózat fejlesztése szükséges, hanem hangsúlyozni kell a főváros ivóvízbázisának (lásd. Helyzetelemzés) védelmét és állapotának javítását is.</p>	<p>Fővárosi Önkormányzat feladata.</p>
<p>– b) Az alponbba javasolom beépíteni az ólom vízvezetékek cseréjét.</p>	<p>Nem területfejlesztési koncepcionális javaslat. Külön anyagjelölést nem kívánunk megadni, mivel az ólom vezetékeken kívül az azbesztcement (eternit), öntöttvas vezetékek is cseréjére szorulnak.</p>
<p>– c) Véleményem szerint hiányzik továbbá a koncepcióból a környezeti rehabilitáció útján az egészségkockázatok csökkentésének feltüntetése (Budapest északi részén az óbudai gázgyár területének kármentesítése, Budapest déli részén a Ráckeve-Soroksár Duna (RSD) mederkotrása és a dél-Pesti szennyvíztisztító telep kivezetésének áthelyezése a nagy Dunába).</p>	<p>A kármentesítés kérdésével több helyen is foglalkozik a koncepció (lásd 5.2. és 6.4. alfejezetek), kiegészítésre nem szorul.</p>
<p>2.10. A 6.6. „Energiahatékonyság és Klímavédelem” című pontban (66. oldal) vázolt célkitűzésekkel alapvetően egyetértek (pl.: zöldterületek rendbetétele; kerékpáros közlekedés fejlesztése), de javasolom a légszennyezettség csökkentése érdekében a következő célok átgondolását: A korszerű fűtési módok támogatása a fosszilis tüzelés háttérbe szorítása érdekében;</p>	<p>A korszerű fűtési módok támogatását a 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem alfejezet tartalmazza.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Forgalmirányító jelzőlámpák helyes beállítása; 	<p>Az észrevétel fontos szakmai szempont a közutak teljesítő képességét, és a gyalogos közlekedés biztonságát tekintve, azonban ez egy olyan üzemeltetési feladat, mely meghaladja egy területfejlesztési koncepció tartalmi mélységét.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés összekapcsolása (pl.: autóbusz elején lehajtható kerékpártartó; kerékpár szállítása a metró); 	<p>Általában a közösségi közlekedési eszközök esetében a kerékpárok szállítása jelentős mértékben lassítaná a járművek átlagos utazási sebességét (autóbusz elején történő szállítás) egy-egy kerékpár levétele vagy felrakása esetén, vagy jelentős kényelmetlenséget okozna a közösségi közlekedést igénybe vevő többi utas számára a járművön belüli szállítással (metró). Egy új utas megnyerésével legalább kettő elvesztésre kerülne. A nagyméretű (széles) járművek esetében, a hajókon azonban ez - az észrevételnek megfelelően - ésszerűen megoldható, és már ma is alkalmazott megoldás. Jelenleg a BKK „kísérleti” járatokat üzemeltet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Az útfelületek és a beépített területek közötti kiterjedt zöldterületek, parkok, nagy lombú fák és cserjék telepítése, főleg az aeroszol részecskék mennyiségének csökkentése céljából; 	<p>Ezzel a témakörrel a 6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE alfejezet foglalkozik.</p>
<p>– Továbbá javasolom, hogy a kerékpárutak tervezési folyamatában szerepeljenek levegőminőségi szempontok is, a kerékpárral közlekedők egészségének védelme érdekében. <u>Indoklás:</u> A forgalmas útvonalak mellett lévő kerékpárutak egészségügyi határértéket meghaladó szintű nitrogén-dioxid terhelése kockázatot jelenthet a rendszeresen erre közlekedő kerékpárosok számára. Különösen veszélyeztetik egészségüket azok, akik napi gyakorisággal, hosszabb időtartamban használják ezeket az útvonalakat, és azok is, akiknek szervezete érzékeny a légszennyezettségre.</p>	<p>Nem területfejlesztési koncepcionális javaslat. A településrendezési tervek készítésének szintjén (a közlekedési infrastruktúra területek biztosítása során), vagy a kerékpárút hálózat koncepciójának felülvizsgálata során jelenhet meg először a tervezés folyamatában markánsan az a szempont, hogy a kerékpárutak lehetőleg a kevésbé szennyezett környezetben kerüljenek kialakításra.</p>

<p>– A 8. „Befogadó, támogató, aktív társadalom” című alfejezethez (78. oldal) az alábbi észrevételeket teszem: 3.1. Az alfejezet alatti 5. bekezdés (78. oldal) alábbiak szerinti módosítását javaslom: „Budapest sajátos hagyományai és gazdag kulturális élete miatt is vonzó város, egyedi karakterét a kulturális sokszínűség erősíti. Az itt nagy számban koncentrálódó kulturális intézmények és kulturális civil szervezetek meghatározzák a városlakók életminőségét, identitástudatát és helyhez kötődését, valamint a főváros nemzetközi vonzerejét, versenyképességét is. Budapest ...)”</p>	<p>Kiegészítésre került.</p>
<p>– 3.2. Az alfejezet kiegészítését javaslom az alábbiakkal: „Az ifjúság, mint állandó horizontális szempont, jelenjen meg a fővárosi szintű stratégiák és koncepciók megalkotásánál. Ez élethelyzetük javítását, az őket érintő szolgáltatások, meghozott intézkedések hatékonyabb működését eredményezi, a velük való kapcsolattartásban..”</p>	<p>A szövegrész kiegészítésre került.</p>
<p>– 3.3. A 8.2. „Az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása” című ponthoz (80. oldal) az alábbi észrevételeket teszem: a) „Az öngondoskodás erősítése” című részben az öngondoskodás részét képező egészségmegőrzéssel kapcsolatban javasolt a sportolás mellett egyéb egészségtudatos magatartásformákat is megjeleníteni, hiszen az egészségmegőrzés számos tényezőtől áll. b) „Az aktív életkor meghosszabbítása” című részben javasolt kitérni a krónikus betegségek megelőzésére és ellátására/gondozására, mely tényezők kiemelt szerepet játszanak az időskorúak aktivitásának megőrzésében.</p>	<p>Mindkét rész a javaslatnak megfelelően kiegészítésre került.</p>
<p>– 3.4. A 8.3. „A humán szolgáltatások optimalizálása” című ponthoz az alábbi észrevételeket teszem: a) „Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés” című részben (81. oldal) javasolt részletesebben megemlíteni a prevenciók tevékenységeket is.</p>	<p>A szöveg a javaslatnak megfelelően kiegészítésre került.</p>
<p>– b) „A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése” című rész (83. oldal) kapcsán jelzem, hogy hiányolom a bűnmegelőzési prevenciók és rehabilitációs programok szükségességének megemlítését, különösen olyan környezetben, ahol a fiatalok nagy számban mutathatnak deviáns viselkedésformákat.</p>	<p>A szöveg kiegészítésre került.</p>
<p>– c) „A beavatkozás területi egységei” című résznél (83. oldal) szerepel, hogy a gyermekek alapfokú ellátásában beavatkozást igénylő területek a város külső kerületeiben találhatóak. Javaslom annak kifejtését, hogy a gyermekek alapfokú ellátásában pontosan milyen beavatkozást tartanak szükségesnek.</p>	<p>A szöveg korábban is tartalmazta, az említett rész a vélemény alapján kiegészítésre került.</p>
<p>– d) „A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások” című felsorolást az alábbiakkal javaslom kiegészíteni: „a köznevelés komplex, integrált szemléletű fejlesztése a leszakadó társadalmi rétegek integrációja érdekében – kutatási eredmények, módszerek megismerése,</p>	<p>A javaslatnak megfelelően kiegészítésre került a koncepció III/8. fejezet végén szereplő eszközrendszer (A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások) között.</p>

	<p>alkalmazása;"</p> <p>4. Az V. „a célrendszer koherencia vizsgálata” című fejezet „Egyedi városkarakter megőrzése, értékvédelem és értékteremtés révén” cím alatti szövegrész (95. oldal) alábbiak szerinti módosítását javaslom:</p> <p>„Budapest világhírű, rendkívül értékes épített öröksége meghatározó jelentőségű a város kulturális értékei között. A műemlékek már önmagukban is felkeltik a látogatók érdeklődését, vonzzák a turistákat, <u>így fejlesztésük, fenntartható hasznosításuk kiemelt prioritást kell, hogy élvezzen az elkövetkező évtizedekben.</u>”</p>	<p>A koncepció időtávlata miatt (2020) az évtizedekre szóló kiegészítés nem indokolt.</p>
<p>Honvédelmi Minisztérium Dankó István közigazgatási államtitkár</p>	<p>– A Főváros közigazgatási területén több HM vagyonkezelésű, honvédelmi érdeket szolgáló ingatlan található, amelyek eredeti, jelenlegi funkció szerinti használatát a honvédelmi tárca hosszú távon tervezi.</p> <p>A fentiekből adódóan a Főváros infrastrukturális elemei és lakóövezetei fejlesztése során külön figyelmet kell fordítani azon elemekre, projektekre, amelyek fejlesztése a katonai objektumok környezetében, illetve azok védőterületén történik, ezért kérem, hogy a Főváros területfejlesztési koncepciója készítése során az előzőeket mind a tervezés, mind a megvalósítás időszakában figyelembe venni szíveskedjenek.</p> <p>Tájékoztatom továbbá, hogy az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) felülvizsgálata érinti a kiemelt fontosságú honvédelmi területekre és a honvédelmi területekre vonatkozó szabályozást is. <u>A korábbi szabályozással szemben várható változás, hogy mind a kiemelt fontosságú honvédelmi területeket, mind a honvédelmi területeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben településhatárosan kell megjeleníteni. E területeket a településrendezési eszközökben kell a továbbiakban tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület, vagy erdőterület területfelhasználási egységbe sorolni.</u></p> <p>Budapest Főváros területfejlesztési koncepciójának kidolgozásához <u>az alábbi, honvédelmi szempontú részletes tájékoztatást adom:</u></p> <p>A Főváros területén lévő honvédelmi rendeltetésű ingatlanok egy része az OTrT szerinti kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetébe, egy része pedig a honvédelmi terület övezetébe sorolt.</p> <p>A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetébe (OTrT 16/C.§) az <u>alábbi ingatlanok tartoznak:</u></p> <p><u>A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetébe (OTrT 16/c.§) az alábbi ingatlanok tartoznak:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budapest 02.ker. 13088 2) Budapest 04.ker. 76500 3) Budapest 05.ker. 24997; 24970 4) Budapest 06.ker. 28229; 28233 5) Budapest 09.ker. 38209/2 6) Budapest 10.ker. 40991/11 7) Budapest 10.ker. 38900/12 	<p>A véleményem nem a területfejlesztési koncepciót, hanem a településszerkezeti tervet érinti. A jelenleg készülő TSZT-ben figyelembe vételre kerül.</p>

	<p>8) Budapest 11.ker. 4821/3 4891; 4774/4 9) Budapest 11. ker. 2636; 3637; 2640; 2641 10) Budapest 12.ker. 10886/44; Budakeszi 1670 11) Budapest 12.ker. 10733/10; 10736/2; 10737; 10738; 10735 12) Budapest 13.ker. 27630 13) Budapest 13. ker. 28001/1 14) Budapest 13.ker. 28003/3; 28005/2 15) Budapest 15 ker. 91084 16) Budapest 16.ker. 102323 17) Budapest 16.ker. 103772/6 18) Budapest 17.ker. 0137664</p> <p><u>A honvédelmi terület övezetébe (OTrT 27/A.§) az alábbi ingatlanok tartoznak:</u></p> <p>1) Budapest 01. ker. 6636 2) Budapest 02.ker. 011204/2; 011204/3; 11228/4; 11230/1; 11231; 11246; Budapest 12. ker. 010886/39 3) Budapest 07.ker. 32939 4) Budapest 08.ker. 38837/5; 38837/7 5) Budapest 09.ker. 38229/10 6) Budapest 11.ker. 5032; 5033/1; 5519 7) Budapest 12.ker. 09140/10; 09140/11; 09140/6 8) Budapest 14.ker. 32301 9) Budapest 14. ker. 32666/1; 32666/2; 32666/3; 32666/4; 10) Budapest 14. ker. 32683/1 11) Budapest 14. ker. 32703</p> <p><u>Kérem tájékoztatóm</u> szíves tudomásul vételét, és az <u>abban foglaltak</u> figyelembevételét Budapest Főváros területfejlesztési koncepciója kidolgozása során.</p>	
<p>Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Területi Közigazgatásért és Választásokért Felelős Államtitkár</p>	<p>Mindenekelőtt szeretném megköszönni, hogy véleményezésre megküldte Budapest Területfejlesztési Koncepcióját. Ennek eredményeként Minisztériumunk szakmai főosztályai a közvitára bocsátott munka-anyagot alaposan áttanulmányozták. Mindezek alapján a koncepcióval összefüggésben – Dr.Navracsics Tibor miniszter úr megbízásából – az alábbiakról tájékoztatom.</p> <p>A szakterületek véleménye alapján a megküldött dokumentum egy magas színvonalú, minden ágazatot áttekintő, komplex anyagnak bizonyult.</p> <p>Mások számára is követendő példaként szolgálhatnak Budapest fejlesztési stratégiai céljai, mint például a környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése, a megfelelő közlekedési rendszer megteremtése, valamint a rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása.</p> <p>Külön említést érdemel, hogy célként tűzték ki a nemzetközi szerepkör erősítését a térségi pozíció kihasználásával, a tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság megteremtését, valamint Budapest és Pest megye közötti partnerség megerősítését.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>

	<p>Figyelemre méltó az is, hogy a vizsgálati anyag jelentős része szorosan kapcsolódik az EU 2020 Stratégiában megfogalmazott célterületekhez, továbbá a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia és részben a nemzeti Vidékstratégia 2012-2020 átfogó céljaihoz is. Mindezek alapján a koncepció tartalmával egyetértünk, fentiek kivételével egyéb észrevételt nem teszünk.</p> <p>Budapest Területfejlesztési Koncepciójában foglaltak megvalósításához ezúton kívánok Önnek és munkatársainak is sikereiben gazdag, eredményes munkát.</p>	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	<p>A területfejlesztési koncepció előzetes jóváhagyása a vonatkozó jogszabályi előírások értelmében a Nemzetgazdasági Miniszter hatásköre, azonban javaslom észrevételeim figyelembevételét.</p> <p>Az elkészült munkaközi egyeztetési dokumentum alapvetően megfelel a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009 (X.6.) Kormányrendelet (a továbbiakban: rendelet) 3. számú melléklete 1. pontjában foglaltaknak.</p> <p>A dokumentum alapvetően jó színvonalú és megfelelő részletezettséggel rendelkezik, tartalmaz. A koncepcióban szereplő stratégiai célok egy része és azokhoz meghatározott prioritások egésze nézetem szerint a később elkészítendő területfejlesztési program részei.</p>	Választ nem igényel.
	<p>A már hivatkozott rendelet előírásai alapján javaslom, hogy a koncepcióban az e fejezetben felsorolt célokat, a rendelet 3. számú melléklete f) pontjának megfelelően dolgozzák át.</p>	<p>A hivatkozott pont az alábbiakat tartalmazza:</p> <p>„f) a fejlesztési célok értelmezése a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre (a részcélok és beavatkozás területi egységei);”</p> <p>A koncepció Budapest sajátosságai alapján a fejlesztési célokat a főváros megkülönböztetett zónáira vonatkozóan határozza meg, amennyiben a célnak területspecifikus vonzatai vannak.</p>
	<p>A koncepció környezetvédelmi szempontból igen széleskörű szempontrendszert érvényesít, ennek köszönhetően megfelel a korszerű komplex szemléletnek. A célokkal, megfogalmazott feladatokkal egyet lehet érteni. A közlekedési fejezetre vonatkozóan javasoljuk, hogy a bemutatott ábrákon a fejlesztések időtávjai is kerüljenek feltűntetésre.</p> <p>A Koncepcióval kapcsolatos egyéb részletes észrevételek:</p> <p>Alábbi észrevételek elsősorban a Koncepció „7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése” című fejezetére vonatkoznak.</p>	<p>A közlekedési fejezetben bemutatott ábrákon megjelenítésre kerül az időtáv. A fejlesztési feladatok megosztásra kerülnek a koncepció 2020 évi időtávjának, és az azt követő időszaknak (a hatályos Városfejlesztési Koncepciónak) megfelelően.</p>
	<p><u>68. oldal:</u> A „Környezetbarát közlekedési módok és eszközök fejlesztése” csak általánosságban említi a közösségi kerékpáros közlekedési rendszert, holott a BUBI rendszer 2014 második felétől már üzemelni fog. Javaslom a kérdés későbbi – a területfejlesztési program részeként történő - részletesebb tárgyalását.</p>	<p>A lakossági kerékpárállomány meghaladja az 500.000-es értéket Budapesten, ezen bonyolódik majd a kerékpár forgalom döntő része a későbbiekben is. A BUBI csak a város kis területét fedi majd le, és mintegy 1100 kerékpárral fog rendelkezni, ezért került csak általánosságban, koncepció részletezettségének megfelelően említésre.</p> <p>A BUBI természetesen megjelenik a területfejlesztési programban, és a készülő településszerkezeti tervben is.</p>

<p>71. oldal: A „7.1 Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése” című fejezetben a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése során javasolom kiemelni a meglévő sugár irányú autópályák főváros közeli szakaszainak bővítését (M1, M2, M3, M5, M7). Ennek háttere a mindenkori fejlesztési jogszabály, jelenleg a 1222/2011. (VI. 29.) Korm. határozat.</p>	<p>A 7.1. alfejezet kiegészítésre került.</p>
<p>71. oldal: „A nemzetközi forgalom tekintetében a repülés a személyszállítás kiemelkedő jelentőségű eleme, míg a hajózás csak az áruszállításban vehető figyelembe.” Fenti megállapítás vitatható, mivel a szállodahajókon nyilván kevesebb turista érkezik a fővárosba, de azért ez a szektor jelentős bevételt generál most is és ezt a jövőben tovább lehetne növelni. A szállodahajós turizmus dinamikusan fejlődik, amit javasolt figyelembe venni, ami a 72. oldalon meg is jelenik. Javasolom összhangba hozni ezeket a megállapításokat.</p>	<p>A szállodahajós turizmus elsősorban turizmus témakörébe tartozik, és csak másodlagosan jelentkezik a közlekedésben. A szállodahajós turizmus valóban jelentős bevételt generál, de még nagyobb bevételt eredményezne, ha a város szállodáiban jelenne meg ez a vendégforgalom. A 7.1. alfejezetben a hajózás fejlesztése a menetrendszerinti (szárnyas) hajó közlekedésre utal, összhangban a készülő településszerkezeti tervvel.</p>
<p>74. oldal: Javasolom a városi és elővárosi vasúti közlekedés fejlesztés tekintetében az agglomerációs (elővárosi) vasúti közlekedést részletesen tárgyalni, kitérni a szükséges jelenlegi fejlesztési elképzelésekre.</p>	<p>Jelenleg folyamatban van Budapest Közlekedési Rendszerének fejlesztési terve, és az észak-déli regionális gyorsvasútra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány készítése is. a korábban készült S-bahn koncepció felülvizsgálata is aktuális. Ezek eredményeinek hiányában nem részletezhető jobban a témakör, hanem csak a programozási szakaszban.</p>
<p>74. oldal: A vízi közlekedés koncepcionális szintnek megfelelően megfogalmazott, azonban a nemzetközi hajókikötővel kapcsolatban csak annyit említ a dokumentáció, hogy új helyszínen kell fejleszteni, de arra nem tér ki, hogy miért és hol kellene fejleszteni. Javasolom a koncepció kiegészítését.</p>	<p>A 7.1. alfejezet kiegészítésre került. A nemzetközi hajózó utat jelentő Dunán a nemzetközi kikötőt azért kell áthelyezni, mivel a jelenlegi helyszín szinte alig nyújt érdemi, elfogadható szintű szolgáltatást, és a jelenlegi helyen ezek utólagosan sem teremthetők meg. A helyszínre vonatkozóan a koncepció kiegészítésre került.</p>
<p>74. oldal: A „Közlekedési eszközváltás rendszere a fővárosban” ábrán a P+R parkolók mellett javasolom feltüntetni a B+R parkolókat, valamint a kerékpáros hálózat fő elemeit is.</p>	<p>A 7.3. alfejezetben az ábra kiegészítésre került a B+R parkolókkal, a kerékpáros hálózat fő elemeinek meghatározása a településszerkezeti terv részeként jelenleg folyamatban van, ezért nem kerül feltüntetésre.</p>
<p>74. oldal: A közlekedési eszközváltás feltétel rendszerének biztosítása során javasolom, hogy a dugódíj esetleges bevezetését, a szükséges intézkedéseket és annak várható hatásait is tartalmazza a koncepció javaslat. Az elmúlt időszakban többször is felmerült a dugódíj bevezetésének gondolata. A dugódíj bevezetése jelentős befektetést igénylő beruházásoknak a bevezetést megelőző kiépítésével járna. A koncepció tartalmazza a P+R vagy B+R parkolók kiépítésének, vagy az intermodális kapcsolódási pontok elhelyezésének, a közlekedési eszközváltás feltételrendszerének javaslatát; de a dugódíj esetleges bevezetése is befolyásolhatja ezek elhelyezését, illetve kialakítását. Ugyanez vonatkozik a fővárosi vagy agglomerációs közösségi közlekedési hálózat esetleges módosítására is.</p>	<p>A 7.3. alfejezetben az eszközváltásra vonatkozó szövegrész kiegészítésre került a behajtás korlátozásával („dugódíj”). A „dugódíj”-at mint a cél megvalósításának eszközt tartalmazza a koncepció.</p>
<p>75. oldal: A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztésében csak ábrán, szövegesen nem jelenik meg a Körvasút menti körút, valamint a Külső keleti körút fontossága és szerepe a hálózatban. Javasolom a fejezetet kiegészíteni, figyelembe véve a jelenleg zajló BKRF felülvizsgálatra.</p>	<p>A 7.4. alfejezetben a szöveg kiegészítésre került.</p>
<p>76. oldal: A gyalogos közlekedés fejlesztése tekintetében javasolom, hogy a koncepció részletesebben térjen ki területek szerint differenciáltan a fejlesztési lehetőségekre,</p>	<p>A 7.4. alfejezetben a gyalogos közlekedés fejlesztése, bővítése az egyes városfejlesztési programok részeként történik majd a város minden területén,</p>

<p>kapcsolódóan a közúti közlekedés forgalom-csillapításához szükséges beavatkozásokhoz.</p>	<p>koncepcionális jelentőségű térségi differenciálás nem adható meg. A közúti közlekedés forgalomcsillapítása nincs direkt kapcsolatban a gyalogos közlekedés fejlesztésével, az a teljes közlekedési rendszer (közösségi közlekedés, kerékpáros közlekedés, P+R parkolás) célirányos fejlesztésével érhető el összességében.</p>	
<p><u>76. oldal:</u> A koncepció megfelelő módon tartalmazza a kerékpáros közlekedés fejlesztéséhez, a 10% modal split eléréséhez szükséges koncepcionális terveket. A közlekedési (hivatásforgalmi) célú kerékpározás mellett javasolom hangsúlyosabban kezelni a turisztikai (szabadidős) célú kerékpározást. Az anyagban csak említés szintjén jelenik meg például a fővároson áthaladó EuroVelo 6 kerékpárút, holott a belföldi és nemzetközi kerékpáros turizmus dinamikus növekedése indokolná, hogy a területfejlesztési koncepció a jelenleginél részletesebben foglalkozzon ezzel a kérdéskörrel.</p> <p>Az anyagban javasolom hangsúlyosabban kezelni a regionális kerékpáros hálózathoz való kapcsolódást (a 7.2 fejezet ezt csak felületesen tárgyalja). A kerékpáros közlekedése fejlesztéséhez az infrastrukturális elemek mellett szüksége van oktatási, népszerűsítési, szemléletformáló tevékenységre is. Javasolom ezt a kérdéskört is koncepcionális szinten tárgyalni az anyagban.</p>	<p>A 7. fejezet, stratégiai cél leírása elején megjelent a szemléletformálás, mint a közlekedést segítő eszköz. A 7.2. alfejezetben a regionális kerékpározás megjelent a szövegben az alábbiak szerint: „A kerékpározás a közlekedési cél (hivatás forgalom) mellett turisztikai célt (szabadidővel kapcsolatos forgalom) is jelent, melyet elsősorban az országos és térségi elemek jelenítenek meg a fővárosban”</p>	
<p><u>76. oldal:</u> A „Kerékpározás fejlesztése” bekezdés esetében a 10%-os közlekedési részarány eléréséhez javasolom a céldátumot is megjeleníteni (ez szerepel a 69. oldalon). Ugyan ebben a fejezetben javasolom a jelenlegi és a hosszabb távon tervezett kerékpáros hálózatot szemléltető ábra beillesztését.</p>	<p>A 10%-os arány tényleges elérése – mint ahogy a Bevezetőben ismertetésre került – Budapest Városfejlesztési Koncepciója által meghatározott 2030. A 6.6. alfejezet végén szereplő érték a 2011-2016 közötti időszakra érvényes Fővárosi Környezeti Programban szerepel, mely a mai állapot és a változás várható üteme alapján már nem tekinthető reálisnak.</p>	
<p><u>76. oldal:</u> A parkolási problémák részletezése során javasolom a koncepciót kiegészíteni a jelenlegi, valamint előkészítés alatt álló fizető övezeteket bemutató ábrával.</p>	<p>A kerékpáros hálózat fő elemeinek meghatározása a településszerkezeti terv részeként jelenleg folyamatban van, ezért csak az országos, a térségi és a kerületeket összekötő, kerékpáros hálózat struktúráját szimbolizáló ábrát tartalmaz a koncepció.</p>	
<p><u>77. oldal:</u> Javasolom a kerékpáros közlekedés fejlesztésének eszközrendszerét bővíteni (pl. közösségi kerékpáros közlekedés, szemlélet-formálás).</p>	<p>A 7. fejezet végén lévő cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások szövegrész kiegészítésre került a kerékpáros és közösségi közlekedés terén az oktatás, szemléletformálással.</p>	
<p>Nemzetgazdasági Minisztérium</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Budapest Területfejlesztési Koncepciója (továbbiakban: Koncepció) formailag követi a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 3. számú mellékletében előírtakat. – A koncepció tartalmilag követi a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal által kiadott „Útmutató a megyei önkormányzatok számára a megyei területfejlesztési koncepciók kidolgozásához, valamint az Országos Fejlesztési és területfejlesztési koncepciók kidolgozásához való közreműködéshez” című dokumentumban előírtakat. 	<p>Választ nem igényel.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - A Konceptió korábbi tervezete a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH) által értékelésre került, amelynek eredményei beépültek a dokumentumba. 	Választ nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> - A dokumentum véglegesítése során törekedni szükséges arra, hogy a koncepcióban megfogalmazott átfogó célok időtávjára vonatkozóan történjen konkrét utalás. 	Az NTH útmutatója szerint az időtáv 2020, amit a koncepció tartalmaz.
	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékoztatom, hogy az elkészült fővárosi területfejlesztési koncepció a 2014-2020-as operatív programok kidolgozása során a fejlesztési igények alapjának tekinthető, ezért azt az operatív programokat tervező tárcák felé is meg fogjuk küldeni.. 	Választ nem igényel.
	<p>Ennek érdekében a főváros területfejlesztési koncepció véglegesítése során az alábbi általános szempontokat javaslom figyelembe venni.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tervezés és annak későbbi fázisai során szorosan működjön együtt Pest megyével és a budapesti agglomerációs településekkel, - A koncepciót úgy alakítsák ki, hogy az annak alapján készülő budapesti területfejlesztési program majd alkalmas legyen javaslatokat megfogalmazni az ágazati operatív programok felé, - A koncepcióban oly módon kerüljenek megfogalmazásra a célok, hogy azok az elfogadás előtt álló Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz igazodjanak, - Az EU2020 Stratégiában megfogalmazott célokat vegyék figyelembe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pest megyével az együttműködés szoros és folyamatos. - a program kidolgozása folyamatba van, az operatív programokra javaslatok készültek - az OFTK ismert változata figyelembe vételre került - figyelembe vételre került.
Pest megye Közgyűlésének Elnöke	<ul style="list-style-type: none"> - Örömmel olvastuk a véleményezésre közzétett egyeztetési dokumentációt azért is, mert az elmúlt hónapok alatti – munkatársaival történt – közös munka, a közös gondolkodás elindulása, valamint az egyeztetések eredménye kézzelfogható a dokumentáció helyzetfeltáró és javaslattevő munkarészében is. <p>A dokumentáció jól szerkesztett, áttekinthető, érthető, ugyanakkor olvasmányos. Az egyeztetések alatt már kiderült, hogy a területfejlesztési koncepció és a célrendszer a 218/2009.(X.6.) Korm.rendelet előírásainak nemcsak megfelel, hanem az elvártaknál többet is nyújt.</p> <p>Az alapos előkészítést követően elkészült, reális képet adó, célrendszert előrevetítő helyzetfeltárást logikusan felépített jól átgondolt célrendszert követ, melyeket áthatnak az EU által javasolt prioritások is.</p> <p>A célrendszer leírását és az egyes célok közötti kapcsolatot egyértelműsítik a jól szerkesztett ábrák és táblázatok.</p> <p>A koncepció gazdasági kormányzással összefüggésben megfogalmazott javaslatai kifejezetten előremutatóak. Határozott álláspontot közvetítenek azzal kapcsolatban, hogy a Főváros sajátos helyzetében milyen feltételeket kell megteremteni ahhoz, hogy a területfejlesztés hatással legyen a gazdaság fejlődésére, a gazdaságból származó jólét szétterítésére, valamint a kockázatokat is mérsékelje.</p> <p>A koncepció következetes a tekintetben is, hogy ne maradjon nyitott kérdés. Ezért átfogó választ ad azzal a működési modellel, amely kemény és puha eszközökkel képes változtatni. A térségi gazdasági kormányzásban szerepet vállaló Budapest Főváros által megfogalmazott koncepció példaértékű válasz lehet a gazdasági fellendülés elősegítésére. Épp ezért kérem, engedje meg, hogy a további méltató</p>	Választ nem igényel.

<p>mondatokkal párhuzamosan néhány előremutató észrevételt is megfogalmazzak:</p>	
<p>– 1. Megfontolásra javaslom, hogy a „zöld gazdaság” (önmagában teljes mértékben megalapozott) kiemelt támogatása mellett a technológiai szektor, különösen az IKT, és az egészségipar még határozottabb kiemelést kapjon a „2. tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság”, valamint a „4.2. Versenyképesség növelése” fejezetekben.</p>	<p>A kutatás-fejlesztéssel foglalkozó fejezet kiegészítésre került a Konceptió 2.fejezetében és 4.2 alfejezéstében.</p>
<p>– 2. Szintén megfontolást érdemel az előbbiekkal részben átfedésben lévő, a koncepció által tárgyalt térségi, hazai és nemzetközi kulturális központi szereppel szorosan összefüggő kreatív ipar kidolgozása.</p> <p>A felsorolt tudásintenzív ágazatokban, illetve tevékenységcsoportokban Budapest és Pest megye kiemelten versenyképes, melyekben a vállalkozások működése szervesen és szorosan összekapcsolódik, egységes piacot alkot. A Pest megyei koncepció stratégiai céljai között is kiemelt helyen szerepel a technológiai és innovációs pólustérségek fejlesztése. A „Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája 2014-2020” dokumentumban foglaltak is alátámasztják a kiemelést, ami összhangban van Budapest területfejlesztési koncepciójában foglalt célokkal és eszközökkel.</p>	<p>A kreatív ipar jelentőségére vonatkozó résszel kiegészítésre került a Konceptió 4.2 pontja.</p>
<p>– 3. A „4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával” c. fejezethez a következő kiegészítések megfontolását javaslom.</p> <p>Álláspontunk szerint a kereskedelmi közvetítő szerepre jó eséllyel pályázik Budapest, ami a metropolisztérség egészének érdeke. Pest megyének kiemelt stratégiai célja – a nemzetközi „KAPU” térség fejlesztése, – de ez csak Budapesttel együttműködésben valósítható meg. Javaslom, hogy a Pest megyei „Kapu” térség fejlesztése kerüljön be a BFTK-ba, illetve kapcsolódjon Budapest kereskedelmi közvetítő szerepéhez. (Pest megye számos központi térszerkezeti eleme, intermodális központja, és más kapcsolód fejlesztése is Budapest közigazgatási területén helyezkedik el, ami meg is jelenik a koncepcióban. Pl.: a 2. fejezetben található térképes szemléltetés, 7. old. „Munkahelyek” térkép, „új gazdasági területek fejlesztése” diagram).</p> <p>A „KAPU” térség fejlesztése a legfontosabb céljaink egyike; amely nem csak a logisztikai szolgáltatások fejlesztését öleli fel, hanem az ipar, a feldolgozóipar, továbbá a termelési szolgáltatások, üzleti szolgáltatások, és K+F+1 szolgáltatások széles körét; azokat a tevékenységeket, amelyekben a logisztika hozzáadott értéke kiemelkedő, vagy ilyen típusú tevékenységekkel állnak üzleti kapcsolatban.</p>	<p>A nemzetközi szerepkör kapcsán a KAPU és HÍD szerep egyaránt hangsúlyosan megjelenik az anyagban (az értelmezés miatt a KAPU esetében a központ, csomópont, találkozóhely, míg a HÍD funkció esetében a transzfer vagy közvetítő szerep kifejezéseket használja a dokumentáció). A várostérség - közlekedésföldrajzi pozíciója valamint a térség gazdasági súlya, szellemi központ jellege miatt – jelentős és kiaknázható megállító és befogadó (beruházások, innováció, stb.) potenciállal bír. Felelőssége, hogy ezt a vonzerejét megőrizze és ezáltal hosszútávon is képes legyen a transzfer szerep ellátására a szűkebb térben, országos és makroregionális szinten egyaránt. Ennek csak egyik leképezését, „befogadó terét” jelentik a fizikai térben is megjelenő ún. kaputérségek. A koncepció külön említést tesz a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér gazdasági zónájának fejlesztéséről, illetve a nemzetközi kereskedelmi központ és transzferfunkciók erősítését biztosító beruházások ösztönzéséről.</p> <p>A közös térségi gazdaságfejlesztési övezetek létrejöttének elősegítésére vonatkozó résszel a Konceptió 4.2 alpontja kiegészítésre került.</p>
<p>Értékelésünk szerint (a nemzetközi példák alapján) <u>valódi áttörést a nagytérségek közötti kereskedelmi és üzleti kapcsolatok szervezésében egy ilyen, több száz vállalatot, és akár több ezer hektáryi gazdasági fejlesztési területet integráló zónától, valamint klasztertől remélhetünk. E logisztikai klaszter fejlesztés miatt fontos</u></p>	<p>A közös térségi gazdaságfejlesztési övezetek létrejöttének elősegítésére vonatkozó résszel a Konceptió 4.2 alpontja kiegészítésre került.</p>

<p>számunkra a Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtér és térsége, továbbá a mintaértékű logisztikai központok fejlesztése, vagy például a VO teherforgalmi vasútpálya megépítése. <u>Arra kérjük a Fővárost, hogy koncepciójában támogassa ezt a megyei szempontot, valamint azt a megközelítést is, hogy Budapest megkülönböztető értékű szolgáltatásokat nyújtson a tudás generálása és megosztása, a nemzetközi üzleti szolgáltató központok, nemzetközi vásárok, a hivatásturizmus, vagy akár az egyetemi oktatás egyes területein is.</u></p>	
<p>– 4. A reális megalapozott tervezést bemutató koncepcióban a „Versenyképesség növelése” c. fejezetben, és más helyen is egyetértünk a kulturális központ szerep, valamint a turisztikai potenciál tekintetében tett megállapításokkal. Pest megye sajátos érdekei és szempontjai miatt azonban néhány kiegészítést javaslok.</p>	<p>Kulturális központ és versenyképesség kapcsolatáról ld. fent.</p>
<p><u>A turisztikai kereslet egyre rétegzettebb, ezért a fenntartható fejlődés és az innováció, valamint a kultúra és turizmus által teremtett érték szétterítésének igénye miatt fontos a kiemelt események és látványok beágyazottságának erősítése, a kulturális sokszínűség fenntartása, erősítése – egyfajta innovációs képesség elérése is. A megkülönböztető erővel bíró attrakciófejlesztés és a kiemelt kulturális események jelentik azt a húzó erőt, amellyel a Főváros – és hozzá kapcsolódva Pest megye – képes erősíteni pozícióját a nemzetközi versenyben. Budapest érdeke is az – különösen hosszabb távon –, hogy a Pest megyei kulturális alközpontok (Szentendre, Vác, Gödöllő, Visegrád...) sajátos élményt és hozzáadott értéket nyújtó térségei, tematikus kínálata (kastélyok, zárandokút, rekreációs turizmus), másfelől a kreatív ipar, a közművelődés, valamint a kulturális intézmények fejlődjenek. Erősítsék, sőt helyenként megújítsák a Főváros kulturális és turisztikai kínálatát, gazdasági és intézményi hátterét „kulturális központ” szerepét. Az eszközrendszeren belül javaslom megemlíteni az inkubáció, a projektgenerálás, a szakmai/módszertani szolgáltatások fejlesztését, továbbá a társadalmi innováció és a klaszteresedés ösztönzését.</u></p>	<p>A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül részletesebben is kifejtésre. A 3. cél alatt a „Partnerség Budapest és Pest megye között” bekezdés kiegészült a turizmus terület megjelölésével, illetve az eszközök, beavatkozások alatt a következőkkel: „Együttműködés a gazdaságfejlesztésben, a turisztikai kínálat integrált fejlesztésében és értékesítésében”. További kiegészítés történt a III. fejezet 4. stratégiai cél alfejezetei között, a nemzetközi versenyképességet erősítő turisztikai potenciál témakörben. Az eszközrendszerre tett javaslatok megjelennek a III. fejezet 2. stratégiai cél alatt (tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság).</p>
<p>– 5. <u>Javaslom, hogy a „Budapesti Gazdasági Tér” amely tartalmában azonos Pest megye koncepciójában a metropolisztérséggel) fejlesztését célzó partnerségnek („3. Partnerség – a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések” c. fejezet) Pest megye is legyen a része. A Pest megyében található várostérségek, pólustérségek, valamint a „KAPU” térség („logisztikai zóna”) teljesítménye meghatározzák a metropolisz márkaerejét, innovációs és gazdasági erejét is. Pest megye megkerülhetetlen a nagytérségi szintű stratégiai döntésekben az említett térségek, a Pest megyei vállalkozások, valamint az egyedülálló – kistérségeken átnyúló – regionális, innovációs rendszer jelenléte miatt. Különösen fontos Pest megye szerepe az olyan kezdeményezésekben, mint a „térségi marketing”, vagy a „befektetési társulás kialakítása”.</u></p>	<p>A javaslatnak megfelelően a főváros és térsége gazdaságfejlesztési, szervezési és együttműködési feladataira vonatkozóan a dokumentum kiegészítésre került (Koncepció III/1. fejezet)</p>
<p>– 6. Szeretném üdvözölni, hogy Budapest és Pest megye stratégiai partnerségét a koncepció is deklarálja („3.2. Partnerség Budapest és Pest megye között” c. alfejezet). Ez nagyon fontos előrelépés, ami megteremti a lehetőségét annak, hogy a megye és a Főváros közötti együttműködést folyamatosan fejlesszük. E cél</p>	

<p>erősítése érdekében <u>ajánlom, hogy az együttműködésre javasolt területek tekintetében határozottabb célok kerüljenek megfogalmazásra.</u> A megyei koncepció eredményei szerint ugyanis nemcsak a közösségi közlekedés, hanem a versenyképesség növelés, a turizmusmarketing, a klímaváltozásra való felkészülés és egy sor innovatív, megkülönböztető erővel bíró ágazat, vállalati tevékenység is összekapcsolja a Fővárost és Pest megyét.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása <ul style="list-style-type: none"> ▫ a K+F+I környezetének javítása, ▫ az innovációs és vállalkozási pólustérségek és fejlesztési célterületek fejlődésének elősegítése, ▫ a térségi marketing és K+F+I szolgáltatások; • Turizmus fejlesztése, turizmusmarketing; • Versenyképesség növelése <ul style="list-style-type: none"> ▫ Kulturális központi szerep, ▫ Kereskedelmi közvetítői szerep, ▫ Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és környezete, mint a „KAPU” térség része; • Budapest (és az agglomeráció) kaputérségeinek fejlesztése; • Együttműködés a térségi integrált hulladék-gazdálkodás, az energiahatékonyság, a zöld energetika, és az egészségipar fejlesztésében; • Együttműködés a klímaváltozásra való felkészülésben, a vízgazdálkodásban, az ésszerűbb, térségi szinten értelmezett területgazdálkodásban, a zöldterületek megóvásában, bővítésében és hasznosításában; • A humán szolgáltatások optimalizálásában; • Együttműködés a Dunához kapcsolódó fejlesztések területén. 	<p>A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül kifejtésre.</p>
<p>– 7. Ezen kívül az agglomeráció fejlődését támogató, orientáló szerepvállalásban (integrált területi beruházások mellett a közösségi alapú helyi kezdeményezések (CLLD támogatása) is kézzelfogható az együttműködés lehetősége. Biztató az a más-más ágazati összefüggésben is erőteljesen megjelenő cél, hogy a Főváros törekszik a Budapesti metropolisz-térséggel való harmonikus együttműködésre. Bár apróságnak tűnik, mégis észrevételezném, hogy ugyan külön fejezetek is foglalkoznak a megye és Főváros partnerségi szerepével, mind a helyzetfeltárásban, mind a javaslatban <u>kimaradt Pest megye a koncepcióalkotás folyamatába bevont szereplők felsorolása közül.</u></p>	<p>Pest Megye Önkormányzata a bevont szereplők között szerepel (VII. fejezet, A TERVEZÉSI FOLYAMAT, A TÁRSADALMASÍTÁS ÉS LEGITIMÁCIÓ LEÍRÁSA).</p>
<p>– 8. Egyetértünk a dokumentációban megfogalmazott térségi közlekedés fejlesztésre irányuló elképzelésekkel, ugyanakkor javasoljuk, hogy kerüljön hangsúlyozásra az a megállapítás, miszerint <u>csak ott szabad megszüntetni a párhuzamos közösségi közlekedést, ahol az egyik megtartásával annak kapacitásbővítése, valamint elérhetősége is biztosított a másik megszűnésével egy időben.</u></p>	<p>Ez alapvető közlekedés szakmai evidencia, ennek figyelembe vételével a szöveg nem került módosításra.</p>
<p>– 9. <u>Javaslom átgondolni a specifikus célok között szereplő „Öngondoskodó, élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás” cél elérésében való szerep megjelenített alacsony mértékét,</u> hiszen a Főváros mind az agglomeráció,</p>	<p>A javaslat alapján a dokumentáció kiegészítésre került (3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT alfejezetben)</p>

<p>mind a megye esetében, valamint a metropolisztérségen túl is pozitívan képes hatni az öngondoskodó vidék megerősödésére vonatkozóan, azok piacának létrehozásával, tudatos erősítésével a Fővároson belül. A Pest megyei koncepció társadalmi egyeztetése során elmerült javaslatok pedig abba az irányba hatnak, hogy a Fővárossal közvetlenül határos agglomerációs területeken rejlő lehetőségeket érdemes újragondolni a helyi gazdaság fejlesztése, a mezőgazdaság szerepének bővítése érdekében.</p>	
<p>– 10. Végezetül szeretném felhívni a figyelmet egy megállapításra: a dokumentáció több helyen is utal rá,</p> <p>– hogy „Budapest és agglomerációja között számos, évtizedek óta fennálló konfliktus, egyensúlytalanság létezik”. Ehhez kapcsolódóan fogalmazódik meg, hogy „a közlekedés, oktatás, egészségügy és kultúra területén a kiköltözők (...) a Főváros infrastruktúráját használják, de adóikkal, vásárlásaikkal elsősorban lakóhelyüket erősítik.” Megértjük a Főváros szempontjait, s azt az igényt, hogy felhívják a figyelmet egy fontos problémára. Mégis, <u>arra kérjük a Fővárost, hogy a koncepció más megközelítésből vizsgálja a kérdést: pontosabban, ahogy két bekezdéssel később is kijelenti: „A kezdeményező és együttműködő város- és térségfejlesztés lényege (...) „a belső források bővülő újratermelése irányába kell elmozdulnia”</u></p> <p>Tapasztalatunk szerint a kijelentés sokszor és sokféle módon vitatott. Például azért, mert Budapest különleges helyzete abból adódik, hogy az ország Fővárosa, Pest megye „székhelye”, és az agglomeráció várostérségének központi települése is. Ezért természetes, hogy infrastruktúráját az ország lakossága használja, hogy közútjait az ország valamennyi lakosa, és a hazánkba látogató, illetve átutazó külföldiek nagy része is koptatja. Nem áll rendelkezésre egzakt számítás arról, hogy mi az együttélés költség és a haszon alapján számított egyenlege. Csak néhány példa: a várostérségben lakók nemcsak a művelődésre és sportolásra költik jövedelmük egy részét a Fővárosban, hanem a mindennapi vásárlásaik egy részét és a hétfégi bevásárlásaik nagy részét is a Budapesti üzletekben, bevásárlóközpontokban intézik. Vagy például: a fővárosban foglalkoztatottak hozzájárulnak az ott működő cégek teljesítményéhez, eredményességéhez, de a fővárosi, megyében dolgozók a megyei székhelyű cégeket erősítik. Nem érdektelen, hogy azért nettó a számítás, mert nincs pontos ismeretünk arról, hogy hányan járnak be, valamint ki a Fővárosból Pest megyében dolgozni; mint ahogy arról sem, hogy hányan kirándulnak a „Pest megyei” természetbe, hányan pihennek itt, használják a közutakat különösebb költség nélkül. Arról is csak hozzávetőleges az ismeretünk, hogy a Pest megyei fogyasztók hiánya milyen módon érintené a Fővárosi kulturális intézmények működését és viszont. Csak közvetett információink vannak arról, hogy a vállalkozások közötti tudás áramlása, a formális üzleti kapcsolatok és informális hálózatok, klaszterek milyen hatással bírnak. Éppen azért, mert számunkra is alapvető érdek, hogy Budapest valóban „élhető és vonzó, egyedi karakterű Főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központja az európai városhálózat megbecsült tagja” legyen, szeretném hangsúlyozni, <u>hogy nem abban látjuk a kiutat, hogy e kérdésekről vitát folytassunk, hanem éppen azokiban az alapelvekben, amelyeket Budapest koncepciója is lefektetett az</u></p>	<p>Az észrevétel alapján a tervezet az alábbiak szerint módosult:</p> <p>„Térségi összefüggéseket elemezve kitűnik, hogy Budapest és agglomerációja között számos, évtizedes egyensúlyhiány létezik, amelyek kölcsönösen gyengítik a lehetőségek kihasználását. Ilyenek a műszaki- és humán infrastruktúra ellátottságban, pl. a közlekedés, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén, a szolgáltatások elérhetőségében, a munkalehetőségekben fennálló egyenlőtlen térbeli eloszlás, a sok kényeszerű utazás. Mindezek a rendszerváltást követő gyors agglomerációs népességnövekedéssel váltak hangsúlyossá. Közös megoldást kell találni az egyenlőtlenségek rendezésére, az együttműködésre épülő kölcsönös előnyök érvényesítése alapján.”</p>

	<p><u>együtműködésről és partnerségről.</u></p> <p>Azzal kívánok sok sikert a további munkához, hogy a kitűnően felépített, és jól használható dokumentációt remélhetően hasonlóan példaértékű programozás követ. A javaslattevő fázisban meghatározott specifikus, területi és horizontális célokhoz igazodó beavatkozásokra tett javaslatok jól előrevetítik a továbbtervezés lehetőségét, a céloknek megfelelő integrált programokká formálhatók, amelynek eredménye remélhetőleg a Főváros és Pest megye számára is a területi és specifikus célok összehangolásának bizonyítékaként lesz megvalósítható.</p>	
<p>Vidékfejlesztési Minisztérium</p>	<p>I. Általános észrevételek: A jelen tervi dokumentáció a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009.(X.6.) Korm.rendelet (továbbiakban: Rend.) 1. mellékletében körülírt feltáró – értékelő vizsgálat tartalmi követelményeinek és a 3. melléklet 1. pontja szerinti javaslattevő fázisban szereplő koncepcionális elemeknek – meglátásom szerint – megfelel.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
	<p>Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm.rendelet a területi tervekre (így a fejlesztési koncepcióra is) környezeti vizsgálat (továbbiakban SKV) készítését írja elő, melyet a tervezési folyamat részeként kell elkészíteni. Ennek megfelelően a tervi dokumentáció hiányossága, hogy nem készült el hozzá az SKV. Fentiek alapján mihamarabb el kell kezdeni – az SKV rendeletnek megfelelő eljárás keretében – a koncepció környezeti vizsgálatát.</p>	<p>A környezeti vizsgálat készítése folyamatban van.</p>
	<p>Javaslom a javaslattevői fázisban hangsúlyosabbá tenni az ökológiai és a táji szempontokat. Összhangban, a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI., törvénnyel, a területfejlesztési koncepció és program hatékonysága érdekében javaslom minden ágazatot érintően további ökológiai és tájvédelmi szempontok horizontális integrálását a környezetfejlesztési célok közé:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kedvező táji adottságok megőrzése, a táj szerkezetének és karakterének kedvezőtlen irányú változásának lassítása/megállítása; • természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése; • táji örökség (egyedi tájértékek és a kedvező tájkarakter-elemek) megőrzése; 	<p>A hiányolt és a célkitűzések között nem szereplő, ugyanakkor Budapest esetében valóban releváns, koncepcionális szinten meghatározó, ökológiai, illetve tájvédelmi szempontokkal kiegészítésre került a dokumentáció. A 6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE c. alfejezet bevezető része az alábbiak szerint módosult: „A táji örökség (egyedi tájértékek és a kedvező tájkarakter-elemek), a természeti értékek és a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges a jelenleg érvényes védelmek megerősítése.” Továbbá ugyanezen bekezdés kiegészült az alábbi mondattal: „A táj jellegének kedvezőbbé tétele, illetve a kedvező adottságok megőrzése érdekében az érzékeny területeken meg kell határozni az építmények és létesítmények tájba</p>

- a kedvező tájkaraktert őrző termelés, kereskedelem és egyéb szolgáltatások erősítése;
- meglévő mezsgyék, fasorok megőrzésére, újak telepítése;
- működőképés ökológiai rendszerek, zöld infrastruktúrák fennmaradásának és fejlesztésének biztosítása;
- az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése;
- tájidegen inváziós fajok terjedésének visszaszorítása;
- fejlesztések során az ökológiai viszonyoknak megfelelő, honos fajok alkalmazása;
- táj jellegének kedvezőbbé tétele, kedvező adottságok megőrzése;
- közvilágítás korszerűsítése: energiatakarékos és fényszennyezés-mentes technikai megoldások alkalmazása ezáltal a fényszennyezés csökkentése;
- ökoturizmus, nemzeti parki turizmus fejlesztése;
- építmények és létesítmények tájba illesztése.

Felhívom a figyelmet arra, hogy az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura Korm.rendelet) 10.§-a alapján meg kell vizsgálni szükség van-e Natura hatásbecslési eljárás lefolytatására.

A Natura Korm.rendelet és a kiadott Bizottsági Útmutató szerint a Natura 2000 hatásbecslés tekintetében a terveket a lehető legtágabban kell értelmezni. Ezért már a koncepció kidolgozása során is, annak részletezettségének mértékében figyelemmel kell lenni a Natura 2000 területekre gyakorolt hatására.

Felhívom a figyelmet arra, hogy az országos jelentőségű természetvédelmi területek nem tartoznak a Natura 2000 területekhez, ahogyan ez a helyzetértékelő dokumentumban szerepel, ezért javasolom mindkét természetvédelmi kategóriát önálló alfejezetként megjeleníteni és felsorolás szinten feltüntetni minden Natura 2000 terület nevét az országos jelentőségű védett természeti területekhez hasonlóan, amelyek a következők Budapest területén:

Különleges természetmegőrzési és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek:

- Budai-hegység (HUDI20009)
- Duna és ártere (HUDI20034)
- Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)
- Érd-Tétényi plató (HUDI20017)

II. Részletes észrevételek

a „Javaslat” című munkaanyaghoz:

A munkaanyagban, több esetben helytelenül szerepel a „Nemzeti Fenntartható stratégia” kifejezés. Kérem ennek javítását 18/2013.(III.28.) OGY határozat alapján „Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia” elnevezésre.

58. oldalhoz:

illesztésének szempontjait.”

A koncepcióban szereplő javaslatok közül a tervezett új logisztikai kikötő (DILK) hatással lehet Natura2000 területre nézve. Ugyanakkor e tekintetben a koncepció csak leköveti a készülő OTTrT-ben tervezett elemeket, ennél fogva a hatásbecslés készítése az OTTrT-ben indokolt.

A tördelési hibát (az országos jelentőségű természetvédelmi területeknél voltak feltüntetve a Natura2000 területek) javítottuk, az országos jelentőségű természetvédelmi területeket megfelelő kiemelést kaptak, illetve a Natura2000 területek részletezésre kerültek az alábbiak szerint:

„Natura 2000 területek

(kb. 3313 ha, Budapest területének 6%-a)

Az Európai Unió ökológiai hálózatába tartoznak az értékes növényzettel borított budai hegyek jelentős része. Különleges természetvédelmi területekbe továbbá sorolták a Duna déli szakaszát és ártereit, valamint idetartoznak a Ráckevei Duna-ág és partszakaszai is.

A különleges természetmegőrzési és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Budapest területén az azonosítójuk megnevezésével: a Budai hegység (HUDI20009), a Duna és ártere (HUDI20034), a Ráckevei Duna-ág (HUDI20042), Érd-tétényi plató (HUDI20017).”

Az észrevételnek megfelelően a dokumentáció javításra került.

„A környezeti erőforrások védelem és fenntartható használata, a természeti értékek és táji örökség megőrzése”.

Javaslom a táji örökség védelmét a célrendszerben horizontálisan megjeleníteni és integrálni a teljes dokumentumba.

60. oldalhoz:

Kérem, hogy a 6.2. fejezet a táj tájképi értékén túlmenően a táji örökség komplex védelmével is foglalkozzon és ezzel összefüggésben a címet is kérem módosítani:

63. oldalhoz:

A „Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem” című fejezettel kapcsolatban felhívom a figyelmet arra, hogy a környezet és az emberi egészség védelmét szem előtt tartva, környezetvédelmi szempontból a hulladékégetés nem támogatható hulladékkezelési eljárás. Az energiahasznosítással történő égetésre kizárólag az a hulladék kerülhet, amelyből eltávolításra kerültek a még hasznosítható összetevők. A tovább már nem hasznosítható maradék hulladékot, a jövőben az égetést megelőzően minősíteni szükséges, hogy az a hulladékkört elhagyva, mint termék, szilárd tüzelőanyag (RDF) kerülhessen felhasználásra. Kérem, hogy a tervezett égetőmű beruházása során a Fővárosi Önkormányzat a fentiek fokozott figyelembevételével járjon el.

III. Részletes észrevételek

a „Területi hatásvizsgálat” című munkaanyaghoz:

12. oldalhoz:

„A koncepció összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal” című fejezettel kapcsolatban megjegyzem, hogy Pest Megye Területfejlesztési Koncepciójának jövőképe helyesen: Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító megye.

A táji örökség védelme horizontális célként nem indokolt megjeleníteni a koncepcióban, ugyanakkor a stratégiai célok között való megjelenítése valóban fontos. Az észrevételnek megfelelően javítottuk a cél megnevezését: „A környezeti erőforrások védelem és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése”

Az észrevételnek megfelelően a 6.2 alfejezet kiegészítésre került.

A kérdés vizsgálata során megállapítást nyert, hogy gazdaságossági és fenntarthatósági szempontból az önálló szennyvíziszap energetikai hasznosítás gazdaságtalanabb lenne, mint egy hulladékhasznosítással (a nem hasznosítható, éghető frakciók) közös beruházásban működő energetikai hasznosítása, hiszen annak távhőrendszerre való kapcsolása csak egy közös „hulladékos” változat keretében oldható meg, így a fosszilis tüzelőanyag felhasználása mellett jelentős távhődíj megtakarítás is elérhető lenne. A probléma megoldására ugyan több megoldás is létezik, végleges döntés csak a környezeti hatásvizsgálatok eredményének ismeretében hozható. Egyebekben ekkora mennyiségű szennyvíziszap komposztálása a talajterhelési határértékek tervezett drasztikus szigorítása mellett nem lesz megvalósítható.

Javításra került.

2. Kerületek		
<p>Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat</p>	<p>– Köszönettel vettük a Budapest Területfejlesztési Koncepcióról készült FPH059/177-71/2013. számú Polgármester Úr által küldött anyagot. Szakmai szempontból az anyagot rendkívül értékesnek és alaposnak tartjuk. Egy ilyen vizsgálat, illetve koncepció azonban számtalan magától értetődő tény, megoldást és javaslatot tartalmaz, ezért különösen fontos lenne az abban szereplő kérdések individualizálása. Koncepció esetén értelemszerűen kevés lehet a konkrét megoldásra vonatkozó információ, ezért az anyaggal kapcsolatban csupán általános egyetértést tudunk jelezni.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
	<p>Néhány dolgot azonban mindekképpen megjegyzünk. Ezek egyike az anyag statikusságával, illetve dinamizmusával kapcsolatos kérdéskör. A hasonló tervek egyik hibájának szoktuk azt tartani, hogy a számtalan szempont és elhatározás összhangját nem támasztják alá fontossági sorrenddel. Ezalatt nem csak az objektív sorrendet értjük, hanem az egyes fővárosi területrészeket érintő sorrendet is. Az egységes főváros fejlesztése mindenképp parciális elemekből tevődik össze, ezért az anyagból a döntéshozók számára fontos súlyozás jobban ki kell, hogy derüljön.</p>	<p>A dokumentum 2020-ig szóló koncepcionális célokat és feladatokat tartalmazza, a megvalósításhoz vezető eszköz a jelenleg készülő területfejlesztési stratégiai program, amelynek feladata a prioritások meghatározása.</p>
	<p>A másik kérdéskör a fejlesztések időbeni meghatározása. Mivel minden mindennel összefügg, már ezen a szinten is meg kell egy bizonyos sorrendet határozni. A főváros jövőjének egyik rendkívül fontos eleme a közlekedés. A napi munkánk során is számtalanszor „belefutunk” abba a kérdéskörbe, hogy egy-egy szomszédos terület legális fejlesztése milyen közlekedési hatásokkal jár. A kerületek önállósága révén e fejlesztések összehangolásának egyik meghatározó stratégiai elem lehet a fejlesztési koncepció, ami értelemszerűen nem csak a kerületeket, hanem a potenciális beruházókat is orientálja.</p>	<p>A közlekedési elemek megvalósítási sorrendjét a fővárosban Budapest Főváros Közlekedési Rendszerének Fejlesztési terve hivatott meghatározni. Ennek figyelembe vételével készül jelenleg az Integrált településfejlesztési stratégia, illetve ezt kell alapul venni a készülő területfejlesztési stratégiai és operatív program készítése során is.</p>
	<p>Az anyag értelemszerűen Budapest-centrikus. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a főváros egy nagyobb településhálózat része és a hálózatnak különösen a közeli elemei jelentős hatást gyakorolnak minden területen. Valószínű, hogy a vonzáskörzet hatásainak, illetve az ezzel összefüggő kérdéseknek a koncepcióban nagyobb súlyt kellene kapniuk.</p>	<p>Budapest és Pest megye területfejlesztési koncepciója összehangoltan készül, így a „vonzáskörzet” adottságai, fejlesztési elemei is figyelembe vételre kerültek.</p>
	<p>A tervezetnek nagyobb hangsúlyt kellene fordítania a Fővárosi Önkormányzat működésével összefüggő kérdésekre, ennek kereteire. A fejlesztési koncepcióhoz minden esetben meghatározott hivatali struktúra is tartozik, illetve a struktúra jelentősen befolyásolja a koncepció realitását. A kerületi működési lehetőségek nem teszik lehetővé, hogy az egész fővárost érintő, sőt az agglomerációra is hatást gyakorló koncepciót érdemben és részleteiben véleményezzük. A felhozott javaslatokat azonban mindenképp megfontolásra javasoljuk és kérjük, hogy ezekkel a kérdéskörökkel a végleges javaslatot egészítsék ki.</p>	<p>A dokumentum a javaslatnak megfelelően kiegészítésre került (1.1. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZER KIÉPÍTÉSE) A koncepció egyértelműen állást foglal az intézményrendszer fejlesztésére vonatkozóan, javaslatot tesz a hiányzó városfejlesztési vonatkozású stratégiai és operatív struktúrák felállítására, ugyanakkor ennek pontos meghatározása az operatív programozás és az ezt követő szervezettefejlesztési projektek kidolgozása keretében történhet meg. A javasolt stratégiai és operatív intézményrendszer fontos feladata a Fővárosi Önkormányzat hivatali rendszerének időnként szükséges (pl. feladatellátás körének változása, racionalizálás, stb.) átalakítása mellett a koordináció és az operatív program során meghatározott intézkedések végrehajtásának biztosítása.</p>

Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat	-	-
Budapest Főváros III. kerület Önkormányzata	<p>– Az Óbuda-Békásmegyer Képviselő-testülete által korábban elfogadott dokumentumokban (Kerületfejlesztési Konceptió és Óbuda-Békásmegyer Integrált Városfejlesztési Stratégia) foglalt célkitűzéseink összhangban vannak Budapest Területfejlesztési Konceptiójában rögzített fejlesztési elképzelésekkel, programokkal. Konceptió egyeztetési anyagával alapvetően egyetértünk, de javasoljuk, hogy az alábbi, nem csak kerületi, hanem fővárosi szintű kiemelt fejlesztési célokat a Konceptióban szerepeltetni szíveskedjen:</p>	-
	<p>1.) Az M0 autópálya a főváros és környéke közlekedéshálózatának – a területszerkezet fejlődését és a fejlesztési potenciálok térbeli elrendezését lényegesen meghatározó – kulcsfontosságú eleme. Az M0 funkcionális feladata sokrétű: transzeurópai közlekedési csatornák találkozási pontja és közös pályaszakasza, az országos gyorsforgalmi úthálózat részek, a városkörnyéki térségek összekötése, fővárosba irányuló forgalom szétosztást és a főváros külső területrészei közötti forgalom vezetését szolgáló kapcsolati elem. Az érintett térségek helyzetbe hozásával, nyomvonala meghatározó szerkezetformáló erő és fejlesztési zóna.</p> <p>A 90-es évek társadalmi, gazdasági változásai a kibővült kapcsolati, kommunikációs lehetőségek, valamint a területfejlesztés és a környezetgazdálkodás változó értékrendje az M0 autópálya jelentőségének új, árnyaltabb megközelítést igénylő értelmezést adtak: A környezeti egyes szakaszai ma már nem csupán az országos gyorsforgalmi úthálózat részei, hanem a transzeurópai csatornák kiemelt jelentőségű összekötő elemei.</p> <p>A közlekedéshálózati funkciók mellé meghatározó jelentőséggel társul új szempontként a szerkezetformáló, területfejlesztő tényező – annak kívánatos és kerülendő hatásaival egyaránt. A megváltozott fejlesztési környezetből hogy az M0 – mint körirányú funkcionális elem – nem homogén, feladata és a hálózati, szerkezeti jelentőségű feladataik hatékony ellátására és az ebből eredő kívánatos kapcsolati, fejlesztési hatások kiváltására, ha útkategóriájuk és vonalvezetésük a szektorokban kívánatos, elsődleges funkcióknak felelnek meg:</p> <p>A nyugati szektor pályavonala környezet érzékeny – fejlesztési hatásoktól és tranzitforgalomtól védendő – térségben halad, a nagyterületi kapcsolatteremtés nem kívánatos. Feladata lokális közlekedési feszültségek oldása, a budai hegyvidék átjárhatóságának javítása, a városközpont felé haladó völgyvonulatok tehermentesítése.</p> <p>Az M0 környezeti feladatainak területorientált szelektív megközelítése indokolja, hogy dél-keleti szektortól közvetlen gyorsforgalmi jellegű átkötés épüljön az M3 irányába. E gyorsforgalmi úthoz kapcsolódhat – a város szerkezetének kívánatos fejlesztését segítő – Külső keleti körút (ipartelepítési út) időben párhuzamosan kiépülő pályája.</p> <p>E megoldással az autópályák makroregionális kapcsolat-rendszere a korábbinál kedvezőbb vonalvezetéssel és rövidebb úthosszon valósul meg úgy, hogy a budai oldal alacsonyabb paraméterekkel kiépülő pályaszakasza már sem a szolgáltatási színvonal, sem az úthossz-különbözet miatt nem vonzó a tranzitforgalom számára, így ennek vezetése alól mentesítve csak mező- és mikro szintű térségi feladatokat lát el.</p>	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel, a konceptió számol a M0 gyűrű továbbépítésével és a Külső keleti körút (ipartelepítési út) kiépítésével. (Lsd. 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése alfejezet.)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – 2.) Az Észak-Budai régió közlekedési hálózatából ma még több városszerkezeti jelentőségű elem hiányzik. Az M0 északi szakaszának átadása a 2-es és 11-es út között csak részbeni forgalom átrendeződést eredményezett. Budapest ezen régiójából régóta hiányzó új gyűrű, a Körvasúti Körút megépítése és a 11-es út M3-as összekötése, az Aquincumi híd megépítése elengedhetetlen ahhoz, hogy a térség megfelelő közlekedés hálózattal rendelkezzen és ma a belső központi területeken átzúduló forgalom átrendeződjön. E közlekedés fejlesztés nem csak a forgalom átrendeződése, de olyan belső, ma zárványként működő barnamezős volt munkahelyi területek feltárását és helyzetbehozását eredményezné, mely ezen területek rehabilitációját, felértékelődését, a város és gazdaság szerves vérkeringésébe való illesztését segítené elő. 	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel, a koncepció számol a Körvasút menti körút, és annak részeként az Aquincumi híd kiépítésével. (Lsd. 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése alfejezet.)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – 3.) A III. kerület korábbi fejlesztési koncepciójában is szerepelt már a belső és külső turizmus fejlesztése, a római kori és a múlt századi helyi épített építészeti értékeink megfelelő helyzetbe hozásának javaslata. Ennek iránymutatója a „Budai promenád” névre keresztelt gyalogos útvonal, mely a Kolosy tértől a Fő térig felfűzi és összeköti e két végpont között fellelhető értékeinket, a Nagyszombat utcai amfiteátrumot, a Lajos utcai műemléképületeinket, a Kiskorona utcai kolostorromot, a volt zsinagóga előtti teresedést, és a régi óbudai hangulatot tükröző Óbudai Szent Péter és Pál főplébánia környezetét, majd a Szentlélek téren keresztül ér el a Fő térre. 	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – 4.) A főváros közlekedési állapota a tapasztalatok és a hozzánk érkező jelzések alapján is kaotikus. A városi közlekedés fejlesztésének több alternatív, de együttesen megvalósítandó iránya van, melyek közül a közösségi közlekedés mellett a leghangsúlyosabb szerep a kerékpáros közlekedés infrastruktúra-fejlesztésének jut. Óbuda-Békásmegyeren a kerékpárút hálózat hossza az igénybevevők számához viszonyítva elenyésző, saját forrást az építéshez az önkormányzat nem tud biztosítani. A pályázati források önrészt sem lehet kerületi szinten kigazdálkodni, ez ellehetleníti a beruházások tervezését és megvalósításának megkezdését. A városi közlekedés eszközváltásának elősegítése érdekében a kerületben legalább 15 km új kerékpárút megépítése volna szükséges. A beruházás támogatása kedvezően hatna az agglomerációból nap, mint nap a fővárosba igyekvő munkavállalók, valamint a hétfégi turisztikai célú egészségmegőrző kerékpárosok számára. – A fentebb tett észrevételeink figyelembevétele mellett Budapest Területfejlesztési Koncepciójának elfogadása ellen szakmai kifogást nem emelünk. Egyúttal kérjük, hogy az elfogadást követően a Koncepció egy nyomtatott, valamint egy digitális példányát önkormányzatunknak megküldeni szíveskedjenek. 	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel, a koncepció hangsúlyos eleme a kerékpáros közlekedés fejlesztése, ennek részeként új kerékpárutak építése. (Lsd. 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése alfejezet.)</p> <p>-</p>
<p>Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata	-	-
Budapest Főváros VI. kerület Önkormányzata	-	-
Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata	<p style="text-align: center;">Általános vélemény:</p> <p>– Az elmúlt évek bebizonyították, hogy a koncepciók néha a fióknak készülnek és azok az innovatív gondolatok, melyek abban szerepelnek, nem érvényesülnek. Ahhoz, hogy a koncepciónak hatása legyen a reálfolyamatokra, annak megismerésére van szükség és arra, hogy a későbbiekben meghozott döntések a koncepció szellemiségében történjenek. Mi azt javasoljuk, hogy amennyiben a Közgyűlés elfogadja a koncepciót akkor azt követő tervek jóváhagyása tehát a TSZT, és a Fővárosi rendezési szabályzatról szóló rendelet a hatályos koncepció alapján legyenek elfogadva. Az is fontos, hogy amit a szakemberek kidolgoztak és elképzelték a döntéshozók is tegyék magukévá és képviseljék azt a város fejlesztésének folyamataiban. Ennek eredménye azt lehet, hogy az összfővárosi érdekeket szolgáló, a kompakt város kialakításának irányába mutató folyamatok generálódnak.</p> <p>– Szükség van továbbá egy olyan „kapocsra” a koncepció implementálása érdekében, amely a tervezetben szereplő elméleti és tudományos formában megfogalmazott törekvéseket és fogalmakat átülteti, tovább elemzi és konkretizálja a gyakorlatba, a való életbe. Ha ezt nem tesszük meg akkor a szakemberek maguknak készítik jelen dokumentumot és hatása korlátozott lesz.</p> <p>A Budapest Főváros területfejlesztési koncepciója alkalmas arra, hogy a különböző szakágak közötti egyensúlyt megteremtse, így lehetőséget adva arra, hogy a folyamatok a város egységes és harmonikus fejlesztését szolgálják. Véleményünk szerint a koncepció a szakágak szempontjait nem önti egységes formába, a sokrétű javaslat sor nem áll össze egy kompakt egészé. Alkalmazása során komplex szemléletű beruházási programok kidolgozását javasoljuk.</p> <p>A jelenleg az európai térség (így hazánk és Budapest is) gazdasága és ezzel összefüggésben a társadalma a krízis utáni sokkból való kilábalás állapotában van. E tény sok bizonytalanságot hordoz a gazdasági folyamatok jövőbeni alakulását illetően még a nemzetközi gazdasági szakértők véleménye is nagy szórást mutat azzal kapcsolatban, hogy mikor indul be pl. a gazdasági növekedés, vagy eskalálódik a válság. Erre figyelemmel érdemes lenne több alternatívát felállítani, hogy mi lesz, ha tovább stagnál, vagy esetleg nő majd a gazdaság és a növekedés fenntartható lesz-e. A koncepciót csak így tudjuk a valós folyamatokhoz kapcsolni és a helyzettől függően azt az irányt követni, amely megvalósul. A koncepció jövőképe 2030-ra, míg stratégiája 2020-ra tekint előre, miközben tudjuk, hogy a forrásoldal bizonytalan. Ezt javasoljuk a koncepció gazdasági részénél figyelembe venni, ugyanis a források bevonása jelentősen függ a gazdasági helyzettől. A következő EU-s költségvetési ciklusban a KKV szektor és a szociális (ESZA) terület kerül előtérbe, miközben a fejlesztésre szánt pénzek</p>	<p>A jelenleg készülő településszerkezeti terv (TSZT) és a Fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ) jelen koncepcióval összhangban készül.</p> <p>Egyetértve a véleménnyel rögzíthető, hogy „kapocs”-ként a tervezés következő, programozási szakaszának kell szolgálnia.</p> <p>A koncepció feladata nem egy előre, különböző scenáriók mentén definiált forrás keret felhasználásának tervezése. A koncepció célja egy ideális jövőkép alapján megfogalmazott fejlesztési irány, melyet rugalmas szervezeti keretek között a döntéshozók a finanszírozási lehetőségek fényében tudnak megvalósítani. Cél, hogy a városfejlesztés együtt mozogjon a gazdasági lehetőségekkel. Részletesen a téma majd a későbbi, programozási szakaszban lesz kifejtve.</p>

<p>csökkennek. Ennek azaz üzenete, hogy az emberi lét humánus körülményeinek megteremtése (a szociális gondoskodás és munkahely teremtés) mégiscsak fontosabb, mint a fejlesztés (bár ez is teremti munkahelyeket). Ez abba az irányba is mutat, hogy nagyarányú új fejlesztések helyett, a város meglévő épületállományának és infrastruktúrájának felújító, javító, fenntartható, fejlesztéseit kell előtérbe helyezni. A kötött pályás tömegközlekedési eszközök (buszok és metró kocsik) cseréje tehát jó irány és ezzel összhangban an. A nagyobb arányú új épület beruházások megindítását csak akkor javasoljuk megkezdeni, ha marad forrás az előbbieken körvonalazott felújítási költség felhasználása után. Továbbá az épületek hatékony energetikai átalakítása és a megújuló energiák felhasználásának intenzifikálása is ezt a szándékot húzza alá. Álláspontunk szerint erőforrásaink egy az eddiginél nagyobb részét erre a területre kellene átcsoportosítani.</p>	
<p>Fontos, és helyes, hogy a belső kerületek rehabilitációja prioritást élvez a tervezetben. A probléma nem odázható tovább, beláthatatlan következményei lehetnek a halogatásnak. Az átgondolatlan privatizáció eredménye jelen pillanatban is érezhető, de a közeljövőben kulminálni fog. Nagy léptékű, tömböket felölelő, egységes szemléletű rehabilitációs programokra van szükség. Javasoljuk, hogy a források biztosítása érdekében már most kezdődjön meg a pénzügyi tervezés.</p> <p>Maximálisan támogatjuk azt a törekvést, mely arra irányul, hogy összfővárosi szinten hozzanak létre egy adatbázist a lehetséges fejlesztési területekről. Ez lehetőséget ad arra, hogy a Főváros a</p> <p>Kerülettel együtt tud kijánlani egy projektet és nem egymás ellenében. Illetve ennek lehet egy olyan hatása is, hogy a funkciók „optimális helyszínre irányítása” működhet.</p>	<p>Egyetértünk a véleménnyel, intézkedést jelen dokumentum szintjén nem igényel.</p>
<p>Konkrétan kerületünket érintő észrevételek az alábbiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ad.5. Hatékony városszerkezet kialakítása-kompakt város E fejezet eleve rosszul kezdődik. Álláspontunk szerint a meglévő értékekből kell kiindulni minden más, csak ezután következnek. Hiányolunk az anyagból egy a Budapest, mint kompakt város génius locijának, identitásának megállapítását tartalmazó művészeti esszét, amely generális módon (pl. Hamvas Béla 5 génius) méltatja a várost. <u>A koncepció csak a szellemből fakadhat, az nem technokrata.</u> Ebből kiindulva lehetne meghatározni azt pl., hogy a város eredeti értékeinek védelme érdekében melyik az a terület, ahol konzerválunk, melyek azok, ahol engedünk új épület építését meghatározott feltételekkel a tömbön belüli foghíjak beépítésére. Hol lazulhat fel a meglévő beépítés, hogy lehet bontani, stb., a térbeli lehatárolás nem tilos a településfejlesztési koncepcióban. Rögzíteni kell pl, hogy a meglévő szintterület nem növelhető, illetve ha növelhető milyen közlekedésfejlesztés teszi lehetővé. Ugyanakkor a foghíjaknak meg kell hagyni azt a jogot, hogy beépüljenek. Az arculati elemek védelme is hiányzik az anyagból Pl. a Duna-parti „waterfronts view protection” különösen a hídfők csatlakozása a város szövetéhez érdemlne erős védelmet, mint fő sziluett elem. Ez azért lenne fontos, mert az eszközrendszert ehhez rendelve hozzá segítene a feladatok prioritásának felállításában. <u>A magas házak dilemmája sem jelenik meg e fejezetben, pedig legalább koncepcionális szinten érinteni kellene a kérdést. Magas házakat a városi szövet és a sziluett védelme miatt csak a Hungária körgyűrűn kívül lehet elhelyezni de ott is csak csoportosan, (persze lehet ezzel vitatkozni, de egy ilyen mondat hiányzik nekünk az</u> 	<p>A véleménnyel egyetértünk abban a vonatkozásban, hogy a felsorolt témák, problémák kezelésére a településfejlesztési koncepcióban van helye. Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepciója, amit a Fővárosi Közgyűlés 2013 áprilisában el is fogadott, ezeket a témaköröket kezeli. Az elfogadott koncepció alapján folyik jelenleg az új településszerkezeti terv tervezése, ezen belül lehet megtenni a javasolt konkrét területi meghatározásokat is.</p>

<p><u>anyagból). Mégiscsak építészeti alap koncepció!</u></p>	
<p><u>ad.5. Hatékony városszerkezet kialakítása-kompakt város</u> <u>ad.7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése a két alrendszer összehasonlító elemzése:</u> Az egyes területfelhasználási egységek és az infrastruktúra hálózatok közötti kapcsolat elve ugyan érintőlegesen benne van a koncepcióban azonban lényeges és mindent fölül író elemként nem szerepel az anyagban, pedig szükséges lenne. A közlekedés kapacitása és a szintterület sűrűség egymással összhangban van. A közlekedés kapacitásába bele értendő az adott területhez kötődő parkolókon túl közvetve a P+R rendszerek kiépítése is. Ha hálózatban tervezünk, akkor a belváros felé menő egyéni közlekedést a bevezető főutak mentén nagy kapacitású és olcsón igénybe vehető parkoló rendszer tudja csillapítani. Ez feltételezi, hogy ugyanakkor hogy a közösségi közlekedés kapacitását bővítjük. Hatása lehet a belső területek forgalmának csillapítása mellett a környezeti értékek javulása is, mivel csökken a mozgások száma összfővárosi szinten főleg a belső területeken. Ennek olyan hatása van a parkoló szabályozásra, hogy a belső területeken – tekintettel a fentiekre – normatív szempontból kevesebb parkoló is elég lehet az egyes projektekhez, mivel közösségi közlekedéssel közelítik meg azt. Szükséges lenne, meglévő szintterület felmérése terület felhasználási egységenként összfővárosi szinten és ehhez hozzárendelni a megfelelő közlekedési kapacitást, amennyiben nem elegendő, ott a közlekedés fejlesztésére van szükség.</p>	<p>A szintterület és a közlekedési (tágabb értelemben környezeti) kapacitás numerikus egymáshoz rendelése a településszerkezeti terv szintjén történhet meg.</p>
<p><u>ad.6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem:</u> Hogyan lehet a védendő belső városi szövet értékvédelmi szempontjait és az energiahatékonyság kérdését összevetni, A passzív védelem, tehát az utólagos hőszigetelés ellentétes sz értékmegőrzés elveivel, hiszen az ornamentikákat nem lehet eltakarni. Viszont a beépítetlen padlásfödém hőszigetelhető, a nyílászárók belső szárnyait ki lehet cserélni hőszigetelő üvegőre, a belső oldali fal hőszigetelése is alkalmazható. Tehát komplex megoldások helyett épületelemek célzott energetikai fejlesztése lehetséges, aminek értékelhető energia megtakarítása van. A hőcsillapítás kérdése is felmerül, ezzel az anyag nem foglalkozik, pedig különösen a nyári kánikulában egyre inkább alap probléma lesz. Ezzel kapcsolatban nagy jelentőségű feladat a zöldfelület növelése, melynek csak egyik eleme a zöld tetők létrehozása, de sok más eszköz is alkalmazható (például a víz alkalmazása az épületek közötti köztterek hűtésére). A legutóbbi a belső városi terek felújítása során hazánkban elterjedt, hogy faltól-falig térburkolatot helyeznek el még azt a kevés zöld felületet is megszüntetik, ami ott volt korábban. Véleményünk szerint koncepcionálisan jelezni lehet, hogy Budapest tereinek felújítása során ez nem támogatott irány a továbbiakban. Érdemes lenne tehát zónákra bontva egy táblázatba összefoglalni, hogy az alábbi elsorolásból melyeket hol alkalmaznák. Az elővárosokban nagyobb üres területeken lehetne geotermikus és a napenergiára épülő erőműveket elhelyezni, amire nyilván nincs lehetőség a belső területeken.</p>	<p>A hőcsillapítás kérdésével a biológiailag aktív felületek növelésével a 6.1. ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE c. alfejezet foglalkozik koncepcionálisan. A konkrét eszközök meghatározása nem a koncepció feladata, ez a stratégia és operatív programozás szintjén jelenik meg. A megújuló energiaforrások nagyobb mértékű hasznosítását a koncepció szorgalmazza, a helybiztosítás a településszerkezeti terv feladata.</p>
<p>– Összességében megállapítható a koncepcióról, hogy egy technikailag jó kezdemény, de kompaktságához hiányzik még valami. Mivel a koncepció csak a szellemből fakadhat, hiányérzetünk felerősödik abban, hogy jelen koncepció szellemisége nem gyökerezik eléggé a város identitásában. Hiányérzetünk van abban is, hogy alrendszerei finom hangolása néhány</p>	<p>A koncepció szellemisége a város identitásában gyökerezik, mivel alapvetően érték alapú. A koncepción számon kért több elem nem a területfejlesztési koncepció feladatkörébe tartozik, az észrevételeket a következő</p>

	<p>esetben nem történt meg. Ebből csak az infrastruktúra kapacitása és a szintterület sűrűség összefüggései közötti vizsgálat hiányára hívnám fel a figyelmet ezért technikailag is kiegészítésre szorul. Az energetikai tervfejezetnél javasoljuk, hogy terület specifikusan kezeljék a kérdést, ugyanis e vonatkozásban nem lehet a várost egységesen kezelni. Hogy a közvélemény is értse, javasolunk egy közérthető összefoglaló összeállítását is. A koncepciót csak a fenti vélemények elfogadása után javasoljuk elfogadásra.</p>	<p>tervezési fázisban (programozás), illetve a településszerkezeti terv készítése során lehet figyelembe venni. Így az infrastruktúra kapacitás és a szintterület sűrűség összefüggéseit a jelenleg készülő új településszerkezeti terv tartalmazza, ennek eszköze.</p>
<p>Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala</p>	<p>– Köszönettel vettem a Budapest Területfejlesztési Koncepció véleményezése tárgyában, 2013. május 24-én érkezett megkeresését.</p> <p>Tisztelettel kérem, hogy Józsefváros területére megfogalmazott fejlesztési elképzeléseket szerepeltessék a dokumentumban a mellékelten megküldött – a közép- és hosszútávú célokat részletesen bemutató – táblázat alapján (kivonat a 431/2008.(VII.9.) sz. képviselő-testületi határozattal elfogadott, egységes szerkezetbe foglalt, Budapest Józsefváros Integrált Városfejlesztési Stratégiájából, - 54. oldal).</p> <p>Ezúton tájékoztatom továbbá, hogy 2012. szeptemberben a Józsefvárosi IVS részleges felülvizsgálatra került a Magdolna Negyed program III. Integrált szociális városrehabilitációs program vonatkozásában. A dokumentáció teljes szövegét ezúton tisztelettel megküldöm szíves felhasználásra.</p>	<p>A javaslat az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) és jelen koncepció stratégiai és operatív programjának készítése során kerülhet figyelembe vételre, mivel ez meghaladja a területfejlesztési koncepció szintjét.</p>
<p>Budapest Főváros IX. kerület Ferencvárosi Önkormányzata</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat</p>	<p>– Fontosnak tartjuk, hogy Budapest hosszú távú jövőjét egységes területfejlesztési elvek alapján határozzuk meg, ennek egyik lényeges pillére a szakmai elemzésen alapuló hatásvizsgálat, amely megalapozza a területfejlesztési javaslatokat. A megküldött dokumentumokat áttekintettük, a részletes észrevételeket és javaslatokat a levél mellékletében foglaljuk össze. Kérjük, hogy véleményünket elfogadni és Budapest Területfejlesztési Koncepciójának végleges változatába beépíteni szíveskedjenek.</p> <p>Budapest Területfejlesztési Koncepció „Területi hatásvizsgálat” 15. oldal</p> <p>Javasoljuk a SWOT analízis egyes megállapításait felülvizsgálni. A SWOT analízisnek az „erőségek, gyengeségek” kategóriának olyan tényezőket kellene tartalmaznia, amelyek a Fővárosi Önkormányzattól független, külső tényező miattiak, nem befolyásolhatóak erősség, gyengeség, amellyel számolni szükséges). A „lehetőségek, veszélyek” kategóriának olyan tényezőket kellene tartalmaznia, amelyek a Fővárosi Önkormányzattól függő, belső tényező miattiak, befolyásolhatóak (ha teszünk érte, a lehetőség megvalósul; ha nem teszünk semmit, veszélyé válik).</p> <p>Ennek fényében érdemes felülvizsgálni a SWOT analízis megállapításait, pl. a közlekedésre vonatkozóakat máshogy érdemes csoportosítani. Például „a városi közlekedési infrastruktúra</p>	<p>Az érintett fejezet „hagyományos” SWOT analízis szerint épül fel, a gyengeségek és erősségek mindig a belső tényezőkre, a veszélyek és lehetőségek pedig a külső tényezőkre épülnek.</p> <p>Gyengeségek, belső tényezők: olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.</p> <p>Erősségek, belső tényezők: pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.</p> <p>Lehetőségek, külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.</p> <p>Veszélyek, külső tényezők: olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.</p>

<p>műszaki állapota és a nyújtott szolgáltatások színvonala romlok” megállapítás nem a gyengeségek, hanem a veszélyek rovatba tartozik.</p> <p>Ennek nemcsak formailag van szerepe, hanem azért is, mert ezáltal elkülöníthető, melyek azok a területek, ahol a Fővárosi Önkormányzatnak (a kerületi önkormányzatokkal együttműködve) valós mozgástere van. Ennek a jelenlegi forráshiányos időszakban különösen nagy jelentősége van, hiszen a fejlesztési koncepció egyik célja éppen az, hogy meghatározza az általános fejlesztési irányokat, a szükséges beavatkozások közötti prioritásokat.</p>	
<p>– A 2.6. pontban ennek megfelelően kellene a külső tényezők miatti gyengeségeket és belső tényezők miatti veszélyeket, mint konfliktusokat csoportosítani és a vonatkozó javaslatokat megadni.</p> <p>Jelenleg a „Tervi javaslatok” egy része inkább óhaj, nem pedig javaslat. (Pl. kívánság helyett: „a város és területfejlesztés célterületeit a barnamezős területek kell, hogy képezzék” tervi javaslatként pl. ezen területek pozíciójának, megközelítésének javítását kellene kitérni.) Ezzel összefüggésben az alacsony intenzitással beépített területek javasolt intenzívebb beépítése helyett inkább a barnamezős, alulhasznosított területek fejlesztését kellene elérni.</p>	<p>A tervi javaslatok részletezése nem a területi hatásvizsgálat feladata, ez a későbbi, a koncepcióra épülő programozás során került kifejtésre.</p>
<p>– 21. oldal 1.2. pont</p> <p>Nem feltétlenül igaz, hogy a csökkenő EU támogatások miatt „önfenntartó/önfinanszírozó” projekteket kellene indítani, hiszen számos városi probléma nem oldható meg önfinanszírozó módon, nem termel bevételt (pl. árvízvédelem költsége nem terhelhető a part menti ingatlanokra).</p>	<p>Valóban, ahol másképp nem lehetséges finanszírozni, ott szükséges új források becsatornázása. Ugyanakkor az uniós források csökkenésével, az a leginkább ökonomikus megoldás, ha egy projekt (pl. ingatlanfejlesztés) képes önfenntartó/önfinanszírozó megoldásra.</p>
<p>– 21. oldal 2.3. pont</p> <p>A turisztikai célterületek túlterhelése nemcsak a területek közterületi „felkészítésével” érhető el, hanem a turisztikailag használt területek kiterjesztésével, például a turistabuszok máshol parkoltatásával. Az indikátorok használata nem oldja meg, legfeljebb jelzi a túlterhelést.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kiegészült a „2.3. TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT” c. alfejezethez kapcsolódó káros hatások ellentételezésének részletezése a következő mondattal: „A turisztikailag használt területek kiterjesztése.”</p>
<p>– 28. oldal 3.2. pont</p> <p>Fontosnak tartjuk, hogy a megfogalmazott területfelhasználási alapelvek következetesen érvényesüljenek a készülő településszerkezeti tervben, kapcsolódó rendezési szabályzatban és az ezekkel összhangban kialakítandó kerületi koncepciókban.</p>	<p>A TSZT és az FRSZ a koncepcióval összhangban készül.</p>
<p>– 33. oldal 4.1.10. pont</p> <p>Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a terveken kijelölt, de még nem erdősített területeken megtörténjen az erdőtelepítés, a természetes folyamatokat követő erdőkezelés és erdőgazdálkodás.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Összességében megállapítható, hogy a területfejlesztési koncepció elvégzett hatásvizsgálata fontos eszköz a város közeljövőjét befolyásoló hatások elemzésében. Fontosnak tartjuk, hogy a hatáselemzést a koncepcióban foglaltak megvalósítása, illetve a koncepciótól eltérő szándékok megvalósítása esetén is elvégezzék.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Budapest Területfejlesztési Koncepció „Javaslat”</p> <p>A javaslatok jól átgondoltak. Megvalósításuk eszközrendszerét kell úgy kialakítani, hogy hosszabb távon is következetesen lehessen érvényesíteni azokat.</p> <p>– 15. oldal</p> <p>A „budapesti városfejlesztési alap” figyelemre méltó elgondolás. Forrásainak meghatározásánál azt is figyelembe kell venni, hogy ezen források becsatornázása a városfejlesztési alapba nem</p>	<p>A városfejlesztési alap a városfejlesztési célú beruházásokkal van összefüggésben úgy, hogy a fejlesztések eredményéből meghatározott százalék visszacsatolásra kerül az újabb fejlesztések fedezetének</p>

	tesz-e forráshiányossá más szakterületeket. Kérdés az is, miként kerülhető el, hogy a nagyívű elképzelések megvalósítására létrehozandó új szervezet mozgástere beszűküljön, és funkciója kiürüljön.	megtámogatására – más források becsatornázása mellett. Ebből adódóan forrásteremtő célú a működtetése, a gazdaságélénkítés egyik eszköze.
	– 59. oldal 6.1. Zöldfelületek megőrzése fejezet Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a barnamezős funkcióváltó területek esetében a célzott területfelhasználás kialakulásáig átmeneti hasznosításként meghatározó szerepet kapjon a zöldfelületi intenzitás növelése. Különösen igaz ez a talaj rekultivációval érintett területekre, ahol hosszabb időszakot vesz igénybe, hogy a talajszennyezés befejeződése és a rekultiváció után új területfelhasználásúvá (pl. közpark) válhasson a terület. Az energiapark területfelhasználási kategória nagyban segítheti ezt a hosszas átalakulási folyamatot. A fentiekhez kapcsolódóan javasoljuk felülvizsgálni a Gergely utcai rekultivált hulladéklerakó városi park funkcióját, mivel a területfejlesztési koncepció megvalósítási időszakában (2020-ig) ennek megvalósíthatósága kizárt. (5.1. fejezet, zöldfelületi rendszer-fejlesztések)	Az észrevételnek megfelelően kiegészült a 6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE c. célnak az „Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken” c. feladata az alábbi mondattal: „Az új zöldterületek létesítését ütemeztetten, az átmeneti hasznosítási módok biztosítása mellett kell végrehajtani, figyelembe véve a zöldterületi ellátottság anomáliáit, illetve az érintett területek alkalmasságát (pl. a X. kerületi Gergely utcai, egykori hulladéklerakó esetében feltöltésének roskadását, talajmechanikai alakulását).”
	110. oldal A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere fejezet nem részletezi a javasolt új struktúrát, illetve némileg ellentmondásban van a 15. oldalon felvázolt „budapesti városfejlesztési alap” javasolt működési rendszerével. Mivel a területfejlesztési koncepció lényege nem annak jóváhagyásában, hanem a benne foglalt célok hosszú távú, következetes érvényesítésében van, különösen fontosnak tartjuk, hogy a fejlesztések eszköz-és intézményrendszere átgondoltan kidolgozott és reálisan megvalósítható legyen.	A dokumentáció az észrevételnek megfelelően kiegészült, egyértelművé téve, hogy a szervezet- és eszközfejlesztésre vonatkozó javaslatok indikatívak, koncepcionális szinten a fejlesztési szükséglet került azonosítása, míg bevezetésük, működtetésük részletes kidolgozása az operatív programozási és projektfejlesztési szakaszban történik meg.
Budapest XI. kerület Önkormányzat	– Meglehetősen sajátos az a helyzet, mely szerint a főváros közigazgatási területére szinte egyidőben két fejlesztési típusú dokumentum készül. Ennek oka nyilvánvalóan a jogszabályi környezetben keresendő, ugyanakkor Budapest területén véleményem szerint nem választhatók ketté a területfejlesztési és településfejlesztési feladatok, azok gyakorlatilag átfedik egymást. A területfejlesztési és településfejlesztési feladatok közötti szoros kapcsolatot a két fejlesztési dokumentum tartalmában is tetten érhető. Bár az anyag megemlíti, hogy a Budapest Területfejlesztési Koncepció (VFK) helyzetelemzésére épült, ugyanakkor a helyzetértékelés alapján megfogalmazott javaslatok is gyakorlatilag azonosak a VFK dokumentációjában megfogalmazottakkal.	Intézkedést nem igényel.
	Amint azt már a VFK véleményezése során is kifejtettem, a koncepció helyzetértékelésével, a jövőképpel, valamint a célok meghatározásával általánosságban egyet lehet érteni, ugyanakkor a javaslatok, beavatkozások általános megfogalmazásán túl azok területi szintű megjelenését hiányolom. A főváros olyan kiemelt helyzetű és speciális szerepkörű területei, mint a Kelenföldi pályaudvar térsége annak rögzítésén túl, hogy intermodális csomópont és mellékközpont, nem kapnak kellő hangsúlyt, ezért a térségre vonatkozó javaslatok részletesebb kidolgozását megfontolandónak tartom. Ugyancsak nem kellően kimunkált Budapest legforgalmasabb bevezető útja (M1/M7	A beavatkozások területi szintű megjelenítése a középtávú tervezési szakasz kiemelt feladata.

	autópálya) környezetének jövőbeli szerepe és esetleges fejlesztési lehetőségei.	
Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat	–	
Budapest Főváros XIII. kerület Angyalföld Önkormányzata	<p>– A tiszteletreméltó alapossggal kidolgozott dokumentumokat jelentős szellemi teljesítménynek tartom, a benne foglaltak több tanulsággal szolgálnak a főváros és kerületei szakterületért felelős munkatársai számára.</p> <p>A neves szerzők a területfejlesztés holisztikus követelményeinek összességét tárgyalják – átfogó szemlélettel, kulturált nyelvezettel. Megállapításunk szerint mind a 2012. novemberi „Helyzetelemzés” mind a koncepció hitelesen foglalkozik a XIII. kerülettel, a kifejtett elképzelések nem ütköznek kerületi elhatározásainkkal.</p> <p>Összevetettük a megküldött területfejlesztési koncepciót a közeljövőben megállapításra kerülő Budapest XIII. kerületi hosszú távú fejlesztési koncepcióval (CDC Kft. 2013. május) és e két szakmai anyag koherenciáját nyugtázhattuk. Néhány fontosabb elemét ennek az összefüggésnek az alábbiakban jelölöm meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A „kompakt város” kialakítására való törekvés mindkét anyagban szerepel; – A gyűrű irányú településszerkezeti elemek bővítésének (Aquincumi-híd, Körvasútsori körút) fontossága közlekedés-szervezési, területfejlesztési és környezetvédelmi szempontból; – A Duna menti zóna kiemelt szerepe, a vízpart közhasználatának biztosítása (lásd a megbízásunkból elkészült „Budapest XIII. kerület Duna-parti sétány városrendezési tanulmánytervét” – BFVT Kft., 2009.); – A Rákospatak környezete biológiai aktivitásának növelése (lásd a kerületünk által 2011-ben kidolgoztatott revitalizációs tanulmánytervet), – A városkarakter megőrzése érdekében az egyedi építészeti értékek védelme, melyet vissza nem térítendő támogatások pályázati rendszerével és közterület megújítással teszünk hatékonyá (lásd: Pozsonyi út és környéke). <p>A dokumentáció tematikus szövegekőzti ábráin (lakóterületek, barnamezős fejlesztési célterületek, munkahely-fejlesztési térségek, zöldfelületi rendszer) a XIII. kerület területe megfelelően pozicionált.</p> <p>– Fentiek alapján a dokumentumban foglaltakkal egyetértek. A megfogalmazott szakmai koncepció megvalósítása érdekében javasolható az együttműködés módjának meghatározása.</p> <p>– Néhány metodikai észrevételt azonban megfontolásra ajánlok. A 116 oldalas anyag belső koherenciájának növelésével markáns rövidítést javasolok a közérthetőség és a lakossági támogatás megnyerése érdekében. A kiemelt mondanivalójú 2-3 ábra mértének növelése, tanulmányozhatósága ugyanakkor célszerű lenne.</p> <p>A hatásvizsgálatot elfogadhatónak ítélem, a koncepcióval való összhangja megfelelő.</p> <p>Tisztelt Bizottság</p> <p>A közel 120 oldalas, a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. által 2013 májusában készített dokumentum a Főépítészeti Irodán betekintésre rendelkezésre áll nyomtatott formában és elérhető az alábbiak szerint:</p>	<p>A kerület által 2013 májusában elfogadott koncepció elemei összhangban vannak a területfejlesztési koncepcióval, jelen dokumentumra vonatkozóan intézkedés nem szükséges.</p> <p>A véleményezők zöme kiegészítéseket, részletesebb kidolgozást javasolt bizonyos témakörökben. A dokumentum így nem rövidíthető. Egyes ábrák mérete az olvashatóság érdekében növelésre került.</p>

	<p>1) http://infoszab.budapest.hu:8080/Hirdetmenyek.aspx vagy</p> <p>2) LelkesN@budapest.hu</p> <p>Kérem fenti vélemény és az alábbi határozat elfogadását.</p> <p>Határozati javaslat: a Tulajdonosi, Kerületfejlesztési és Lakásgazdálkodási Bizottság az előterjesztésben foglaltak szerint támogató véleményt alakította ki Budapest Területfejlesztési Konceptiójának tervezetéről. Határozathozatal módja: egyszerű többség</p>	
Budapest Főváros XIV. kerületi Önkormányzata	– Budapest Területfejlesztési Konceptió – a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján közzétett – egyeztetési anyagával és területi hatásvizsgálatával kapcsolatban észrevételt nem teszünk.	Intézkedést nem igényel.
Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Főépítési Iroda	<p>– <u>5.3. Differenciált központrendszer létrehozása</u> fejezet Tervezett központrendszer című ábrája (46. oldal) a XV. kerület vonatkozásában két kiemelt jelentőségű helyi központot ábrázol – egyiket Rákospalotán, amely egyben a kerület központja, másikat Újpesten, amely kerületrész a kb. 40.000 fős lakosságával nem lenne életképes külön alközpont nélkül. Az ábra a Rákospalota központtól északra határozza meg a helyi központ fejlesztés célterületeit. E jelnek az elhelyezkedése felülvizsgálódó, hiszen a jelölt terület kertvárosi lakóterületként, illetve ahhoz a városhatár irányában kapcsolódó munkahelyi, logisztikai területként funkcionál. Rákospalota központjának fejlesztése esetén célterületként a déli és keleti irányban fekvő, intenzívebben beépült lakóterületekre inkább illik a szövegben megfogalmazottak, ezen területek jelenetős része a helyi értékvédelmi rendeletünk szerint védett településrész kategóriába tartozik míg az ettől kijebb elhelyezkedő területek védendő értékkel nem rendelkeznek. Kérjük felülvizsgálni a célterület ábrázolását.</p> <p>– <u>6.1. Zöld-és egyéb biológiai aktív felületek megőrzése, növelése</u> fejezetben a Zöldfelületi intenzitás növelése című ábrán (59. oldal) a XV. kerület kertvárosi lakóterületei, amelyek jelentős zöldfelületi borítottságúak. „zöldfelületi intenzitás fejlesztését igénylő terület”-ként kerültek jelölésre. Az ábrához tartozó szöveges rész nem tér ki arra, hogy ezeken a túlnyomórészt magántulajdonban lévő családi házas, kis lakásszámú társasházak, egyébként jelentős növényállománnyal rendelkező területeken milyen jellegű fejlesztés oldhatná fel az anyag készítői által az ábrával felvetett por</p> <p>– <u>6.4. Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem</u> fejezet kármentesítés és rekultiváció ábrája (64. oldal) a XV. kerület északi részén jelentős területet jelöl „potenciálisan talajszennyezett, kármentesítést igénylő barnamezős területei” kategóriának. A jelölt terület csak igen kis része volt ún. „barnamezős” terület, ahol nagy valószínűséggel talajszennyezéssel járó ipari tevékenység folyt, pl. volt Növényolajgyár területe, illetve a Visonta utca menti munkahelyi területek. A terület nagyobb részén jellemzően logisztikai, raktározási tevékenység folyt, ami nem indokolja az ábrán szereplő besorolását, ezért kérjük annak felülvizsgálatát, pontosítását.</p> <p>– <u>7.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése</u> fejezet Közlekedési eszközváltás rendszere a Fővárosban című ábráján (74. oldal) a „Közlekedési eszközváltó zóna” jelölése túl „nagyvonalú”, ebben a formában pontatlan. Az M3 bevezető szakasza mentén a XV. kerületben sehol nincs kialakítva P+R parkoló, az elkészült zajvédő fal miatt ennek</p>	<p>A helyi központ fejlesztés célterületei elsősorban az elővárosi zóna azon lakóterületeit jelöli, ahol az alapfokú ellátást biztosító kisebb központok létrehozására is szükség van. Az észrevétel nyomán a vonatkozó alfejezet az alábbiakkal egészült ki:</p> <p>„A rendszer fontos elemei továbbá a szűkebb értelemben vett helyi lakosság alapellátását biztosító, gyalogosan elérhető távolságon belüli helyi központok, feladatukból fakadóan vonzáskörzetük területi értelemben is kisebb. Leginkább az elővárosi zónában van szükség ennek a rendszernek a kiterjesztésére, mivel az itt lévő lakóterületek nagy részén ezek a kisebb központok hiányoznak (helyi központok fejlesztési célterületei).”</p> <p>A XV. kerület kertvárosias lakóterületein – akárcsak más kerületekben is – alacsony a zöldfelületi arány, jellemzően nem éri el az építési szabályzatokban előírt minimumot. Ennek figyelembevételével, az észrevételnek megfelelően a 6.1. alfejezet 2. bekezdése az alábbiakkal egészült ki: „Továbbá az alacsony zöldfelületi intenzitású területeken – különösen a lakóterületeken és a gazdasági területeken – megfelelő jogi szabályozással illetve annak betartásával biztosítani kell a biológiai aktivitás javulását.”</p> <p>A lehatárolás az ábra léptékének megfelelő, irányadó elem a lehetséges talajszennyezéssel érintett térségekről, melynek alapját az egykori iparterületek, valamint az ismert talajvizsgálati, kármentesítési adatok (FAVI-KÁRINFO) adták. Az észrevétel alapján pontosításra került a lehatárolás.</p> <p>Az M3 autópálya bevezető szakaszának térségére jelölt eszközváltási zóna elnyúló jelölése tudatos, melynek egyes konkrét elemei csak a településszerkezeti terv készítésének szintjén jelenhetnek meg. A városhatárhoz legközelebb eső eszközváltási helyszín a Mogyoród</p>

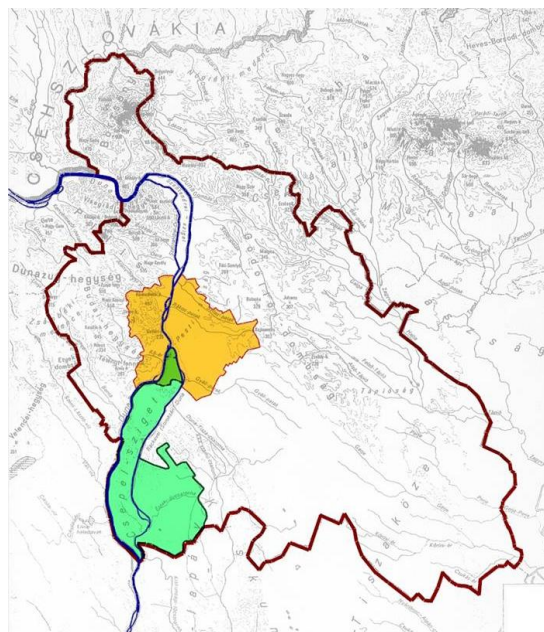
	<p>kialakíthatósága a térképen jelölt eszközváltó zónán belül nehezen oldható meg. A XIV. kerületi szakaszán viszont az ábra nem jelöli a Mexikói úti parkolót, pedig az M3 vezető szakasza mentén egyedül az ad lehetőséget arra, hogy a Hungária körgyűrűn kívül parkolva többféle közösségi közlekedési elemet vehessenek igénybe a Fővárosba ez irányból érkező autósok. Kérjük az ábra fentiek szerinti pontosítását.</p> <p>– Szintén a 7.3. fejezethez tartozik a Városi intermodális központok és fontosabb átszálló csomópontok ábra (75. oldal). Ezen nem került jelölésre a Káposztásmegyeri intermodális csomópont, mint „Tervezett intermodális központ”, pedig a IV. és XV. kerület területét egyaránt érintő fejlesztési elképzelés több évtizedes múltra tekint vissza. Az érintett két kerület, valamint a BKK közös tervezésében komoly előkészítő munkák vannak folyamatban. A korábban elkészült tanulmánytervre alapozó megvalósíthatósági hatástanulmány már elkészült, valamint fejlesztési területre Kerületi Építési Szabályzatok készülnek. Kérjük az ábra kiegészítését. A Budapest Területfejlesztési Konceptió tervezetének véglegesítésénél kérjük, vizsgálják meg és vegyék figyelembe fenti észrevételeinket.</p>	<p>útja térsége lehet, ahol a tervezett 4-es metró majdani végállomásához kapcsolódva kerülhet sor átszállásra, sugárirányú kapcsolatot nyújtva. A XV. kerület határán futó körvasút – az S-bahn koncepció szerinti vonatforgalom esetén – lehet az eszközváltás következő helyszíne, a város távolabbi területei (Budafok, Soroksár) felé kapcsolatot nyújtva. A Szegedi út által jelentett tervezett körirányú kapcsolat és a meglévő Hunária gyűrű jelenti az eszközváltási zóna két belső átszállási pontját. A Szegedi úti 3-as villamos és a Hungária gyűrű 1-es villamosa körirányú kapcsolatokat, míg a MFAV sugárirányú kapcsolatokat nyújt a kapcsolódó városrészek elé. A térképen nevesített térségi parkolók – mivel a tervi hierarchia piramisának csúcsán lévő koncepcióról van szó – a Budapesti Agglomeráció Területrendezési tervében nevesített (1.10. táblázat) térségi parkolókat tünteti fel, mint a fővárosban létrehozandó P+R hálózat legfontosabb elemeit.</p> <p>A 7.3 alfejezet Városi intermodális csomópontok és fontosabb átszálló csomópontok ábra kiegészült az M3 metróvonal Káposztásmegyerig történő meghosszabbításával. A metró végállomás (az intermodális jellemzői ellenére), és az ott tervezett beépítés együttese nem tartozik a főváros öt – az átmeneti zóna területén – kijelölt intermodális központja közé, fontos átszálló csomópontként került feltüntetésre.</p>
<p>Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata</p>	<p>– Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületi határozata [212/2013.(VI.19.) Kt.]:</p> <p>Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a Budapest Területfejlesztési Konceptiója egyeztetési anyagát áttekintve a következő véleményt alakította ki:</p> <p>Budapest Területfejlesztési Konceptiója a Budapest Főváros XVI. kerület általános fejlesztési irányának –a Budapest Településszerkezeti Tervéhez előzetes véleményezése során megfogalmazott területfejlesztési és társadalmi igényeket megfogalmazó – a 152/2013.(V.8.) Kt. sz. határozatában foglalt elvárásokat továbbra is fenntartja.</p> <p>A Képviselő-testület határozottan ellenzi a Körvasútsor menti Munkáskörút és a Külső keleti körút Szilas patak menti megépítését és nyomvonalát a korábbi határozatainak megfelelően. A Képviselő-testület elkéri a Polgármesterét, hogy a határozatot Budapest Főváros Főpolgármesterének küldje meg.</p>	<p>A Körvasút menti körút megvalósítása – melyet jelentőségénél fogva az Országos területrendezési terv is tartalmaz – a kiegyensúlyozott és működőképes településszerkezet igénye miatt a koncepció fontos közlekedési eleme. Kialakítását többek között támogatja a III., IV., XIII., XIX. és a XXI. kerület.</p> <p>A Külső keleti körút Szilas patak menti szakasza a vélemény alapján törölni került, mely értelemszerűen visszahathat a kerület területén lévő fejlesztési területek beépíthetőségére.</p>
<p>Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

<p>Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzata Polgármesteri Hivatal</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Budapest XIX. kerület Önkormányzat</p>	<p>A koncepció felépítése, tartalma szakmai véleményünk szerint megfelelő alapot nyújt a további tervezéshez, kerületünket érintően az alábbi fejlesztési elképzelések figyelembevételével:</p> <p>1. <u>Komplex településkép védelem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Területhasználatból eredő konfliktusok megszüntetése, új beruházások esetén a biológiai aktivitás érték megmaradjon. A kertvárosi részeken a beépítés intenzitása ne növekedjen. – Negatív városképi hatások csökkentése pl.: Wekerle telepen hulladékgyűjtők átalakítása, tájidegen építmények megszüntetése. – Természeti értékek megőrzése, erdőgazdálkodási feladatok. Pl.: Ferihegyi repülőtérre vezető út mentén lévő erdőterületek közösségi funkcióval való ellátása. – Kispesti fő terek rehabilitációs programjának folytatása (Kossuth tér, Ötvenhatosok tere). Alközponti szerepeket betöltő területek megújítása (Gutenberg tér, Vásár tér, Győrffy István tér). Üllői út menti térfal rendezése. <p>2. <u>Közlekedésfejlesztés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kispesten több jelentős forgalmat lebonyolító sugár irányú út halad keresztül pl.: Üllői út, Ady Endre út, Nagykőrösi út. Jelentős közúti közlekedési hálózati hiány a haránt irányú útvonalak, melyek kialakítása is szükséges. – Kerületen kívüli, de Kispesten is érintő közlekedésfejlesztés az M0 környéki, és a Külső Keleti körút megvalósítása, mellyel a környezeti hatások javulnak, és csökken a haránt irányú forgalom. – Körvasút menti körút megépítése a Határ úti, illetve a Nagykőrösi úti csomópontokban külön szintű keresztezéssel. – Forgalom intenzitást csökkentő célkitűzések pl.: Ady Endre úton lámpás csomópontok kiépítése. – Kötőpályás közlekedési hálózat fejlesztésének fontos eleme a 3-as metró és az 50-es villamos összekötése, a 42-es villamos vonalának meghosszabbítása a Gloriett lakótelepig, és az elővárosi vasút kispesti szakaszának megépítése, mellyel együtt a Kecskemét-Lajosmizsei vasútvonal alatt az Üllői út és az Ady Endre út vonalában aluljáró épülne. – Intermodális központ kiépítése a Határ úti csomópontban, az aluljáró (IX. kerület) és a hozzá kapcsolódó közösségi közlekedési megállóhelyek környezetének rendezése. 	<p>A vélemény szerint a koncepció a kerületre vonatkozóan megfelelő alapot nyújt a további tervezésekhez.</p> <p>A felsorolt kerületi fejlesztési elképzelések illeszkednek a koncepcióba, a felsorolt programelemeket a tervezés további szakaszában (stratégiai és operatív programozás), illetve az ITS készítése során lehet figyelembe venni.</p> <p>A vélemény alapján jelen dokumentumra vonatkozóan intézkedés nem szükséges.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Kerékpárút hálózat bővítése, P+R parkolók kialakítása indokolt. <p>3. <u>Energiahatékonyság és megújuló energiaforrások hasznosítása</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyre nagyobb az igény a lakossági és az önkormányzati intézmények energiafogyasztó-rendszereinek a korszerűsítésére, az energiatakarékos épületek kialakításának a kezdeményezésére. – Célszerű lehet külső kerületekben energia telepek létrehozása, az új építésű ingatlanok esetében közös energiaellátó központ alkalmazása, esetleg hőszigetelési koncepció kialakítása. <p>4. <u>Munkahelyteremtés lehetősége</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kereskedelmi és szolgáltató szektor fejlesztése – Egyéb – jellemzően nem ipari – tevékenységek előnyben részesítése – Barnamezős területek hasznosítása 	
<p>Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A Budapesti Városfejlesztési Koncepcióhoz képest a BTK legnagyobb különbsége, hogy amíg az előbbi 2030-ig hosszútávon vizsgálja a város fejlesztési irányait, a BTK 2020-ig vizsgálja, ezért a prioritások is mások, hangsúly eltolódások jönnek létre. A két koncepció a Főváros esetében sajátos viszonyban van a megyék dokumentációihoz képest, ezért a kettőnek szorosan összefüggő tartalommal kellett készülnie. A koncepciót részletesnek, magas színvonalúnak tartom. <p>Az átfogó célok üdvözlendőek: élıhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlıség. Ezeket a célkitűzéseket szorosan, régióban, Pest megyével együttműködve, összehangolva képzeli el Budapest, mely a BTK-ban is megjelenik közös fejlesztési térképekkel.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
	<p>Az esélyegyenlıséghez hozzá tartozik a nehéz helyzetű városrészek feltérképezése is. A városi krízisterületek helyszíneit feltárja a koncepció, kezelési módjukat még nem részletezi. Pesterzsébeten krízis területet nem említ. A XX. kerületnek több olyan összefüggő területe van, amelyek ilyen szempontból veszélyeztetett területek.</p>	<p>A javasolt téma a későbbi, programozási szakaszban kerül kifejtésre.</p>
	<p>Előkerül a koncepcióban a kompakt város megvalósítása, mely a kis távolságokra elérhető szolgáltatásokat, munkahelyeket preferálja, ami Budapest fenntarthatóságának a záloga. Pesterzsébeten a beépítési intenzitás növelése, a vegyes használat elérése csak egyes, a pesterzsébeti központhoz közel eső területen, illetve jelentősebb terek mellett valósítható meg, a helyi sajátosságok figyelembe-vételével.</p>	<p>Nem ellentétes a koncepcióval, kerületi településrendezési eszköz készítése során jelentkezik feladatként.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – A dokumentum 5 eltérő adottságú zónát határoz meg, amin belül az elővárosi és a duna-menti zónába tartozik a főváros XX. kerülete. Az elővárosi zóna a leginkább önmagában is vegyes zóna, amely ugyanakkor a legtöbb közlekedési, infrastrukturális problémával sújtott, illetve a zónán belül is nagyon eltérő adottságokkal, lehetőségekkel bírnak a valaha önálló, eltérő fejlettségű települések. A szabad, beépítetlen területek differenciált, egyéni megítélése, hasznosíthatósága, a lakótelepek komplex rehabilitációja közös érdekünk. 	<p>Egyetértve a véleménnyel programozási szakaszban és az ITS-ben részletesen kerül kifejtésre.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – A Duna menti zóna prioritása miatt is jó kidolgozott, és részletezett, Pesterzsébet kiváló adottságú partjának rendbetétele, megnyitása iránt elkötelezett. Jónak tartjuk kiemelt övezetként kezelni a Duna-partot, mint Budapest meghatározó adottságát. A Soroksári-Duna ágon a sport és rekreáció mellett a gyógyfürdő, ill. gyógy-turizmus fejlesztési irány is fontos, a fellelhető, kihasználatlan jódos-sós gyógyvízre alapozva. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – A külön részletezett célokkal (zajcsökkentés, környezet-védelem, látványvédelem, klímavédelem, hulladék-gazdálkodás) egyetértünk, kerületünk is a nehezen kezelhető problémák megoldásában érdekelt, a fejlesztési irányelvekkel egyetért. 	Intézkedést nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> – A közlekedés-fejlesztésről írt fejezetnél, bár a koncepció nem szólhat konkrét projektekről, a térképen leolvasható új közlekedési kapcsolatok megkönnyíthetik Pesterzsébet elérhetőségét, integrálását, ilyenek az új Duna-hidak, a körvasút, a gyorsvasút hálózat. Ezek mellett a meglévő hidak kapacitásnövelésére is (Gubacsi-híd) szükség lenne. A pesterzsébeti hajóállomás használhatósága kapcsán érdemes lenne átgondolni a települések közti sétahajózás felállításának, visszaállításának lehetőségét a soroksári Dunán. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p> <p>A Galvani és Csepel-Albertfalvai hidak megvalósulásával a jelenleg a Gubacsi és Kvassay kis-Duna hidak irányonként 3 forgalmi sávra bővülne.</p> <p>A Soroksári Duna ágban közlekedési célú kikötő jogszabályi tiltás (sebesség korlátozása) következtében nem reális, azonban a rekreáció és turisztikai célú hajózás (csónakázás, sétahajózás) lehetséges.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – Bevezető Budapest Területfejlesztési Koncepciója a dokumentum műfajánál fogva nagyvonalú fejlesztési elveket, átfogó célokat fogalmaz meg a térség jövőképeinek formálására, melyet széleskörű hatásvizsgálat előz meg. Csepel a Budapest Területfejlesztési Koncepciójába (BTFK) illeszkedő elvek mentén 2008-ban elkészült Integrált Városfejlesztési Stratégiájában ad számot hosszú- és középtávú fejlesztési irányelveiről, célkitűzéseiről. A kerület a fővárosi és agglomerációs kapcsolatrendszerben is jelentős, stratégiai fontosságú szereppel bír (Csepel IVS 2.2., 2.3. fejezete), melyet az azonos hatásvizsgálaton alapuló, összehangolt BTFK és a készülő Budapest Városfejlesztési Koncepció egyaránt érint. – Jelen véleményezés a következőkben kiemeli Budapest XXI. kerület Csepel szempontjából, a kerületfejlesztést érintő lényeges meghatározásokat és vizsgálja azok koherenciáját a kerület városfejlesztési elképzeléseivel, valamint kitér a koncepció általános elemzéseinek, értelmezésének vitatható elemeire. 	Intézkedést nem igényel.
Budapest Főváros XXI. kerület Csepel Önkormányzata	<ul style="list-style-type: none"> – Csepel térségi szerepkörének bemutatása Véleményünk kifejtése előtt szükségesnek tartjuk Csepel, Budapest XXI. kerületének különleges, Duna-szigeti fekvése révén a fővárosi viszonylatban kiemelt helyzetének ismertetését: A kerületet minden oldalról víz veszi körül, a Duna főága és mellékága a Ráckevei-Dunaág. A kerület adottságai révén elszigetelt helyzetben van, csupán a pesti oldallal van szárazföldi megközelítése a meglévő Duna-hidakon keresztül. Budapest kerületeinek és Csepel-sziget településeinek átmenő forgalma a szűkös keresztmetszetű Gubacsi-hídra, Kvassay-hídra és a rajtuk átvezetett utakra (haránt irányban az Ady Endre útra, és a Csepelt átszelő gerincútra) koncentrálódik. 	Intézkedést nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> – A közösségi közlekedés is hasonlóan leterhelt. A H7-es hév a helyi és átmenő forgalmat egyaránt bonyolítja, végállomásának kedvezőtlen helyzete és kiépítetlen környezete (P+R, központi funkciók, csatlakozó járatok hiánya) folytán azonban mégsem képes a jelentkező közlekedési igényeknek, eleget tenni. Éppen ezért, a Csepel-sziget településein és vonzáskörzetében történő intenzitás-növelő beruházások a kerület úthálózati elemeit és infrastruktúráját érintően Csepel helyzetét jelentősen befolyásolják, meghatározzák jövőbeli fejlesztéseit, térbeli alakulását. A kerület jövőjének kedvező változása a vele kapcsolatban lévő települések indirekt fejlődését 	Intézkedést nem igényel.

vonja mag után.

1. ábra Csepel meghatározó térségi kapcsolatai

Csepel Budapest XXI. Kerülete, a Csepel sziget csúcsa, szoros a kapcsolatban van a Csepel Szigeti térséggel.

Csepel városfejlesztési elképzelése Csepel Integrált Városfejlesztési Stratégiája alapján (IVS, 2008)

Csepel fejlesztési lehetőségeit a kerületi Integrált Városfejlesztési Stratégia összegzi. A kerület főbb, összvárosi hatótávolságú és az agglomerációs települések szempontjából is jelentős fejlesztései között városközponti, lakóterületi, a városi zöldhálózat minőségjavulását, bővülését érintő rekreációs, szabadidős fejlesztések szerepelnek, továbbá potenciális barnamezős fejlesztési lehetőségekkel bír.

Intézkedést nem igényel.

<p>– Kiemelt irányelvek, célkitűzések és azok véleményezése Csepel tekintetében (BTFK 2013) Csepel a BTFK-ban, az eddigi, jelenleg is érvényes zónás beosztással (átmeneti zóna) ellentétben a Duna menti és elővárosi zóna részét képezi. A területfejlesztési koncepció szerint (kivonat a <i>BTFK, 91.o.-ról</i>): „A koncepció a város két fő térségének átalakulását preferálja: - a Duna menti zónára és - az átmeneti zónára fókuszál.”(idézet) A koncepcióban felsorolt területfejlesztési alapelvek és prioritás megfogalmazásában Csepel az átalakulásban preferált térség részeként szerepel.</p>	<p>Jelen koncepció a főváros hatályos településrendezési és településfejlesztési eszközeiben alkalmazott zónarendszerre épül, erre vonatkozóan változás nem történt.</p>
<p>Csepelt érintő beavatkozások a BTFK-ban (kivonat a BTFK-ból) Észak- Csepel és Háros fejlesztése kapcsán kiemelten fontos, hogy a BTFK-ban leírt normatív városfejlesztési finanszírozás elve érvényesüljön.</p>	<p>Intézkedést jelen dokumentumban nem igényel.</p>
<p>A turizmus, mint gazdasági húzóágazat tekintetében a BTFK kiemeli a termálvíz gazdasági hasznosítási lehetőségeit, és az egészségturizmust. Csepel Duna-szigeti fekvésével budapesti viszonylatban is jelentős nagyságrendű vízparti kapcsolattal bír. Termálvíz-kincs potenciáljának hasznosításával, a városon belüli nagyarányú vízparti kapcsolatok hozzáférhetőségeinek javításával, Duna-parti szabadidős zónák és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások, vendéglátóhelyek kialakításával juthat érvényre.</p>	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>– A budapesti gazdasági térség határainak újradefiniálásával, funkcionális nagyvárosi térségként való újraértelmezésével új partnerségi hálózatok kiépítésével a kerület tovább erősíthetné elővárosi kapcsolatait. Ezek irányításában a sajátos helyzet és ennek kezelésére alkalmas differenciált eszközökkel dolgozó szakmai csoport létrehozása segíthet.</p>	<p>Egyetértünk, az észrevétel jelen dokumentumban intézkedést nem igényel.</p>
<p>– Csepel és a vele kapcsolatba kerülő agglomerációs települések közös tématerületekre koncentrált fejlesztési tervekkel és megállapodásokkal, együttesen fellépve erősíthetik egymás programjait. A kerület szempontjából és a BTFK-ban jelölve Budapest egésze szempontjából is kiemelten fontos ezen kapcsolatok észak-dél irányú, Duna menti szerveződése. Emellett fontos számunkra a haránt irányú kapcsolatfejlesztés, például új déli Duna híd, vagy M0 esetleges szerviz útja, a közigazgatási határ és M0 közötti terület feltárására</p>	<p>A koncepció fontos eleme a Körvasút menti körút részét képező új déli Duna híd (Csepel-Albertfalva Duna híd). Az egyes területek feltárását biztosító úthálózati elemek – pl. M0 szerviz út - nem képezi a területfejlesztési koncepció részét, hanem a településrendezés feladata lehet kerületi terveszközben.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Ugyanilyen módon kihat a kerületre Budapest és Pest megye munkamegosztásos működési elven összehangolt, koordinált fejlesztéspolitika megvalósulásának lehetősége. 	<p>Egyetértünk, az észrevétel jelen dokumentumban intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A versenyképesség növelése érdekében a koncepció szorgalmazza a nemzetközi szervezetek letelepedését, a nemzetközi K+F+I kapcsolatok erősítését, melyeknek az átmeneti zónában létrejövő új mellékközpontokban jelöl ki helyet. Szükségesnek tartjuk Csepel központjának is ilyen irányú fejlesztését is. 	<p>Csepel központ elsősorban vegyes lakó, kereskedelmi szolgáltató, és közszolgáltatási funkciókkal rendelkezik. A gazdaságfejlesztés Csepel esetében elsősorban a meglévő gazdasági (nagyreszt barnamezős) területekre koncentrál, de a szükséges műszaki infrastruktúra-fejlesztések követően Észak-Csepel területe a jelölt funkciók befogadására is alkalmas lehet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A dokumentum az eltérő jellegű, funkciójú és sűrűségű urbánus zónákban (Csepel és agglomerációja) a zóna jellegéhez igazodó integrált közlekedési rendszerek létrehozását kezdeményezi. A helyváltoztatási igények csökkentésére vegyes területhasználatú városi területeket javasol, mellyel egyetértünk. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A munka a csepeli Hév esetében is tapasztalható vasút elvágó hatásának oldását irányozza elő, melynek enyhítésére javaslatot tesz a város gyűrűs szerkezetének kiteljesítésére. A haránt irányú hálózat bővítésével a belső kerületek forgalma is enyhül. Csepel esetében ez az Albertfalva- Galvani hidpár megépülését kell eredményezze. E hidpárral szemben meghatározóbb a Budafoki – Galváni hidak megépítéséhez kapcsolódó un „Körvasút menti körút” megépítése. 	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel, a koncepció tartalmazza.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Előirányzott a logisztika minőségi fejlesztése Csepelen. A már meglévő Szabadkikötő mellett a városhatár közelében új kikötő létesítésére kínál lehetőséget. És a várost elkerülő vasúti gyűrű kiépítését irányozza elő. Ezen javaslat tovább vizsgálendő, különös tekintettel a Szabadkikötő 70 éves koncesszió keretében folyó fejlesztése ismeretében. 	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Elsősorban említi a kötőpályás közlekedési elemek mentén jelentős nagyságrendű fejlesztési területek kijelölését. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A még beépítetlen városi területeket a koncepció továbbra is szigorúan szabad területként jelöli meg és egy a várost körbefogó parkgyűrű meghosszabbítását tűzi ki célul. E tekintetben Észak-Csepelt potenciális parkterületként kezeli. A szigetszerűen elhelyezkedő városi parkok zöldfelületi rendszerébe történő bekapcsolásával. Észak Csepel vonatkozásában, csak park fejlesztést előirányozni pazarlás egy városias környezet közepén lévő mintegy 210 ha terület esetében. 	<p>Az európai nagyvárosok összehasonlításában Budapest zöldterületi ellátottsága meglehetősen kedvezőtlennek mondható, ezért indokolt az észak-csepeli városi park helybiztosítása. Távolatban ez egészíti ki a városi parkgyűrűt. A tervezett városi parktól délre levő területek fejlesztését is előirányozza a koncepció, de ezt meg kell, hogy előzze a megfelelő műszaki infrastruktúra kiépítése.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A koncepció a fejlesztés elsődleges területeiként – a zöldmezős beruházások teljes kizárásával- elsősorban az átmeneti és Duna-menti zónákban jelenleg alulhasznosított iparterületeket jelöl meg. Ezzel a fejlesztési tervekben rögzített fejlesztési lehetőségek magas kínálatának racionalizálását kívánja elérni. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A zöldmezős beruházásokat csak kivételes esetekben enged: – Észak-Csepelen található összefüggő zöldfelületet a város központjához való közelsége és különleges szerkezeti helyzete miatt csak összvárosi érdek szempontjából előnyös beruházás 	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

<p>esetén támogatja. Az elővárosi zónában új beépítést enged a mára kezelhetetlenné vált volt zártkertek területére). Csepel – Háros mintegy 270 ha területén az elmúlt 20 évben kialakult rendezetlen állapot szociális és társadalmi feszültségeket eredményez, melynek feloldásáról városfejlesztési, városrendezési eszközökkel is segíteni szükséges.</p>	
<p>A Duna kapcsolattal rendelkező barnamezők új „waterfront” fejlesztései egy a gazdaságilag is befolyásos, tágabban értelmezett, új rekreációs-közösségi szinterek lehetnek. Ehhez a sérült partszakaszok rehabilitálása, a talajszennyezett területek kármentesítése és a víz-város gyalogos kapcsolatainak megteremtése nélkülözhetetlen.</p>	<p>Egyetértünk, a koncepció tartalmazza, intézkedést nem igényel.</p>
<p>– Az új mellékközpont-rendszer kialakításánál új elemként megjelenik Albertfalva és Gubacsi dűlő központja. Ezzel szemben, mint írtuk korábban, javasolt Csepel központ fejlesztése a közösségi közlekedés fejlesztések (M5 és 3-as villamos) függvényében.</p>	<p>A tervezett mellékközpont pontos területi lehatárolása a TSZT feladata, a tervezett infrastruktúra fejlesztés függvényében kialakuló hídfőhelyzet a területet erre predesztinálja. Csepel-észak területe jelen koncepció szerint is fontos eleme a differenciált központrendszernek, de ezt meg kell, hogy előzze a megfelelő műszaki infrastruktúra kiépítése.</p>
<p>– A koncepció előnyben részesesíti azokat a differenciált munkahelyi területeket, amelyek a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálatot szolgáltatnak. <i>Megítélésünk szerint a volt Csepel Művek területe is ilyen!</i></p>	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>Budapest stratégiai céljai (BTFK 8. oldal)</p> <p>– Budapest sajátosságai alapján stratégiai céljai között szerepel a hatékony városszerkezet kialakítása (kompakt város), a kezdeményező, együttműködő terület-, város-, és térségfejlesztés. A két fogalom kiemelésének oka, a fejezetek tartalmi fontosságának kihangsúlyozása, bővítése.</p>	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>Kompakt város</p> <p>– A Kompakt város ideájának elérése a koncepció több szempontból tárgyalt része. Hangsúlyozásra kerül a barnamezős területek revitalizációja, a zöldterületek szabadon tartása, a közlekedési hálózati elemek ésszerű fejlesztése, ami a kerületi iparterületek (Weiss Manfréd, Papírgyár, Szabadkikötő), a főváros tartalékterületként emlegetett Észak-Csepel, és a közúti elemek (stb.) révén Csepel szerkezeti felépítését, élhetőségét alapvetően meghatározzák.</p> <p>– Ugyanakkor a kompakt város koncepciója nem értelmezhető Csepelre általában, vagy nem foglalkozik kellő mértékben a kevésbé intenzív lakóterületek, kertvárosias területek kezelésének lehetőségeivel.</p>	<p>A koncepció Csepel esetében is foglalkozik a nevesített területekkel, jelöli a területi tartalékokkal rendelkező, illetve a rendezetlen területeket, és megfogalmazza az azokkal kapcsolatos teendőket, feladatokat.</p>
<p>Ilyen, a kompakt város elvével megfojtott terület a csepeli Háros jelenleg külterületi mezőgazdasági övezete. Az illegálisan, rendezetlenül beépült, mintegy 2000 fő szociálisan hátrányos helyzetű lakosú Duna-parti terület rendezése egyben fővárosi érdek. A területtel kapcsolatban álló térségi jelentőségű vízbázis védelme elsődleges szempont, de belterületbe vonás nélkül a közművesítés, csatornázás továbbra is megoldatlan kockázati tényezőt jelent.</p>	<p>Csepel-Háros esetében a kompakt város elve a koncepció szerint azt jelenti, hogy ésszerű ütemezés és a szükséges, önkormányzati feladatot jelentő alapellátás biztosítása mellett kerülhet csak fejlesztésre.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A zöldmezős fejlesztés fogalmát és lehetőségét ilyen esetekben a dokumentum stratégiai céljaitól eltérően, egyéb szempontok számbavételével, megfontoltan kell alakítani. 	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>Kezdeményező együttműködő fejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> – A város- és térségfejlesztés megvalósításához a munka egy intézményrendszer kidolgozását vázolja. A fejlesztési feladatok ellátását egy stratégiai város- és területfejlesztő szervezet hivatott végezni, melynek forrásairól egy létrehozandó budapesti fejlesztési alap gondoskodna. A koncepció vázlatosan ábrázolja ezen bevételek eredetére vonatkozó elképzeléseket, azonban az intézmény szervezeti felépítéséről kevés az ismertetés. A szervezeti tagok köre általánosan megfogalmazott, de az írás nem részletezi sem a tagok szerepvállalásának súlyát, sem politikai vagy szakmai eredetét. – Hiányoljuk a kerületi önkormányzatok szerepének, részvételének megfogalmazását. 	<p>A koncepció egyértelműen állást foglal az intézményrendszer fejlesztésére vonatkozóan, javaslatot tesz a hiányzó városfejlesztési vonatkozású stratégiai és operatív struktúrák felállítására, ugyanakkor ennek pontos meghatározása az operatív programozás és az ezt követő szervezetfejlesztési projektek kidolgozása keretében történhet meg. A stratégiai szervezetben képviselői jogkörrel rendelkező tagok között a dokumentációban szerepelnek a kerületek, – azonban a szervezet pontos működésének kidolgozása, közte az egyes tagok döntéshozói és szakmai szerepe, hatásköre a későbbi intézményfejlesztési projekt keretében kerülnek pontosításra.</p>
<p>A koncepció általános értékelése</p> <p>A koncepcióban felvázolt iránymutatások a fenntartható fejlesztés alapelveinek eleget téve széles aspektusban alkotnak jövőképet. A koncepció kitekintés; koherens elképzelések bekapcsolása és példák híján - a területi vonatkozású jelölésektől eltekintve- nem emeli ki a csak Fővároshoz kapcsolható, a többi megyei tervtől eltérő jellegű elemeket, elméleti megfontolásokat.</p>	<p>Mind a helyzetértékelés, mind javaslati dokumentáció beazonosítja azokat a fejlesztési irányokat, mely Budapest számára kiemelten fontos és /vagy komparatív előnyököt jelent, így a koncepcionális területi irányok, fejlesztési zónák mellett megjelennek benne a sajátos ágazati fejlesztési elvek és irányok is (közlekedés, K+F, turizmus, stb.). Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▫ A koncepció legnagyobb hiányossága abban áll, hogy bár a Budapestre, mint a megyék tervrendszerébe illeszthető területi egységre készült, csak néhány oldalas, rövid tartalommal (3., 4. fejezet) tér ki Budapest funkcionális várostérség összehangolt feladatainak tárgyalására. Budapest területi koncepciójában nagyobb hangsúlyt kíván a nemcsak irányelvek mentén megfogalmazott, agglomerációval, régiókkal a létező és kialakítható együttműködései lehetőségek, partnerségi fejlesztések és az erre vonatkozó megalapozó tanulmányok megjelenítése. Szükséges lenne Budapest területi határain átnyúló, agglomeráció, Pest megyei és Országos Területfejlesztési koncepciók szintjén megfogalmazott közös érdekeltégi területek BTFK-ba történő beépítése. 	<p>A koncepció az irányelveket határozza meg, a partnerekkel történő egyeztetések alapján a stratégia és az operatív program kialakítása során történik meg az együttműködési platformok intézményesítésének kidolgozása, fókuszterületeinek részletesebb meghatározása. Pest megye különösen fontos partner a hatékony koordinációs mechanizmusok közös kialakításában. A BTFK kiemelt térségfejlesztési zónákat ugyan megemlíti (pl. Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtér gazdasági zónája), de az operatív tervezés feladata a tématerületenként valószínű eltérő – és alapvetően nyitott – partnerségi struktúrák és mechanizmusok kialakítása. Hangsúlyozni szeretnénk a helyi önkormányzatok szerepét az alulról jövő együttműködési struktúrák kialakításában, ezt a folyamatot a Főváros támogatni kívánja, de semmiképp nem javasolt a fenntarthatóság miatt a top-down megközelítés.</p> <p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▫ Az írásban általánosan kialakított területfejlesztési elképzeléssel találkozunk, de ez végső javaslataival nem jelöli meg a célkitűzéseknek megfelelő prioritásokat. Az érdemes beavatkozási pontok a szövegből nem, csak a mellékelt grafikákról olvashatók le. Azonban az ábrák a fejlesztési témakörök rangsorolása nélkül csak a beavatkozás viszonylagos helyét jelölik ki, abban sorrendiséget nem állítanak fel. 	<p>A koncepció irányelveket határoz meg. A javasolt általános eszközök, beavatkozások, valamint a mellékelt grafikákon megjelenő beavatkozási területek (fejlesztési projektek, akcióterületek) az operatív programozás alapján kerülnek pontosításra, prioritálásra.</p> <p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▫ A koncepcióban leírt irányok, célkitűzések térbeli leképezéséről a területfelhasználás 	<p>Ahol a javaslatok jellege lehetővé tette a térképi, koncepcionális szintű,</p>

<p>alapelveit lefektető koncepción (IV. fejezet), és néhány egzakt összvárosi jelentőségű helymegjelöléssel bíró példán túl legfőképp a munkaanyag szemléltető ábráinak térképes grafikáiból nyerünk konkrét, ha csak vázlatosan is, helyhez köthető elképzeléseket.</p>	<p>összfővárosi léptékben is stratégiai jelentőségű elképzelések bemutatását, az a dokumentációban szerepel. A rajzi munkarészek nem kizárólag illusztráció céljából készültek, hanem a tartalmak megjelenítését, közvetítését szolgálják – több esetben részletes kísérő szöveg nélkül. A területfelhasználás részletesebb leképezése a Településszerkezeti terv készítése keretében történik. Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>– A térképek azonban gyakran hiányosak, nem egyértelműek vagy épp ellentmondásos tájékoztatást adnak. (lásd: Hibajegyzék melléklete)</p> <p>▫ A tervdokumentumban ellentmondásként jelenik meg, hogy a XXI. kerületet hol az átmeneti, hol a Duna-menti zóna részeként emlegeti. Mivel a zónás beosztás területi lehatárolásai koncepcionális intézkedéseket és megvalósítási eszközrendszert vonnak maguk után, ezek pontos meghatározása, koherenciája a dokumentum egészére kiterjedően számottevő fontossággal bír.</p>	<p>Jelen koncepció a főváros hatályos településrendezési és településfejlesztési eszközeiben alkalmazott zónarendszerre épül. Csepel területe adottságai révén részben a Duna menti, részben az átmeneti tartozik, ennek megfelelően emlegeti a koncepció.</p>
<p>Összegzés A kerület észrevételei, összegző megjegyzések <i>A kerületet érintő átdolgozásra, javításra kért dokumentumrészeket és azok indoklását jelen véleményezés mellékletébe foglalt hibajegyzék tartalmazza.</i> A BTFK-ban általánosan megfogalmazott irányelvek egy fenntarthatóbb város lehetőségét vetítik előre, amelyek többnyire összhangban vannak Csepel elképzeléseivel.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A tervdokumentumban mindenképp rögzíteni kell az alapvető stratégiai céloktól való eltérés lehetőségét az összvárosi érdekű eseti kivételek felsorolásával; pl. csepeli Háros terület belterületbe vonása a zöldmezős beruházások tiltása ellenére. 	<p>A koncepció módosítása erre vonatkozóan nem indokolt, mivel nincs szó „tiltás”-ról, hanem preferenciákról. A csepeli Háros területe rendezendő területként szerepel, ésszerű ütemezés és a szükséges, önkormányzati feladatot jelentő alapellátás biztosítása mellett kerülhet sor fejlesztésre.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A munkában gondosabb megjelenítést igényel a partnerségi viszonyok ábrázolása (együttműködések a Ráckevei –Duna ág mentén is) és a zónás beosztás. Csepel iparterületeinek fejlődése nem függhet a zónás beosztás területi határaitól, a megújulás lehetőségét besorolástól függetlenül biztosítani kell. 	<p>Csepel iparterületeinek fejlesztése nem függ a zónarendszertől, aminek a vélemény szerinti értelmezése eltér a koncepcióban leírtaktól. A Munkahelyek fejlesztési térségei c. ábra tartalmazza a csepeli iparterületeket is.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Az együttműködő, kezdeményező város- és területfejlesztés megvalósításához a koncepció új fejlesztési társaság megalakítását javasolja (stratégiai város- és területfejlesztő szervezet). A tagok köre általánosan megfogalmazott, de az írás nem részletezi sem a tagok, kerületek szerepvállalásának súlyát, sem politikai vagy szakmai eredetét, ennek pótlása nélkülözhetetlen. 	<p>A stratégiai szervezetben képviseleti jogkörrel rendelkező tagok között a dokumentációban szerepelnek a kerületek, – azonban a szervezet pontos működésének kidolgozása, közte az egyes tagok döntéshozói és szakmai szerepe, hatásköre a későbbi intézményfejlesztési projekt keretében kerülnek pontosításra.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bővebb kifejtést érdemel a kertvárosias, és a belvárosi beépítettségétől eltérő, kevésbé intenzív lakóterületek kompakt kialakításának szempont- és eszközrendszere. 	<p>Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció részletesen tartalmazza, a területfejlesztési koncepció súlypontja - műfajából adódóan - a gazdaságfejlesztés, nem a településrendezés.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A koncepcióban két új mellékközpont jelenik meg a Gubacsi dűlőnél és Albertfalva környezetében. A kerület szerint mellékközpont elhelyezése nem itt, hanem a két hely által kijelölt felezőponton lenne ésszerű (Corvin út-Teller Ede út-Weiss Manfréd út 	<p>A tervezett mellékközpontok pontos területi lehatárolása a TSZT feladata, a tervezett infrastruktúra fejlesztés függvényében kialakuló hídfőhelyzet a területeket erre predesztinálja. Csepel-észak területe</p>

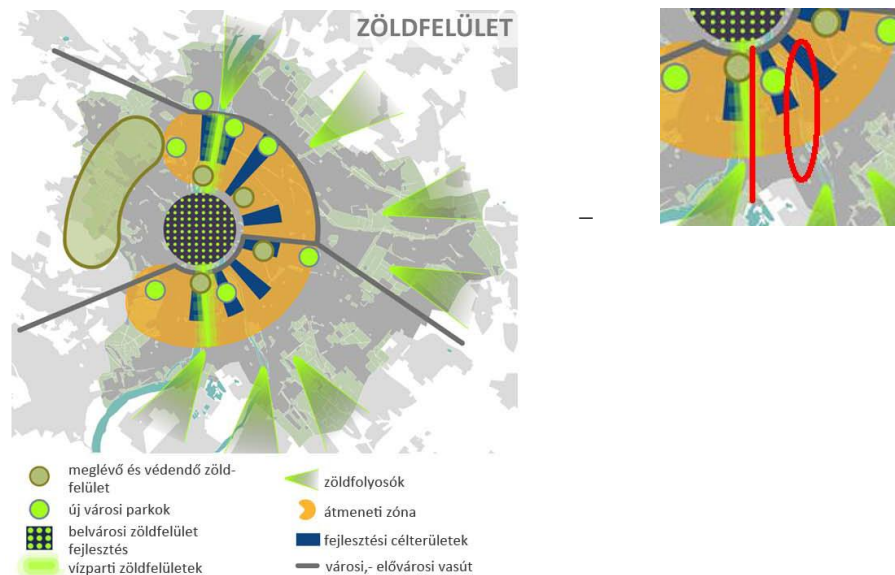
<p>találkozása), amely központképzés egyben Csepel északi részének fejlesztésével is összekapcsolódhat. Mellékközpontként a kerület ezt a helyet javasolja kijelölni.</p>	<p>jelen koncepció szerint is fontos eleme a differenciált központrendszernek, de ezt meg kell, hogy előzze a megfelelő műszaki infrastruktúra kiépítése.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Csepel városfejlesztési lehetőségei közlekedési kapcsolatainak adottságaitól függenek. A kerület szárazföldi elérhetőségét Budapest irányába pusztán két híd biztosítja (Kvassay és Gubacsi híd), miközben az agglomerációs térségekből jelentős átmenő forgalmat bonyolít. A kerületi fejlesztések origója az új közúti és közösségi közlekedési elemek létrehozása (Gubacsi-, Alberfalvai hídpar, Hév, vonalának meghosszabbítása, P+R parkoló, kikötő-fejlesztések) A Gubacsi és Alberfalvai híd megépítése elsődleges szempont. 	<p>Egyetértünk, az észrevétel intézkedést nem igényel, a koncepció tartalmazza.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A koncepció hiányolható része egy a magasházak építési lehetőségeit elemző fejezet. A munka így egy évek óta konfliktusok középpontjában álló kérdést hagy említés nélkül, kezeletlenül, amely a hosszú távú fejlesztési koncepció részét kell képezze. Csepel területi érintettsége az ügyben meghatározó. 	<p>A magasházak témakörét a TSZT-ben és az FRSZ-ben kell a Budapest 2030 koncepció alapján tárgyalni.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A koncepció irányelvi és célkitűzései jók és sokrétűek, de túlzottan általánosak. A tervdokumentumban folyamatos kettősség érzékelhető, ami az eltérő nézőpontból vizsgált átfogó irányelvekből és a Budapest Városfejlesztési Koncepció helyzetelemzéséből származó direkt megközelítésből adódik. A két lépték között van helye a Főváros területi specifikumait leíró koncepcionális javaslatnak. 	<p>Mind a koncepció helyzetértékelése, mind a javaslati dokumentáció beazonosítja azokat a fejlesztési irányokat, mely Budapest számára kiemelten fontos és /vagy komparatív előnyököt jelent (közlekedés, K+F, turizmus, stb.), és a tématerületek jellegének megfelelően - ahol erre lehetőség van - a területi leképezésre is koncepcionális javaslatot ad. Az érdekeltek magas száma és a tervezési tér komplexitása ugyanakkor a célok szintjén még nem lehet kellőképpen specifikus. Az általános koncepcionális irányelvek meghatározását követően stratégiai és operatív programozási fázis következik, melynek keretében a prioritások és intézkedések kidolgozása történik meg.</p>

Hibajegyzék:

– **A terület észrevételei alapján javítást kért ábrák, megállapítások:**

A jövőképről szóló fejezetben a térképes jelölésekből - így következésképp magából a koncepcióból- hiányzik a Csepelt érintő vízparti zöldfelületek és zöldfolyósok jelölése a Ráckevei-Soroksári-Duna ág mentén.

7. oldal ábráorában ábrázolni kérjük a Csepelt érintő vízparti zöldfelületek és zöldfolyósok kijelölését a Ráckevei-Soroksári-Duna ág mentén.

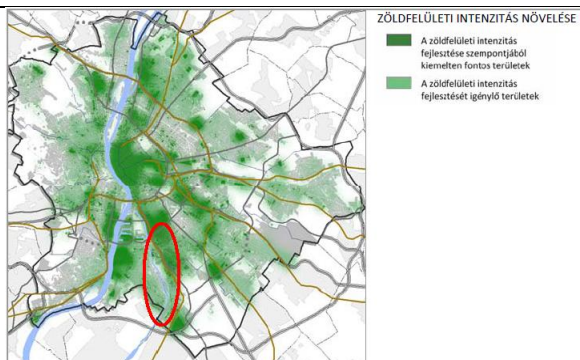

A Budapest jövőképe c. fejezetet illusztráló (7. oldal) képanyagban a tervezett és meglévő elemek keverednek. Nem helyénvaló a munkahelyi koncentráció jelölése a tervezett elemekkel egyenrangú felsorolásban.

A zöldfelületi rendszer jövőképe ábrája koncepcionális séma ábra. A kért ábrázolások a készülő TSZT feladatkörébe tartoznak.

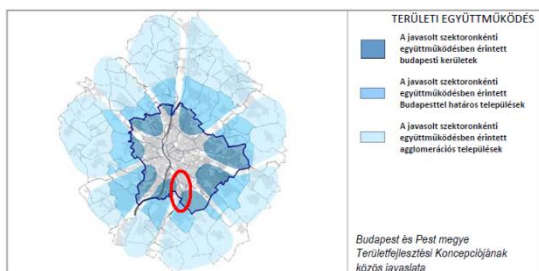
A sémaábra a belső zónában jelöli a munkahelyi koncentrációt, ami a foglalkoztatottak számát jelenti. Nem csak a mai helyzetet, hanem a jövőbeni állapotot is bemutatja, mivel nem cél ennek a megváltoztatása.

<p>MUNKAHELYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ● munkahelyi koncentráció ● új gazdasági területek fejlesztése ● munkahelyi területek fejlesztési térsége a barnamezők preferálásával ● gazdasági területek rehabilitációs fejlesztése — városi-, elővárosi vasút — fejlesztési tengely - Duna 	
<p>– A 60. oldal ábrájáról hiányzik a Ráckevei-Dunaág ökológiai kapcsolataira és vízfolyás-revitalizációjára vonatkozó jelölés.</p> <p>Ezen a helyen Budapest zöldhálózatának nélkülözhetetlen részeként jelenleg is összefüggő part menti zöldfelületek találhatóak, melyek a kerületi IVS-ben (6.5 fejezet) is megfogalmazott rekreációs- és sportfejlesztések lehetősége rejlik. Amint a BTFK-ban is szerel (49 oldal):</p> <p><i>„... a Duna menti zóna északi és déli térségében, valamint a szigeteken még potenciális természetközeli területek állnak e célból rendelkezésre. A zöldebb és élhetőbb Budapest lehetséges jövőjének záloga ezekben a területekben is rejlik.”</i></p> <p>A Ráckevei-Soroksári-Duna ág menti revitalizációs beavatkozások, mint Budapest egy máig természetes, közvetlen Duna kapcsolata mindenképp, minden ábrán a megyei terv részét kell képezze.</p>	<p>A kifogásolt ábra nem a zöldfelületi kapcsolatokról, a vízfolyások revitalizációjáról szól, hanem a zöldfelületi intenzitás növelésének szükségességéről. Mivel valóban természetközeli területek állnak itt rendelkezésre, nem a zöldfelület intenzitás javítása a szükséges, hanem a rekreációs fejlesztés. A 37. oldalon ennek megfelelően ábrázolásra került a Ráckevei-Dunaág.</p>

A 26. oldalon található kép alapján a terv nem javasolja a Ráckevei-Dunaág menti partnerkapcsolatokat. A jelölés térségi kibővítését kívánjuk.

Az ábra a koncepcionális műfajhoz tartozó részletezettségű, javítást nem igényel.

A tervben ellentmondásként jelenik meg, hogy a XXI. kerületet hol az átmeneti, hol a Duna-menti zóna részeként emlegeti. A munka hektikusan kezeli a zónák szerinti terüleetspecifikus eszközök felsorolását; az átmeneti zónában kitér a barnamezők hasznosítására, míg ezt a Duna menti zóna esetében már nem említi (69., 70. oldal). (A probléma a 85. oldal ábráján is felmerül.)

Jelen koncepció a főváros hatályos településrendezési és településfejlesztési eszközeiben alkalmazott zónarendszerre épül. Csepel területe adottságai révén részben a Duna menti, részben az átmeneti zónába tartozik, ennek megfelelően kezeli a koncepció.

<p style="text-align: center;">—</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">LAKÁSÁLLOMÁNY KORSZERŰSÍTÉSE</p> <p>JELMAGYARÁZAT:</p> <ul style="list-style-type: none"> Belső zóna értékmegőrzés, energiahatékonyság Átmeneti zóna barnamező megújítása, energiahatékonyság Elővárosi és hegyvidéki zóna energiahatékonyság Lakótelepek - panel-, lakóteleprehabilitáció Krízisterületek - komplex rehabilitáció </div> <div style="width: 45%; text-align: center;"> </div> </div>	<p>Az ábra és a szöveg pontosításra került az alábbiak szerint:</p> <p>JELMAGYARÁZAT:</p> <ul style="list-style-type: none"> Belső zóna értékmegőrzés, energiahatékonyság Átmeneti zóna barnamező megújítása, energiahatékonyság Elővárosi és hegyvidéki zóna energiahatékonyság Duna menti zóna határa Lakótelepek - panel-, lakóteleprehabilitáció Krízisterületek - komplex rehabilitáció <p>„A Duna menti zóna a lakásállomány szempontjából több eltérő karakterű területre oszlik, tulajdonságai a szomszédos zónákkal azonosak.”</p>
<p>A Csepel az átmeneti zónában környezetében. Csepel a Duna menti zónában környezetében. A terület szerint mellékközpont elhelyezése nem itt, hanem a két hely által kijelölt felezőponton lenne ésszerű (Corvin út-Teller Ede út-Weiss Manfréd út találkozási pontja), amely központképzés egyben Csepel északi részének fejlesztésével és összekapcsolódhat. Mellékközpontként a terület ezt a helyet javasolja kijelölni.</p>	<p>A tervezett mellékközpontok pontos területi lehatárolása a TSZT feladata, a tervezett infrastruktúra fejlesztés függvényében kialakuló hídfőhelyzet a területeket erre predesztinálja. Csepel-észak területe jelen koncepció szerint is fontos eleme a differenciált központrendszernek, de ezt meg kell, hogy előzze a megfelelő műszaki infrastruktúra kiépítése.</p>

<p>BUDAPEST ÉS VÁROSTÉRSÉGÉNEK KÖZPONTRENDSZERE</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemzetközi / országos jelentőségű úthálózat Intermodális csomópont Agglomerációs szektorok Mellékközpont / Térségi jelentőségű település Kiemelt jelentőségű helyi központ / település Helyi központ / település 		
<p>A dokumentumból hiányzik a kompakt város fogalmának meghatározása, és a fogalom értelmezése a város különböző jellegű, beépítésű területein. A sokszor hivatkozott fogalom a munka világos értelmezhetőségének záloga.</p>		<p>A kompakt város elve olyan szemléletet tükröz, amely szerint a város növekedését nem horizontális bővítés során kerül biztosításra, hanem a belső erőforrások hasznosításával. A vegyes és hatékony földhasználat biztosítja a szükséges települési funkciókat. Másik fontos szempont a hatékony infrastruktúra működtetése, ami a fenntarthatóság egyik fontos feltétele.</p>
<p>– Véleményem szerint a készülő területfejlesztési koncepció szorosan összefügg a közelmúltban elfogadott városfejlesztési koncepcióval, ezért ismételten kérem, hogy a végleges városfejlesztési koncepció 1 pld. papíralapú és 1 pld. CD/DVD dokumentációját szíveskedjenek megküldeni abból a célból, hogy az irodánkon áttanulmányozhassuk és elhelyezhessük.</p>		
<p>Budafok-Tétény Budapest XXII. ker. Önkormányzata</p> <p>A fővárosi honlapon található tárgyi dokumentáció áttanulmányozása alapján az alábbi véleményt adom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mint már a Településszerkezeti terv előzetes véleményezésekor jeleztem, fontosnak tartom koncepcionális szinten is foglalkozni az alábbi kerületünket érintő problémákkal: – A jelenlegi TSZT-be meghatározott területfelhasználás kerületünkben több helyen is eltér a valós területfelhasználástól. Több olyan terület is van, ahol a jelenlegi TSZT-ben meghatározott területfelhasználás a távolabbi jövőben sem valósítható meg. (Pl. véderdő övezetben közművek helyezkednek el, ahol a fa ültetése tiltott.) A megvalósíthatatlan területfelhasználások a tulajdonosoknak kárt okoznak, ezért közös érdekünk, hogy a területfejlesztési koncepcióban és az új TSZT-ben ezen területeken megfelelő területfelhasználás kerüljön kijelölésre. <p>Az anyag rendezetlen lakott területként jelöli az Óhegyi térség területét, mely kerületünkben a legjelentősebb alacsony intenzitású lakóterületi fejlesztési terület. Véleményem szerint a fővárosnak megalapozott koncepcionális megoldási javaslatot kellene nyújtani a családi házas lakóövezetek fejlesztésére. Jelenleg az anyagban szereplő azon megállapítás, hogy a cél a „beépítés terjeszkedésének a megállítása”, nem oldja meg a már spontán beépült területek megfelelő irányú fejlődését, és nem ad választ a családi házas lakóterületekre nyitott lakossági rétegek igényeinek kielégítésére.</p> <p>– Kérjük a 42. oldalon szereplő térkép „közösségi közlekedési infrastruktúra fejlesztést igénylő</p>		<p>Nem a koncepció kérdéskörét érintő észrevétel, a véleményező által is említett TSZT feladata.</p> <p>Nem célja a koncepciónak a „spontán” beépítések legalizálása, de az egykori zártkertek területeit a koncepció is a differenciált lakáskínálat biztosításához kertvárosias térségként figyelembe veszi. Ezeknek a területeknek az igénybevétele azonban csak ésszerűen ütemezetten lehetséges, megfelelő műszaki és intézményi infrastruktúra biztosítása mellett.</p> <p>A célterületek kijelölésének elsődleges szempontja a használaton</p>

<p>fejlesztési célterületek” jelölését kiterjeszteni a Gyár utca térségére, és összhangba hozni a 39. oldalon a kerületünk területén jelölt „vegyes területhasználatba illeszthető munkahelyek fejlesztési térsége” általi lehatárolással.</p>	<p>kívüli barnamezős területek újra hasznosítása volt. Ide a Gyár utca menti térség volumene nem illeszkedik.</p>
<p>– Az 53. oldalon szereplő térképen a „komplex rehabilitációt igénylő lakótelepek jellemző térsége” jelet kérjük a Leányka utcai lakótelep térségét is ábrázolni.</p>	<p>„A lakóterületi fejlesztési lehetőségek” című térképen a Leányka utcai lakótelep, mint „komplex lakótelepi rehabilitáció” szerepel. Az észrevétel a lakótelep méretéből és a térkép léptékéből adódhat. A térképet nagyobb léptékben szerepeltetjük a dokumentumban.</p> <p>Komplex lakótelepi rehabilitáció</p>
<p>– A 61. oldalon található térképen nincsenek a kerületünkben áthaladó M0, M6 autópályák, valamint a 30a, 40a vasútvonalak mentén jelölve, hogy azok környezete is zajvédelmi beavatkozást érintő területek. Kérjük a jelölést a fenti nyomvonalak mentén pótolni.</p> <p>– Ugyanezen térképen kérjük felülvizsgálni a „területhasználat optimalizálása, védelmi beavatkozások az üzemi területeknél” jelkulccsal jelölt lehatárolásokat.</p>	<p>A koncepció léptékénél fogva a jelentősebb zajkonfliktussal érintett területek kerültek ábrázolásra. Ennélfogva a rajz az M0, M6 és az említett vasútvonalak mellett azokat a területeket jelöli, ahol jelentősebb lakóúrság tapasztalható (lásd Budapest városfejlesztési koncepció helyzetelemzése).</p> <p>A „területhasználat optimalizálása, védelmi beavatkozások az üzemi területeknél” jelkulccsal jelölt lehatárolás azokat a térségeket ábrázolja, ahol előfordulnak üzemi területek lakóterületekkel szoros közelségben. A terv koncepcionális szintjéből adódóan nem indokolt a részletesebb konfliktusfeltárás és javaslattevés.</p>
<p>– A 64. oldali térképen kérjük „rekultiválható hulladéklerakó (rekultiváció folyamatban)” jelkulccsal jelölni a Tátra-Mátra utca környékén a korábbi hulladéklerakó területét.</p>	<p>Észrevételnek megfelelően jelölésre kerül.</p>
<p>– A 69. oldalon a zaj és légszennyezés csökkentéséhez szükségesnek tartom – a passzív akusztikai védelem támogatása mellett – az aktív zajvédelmi intézkedések támogatását, valamint a légszennyezés csökkentése érdekében a nagy forgalmú utak menti háromszintű növénytelepítést.</p>	<p>Az „aktív zajvédelem” témájával a 6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE alfejezetben „A kibocsátások (emisszió) csökkentése” témakör foglalkozik már. A védő zöldsávok szükségességét „A lakossági érintettség csökkentése” témakör tartalmazza.</p>
<p>– Kérjük a 70. oldalon, a belső zóna mentesítése érdekében kialakított, az elővárosi zónán áthaladó gyorsforgalmi utak mentén a levegő terhelés mérséklése érdekében véderdők és erdősávok tényleges kialakítását feltüntetni az elővárosi zónában szereplő beavatkozásoknál.</p>	<p>A védő zöldsávok telepítése nem zóna-specifikus, hanem általános feladat. Ezek szükségességét „A lakossági érintettség csökkentése” c. témakör taglaja.</p>

	<p>Álláspontunk szerint ezen telepítések végrehajtása a Főváros feladatkörébe tartoznak, tekintettel arra, hogy összvárosi érdekű infrastruktúráról van szó.</p>	
<p>Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzat Polgármesteri Hivatala</p>	<p>– Tájékoztatom, hogy a Főváros területét is érintően működik a Magyar zarándokút, mely léptékéből adódóan kapcsolatot teremt a Főváros, Pest megye és az ország többi része között. A kiépített zarándokút kiemelten fontos turisztikai, gazdasági vonzerőt teremt, melyet a Főváros is hasznosítani tudna, így javaslom, hogy a Magyar zarándokút jelentős potenciállal rendelkező fejlesztési lehetőségei is jelenjenek meg a területfejlesztési koncepcióban.</p> <p>– Alapvetően egyet értünk a Fővároson belüli tervezett központrendszer differenciált kialakításával, viszont a külső kerületekből hiányoljuk a mellékközpontok létesítését. Véleményünk szerint az elővárosi zónában jelölt kiemelt jelentőségű helyi központokban kellene biztosítani a jelentős átszállási pontokat, melyek mellett nagyobb férőhelyű P+R parkolók is megvalósíthatók. A belvárosba irányuló átmenő forgalom csökkentése másképpen nem oldható meg, csak ha a külső kerületekben (lehetőleg a városhatár közelében) magas színvonalú tömegközlekedési kapcsolatok állnak rendelkezésre az agglomerációból érkezők számára.</p> <p>– A koncepció ezeket az átszállási pontokat az átmeneti zónákban javasolja, viszont így a külső kerületek változatlanul hatalmas átmenő forgalmat kénytelenek elviselni. Az elővárosi zónában létrehozandó intermodális csomópontoknak további előnye lenne, hogy az átmenő forgalom csökkentésével tehermentesíteni lehetne a belvárosba vezető sugárutakat, az átmeneti zónákban javasolt mellékközpontokat, valamint a belvárosi főközpontot is. A belsőbb városrészekben található távolsági autóbussz végállomások, járatok egy részének kitelepítésével javulhatna a külső kerületek helyzete a tömegközlekedés területén is, továbbá a közlekedési csomópontok melletti területfejlesztésekkel új munkahelyek teremthetők, ezáltal az ingázók száma is kevesebb lenne.</p>	<p>A Magyar zarándokút a várostérség önkormányzatai számára az együttműködés egyik lehetséges eszköze, Budapest esetében területfejlesztési potenciálja nem jelentős. Projektként az ITS során szerepeltethető.</p> <p>Egyetértünk, ennek megfelelően a koncepció Soroksár állomás térségét jelentős átszállási csomópontként is jelöli. (Lsd. 7.3. alfejezet Városi Intermodális központok és fontosabb átszálló csomópontok ábra.)</p> <p>A távolsági autóbussz végállomásokot – az elővárosi zóna számára remélt előnyök ellenére – nem célszerű az átmeneti zónán túl telepíteni, ugyanis a városon kívülről érkezők számára – akik az utazáshoz a legkönnyebben személygépjárműt választók körébe tartoznak - itt biztosított először a városon belüli kapacitív harántirányú közösségi közlekedés, jelentős központi funkciók közvetlen elérése, és a városközpont területe is rövid utazással elérhető a metró kapcsolat révén.</p>
	<p>Fontosnak és egyben támogatandónak ítéljük a koncepció azon célkitűzését, hogy elsődlegesen a barna mezős területek fejlesztését kell elősegíteni. Ugyanakkor szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet az egymástól eltérő fejlesztési igények sajátosságaira, ugyanis vannak olyan beruházások, ahol kimondottan jelentős zöldfelületi igények párosulnak a fejlesztésekhez pl.: természetkutatással, ismeretterjesztéssel, oktatással összefüggő létesítmények.</p>	<p>A barnamezős fejlesztés és a jelentős zöldfelület igények nem zárják ki egymást, ilyen típusú fejlesztések egy időben és helyen is megvalósulhatnak.</p>
	<p>Soroksár kerületfejlesztési koncepciójában turizmusfejlesztéshez is kapcsolódóan szerepelnek hasonló célkitűzések, mint pl.: MICE típusú konferenciaszállodák létesítése, természetkutató-oktató központok, melyek barna mezős területeken nem valósíthatók meg. Fentiekén kívül a logisztikai funkció szintén olyan területi adottságokat igényel, melyek a belső kerületek barna mezős területein nem állnak rendelkezésre. (Az anyagban is szerepel, hogy ilyen típusú fejlesztésekhez az M0 környéki mentén legkedvezőbbek a feltételek.) Mindezek alapján szeretnénk érzékeltetni, hogy a zöld mezős beruházásokra bizonyos esetekben szükség lehet, ezért új beépítésre szánt területek kijelölését véleményünk szerint külön-külön esetenként vizsgálni kell. Javasoljuk, hogy az anyagban a logisztikai funkció mellett, az említett zöldmezős beruházások is teret kaphassanak a külső kerületekben.</p>	<p>A fenntartható várostervezés kritériumai a barnamezős területek újrahaznosítását követelik meg. Csak rendkívül indokolt esetben élvezhet előnyt a barnamezős fejlesztéssel szemben egy zöldmezős beruházás. Turisztikai fejlesztések elsősorban nem barnamezős területeken valósulnak meg, ugyanakkor nem igénylik jelentős új zöldmezős fejlesztési területek kialakítását sem.</p>
	<p>– A közlekedésfejlesztéssel foglalkozó fejezetekből hiányoljuk a közösségi közlekedés gyűrűs</p>	<p>Az elővárosi zóna területén az alacsony beépítési intenzitásból</p>

irányú elemeinek fejlesztését, az anyagban szinte kizárólag a sugárirányú elemek szerepelnek. Érdemes lenne elgondolkodni azon, hogy pl.: a meglévő Nagy Burma vasútvonalat fel lehetne használni a szomszédos külső kerületek között létesítendő új kötőtpályás tömegközlekedési kapcsolatok kialakítására. Szükségesnek tartanánk felmérni a valós közösségi közlekedési igényeket és ennek megfelelően újragondolni az egyes járatok nyomvonalait, átszállási kapcsolatait. A 74. oldal ábráiról hiányoljuk a gyorsvasutak, így köztük az észak-déli gyorsvasút nyomvonalának feltüntetését. A 74. oldalon található ábrán a tervezett soroksári észak-déli gyorsvasút nem látható, ezért a jelölések javítását kérjük. A 75. oldal ábráján a kerületünket érintően a jelenlegi két kötőtpályás nyomvonal (HÉV, MÁV) helyett csak egy szerepel – ezzel egyetértünk – viszont a jelölt nagyvasúti hálózat helyett inkább gyorsvasút kialakítását javasoljuk. Kérjük a koncepció továbbtervezésénél észrevételeink figyelembevételét.

(utazási igényből) következően a körirányú kapcsolatok biztosítása nem kötőtpályás eszközökkel hanem – továbbra is – autóbussz közlekedéssel célszerű. Nem a kapacitás nagysága, hanem az utazás gyorsasága a meghatározó tényező. Ennek megfelelően az új körirányú útvonalak (Körvasút menti körút, Külső keleti körút) megvalósítása rejti magában a közösségi közlekedési hálózat kiterjesztését is.

2013 évben kezdődik meg az aktuális forgalomszámlálásokra alapuló forgalmi modell létrehozása, mely hatékonyan szolgálhatja a viszonylatszervezésre irányuló későbbi operatív intézkedéseket. A Ráckevei és a Csepeli HÉV továbbfejlesztésére vonatkozóan megvalósíthatósági hatástanulmány készítése van folyamatban, ennek eredménye azonban még nem ismert. Az Észak-déli gyorsvasút fejlesztésére csak 2020 után kerülhet sor.

3. Agglomerációs települések		
Budaörs Város Polgármestere	<p>Az elmúlt időben a Főváros több településfejlesztési, és –szerkezeti tervezetéséről kaptunk értesítést, a véleményeztetések során minden alkalommal részletesen ismertettük elhatározásainkat. Örömmel értesültünk arról, hogy az elindult településfejlesztési, és –szerkezeti tervezéseket megelőzve, Pest Megye területfejlesztési koncepciójával párhuzamosan, annak elhatározásaival összhangban készül a főváros területfejlesztési koncepciója. Pest Megye Területfejlesztési Koncepciójának helyzetfeltáró és javaslati munkarészeit nemrég véleményeztük, ezért az arra adott véleményeink mentén fogalmazzuk meg a BTFK jelen egyeztetési anyagával kapcsolatos észrevételeinket.</p>	Választ nem igényel.
	<p>– 1.) Ez év elején hatályba lépett az új önkormányzati törvény, amely alapjaiban változtatta meg a kialakult, több évtizede működő önkormányzatiságot a területfejlesztést érintően a kistérségek statisztikai kistérségekké alakításával. Az eddig törvényileg szabályozott területi együttműködések felbomlása térségünkben már megkezdődött, a Budaörsi kistérség 10 településéből Budaörsszel közös együttműködést – egyes területeken – előreláthatólag csak 4 településsel sikerül megvalósítani. A megkezdődött kistérségi átalakulások kapcsán arra kívánjuk felhívni a figyelmet, hogy fel kell készülni arra, hogy a kistérségi rendszerre épülő helyzetfeltárást és javaslatot előreláthatólag a 2014-2020 időszakban a térségi szerveződések kapcsán esetleg felül kell vizsgálni. A Megye és a Főváros (külső kerületek) szerepét a térségi szervezések koordinálásában meg kell erősíteni, a forrásokból lehetőség szerint egy a koordinációt elősegítő szervezet létrehozásával.</p>	<p>Egyetértve a véleménnyel, ugyanakkor hangsúlyozni kell a helyi önkormányzatok szerepét az alulról jövő együttműködési struktúrák kialakításában. (Ennek egyik intézményesített formája lehet a CLLD végrehajtási eszköz alkalmazása, mely egyben a helyi szintű, partnerségi alapon kialakított térségfejlesztési stratégiák megvalósításához is finanszírozási keretet biztosít). Ezt a folyamatot a Főváros támogatni kívánja, de a fenntartható, érdemi működés miatt szakmailag nem releváns a top-down megközelítés. A kistérségi együttműködések, az agglomeráció településeinek külső kerületekkel történő együttműködése nem csak a Főváros, de Pest megye együttes támogatásával lehet sikeres. Az együttműködések rendszerének, intézményesítési módjának és ehhez kapcsolódó finanszírozási szükségletek meghatározása az operatív programozás és az intézményfejlesztési projektek keretében történi meg a tervezés következő szakaszaiban. Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
	<p>– 2.) A 2014-2020 időszakban a gazdaságélénkítésre lesz a legnagyobb forrás megnyitva, ezért tartjuk fontosnak a nyugati városkapu összehangolt fejlesztésének biztosítását. Az anyagot áttanulmányozva a városkapuk fejlesztési pólusairól semmilyen információt sem találtunk a javaslati munkarészekben, ezért javasoljuk a koncepció átgondolását, és a városkapu fejlesztési pontok (M1-M7 bevezető szakasz menti) nyugati városkapu térség szerepeltetését a területfejlesztési dokumentumban.</p> <p>Budaörs és térsége a megyében kiemelkedően jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik, és ehhez is kapcsolódóan az elmúlt években jelentős gazdaságfejlesztés is történt. Ennek tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy a remek infrastruktúrára épült gazdaságnak is szükséges van további infrastruktúrahálózat fejlesztésre, mert a gazdaság élénkülésével az azt kiszolgáló elemekre hatványozott terhek adódnak.</p> <p>A Főváros nyugati városkapu fejlesztései során kérjük a térségi kapcsolatokra is tekintettel lenni a közúti, kötöttpályás, tömegközlekedési és a Budaörsi repülőtér fejlesztési irányainak meghatározásakor. A városkapu térséghez kapcsolódva szükségesnek tartjuk az egyéni közlekedés és a közösségi közlekedés közötti átszállási kapcsolatok</p>	<p>Budapest területfejlesztési tervének és Pest megye Területfejlesztési tervének készítése során több esetben egyeztetésre került sor.</p> <p>A kapuvárosok fejlett gazdasági régiók határán helyezkednek el, képesek arra, hogy a fejlett régióból érkező innováció-, információ-, tőke-, termék- és termelési kapcsolat-áramlásokat befogadják, feldolgozzák, s saját régiójuknak továbbítsák. Ez a szerep több Budapest agglomerációs településben is</p>

<p>összehangolt fejlesztését, ezért azokat javasoljuk a főváros határán túl a közlekedési folyosók vonalán nem csak az agglomeráció, hanem Pest megye vonatkozásában is vizsgálni.</p>	<p>kialakulóban, illetve jelen van, mely a koncepció keretei között bemutatásra is kerül.</p>
<p>– 3.) Kiemeljük a térség kötöttpályás fejlesztéseinek fontosságát, az anyagban jelentősebb hangsúlyt kell fektetni az elővárosi vasútfejlesztéseknek és azok hatékonyságát növelő körvasúti fejlesztéseknek, valamint a 4-es metró Virágpiaci, és annak folytatásaként Budaörs és Törökbálint Tó-park vonalszakasz fejlesztésre.</p>	<p>A közösségi közlekedés – mely alapvetően a kötöttpályás hálózatok fejlesztését jelenti – városon belüli szegmense, a jelentőségénél fogva egy önálló alfejezetet alkot. A vasúti közlekedéshez kapcsolódó fejlesztések pedig három fejezetben is megjelennek.</p> <p>Az átadás előtt álló metróvonal Virágpiacig történő meghosszabbítása elengedhetetlen az agglomerációs kapcsolatoknak a mainál jobb biztosításának szempontjából. Budapest számos, jelentős lakónépességgel rendelkező városrésze nem fog a jövőben sem rendelkezni városi gyorsvasúti kapcsolattal.</p> <p>Egy Virágpiac-Törökbálint Tópark között szakasz 8,5 km hosszúságú lenne (mely megegyezik a 2014-ben átadásra kerülő szakasz hosszával) és alacsony intenzitással beépített területeken létesülne, egy lényegében párhuzamos vasútvonal mellett, melynek fejlesztése amúgy is tervezett. Ennek ismeretében a metró Törökbálintig történő továbbvezetése megkérdőjelezhető, de legalábbis egyelőre nem kellően megalapozott elképzelés.</p>
<p>– 4.) Az elkövetkezendő időszak gazdasági fejlesztése során – a jelenlegi gazdasági helyzetben – városunk is a turizmus fejlesztésében lát erősebb potenciált, ezért a térség adottságait kihasználva szeretnénk az üzleti és a konferencia turizmus fejlesztésére koncentrálni, az ehhez szükséges infrastruktúra létesítményeinek megvalósítását támogatni. A térség gazdasági fejlettsége, szolgáltatásinak sokszínűsége mellett jelentős hátrány a felső-oktatás hiánya, ezért megtelepedésének elősegítésében szívesen vállalnánk szerepet, hisz a települt szolgáltatásokat K+F és egyéb oktatási központok hatékonyan kiegészíthetnek.</p>	<p>A térségi szintű koordinált gazdaságfejlesztés és befektetésösztönző tevékenység mellett a térségi turisztikai kínálat és szolgáltatások rendszerbe szervezése és hatékony kijárlása is megjelenik a koncepció együttműködési célja alatt (3. fejezet). A Budapest márka fejlesztése és a Fővárosi Önkormányzat tervezett gazdaság- és kifejezetten K+F+I élénkítő intézkedései a várostérség prosperitását is segítik (Főváros közvetítő – híd – szerepe). Budaörs közvetlen és erősödő kapcsolata a Fővárossal egyre kevésbé jelent akadályt abban, hogy sikeresen bekapcsolódjon mind a mice turizmus, mind a K+F+I (többek között a start-up ökoszisztémák) rendszerébe. A felsőoktatási infrastruktúra fejlesztése középtávon elsősorban magánkegyetek keretében tűnik reálisnak.</p> <p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>– 5.) A fővárosi hegyvidéki zóna turizmus fejlesztését örömmel olvastuk, ahhoz kapcsolódva városunkban is szeretnénk fejlesztéseket indukálni, támogatni (a KFKI és a Kőhegy összekötése, a volt vitorlázó repülőtér fejlesztése Farkas-hegyen, a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága által készítendő Budai-hegyek erdőtervezési körzeti erdőterv készítése során a fejlesztési elhatározások érvényesítése).</p>	<p>A javasolt, gyűjtőút szintű kapcsolatok lokális jelentőségű közlekedési elemek, ezért nem jelennek meg a területfejlesztési koncepcióban.</p>
<p>– 6.) A sajátos térszerkezetből adódóan a Főváros nyugati kapuja és Budaörs város térsége a városüzemeltetés területén is több szállal kapcsolódik egymáshoz, ezért szükségesnek tartjuk már fejlesztési szinten a minél szorosabb kapcsolat kialakításának lehetőségét meghatározni a közmű szolgáltatások (vezetékes ivóvíz ellátás, szennyvíz-csatornázás/tisztítás), a felszínvíz kezelés (Hosszúréti-patak vízgyűjtő területe problémáinak komplex kezelése), a hulladékgyűjtés, valamint a tömegközlekedés területén.</p>	<p>A szennyvízcsatornázási tervek már számolnak a Budaörsi vizek Hosszú-réti patak menti bevezetésével, és a Csepel-szigeti Központi Telepen történő megtisztításukkal. A fővárosi vízellátásban is jelentős tartalékok vannak, köszönhetően annak, hogy a vízfogyasztás az elmúlt 20 évben a felére esett vissza. A patak rendezése, revitalizációja a fővárosi szakaszon a szűk keresztmetszeti szélességek miatt csak korlátozottan lehetséges. A vízgyűjtőterület egységes rendezése szükségessé teszi Budaörs várossal való</p>

		<p>szorosabb együttműködést, ennek érdekében már történtek előrelépések. Budaörs és Budapest között jelenleg is hatékonyan működő tömegközlekedési (autóbusz) szolgáltatási rendszer áll üzemben, mely a főváros gyorsvasúti hálózatának fejlesztésével párhuzamosan változik majd.</p> <p>A tömegközlekedés szerepét erősíti a jövőben a P+R parkoló hálózat tervezett fejlesztése.</p> <p>Szintén a két település közötti tömegközlekedési lehetőségek fejlesztését szolgálja a városi-elővárosi vasúti közlekedés tervezett bevezetése.</p>
<p>Dunakeszi Város Önkormányzata</p>	<p>– Dunakeszi Város Önkormányzata nevében a településfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009.(X.6.) Korm.rendelet 18.§ (5) bekezdése alapján tájékoztatom, hogy a Budapest Területfejlesztési Koncepcióban foglalt célokkal Önkormányzatunk egyetért, kérjük azonban a káposztásmegyeri intermodális központ és annak agglomerációs megközelítési lehetőségeinek szerepeltetését a tervekben a 7.3-as pontban, mivel arra helyi építési szabályzat készítése van folyamatban. Az eljárás további menetében Dunakeszi Város Önkormányzata részt kíván venni, az elfogadott koncepció digitális adathordozón is megfelel.</p>	<p>A 7.3 alfejezet Városi intermodális csomópontok és fontosabb átszálló csomópontok ábra kiegészült az M3 metróvonal Káposztásmegyerig történő meghosszabbításával.</p> <p>A metró végállomás (az intermodális jellemzői ellenére), és az ott tervezett beépítés együttese nem tartozik a főváros öt – az átmeneti zóna területén – kijelölt intermodális központja közé, fontos átszálló csomópontként került feltüntetésre.</p>
<p>Ecser Nagyközségi Önkormányzat Polgármestere</p>	<p>A 2013. május 17-én kelt megkeresésében kérte Budapest Területfejlesztési Koncepció Egyeztetési anyagának illetve területi hatásvizsgálatának véleményezését. Mellékelten megküldöm Ecser Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2013.06.19-én megtartott üléséről készített jegyzőkönyvi kivonatot. Tájékoztatom továbbá, hogy Ecser Nagyközségi Önkormányzat az egyeztetési anyag és a hatásvizsgálatban foglaltakat tudomásul vette, egyben kéri, hogy a további eljárás során vegyék figyelembe a község jelenleg érvényben lévő település-rendezési eszközeit.</p> <p>– Jegyzőkönyvi kivonat, Készült Ecser Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2013. június 19-én megtartott soros üléséről: A képviselő-testület 7 igen szavazattal – ellenszavazat és tartózkodás nélkül – az alábbi határozatot hozta:</p> <p>– 147/2013.(VI.19.) sz. határozat</p> <p>Ecser Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete tudomásul vette a Budapest Területfejlesztési Koncepció Egyeztetési anyagát és a területi hatásvizsgálatát. Ecser Önkormányzata a további eljárásban részt kíván venni.</p>	<p>Intézkedést a dokumentum tartalmára vonatkozóan nem igényel.</p>
<p>Fót Város Önkormányzatának Főépítész</p>	<p>A főváros Főpolgármesteri Hivatala Városépítési Főosztálya szakmai irányításával készült, 2013. május–sal datált és Fót Város Önkormányzatához eljuttatott anyaggal kapcsolatosan Fót Város főépítészeként az alábbi szakmai véleményt adom:</p> <p>– A fejlesztés elveinek és átfogó céljainak elírása az „Élhetőség”-et, a „Fenntarthatóság”-ot és az „Esélyegyenlőség”-et jelöli meg alapelveként. Fót városát ezek az alapelvek – általános szakmai indokoltságukon túl – a „Fenntarthatóság” körén belül az erőforrások optimálisabb használata, valamint az „Esélyegyenlőség” témakörében a város és környezete használatának biztosítása vonatkozásában érinti.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

<p>– Megítélésem szerint a megfogalmazott alapelvek érvényre juttatása a főváros és közvetlen környezetének az eddigi gyakorlatot minőségileg is meghaladó együttműködését teszik szükségessé. Bár ezzel a kérdéssel a „Javaslat” további részei is foglalkoznak, – és azokra ott kívánok reagálni, – itt a következőket kívánom megjegyezni: Ha a főváros és közvetlen környezetéről van szó, illetve Budapest és térségéről beszélünk, akkor ezeket a fogalmakat mindenképpen a kétoldalú kölcsönhatás és együttműködés keretei között kell értelmezni. Ez más szóval azt is jelentheti, hogy ezt a kérdést nem csupán a főváros felől annak környezete felé, hanem fordítva is, a környezet felől a főváros irányába is vizsgálni kell.</p> <p>– Ha nagyon sarkosan szeretnék fogalmazni, akkor akár magának a Budapest körüli, – de Budapestet, csak mint „belső” környezetét figyelembe vevő – agglomerációs térség területfejlesztési koncepciója javaslatát is tárgyalni lehetne. A kérdés szakmailag azért is érdekes, mivel egy ilyen jellegű vizsgálat magát az agglomerációt egy „belső” és egy „külső” környezettel való kölcsön-hatásában, – mint egy híd szerepben – értékelhetné. Számos megnyilvánulása van a térség kárára ennek az „egyirányú utca gondolkodásnak” a különféle koncepciókban, javaslatokban. Ehhez a gondolathoz a fővárosi fejlesztések barnamezők felé terelése kérdésénél még visszatérek.</p>	<p>Egyetértünk a véleménnyel. Budapest területfejlesztési tervének és Pest megye Területfejlesztési tervének készítése során számos egyeztetésre került sor. A két koncepció összhangban van, amit a Pest megyei vélemény is alátámaszt. A két koncepció közös, azonos tartalmú szövegrészeivel és ábraanyaggal rendelkezik.</p>
<p>– A végleges koncepcióban az erőforrások hivatkozott optimálisabb használatának olyan konkrét tartalmakat kell adni, mint amit pl. a főváros zöldség- és gyümölcscellátása biztosításán belül az erre alkalmas térségi termelőkapacitások számbavétele és olyan piaci szabályozás alkalmazása, amely segíti a városkörnyezet ilyen tartalmú szerepének fejlesztését. Feltehető, hogy</p> <p>amikor a javaslat az un. önfenntartó városgazdálkodási rendszer létrehozásáról, illetve azon belül a városhatárt átlépő térségi (agglomerációs) szerveződésről ír, ilyen léptékű és jellegű elemek megvalósítására is gondol. A főváros határában felépítendő hűtőház-gyűrűvel akár egy zöldség-gyümölcstermelő, tároló, feldolgozó és értékesítő klaszter is életképes lehet. (Ha csak az így lecsökkenő termék- és áruszállítási távolságokat vesszük figyelembe, egy lényeges lépést tehetünk a minduntalan hivatkozott, – de csak a legritkább esetben konkrét lépésekhez kötött – zöld gazdaság megalapozásához.)</p>	<p>A főváros határában lévő hűtőház gyűrű zömében Pest megye északi, Börzsöny melletti területeit érinti, ahol egészen Kelet-Nógrádig elhúzódóan találkozhatunk bogyós gyümölcstermesztéssel és az arra épült infrastruktúrával (pl. Nézsa, Berkenye, Szob, Rétság), aminek kimutathatóan múlt század elejei gyökerei vannak. A várost ellátó primer gazdaság fejlesztéséhez szükség van a megfelelő közigazgatási/tervezési szintek tervezési szintű hatékony együttműködésére (Pest- és Nógrád megye), valamint arra, hogy operatív szinten megjelenjenek a területfejlesztés „új” eszközeiben CLLD/IT1 a konkrét ilyen jellegű elképzelések. A Budapest stratégiai programjának tehát legfőképpen, mint fejlesztési irányt kell kijelölnie, hogy vonzáskörzetében fekvő települések több arcúak és eltérő fejlesztési megközelítést igényelnek (centrum-periféria relációk fejlesztési irányainak kijelölése).</p> <p>Budapest várostérségében vannak olyan rurális területek ahol vidékfejlesztés módszerével történő beavatkozás a szükséges, mindvégig ügyelve arra, hogy a gyorsan fejlődő gazdasági pólusok is fejlesztési támogatásokban részesüljenek (Törökbálint, Budaörs).</p> <p>Fentiek alapján megállapítható, hogy a vélemény olyan konkrét szakági felvetést tartalmaz, amit célszerűbb a fővárosi stratégiai programban és operatív programban szerepeltetni.</p>

<p>– A tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság kérdését tárgyalva mutatja be a koncepció-javaslat „Budapest és Pest Megye Területfejlesztési Koncepciójának közös javaslata”-ként az egyes térségek és övezetek topológiai rendszerét. (19. oldal)</p> <p>Némi magyarázatra szorul a közreadott térkép. Dunakeszi–Fót–Kistarcsa–Pécel településeket magába foglaló É-K-i térséget „vállalkozási térség”-nek jelölik, ahol Dunakeszi és Fót „kaputérség”-ként szerepel. E térség középtengelyére szimmetrikusan szerveződik – Veresegyház és Gödöllő magába foglalva egy „gazdasági pólustérségnek” nevezett övezet. Ez utóbbira ezen kívül még a „high-tech versenyképességi innovációs pólus” megjelölés is vonatkozik. A fejezetszöveg semmilyen magyarázatot nem ad ezekre a kategóriákra. (A 115. oldalon kezdődő „VIII. Fogalomtár” is adós marad e kifejezések bármilyen magyarázatával.) A „pólustérség” fogalma önmaga keveredik a „pólus” fogalmával: a Veresegyház és Gödöllő érintő térkép-folt a jelmagyarázatnál pólustérség, a térképi „beszúrásnál” viszont csak pólus szerepel. Milyen alapon különböztetődik meg a Zsámbék környéki „innovációs pólustérség” a „high-tech versenyképességi pólus”-tól, vagy a Liszt Ferenc repülőtér, ill. Vecsés körüli „technológiai pólus”-tól? Ezt a fogalmi zavart egyértelműen tisztázni kell úgy, hogy kellő magyarázatot kap az a döntés, hogy egyik vagy másik „pólus” vagy „pólustérség” miért és milyen alapon telepítődik a térképen jelölt topológiai zónához. Miután Fót városát két fogalom tekintetében is érintik a leírtak, várjuk a részletes magyarázatot és egy ezzel kapcsolatosan valahol meghozott döntés indoklását is. Illendő volna tudni, hogy a város érintő javaslat-elemek Fót fejlesztésére milyen következményekkel járnak, illetve azok megfogalmazásának milyen megfontolások voltak az alapjai.</p>	<p>Az említett terminológia a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepciójából származik. A területfejlesztési fogalomtár alapján kijelenthető, hogy a pólus és a pólustérség között a területi kiterjedésben van az egyik legmarkánsabb különbség. A hivatkozott ábrán, tömörülés, koncentráció esetében a „pólus”, míg a lazább szerkezetű, szövetű, nagyobb kiterjedésű homogén körzetek esetében a „pólustérség” definíció jelenik meg.</p> <p>Fót kaputérségként történő szerepeltetésére az alábbi indokok miatt van szükség:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejlett terület határán fekszik, emiatt helyzeti energiája magas - főbb közlekedési nyomvonal mentén található (M2-es, M3-as autópályák) - viszonylag nagy népességszáma városi funkcióinak növekedését eredményezheti.
<p>– A javaslat „3. Partnerség” c. fejezete a jövő közös tervezésével és az összehangolt fejlesztéssel foglalkozik a fővárosban és annak várostérségében. Egységes budapesti gazdasági tér kialakítása a cél, illetve az agglomerációs problémák hatékony kezelése is a térségi funkciók egyike. Nem történik említés arról a tényről, hogy a 2011-ben elfogadott törvény mind Fótot, mind pedig a többi agglomerációs települést több tekintetben is hátrányosan érinti. Több, Budapesttel is közösen kezdeményezett felülvizsgálati szándék mind a mai napig válasz nélkül maradt. A javaslat a budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti „településközi fejlesztési és rendezési feladatok megoldására” un. „integrált fejlesztési programok kezdeményezését” írja elő. A hangzatos és szakmailag szimpatikus szándékok realitását azonban egy sor, eddig még csak meg sem kísérelt kooperáció, együttműködés, egymást segítő egyeztetés hiánya teszi illuzórikussá. Senkit ne tévesszen meg az egyes települések településrendezési eszközei módosításakor, átalakításakor, megváltoztatásakor a szomszédos településeknek a változtatási folyamatba a jogszabály előírta bevonásának kötelezettségét. Itt esetleg parciális részletkérdések egyeztetéséről, összehangolásáról van szó, ami nem azonos egymás problémáinak komplex kezelésével.</p> <p>A leírtakat magyarázza a következő tény is:</p>	<p>Egyetértünk a véleménnyel, ugyanakkor szeretnénk hangsúlyozni a helyi önkormányzatok szerepét az alulról jövő együttműködési struktúrák kialakításában. (Ennek egyik intézményesített formája lehet a CLLD végrehajtási eszköz alkalmazása, mely egyben a helyi szintű, partnerségi alapon kialakított térségfejlesztési stratégiák megvalósításához is finanszírozási keretet biztosít). Ezt a folyamatot a Főváros támogatni kívánja, de a fenntartható, érdemi működés miatt szakmailag nem tartjuk relevánsnak a top-down megközelítést. A kistérségi együttműködések, az agglomeráció településeinek külső kerületekkel történő együttműködése nem csak a Főváros, de Pest megye együttes támogatásával lehet sikeres. Az együttműködések rendszerének, intézményesítési módjának meghatározása az operatív programozás és az intézményfejlesztési projektek keretében történik meg a tervezés következő szakaszaiban.</p> <p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>

<p>Egyértelmű, hogy Budapest jövőképe a térbeli fejlesztésnek arra a filozófiájára épül, hogy az új lakások építése, a munkahelyi területek fejlesztése, illetve a fejlesztési célterületek alapvetően és kizárólag az ún. „barnamezők” preferálása révén valósul meg. Természetesen a főváros eme szándékát „kívülről” nem illik bírálni, – még ha szakmailag volna is kritizálni való e javaslatban. Ha már tehát ez a főváros szándéka, akkor viszont egy olyan településnek, mint a fővárossal közvetlen közös településhatárral rendelkező Fót, ezzel a „jövőképpel” meg kell barátkoznia. Ez azt jelenti, hogy a Fóttal határos XV. kerület kívül marad a hivatkozott fővárosi fejlesztési szándékok köréből. Más szóval: ha ma Fót felől indulunk a főváros felé, a következő évtizedekben is először csak ugyanazzal a kis-városias, néhol kertvárosias Budapesttel fogunk találkozni, mint ahogy az ma is létezik. Félreértés ne essék, – ez nem jelenti azt, hogy ez egy hibás szakmai elképzelés, de valamelyest ellent mondani látszik a már hivatkozott, a főváros közvetlen térségének Budapesttel összehangolt fejlesztési szándékával.</p> <p>Természetesen minden további nélkül lehetséges egy ilyen irányú összehangolt fejlesztés, de akkor kell mondani azt is, hogy ez a főváros ezen térségében csak egy kevésbé városias térség áthidalása révén valósulhat meg.</p>	<p>A barnamezők preferálása nem zárja ki más területen a fejlesztést. A XV. kerület esetében a közlekedési infrastruktúra determinálja a fejlesztés irányait és lehetőségeit, így a Fóttal határos térsége elsősorban gazdasági területek fejlesztésére alkalmas, és ily módon szerepel a koncepcióban. Az intenzívebb lakóterületek létesítését a koncepció egyértelműen a megfelelő közösségi közlekedési ellátottsághoz köti, e mellett a differenciált lakásstruktúra fejlesztése a cél.</p> <p>Az észrevétel intézkedést nem igényel.</p>
<p>– A fentiek illusztrálására hadd említsem meg azt, hogy „központrendszer” megjelölésű térképen Fót irányába jelzett „fejlesztési célterületek”-nek nevezett területsáv külső határvonala alig éri el a XV. kerület belső határát.</p> <p>Az elmondottak alapján végkép érthetetlen az a térképi jelzés, amely a 25. oldalon „A budapesti egységes gazdasági tér- és kapcsolatrendszer” c. térképen a központi gazdasági térnek jelzett piros színű folton belülinek jelzi Fót városát. Ugyanezen az oldalon a „Térségi központrendszer” c. térképen Fót mint kistérségi központ szerepel. Ezt a státusz-szándékot a várossal eddig nem közölték. Ma Fót városa Göddel és Mogyoróddal a Dunakeszi-i kistérséghez tartozik.</p> <p>Támogatjuk a 27. oldalon említett „A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló törvény „felülvizsgálata és módosítása” célkitűzését, mint a differenciált térségi szabályozás kidolgozásának egyik feltételét.</p>	<p>A” fejlesztési célterületek” c. térkép javításra került, Fót és a XV. kerület kapcsolatát a „Kaputérségek” nevű kapcsolati jel is mutatja. (2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG című alfejezet, A4-es térkép), „A budapesti egységes gazdasági tér- és kapcsolatrendszer” c. térképen a központi gazdasági tér piros színű jelölése egy sematikus ábrázolás, amely a főváros súlyát mutatja. A térkép sematikus ábrázolása a területfejlesztési koncepció műfajának megfelel.</p> <p>A „Térségi központrendszer” c. térkép a Pest Megyei koncepcióval összhangban javításra került, Fót nem szerepel kistérségi központként. (3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN című alfejezet, szövegközi térkép)</p>
<p>– A „4.2. Versenyképesség növelés” fejezet „Turisztikai potenciál” c. szakasza Budapest és szűkebb vonzáskörzetében jeleníti meg a hazai turisztikai teljesítmény legnagyobb hányadát. A főváros ilyen alapon fejlesztendő intézményi struktúrája figyelmébe ajánljuk a Fóton fellelhető, országos jelentőségű idegenforgalmi látványosságok (Károlyi Kastély, az Ybl Miklós tervezte katolikus templom, az annak alagsorában található Károlyi-kripta, a Vörösmarty kunyhó) Budapestről kiinduló uticélként való megjelölését. (Fót alig van messzebb, mint Szentendre).</p> <p>A 32. oldalon említett „városmarketing”-et mint a versenyképesség növelésének eszközét helyesen nem csak a fővárosra, hanem annak várostérségére is kiterjeszteni szándékozik a javaslat. Ez a szándék azonban a továbbiakban csak két irányból, egymás felé indított kezdeményezések eredményeképpen valósulhat meg.</p>	<p>A térségi szintű koordinált gazdaságfejlesztés és befektetésösztönző tevékenység mellett a térségi turisztikai kínálat és szolgáltatások rendszerbe szervezése és hatékony kijáánlása is megjelenik a koncepció együttműködési célja alatt (3. fejezet).</p>

	<p>Az „5. Hatékony városszerkezet kialakítása” c. fejezet a 39. oldalon szereplő térképe az M0-hoz közeli fővárosi területen jelzi a „kiváló adottságokkal rendelkező munkahelyi területek logisztikai funkció számára” megjelölésű területet. Ez arra enged következtetni, hogy Fótnek továbbra is a Déli–Vállalkozási terület–és annak a fejlesztésbe ma még nem bevont környéke – lehet a fővárossal hasonló jellegű egyik fejlesztési súlypontja. Ez a szándék természetesen összehangolandó a javaslat más fejezeteiben az e területekre vonatkozó megállapításaival. A kérdés annál is inkább aktuális, mivel a 60. oldalon ugyan e területre a „6.2. Természeti- tájképi értékek megőrzése” c. fejezet térképe „egybefüggő zöldterület- domináns térségek megőrzése” illetve „rekreációs erdők telepítése” megjelölésű zónákat szerepeltet a Fót menti teljes határszakaszon. Ezt az ellentmondást szerencsés volna feloldani.</p>	<p>A Fóttal határos területen jelölt „egybefüggő zöldfelület- domináns térségek megőrzése” nem összeegyeztethetetlen kisebb léptékű zöldbe ágyazott munkahelyi fejlesztéssel. Itt nem zöldterületek (közparkok stb), hanem zöldfelületek dominanciáját kell érteni, amely akár építési telken belül is lehetséges.</p>
	<p>Végül üdvözöljük a 7. oldalon található „A kerékpáros közlekedés struktúrája” megnevezésű térképen szereplő és Fót felé irányuló „országos kapcsolat” megjelölésű útirányt. Reméljük, ennek a szándéknak valós realitása van. A két héttel ez előtt a XV. kerület főépítésével folytatott konzultáció után továbbra is csak egy viszonylag „laza” jövőbeni lehetőségként szerepel a kerületi fejlesztési tervekben egy Fót felé irányuló korszerű kerékpárút megvalósítása. Városunknak határozott szándéka, hogy a szomszédos településekkel összehangolt kerékpárút hálózat kiépítésébe fog.</p>	<p>Az országos kapcsolatot az Országos területrendezési terv nevesíti, megvalósítására állami beruházásban kerül sor várhatóan.</p>
	<p>Osztjuk a javaslat 95. oldalán leírtakat: „Szemléletváltás... és széleskörű társadalmi részvétel szükséges a várospolitikai döntések meghozatala során.”</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Halásztelek Város Polgármestere</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A Budapest Főváros Önkormányzatának FPH059/177-71/2013.(05.17.) sz. a Főváros új Településfejlesztési Konceptójának véleményezésével kapcsolatos megkeresésére hivatkozással, ez úton nyilatkozatomat teszem, mi szerint: – 1. a területrendezési terv készítése kapcsán kérem annak figyelembevételét, hogy a Budapest közigazgatási területén lévő erdő és zöldfelületek képezik a határa mentén fekvő települések „tüdejét”, így további beépítésre, belterületbe vonásra szánt területek ne kerüljenek kijelölésre, <ul style="list-style-type: none"> a) javasoljuk a beépítésre nem szánt, elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló (külterületi) földrésztletek erdősítését a Főváros és az Agglomerációs települések biológiai aktivitás értékének növelése érdekében, akár új parkerdők vagy meglévő parkerdő új területeinek faültetésével történő fejlesztését. – 2. a Területfejlesztési Konceptió készítése kapcsán a tömegközlekedési rendszerek fejlesztési elképzeléseinek felvázolásánál legyenek figyelemmel a szomszédos agglomerációs településekkel történő (tömeg)közlekedési kapcsolatok fejlesztéseire is. <ul style="list-style-type: none"> a) javasoljuk/támogatjuk a városi/agglomerációs tömeg-közlekedési hálózatok Dunai hajójáratok kiépítésével történő vízi-közlekedési rendszerek kiépítésével történő fejlesztését. b) javasoljuk a Csepeli HÉV Halásztelek-Tököl-Szigethalomig történő kiépítésének és a Ráckevei HÉV szárnyvonalaként történő becsatlakozásának tervbevitelét (Tömegközlekedési fejlesztési koncepció/irányelv szinten). 	<p>Az észrevétel intézkedést nem igényel. A koncepció meghatározó célkitűzése a földterületekkel való takarékos gazdálkodás, a termőföldek védelme, illetve az erdőtelepítések, fasorok telepítésének támogatása.</p> <p>A koncepció 7.2. alfejezete a <i>Településközi hajóforgalom beindítása</i> néven már tartalmazza.</p> <p>A koncepció számol a Csepeli és a Ráckevei HÉV vonalak fejlesztésével. A fejlesztésre vonatkozóan jelenleg megvalósíthatósági tanulmány készítése van folyamatban, ennek eredménye azonban még nem ismert. A koncepcióban hatályos tervekben szereplő elképzelések 2030 évig prognosztizálható fejlesztései jelennek csak meg grafikusán.</p>

	<p>– 3. javasoljuk olyan, új fővárosi kiemelt beruházás megjelölését, amelyek a Főváros és az Agglomerációs települések közigazgatási határán vagy ahhoz közel kerülnének megvalósításra, és amelyek mind a Főváros, mind a szomszédos települések foglalkoztatási helyzetén segítenek, új gazdasági lehetőségeket biztosítanak (pl. Budafok-Tétény és Érd közigazgatási határán jelenleg is működő, fejlesztésre szánt „Harbor-park”.</p>	<p>Tekintettel az 1. sz. észrevételben is megemlített szempontokra a koncepció csak indokolt esetekben javasol új, jelentősebb beruházásokat a közigazgatási határ mentén (pl. DILK).</p> <p>A felvázolt kiegészítés konkrét szakági felvetést tartalmaz, amit célszerűbb a fővárosi stratégiai programban és operatív programban szerepeltetni.</p>
	<p>– Tájékoztatom továbbá, hogy Halásztelek Város Önkormányzata a település teljes közigazgatási területére vonatkozó, az Étv. hatályos előírásainak, illetve a 2013.01.01.-től hatályos új jogszabályok által meghatározott településrendezési jelkölcsöknek megfelelő tartalmú, az Agglomerációs törvénytel történő összhangját megteremtő új Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Tervet kíván készíttetni 2014.06.30.-ig, ami ugyancsak a most készülő új Településfejlesztési Koncepción alapul. Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét, szíves együttműködését.</p>	<p>Intézkedést nem igényel,</p>
<p>Kistarcsa Város Önkormányzat Képviselő-testület</p>	<p>– <u>179/2013.(VI.19.) számú határozat</u> Kistarcsa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Budapest Területfejlesztési Koncepció egyeztetési anyagát és a területi hatásvizsgálat megállapításait elfogadja. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy erről tájékoztassa Budapest Főváros Önkormányzatát. <i>Határidő: azonnal, Felelős: Solymosi Sándor polgármester</i></p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Törökbálint Város Polgármestere</p>	<p>– Törökbálint Város Önkormányzata üdvözlözi, hogy a Főváros az együttműködést és a közös tervezést ki kívánja terjeszteni „a terület- és településfejlesztési célok, valamint az alkalmazásra kerülő fejlesztési- és rendezési eszközök összehangolására” és ezen belül kiemelten a közlekedés térségileg összehangolt fejlesztésének tervezésére.</p> <p>A koncepcióban a célok között szerepel a közösségi közlekedés, azon belül elsősorban a kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztése, térségi összehangolása. Felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy Törökbálint településrendezési tervei az ún. Tó-Park területén (M0, M1-M7 autópálya találkozási pont) intermodális központot, valamint a vasúti pálya mellett elővárosi vasút nyomvonalat jelölnek. A térség és Budapest közlekedési problémáinak enyhítése szempontjából az intermodális központ és az elővárosi vasút megvalósulása stratégiai jelentőségű, ezért kérjük a tervezett elővárosi vasút nyomvonalának – a meglévő vasúti pálya mellett Kelenföld és Törökbálint Tó-park között – feltüntetését Budapest településrendezési terveiben, valamint a megvalósítást elősegítő fővárosi közreműködést.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p> <p>A vasúti infrastruktúra felhasználása a városi-elővárosi közlekedésre teljes mértékben azonos a budapesti elképzelésekkel.</p>
	<p>A fent leírtak értelmében, kérjük a koncepció 74. és 75. oldalán található ábrán, „a tervezett gyorsvasúti hálózat (metró, regionális gyorsvasút)” jelölés meghosszabbítását Kelenföldtől Budapest határáig.</p>	<p>Az átadás előtt álló metróvonal Virágpiacig történő meghosszabbítása elengedhetetlen az agglomerációs kapcsolatoknak a mainál jobb biztosításának szempontjából.</p> <p>Egy Virágpiac-Törökbálint Tópark közötti további szakasz 8,5 km hosszúságú lenne (mely megegyezik a 2014-ben átadásra kerülő I. ütem hosszával) és alacsony intenzitással beépített területeken létesülne, lényegében egy párhuzamos vasútvonal mellett, melynek fejlesztése amúgy is tervezett. Ennek ismeretében a metró Törökbálintig történő továbbvezetése megkérdőjelezhető,</p>

<p>A koncepció céljai között szerepel a környezetbarát, alternatív közlekedési eszközök fejlesztése, így a vasút, elővárosi vasút preferálása mellett, a kerékpárút-hálózat kiépítése. Törökbálint Város kidolgozta a település kerékpárút hálózatának koncepcióját, melynek nyomvonala az egyeztetés alatt álló településrendezési tervekben már megjelenik, kérjük a nyomvonal figyelembevételét a fővárosi tervek készítése során.</p>	<p>de legalábbis egyelőre nem kellően megalapozott elképzelés. Budapest több, jelentős lakónépességgel, lakósűrűséggel rendelkező városrésze sem fog rendelkezni gyorsvasúti kapcsolattal. A településszerkezeti terv nem jelöli a metró meghosszabbítását a városhatárig, hanem csak a Virágpiac területéig.</p>
<p>A koncepció stratégiai célként fogalmazta meg a tervezett, koordinált térségfejlesztést, az épített és környezeti értékek megóvását és fejlesztését, különös tekintettel a klímaváltozásra. Budapesti külső kerületeinek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködés elősegítése érdekében a koncepció az alábbi célkitűzést fogalmazza meg:</p> <p>„Közös metodika szerint összehangolt tervek előkészítése és kidolgozása mindazon tématerületekre, amelyek vonatkozásában az együttműködés keretében a felek azt szükségesnek tartják és vállalják a közös tervezést és a közös fellépést, ...térségi integrált fejlesztési programok kezdeményezése, előkészítése és megvalósulásuk elősegítése.”</p> <p>Törökbálint területén évek óta súlyos problémát okoz a Hosszúréti-patak túlterheltsége, a patak melletti, beépített területek, és az ott található épületek ismétlődő elárasztása. A Hosszúréti-patak problémájának megoldása, a Pistály-réti tározó kiépítése, a Törökbálinti záportározóként való üzemeltetése (az M1 és M0 autópályákon keletkező csapadékvíz befogadója), a vízelvezetési problémák rendezése, a térségi adottságokat és lehetőségeket egységben kezelő megoldást, hosszabb távra kitekintő stratégiát igényel.</p> <p>A patak túlterheltsége, az elárasztások, szomszédos fővárosi területeket is érintenek, ezért az összehangolt tervezés, az érintett településekre lebontható stratégia kidolgozása, a közös finanszírozás lehetőségeinek megvizsgálása tekintetében számítnak a Főváros közreműködésére is.</p> <p>A főváros körül egyre sűrűsödő beépítés, összenövési tendenciák csillapítására javasoljuk, az ún zöldfolyosó rendszerek további fejlesztését.</p>	<p>Hasonlóan a törökbálinti elöntésekhez, a fővárosi szakaszon is problémát jelentenek a nagy vízhozamok kármentes levezetése. A közterület szélessége és az egyes patak menti beépítések miatt a meder szélesítése hosszú távon sem reálisan megvalósítható feladat, így a vízhozamok kiegyenlítésére az említett tározó és további tározók adhatnak csak megoldást.</p> <p>A főváros az érintett településekkel a patak rendezéséhez szükséges feladatok egyeztetését megkezdte.</p>

4. Egyéb szervezetek		
<p>Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége MÖOSZ</p>	<p>– A véleményezésre megküldött egyeztetési dokumentáció a 218/2009.(X.6.) Korm.rendelet szerint került kidolgozásra. Mind a helyzetértékelés, mind a javaslattevő fázis a lényegre törés mellett is olvasmányos, az érthetőséget segítő ábrákkal és táblázatokkal együtt jól alátámasztott, jól szerkesztett, közérthető dokumentáció.</p> <p>A Budapest Városfejlesztési Konceptió mellett készülő Területfejlesztési Konceptió valóban a térségi szerepének megfelelően koncentrálna a jövőképet meghatározó térrel való kapcsolat erősítésére. Az európai pozícióra vonatkozó megfogalmazódott célokat, részletes kitekintést tartalmazó, reális helyzetfeltárás előz meg mind a gazdaság, mind a társadalom, a humán infrastruktúra, a térszerkezet, a tájhasználat, valamint az erőforrások, a környezeti állapot és a műszaki infrastruktúra tekintetében is.</p> <p>Nemcsak a célrendszert, hanem már a helyzetfeltárást is áthatják az EU által kijelölt prioritások. A célrendszer és helyzetértékelés közötti kapcsolat mind az átfogó, mind a stratégiai, mind pedig a horizontális célok bemutatása esetében is részletesen és jól érthetően került kifejtésre.</p> <p>A gazdasági fellendülés előtérbe helyezése mellett folyamatosan nagy hangsúlyt kap a stratégiai és horizontális célokban is a fenntarthatóság mind a térszerkezet jövőképeinek alakítására, mind környezet, mind gazdasági fejlődés biztosítására vonatkozóan.</p> <p>Előremutató, hogy a megfogalmazott jövőkép – „élhető és vonzó, egyedi karakterű Főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központja az európai városhálózat megbecsült tagja” – elérése érdekében hangsúlyt fektet mind a kerületekkel, mind az Agglomerációval, mind Pest megyével, és a metropolisz térséggel való együttműködés létrehozására, erősítésére.</p> <p>A dokumentációnak külön értéke, hogy minden ágazatban, illetve részleteiben is célratörő megfogalmazással irányítja a figyelmet a célokra és intézkedési javaslatokra.</p> <p>A Budapesti Területfejlesztési Konceptió országos tervekhez való igazodás vizsgálata azért is példamutató, mert nemcsak a dokumentumokkal való megfelelést igazolja, hanem egyben az elkészült koncepció önvizsgálatát is bemutatja.</p> <p>A jól felépített, és a Főváros számára is értékes, használható dokumentációt remélhetően hasonlóan példaértékű, Pest megyével és más térségi partnerekkel együtt kidolgozott programozás követi majd a területi és specifikus célok összehangolásának bizonyítékaként.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

5. FPH		
<p>Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Projektmenedzsment Főosztály Pályázatkezelési Osztály</p>	<p>– A Projektmenedzsment Főosztály Pályázatkezelési Osztálya megvizsgálta a Budapest Területfejlesztési Koncepciójáról szóló tervezetet, és az abban foglaltakkal egyetért. A 2013 áprilisában már véleményezett anyagba bekerültek az általunk javasolt módosítások, így további tartalmi észrevételt nem kívánunk tenni. Egy pontosításra lenne javaslatunk: a koncepció 4.1. pontjában (29. oldal) a jelenleg zajló közlekedési projektek között említett CATSH-MR (A közlekedés kihívásainak kooperatív megközelítései a nagyvárosi régiókban) című projekt 2012. december 31-én már lezárult.</p>	<p>A szöveg pontosításra került a CATSH-MR törlésével.</p>
<p>Budapesti Közlekedési Központ BKK</p>	<p>– Köszönettel vettük kézhez (FPH059/177-46/2013. iktatási számú) megkeresésével Budapest Területfejlesztési Koncepciójának munkaközi dokumentációját, hiszen a koncepció-alkotással párhuzamosan készítjük Budapest közlekedési rendszerének felülvizsgálatát, amelynek egyik megalapozó dokumentuma a területfejlesztési koncepció is. Azokat, a Budapest 2020-2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióban is megjelenő településfejlesztési irányokat melyek az egyéni személygépjármű használat, a motorizált mobilitási igények csökkentését szolgálják (vegyes területhasználat, kompakt város, meglévő infrastruktúrával ellátott barnamezős területek fejlesztése) a BKK részéről támogatjuk, a közlekedésstratégiai tervezés, és az intézkedések kidolgozása és a projektek megvalósítása során is igyekszünk érvényesíteni.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
	<p>– A Budapesti Közlekedési Központ részéről nagyon fontosnak tartjuk a felkérést és a munkában való közreműködést, a koncepció egyeztetési anyagával kapcsolatosan az alábbi észrevételeket fogalmazzuk meg. A terv bevezetőjében átfogó képet kapunk a tervezést meghatározó jogszabályi háttérről, ami nagyban segíti a munka megértését, azonban Budapest esetében mégis egy olyan speciális területrendezési lehatárolás adódik, amely egybe esik települési közigazgatási határral, így területrendezés és településrendezés a Főváros esetében átfedésben van. A területfejlesztési koncepciók és területrendezési tervek tartalmi követelményét meghatározó jogszabály (218/2009.(X.6.) a hagyományos értelemben vett területfejlesztési szóhasználattal él, a budapesti koncepció egyedi értelmezése miatt fontosnak tartanánk a Bevezető részt kiegészíteni azzal, hogy az anyag milyen értelemben használja a „társég” fogalmakat. Javasoljuk definiálni és ennek megfelelően következetesen alkalmazni, hogy a tervező mit ért a várostárség, Budapest és várostársége, Budapest és társége illetve városkörnyék és agglomeráció fogalmán.</p>	<p>A fogalommagyarázat kiegészítésre került a Budapest és várostársége, és az agglomeráció fogalmakkal. A városkörnyék kifejezés kikerült a dokumentumból az egységesség érdekében. A várostárség jelentése jelen dokumentumban azonos a Budapest és városkörnyéke kifejezés jelentésével.</p>
	<p>– A „Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés hangsúlyozza Budapest elősegítő és koordináló szerepét (16. old.) és az intézményrendszerre vonatkozóan messzemenően támogatható javaslatot tesz egy stratégiai város és területfejlesztő szervezetre. Ez a szervezet a város fejleszthetősége szempontjából nagy előrelépést jelentene. Ugyanakkor fontosnak tartjuk a Budapest kezdeményező szerepét az agglomerációs és regionális fejlesztéseket katalizáló intézményrendszer létrehozásában és támogatásában is. A felülvizsgálat alatt lévő BKRFT fontos stratégiai célja a Főváros külső elérhetőségének javítása, mely cél elérésének fontos eszköze a fővárosi és regionális térségi közlekedés együttműködés és intézményi háttér kialakulásának</p>	<p>A város- és térségfejlesztés szóösszetétel következetes használata lefedi a felvetett javaslatot. A BTFK „VI. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere” c. fejezet kiegészítésre került.</p>

elősegítése. Javasoljuk, hogy a kezdeményező, szervező szerepköréről alkotott célkitűzés terjedjen ki az agglomerációs és regionális szintre is.	
– A 2. 3 fejezetben megjelenik a repülőtéri összeköttetés fontossága, melyet a BKK stratégiai tervezése során is kiemelten kezelünk. Javasoljuk, hogy a fejezetet összefoglaló „A cél megvalósításának főbb, általános eszközei” között is jelenjen meg egy a célkitűzést elősegítő eszköz, egésszítsék ki a felsorolást „a Liszt Ferenc repülőtér kötőpályás kapcsolatának és közúti megközelítésének megbízhatóbbá tétele” ponttal.	Az ismétlések elkerülése végett ez a javaslat a 7., a közlekedést tartalmazó fejezetben jelenik meg.
– A 26. oldalon lévő térségi központrendszer ábrán lévő közlekedési kapcsolatrendszer (nemzetközi/országos/ térségi kapcsolatok tekintetében) nem definiált, nem tükrözi a közlekedési hálózat hierarchikus felépítettségét. Ezen kívül az M3-as autópálya belső szakasza hiányzik a rajzról.	A térképnek nem célja a közúthálózat hierarchikus felépítésének bemutatása, mivel az Pest megye és Budapest által meghatározott térségnek a belső és a szomszédos térségekkel való funkcionális kapcsolatrendszerét szeretné szemléltetni. Az M3 belső szakaszával kiegészítésre kerül a szövegközi ábra.
– A 29. oldalon lévő felsorolás 3. részét javasoljuk kiegészíteni „a fővárosi térség közlekedésének megfelelő szintű integráltságát biztosító intézményi kapcsolat „kialakításával, mert nagyon fontosnak tartjuk az agglomerációs közlekedési kapcsolatokat szervező intézményi háttér támogatását.	A javasolt kiegészítés megtörtént a Konceptió III/4. fejezet végén szereplő eszközrendszer (A cél megvalósításának főbb, általános eszközei, beavatkozások) között.
– A 38. oldal 3. bekezdésének szemlélete azt tükrözi, hogy az elhanyagolt rossz minőségű városi terek „közterületi állapotok” oka maga a közlekedés. Ezt a megközelítést kérjük számítani az anyagból, hiszen az elhasználódás oka a fenntartás hiánya vagy az igénytelen tüneti felújítás. A személygépjárművek kitiltása önmagában nem hoz minőségváltást, de elengedhetetlen feltétele lehet egy köztér megújulásnak, ugyanakkor más közlekedési módok nagyobb „teret nyerne”, a gyalogos-, kerékpáros közlekedés megjelenésével a térhasználat változik. A közlekedés és annak jól szervezett módjai tehát fontos része a közterületeknek, melyek elérhetősége és élhetősége szempontjából a közlekedés fejlesztésére is szükség van.	A hivatkozott bekezdés nem a közlekedést okolja a közterületek állapotáért, hanem arra irányítja a figyelmet, hogy a városi terek humanizálásával élehetővé lehet tenni a városrészeket, és megfelelő arányban „a helyhez illően biztosítsa a gyalogos közlekedés, a kerékpáros közlekedés és a közösségi közlekedés – sok esetben azonos területen való – együttélését.”
– A 40. oldalon lévő ábrán több olyan „zöldmezős” fejlesztési térség is található, amelyek nem egyeztethetők össze a koncepció által felvállalt „kompakt város” elvével. Az új szerkezeti terv jóváhagyásáig ezeket a megkérdőjelezhető fejlesztési területeket nem javasoljuk ábrázolni.	A várost nem lehet kizárólag a barnamezős területeken fejleszteni, ésszerűen ütemezetten kell a város külső részein is mozgásteret biztosítani.
– A 45. oldalon lévő „Budapest és várostérségének központrendszere” ábráról hiányzik az M6 autópálya Százhalombatta – M0 közötti szakasza.	A kis léptékű szövegközi ábra javításra kerül, az M6 autópálya jelentette nyomvonalnak az M0 gyűrűn belüli szakasza hiányzik. -
– Az 56. oldalon az átmeneti zónára kidolgozott terület-specifikus eszközök között szerepel „Az intermodális központok létrejöttének támogatása”. Az anyagban felsorolt központok mindegyike létezik már, ezért sokkal inkább a központok továbbfejlesztésére van szükség. Ugyanitt a „P+B” „B+R”-re javítandó.	A szöveg javításra került az intermodális központok tekintetében, a P+R parkoló törlésre kerül az ismétlések elkerülésére törekedve, az a 7. fejezetben jelenik csak meg.
– A zaj és légszennyezéssel foglalkozó fejezet a 61. oldalon és később a 68. oldalon is hibás kontextusban használja a modal-split fogalmat. A modal-split arány „növelés”-nek önmagában nincs értelme, a választott közlekedési módok egymáshoz viszonyított arányát kell vizsgálni és ezen belül a gyalogos-, kerékpáros közlekedés részarányát illetve a közösségi közlekedés részarányát kell növelni az egyéni személygépjármű használat részarányának terhére.	A véleménynek megfelelően javításra került az érintett fejezet 6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE c. alfejezet első mondata: „Általánosságban a gyalogos, kerékpáros közlekedés, illetve a közösségi közlekedés részarányát kell növelni az egyéni személygépjármű használat részarányának terhére.”

<p>– A koncepció alapvetően jól integrálja a kerékpáros közlekedést a városfejlesztési célok rendszerébe azonban a 68. oldalon az FKP-ra hivatkozva tévesen határoz meg célokat: „A kibocsátás-csökkentésre a legegyszerűbb mód az autós közlekedés kiváltása olyan közlekedési módokkal, melyek nem jelentenek semmilyen környezeti terhet, így kiemelten fontos a kerékpáros- és gyalogosbarát városi köztér-, illetve közúthálózat kialakítása. Az FKP-ban 2016-ig a kerékpárút hálózat kiépítettségének 50%-os, 2020-ig a kerékpárral megtett utazások részarányának 10%-os növekedése a cél, melynek jó eszköze lehet a közösségi kerékpáros közlekedési rendszer létrehozása.” Budapestre nézve mind a BKRFT-ben mind pedig a BKK által készített kerékpáros koncepcióban a következőket képviseljük és kérjük a dokumentum idézett szövegét ennek megfelelően kijavítani:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nem 10%-os növekedést szeretnénk, hanem 10%-os részarányt a jelenlegi 2-3% helyett, 2. nem kerékpárút-hálózatról beszélünk, hanem kerékpárforgalmi főhálózatról, 3. ennek kiépítettségét 2020-ig minimum 80%-ban szeretnénk megvalósítani, 4. a KKKR (Bubi) az optimista becslések szerint, még közvetett hatásaival együtt is legfeljebb 1%-ponttal növeli a kerékpározás részarányát. 	<p>6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM c. célnak „Környezetbarát közlekedési módok és eszközök fejlesztése” feladatának első két bekezdése az alábbiak szerint módosult:</p> <p>„A kibocsátás-csökkentésre a legegyszerűbb mód az autós közlekedés kiváltása olyan közlekedési módokkal, melyek nem jelentenek semmilyen környezeti terhet, így kiemelten fontos a kerékpáros- és gyalogosbarát városi köztér-, illetve közúthálózat kialakítása. Az FKP-ban 2020-ig a kerékpárral megtett utazások részarányának 10%-ra való növekedése a cél.</p> <p>Az autós forgalom kiváltására a közösségi közlekedési hálózat jobb elérhetősége biztosít megfelelő lehetőséget, a gyalogos-, kerékpáros közlekedés illetve a közösségi közlekedés részarányának növekedésével a közlekedésből származó légszennyezés jelentősen csökkenhet.”</p>
<p>– A 73. oldalon foglalkozik az anyag a térségi közlekedésfejlesztéssel, a 2. bekezdésben kifejtett autóbusz szolgáltatások fejlesztésénél kérjük meg-említeni a járműpark korszerűsítésének fontosságát is.</p>	<p>A szöveg kiegészítésre került.</p>
<p>– A 74. oldalon lévő „Közlekedési eszközváltás rendszere a fővárosban” című ábráról hiányoznak a vasútvonalak. Úgy gondoljuk, hogy egy ilyen tematizálásban minden-képpen feltüntetendő közlekedési eszköz a vasút is.</p>	<p>A térkép kiegészítésre került.</p>
<p>– A 75. oldalon kezdődő „Fővárosi egyéni közlekedés” címet javasoljuk átgondolni, hiszen a fejezet sokkal inkább a közúti közlekedéshez kötődő koncepcionális javaslatokat tartalmazza. A közlekedési módok integrált szemléletű fejlesztését sokkal hangsúlyosabban kérjük megjeleníteni ebben a fejezetben, például a Duna hidak, átkelési lehetőségek építésével kapcsolatban fontos lenne megemlíteni, hogy nem csak a gépjármű forgalom és az egyéni közlekedés, hanem a közösségi közlekedés szempontjából is fontos hálózati kapcsolatokat jelentenének.</p>	<p>A személygépjármű közlekedés, a kerékpáros közlekedés és a gyalogos közlekedés mind egyéni közlekedési mód, mely a közúthálózaton (közterületek hálózatán) bonyolódik. A 7.3 és a 7.4 alfejezetek címe együttesen teljes mértékben lefedik a város saját, belső közlekedését.</p> <p>A Duna hidak kapcsán a szöveg kiegészítésre került.</p>
<p>– A 76. oldal kerékpározás fejlesztését bemutató bekezdés így szól: „Budapest teljes területét lefedő, a domborzati és beépítési adottságok alapján területileg differenciált sűrűséggel rendelkező kerékpáros közlekedési rendszert kell kialakítani. Véleményünk szerint nem „kerékpáros közlekedési rendszert kell kialakítani”, hanem a teljes</p>	<p>A kerékpározásra vonatkozó szöveg a vélemény szellemiségével összhangban módosításra kerül.</p> <p>A területfejlesztési koncepciónak a területi és részletezettségre vonatkozó korlátai folytán nincsen módja megismételni az egyes</p>

<p>közúthálózatot fokozatosan alkalmassá kell tenni a gyors, kényelmes, biztonságos kerékpározásra, melynek része a főhálózat kialakítása. Kérjük „A budapesti kerékpáros közlekedés fejlesztési koncepciója” szerint hivatkozni a célkitűzést az alábbiaknak megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budapest kerékpáros fejlesztésének jövőképe Budapesten a kerékpározás meghatározó közlekedési mód, nagyban hozzájárul a jó hangulatú, élhető, mobil, és virágzó gazdaságú város kialakulásához. A kerékpározás általánosan elfogadott, gyors, biztonságos és támogatott közlekedési mód. A kerékpáros közlekedés részarányának növekedése javítja a városi életminőséget. A kerékpározás a közösségi közlekedéssel, gyaloglással és egyéb közlekedési módokkal kombinálva, hozzájárul a gépjárműforgalom egy részének kiváltásához levegőt, teret, és lehetőséget teremtve az itt élők számára az optimális közlekedési mód szabad megválasztásához és a közlekedők harmonikus együttműködéséhez. – A koncepció átfogó céljai: <ul style="list-style-type: none"> ➤ A Budapesti kerékpáros közlekedés részaránya 10%-ra növekedjék 2020-ig. A növekedés főként az egyéni gépjárműhasználat kiváltásával történjék. ➤ A kerékpározás biztonsága és elfogadottsága növekedjék. – A terület specifikus eszközök a következők: <ol style="list-style-type: none"> I. Belső városrész: a Bubi közösségi kerékpár rendszer és a komplex kerékpárosbarát fejlesztés teheti a belső zónát teljes egészében kerékpárral könnyen átjárhatóvá. II. Hungária gyűrűn belüli részen a kapacitív kerékpáros főhálózati elemek fejlesztése, a városrészek közötti kapcsolatok megteremtése és vonzó kerékpáros szolgáltatások fejlesztése a fő feladat III. Lakóterületi és külső kerületi fejlesztések: A külső városrészek esetében a helyi kerékpáros kapcsolatok fejlesztése és a városközpontok közti kapcsolat fejlesztése segítheti a kerékpáros munkába járást és javíthatja a regionális és turisztikai úti célok kerékpáros elérhetőségét, a B+R feltételek kialakítása hozzájárulhat a kombinált közlekedési módok térnyeréséhez. 	<p>ágazatok szakterületeinek koncepcióját.</p> <p>A közlekedésen belül, a kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos szövegrészek terjedelmének is többé-kevésbé arányban kell lenniük a többi közlekedési módéval, a közlekedésben betöltött szerepével.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – 77.oldalon a Kerékpáros közlekedés általános eszközeire vonatkozó szövegjavaslatunk: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Összefüggő kerékpáros főhálózat kialakítása, teljes közúti hálózat kerékpáros barát átalakítása; 	<p>A szöveg kiegészítésre került.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kerékpártárolás eszközrendszerének fejlesztése: lakóterületi, intézményi, közterületi és kerékpártárolók kialakítása; 	<p>A szöveg kiegészítésre került.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kombinált közlekedés előmozdítása B+R kerékpártárolókkal; Kombinált közlekedés előmozdítása kerékpárszállítással; egyéb kényelmi szolgáltatások és információs rendszer fejlesztése. 	<p>A szöveg kiegészítésre került.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A fejezetek végén lévő „A cél megvalósításának főbb, általános eszközei”-t tartalmazó összefoglaló rész nagyon hasznos, ám mivel nincs külön számozva, vagy egyéb módon tagolva összemosódik a megelőző alfejezettel. Fontos lenne jobban elkülöníteni és érzékeltetni, hogy az itt felsorolt eszközök mely célkitűzéshez tartoznak. 	<p>A cél megvalósításának főbb, általános eszközei markánsabban válnak el az utolsó alfejezettől.</p> <p>Az eszközök már nem alfejezeti, hanem az egyes közlekedési módok szerinti bontásban kerülnek megjelenítésre.</p>

6. Közmű		
Budapesti Távhőszolgáltató Zrt. (FŐTÁV Zrt.) Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége (MaTáSzSz)	Általános megállapítások – A VII. fejezet szerint a koncepcióalkotás folyamatába bevonni tervezett nagyszámú szereplő között szerepel ugyan a Budapest Főváros Vagyonkezelő Központ Zrt., de nem szerepel a BVK Holding Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt., a FŐTÁV Zrt., a MaTáSzSz, a Magyar Mérnöki Kamara, sem bármilyen, Budapest energiaellátásában érdekelt energetikai cég vagy szakmai szervezet (miközben szerepel például a Magyar Kajak-kenu Szövetség).	A közszolgáltatásért felelős Városüzemeltetési Főosztály véleményében képviselte a fővárosi közmű cégek állásfoglalását.
	– Nincsenek hivatkozások vagy utalások az anyagban olyan fontos dokumentumokra, mint pl. az Országgyűlés 77/2011. (X.14.) OGY határozatával által elfogadott Nemzeti Energiastratégia 2030, Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve vagy például az EU 2010/31/EU irányelve az épületek energiahatékonyságával kapcsolatos minimumkövetelményekről, illetve az EU 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyságról, amelyek jelentős befolyást gyakorolhatnak a város és az épületállomány fejlesztésére.	A területfejlesztési koncepció az említett dokumentumok figyelembevételével készült, azokkal összhangban van. A hivatkozások kiegészítésre kerültek.
	– A Nemzeti Energiastratégia 2030 6.3.2. pontja szerint a távhőellátás és kapcsolt energiatermelés jövőbeli irányainak meghatározása érdekében <u>szükséges egy távhőfejlesztési cselekvési terv (ezen belül budapesti fejlesztési terv) elkészítése</u> . A budapesti távhőfejlesztési tervet össze kell hangolni a jelen területfejlesztési koncepcióval.	A távhőfejlesztési cselekvési terv készítésére vonatkozó javaslat a 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem c. alfejezetbe beépítésre került.
	– Nincsenek az anyagban javaslatok olyan törvények vagy más jogszabályok megalkotására, amelyek szükségesek a koncepció megvalósításához, vagy amelyek azt elősegítik.	A kiegészítés megtörtént, a szükséges jogi környezet megteremtése az eszközrendszerbe beépítésre került.
	Konkrét megállapítások III. fejezet – 6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése 6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése A kibocsátások (emisszió) csökkentését az anyag kizárólag közlekedési kérdésnek tekinti, pedig a sűrűn lakott belterületeken és a történelmi városrészekben túlnyomó részben korszerűtlen, rossz hatékonyságú egyedi vagy központi fűtőberendezések vannak, amelyek a korábbi vizsgálatok szerint téli inverziós időszakban jelentős mértékben hozzájárulnak a légszennyezéshez.	Az alfejezet valóban csak a fő konfliktusforrásokra fókuszál, az észrevételnek megfelelően az anyag kiegészítésre került.
	6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem – A bevezető szerint „A területfejlesztési koncepció javaslata megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, térszerkezetét, valamint a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokban előirányzott célállapotot”. Ugyanakkor a 6.6. pont szerint „Hosszú távon, a jelenleg fosszilis alapú energiaellátás teljes mértékben megújuló energiaforrásokra történő átállása szükséges. Rövid és közép-távon el kell érni a megújuló energiaforrások (pl. geotermikus, szoláris energia) részarányának növelését, mind a város elektromos energiaellátásban, mind a távhőhálózatokban, hogy hosszú távon a karbonsemlegesség, és a fosszilis energiaforrásoktól való teljes függetlenség megvalósulhasson.” A Nemzeti Energiastratégia 2030 szerint (6.3. fejezet) Magyarország várható lakossági és tercier hőfelhasználásán belül 2020-ban a megújuló energiák aránya 24 %, 2030-ban 32 % lesz. A fosszilis energiaforrásoktól való teljes függetlenség Budapesten is csak sokkal hosszabb távon, a területfejlesztési koncepció tervezési időhatárán messze túlnyúlva érhető el.	A „hosszú táv” itt valóban hosszú távot jelent, nem a koncepció tervezési időtávját, a pontosítás megtörtént. Távtalilag az energiaigények fedezése – földgázimport-függőség csökkentése és az EU 2050-es villamosenergia-szektor dekarbonizációja mellett – jelenleg nem képzelhető el másképp, mint az atomenergia mellett megújuló energiaforrások használatának jelentős fokozásával, a fosszilis energiaforrásoktól való függést megszüntetve.
– A megújuló energiaforrások közül elsősorban a biomassza, a geotermikus energia, a részben ide sorolható hulladékégetés és a napenergia jöhet számításba.	Budapest területén a megújuló energiaforrások hasznosításának lehetőségeit a koncepció helyzetelemzése tartalmazza.	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ A biomassza, a geotermikus energia és a hulladékégetés elsősorban a távhőellátás jelentős továbbfejlesztésével használható ki. Jelenleg a meglévő távhő infrastruktúra kihasználása sem megfelelő. A budapesti távhőfejlesztési cselekvési tervnek ki kell térnie új fogyasztók bekötésére, a sűrűn lakott, de jelenleg korszerűtlen egyedi vagy központi fűtésű városrészek fokozatos bekapcsolására. 	<p>A dokumentum tartalmazza, hogy a távhőhálózatok energetikai reformja szükséges, az eszközrendszerben szerepel a városi távhőrendszerek integrációja, régi vezetékszakaszok felújítása, hővesztés csökkentése, intenzív beépítésű területek bevonása a távhőszolgáltatásba. Emellett a városfejlesztési koncepció is kiterjed a távhő szolgáltatási területének bővítésére, valamint az egymástól elszigetelt távhőkörzetek összekapcsolására.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A legjelentősebb potenciális megújuló távhőforrást jelentő biomassza-hasznosítás elé az előkészítés alatt levő METÁR túlzott méretkorlátokat állít. (Lásd a IV. fejezet 5. ponthoz tett észrevételünket is.) 	<p>Veszélyként a SWOT tartalmazza, hogy támogatás és megfelelő jogi környezet nélkül a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósítása ellehetetlenül.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A jelenleg is távhővel ellátott panelépületek hőigénye a korszerűsítés eredményeként akár 40-50 %-kal is csökkenhet, ugyanakkor a belterületi történelmi városrészek, közintézmények korszerűsítésével városkép-védelmi okokból csak kisebb energia-megtakarítás érhető el. Ez további ok arra, hogy elsősorban ezeket kössék rá a távhőellátásra. 	<p>A távhőhálózat piacának bővítését a koncepció támogatja, eszközrendszerében szerepel. A belvárosi területek távhőellátásának gazdaságos kiépítését gyakorta nehezíti a már kialakult zsúfolt közműhelyzet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A biomassza akkor tud jelentős mértékben részt venni az energiaellátásban, ha sikerül megfelelő beszállítási lehetőséggel rendelkező, engedélyezhető telephelyeket találni, amelyekről a meglévő vagy a jövőben megvalósuló távhőhálózat elérhető. 	<p>A területbiztosítás nem a koncepció, hanem a településszerkezeti terv feladata, az ahhoz kapott információk alapján a fűtőművek, fűtőerőművek helyigénye megjelenítésre kerül.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A számításba jövő, ezután megnyitandó új geotermikus források a jövőben is részben balneológiai és wellness-célokat szolgálhatnak, távhőellátásra ott használhatók jó hatékonysággal, ahol megvalósul az alacsony hőfokú távfűtés. 	<p>Az energetikai hasznosíthatóság a fluidum hőmérsékletétől függ és persze a beruházás-gazdaságosságtól. Alacsony hőfokú fűtőrendszerekkel megvalósított lakóparkok, irodák, intézmények ellátásához a geotermikus energiaforrások megfelelő alternatívát jelentenek.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A meglévő és a tervezett új hulladékhasznosító mű, amely utóbbi integrált megoldást adhat a szennyvíziszapkezelés problémájára is, csak akkor használható ki megfelelően, ha korszerű, nagy hatékonyságú fűtőerőművön keresztül csatlakozik a távhőszolgáltató rendszerre. Ehhez a meglévő szemétegetőmű erőművi részét korszerűsíteni kell, az újat pedig így kell megépíteni. (Budapesten a szemétegető mű mintegy 4 %-kal járul hozzá a távfűtéshez, Bécsben kb. 20 %-kal.) 	<p>A távhőrendszer hatékonyságát növelő beruházásokat a koncepció támogatja, a hulladékok energetikai célú hasznosításával a 6.6 Energiahatékonyság és klímavédelem fejezet foglalkozik, valamint a cél megvalósításának főbb eszközei között is megjelenik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ A napenergia-hasznosításnak jelentős szerepe lehet a jövőben a hőellátásban, elsősorban a melegvíz-előállításban, de a fűtésben is. Távhővel ellátott felhasználóknál azonban figyelembe kell venni, hogy a napenergia hasznosítása ne rontsa az alap- (megújuló vagy kapcsolt) hőforrások gazdaságosságát, az eredő gazdaságosság javuljon és ne romoljék a napenergia alkalmazása következtében. 	<p>A dokumentum kiegészítésre került.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A Nemzeti Energiastratégia 6.2. fejezete szerint 2030-ig a hazai áramszektor gázkereslete a megvalósuló energiamix függvényében a jelenlegihez képest 30-80 %-kal is nőhet. Ugyanebben az évben még várhatóan 55 % lesz a lakossági és terciér hőtermelési célú földgázfelhasználás a teljes energiafelhasználáson belül. Ezért véleményünk szerint a megújuló energia-alapú hőellátás arányának jelentős növelése mellett a földgázüzemű, távhőellátási célú nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelés a tervezési időszakban nemcsak fenntartandó, hanem fejlesztendő, Budapesten is. 	<p>A földgáz fontossága az energiaszektorban és a kapcsolt energiatermelés hatékonysága nem kérdéses. A kapcsolt energiatermelés jelenleg fennálló problémáját az V. fejezethez tett észrevételek alapján rögzítettük a SWOT analízisben is.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Az alacsony hőmérsékletű távfűtés jelentős mértékben hozzájárulhat a távhőszolgáltatás energiahatékonyságához és gazdaságosságához. Ez elsősorban az új fejlesztési területeken valósítható meg. A meglévő épületek energetikai korszerűsítése utóbbiaknál is lehetővé teszi 	<p>A koncepció támogatja az alacsony hőmérsékletű távfűtés elterjesztését, annál is inkább, mivel a megújuló energiaforrás részarány ezeken a rendszereken keresztül növelhető kellőképp. Az</p>

<p>alacsonyabb hőmérsékletű távfűtés alkalmazását, a megvalósításához azonban az is szükséges, hogy az adott ellátási körzetben erre az összes fogyasztó alkalmas legyen. Az ilyen egységes fejlesztéshez a Főváros megfelelő jogositványokkal és fejlesztési forrásokkal kell, hogy rendelkezzenek.</p>	<p>alacsony hőmérsékletű távhőszolgáltatással a 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem c. alfejezetnek a Meglévő távhőhálózat felújítása és a kiépítettség növelésére vonatkozó bekezdése foglalkozik.</p>
<p>– Hasonlóan az alacsony hőmérsékletű távfűtéshez, a távhűtés is ott és akkor valósítható meg, ahol az adott ellátási körzetben erre az összes fogyasztó alkalmas. A drága infrastruktúra miatt nem jöhet számításba, hogy egyenként kössék rá a fogyasztókat, legfeljebb nagy kereskedelmi és közintézményeket.</p>	<p>A koncepció támogatja a távhőszolgáltatás fejlesztését, a szolgáltatási terület kiterjesztését, új szolgáltatás (pl. távhűtés) elterjedését, a beruházás gazdaságosságát természetesen mérlegelni kell, mely területek alkalmasak és tehetőek alkalmassá távhűtés szolgáltatásba történő bevonásra.</p>
<p>IV. fejezet, A terület-felhasználás alapelveit lefektető koncepció</p> <p>– A terület-felhasználási elvek között nem szerepel a közművek terület-felhasználási igényeinek meghatározása és biztosítása. A fejlesztési területek meghatározásával egyidejűleg meg kell határozni az adott fejlesztési terület közműigényeit, és az ehhez tartozó nyomvonalakat le kell védeni, egyúttal a fejlesztés ütemezését is meg kell határozni.</p> <p>Hasonlóképpen meg kell határozni és le kell védeni a jövőben létesítendő biomassza- és más fűtőművek és fűtőerőművek telephelyét és leendő közműkapcsolatait is. Lásd az alábbi pontot is.</p>	<p>A helybiztosítás a településszerkezeti terv feladata, a közművek, így a távhőrendszer ismert tervezett fejlesztéseit is a TSZT készítésekor figyelembe kell venni.</p>
<p><u>5. A tisztább környezet, a hatékonyabb gazdaság, a felelősség-teljesebb társadalom érdekében közelebb kell hozni a társadalmat helyi környezetéhez:</u></p> <p>– Nem értünk egyet az alábbi megállapítással: „A biomassza, mint megújuló energiaforrás használata csak kisléptékű autonóm energiagazdálkodási rendszerekben támogatható. Ez az energiaforrás csak akkor tekinthető megújulónak, ha felhasználása a népességhez közel történik, átlátható és nyomon követhető az újratermelése és a felelősség teljes fenntartható használata.”</p> <p>Ez az elképzelés a biomasszának, mint legnagyobb mértékben rendelkezésre álló megújuló energiaforrásnak a hasznosítását mind a termelői, mind a felhasználói oldalon jelentősen korlátozná, és legfeljebb a kisebb vidéki településekre tekinthető érvényesnek, de nem Budapestre.</p> <p>A kis hőtermelők csak jó minőségű, esetenként csak feldolgozott – és ezért drága és kis mennyiségben rendelkezésre álló – biomasszát tudnak hasznosítani. Ezzel szemben, a Nemzeti Energiastratégia 2030 szerint (6.3. fejezet) „A távhőrendszerek kiemelten fontos szereplői lesznek a hőellátás megújításának azzal, hogy szinte bármilyen hőforrásból termelt hőt be tudnak fogadni, és el tudnak juttatni a végfelhasználókhoz”. Többek között mindenféle biomasszából lehet távhőt termelni, a kis hőtermelőkhöz képest jobb hatásokkal, akár kapcsolt villamosenergia-termeléssel is (lásd a pécsi új biomassza-erőművet).</p> <p>– E mellett a beszállítás néhány nagy, többnyire külterületen elhelyezkedő hőforráshoz, ütemezett módon, esetenként akár vasúton, sőt vízi úton is történhet, míg sok kis rendszerhez a városi közutak rendszeres igénybevételeivel, gyakran forgalomkorlátozó és a közterületet szennyező módon történhet a beszállítás. A biomassza jelenleg a legjelentősebb potenciális megújuló energiaforrás. Ha a – hosszú távú – cél Budapesten a teljes mértékben megújuló energiaforrásokra történő átállás, akkor az elérhető biomassza-készleteket maximálisan ki kell használni, ami csak távhőellátással lehetséges. E mellett, kisebb mértékben, és a közlekedést és köztisztaságot nem zavaró módon, lehet jó minőségű, nem szennyező biomasszát energiatermelésre hasznosítani, elsősorban családi házakban vagy más</p>	<p>Az idézett szövegrészt az OFTK tervezete tartalmazza, mellyel az összhang biztosítása szükséges.</p> <p>5.7. Térhasználati elveink c. alfejezet, „A tisztább környezet, a hatékonyabb gazdaság, a felelősségteljesebb társadalom érdekében közelebb kell hozni a társadalmat helyi környezetéhez” bekezdés első megállapítása: „A biomassza, mint megújuló energiaforrás használata csak kisléptékű autonóm energiagazdálkodási rendszerekben támogatható. Ez az energiaforrás csak akkor tekinthető megújulónak, ha felhasználása a népességhez közel történik, átlátható és nyomon követhető az újratermelése és a felelősség teljes fenntartható használata.”</p>

kisebb lakó- és középületekben.	
V. fejezet, SWOT-elemzés	
– A SWOT-elemzés az erősségek között nem említi meg a meglévő távhőszolgáltatást. A 240.000 lakást, a lakásállomány 30 %-át ellátó, műszakilag jó vagy megfelelő állapotban levő távhőrendszer jelentős értéket képvisel, és megteremti a lehetőségét a jövőre nézve a megújuló energiaforrásokból származó hő jelenleginél sokkal nagyobb mértékű befogadásának.	
– Ugyancsak az erősségek között kell megemlíteni, hogy a távhő nagy részét korszerű, földgázüzemű, az uniós minősítés szerint is nagy hatékonyságú, kapcsoltan hőt és villamos energiát termelő erőművekben, illetve az anyagában nem hasznosítható hulladékot felhasználó szemétegető műben lehet előállítani, amelyek egyúttal Budapest villamosenergia-igényeinek nagy részét is helyben tudják ellátni.	Erősségként megjelenítettük a hőtermelés magas hatékonyságát és a távhőhálózat kiterjedtségét, valamint lehetőségként a rendszer megújuló energiaforrásokból származó hő befogadóképességét.
– A gyengeségek között kell ugyanakkor megemlíteni, hogy a sűrűn lakott belterületek és a történelmi városrészekben túlnyomó részben korszerűtlen, rossz hatékonyságú egyedi vagy központi fűtőberendezések üzemelnek.	A koncepció kellően hangsúlyozza az épületek energetikai korszerűsítésének fontosságát, de az észrevételnek megfelelően a SWOT analízisben is szerepeltettük azt.
– A gyengeségek közé tartozik az épületállomány jelentős részének rossz műszaki állapota, a korszerűtlen egyedi és központi fűtőrendszerek, beleértve a kémények állapotát is, valamint a távhővel ellátott épületek korszerűtlen fogyasztói rendszerei.	
– Ugyancsak a gyengeségekhez tartozik, hogy a nagy távhőrendszerek egymástól elválasztva, szigetüzemként működnek, emiatt nincs meg a lehetőség arra, hogy a leghatékonyabb, környezet- és klímavédelmi szempontból a legelőnyösebb hőforrásokat lehessen a legjobban kihasználni.	Gyengeségként kiemeltük a távhő szigetüzemét.
– A gyengeségekhez tartozik, hogy az épületek egyébként üdvözlendő korszerűsítésének a következtében fogyasztói oldali koncepciózus fejlesztés nélkül fokozatosan romlik a meglévő távhő-infrastruktúra (hőforrás és vezetékek) kihasználása.	Ez egy veszély, nem gyengeség. A fogyasztói oldal korszerűsítése mellett a távhő piacot is bővíteni szükséges. Ugyanígy új hőforrások bekapcsolása is piacbővítéssel célszerű párosuljon. A tervezett stratégiai vezeték a versenyképesség javítása mellett a piacbővítést is szolgálja.
– Jelenleg a gyengeségekhez tartozik az is, hogy a hatékony földgáz-tüzelésű kapcsolt energiatermelő berendezéseket a hatályos jogi szabályozás miatt nem lehet megfelelően kihasználni, és nem lehet őket elsősorban Budapest érdekében működtetni.	A szabályozói döntések hatására a hazai 20% feletti (2010) CHP termelés részesedése –, mely az EU-ban kiemelkedő eredménynek számított – mára felére esett vissza. A SWOT analízisben rögzítésre került.
– A gyengeségek között kell számon tartani, hogy a kiemelten hangsúlyozott kerületi széttagoltság egyúttal azzal a hátránnyal is jár, hogy a Főváros érdekében megvalósítandó fontos és alapvető energetikai létesítmények: megújuló energia-alapú hőforrások (biomassza-fűtőerőmű), a szigetüzemű távhőrendszereket összekötő, egyúttal új ellátási területeket feltáró távvezetékek a kerületek ellenállása miatt elbukhatnak.	Ez egy veszély, nem gyengeség. A TSZT a szükséges helybiztosítást jelölni fogja, amennyiben a tervezett nyomvonal annak készítésekor rendelkezésre áll.
Jogi javaslatok	A javaslatot elfogadtuk, az eszközrendszerbe beépítésre került.
– A Főváros ösztönözze az önkormányzati törvény és a távhőtörvény olyan módosításait, hogy az önkormányzatok meghatározhassák az egyes fejlesztési területeken az energiaellátás módját a megújuló energiaforrások jobb kihasználása és a hatékonyabb energiafelhasználás érdekében.	
– A Főváros kezdeményezze az önkormányzati törvény olyan módosítását, hogy az egységes fővárosi fejlesztések érdekében szükséges döntéseket, beleértve az egységes energiaellátást is, a Főváros hozhassa meg.	A javaslatot elfogadtuk, az eszközrendszerbe beépítésre került.

<p>– A Főváros kezdeményezze, hogy az előkészület alatt levő METÁR-ban ne emeljenek indokolatlan, Budapestre nézve ésszerűtlen méretkorlátokat a biomassza fűtőerőművekkel szemben.</p>	<p>A javaslatot elfogadtuk, az eszközrendszerbe beépítésre került.</p>
<p>– A Főváros kezdeményezze, hogy jogszabály segítse elő a földgázüzemű, távhőellátási célú nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelés hatékony kihasználását és további fejlesztését.</p>	<p>A javaslatot elfogadtuk, az eszközrendszerbe beépítésre került.</p>
<p>Egyéb megjegyzések III. fejezet 6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem</p>	
<p>– Általánossá vált, hogy az új irodaépületek üvegpánél homlokzatokkal valósulnak meg, ami jelentős hővesztéssel jár, míg a nagy kereskedelmi célú épületekben (üzletközpontokban) kizárják a természetes megvilágítást, ugyanakkor az alkalmazott nagyteljesítményű világításnak az energiaigénye is nagy. Helyi (fővárosi) vagy központi szabályozással kellene a befektetőket energiatakarékosabb megoldásokra ösztönözni.</p>	<p>A korszerű üveghomlokzatok hővesztése nem nagyobb, mint bármilyen más határoló szerkezeté. Az energiatudatos építészet jogi szabályozásának előmozdítására vonatkozó javaslattal az eszközrendszer kiegészítésre került.</p>

7. Civilek		
Borsay Attila	<ul style="list-style-type: none"> – A multikulturális társadalom az elmúlt években bukott meg Nyugaton ... nem kellene ennek megvalósítását itthon célul tűzni! (Átfogó célok – utolsó előtti bek.) 	<p>A multikulturális társadalom az Egyesült Királyságban és részben Franciaországban és Németországban is kedvezőtlennek bizonyult. Bár ezekben az országokban történelmi gyakorlat van, és nagyszámú országból tartósan érkezett bevándorlókról van szó. Budapest ennek a kezdetén van, és eltér helyzete abban is, hogy többségük magyar nemzetiségű és az integrálódás, asszimilálódás könnyebben valósul meg. A célunk a befogadó és nyílt támogató társadalom.</p>
Danubius Nemzeti Hajós Egylet és Építők Margitszigeti Diák Kajak Klub Budapesti Evezős Szövetség Budapesti Kajak-kenu Szövetség	<p>Az aláíró szervezetek véleményezni kívánják a Budapesti Területfejlesztési Konceptiót, és igénylik, hogy a dunai vízi sportot érintő részletek kidolgozásába a későbbiekben is bekapcsolódhassanak.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyetértünk azzal, hogy a Dunát jobban be kell vonni a város életébe. Ebből a szempontból a Margitszigetnek kiemelten fontos szerepe van. A Margitsziget egyedülálló adottságokkal bír a világvárosokkal összehasonlítva, a folyam közepén és a város központjában található közpark, sport és rekreációs területként. A vízzel való kapcsolatait illetően más elbírálás alá kell esnie, mint a többi partszakasznak. <p>Szemponatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Margitsziget, mint „partszakasz” műszakilag másképp van kiépítve, mint a belvárosi partszakaszok. Azokhoz hasonló „kereskedelmi” célú hasznosítása nem indokolt és nem is lehetséges. A sport és rekreációs célú hasznosításhoz szükséges infrastruktúra (víz, csatorna, áram, gáz, hulladékszállítás) minimális szinten rendelkezésre áll. Megvalósul és fenntartandó az ember–víz közvetlen kapcsolat. Az ember–víz közvetlen kapcsolatok közül kiemelendő az evezés és kajak-kenu sportok jelentősége. Az evezésnek gróf Széchenyi Istvánig visszanyúló történelmi hagyományai vannak. A Margitszigeten és a szemközti Duna-parton a háború előtt 12 csónakházüzemelt, amelyek a sport részeként társadalmi, polgári, „társasági” funkciót is elláttak. Még az 1970-es évek közepéig is három evezősklub és több kajak szakosztály működött a Szigeten. Jelenleg egy evezős és egy kajakklub működik (két régi parti csónakház használatlan, leromlott, a Szigethez méltatlan állapotban van). A Margitszigetnek ez a sajátos hagyománya mindenképpen megőrzendő, sőt fejlesztendő. A Dunának ez az „emberi”, közvetlen használata a város belső területén kedvező adalék lehet a város általános arculatához. – Maximálisan egyetértünk a Fejlesztési koncepció 52. oldalán megfogalmazottakkal, hogy a világörökségi területeken lévő „egyedi értékek védelme kiemelkedő fontosságú feladat.” Felhívjuk a figyelmet a Margitsziget budai partjánál kikötött Wesselényi Csónakházra, amelyet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2005-ben védettnek nyilvánított. A maga nevében utolsó, egyedülálló a magyar vizeken. – A hagyományörzésen messze túlmenő jelentősége van a margitszigeti vízi sportok könnyű, gyors elérhetőségének (kis távolságok városa). A város belső területein lakó versenyzők, szabadidős sportolók és a vízi sportok iránt érdeklődő külföldiek közösségi közlekedéssel vagy kerékpárral, gépkocsi használat nélkül könnyen elérhetik a klubokat. 	<p>Intézkedést nem igényel.</p> <p>Az felvázolt szempontokat egyetértünk. Ennek megfelelően a dokumentum a vízi sportok fontosságát hangsúlyozza, előirányozza az azzal kapcsolatos fejlesztéseket. (5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS alfejezet) A területfejlesztési koncepció műfajához képest túl részletes megállapítások az ágazati koncepciók tartalmi feladata.</p> <p>Intézkedést nem igényel.</p> <p>Intézkedést nem igényel.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - A klubok biztosítják, hogy a sportolók szakszerű, biztonságos körülmények között szálljanak vízre és evezzenek. Ennek sok évtizedes gyakorlata van. A szakemberek megtanulták, hogy hogyan kell balesetmentesen együtt élni az áramló Dunával és a hajóforgalommal. 	Intézkedést nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> - A meglévő evezős- és kajak egyesületek működéséhez az infrastrukturális és létesítményi feltételek lényegében adottak, ám fenntartó fejlesztésére folyamatosan szükség van. Különösen komoly anyagi ráfordítást igényel az időjárás viszontagságainak kitett kikötő-stégek és úszóművek rendszeres karbantartása és nagy-felújítása, az uszadékok folyamatos eltávolítása. 	A koncepció szintjén intézkedést nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> - A part- és közterület-használati szabályokat, díjakat a sportcélú használat szem előtt tartásával kell kialakítani, figyelembe véve az egyesületek gazdasági fenntarthatóságát, és azt, hogy azok a sportolási lehetőségek biztosításával közhasznú, non-profit feladatokat látnak el, ezért az eddigiekhez hasonlóan továbbra is ingyenes part használatot kellene számukra biztosítani. 	A koncepció szintjén intézkedést nem igényel.
	<ul style="list-style-type: none"> - Tudomásunk szerint a Margitsziget fejlesztése a Főváros hatáskörébe kerül és a fejlesztésre részletes terv készül. Kérjük (igényeljük), hogy a tervezésbe az érdekelt sportegyesületeket (szakszövetségeket) vonják be, támaszkodjanak a Dunát illető napi tapasztalataikra, szakértelmükre és a Város, valamint a Duna iránti elkötelezettségükre. 	A Margitsziget a későbbiekben készitendő Duna-parti építési szabályzat egyik részterülete.
Gábor Péter	<ul style="list-style-type: none"> - Megítélésem szerint a prioritás fogalmát nem helyesen használják a 13. oldalon. Prioritás a stratégia célokat meghatározó alapvetés. Mivel itt a prioritás alatt szereplő feladatok a stratégiai célok néven szereplő feladatok alatt helyezkednek el, a részfeladatok kifejezés talán helyesebb lenn. 	<p>A koncepció az NGM /NTH által kiadott tervezési útmutató és a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendeletben meghatározott tematikát és kifejezéseket használja. A kormányrendelet szerint: <i>prioritás</i>: a specifikus célok elérését szolgáló kiemelt szándékok, a későbbi beavatkozási területek csoportja, amelyek jellemzően komplexek, átfogóan több ágazati intézkedést jeleníthetnek meg... , továbbá: „specifikus cél:...az átfogó célból levezetett középtávú célkitűzések, melyek együttes és összehangolt elérése biztosítja az átfogó cél érvényesülését”. Tekintettel az NGM/NTH tervezési útmutatójára, jelen koncepciónak 2014-2020 időszakra kellett átfogó (4 cél) és stratégiai célokat meghatározni. A prioritások részletes kidolgozása a stratégiai tervezés szakaszában történik.</p> <p>Az észrevétel a koncepcióban kiegészítést nem igényel.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - A 48. oldalon a Duna menti zöldterület, erdőterületek esetén javasolom, hogy a védelmük is kerüljön említésre. 	<p>Az észrevételnek megfelelően javítottuk a 5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS alfejezet Természeti adottságok kihasználása című témakörének második bekezdését: „A Duna menti zöldterületek és közterek, illetve erdőterületek védelme, illetve minőségi és mennyiség fejlesztésén túl kiemelten fontos az azokat összekötő kapcsolati elemek fejlesztése, és ezáltal egy jelentősebb vonzerővel, magasabb rekreációs potenciállal rendelkező zöldfelületi hálózat kialakítása.”</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Az 52. oldalon javasolom megemlíteni, hogy a funkcióbővítő, illetve szociális városrehabilitációs KMOP pályázatok kapcsán jelentős városi közterületi, illetve ingatlan megújításokra került sor. Ezek kiterjedésükben, beruházási értékükben is jelentős fejlesztések voltak, melyek összességükben jelentős városmegújító hatással bírtak. 	A megállapítással egyetértünk, de fejlesztési vonzata nincs, már lezajlott a megújítás. A javaslat nem került kiegészítésre.

	<p>– A 66. oldalon szerintem hibásan hivatkoznak Seprődi-Egressy-Zöld tanulmányára. A mellékelt ábra Gábor-Jombach-Ongjerth publikációjából származik. Persze lehet, hogy tévedek.</p>	Az észrevételnek megfelelően javítottuk a hivatkozást.
Humusz Szövetség	<p>– A május 9-én társadalmi egyeztetésre bocsátott Budapest Területfejlesztési Konceptiója c. dokumentummal hulladékös szempontból nagyrészt egyetértünk, hiszen az a hulladékös hierarchia prioritásain alapul. Az elkészült munka értékes és előremutató, amelynek hozzáadott értékét növeli a ma már gyakorlatban is tapasztalható, nagyléptékű fejlesztés, így a házhoz menő szelektív gyűjtésre való áttérés, a hulladékudvarok számában bekövetkező emelkedés, továbbá az évek óta ösztönzött komposztálási programok. Támogatandó célok a keletkező hulladékmennyiség csökkentése a lakossági szemléletformálás révén, az újrahasznosítás fokozása, továbbá a rekultivációs munkák elvégzése. Az építési-bontási hulladékok fokozott újrahasznosítására is rendkívül nagy szükség van tekintettel országunk jelentős elmaradására az Európai Unió által előírt 2020-as 70%-os hasznosítási aránytól. Észrevételeink az alábbiak:</p> <p><u>2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság</u> A fejezet bevezetőjében úgy hivatkoznak a hulladéokra (20. oldal), mint megújuló/megújítható energiára. Véleményünk szerint a lakosság által termelt hulladék nem tekinthető se megújuló, se megújítandó energiának, hiszen az éppen a kimerülő erőforrások felhasználásával készülő termékeket, csomagolásokat, tárgyakat takarja. A hulladékot a modern zöld gazdaság részének tekinteni ilyen formán pusztán a környezeti szempontokat félretevő túlfogyasztást fogja eredményezni - amint a megújulókkal foglalkozó szektor húzóerőt gyakorol a fogyasztásra, és azon keresztül a fokozott hulladéktermelésre -, és tovább súlyosbítja a környezetszennyezést.</p>	Intézkedést nem igényel.
	<p>A versenyképességet és a környezettudatos gazdaságot véleményünk szerint az erőforrásokkal való takarékos bánásmód, az újrahasználati rendszerek ösztönzése jelenti mind a gyártói, termelői, mind a fogyasztói oldalon, amit a zöld közbeszerzésekkel lehet és szükséges katalizálni.</p>	A hulladék újrahasznosítása fontos szerepet tölthet be a környezeti károk enyhítésében, megelőzésében és alapanyagot biztosíthat bizonyos gazdasági ágazatok számára. Természetesen nem kívánatos, hogy egyre több hulladék keletkezzen, viszont fontos, hogy a szükségszerűen keletkező hulladék minél nagyobb arányban újrahasznosuljon.
	<p>A versenyképességet és a környezettudatos gazdaságot véleményünk szerint az erőforrásokkal való takarékos bánásmód, az újrahasználati rendszerek ösztönzése jelenti mind a gyártói, termelői, mind a fogyasztói oldalon, amit a zöld közbeszerzésekkel lehet és szükséges katalizálni.</p> <p>– <u>6.4 Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem</u> A hulladékgazdálkodással foglalkozó fejezetben javasolnánk, hogy a hulladékudvarok számának növelése mellett a koncepció készítői integrálják a tervbe az újrahasználati központok létrehozását is. Az ilyen központok működése nem csupán a hulladékmegelőzést, -csökkentést szolgálják, hanem új munkahelyek létesítésére is lehetőség nyílik, enyhítve a szociális feszültségeken. A külföldi tapasztalatok alapján ezekben a központokban tipikusan olyan hátrányos helyzetű munkavállalók lelnek munkára, akik egyébként eredménytelenül keresnek állást a munkaerőpiacon. Az országnak 2013. december 21-ig kell elkészülnie az az Országos Hulladékgazdálkodási Terv részeként megjelenő Országos Megelőzési Programmal. Ez is jelzi, hogy a megelőzés jóval nagyobb prioritást kell, hogy élvezzen az</p>	Módosítást nem igényel.
		<p>A 6.4. alfejezet az észrevételnek megfelelően kiegészítésre kerül, tekintettel arra, hogy a KEOP programok keretében létesülő hulladékudvarok egyben újrahasználati központokként is fognak üzemelni, így teljesülnek a hulladékmegelőzést és – csökkentést irányozó célok is.</p> <p>A jelenleg hatályos hulladékgazdálkodási jogszabályok nem írják elő az önkormányzatok részére megelőzési tervek elkészítését, a tervekészítés szabályai szerint egyebekben a magasabb szintű országos célok és tervek elkészülte után</p>

eddigieknél. Javasoljuk célként megjeleníteni, hogy a fővárosnak is készüljön külön, indikátorokkal keretezett megelőzési terve.

A differenciált szemétdíj legegyszerűbb formájának - az ürítés szám alapú díjazásnak - a bevezetése számos hazai településen, régióban sikeresen működik. Megfontolandó egy ilyen rendszer bevezetése, ezzel ugyanis gyors és látványos eredményt lehet elérni a lakossági közreműködésben, ami a hulladékos célokat illeti. Célszerű lenne a komposztálási programok további ösztönzése annak érdekében, hogy a szerves hulladékok lerakótól való eltérítése hatékonyan megvalósuljon. A zöldövezetek házi komposztálása mellett egyre sikeresebb példák akadnak a sűrűbben lakott belvárosi területeken a közösségi, intézményi és társasházi komposztálásra is. Ezen túl támogatandónak tartjuk a főváros részéről, hogy a fenntartásában lévő zöldterületeken közterületi komposztálást végezzenek, megspórolva a jelentős szállítási költséget, akár a közmunkaprogramot erre is kiterjesztve.

A hulladékgazdálkodási fejezet súlyos hibájának tartjuk, hogy a hierarchiával ütköző módon támogatja egy újabb hulladékégetőmű építését. Az égetők túlkapacitásából eredő problémák mára szinte egész Nyugat-Európában nyilvánvalóak, Németországban már az újrahaznosítók és az égető üzemeltetők között alakult ki konfliktus a „nyersanyaghiány” miatt. Egy ekkora beruházás hosszú évtizedekre bebetonozná a fővárost egy elmaradt, korszerűtlen hulladék-gazdálkodási rendszerbe, 20-30 év múlva is kiszolgáltatva a lakosságot az égetőmű rendkívüli költségeinek, és a kényszerből fenntartandó hulladék-termelésnek. A legnagyobb fegyvertény az égetők ellen egyértelműen a káros egészségügyi hatás, amit a megsokszoroz a városi népsűrűség. Tudomásunk szerint a pusztazátori lerakóra érkező hulladék mennyisége az elmúlt három évben folyamatosan csökkent, és már így is kb. a fővárosi kommunális hulladék 60%-át égetik, vagyis még egy égetőmű már „csak” a maradék 40%-ot tudná felvenni. Ekkor még nem is számolunk a házhoz menő szelektív gyűjtés és a komposztálási programokból eredő vegyeshulladék-csökkenéssel, továbbá a GDP függvényében mérséklődő hulladékmennyiséggel. Mi lesz ez esetben a pusztazátori lerakó sorsa, amely még legalább 15 évre lett tervezve? Nem kérdés, hogy a lerakást a legrosszabb megoldásnak tekintjük, de a pusztazátori lerakóra eddig költött 3,5 mrd forint jelentős összeg, ahhoz hogy átgondolatlan beruházás legyen az eredménye. Másfelől nem támogatunk egy olyan tervet, amely a csepeli szennyvíziszap hasznosítását kommunális hulladékégetővel hozza összefüggésbe. Egy hasonlattal élve, ez pont ugyanolyan pazarlás, mint az óriásberuházások keretében felépült kommunális lerakók felhasználása inert hulladékok fogadására. A szennyvíziszap komposztálása vagy önálló energetikai hasznosítása sokkal inkább tekinthető környezettudatos megoldásnak.

A koncepció további fejlesztéséhez, és a megvalósításhoz jó munkát kívánunk.

nyílna mód arra, hogy alacsonyabb szintű – nem kötelezően előírt – tervek készülhessenek. Egyebekben jelezni kívánjuk, hogy a KEOP forrásokból megvalósuló fővárosi hulladékgazdálkodási projektek megvalósítása során a felvilágosító és tudatformáló kampányok is segítenek a megelőzési, szelektív hulladékgyűjtési célok megvalósításában.

A problémafelvetéssel és a megoldással egyetértve jelezni kívánjuk, hogy a kérdéskör szabályozása állami hatáskörbe került, a szabályrendszer minden eleme még nem került meghatározásra, továbbá a szelektív házhoz menő gyűjtési rendszer teljes kiépítése előtt egy ilyen nagy arányú változtatásra nincs lehetőség.

A koncepció a komposztálási program fejlesztésének szükségességét tartalmazza. A felvetés hulladékgazdálkodási szempontból támogatandó, figyelembe véve a Fővárosi Önkormányzat költségvetésének korlátait jelen helyzetben a kerti zöldhulladék gyűjtés kiterjesztésén túl a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer teljes kiépüléséig további programok indítására nincs lehetőség.

A kérdés vizsgálata során megállapítást nyert, hogy gazdaságossági és fenntarthatósági szempontból az önálló szennyvíziszap energetikai hasznosítás gazdaságtalanabb lenne, mint egy hulladékhasznosítással (a nem hasznosítható, éghető frakciók) közös beruházásban működő energetikai hasznosítása, hiszen annak távhőrendszerre való kapcsolása csak egy közös „hulladékos” változat keretében oldható meg, így a fosszilis tüzelőanyag felhasználása mellett jelentős távhődíj megtakarítás is elérhető lenne. A probléma megoldására ugyan több megoldás is létezik, végleges döntés csak a környezeti hatásvizsgálatok eredményének ismeretében hozható. Egyebekben felhívjuk a figyelmet, hogy ekkora mennyiségű szennyvíziszap komposztálása a talajterhelési határértékek tervezett drasztikus szigorítása mellett nem lesz megvalósítható.

<p>Levegő Munkacsoport</p>	<p>A <i>Levegő Munkacsoport észrevételei Budapest Terület-fejlesztési Konceptiója környezetvédelmi vonatkozásaival kapcsolatban:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>6. fejezet: „A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése”</u> <p>A koncepció nagyon helyesen sorolja fel és indokolja meg azokat a követelményeket, amelyek a fenntarthatósághoz, a város működőképességéhez, egészséges környezeti állapothoz szükségesek. Amivel ki lehetne egészíteni ezeket a meghatározásokat, az a követelmények közötti okozati összefüggés, ami a követelmények megvalósíthatóságának kritériuma.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – A zöldfelületek, természeti értékek védelme bizonyos vonatkozásban összefügg a vízkészletekkel való tudatos gazdálkodással, a csapadékvíz elvezetésének mérséklésével, amint azt a vízgazdálkodás témájának címszava mellett említi a koncepció. Ebből a szempontból a biológiai aktív felületek értékének megkülönböztetése szükséges: <p>Az aláépítetlen zöldfelületek előnye: Vízsükséglet szempontjából a mélygyökerű fás-bokros növényzet itt önfenntartóvá válhat. Ez gazdasági fenntarthatóság szempontjából is fontos előny. (Tapasztaljuk, hogy az önkormányzatok forráshiány miatt szabadulni szeretnének a közterületi zöldfelületek gondozási kötelezettségétől. Egyes fővárosi kerületek építési szabályzataikba is bele foglalják azt a lehetőséget, hogy a lakosság átvállalhatja a társasházak környékén lévő bizonyos zöldterületek gondozását. Ez nem csak az előkertekre terjedhet ki. Gyakran találkozunk olyan jelenséggel, hogy a régi, közterületi öntözőcsapok vízellátását különböző okokból megszüntetik. Előfordul, hogy kerületi szabályzatok újabban megengedik lakótelepi közterületeken ásott kutak létesítését. Ezeknek költségét és vízhasználatát természetesen az engedélyeztetés ügyében az illetékes hatóságnál (KDvKTVF) eljáró lakoságnak kellene fizetnie. Ennek a lakosság (társasházak, lakásszövet-kezetek) részéről történő vállalása azonban kétséges.)</p>	<p>A követelmények közötti okozati összefüggést jelzi, hogy az érintett témakörök egy fejezetbe kerültek (6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE alfejezet)</p> <p>Az észrevétel alapján a területfejlesztési koncepció szintjén módosítás nem szükséges.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – <u>A biológiai aktív felületek növelésénél</u> is javasoljuk figyelembe venni a fenntarthatóságot. A tetőkertek és zöldtetők támogatása - szerintünk is nagyon helyes. Azonban a kötelező zöldfelületbe való beszámíthatóságuk célszerű egyensúlyát kell létrehozni az új szabályozásban. Az aláépített részek felett létesített zöldfelületek örökké fenntartásfüggők maradnak, szemben a mélygyökerű növényzettel, az eredeti altalajjal közvetlen vertikális kapcsolatban álló földbe ültetett fákkal, amelyek a telepítés után 2-3 évtized múlva a talajvíz közeli rétegek nedvességét hasznosítják. Az aláépített zöldfelületek tehát fenntartásfüggőségük miatt kevésbé értékesek. Mind a belső városrészekben, mind az átmeneti zóna lakótelepein és az iroda, illetve intézményi területeken legyen optimális mennyiségű aláépítetlen szabad földfelület, ahol a fás növényzet közvetlen vertikális kapcsolatot tarthat fenn az eredeti altalajjal. Nem szabad kiszolgáltatottá tenni egyes városrészeket az aláépített, vagy tetőkerti zöldfelületek fenntartásfüggőségének. <p>Az új zöldterületek létesítésének a belvárosi „foghi” telkeken is megvan a</p>	<p>Nem a területfejlesztési koncepciót érintő javaslat, a településrendezési eszközöket, illetve a magasabb rendű jogszabályokat érinti.</p> <p>A koncepció 6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE c. alfejezet 2. bekezdését követően kiegészült az alábbi bekezdéssel: „A jogi szabályozás keretében biztosítani kell, hogy az intenzíven beépített területeken kívül (ahol jellemzően csak tetőkerttel vagy zöld fallal lehet</p>

<p>lehetősége. Régi várostervezési elv preferálta a szűk utcák levegőssé tételét az ilyen adottságok kihasználásával. Ennek ellenpéldáival mostanában gyakran találkozunk belvárosi műemléki környezetben az egységes „térfal” elv merev építészeti felfogásaként.</p>	<p>biztosítani a biológiai aktivitást), optimális mennyiségű aláépítetlen szabad zöldfelület (a fás növényzet közvetlen, vertikális kapcsolatot tarthat fenn az eredeti altalajjal) álljon rendelkezésre.”</p>
<p>– A nagy városi parkok és intézménykertek növényzetét, kifejlődött nagy fáinak védelmét olyan módon kell összehangolni a kor rekreációs igényeivel, hogy a szabadidő és sport funkciót szolgáló fejlesztések és a vendéglátó létesítményekkel járó forgalom ne váljon a zöldterületek kárára. (A műfüves sportpályák divatja miatti fakivágások például a városi hősziget-hatást fokozzák az iskolaudvarokon. A Népliget a védelemre érdemes különleges, idős növényzetével szolgálja leginkább a kikapcsolódást.)</p>	<p>Nem a területfejlesztési koncepciót érintő javaslat.</p>
<p>– Zaj- és légszennyezés, ami a város lakóinak egészség-állapotát jelentős mértékben meghatározza Mint közlekedési eredetű szennyezések is együtt jelentkeznek, és ehhez kapcsolódhat a mélygarázsok szennyezett levegőjének a tetőtér felett történő, nagy magasságba való kiáramoltatásához szükséges gépi berendezések működésének és sűrűlódásnak a határértéket megközelítő állandó zaja, amellyel, hogy a kibocsátott levegőt nem szűrik meg. Az <i>egyéni gépjármű használat csökkentésének</i> tendenciáját szintén felveti a koncepció, amellyel ezek az ártalmak mérsékelhetők. Itt kell megemlíteni az egyéb szellőző berendezések kibocsátását, valamint az ipari eredetű kibocsátást, mint például a hulladékégető mű kibocsátását is. Utóbbi összefüggésbe hozandó a hulladékgazdálkodással.</p>	<p>Nem a területfejlesztési koncepciót érintő javaslat, a településrendezési eszközöket, illetve a magasabbrendű jogszabályokat érinti.</p>
<p>– A 6.4. fejezetben olvasható, hogy a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségének csökkentése céljából egy új hulladékégető mű megvalósítására tett előkészületeket a Főváros. Bár ez hatásvizsgálat köteles tevékenység lenne, az új létesítmény hatásvizsgálati eljárása önmagában szerintünk nem lenne elegendő. Feltétlenül meg kell vizsgálni a jelenleg működő HUHA kibocsátásait is és elemezni környezet-egészségügyi szempontból. Megállapítandó a jelenlegi hulladékégető mű hatásterülete, és az érintett lakosság kórtörténete a szennyezőkkel összefüggésben. Új hulladékégető mű tervezése előtt - vagy helyett - javasoljuk körültekintően megvizsgálni a komposztálás lehetőségét.</p>	<p>A kérdés vizsgálata során megállapítást nyert, hogy gazdaságossági és fenntarthatósági szempontból az önálló szennyvíziszap energetikai hasznosítás gazdaságatlanabb lenne, mint egy hulladékhasznosítással (a nem hasznosítható, éghető frakciók) közös beruházásban működő energetikai hasznosítása, hiszen annak távhőrendszerre való kapcsolása csak egy közös „hulladékos” változat keretében oldható meg, így a fosszilis tüzelőanyag felhasználása mellett jelentős távhődíj megtakarítás is elérhető lenne. A probléma megoldására ugyan több megoldás is létezik, végleges döntés csak a környezeti hatásvizsgálatok eredményének ismeretében hozható. Egyebekben felhívjuk a figyelmet, hogy ekkora mennyiségű szennyvíziszap komposztálása a talajterhelési határértékek tervezett drasztikus szigorítása mellett nem lesz megvalósítható.</p>
<p>– A hulladékgazdálkodás, újrahasznosítás és a termőföldek védelme szintén összefüggésbe hozható a bontásból származó építőipari anyagokat újra hasznosító iparág támogatásával. A dél-pest megyei termőföldek megsemmisítése, a meghagyott mezőgazdasági és természeti területek tönkretétele a talajvízszint süllyedése miatt - a kavicsbányászat elharapódzásának következménye. Megengedhetetlen pazarlás, hogy még útalaphoz is természetes kavicsot használnak, miközben a hulladéklerakók kapacitása kimerül, és erdőinkben nőnek az illegális hulladékhegyek.</p>	<p>Az építési- és bontási hulladékok másodnyersanyagként történő felhasználásának támogatásával foglalkozik a 6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELME c. alfejezet.</p>

<p>– A termőföldek védelme mellett az erdők védelmét, valamint a biológiai aktivitást is fontosnak tartja a koncepció.</p> <p>Lényeges azonban az e fogalomhoz jogszabályban kidolgozott értékrendszer helyes alkalmazása is. A pesti oldal külső kerületeiben az elmúlt években sok mezőgazdasági terület esett áldozatul beépítéseknek. Ilyenkor a keretövezet átsorolási hatástanulmányok kötelező érvénnyel kidolgozták a biológiai aktivitásérték pótlásának módját. Ez legtöbbször mechanikus számításal történt. Mivel a 9/2007.(IV.3.) ÖTM rendelet a szántó területeket „3” értékkel, a védelmi rendeltetésű erdőket pedig „9” értékkel szerepelteti, a beruházók számára igen praktikus volt termőföld területeket is új erdőlétesítéssel pótolni. Ráadásul a legtöbbször ellenőrizhetetlen helyen lévő új erdőtelepítés kifejlődési, lombosodási igényét nem is vették figyelembe. Javasoljuk, hogy a biológiai aktivitásérték számításnál a termőföld védelmében ilyen esetekben kötelező legyen a funkció és a pótolandó terület nagyságának figyelembe vétele is.</p>	<p>Nem a területfejlesztési koncepciót érintő javaslat, a településrendezési eszközöket illetve a magasabbrendű jogszabályokat érinti.</p>
<p>– A Koncepció idézi Budapest 2011-2016 időszakra szóló környezeti programjának (FKP) célkitűzéseit a kedvezőbb környezeti állapot érdekében: A 70 dB feletti éjszakai zajterhelés által való lakossági érintettség megszüntetése, a PM10 esetében a napi határérték túllépések számának évi 35-nél kevesebb alkalomra való csökkentése, a nitrogén-dioxid szennyezettség tekintetében pedig az órás határérték túllépések számának évi 18-nál kevesebb alkalomra való csökkentése....</p> <p>Ezek nagyon szerény célok, amiket már régen el kellett volna érni, megfelelő intézkedésekkel, az ésszerűség és a társadalmi igazságosság szem előtt tartásával. A Koncepció nagyon helyesen jegyzi meg a kibocsátások csökkentése témánál, hogy: „általánosságban az egyéni gépjármű használat mértékét kell csökkenteni”. A cél elérése érdekében itt felsorolt ajánlások közül főleg a környezetbarát közlekedési módok támogatását tartjuk célravezetőnek, a tömegközlekedés fejlesztését, a tömegközlekedési járművek olyan korszerűsítésével, amely kevesebb káros anyag kibocsátást eredményez. A más lakott területek terhelésének növelése árán egyes területeken bevezetni szándékozott forgalom-korlátozást - mint például a kordonos dugódíjat - ellenezzük. Helyette célravezetőbbnek tartjuk a használatarányos útdíj bevezetését a személy-gépjárművekre vonatkoztatva is.</p> <p>Az FKP-nak az allergizáló pollen koncentráció csökkentésére irányuló célkitűzését felületesen kidolgozatlanunk tartjuk, és szerintünk veszélyes azt így a köztudatban terjeszteni, mivel téves nézetek miatt éppen a légúti betegségeket okozó légszennyezés csökkentésében szerepet játszó élő lomboszat nagy tömegű irtását okozhatja.</p> <p>(Dr. Müller Mária allergológus, gyermekorvos a való helyzetnek megfelelően vizsgálta az allergiás betegségek okozóit. Felmérései során megállapította, hogy a városiakok gyakrabban betegednek meg, mint a vidékiek. Ennek ok az, hogy a pollenfelületre rátapadnak a levegőben lévő koromszemcsék, és a pollen így kerül a nyálkahártyára. Itt a koromból kátrány képződik, mely elősegíti a pollenszemcse</p>	<p>A területfejlesztési koncepciónak nem feladata a jóváhagyott környezeti program célkitűzéseit felülbírálni.</p> <p>A forgalom korlátozása csak kisebb, kiemelkedő értékkel bíró területeken lehetséges (jelenleg ilyen a Margitsziget, a Budai vár,...). A forgalom csökkentésére számba vehető eszköz még ún. dugódíj. Ebben az esetben a behajtásért fizetendő külön díj tekinthető használatarányos útdíjnak is. Természetesen ez a tiltó típusú beavatkozás csak alternatívát jelentő (P+R parkoló, kerékpárút, közösségi közlekedés) fejlesztésekkel együtt lehet ésszerű.</p> <p>Figyelemreméltó észrevétel, ugyanakkor a területfejlesztési koncepciónak nem feladata a jóváhagyott környezeti program célkitűzéseit felülbírálni.</p>

	<p>átjutását a nyálkahártyán. A szervezet immunrendszere megpróbál védekezni az idegen anyag ellen, és így jön létre az allergiás tünetegyüttes. A légszennyezés tehát megsokszorozza a pollenallergia veszélyét.</p> <p>A nyárfákkal kapcsolatos ellenszenv például tévedésen alapul. Dr. Farkas Ildikó, az OKI főtanácsosa és Magyar Donát biológus erről így nyilatkozott: „...A néphit tévesen a nyárfa trichomát, vagyis a nyárfa repítőszőrökkel ellátott magvait allergizáló hatásúnak tartja ... Erős allergiás reakciókat, szénanáthát május közepén a pázsitfűfélék (Poaceae) pollenje vált ki, mely tüneteket hibásan a nyárfának tulajdonítják a nyárfa termésszórásával egybeeső virágzás kezdete miatt.”)</p>	
	<p>– Tapasztalataink alapján szükségesnek tartjuk Budapest tájérték kataszterének elkészítését.</p> <p>Városi tájérték nem csak a látkép, természeti területek látványa lehet, hanem a növényzet és épületek együttese is. Ilyen kataszterrel Budapest még nem rendelkezik. Például az Orczy kert és épületegyüttese sincs nyilvántartva tájértékként, hanem csak egyes történelmi jelentőségű szobrai.</p> <p>Nem képez kataszterben jegyzett tájértéket a Magyar Nemzeti Múzeum épülete az épületet körülölelő magas fák látványával együttesen, csak külön védett intézménykertként a BVKSZ 5. számú mellékletében. Szerintünk számos ilyen, városi tájra jellemző épület- és növény-együttes van, amelyeknél az épület és azt körülvevő idős fás növényzet harmóniája, hozzá tartozik a főváros jellegzetes arculatához és látvány szempontjából értéket képvisel.</p>	<p>Az egyedi tájérték kataszter készítése a DINPI feladata. Ez idáig ilyen nem készült.</p>
<p>Magyar Faluszövetség elnöke</p>	<p>– Budapest Főváros Területfejlesztési koncepciójának egyeztetésre megküldött anyagával kapcsolatban a Magyar Faluszövetség képviselőjében ezúton nyilatkozom, hogy az egyeztetési dokumentumhoz észrevételt tenni nem kívánunk.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

II/C. RÉSZDOKUMENTUM

BUDAPEST

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KERÜLETI EGYETÉRTÉSEK ÉS VÁLASZOK

Kerületek	Egyetértési döntésről tájékoztatás	Válasz és indoklás
Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat	Hivatkozva a 2014. március 13-án keltezett FPH059/56-62/2014 iktatószámú levelére tájékoztatom, hogy a Budapest Főváros 2014. február hónapban elkészített Területfejlesztési Konceptiója elfogadásra került. Mellékletben csatolom a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselőtestületének 2014. április 24-i ülésre vonatkozó előterjesztését és a megtartott ülés jegyzőkönyvét.	Választ nem igényel.
Budapest Főváros II. kerület Önkormányzat		
Budapest Főváros III. kerület Önkormányzata	Mellékelten tájékoztatásul megküldöm Budapest Főváros Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testületének a Budapest Területfejlesztési Konceptiójával való egyetértéséről szóló 196/20 14.(IV.10.) Határozatát. Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testületének (196/2014.(IV.10.) Határozata: A Képviselőtestület úgy határoz, hogy Budapest Területfejlesztési Konceptiójával egyetért.	Választ nem igényel.
Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata	Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselőtestületének 80/2014.(V.29.) határozata a Budapest Területfejlesztési Konceptiójának véleményezéséről A Képviselő-testület megtárgyalta a Budapest Területfejlesztési Konceptiója véleményezésére vonatkozó előterjesztést, és az abban foglaltakat figyelembe véve egyetért a Konceptióban megfogalmazott célokkal. Az előterjesztéshez mellékelte szakmai vélemény alapján megállapítható, hogy a Budapest Területfejlesztési Konceptiójában megfogalmazott célok alapvetően helyesek és egybeesnek Újpest hosszú távú céljaival, ugyanakkor indokoltnak látom megjegyezni, hogy a koncepcióra alapozott döntések során következetesen gondoskodni kellene a célok eléréséhez vezető konkrét fejlesztési intézkedések megtételéről, a megfelelő – differenciált – eszközök alkalmazásáról.	Választ nem igényel. A konkrét fejlesztési intézkedések és eszközök alkalmazásának bemutatása a készülő Területfejlesztési Programon belül jelennek majd meg.
Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata		
Budapest Főváros VI. kerület Önkormányzata	Mellékletben megküldöm Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének 87/2014. (IV.14.) számú határozatát a Budapest Területfejlesztési Konceptiójával való egyetértésről. (Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatának Képviselő testülete Budapest Területfejlesztési Konceptiójával egyetért.)	Választ nem igényel.

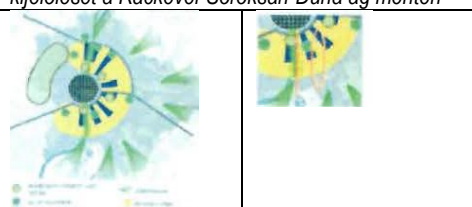
Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata	Hivatkozással a FPH 059/66-32/2014 iktatószámú levelünkre, melyben a Budapest Főváros területfejlesztési koncepciójának megerősítését kérte kerületünkben az arra jogosult testület által csatoltan megküldöm a Képviselő-testület 120/2014. (IV. 29.) számú határozatát. Kerületünk Képviselő-testülete támogatja a tárgyi tervezet elfogadását. (Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testülete támogatja, Budapest Főváros területfejlesztési koncepciójának elfogadását.)	Választ nem igényel.
Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala		
Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata	Kérésére mellékelten megküldöm a Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testület 2014. április 24-én tartott rendes ülésének kivonatát a Budapest Területfejlesztési Koncepcióra vonatkozóan. (Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete Budapest Területfejlesztési Koncepciójával egyetért.)	Választ nem igényel.
Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat	Köszönettel megkaptuk a véleményezésre megküldött Budapest Területfejlesztési Koncepció javaslatot és a tervezési eljárást kísérő részdokumentumokat. Fontosnak tartjuk, hogy Budapest Hosszú távú jövőjét egységes területfejlesztési elvek alapján határozzuk meg, ennek egyik lényeges pillére Budapest Területfejlesztési Koncepciója. A Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2014. április 17-i ülésén határozatot hozott a Budapest Területfejlesztési Koncepcióval kapcsolatos egyetértési jog gyakorlásáról.	Választ nem igényel.
Budapest XI. kerület Önkormányzat		
Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat	A Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete Budapest Területfejlesztési Koncepciójának javaslatával egyetért. (76/2014.(V.15.) Bp.Főv. XII. ker. Hegyvidéki Önk. Kt .h)	Választ nem igényel.
Budapest Főváros XIII. kerület Angyalföld Önkormányzata	Budapest Területfejlesztési Koncepciójáról 2013 júliusában a főpolgármesternek írott levelemben foglaltakkal összhangban Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat nevében nyilatkozom, hogy Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Budapest Területfejlesztési Koncepciójában (2014. február – BFVT Kft.) foglaltakkal egyetért.	Választ nem igényel.
Budapest Főváros XIV. kerületi Önkormányzata	Hivatkozással az FPH059/56-32/2014 iktatószámú levelére tájékoztatom, hogy Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzat Képviselő-testülete a 2014. május 15-i ülésén tárgyalta a „Javaslat Budapest területfejlesztési Koncepciójának elfogadásához szükséges egyetértő nyilatkozat megadására” című előterjesztést. A Képviselő-testület az 539/2014. (V.15.) határozatával (melléklet) úgy döntött, hogy Budapest Területfejlesztési Koncepciójának elfogadásához szükséges egyetértő nyilatkozatot megadja.	Választ nem igényel.

<p>Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Főépítész iroda</p>	<p>A Budapest Területfejlesztési Konceptiójának véglegesített tervezetét áttekintettük és megállapítottuk, hogy a véleményezési eljárás során a kerületünk részéről tett észrevételek abban átvezetésre kerültek. Budapest fejlesztésének a Konceptió tervezetében foglalt elveivel, átfogó- és stratégiai céljaival, az erre épülő koncepcionális elemekkel, eszköz és intézményrendszerrel egyetértünk, támogatjuk a tervezet elfogadását.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata</p>	<p>Hivatkozással korábbi megkeresésére, hogy a véleményezésre megküldött, Budapest Területfejlesztési Konceptió átdolgozott dokumentumát a XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága, az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló, 10/2011. (IV. 20.) önkormányzati rendelet 29/A. §-ban kapott felhatalmazás alapján 2014. 05. 5-i ülésen véleményezte, melyről határozatát mellékelten megküldjük további felhasználásra.</p> <p>Határozat 38/2014. (V.5.) KFÜB Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága a Budapest területfejlesztési Konceptió (2014. február) dokumentumáról a koncepció egyeztetése során kialakított, 212/2013. (VI.19) Kt határozatban, és ahhoz csatlakozó, 152/2013. (V.8.) Kt. sz. határozatában foglalt véleményt megalapozottnak tartja.</p> <p>A Területfejlesztési Konceptióban foglalt, Budapest fejlesztésének elvei és átfogó céljai, úgy mint élıhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlıség, értékesek.</p> <p>Ugyanakkor az átdolgozott Területfejlesztési koncepció továbbra sem veszi figyelembe és nem tartalmazza a XVI. Kerületi Önkormányzat véleményét. Így a hatékony és a kiegyensúlyozott városszerkezet kialakítása vonatkozásában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a Metró-HÉV összekötéséhez nem kapcsolódhat a javasolt helyi központfejlesztés célterülete, (Konceptió: tervezett Központrendszer lapján, 54. oldal) - a megvalósuló Metró-HÉV összekötéshez tartozó térségi jelentőségű P+R az M0 melletti kijelölése, (Konceptió: Közlekedési eszközváltás rendszere a fővárosban lapján, 83. oldal) - a Külső Keleti Körút Naplás tavat a fővárostól elvágó nyomvonalán a Körvasútsor megnyugtató vonalvezetését, környezetkialakítására utalást. (Konceptió: a kör irányú közúthálózat... 85. oldal) - az egyenletes funkció elosztást, munkahelyteremtést biztosító egyes területek beépítési lehetőségét az M0 mellett, a fővárosi határon belül, gazdasági terület 	<p>Választ nem igényel.</p> <p>Választ nem igényel.</p> <p>Választ nem igényel.</p> <p>Választ nem igényel.</p> <p>A helyi központok fejlesztése független az M2 metróvonal és a HÉV vonal tervezett összekötésétől. A helyi központfejlesztés célterületeiként azok a területek jelöltek, ahol javítani szükséges a helyi lakosság alapellátását oly módon, hogy a szolgáltatások rövid úton, lehetőleg gyalog elérhetőek legyenek.</p> <p>A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve által meghatározott, ún. térségi jelentőségű P+R parkolók jelennek meg területfejlesztési koncepcióban. A XVI. kerület területére vonatkozóan a területrendezési terv nem nevesített térségi jelentőségű P+R parkolót. A városi szintű P+R parkoló hálózati elemeit a Településszerkezeti terv <u>nevesíti-határozza meg.</u></p> <p>Tárgyi területfejlesztési koncepció az országos-, és a térségi területrendezési tervnek megfelelően a körirányú közúthálózati elemek fejlesztésének szükségességét jelöli a főváros területén belül, a koncepció léptékének megfelelően. A konkrét nyomvonalakat a készülő Településszerkezeti terv határozza meg.</p> <p>A koncepció gazdaságfejlesztés-orientált, tartalmazza a munkahelyteremtés fontos célját. A fenntartható városrészek kialakítása a „kis távolságok</p>

	<p>kialakítását, az agglomeráció felé billenő beépítés kiegyensúlyozására. (Koncepció: Fenntartható városrészek kialakítása... 44. oldal)</p>	<p>városa” elvre alapozva című térkép (44. oldal) kiemeli a vegyes használat térségét, de nem lehetetleníti el az egyéb területeken történő munkahelyteremtés lehetőségét sem. A konkrét gazdasági területfelhasználási egységek kijelölése a Településszerkezeti terv feladata.</p>
	<p>A Fentiek alapján, a Budapest Területfejlesztési Konceptiójában – a Budapest Főváros Településszerkezeti Tervének egyeztetési anyagában már konkrétan megjelenő – a Kerületi Önkormányzat korábbi határozatában kifogásolt, városszerkezetet befolyásoló elemek változatlan formában történő megfogalmazása miatt, a Budapest Területfejlesztési Konceptió anyagával a Bizottság nem ért egyet.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala</p>	<p>Az FPH059 / 56-32/ 2014 iktatószámú levelükre az alábbi állásfoglalást adom. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11.§ (I) bekezdés a) aa) pontja alapján mellékelten megküldöm a Fővárosi Területfejlesztési Konceptió véleményezése tárgyában Budapest Főváros a XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testülete által hozott 78/2014. (IV.15.) Kt. határozatot, valamint a határozat szövegében hivatkozott Budapest Főváros a XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének 57/ 2014. (111.6.) Kt. határozatát a Fővárosi Területfejlesztési Program véleményezéséről. Budapest 2014.április 16.</p>	<p>Választ nem igényel. (Jelen eljárás tárgya kizárólag a Területfejlesztési Konceptió, így az arra vonatkozó határozattal kapcsolatos vélemény került értékelésre.)</p>
	<p>BUDAPEST FŐVÁROS XVII. KERÜLET RÁKOSMENTE ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE - KIVONAT Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének 2014. április 15-én megtartott rendkívüli képviselő-testületi ülésén meghozott döntésekből Iktatószám: 9-2/6/2014.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
	<p>A napirend 3. pontja: 57/2014/04.11. Rendkívüli sürgősséget igénylő előterjesztés Javaslat a Fővárosi Területfejlesztési Konceptió véleményezésére Előadó: Riz Levente polgármester</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
	<p>78/2014. (IV. 15.) Kt. határozat 1. Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának Képviselőtestülete a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 11.§ (1) bekezdés aa) pontjában nyert felhatalmazás alapján úgy dönt, hogy Budapest Területfejlesztési Konceptiójának jóváhagyását nem támogatja.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
	<p>2. A Képviselő-testület az 1. pontban foglalt döntését az alábbiakkal indokolja: a) Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata 57/2014. (III.6.) Kt. határozatában nyilvánította ki véleményét a Fővárosi Területfejlesztési Program tárgyában úgy, hogy az annak alapjául szolgáló Fővárosi Területfejlesztési Konceptió véleményezése nem zárult le, és annak Fővárosi Közgyűlés alapján történő elfogadása nem történt meg. Így jelen véleménykére formális egyeztetésnek tekinthető. b) A Fővárosi Területfejlesztési Konceptió tervezetében szereplő kitűzött célok részletes kifejtésénél olyan megállapítások szerepelnek, amelyek súlyosan korlátozzák kerületünk fejlesztési szándékait, azok megvalósításához - különös tekintettel a munkahelyteremtésre - nem biztosítanak eszközt.</p>	<p>A véleménykére jogszabályon alapuló kérés a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bek. a) aa) rendelkezése alapján. A koncepció gazdaságfejlesztés-orientált, tartalmazza a munkahelyteremtés fontos célját. Összhangban az Országos Fejlesztési Konceptióval a fejlesztési céltérségek elsősorban a barnamezős területek. Mivel cél a sokrétű gazdasági terület biztosítása, indokolt esetben megfelelő helyszínen a zöldmezős beruházás sem kizárt. A hatályos TSZT is tartalmaz ilyen típusú területeket, továbbiak konkrét kijelölése is szerkezeti terv feladata.</p>

	<p>3. A Képviselő-testület kéri Budapest Főváros Önkormányzatát, hogy a Fővárosi Területfejlesztési Program véleményezése tárgyában hozott 57/2014. (III.6.) Kt. határozatában és annak mellékletében foglaltaknak megfelelően módosítsa Budapest Területfejlesztési Konceptiójának tervezetét</p> <p>4. A Képviselő-testület kéri Budapest Főváros Önkormányzatát, hogy a 2-3. pontoknak megfelelő átdolgozást követően ismételten küldje meg Budapest Területfejlesztési Konceptiójának tervezetét véleményezésre.</p> <p>5. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az 1-4. pontban foglalt döntéseknek megfelelően.</p>	<p>Jelen eljárás nem a Fővárosi Területfejlesztési Program véleményezése, hanem a Területfejlesztési Konceptióé. A tervi műfajokból adódóan a Program a Konceptióra épül.</p> <p>A kerületek nagy többsége jelen egyetértési eljárásban kinyilvánította egyetértését, így újbóli véleményezési eljárás lefolytatása nem szükséges.</p> <p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Polgármesteri Hivatal</p>		
<p>Budapest XIX. kerület Önkormányzat</p>	<p>Mellékelten megküldöm a Budapest Főváros XIX. kerület Önkormányzat Képviselő-testület 2014. április 17-i rendes ülésének kivonatát a Budapest Területfejlesztési Konceptióra vonatkozóan. (Budapest Főváros IXX. kerület Kispest Önkormányzatának Képviselő-testülete Budapest Területfejlesztési Konceptiójával egyetért.)</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat</p>	<p>Köszönettel megkaptam tárgyi kérdésben írt levelét, melyben arra kéri Budapest XX. ker. Pesterzsébet Önkormányzatát (továbbiakban: Önkormányzat), hogy támogassa Budapest Területfejlesztési Konceptiójának (továbbiakban: Konceptió) elkészült tervezetét az 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdése alapján. Az Önkormányzat 2014. április 24-én a Képviselő-testületi ülés egyik napirendi pontjaként tárgyalta a Konceptiót, és elfogadásához támogató állásfoglalást adott. Mellékelten küldöm az erről szóló 069/2014. (IV. 24.) Ök. sz. határozatot. (a Képviselő-testület 1. a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi törvény 11. § (1) bekezdés a), aa) pontjának elfogadását támogatja. 2. Felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.)</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XXI. kerület Csepel Önkormányzata</p>	<p>Köszönettel fogadtuk a Budapesti Területfejlesztési Konceptió (BTFK) egyetértési nyilatkozatra felkérő levelét. Csepel a területfejlesztési koncepció egyeztetési szakaszában 2013. júliusi véleményében rögzítette álláspontját a BTFK-ról, amittől az egyetértő nyilatkozat alapját képező (BTFK- elfogadásra) változat kézhezvételét követően sem kíván eltérni. Csepel Önkormányzata Képviselőtestülete 21/20 14.(11.07.)-i határozatával módosította "Csepel Integrált Városfejlesztési Stratégiáját" 22/2014.(11.07.)-i határozatával a Csepel IVS középtávú fejlesztési akcióterületeiről döntött. A Budapesti Területfejlesztési Konceptió megállapításait a Képviselő-testületi döntésnek megfelelő tartalommal összevetve megállapítható, hogy a BTFK jelen formában nem biztosítja a Csepeli IVS-ben foglalt fejlesztési célokat, Csepel hosszú távú felzárkóztatásának fejlesztési programját nem</p>	<p>Választ nem igényel.</p>

<p>szolgálja. A "BTFK- elfogadásra" dokumentumban Csepel véleményére érkezett tervezői válaszokkal és azok többszöri visszatérő hibás megállapításokat tartalmazó indoklásaival nem értünk egyet, ezek javításának igényét továbbra is fenntartjuk. (I. sz. melléklet) Egyetértési nyilatkozatunkat, a mellékletekben rögzített szempontok figyelembevételére után tudjuk teljesíteni.</p> <p><u>I. sz. melléklet</u></p> <p>Nem elfogadott tervezői válaszok jegyzéke (Kivonat a BTFK-ra és területi hatásvizsgálatra érkezett vélemények és válaszokból, Budapest Főváros XXI. kerület Csepel Önkormányzata)</p>	
<p><u>Csepel véleménye</u></p> <p>Kiemelt irányelvek, célkitűzések és azok véleményezése Csepel tekintetében (BTFK 2013)</p> <p>Csepel a BTFK-ban, az eddigi jelenleg is érvényes zónás beosztással (átmeneti zóna) ellentétben a Duna menti és elővárosi zóna részét képezi.</p> <p>A területfejlesztési koncepció szerint (kivonat a BTFK 91.o.ról):</p> <ul style="list-style-type: none"> – A koncepció a város két fő térségének átalakulását preferálja – A Duna menti zónára és – Az átmeneti zónára fókuszál „(idézet). <p>A koncepcióban felsorolt területfejlesztési alapelvek és prioritás megfogalmazásában Csepel az átalakulásban preferált térség részeként szerepel.</p>	<p><u>Csepel véleményére adott tervezői válaszok:</u></p> <p>Jelen koncepció a főváros hatályos településrendezési és településfejlesztési eszközeiben alkalmazott zónarendszere épül, erre vonatkozóan változás nem történt.</p>
<p>Ilyen a kompakt város elvével megfajított terület a csepeli Háros jelenleg külterületi mezőgazdasági övezete. Az illegálisan, rendezetlenül beépült, mintegy 2000 fő szociálisan hátrányos helyzetű lakosú Duna-parti terület rendezése egyben fővárosi érdek. A területtel kapcsolatban álló térségi jelentőségű vízbázis védelme elsődleges szempont, de belterületbe vonás nélkül a közművesítés, a csatormázás továbbra is megoldatlan kockázati tényezőt jelent.</p>	<p>Csepel-Háros esetében a kompakt város elve a koncepció szerint azt jelenti, hogy ésszerű ütemezés és a szükséges, önkormányzati feladatot jelentő alapellátás biztosítása mellett kerülhet csak fejlesztésre.</p>
<p>A tervben ellentmondásként jelenik meg a XXI. kerületet hol az átmeneti, hol a Duna-menti zóna részeként emlegeti. A munka hektikusan kezeli a zónák szerinti területspecifikus eszközök felsorolását, az átmeneti zónában kitér a barnamezők hasznosítására, míg ezt a Duna menti zóna esetében már nem említi (9., 70. oldal). (A probléma a 85. oldal ábráján is felmerül).</p>	<p>Jelen koncepció a főváros hatályos településrendezési és településfejlesztési eszközeiben alkalmazott zónarendszere épül. Csepel területe adottságai révén részben a Duna menti, részben az átmeneti zónába tartozik, ennek megfelelően kezeli a koncepció.</p>

<p><u>Válasz tervezői véleményre:</u> A tervezés alapját képező zónarendszer felülvizsgálata a tervezés megkezdésekor elmaradt. A BTFK a korábbi zónarendszerrel egyező lehatárolásra épül, ami alapján Csepel a Duna-menti, ill. az elővárosi zóna része. Zónába tartozó területek funkcionális felülvizsgálata során bebizonyosodna, hogy Csepel egy része az átmeneti zóna részét képezi. A BTFK az átmeneti zónába sorolt barnamezős fejlesztéseket preferálja, amelyből ilyen módon Csepel nem részesül.</p>	
<p>Csepel és a vele kapcsolatba kerülő agglomerációs települések közös tématerületekre koncentrált fejlesztési tervekkel és megállapodásokkal együttesen fellépve erősíthetik egymás programjait. A kerület szempontjából és a BTFK-ban jelölve Budapest egésze szempontjából is kiemelten fontos ezen kapcsolatok észak-dél irányú, Duna-menti szerveződése. Emellett fontos számunkra a haránt irányú kapcsolatfejlesztés, például új déli Duna híd, vagy M0 esetleges szervíz útja, a közigazgatási határ és M0 közötti terület feltárására.</p>	<p>A koncepció fontos eleme a Körvasút menti körút részét képező új déli Duna híd (Csepel-Albertfalva Duna híd). Az egyes területek feltárását biztosító úthálózati elemek – pl. M0 szervízút – nem képezi a területfejlesztési koncepció részét hanem a településrendezés feladata lehet kerületi tervszközben.</p>
<p><u>Válasz tervezői véleményre:</u> Az országos mellékút térségi jelentőségű elem. (218/2009.(X.6.) Korm.rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól II.1.3. táblázat).</p>	
<p><u>Hibajegyzék</u> A kerület észrevételei alapján javítást kért ábrák, megállapítások: A jövőképről szóló fejezetben a térképes jelölésekből - így következésképp magából a koncepcióból-hiányzik a Csepelt érintő vízparti zöldfelületek és zöldfolyósók jelölése a Ráckevei-Soroksári-Duna ág mentén. 7. oldal ábrasorában ábrázolni kérjük a Csepelt érintő vízparti zöldfelületek és zöldfolyósók kijelölését a Ráckevei-Soroksári-Duna ág mentén</p>	<p>A zöldfelületi rendszer jövőkép ábrája koncepcionális séma ábra. A kért ábrázolások a készülő TSZT feladatkörébe tartoznak.</p>
	
<p><u>Válasz tervezői véleményre:</u> A Ráckevei-Soroksári Duna-mellékága koncepcionálisan egyenértékű elem. Ezért ábrázolás-technikailag és a koncepcióban szöveges munkarészében is egyenértékű kezelést igényel. A Ráckevei-Soroksári Dunaág vízparti területeinek és a kapcsolódó zöldfolyósók kijelölése e tervből nem elhagyható. A Belügyminisztérium 7. pontban megfogalmazott véleménye is ezt a megállapítást támasztja alá.</p>	

A barnamezős területek fejlesztése zónától függetlenül célja a koncepciónak, mivel rögzíti, hogy a város- és területfejlesztés célterületeinek magját a barnamezős területek kell, hogy képezzék. A zónarendszer által a kerületet hátrány nem éri.

A szervíz út nem országos úthálózati elem, ezért ez a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet II.1.3. táblázatával összhangban nem jelenhet meg a területfejlesztési koncepcióban.

A koncepció minden Duna menti területet egyformán fontosnak kezel (lásd. a stratégiai célok között), a kifogásolt ábra sematikus illusztráció.

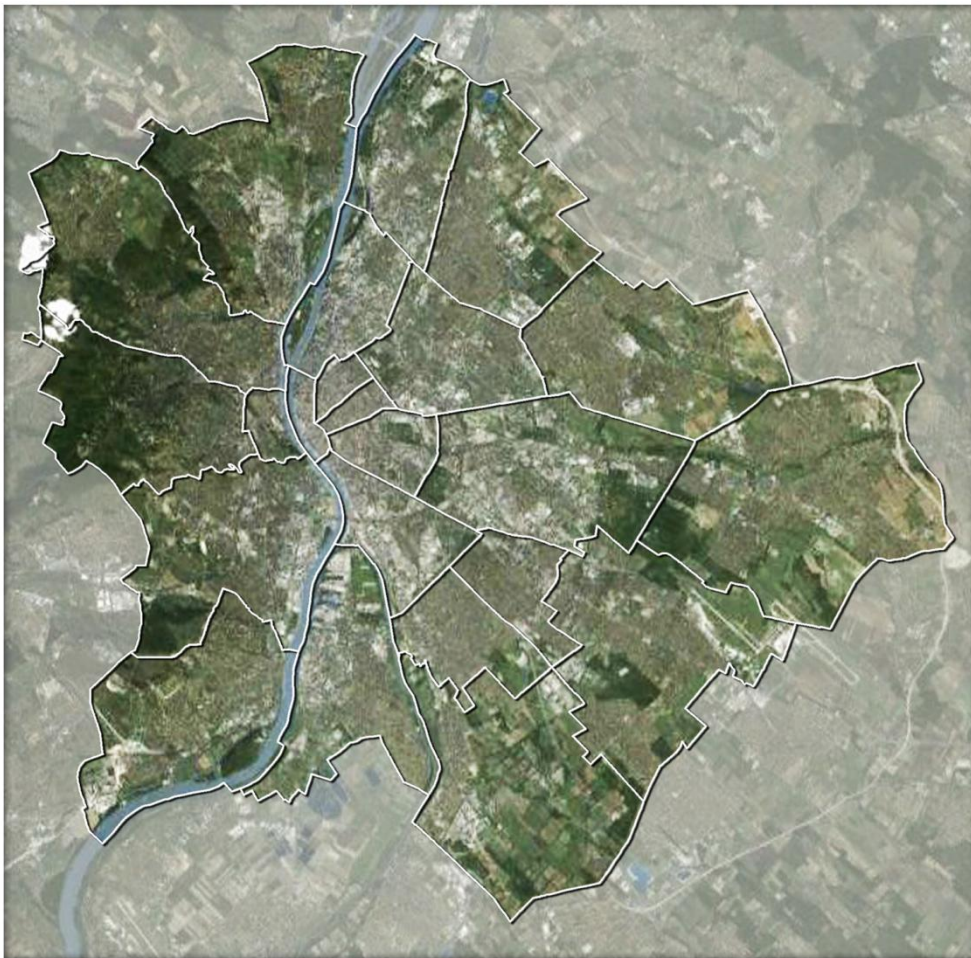
<p><u>2. sz. melléklet</u> BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLET KIVONAT</p> <p>Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete 2014. február 07-én pénteki 08.00 órai kezdettel a Polgármesteri Hivatal Nagytanácstermében (1211 Bp. XXI. ker. Szent Imre tér 10.. földszint 5.) megtartott rendkívüli üléséről készült Jegyzőkönyvből Napirend 2. pontja: (13. sz. előterjesztés) Javaslat Budapest Csepel középtávú településfejlesztési stratégiájáról</p> <p>Előterjesztő: Németh Szilárd polgármester 21/2014. II.07.) Kt. HATÁROZAT</p> <p>Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete a 352/2008.(V.15.) Kt. számú határozattal elfogadott, és a 166/2010.(111.23.) Kt. számú határozattal kiegészített "Csepel Integrált Városfejlesztési Stratégia" (IVS) dokumentumát az alábbiak szerint módosítja:</p> <p>a) „A 2008 - 2013 között fejleszteni kívánt akcióterületek” 6. fejezetben "Ady lakótelep" akcióterület fejlesztései megvalósultak, ezért az akcióterület elhagyásra kerül,</p> <p>b) „A 2008 - 2013 között fejleszteni kívánt akcióterületek” 6. fejezet kiegészül a "Gyárvaros fejlesztési stratégia" területével „Csepel Gyárvaros” akcióterülettel [CSSZT-XXI-11 számú Kerületi Szabályozási terv területi hatályával megegyező terület] (I. számú melléklet)</p> <p>c) „A 2008 - 2013 között fejleszteni kívánt akcióterületek” 6. fejezet kiegészül a "Rózsadomb-árvízvédelem" akcióterülettel. [Duna folyam - Rózsa utca - II. Rákóczi Ferenc út - Fácánhegyi utca, és annak meghosszabbított vonala a Duna folyamig] (2. számú melléklet)</p> <p>d) A stratégia megvalósíthatóságának eszközei és szervezeti rendszere megváltozott. A változások miatt azok átdolgozása szükséges. A fejezetek kidolgozása idejére "A stratégia megvalósíthatóságának eszközei" című 7. fejezet, valamint a "Melléklet" című 9. fejezet elhagyásra kerül. Határidő: elfogadásra: azonnal végrehajtásra: azonnal Felelős: Németh Szilárd polgármester, végrehajtásért felelős: Nagyné Bácskay Nóra főépítész, 15 igen, 0 nem, 1 tartózkodás, elfogadva:</p> <p><u>3. sz. melléklet</u> BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA K-ÉPVI SELŐ-TESTÜLET KIVONAT</p> <p>Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete 2014. február 07-én (péntek 08.00 órai kezdettel a Polgármesteri Hivatal Nagytanácstermében [1211 Bp. XXI. ker. Szent Imre tér 10.. földszint 5.) megtartott rendkívüli üléséről készült jegyzőkönyvből. Napirend 2. pontja: (13. sz. előterjesztés) Javaslat Budapest Csepel középtávú településfejlesztési stratégiájára. Előterjesztő: Németh Szilárd polgármester 22/2014. 111.07.1 KI. HATÁROZAT</p> <p>Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete megállapítja, hogy a 352/2008. (V.15.) Kt. számú határozattal elfogadott, a 166/2010. (111.23.) Kt. számú határozattal kiegészített. a 21/2014. [11.07.) KI. számú határozattal módosított, Csepel Integrált Városfejlesztési Stratégia" szeríni a középtávú fejlesztési akcióterületek az</p>	<p>Választ nem igényel, köszönjük a tájékoztatást.</p>
---	--

	<p>alábbiak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Városközpont”, - Csepel déli lakóközpont” 2. „Észak-Csepeli (Szigetcsúcs-kelet)”. 3. „Csepel SC” sportterület. 4. „Ráckevei-Soroksári Dunaág menti szabadidőközpont”, 5. „Csepel- Háros külterület”, 6. „Csepel- Ófalu-nyugat ”. 7. „Csepel kapuja” projekt területe 8. „Csepel- Gyárváros” területe 9. „Rózsadomb-árvízvédelem” területe 	
<p>Budafok-Tétény Budapest XXII. ker. Önkormányzata</p>	<p>Tájékoztatom, hogy Dr. Szeneczey Balázs főpolgármester-helyettes úr egyező témájú levelének kézhezvételét követően haladéktalanul megkezdtük a Területfejlesztési Koncepció elfogadásához szükséges nyilatkozat Képviselő-testületi döntésre történő előkészítését. A nyilatkozatkérő levél beérkezését követő legkorábbi Képviselő-testületi ülés 2014. április 17-én lesz megtartva, mely ülés napirendjén várhatóan szerepelni fog a nyilatkozatról való döntés megtárgyalása. A Képviselő-testületi döntést követően sürgősséggel tájékoztatni fogom a Fővárosi Önkormányzatot a határozat tartalmáról.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzat Polgármesteri Hivatala</p>	<p>Budapest területfejlesztési Koncepcióját kerületünk Képviselő-testülete a 2014. május 13-ai ülésén napirendként tárgyalta. Mellékelten megküldöm a XXIII. kerületi Képviselő-testület tárgyban hozott határozat-kivonatát.</p> <p>A Képviselő-testület úgy dönt, hogy</p> <p>I. a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdés a), aa) pontjának felhatalmazása alapján Budapest Területfejlesztési Koncepciójának elfogadását nem támogatja, mert a koncepció a barnamezős fejlesztéseket részesíti előnyben, ezáltal kerületünk hátrányos helyzetbe kerül a belső kerületekkel szemben, mivel Soroksár fejlődése – a kialakult adottságai miatt – jellemzően a zöldmezős beruházások megvalósításával biztosítható.</p>	<p>Választ nem igényel.</p> <p>A BTFK nem lehet ellentétes az OFTK-ban foglaltakkal foglaltaknak a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés alapján.</p> <p>A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékelteként) az OFTK elfogadásra került, mely az alábbiakat kimondja:</p> <p>A város- és várostérség fejlesztési prioritásai és szempontjai között, a fenntartható és kompakt városszerkezet kialakítása érdekében az fejlesztéspolitikai feladatok sorában „A barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítése a zöldmezős beruházásokkal szemben” szerepel. A térhasználat, területhasználati elvek, ajánlások között az OFTK szerint a takarékos és átgondolt területhasználat a legfontosabb térhasználati elvek egyike. „A kihasználatlan beépített területek, barnamezők jobb kihasználásával hosszú távon a nemzetgazdaság számára fontos erőforrásokat védünk, biztosítva ezzel a gazdasági növekedés alapfeltételeit, miközben a csökkent értékű területek értékét is növelhetjük. A barnamezős beruházások támogatása tehát nemzetgazdaságilag is fontos.”... „A takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben is. A városok szétterülésének elkerülése, a tagolt és kompakt városszerkezet kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat.”</p>

II/D. RÉSZDOKUMENTUM

BUDAPEST
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS (SKV)

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS

Budapest, 2014.

MEGBÍZÓ:

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY

TERVEZŐ:

BUDAPEST FŐVÁROS VÁROSÉPÍTÉSI TERVEZŐ KFT.

Pogány Aurél BÉK: TR; TK; K/1 01-5060; SzTjV-081-2011

területrendező tervező, okl. kertészmérnök / tájépítész – okl. táj- környezetrendezési szakmérnök –
tájvédelmi szakértő

Dr. Buna Béla BMK: 01-4583; SZKV-1.1.-2011; SZKV-1.2.-2011; SZKV-1.3.-2011; SZKV-1.4.-2011

okl. közlekedésmérnök, okl. villamosmérnök, hulladékgazdálkodási, víz- és földtani közeg védelmi,
levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi szakértő

Tatai Zsombor BÉK: K/2 01-5263

okl. tájépítésmérnök

Albrecht Ute

területrendező tervező – vezető településtervező, - ügyvezető

TARTALOM

A 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete szerint

Bevezetés

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése
2. A koncepció ismertetése
3. A koncepció megvalósításának környezeti hatásai, következményei
4. A koncepció megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a koncepció által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni
6. A koncepció megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a koncepcióban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre
7. Közérthető összefoglaló

Jogszályi háttér

Melléklet

BEVEZETÉS

A környezeti vizsgálat – értékelés készítését a 2/2005. kormányrendelet írja elő a területi tervek esetében, melyek körébe a területrendezési tervek mellett a területfejlesztési koncepció is tartozik. A környezeti vizsgálat – értékelés vizsgálat a tervek javaslattevő fázisának alátámasztó munkarészeként készül.

Jelen környezeti vizsgálat Budapest területfejlesztési koncepciójának egyik megalapozó fejezete, feladata a koncepció céljaiban foglaltak várható környezeti (érintőlegesen a társadalmi és gazdasági) hatásainak, illetve a javasolt változások várható következményeinek feltárása és számbavétele a szakmai és társadalmi egyeztetésekben résztvevők, valamint a döntéshozók számára.

A területfejlesztésben résztvevők száma egyre növekszik. A döntéshozók számára kiemelt jelentőségű a várható hatások felmérése, a kölcsönhatások magyarázó tényezőkre történő bontása, ami a monitoring rendszer részét képezi. Mindez azért is célszerű, mert így a döntéshozók azonosítani tudják, hogy egyes tényezők mennyiségi és összetételi megváltozása milyen hatással lesz a folyamatra, a területi fejlődés egészére.

A 2/2005. kormányrendelet 4. sz. melléklete tartalmazza a környezeti vizsgálat – értékelés alapvető tartalmi követelményeit.

Budapest területfejlesztési koncepciójának helyzetelemzését a FKGY 2617/2012. számú határozatával fogadta el, jelen vizsgálat – értékelés e megalapozó anyagra épül.

A környezeti vizsgálat - értékelés a területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával közel párhuzamosan készül. A tervezési munka megkezdésekor a várható hatások elemzését elkészíteni még nem lehet, viszont követőleg sem célszerű, mert az elkészült koncepció már nem tudná befogadni a környezeti értékelés által feltárt esetleges konfliktusokra adandó válaszokat. A folyamat elején tehát a lehetséges cselekvési területeken jelentkező hatásokból lehetett kiindulni, a későbbiekben a kirajzolódó célok hatásait lehetett már elemezni, így az egyeztetések, a célrendszer széleskörű ismertetése előtt-közben az anyag rugalmasan tud reagálni a vizsgálat eredményére. Értelemszerűen a környezeti vizsgálat – értékelés folyamatát lezárni (véglegesnek tekinteni) nem lehet, míg a koncepció nem véglegesedik.

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. előzmények, a tematika tartalma:

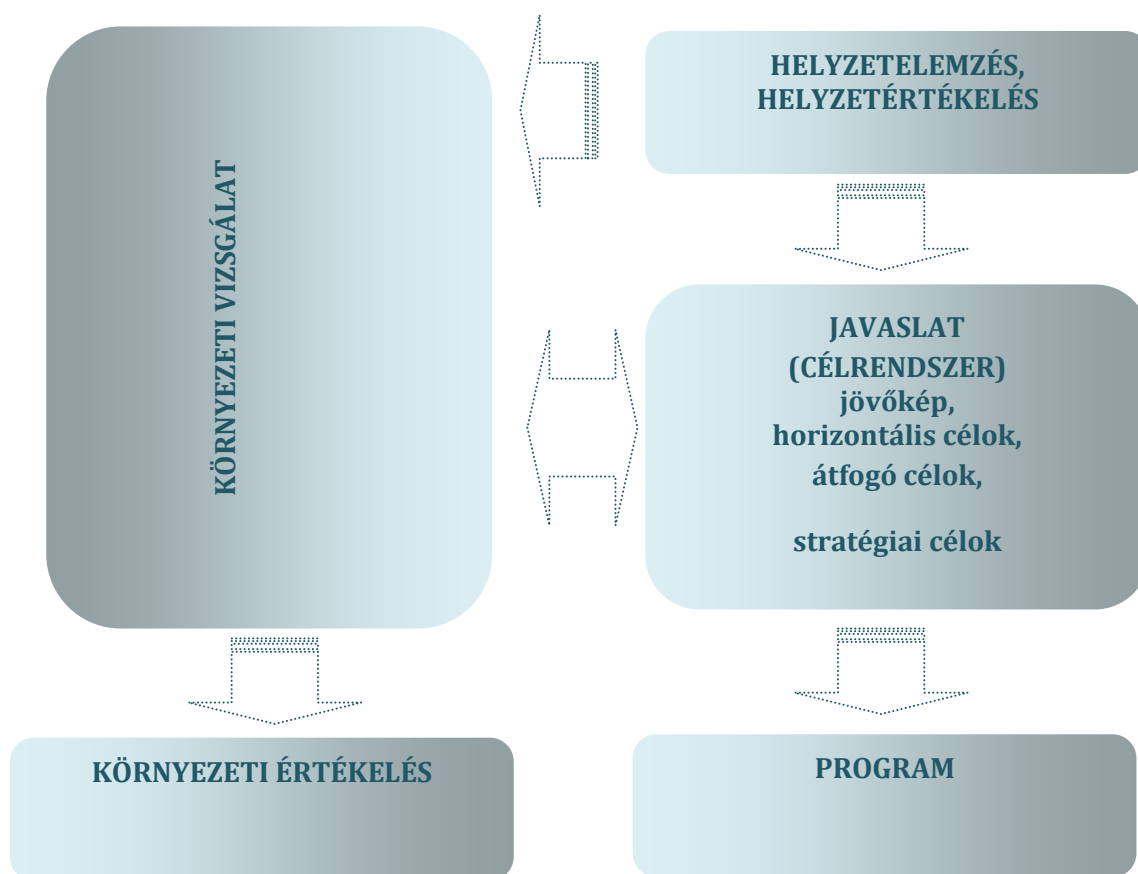
A környezeti vizsgálat – értékelés a Budapest területfejlesztési koncepciójának elkészült dokumentumaiban (a helyzetelemzésben, a helyzetelemzés mellékleteiben) található információkon alapszik. A helyzetelemzést a Budapest 2030 – Hosszú távú városfejlesztési koncepció készítése során összegyűjtött és kiértékelt részletes adatok határozták meg amellelt, hogy a területfejlesztési műfaj kapcsán új vizsgálati munkarészek is készültek (pl. külső tervekkel való kapcsolat elemzése). A környezeti vizsgálat - értékelés során – tervműfaji sajátosságánál fogva - újabb adatgyűjtés nem történik, a területfejlesztési koncepció célrendszerében kitűzött elvárások lehetséges hatásait vizsgálja.

A környezet védelméért felelős szervek véleményezték a tematika tervezetét és elfogadták a 2/2005. kormányrendelet 4. sz. melléklete szerinti tartalmat.

A környezeti vizsgálat – értékelés a fejlesztési koncepció javaslattevő fázisának véleményezésével párhuzamosan készül, így a visszacsatolás lehetősége (mind szakhatósági és civil szférától kapott, mind pedig a széles nyilvánosság felől érkező vélemények, észrevételek tekintetében) adott.

Mivel területfejlesztési koncepcióra a fővárosban környezeti vizsgálat – értékelés nem készült, a BFFH szervezésében – szakértők bevonásával – történt egyeztetésen megtárgyalásra került a koncepció sajátosságai és a környezeti vizsgálat – értékelés rendelet szabta tartalma összeegyeztethetősége. Ennek keretében megegyezés született, hogy a területfejlesztési koncepció céljai, a célok elérését támogató prioritások várható hatásainak előzetes mérlegelése képezi majd a környezeti értékelés tárgyát, valamint a magasabb rendű koncepciók, tervek céljainak való megfelelés vizsgálata. Ezen vizsgálat ún. „megfelelőségi mátrix” formájában kerül kidolgozásra.

1.2. A környezeti vizsgálat tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása:

1.3. a környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a koncepció alakulására:

A környezet védelméért felelős szervek véleménye és az egyeztetés eredménye kidolgozói oldalról befogadásra került, így azok beépítése az anyagba folyamatban van.

Nyilvánosság véleménye az eljárás és egyeztetések megtörténte után kerül feldolgozásra.

1.4. a környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása:

A környezet védelméért felelős szervektől – a tematika előzetes véleményezése során – arról kértünk állásfoglalást, hogy a Budapesti Területfejlesztési Konceptióhoz készülő környezeti vizsgálat – értékelés kiinduló tartalmaként a 2/2005. kormányrendelet 4. sz. mellékletében foglaltak megfelelnek-e, vagy további kiegészítések szükségesek. A környezeti vizsgálat – értékelés tematika tervezete megküldésre került az alábbi szerveknek:

- Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítész
- Pest Közép – Duna - Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Budapest Főváros Kormányhivatalának Földhivatala
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Budapesti Bányakapitányság
- Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság

A megkeresett véleményezők elfogadták a 4. sz. melléklet szerinti tartalmat és nem igényeltek a jogszabályban foglaltakon túl kiegészítést.

A tematika véglegesítését célzó egyeztetésen az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal, a Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve és a Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal képviseltette magát. Amint az az egyeztetésről készült jegyzőkönyvben rögzítésre is került, a **kidolgozó** a megfogalmazott **véleményeket, észrevételeket befogadta**, a további munka során azokat figyelembe veszi, így **elfogadásra nem került észrevételekre vonatkozó indoklást jelen szakasz nem tartalmaz.**

A nyilvánosság bevonása a 2/2005. kormányrendelet. 2. § és a 7.§ (5)-ében foglaltak szerint történik. A megküldést követően környezet védelméért felelős szervekkel **egyeztetésre kerül** a dokumentáció a BFFH szervezésében. Továbbá a BFFH ügyfélszolgálatán megtekinthető az egyeztetési dokumentáció, ezen kívül a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (www.budapest.hu) is elérhető lesz, s erről országos napilapban tesz közzé hirdetményt a hivatal. A beérkező vélemények befogadása és érvényesítése illetve a be nem fogadott észrevételekre adandó indoklás készítése előbbi folyamatot követően történik.

1.5. a környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok:

Források:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Helyzetelemzés (FKGY 2617/2012. sz. határozattal elfogadott)

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Javaslat (2013. munkaközi)

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat (2013.)

Pest Megye Területfejlesztési Konceptió (2013.)

Országos Területrendezési Terv 2003. évi XXVI. Tv.

Budapest Városfejlesztési Konceptiója (2013.)

Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve 2005. évi LXIV. Tv. (módosult 2011.)

III. Nemzeti Környezetvédelmi Program (III. NKP 2009-2014)

Budapest Környezeti Állapotértékelése (2012.)

Budapest Főváros Környezeti Programja (2011-2016.)

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2008-2025.) *új stratégia készül 2014-2025. kitekintéssel 2050-re*

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia (NFFS) 2007.

Bizonytalanságok:

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK), valamint az Országos Területrendezési Terv (OTrT) a dokumentum készítésének kezdetekor módosítás alatt állt, de azóta elfogadásra kerültek, így az ebből fakadó bizonytalanságok már megszűntek. A változások átvezetésre kerültek Budapest területfejlesztési koncepciójának dokumentumaiban.

A módszer korlátai:

Metodika korlátot jelent, hogy míg a koncepció célokat fogalmaz meg, addig a környezeti vizsgálat – értékelés tartalma konkrét beavatkozások prognosztizálható hatásaira kell(ene), hogy elvégezze az elemzést.

Ezt az ellentmondást feloldani nincs eszközünk, de a koncepcionális célok és a kapcsolódó országos koncepciók célrendszerének összevetése, a megfogalmazott részcélok megfeleltetése keretében a környezeti értékelés – még ha egy kevésbé konkrét formában is, de – alapelvek szintjén elvégezhető.

Az értékelésnek a koncepcionális célok megvalósítása során esetlegesen jelentkező hatásokat, valamint a célok meg nem valósulása esetén várhatóan bekövetkező hatásokat célszerű elemezni. Előbbi esetben az ellentételezésre, illetve a megelőzésre vonatkozó javaslatokat lehet vázolni, második eset alapvetően figyelemfelhívás, az elkerülendő következmények megjelenítése.

Ez metodikai szituáció az értékelés egyfajta tartalmi szűkítését is jelenti, ami együtt jár egy rövidebb és könnyebben áttekinthető dokumentáció készítésével.

2. A KONCEPCIÓ ISMERTETÉSE

A területfejlesztési koncepció – távlata és tervműfaji sajátosságai okán – alapvetően a város jövőképéből levezetett átfogó- és stratégiai célokat, ezeken belül részcélokat, valamint a célok elérését támogató prioritásokat vonultat fel. Ennek okán a koncepció egymással összehasonlítható változatokat nem tartalmaz. Változatok a tervezés további fázisaiban jelentkezhetnek, mivel egy-egy célt többféle módon is meg lehet valósítani.

2.1. a koncepció céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket:

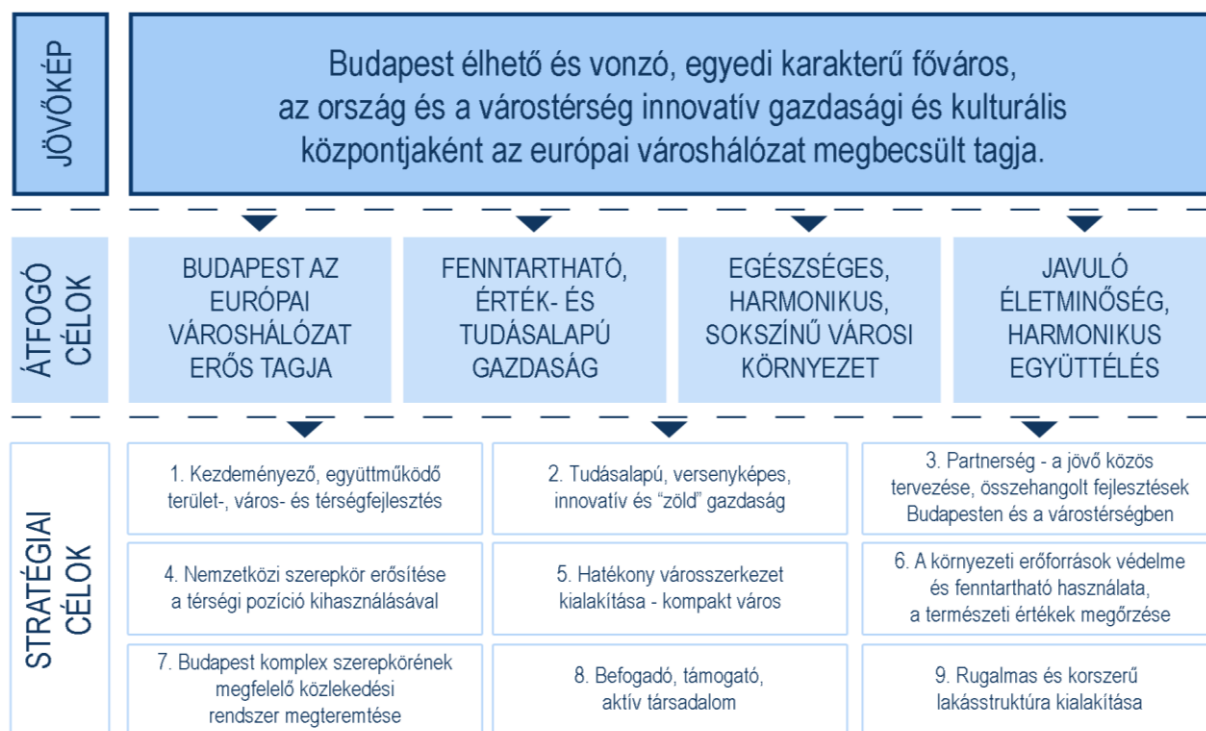
Budapest területfejlesztési koncepciója komplex célrendszert állít fel: megfogalmazza a jövőképet, a minden célt átható horizontális célokat és fejlesztési alapelveket, valamint meghatároz négy átfogó és kilenc stratégiai célt.

Budapest jövőképe: Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.

Fejlesztési alapelvek: Budapest területfejlesztése akkor lehet sikeres, ha élhető a város, ami szorosan összefügg működésének és környezetének fenntarthatóságával, egyben az esélyegyenlőség biztosításával. A koncepció célrendszerében ezek a fejlesztési alapelvek olyan szemléleti alapvetések, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan érvényesülnie kell.

Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik. Az átfogó célok a következők.

- ▶ BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA
- ▶ FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG
- ▶ EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET
- ▶ JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS

Fenti táblázat a BTFK jövőképre alapozott átfogó és stratégiai céljait mutatja be.

A BTFK 9 stratégiai céljának rövid összefoglalása:

► KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS

A város- és térségfejlesztés alapvető célja, hogy a lakosság, a gazdasági szereplők és a különböző intézmények magas minőségű otthonra találjanak a városban, kiváló infrastrukturális, fenntartható természeti és épített környezet, valamint megfelelő szervezeti és jogi feltételrendszer biztosításával. Az érdekelt bevonásával szinergikus hatású, forráskímélő és forrásfeltáró együttműködésre van szükség. A város- és térségfejlesztésbe bevonható jelentős potenciális fejlesztő erőt jelenleg a külföldi és hazai magántőke képezi. Az eddigi tendenciát kivetítve megállapítható, hogy a források túlnyomó többsége az uniótól érkezik majd, de jóval kisebb mértékben, mint az előző uniós költségvetési ciklusban. Nemzetgazdasági és várospolitikai érdek az önálló gazdasági kormányzás kiterjesztése annak érdekében, hogy a Fővárosi Önkormányzat minél erőteljesebben legyen képes térségi hatásokkal is bíró budapesti gazdasági életet szervezni. Ehhez olyan gazdasági bázis létrehozása szükséges, amely képessé teszi a várost gazdaságélénkítést eredményező és saját forrást képző kezdeményezésre.

A kezdeményező és együttműködő város- és térségfejlesztés az önkormányzati irányító szerep felvállalását, a gazdasági szereplők tevékenységét orientáló és koordináló szerepkör erősítését jelenti. A belső források bővülő újratermelése irányába kell elmozdulni úgy, hogy az itt keletkező hozzáadott érték minél nagyobb hányada kerüljön visszaforgatásra, alapot képezve a város- és térségfejlesztés újraképződő

forrásainak biztosításához. Ez a fejlesztési forráskészlet fenntarthatóságának, egyben a foglalkoztatás növelésének is feltétele.

► TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG

Budapest és térsége általános gazdaságfejlesztési célja - összhangban a nemzetgazdasági célokkal - egy stabil, erős gazdaság megalapozása, hogy minél több korszerű, innovatív, export-orientált tevékenység jöjjön létre, minél kisebb mértékű import-, anyag- és energia tartalommal, a meglévő munkahelyek megtartása mellett újak teremtésével. Cél továbbá, hogy Budapest és térségének lakossága, munkavállalói számára lehetővé váljon a képzettségüknek és ambícióiknak megfelelő, kiteljesedést és létbiztonságot nyújtó egzisztencia megteremtése. A vállalkozások számára pedig a befektetőbarát üzleti klíma és vonzó gazdasági környezet jöjjön létre.

Előnyben szükséges részesíteni a nemzetközi gazdasági környezethez alkalmazkodni képes, magas hozzáadott értéket létrehozó ágazatokat, egyúttal erősíteni Budapest egyetemvárosi, K+F+I és vállalkozásbarát jellegét. Előre kell lépni a tudástranszfert biztosító kapcsolati háló erősítésében, a piac, illetve a képzést és kutatást-fejlesztést végző helyek közötti információ áramoltatásában. Térségi jelentőségű ügy gazdaságfejlesztési tengelyek kialakítása, hogy tudás-intenzív környezetbarát technológiát alkalmazó ágazatok és klaszterek telepédjenek meg.

Magyarország és Budapest gazdaságélénkítésének forrásai közül építeni kell a megújuló-megújítható forrásokra (pl. termál, hulladék, napenergia), óriási tartalék rejlik az energiahatékonyság javításában, és adott a „kifogyhatatlan” humán erőforrás. Az energiahatékonyság növelése innovációra készíti a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdaság-szerkezetet. A „zöld” gazdaság átfogja a teljes urbanisztikai rendszert (ld. gazdaság, tudomány, oktatás, energia, infrastruktúra, lakhatás, üzleti klíma, közterület-használat, rekreáció, turizmus). Ez képezheti a megújuló Budapest és térsége gazdaságának egyik fő „versenyképes” prémium hozzáadott értékét, mert helyi, megújuló, tudásalapú, egyensúlyban lévő, azaz fenntartható.

► PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN

Budapest és várostérsége csak együtt lehet sikeres az európai városok növekvő versenyében. A közös sikerhez a terület- és településfejlesztés valamennyi állami, önkormányzati, gazdasági és civil szereplőjének közös érdekek alapján közös célokat megfogalmazó és összehangolt fejlesztési eszközöket alkalmazó, sokoldalú együttműködése szükséges.

Az együttműködés kulcsa az összehangoltság kell, hogy legyen, ennek alapja pedig a jogi, intézményi feltételek kialakítása. Közös érdek e nagyvárosi tér munkamegosztáson alapuló erős kohéziós egységgé formálása.

Mivel Budapest térségi funkciói – eltérő intenzitással – eltérő hatásterületeken érvényesülnek, ezért város és térsége közötti partnerséget, együttműködését és a jövő tervezését is (eltérő tartalommal) három szinten indokolt értelmezni és megszervezni.

- Budapest és a budapesti gazdasági térhez tartozó városok (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Szolnok, Hatvan-Gyöngyös) között egy európai szinten pozícionálható egységes budapesti gazdasági tér kialakítása érdekében
- Budapest és Pest megye között (a térségi szinten összehangolt fejlesztés megvalósítása és az agglomerációs problémák hatékony kezelés érdekében)
- A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések között a kerület- és településközi fejlesztési és rendezési feladatok megoldására, közös integrált fejlesztési programok kezdeményezésére.

Az együttműködést és a közös tervezést ki kell terjeszteni terület- és településfejlesztési célok és az alkalmazásra kerülő fejlesztési és rendezési eszközök összehangolásán belül kiemelten a térstruktúra közös érdekű fejlesztésének tervezésére, a térségi gazdaság fejlesztésére, a térségi zöldövezet kialakítására és a közlekedés térségileg összehangolt fejlesztésének tervezésére. Közlekedésfejlesztés vonatkozásában az elővárosi kötőpályás hálózat súlypontba helyezésével és a ráhordó rendszerek fejlesztésével a városi – városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi és infrastrukturális feltételeinek megteremtése a cél.

► NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL

Budapest akkor lesz az európai városhálózat erős tagja, ha

- együttműködik minden lehetséges partnerrel a számára komparatív előnyöket hordozó témákban, mint a humán tőke vagy a földrajzi elhelyezkedés adottságainak érvényesítése;
- ha transzfer szerepet játszik Nyugat-Kelet és Észak-Dél relációjában a kultúra, az innováció, az áruk, a tőke, a képzett munkaerő és szaktudás átadása/közvetítése terén.

Ehhez Budapestnek találkozhellyé kell válnia a nemzetközi döntéshozatal, a kereskedelem és a kultúra meghatározó szereplői számára.

Budapesten ehhez a magasabb hozzáadott értékeket képviselő ágazatok letelepedését kell ösztönözni, ami megköveteli a biztonságos „környezet” kialakítását a közszolgáltatások, a környezetminőség, a közlekedési és kommunikációs kapcsolatok, valamint a befektetések tekintetében.

Ennek érdekében a hosszú távú társadalompolitikai jövőképpel rendelkező, fejlesztéseiben kezdeményező és proaktív budapesti városvezetés az egész ország számára lehetőségeket hordozó fejlesztési elképzeléseket fogalmaz meg, elsősorban a meglévő (humán, kulturális, és kapcsolati) tőkére támaszkodó részcélok és azok erőforrásokat koncentráló megvalósítása érdekében. A térben „elszórt” fejlesztések helyett erősen specializált és egymást erősítő alrendszereket alkotó tevékenységek, mint: zöld gazdaság, vállalkozásfejlesztés, közlekedés, innováció, egészség szolgáltatások és a felsőoktatás fejlesztése az irányadó. A városszerkezetben az épített mellett a természeti és a humán környezet alakítása, míg várostérségi szinten az összehangolt fejlesztési elképzelések és szolgáltatások nyújtása terén történő együttműködés járhat eredménnyel.

Az egységesülő Európa a kontinens közepén lévő Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, és helyét a várostérségek, régiók közötti utazási – szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve,

a távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, az európai közlekedési folyosók multimodális kiépítésével az országos, illetve a nemzetközi elérhetőség javítása, valamint a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával a főváros európai csomóponti szerepkörének kiteljesítése.

► HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS

A fenntartható város kompakt és vegyes használatú, ahol előnyben részesül a közösségi, a gyalogos és kerékpáros közlekedés.

Bár a kompakt város elvét a rendszerváltást követően megszületett városfejlesztési koncepciók, stratégiák és tervek is hangsúlyozzák, a demográfiai változások, a klímaváltozás és a globális gazdasági és pénzügyi válság miatt végképpen rá kell ébredni, hogy a kompakt város az, amely a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználását teszi lehetővé. Fókuszálni kell a meglévő értékek megmentésére, megfelelő hasznosítására, minőségének javításra.

Az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek beépítése helyett a város belső tartalékterületei képezik a fejlesztések elsődleges célterületeit lakó-, gazdasági és zöldterületi fejlesztés számára egyaránt.

A megfelelő intenzitás és a vegyes területhasználat lehetővé teszi a „kis távolságok elvének” megvalósítását. Ha a mindennapok helyszínei közel vannak, elérésükhöz nem kell motorizált közlekedés, a kerékpározás, gyaloglás esélye is javul.

A főváros térbeli rendszerét a különböző használatú területek, az azokat kiszolgáló infrastruktúra hálózat, továbbá a funkcionális és hálózati sűrűsödést képező központok rendszerének összessége alkotja. E térbeli rendszer szerkezeti fejlődése meghatározza a város mindennapjait, a hálózatokon keresztül a várostérségre is hatással van, ahogy annak alakulása is visszahat a város kapcsolódó térségeire.

Budapest területhasználatát folyamatos változáson megy keresztül, nagymértékben befolyásolja a város élhetőségét, lakói életminőségét. Meghatározó a gazdasági élet színtereként, egyben a város működésére, környezeti viszonyaira is jelentős hatással van. A nem megfelelő használat, kedvezőtlen szerkezeti tagolás működési zavarokhoz vezet. Budapest öt, eltérő adottságokkal rendelkező zónája (belső, átmeneti, elővárosi, hegyvidéki és Duna menti) differenciált fejlesztést igényel. Az értékek és problémák figyelembe vételével összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között. A távlati fenntarthatóság érdekében egy-egy terület környezeti hatása és működtetésének költsége (létrehozás és ellátórendszerek üzemeltetése) az elvárható leggazdaságosabb kell, hogy legyen. Budapest sokszínűsége területhasználati értelemben olyan érték, melyet meg kell őrizni. Ezért olyan vegyes funkciójú, kompakt városi területhasználatot és hálózati rendszert kell kialakítani, mely tiszteletben tartja a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, a városkaraktert. Csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, amely következtében kisebb terhelés éri a város zsúfolt területeit.

Cél tehát, hogy a területhasználat, az infrastruktúrák fejlesztése takarékosabb formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek (barnamezős területek) váljanak a fejlesztések célterületeivé, mindezt a közlekedési rendszer és a területek sajátosságaihoz alkalmazkodó

differenciált központrendszer egymást erősítő fejlesztése egészítse ki. A kompaktságra való törekvés nem a sűrűség növelését, hanem az adott területhez illő optimális sűrűség meghatározását jelenti, a területek megfelelő tagoltsága és a kiszolgáló hálózatok gazdaságosan fenntartható kialakítása mellett.

A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró rekreáció, barnamezős partjai a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás, speciális budapesti lehetőségek színterévé, vagy - ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába. A világörökségi területek minőségének növelése, a parthasználat kiterjesztése és humanizálása, az értékmegőrzés elsőrendű. A Duna mellett jelentős méretű kihasználatlan területek kiemelt típusú potenciállal rendelkeznek a város más területeihez képest, ezért a városszerkezetben elfoglalt helyi értékük miatt fejlesztésük komplex cél.

► A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE

A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata nem csak a jelenkor egészséges környezeti feltételeinek megteremtéséhez (pl. a tiszta levegőhöz, a zajszennyezés mérsékléséhez) szükséges, hanem az erőforrásokat a jövő generáció számára is meg kell őrizni, mind mennyiségi, mind minőségi értelemben. Továbbá fel kell készülni a klímaváltozásból fakadó következményekre is, melyek közvetlen veszélyt jelenthetnek a város lakosságára, épített és természeti értékeire (pl. extrém időjárási viszonyok következtében). A klímaváltozás mérséklése érdekében, a nemzetközi vállalásoknak megfelelően Budapestnek is csökkentenie kell az üvegházhatású gázok kibocsátását.

Takarékosan kell gazdálkodni az energiaforrásokkal, az egyre nagyobb értéket képviselő vízkészletekkel, különösen az ivóvízzel, de az egyéb földtani elemekkel, a talajjal, főképpen a termőtalajjal és az egyedülálló élővilággal, amely a nagyvárosi környezet ellenére is fennmaradt. Ugyanakkor az urbanizációs folyamatok egyre jobban veszélyeztetik ezeket az erőforrásokat. A természeti, természetközeli területek indokolatlan beépülésének megakadályozása, az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a motorizáció kedvezőtlen hatásainak (lég- és zajszennyezés) mérséklése, a talajszennyező-források felszámolása, a kármentesítés, a termelő hulladékok megfelelő ártalmatlanítása kiemelten fontos a fenntarthatóság szempontjából. Az élıhetőség, különösen a klímaadaptáció tekintetében különösen jelentős szerepe van a zöldfelületeknek is, mert életfolyamataik révén jelentős kondicionáló hatást fejtenek ki, mérséklik a városi hősziget-hatást.

Mindezek figyelembevételével Budapest és környékének környezeti adottságai, nagyváros létének ellenére jelentős potenciált rejtenek magukban, mely kiváló alapot teremt egy élhetőbb város megteremtéséhez.

► BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE

A társadalmi, gazdasági, technológiai fejlődés eredményeképpen Európában az urbánus épített környezet vált a meghatározóvá. Budapest az Európai Unió egyik jelentős városaként, tudatos fejlesztéspolitikája folytán gazdasági-szellemi központ szerepet tölthet be a Duna Régióban és a Kárpát-medencében. A külső és belső közlekedési kapcsolatokat ennek megfelelően kell biztosítani. A város mindennapi életéhez,

feladatai ellátásához, színvonalas működéséhez nélkülözhetetlen a komplex, a város összetett szerepkörének megfelelő többszintű közlekedési rendszer, amely egyidejűleg megfelel a nemzetközi, az országos, a térségi és a nagyvárosi szerepből fakadó, egymástól eltérő mobilitási igényeknek

Az egységesülő Európa Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, helyét a várostérségek, régiók közötti utazási - szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a külső, távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, európai közlekedési folyosók és a főváros közötti kapcsolatok multimodális kiépítésével a nemzetközi és az országos elérhetőség javítása, továbbá a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával Budapest európai csomóponti szerepkörének (HUB) kiteljesítése.

Az ország egyes részei és a főváros közötti kapcsolatok szempontjából tovább kell javítani Budapest elérhetőségét, de ugyanakkor biztosítani kell a jelenleg főváros centrikus kapcsolati rendszer oldását is (a tranzit forgalom számára Budapest elkerülését biztosítva).

Az egységesülő Európát felépítő regionalizmus keretében a városi-városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi- és infrastrukturális feltételeinek megeremtése is egyre fontosabb.

A város mennyiségi szempontból meghatározó jelentőségű belső közlekedése – a műszaki infrastruktúra és annak felhasználásával nyújtott szolgáltatások együttese – akkor lehet hosszú távon is eredményes, ha az a fenntarthatóság szempontjainak megfelelően fejleszthető, és gazdaságosan üzemeltethető. A fenntartható fejlődés szempontjából fontos, hogy a helyváltoztatás iránti igények a terület-város szerkezetének tervszerű alakításával fajlagosan csökkenjenek, és az utazási szokások tudatos befolyásolásával tolódjanak el a környezetet kímélő közlekedési módok felé, intelligens mobilitást eredményezve.

► BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM

Budapest történeti adottságainál fogva sokszínű város, számos nemzeti, etnikai, vallási kisebbség, különböző korosztályokhoz tartozó, eltérő egészségi állapotban, élethelyzetben lévő egyének és csoportok lakóhelye. A sokszínűség egyenlőtlenség és konfliktushelyzetek kialakulásához vezethet, amit kezelni kell. A befogadó társadalom alapja az egyenlő bánásmód és az anti-diszkrimináció, mely az ide érkező és már itt élő társadalmi kisebbségekkel szembeni befogadó attitűdöt, a beilleszkedés támogatását jelenti, melyben kiemelt szerep jut a helyi szociális hálónak is. Budapest lakosság száma külső migráció nélkül csökkenne, a népességszám növelése csak beköltözéssel érhető el. A jövőben a főváros irányú belső migráció és a nemzetközi vándorlás növekedni fog, melynek következményeként a fiatalok és a külföldiek aránya folyamatosan nőni fog. Azonban ez sem lesz képes ellensúlyozni az idős korosztályok növekvő arányát. A népesség elöregedése, valamint az új gazdasági-társadalmi kihívások indukálják az életmód változását, az új típusú egyéni és társadalmi igények megjelenését, melyre a városnak reflektálnia kell. Mindez új kihívásokat jelent a szolgáltatások növelésére, az innováció befogadására és felhasználásra, az esélyegyenlőség megerősítésére a diszkrimináció megakadályozására. A kihívások kezelésében együtt kell működni a fővárosi és a kerületi önkormányzatoknak, az intézményeknek, a civil és egyházi szervezeteknek, illetve a forprofit szférának is: helyi cégek, vállalkozások közötti együttműködés, és a helyi szociális háló erősítése a cél. A városlakók számára a lakóhelyválasztás, a lakóhely vonzerejének fontos

tényezője, hogy az elérhető intézmények, szolgáltatások köre élethelyzetükhöz adekvát legyen, lakókörnyezetüket biztonságosnak tudják. A főváros szolgáltatásai megfelelőek a jelenlegi lakosságszám kiszolgálásához, a hosszú távú demográfiai és a középtávon várható gazdasági folyamatok tükrében azonban megállapítható, hogy a szociális ellátórendszer még nem elég felkészült. A rendszerváltás óta visszaszorulóban van az egyesületi sporttevékenység, ez számos sportlétesítmény bezárásához vezetett. Emellett az egészségi állapot összefügg a gazdasági helyzettel, a lakókörnyezettel, a depriváció mértékével, ami miatt az egyes kerületekben várható átlagos élettartamban jelentős különbségek vannak. A lakosság egészségi állapotának javításához nem csak az ellátórendszer, de a prevenció minőségi és mennyiségi fejlesztése is szükséges.

► RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA

A város/várostérség szempontjából nézve a lakás kínálat alakulása meghatározó az életminőség, népességmegtartó képesség, a térbeli-társadalmi szerkezet alakulása, az ezzel is összefüggő társadalmi integráció, valamint a vonzerő, versenyképesség, gazdasági teljesítmény szempontjából is. A lakosság változó szociodemográfiai összetétele – egyebek mellett a lakosság elöregedéséből, gazdasági helyzetének változásából fakadó változások, a háztartás-szerkezet változásai, a főváros nemzetközi migrációban betöltött szerepének alakulása – kihívásokat jelent a fővárosi lakásrendszer számára. A fővárosi lakásállomány jelentős strukturális problémákkal küzd, ehhez tartozik a bérlakások hiánya, bizonyos területein a kis alapterületű lakások magas aránya, az elmaradó felújítások eredményeképpen a lakásállományban felhalmozódó fizikai, műszaki problémák (és következményükként kialakult szegregált területek), valamint a kiegyensúlyozatlan korábbi és közelmúltbeli lakóterületi fejlesztések eredményeképpen intézményekkel, szolgáltatásokkal (esetenként infrastrukturálisan is) rosszul ellátott lakóterületek a főváros több pontján. A XXI. század teremtette újfajta mobilitási lehetőségekre lényegesen rugalmasabb lakásstruktúra létrehozásával kell válaszolni, melyben annak összetétele, a lakásméret, a piaci és nem piaci lakásbérleti szegmens egymáshoz viszonyuló aránya, megfizethetősége, továbbá a városon belüli térbeli eloszlás, a térbeli-társadalmi különbségek csökkentése egyaránt meghatározó fontos.

Az alábbi táblázat a célok megvalósulását támogató prioritásokat mutatja be.

1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	1.1. A város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése 1.2. A város- és térségfejlesztés forrásszerkezetének átalakítása 1.3. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer létrehozása
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	2.1. Technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása 2.2. Felhasználóbarát városkormányzás kialakítása 2.3. Turizmus mint gazdasági húzóágazat
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	3.1. Partnerség a budapesti gazdasági tér összehangolt fejlesztése érdekében 3.2. Partnerség Budapest és Pest megye között 3.3. A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködések elősegítése 3.4. A budapesti kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat közötti együttműködés
4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	4.1. Együttműködések erősítése 4.2. Versenyképesség növelése
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	5.1. Vegyes területhasználat kialakítása 5.2. Barnamezős területek funkcióváltása 5.3. Differenciált központrendszer létrehozása 5.4. A Dunával együtt élő város 5.5. Értékvédelem - értékteremtés
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	6.1. Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek megőrzése, növelése 6.2. Természeti- tájképi értékek megőrzése 6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése 6.4. Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem 6.5. Korszerű vízgazdálkodás 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	7.1. Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése 7.2. Térségi közlekedés fejlesztése 7.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom	8.1. Befogadó és támogató társadalom 8.2. Az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása 8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása 8.4. A kulturális kínálat bővítése
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	9.1. A lakásállomány optimalizálása 9.2. A térbeni-társadalmi szerkezet kiegyensúlyozása

2.2. a koncepció összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) és a BTFK kapcsolata

A dokumentum középtávon fókuszált üzeneteket ad Magyarországon a fejlesztéspolitika és a területfejlesztés számára, megalapozva a 2014-2020-as fejlesztési időszakot.

A területfejlesztési fejezet a megyei önkormányzatok és Budapest által jelzett megyei, illetve fővárosi fejlesztési elképzeléseket figyelembe véve, azokat összehangolva adja meg a területfejlesztési célokat

	OFTK	koherencia	BTFK
JÖVŐKÉP	Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja		Budapest a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában
	biztonságos megélhetés		Budapest megfelelő lakáskörülményeket, a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyeket, szociális biztonságot és közbiztonságot nyújtó város
	az erőforrások fenntartható használata		Budapest a páratlan természeti és épített környezetét féltve vigyázó, környezettudatos város
	versenyképes gazdaság		Budapest biztosítja az innováció kereteit, ahol a kreativitás, a tudás és a kutatás a színvonalas nevelés, oktatás, képzés révén kimagasló eredményeket ér el
	gyarapodó népesség		A koncepció alapkiindulása a népesség megtartása
	megerősödött közösségek	O	a jövőkép nem tér ki rá külön, de a célok között megfogalmazódik
	javuló életminőség		Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak
	javuló környezeti állapot		Budapest élhető város, amely biztosítja az egészséges környezetet

	OFTK	koherencia	BTFK
HORIZONTÁLIS CÉLOK	Befogadás – társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtése		Az ESÉLYEGYENLŐSÉG mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.
	Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés		A FENNTARTHATÓSÁG olyan fejlődési folyamatot jelent, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét arra, hogy saját szükségleteiket kielégítsék. Az erőforrások optimálisabb használata kell, hogy meghatározó legyen, szakítva a korábbi pazarló felfogású szemlélettel.
	Értékmegőrzés és intelligens növekedés		A horizontális célként szereplő ÉLHETŐSÉG csak az értékmegőrzés és az intelligens növekedés révén érhető el.

	OFTK	koherencia	BTFK
ÁTFOGÓ CÉLOK	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés		Érték- és tudásalapú gazdaság
	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom		Javuló életminőség, harmonikus együttélés
	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme		Harmonikus, sokszínű városi környezet
	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet		Budapest sajátos helyzete miatt területi értelemben vett térszerkezetről nem lehet beszélni, ezért Budapest a térségi pozíciójára alapozza azt az átfogó célkitűzést, hogy az európai városhálózat erős tagja legyen.

	OFTK	koherencia	BTFK
SPECIFIKUS CÉLOK	Versenyképes, innovatív gazdaság		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság, kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság		Befogadó, támogató, aktív társadalom (gyógy- és termálvizekben rejlő lehetőségek kihasználása, sport és rekreáció), tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság (turizmus)
	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás	O	<i>Nem releváns</i>
	Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom		Befogadó, támogató, aktív társadalom

OFTK	koherencia	BTFK
Jó állam: szolgáltató állam és biztonság		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
Az ország makroregionális szerepének erősítése		Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés, tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	0	<i>Nem releváns</i>
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés		Befogadó, támogató, aktív társadalom
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése

Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Az OTrT területi lehatárolásokat és ezekhez kapcsolódó előírásokat tartalmaz és nem célokat, így a dirket megfeleltetés nem végezhető el. Az OTrT-ben megfogalmazottak egyébként az OFTK céljait „fordítják le” területrendezési feladatokra, ily módon az OTrT által képviselt célok és a BTFK céljai összhangban vannak.

Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATrT)

Az BATrT területi lehatárolásokat és ezekhez kapcsolódó előírásokat tartalmaz és nem célokat, így a dirket megfeleltetés nem végezhető el. Az BATrT-ben megfogalmazottak egyébként az OTrT területrendezési direktíváit bontja tovább részfeladatokra, ily módon az BATrT által képviselt célok és a BTFK céljai összhangban vannak.

Budapest Városfejlesztési Konceptiója (BVFK)

A BTFK a Budapest Városfejlesztési Konceptiója céljaival összhangban, a vonatkozó, a területfejlesztési koncepciók és területrendezési tervek tartalmi követelményeiről szóló 218/2009.(X.6.) Kormányrendelet szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően kiegészítve, illetve az ott meghatározottakra fókuszálva került kidolgozásra.

A városfejlesztést és a területfejlesztést Budapest esetén egymástól elválasztani nem lehet, területfejlesztési koncepció kizárólag a fővárosra vonatkozik. Ez az oka annak, hogy jelen dokumentumban is általában város- és területfejlesztésről kell beszélni.

Célok	BTFK megfelelése
A Kárpát-medencében kereszteződő nemzetközi piaci folyosók csomóponti helyzetéből és a Dunából, mint adottságból származó földrajzi előnyök kihasználása	✓
Partnerség, együttműködés, együtt-tervezés és koordinált fejlesztés a várostérségben	✓
A városlakók harmonikus együttélésének és javuló életminőségének biztosítása	✓
A város kulturális kínálatának bővítése, kreatív és innovatív továbbfejlesztése	✓
Integrált, érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság- és városfejlesztés	✓
A város meglévő épített és természeti értékeinek hatékonyabb védelme, magas színvonalú új értékek létrehozása, mindezek széleskörű népszerűsítése	✓
Élhető városi környezet megteremtése	✓
A térszerkezeti jelentőségű Dunával együtt élő, a térbeli rendre, kiegyenlített kapcsolat- és központrendszerre törekvő város	✓
Kiegyensúlyozott, sokrétű, fenntartható területhasználat	✓
Versenyképes közforgalmú közlekedés, a fenntartható város meghatározó elemeként	✓

A városfejlesztési koncepció és a területfejlesztési koncepció célrendszerének összehasonlítása során leszűrhető, hogy a két célrendszer szoros összefüggésben van.

Nemzeti Környezeti Program (NKP)

A NKP III. a fejlesztési koncepció kiinduló, megalapozó dokumentuma, a benne rögzített célok elérését kell szolgálja a fővárosi koncepció, azoktól nem tér(het) el, így az összhang megfelelő.

Főváros Környezeti Programja (FKP)

A FKP a fejlesztési koncepció kiinduló, megalapozó dokumentuma, a város által kitűzött célok közösek azonosak, így az összhangjuk megfelelő.

2.3. a változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása:

A koncepció tervműfaj sajátosságai alapján nincsenek változatok. A koncepcionális szinten megfogalmazott cél elérése többféle úton is lehetséges, de ezek – értékelhető, összehasonlítható mélységben – csak a koncepció elfogadása után lesznek kidolgozva. Ily módon jelen dokumentáció változatok összehasonlító elemzését nem tartalmazza.

3. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KÖRNYEZETI HATÁSAI, KÖVETKEZMÉNYEI

3.1. a koncepció céljainak összevetése a koncepció szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal:

Nemzetközi, EU jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok érvényesülése:

Natura2000

A Natura 2000 területek egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat részei, amely a biológiai sokféleség megőrzését a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, és a vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja, valamint hozzájárul a kedvező természetvédelmi helyzetük megővéséhez, illetve helyreállításához is.

A Natura 2000 területek (SCI – különleges természetmegőrzési területek) tekintetében a koncepció a közösségi természetvédelmi, élőhely-védelmi és biodiverzitást megőrző koncepcionális célokkal összhangban van.

Budapest területét négy Natura2000 terület érinti, ezek:

HUDI 20009 – Budai-hegység

HUDI 20017 – Érd – Tétényi plató

HUDI 20034 – Duna és ártere

HUDI 20042 – Ráckevei Duna-ág

Mindezen területek részei az Európai Közösség „Pannon biogeográfiai régió”-jának.

A **Ramsari** (1971.) **egyezményben** foglalt nemzetközi jelentőségű vadvizek védelme – magyarországi vizeket igen, de – budapesti vizeket nem érint és a budapesti vizek sincsenek hatással e területekre.

A **Duna szennyezettségének csökkentésére** kötött 2004. évi nemzetközi – pénzügyi – szerződés elvben végrehajtásra került, így a tisztuló Duna, mint kedvező kiindulási alap jöhet számításba.

Víz Keretirányelv (VKI)

A VKI-nak, mint az Európai Unió vízpolitikájának, a célja, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek és ez az állapot hosszú távon is fenntartható legyen. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is jelenti. A VKI céljai összhangban vannak a BTFK „6.5 Korszerű vízgazdálkodás” prioritásánál megfogalmazott célkitűzésekkel.

Európa 2020

Az EU kohéziós politikájának 2014-2020 közötti időszakra meghatározott tematikus célkitűzései között meghatározó a környezetvédelmi célok szerepelnek:

- az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való átállás támogatása minden szektorban,
- a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázat-megelőzés és -kezelés ösztönzése,
- a környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése.

Ezek a célkitűzések összhangban vannak a koncepció stratégiai céljaival, különösen „6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése” célban megfogalmazottakkal.

Országos jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok:

A koncepció a III. Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia és Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia céljaival, illetve az alábbi természeti területekre, értékekre vonatkozó előírásokkal összhangban készült.

Budapest területén található természeti értékek, területek:

- „Ex lege” védett lápok, barlangok, források (1996. évi LIII. Tv. a természet védelméről), barlangok felszíni területének meghatározása, legutóbb 2009-ben történt
- Országos jelentőségű védett természeti területek (egyedi védelem alatt): pl. Budai Tájvédelmi Körzet (OKTH határozat 1971., azóta területileg többször bővítve, védettség fenntartásáról KvVM rendelet 2007.-ben)
- Országos ökológiai hálózat övezetei (2003. évi XXVI. Tv. OTrT): magterület, pufferterület és ökológiai folyosó övezete
- Budapesti termálkarszt védelme (vízbázisok és felszín alatti vizek védelme 123/1997. Kr. és 220/2004. Kr.)

Helyi jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok:

A koncepció Budapest Főváros Környezeti Programjának céljaival, illetve az helyi védett természeti területekre vonatkozó előírásokkal (A FKGY 25/2013. rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területekről és kezelési tervükről) összhangban készült.

A BTFK célrendszere mindezen – nemzetközi, országos és helyi – természetvédelmi célokkal konform.

3.2. környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben, illetve programban:

A koncepció a hatályos országos és fővárosi dokumentumokban rögzített környezetvédelmi szempontokat (melyek egyébként összhangban vannak) figyelembe vette, azok a koncepcionális célok integráns részét képezik.

3.3. a koncepció céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból:

A stratégiai célok egymáshoz kapcsolódásának vizsgálata megmutatja a kitűzött célrendszer belső összhangját. Az egyes célok kisebb-nagyobb intenzitással kapcsolódnak egymáshoz, egyes esetekben azonban a kapcsolódás valójában nem releváns. A stratégiai célok ellentmondást nem tartalmaznak, egymással ütköző cél nincs a célrendszerben.

Stratégiai cél/ Stratégiai cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJ IÖRKSÉG MEGŐRZÉSE	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS		✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	✓		✓	✓	✓	✓	✓	0	0
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	✓	✓		✓	✓	✓	✓	0	0
4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	✓	✓	✓		0	0	✓	✓	0
5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	✓	✓	✓	0		✓	✓	✓	✓
6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJ IÖRKSÉG MEGŐRZÉSE	✓	✓	✓	0	✓		✓	✓	0
7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	✓	✓	✓	✓	✓	✓		0	0
8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	0	0	0	✓	✓	✓	0		✓
9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	✓	0	0	0	✓	0	0	✓	

jelmagyarázat:

szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között (mind gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból)

általánosságban nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

értelmezhetetlen a kapcsolódás vizsgálata

A következő táblázatban a BTFK koncepcionális céljainak külső koherenciáját vizsgáltuk. Párhuzamba állítottuk az OFTK, a BVFK és a FKP fő céljaival és értékeltük, hogy összhangban vannak-e a BTFK

céljaival. A táblázatban piktogramos jelölést alkalmaztunk a megfelelőség, illetve a nem megfelelőség jelzésére.

BTFK céljai	OFTK Budapesti céljai	Budapest VFK céljai	Főváros Környezeti Programja
Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	✓	✓	✓
Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság	✓	✓	✓
Partnerség – a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	✓	✓	✓
Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	✓	✓	✓
Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	✓	✓	✓
A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése	✓	✓	✓
Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	✓	✓	✓
Befogadó, támogató, aktív társadalom	✓	✓	✓
Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	✓	✓	✓

3.4. a jelenlegi környezeti helyzet releváns, a koncepcióval összefüggésben lévő elemeinek ismertetése:

3.4.1. földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a koncepció megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol:

A koncepció elsődleges hatásterülete a főváros közigazgatási területe, de a határ-szomszédos településekkel várható kölcsönhatás. Budapest státusából és elhelyezkedéséből fakadóan az agglomeráció településeire is hat, illetve azok is hatnak rá.

Az országos – főleg hálózat jellegű – elemekre a Főváros fejlesztése visszahat, elsősorban úgy, hogy e hálózati elemek fővárosi részei nem, vagy csak részben valósulnak meg. Így a közvetett hatásterület az egész országot érintheti.

3.4.2. a környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása:

A Főváros környezeti állapotának rövid ismertetése a BVFK helyzetelemzése illetve a FKÁÉ 2012. alapján:

A környezeti elemekre és környezetre gyakorolt hatások vizsgálata és értékelése során a zajhelyzet, a levegőminőség és klimatikus viszonyok, a földtani- és vízviszonyok, valamint a városi lét

melléktermékeként termelődő hulladék, illetve annak kezelése képezte a vizsgálatok tárgyát. A város területegységei eltérő mértékben terheltek, de általánosan megállapítható, hogy Budapesten regisztrálható az összes környezeti közeg (levegő, víz, talaj) szennyezettsége.

A korábban jelentős szennyező pontforrások területei, térségei átalakulóban vannak, az ipari-üzemi szennyezés a rendszerváltást követően fokozatosan leállt. A volt nagyipari térségek funkcionális és városszerkezeti ártértelemezése a város általános környezeti állapotában jelentős, pozitív változást eredményezett. Ugyanakkor az ipari termelés visszaesésével egy időben fokozódott a motorizáció mértéke, így napjainkra a közlekedés jelenik meg a legjelentősebb zaj- és szennyezőanyag kibocsátó forrásként.

A jelentős **zajterheltség** nem csak pszichés, egészségügyi értelemben is káros az emberi szervezetre nagyban rontja a város élhetőségét. A magas, határértéket meghaladó zajszint gyakorlatilag valamennyi főbb közútvonal mentén jelentkezik, nappal és éjjel egyaránt. Ez különösen a lakott területeken okoz környezeti konfliktust, a jelentős lakossági érintettségénél fogva.

Kisebb, de lokálisan jelentős zajkonfliktus ered a vasúti közlekedésből, legfőképp az éjszakai időszakban, a teherforgalomból adódóan. A légi közlekedés a Liszt Ferenc repülőtér térségében, elsősorban a környező lakott térségében jelenik meg konfliktustényezőként, de alacsonyabb, zavaró hatású repülési zajkibocsátás az egész városban jellemző.

A légszennyező anyagok egy része (pl. kén-dioxid) erősen csökkenő, mások (pl. nitrogén oxidok, szálló por) stagnáló, enyhén növekvő mennyiséggel terhelik a levegőt. A **levegőminőség** a kibocsátói forrásokat tekintve szoros összefüggést mutat a zajállapottal: a közúti közlekedés meghatározó a kritikus szennyezőanyagok kibocsátásában, a magas szálló por (PM10) és nitrogén-dioxid koncentrációk jellemzően a nagy forgalmú utak mentén és a belvárosban mutatkoznak. Fontos megemlíteni, hogy a mindenkori levegőminőségi állapot sok tényezőn alapul. A kibocsátáson túl jelentős szerepe van a meteorológiai, tényezőknél helyi klimatikus viszonyoknak és a légcserét befolyásoló domborzati és beépítettségi viszonyoknak is.

A termelés visszaesésével, és a földgáz alapú fűtés elterjedésével az ipari és lakossági szennyezőanyag-kibocsátás jelentősége csökkent, ugyanakkor a **klimaváltozásban** szerepet játszó szén-dioxid kibocsátás döntő részben az energiaszektor számlájára írható. A globálisan megfigyelhető klímaváltozás eredményeképp egészséget veszélyeztető hatások jelentkeznek (átlaghőmérséklet emelkedése, szélsőségesen meleg időszakok, időszakosan megnövekvő UV-B sugárzás intenzív frontátvonulások), melyek a városi környezetben sokszor fokozottabban érvényesülnek.

A városi környezet a **földtani közeg** jelentős megváltoztatását hordozta magával. Az eredeti talajok a beépítések, mesterséges feltöltések és az intenzív művelés hatására már alig fedezhetők fel Budapest területén. A múltban folytatott ipari tevékenységek és a korszerűtlen közlekedési eszközök számos helyen vezettek a földtani közeg szennyezettségéhez. Az elmúlt időszakban sok helyszínen megtörtént a szennyezettségek feltárása és sok esetben a szükséges műszaki beavatkozásokat is elvégezték. Ennek ellenére még számos potenciálisan szennyezőanyagokkal terhelt terület van, melyek kármentesítéséről gondoskodni kell. A talajra és rétegvizekre még hosszasan károsak lehetnek az egykori hulladéklerakók és nagyipari telepek csak részben ismert talajszennyezései.

A főváros a **felszín alatti vizek** ellenálló képessége, tűrőképessége besorolás alapján érzékenyek, illetve fokozottan érzékeny karsztos és felszín alatti vízbázis (ívó-, gyógy- és termálvizek) területek találhatók elsősorban a budai oldalon. A földtani közeg szennyezettsége egyben az értékes felszín alatti vízkészletek minőségét is veszélyeztetik. A csatornázatlan területek szintén potenciális szennyező forrásként értékelhetők, ezért a víziközmű-olló mielőbbi megszüntetése szükséges.

Budapesten a **felszíni vizek** tekintetében – néhány kisebb állóvíztől eltekintve – a folyóvizek a meghatározó elemek. A Duna vízminőségi paramétereiben már megfigyelhető javuló tendencia, köszönhetően a közelmúltban elvégzett szennyvíztisztító-fejlesztéseknek. Ugyanakkor a folyó szennyezettségét regionális, illetve országhatáron túli hatások nagyban befolyásolják. A Soroksári Duna a szabályozások nyomán gyakorlatilag állóvízzé alakult, vízminősége általában egy kategóriával rosszabb osztályba sorolható, mint a Dunáé. A jelentősebb kisvízfolyások szinte mindegyike már szennyezetten érkezik a város területére, lévén több agglomerációs település tisztított szennyvizét is befogadják. Vízminőségük a budapesti szakaszon – feltehetőleg az illegális szennyvízbevezetések következtében – lényegesen romlik, és több paraméter alapján is az „erősen szennyezett” osztálynak megfelelő minőségben érik el a Dunát.

A fővárosban évente összesen kb. 1millió tonna **hulladék** keletkezik, ennek döntő része a lakosságtól. A hulladékok kezelése jelentős terhet ró a város üzemeltetésére. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok arány közel 100 % -os, a Hulladékégető Mű energetikai hasznosítása révén a hulladékok lerakásra kerülő aránya országos arányban kedvező. Ugyanakkor a szelektív gyűjtés jelentős kibontakozása ellenére az anyagában újrahasznosításra/újrafelhasználásra kerülő hulladékok aránya elmarad a kívánt értéktől. Speciális hulladékkezelési-köztisztasági probléma az illegális hulladéklerakások nagy száma a periférikus területeken, melyek felszámolására eddig csak eseti projektek szintjén történtek előrelépések, a szennyezésekről mindeddig nem készült kataszter és felszámolási terv.

3.4.3. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a koncepció nem valósulna meg:

Környezeti konfliktus:	A belső városrészekben jelentős mértékű a hőszigetetés, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban.
Tervi javaslat:	Biológiailag aktív felületek növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Tovább fokozódó hősziget-hatás.
<i>társadalmi</i>	A város (terület) népességmegtartó ereje csökken.
<i>gazdasági</i>	Növekvő energiafelhasználás, ingatlanok használati és piaci értékének csökkenése, kiköltözés, és ezzel hatékonyság csökkenés a városműködtetés fenntartásában.

Környezeti konfliktus:	A szélsőséges időjárási események gyakoriságának növekedése
Tervi javaslat:	Árvízvédelem fejlesztése, biológiailag aktív felületek növelése, csapadékkezelés (megtartás, hasznosítás, biztonságos elvezetés) korszerűsítése, klímaberendezések hőtechnikai fejlesztése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Természeti katasztrófák (árvizek, hőség, intenzív viharok). A nyári hőség idején üzemeltetett klímaberendezések külső hőleadása fokozza a környezeti hőhatást.
<i>társadalmi</i>	Kitettség és az ehhez kapcsolódó félelemérzet fokozódása.
<i>gazdasági</i>	A hőség miatti szükséges hűtés növekvő energiafelhasználással és ezért jelentős többletterherrel jár. A lakó- és üzleti funkciójú ingatlanok fenntartási költségnövekedése miatt romló életképesség és üzleti környezet. A várost elhagyók számának növekedése, szűkülő vásárlóerő, csökkenő beruházások.

Környezeti konfliktus:	Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága elmarad a nemzetközi ajánlástól. A zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlőtlenségeket is mutatnak.
Tervi javaslat:	Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken, a meglévő zöldterületek, városi terek rehabilitációja.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A túlhasználattal miatt a zöld- és egyéb közterületek állapota tovább romlik.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Az elvándorlás miatt csökkenő népesség és vásárlóerő, aránytalanságok fokozódása a szolgáltatások teríttségében.
Környezeti konfliktus:	A tervezett infrastruktúrák veszélyeztetik a az ivó- és gyógyvizeinket.
Tervi javaslat:	Természeti értékek megőrzése, fokozott figyelem a vízbázis-védelem terén, a

	természetes gyógytényezők használatának optimalizálása, korlátozása.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A földtani közegek és vizek védelme célkitűzéseinek lemaradása ivóvíz, gyógyvíz tekintetében minőségromlást, illetve a lassan pótlódó vízincs készletcsökkenését (átmeneti kimerülését) hozhatja.
<i>társadalmi</i>	Az ivóvíz esetleges hiánya közegészségügyi problémaként jelentkezik, a gyógyvizek kiesése gyógyászati kapacitáscsökkenést okoz, ami visszahathat a lakosság egészségi állapotára.
<i>gazdasági</i>	A gyógyvizek károsodása, illetve a gyógyvízkészlet átmeneti kimerülése jelentős turisztikai bevétel-kiesést okoz.

Környezeti konfliktus:	A rendezetlenül kezelt hulladékok veszélyeztető tényezővé válnak
Tervi javaslat:	Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A hulladékgazdálkodás fejlesztésének meg nem valósulása esetén a szükségszerűen iparszerű kezelés, hasznosítás jótékony hatásainak elmaradása mellett a rendezetlenül kezelt hulladék a lakosság egészségét is veszélyeztető tényezővé válhat. Az illegális hulladék-elhelyezés jelentős teret nyer, s így a földtani közegeket szennyezi.
<i>társadalmi</i>	
<i>gazdasági</i>	A lokális talajpusztulás

Környezeti konfliktus:	A barnamezős területek, felhagyott hulladéklerakók kármentesítése és rehabilitációja (rekultivációja) helyett jellemzően zöldmezős fejlesztések valósultak meg.
Tervi javaslat:	Barnamezős területek kármentesítése, rehabilitációja, funkcióváltása.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Egészséget veszélyeztető életkörülmények megmaradása: biológiailag aktív felületek csökkenése, fokozódó hősziget-hatás és porszennyezés, a talajszennyezések környezeti kockázatai fennmaradnak.
<i>társadalmi</i>	Szlömös terület marad fenn, közegészségügyi és közbiztonsági kockázatot növelő tényezőként.
<i>gazdasági</i>	A város extenzív területhasznosítása költségnövekedéssel jár a városüzemeltetésben. Erősödik a város inkompakt jellege. Ingatlanok használati és piaci értéke csökken.

Környezeti konfliktus:	A főváros energiaellátása szénhidrogén alapú, a megújuló energiaforrásból előállított energia a fővárosra vonatkoztatva alacsony mértékű.
Tervi javaslat:	Megújuló energiaforrások alkalmazása, energiahatékonyság növelése
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	

hatásai:	
<i>környezeti</i>	Üvegházhatású gázok kibocsátásának emelkedése, légszennyezés növekedése, üvegházhatás erősödése következhet be, illetve energiapazarlás.
<i>társadalmi</i>	A légszennyezés növekedése távlatban egészségkárosodáshoz vezethet.
<i>gazdasági</i>	A növekvő ingatlanhasználati költségek rontják a lakhatóságot és az üzleti, vállalkozói lehetőségeket.

Környezeti konfliktus:	A város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom erősödő zajszenyezést produkál.
Tervi javaslat:	Közösségi közlekedés és a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A zajterhelés csökkentését célzó javaslatok meg nem valósulása esetén a zajterheléssel érintett lakosság létszámának növekedése következhetne be, ami hosszú távon jelentős közegészségügyi problémákat indukálna. A levegőminőség védelme is alapvető szükséglet, így ha a környezeti levegőt terhelő kibocsátások visszafogása nem következik be, a sűrűn beépített városbelsőben jelentős levegőminőség-romlás állhat be. Az emisszió-korlátozás kiterjesztése mellett ennek egyik eszköze az aktív felületek növelése. Amennyiben ez elmarad, a városbelső hőszigetelések esetleges növekedése az egyébként globálisan jelentkező klímaváltozás nem kívánatos hatásait lokálisan megnövelné.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Funkcionális kiüresedés az üzleti, kereskedelmi szempontból frekvenciált helyeken. Csökkenő gazdasági aktivitás, csökkenő bevételek, kevesebb munkahely.

Környezeti konfliktus:	Az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól.
Tervi javaslat:	A hulladék újrahasznosítási arányának növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A hulladék lerakása növekvő környezeti terhelést jelent, mivel alkalmas területre van szükség és jelentős védőtávolsága a szomszédos területek használatát korlátozza.
<i>társadalmi</i>	A hulladékhasznosítási minták nem sajátítódnak el gyermekkorban, ami rossz beidegződésekhez vezet.
<i>gazdasági</i>	A háztartások, intézmények, gazdasági szervezetei költségei perspektivikusan növekednek, ezzel csökkennek a bevételek, fejlesztési források.

Környezeti konfliktus:	Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére.
Tervi javaslat:	A város- és területfejlesztés célterületeit a barnamezős területek kell, hogy képezzék. A zöldmezős fejlesztések ugyanis felemészthetik a levegőminőség és klíma szempontjából egyre értékesebb szabadterületeket.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A város szétterülése csökkenti a környezet ökológiai aktivitását, fenntarthatóságát.

<i>társadalmi</i>	Egyre több, szolgáltatásokkal nem megfelelő mértékben ellátott terület alakul ki, ami csökkenti a városrész használhatóságát, élhetőségét.
<i>gazdasági</i>	Növekvő költségek a háztartások, intézmények, gazdasági szervezetek költségvetésében, városüzemeltetés drágulása, csökkenő arányú fejlesztések. A rendelkezésre álló közmű- és közlekedési tartalékok továbbra sem kerülnek hatékonyon felhasználásra.

Környezeti konfliktus:	A Duna adottságainak nem megfelelő kiaknázása.
Tervi javaslat:	A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a part közeli funkcióváltások révén.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A mind hajózási, mind rekreációs és turisztikai szempontból alulhasznosított (helyenként megközelíthetetlen) parterületek további degradációja várható.
<i>társadalmi</i>	A Duna használata továbbra sem válik a mindennapi élet szerves részévé, a közösségi használat elmarad.
<i>gazdasági</i>	Bevétel növelési esélyek megragadásának elmaradása. Saját városi fejlesztési források felhalmozási lehetőségének elmulasztása.

Környezeti konfliktus:	Túlterhelt főközpont, nem megfelelően differenciált központrendszer.
Tervi javaslat:	A központi helyek fejlesztésénél a funkcionális vegyesség és környezeti minőség ki kell, hogy egészítse a kedvező elérhetőséget. Vonzó és marasztaló központokra van szükség a társadalmi találkozások élettel teli színterein – beleértve ebbe az épített környezet minden elemét, a közterületekkel együtt.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Az igénybe vevők által túlterhelt főközpont növekvő kiszolgáló-forgalommal is terhelt, s ez megmarad, vagy még tovább növekszik. A túlhasználat a környezetet degradálja.
<i>társadalmi</i>	Irracionális térbeli rend alakul ki és a „központok” funkcionális komplexitás hiánya jelentkezik. A növekvő ingázás miatt romlik az életminőség.
<i>gazdasági</i>	A gazdasági tevékenységek térbeli szerkezetének nem megfelelő kialakulása. A gazdasági szereplők nem hatékony működésének (pl. helyi gazdaság, helyi piacok gyengülése). Aránytalanságok, kapacitás-kihasználatlanság a városüzemeltetésben, költségnövekedés.

Környezeti konfliktus:	A város ¾-e igen alacsony intenzitással beépített, nehezen fenntartható szerkezet.
Tervi javaslat:	Hatékony, kompakt városszerkezet kialakítása. Új fejlesztések esetén hathatósabb intenzitásra kell törekedni. A város sűrűségének spontán alakulása helyett a gazdaságos és hatékony ellátás tervezhetősége érdekében a sűrűség maximalizálása mellett – az új beépítésű területeken – a fenntarthatósághoz, élhetőséghez szükséges ökológiailag aktív (zöld) terület kialakítandó legkisebb mértékét is meg kell határozni.

Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Fajlagosan több természeti erőforrás, több terület igénybevétele történhet.
<i>társadalmi</i>	A humán szolgáltatások nehezen érhetőek el. Az alvóvárosi jellemzők erősödnek, ingázás növekszik.
<i>gazdasági</i>	Magas városüzemeltetési költségek, gazdaságtalan (inkompakt) városhasználat.

Környezeti konfliktus:	Területhasználatból származó szomszédsági konfliktusok.
Tervi javaslat:	Budapest szerkezetét a fenntartható környezet alapelveinek megfelelően és a zavaró egymásmellettségek, konfliktusforrások kiiktatásával, de legalább azok mérséklésével kell alakítani.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Egymás működését zavaró hatásokat „exportálnak” az összerendezetlenül egymás mellé kerülő funkciók.
<i>társadalmi</i>	Lakossági elégedetlenség. Pszichés, mentális zavaró hatások, presztízsromlás.
<i>gazdasági</i>	A közös lehetőségek megragadása helyett gazdasági mozgástér szűkülése. A gazdasági esélyek kölcsönös rontása.

3.5. a koncepció megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik:

A Budapest térségére (is) jellemző gyógy-turizmus, a termálvizek, gyógyvizek hasznosítása. E tevékenység közvetlen hatással van a vizekre, konkrétan elhasználja azokat. A kontingens szerinti kínálat kialakítása szükséges, az erőforrás megújulásának lehetőségét biztosítani kell.

A közlekedésfejlesztés – ezen belül a közösségi közlekedés fejlesztése – a forgalmi immisszióval terhelt lakosság számának növekedését megállíthatja, illetve az érintettséget csökkentheti. Így a teherviselők köre kisebb lehet.

Erőforrásként értelmezhetjük az aktív felületeket, a növényzettel illetve vízzel fedett területeket, mint mikro- és mezoklimatikus tényezőket. Ezek megtartása, intenzív fenntartása és területének növelése – mint koncepcionális cél – a biológiai környezetre gyakorolt városi hatások ellentételezését szolgálja.

3.5.2. olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak:

A koncepcióban foglalt célok társadalmi és gazdasági megfontolásokat is tartalmaznak. Ezért olyan hatásokat, melyek a környezet túlhasználását, környezeti elemek terhelését indukálná, a koncepció céljainak együttes megvalósulása várhatóan nem idéz elő. Ugyanakkor az egyoldalú fejlesztések (a koncepcióban szereplő egyes célok egyoldalú megvalósítása más célok rovására) okozhatnak környezeti konfliktusokat.

3.6. az előző pontok szerint meghatározott információkból kiindulva a koncepció megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése és a káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok:

Az következő táblázat – sor pedig a koncepció stratégiai céljait, a célok elérését támogató prioritásokat és megvalósulásukkor várhatóan megjelenő esetleges **negatív környezeti, környezetegészségügyi hatásaikat**, valamint a fellépő **káros hatások célszerű ellentételezését** mutatja be. A lehetséges hatások nem a célok megvalósításából származtathatók, hanem, ha azokat szakszerűtlenül, felkészületlenül próbálják végrehajtani. A lehetséges negatív hatások elkerülésének feltételeit tartalmazza, mintegy figyelmeztetésként a táblázat.

A hatások előzetes mérlegelésekor feltételezzük a célok megvalósítása során az optimális szakszerűséget és a megfelelő anyagi erőforrások meglétét.

A célok megvalósulásakor várható hatások elemzését a Budapest Területfejlesztési Koncepció (2013. munkaközi) és a hozzá készült Területi Hatásvizsgálat alapján végeztük.

cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS
cél elérését támogató prioritás	1.1. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZERI KIÉPÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	1.2. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS FORRÁSSZERKEZETÉNEK ÁTALAKÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

cél elérését támogató prioritás	1.3. ÖNFENNTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG
cél elérését támogató prioritás	2.1. TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ ÉS TUDÁSTRANSZFER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	2.2. FELHASZNÁLÓBARÁT VÁROSKORMÁNYZÁS KIALAKÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	2.3. TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT
megvalósulásának negatív hatásai	Turisztikai célterületek és környezetük várható túlterhelése. (pl. természetes gyógytényezők (gyógyvizek) túlhasználata)

káros hatások ellentételezése	Rehabilitáció, a belső területek megfelelő közterületi kialakítása, fenntartás intenzitásának emelése. Prevenció: a látogatások célterületeinek felkészítése a nagy(obb) turistaforgalomra. A természetes gyógytényezők használatának limitálása (a reális kontingensek ismeretében), a természetes megújulás biztosítása, gyógyhatás hosszú távú megőrzése.
cél	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN
cél elérését támogató prioritás	3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a főváros és a térség települései („csapágyvárosok”) együttműködése mindannyiuk fenntartható fejlődését szolgálja és profitálnak az együttműködésből.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

cél elérését támogató prioritás	3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	3.3. A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben érdemi és konstruktív érdekegyeztetések történnek.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS (a prioritássor ezzel a szemponttal kiegészült a környezeti vizsgálat során)
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a jogok és kötelezettségek, feladatok és források elosztása illetve összerendezése optimális (összes fél számára hasznos) lesz és a városlakókat szolgálja. Ez nemcsak a főváros és a kerületek viszonylatában értendő, hanem a kerületek egymás közötti együttműködése terén is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL
cél elérését támogató	4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE

prioritás	
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben az együttműködés komparatív előnyök elve és gyakorlata mentén történik és nem csap át rivalizálásba, ami magában rejti a hibázás lehetőségét is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	4.2. VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Szerteágazó kihívások és esetleges megfelelési kényszer átmenetileg ellentételezés nélküli környezeti terhelések veszélyével járhat.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: széles körűen átgondolt és összeegyeztetett környezetvédelmi intézkedések, beruházások megtervezése, illetve megvalósítása a transzfer szerep esetleges káros hatásainak mérséklésére, s főként megelőzésére.
cél	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS
cél elérését támogató prioritás	5.1. VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a fejlesztéseket megelőző probléma feltárások releváns adatokat szolgáltatnak a tervezés számára és az így kialakításra kerülő vegyes területhasználat nem produkál összeférhetetlen „szomszédságokat”. A megfogalmazott célok – élhetőség, javuló életminőség – megvalósíthatóságát kell szolgálja a kidolgozás alatt álló településszerkezeti terv is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, ha valódi probléma-megoldási szándék van. Prevenció: a funkció-szomszédságok megfelelő megválasztása. Alapvetés: a város „élő, egész”, a részleteknek passzolniuk kell, ha tanultunk a múlt hibáiból, a negatív hatások elkerülhetők. A meglévő értékek számbavétele és hosszú távú megőrzése szükséges.
cél elérését támogató prioritás	5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben megfelelő gazdasági eszközrendszer áll rendelkezésre és megfelelő ösztönzés érvényesül, mivel jelentős ráfordítás szükséges e területeken. További feltétel, hogy minden környezeti elemre kiterjedő problémafeltárás (szennyezettségek teljes körű megkutatása) és problémamegoldás, kármentesítés és területrendezés-hasznosítás történjen.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	5.3. DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a fővárosi és kerületi feladatok tisztázottak, összehangoltak, illetve a megváltozott életmód okán a központrendszer – igény oldalról – átgondolásra kerül, s szükséges még a városi hálózatok egységesítése is.
káros hatások	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

ellentételezése	
cél elérését támogató prioritás	5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a Duna menti rozsdáövezetbe sorolható térség rendezésre kerül, a vízparton fekvő közlekedési pályák elválasztó hatása csökken, illetve a folyóparton megtelepülő új funkciók nem fejtenek ki terhelést a partot már rekreációs élettérként használó lakókra, látogatókra, valamint a parton lévő biológiailag aktív területekre és a vízminőségre, illetve ha a város és a folyó akadálytalanul együtt élhet. Természetesen az árvédelem is kezelendő mindennek keretében, mivel az „együttélés” kétoldalúan megoldandó feladat.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	5.5. ÉRTÉKVÉDELEM – ÉRTÉKTEREMTÉS
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben kerete, háttere is biztosított az értékvédelemnek és természeti, környezeti, valamint épített értékek egyaránt részesülnek a védelemben. Ez társadalmi szintű szemléletváltozást is feltételez (pl. a műemlékek megóvásában érdekeltté tett tulajdonos „szívügyének” tekinti az értékmegőrzést, továbbá célszerű ágazatok közötti jogszabály-harmonizációt is kezdeményezni a végrehajtás hatékonyságának növelése érdekében).
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, ha fenti feltételek teljesülnek.
cél	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE
cél elérését támogató prioritás	6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a markáns zöld-elemek hosszú távon is – 50-100 év – karakterükben megőrzésre kerülnek, ugyanígy a vizek minősége is, illetve a vízminőség terén javulás áll be, s ha mindennek érdekében a területek fenntartása intenzívebb lesz.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, a kulcsszó prevenció: a biológiailag aktív felületek növelése kívánatos, ez mind a vizek, mind a talaj, mind a növényzet, mind pedig a környező levegő minősége szempontjából fontos. (Együttesük komplex biotóppá válhat.)
cél elérését támogató prioritás	6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a lassan újuló, illetve időlegesen kimeríthető értékek (természetes gyógytényezők pl. gyógy/termál források vize, valamint gyógy-barlang) nem válik a túlhasználat áldozatává.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, illetve preventív beavatkozásként a budapesti termálkarszt védelmében egyrészt a

	<p>mennyiségi igénybe vétel korlátozása szükséges, másrészt minőségi védelme is (az esetleges szennyezések lehetőségének kizárásával) biztosítandó.</p> <p>Szintén prevenció: a tájképi, városképi értékek (a főváros esetében ez kb. ugyanaz) aktív őrzése (intenzív fenntartás, ütemezett felújítás és szükség szerinti rekonstrukció), mely esetben nem kell utólagos „mentési akció” keretében cselekedni.</p>
cél elérését támogató prioritás	6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Az alternatív, a sűrű belső városrészeket elkerülő útvonalak mentén a zaj- és rezgésterhelés, valamint a légszennyezés lokálisan növekedhet, ami lakosság egészségi állapotára jelentős mértékben hathat.
káros hatások ellentételezése	<p>Prevenció: a város zajhelyzetét bemutató (frissítendő!) zajtérképre alapozva optimális területhasználat kialakítása szükséges az elkerülő, alternatív útvonalak mentén (zaj- és légszennyezés-érzékeny funkciók lehetőség szerinti kizárása), illetve zajvédelmi beruházások megvalósítása. Lényeges szempont a forgalomszervezési és zajvédelmi tervezésnél, hogy a kialakult, beállt lakóterületeken a környezetminőség és az egészség megőrizhetősége ne romoljon.</p> <p>További feladat a városi hőszigetek levegőminőség-terhelő és mikroklima-befolyásoló hatásának csökkentése (pl. utak menti zöldsávok, vízfelületek létesítése).</p>
cél elérését támogató prioritás	6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben iparszerű hulladékgazdálkodási (újrahasznosítási és ártalmatlanítási) rendszer épül ki és üzemel, valamint a hulladékkezelés kevésbé sikeres eszközei (pl. a sajnálatosan közvetlen környezetüket szennyező gyűjtőszigetek) felszámolásra, vagy helyettesítésre kerülnek, továbbá a lakosság szemléletformálása, „környezettudatosságra nevelése” eredményre vezet.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre. Szükséges viszont a kommunális hulladékok kezelésének reális finanszírozhatóságát kidolgozni.
cél elérését támogató prioritás	6.5 KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS
megvalósulásának negatív hatásai	A hiányzó árvízvédelmi műtárgyak kiépítése, a kisvízfolyások csak vízszállítási szempontokat figyelembe vevő rendezése értékes élőhelyeket, vegetációkat érinthet. A csapadékvizek elvezetése, fel nem használása az adott térség hidrogeológiai viszonyait károsan befolyásolhatja.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: megfelelő nyomvonal megválasztása az árvízvédelmi műtárgyak létesítésekor, ökológiai és rekreációs szempontokat figyelembe kell venni a vízfolyások rendezésekor. Revitalizáció során a vízpartok biológiai aktivitása (növényzet telepítése, biotópok létesítése) révén megnövekedik, a vízkészlet helyben tartása is erősödik. Csapadék- és szennyvizek kezelésének fejlesztése, a lehetséges hasznosítás kidolgozása szükséges.

cél elérését támogató prioritás	6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben valós szándékon alapuló, szakszerű, rendszerszemléletű fejlesztések következnek be energetikai téren (korszerű és takarékos fűtő-, hűtő rendszerek, hálózatok kialakítása). További feltételként szükségesek fejlesztések a közegészségügy terén (pl. a városi levegőminőség javítás, különféle sugárzások elleni védelem, illetve az egészségügyben dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása, valamint a gyógyító tevékenységhez szükséges technikai infrastruktúra fejlesztése), de szükséges az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés (időbeli és esetleg térbeni) javítása is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, viszont további fontos feladat a tapasztalható klímaváltozás figyelemmel kísérése, illetve a lehetőség szerinti legjobb felkészülés a prognosztizálható hatások ellentételezésére, megelőzésére. További lényeges feltétel – szintén prevenció – az ÜHG emisszió, valamint a hőszigetek hatásának fokozatos és folyamatos csökkentése.
cél	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE
cél elérését támogató prioritás	7.1 NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	A javuló közúti közlekedési kapcsolatok miatt emelkedő forgalom (ha az a városi szöveten át vezet) megnövelheti a környezeti terhelést, de a tranzit jellegű nemzetközi autóközlekedési vonalak gyakorlatilag nem, és az országosak is csak kis mértékben érintik a főváros sűrűbben lakott belső területeit.
káros hatások ellentételezése	A tranzitforgalomnak a beállt városbelsőt elkerülő vezetése szükséges, megelőzendő a lehetséges kártételeket. Környezetkímélőbb közlekedési módok preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása szükséges, valamint a kialakult lakóterületek közelében pl. út- vasútfejlesztés esetén a pályák mentén zajjnyelkölő művek létesítendőek.
cél elérését támogató prioritás	7.2 TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	A lokálisan javuló közlekedési feltételek miatt a város más területein esetleg emelkedő forgalom megnövelheti a környezeti terhelést.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: környezetkímélőbb közlekedési módok (vasút, hajózás, kerékpározás) preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása.
cél elérését támogató prioritás	7.3 A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

cél elérését támogató prioritás	7.4 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE - közúthálózati (szerkezeti) hiányok megszüntetése
megvalósulásának negatív hatásai	A közúthálózat bővülése következtében átrendeződő forgalom hatására egyes útvonalakon növekedhet a környezeti terhelés (más útvonalakon viszont csökkenhet), erre jó példa lehet a dunai átkelési lehetőségek bővítése, amelyek a belső városrészek hídjait, illetve azok környezetét tehermentesítik (a terhelés átcsoportosítás lehetséges negatívumait megfelelő tervezési komplexitással minimalizálni lehet).
káros hatások ellentételezése	Környezetvédelmi létesítmények (pl. zajárnyékoló fal, védő zöldsáv) alkalmazása, az érintett területeken az optimális területhasználat kialakítása.
cél elérését támogató prioritás	7.5 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE - kerékpározás és a gyalogos közlekedés fejlesztése
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM
cél elérését támogató prioritás	8.1. BEFOGADÓ ÉS TÁMOGATÓ TÁRSADALOM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható társadalmi környezetben fellépő negatív hatás, amennyiben a főváros megteremti azokat a feltételeket, melyek az ország más térségeiből vagy más országokból betelepülők, a nem város lakó városhasználók (tanulók, dolgozók, szolgáltatási rendszert használók, látogatók) befogadását és egyenlő esélyű városhasználatát segíti elő és a „betelepülés” nem vezet egyfajta gettósodáshoz.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	8.2. AZ ÉLETFORMÁK ÉS A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI KÖRNYEZET, VÁLTOZÁSAINAK ÖSSZEHANGOLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, mivel e koncepcionális cél maga az interdiszciplináris gondolkodáson alapuló fejlesztési optimum.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	8.4. A KULTURÁLIS KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

ellentételezése	
cél	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
cél elérését támogató prioritás	9.1 A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a lakásstruktúra fejlesztését támogató, ösztönző (piacgazdasági, de szociálisan érzékeny) rendszerek kidolgozásra kerülnek.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség számottevő ellentételezésre, de a lakás-mobilitás reális lehetőséget kell kapjon.
cél elérését támogató prioritás	9.2. A TÉRBENI-TÁRSADALMI SZERKEZET KIEGYENSÚLYOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben általánosan javul a lakosság hozzáférése az intézményekhez, szolgáltatásokhoz, valamint ha az ún. krízisterületek rehabilitációja elindul és érvényesül a főváros antiszegregációs törekvése.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

A célrendszer minimális bővítésére lehet javaslatot tenni fenti elemzés nyomán. Célszerűen a 3. cél-csoport egészüljön ki a Főváros és a Kerületek szükségszerű együttműködésének deklarált támogató prioritásával, hiszen Budapest összetartozó egész és így is kell tervezni.

3.6.1. jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.6.1.1. a környezeti elemekre:

A forgalmi emisszió levegőminőséget gyengítő és zajjal terhelő hatása a megcélzott fejlesztések esetében kisebb mértékű lesz hosszabb távon.

A termál- és gyógyvizek kontingens-határon való alkalmazása lehetővé teszi a vízkincs megújulását és elkerülhetővé válik a készlet-kimerülés. E szempont célszerűen nagyobb hangsúlyt kell kapjon a város további tervezése során.

Jelentős probléma napjainkban a turisztikai célpontok (pl. épített örökség színe-java) túlterhelése. Ezek tehermentesítése, jókarban tartása, a várható terhelés tervezett megosztása elősegíti az értékőrzést.

3.6.1.2. a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra:

A koncepcióban rögzített célok a környezeti elemekre nézve javító szándékúak, a meglévő terhelések csökkentésére törekuszenek, javító hatásúak. Ez elmondható táj-kép, település-kép alakítására, a klíma alakulására, valamint várhatóan az ökológiai rendszerekre is.

3.6.1.3. a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire:

A koncepció műfaji sajátosságai okán (célokat fogalmaz meg és nem konkrét beavatkozásokat, illetve területeket) a Natura2000 területek esetleges érintettsége, élőhelyek és jelző fajok lehetséges terhelése, illetve ezekre gyakorolt esetleges hatás – a szükséges mélységben és részletezettséggel – jelen fázisban nem mérlegelhető. Általánosságban megállapítható, hogy a koncepció alapvető céljai megfelelnek a Natura2000 területeket létrehozó szakmai céloknak.

3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében várhatóan fellépő változásokra:

A koncepcióban lefektetett célok és a környezet védelméért felelős szervek állásfoglalása egy irányba hat, egymást erősítik. A környezetminőség javítása, az „élhető város” létrejötte, valamint az örökségvédelem fejlődése egyaránt a koncepcionális célok megvalósulásának fokmérője. E területeken a koncepció megvalósulásakor negatív hatás nem várható.

3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:

3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére:

A koncepcióban megfogalmazott célok – amennyiben optimális szakszerűség és megfelelő anyagi erőforrás rendelkezésre állás jellemzi a megvalósítást – nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek új környezeti konfliktusok kialakulását segítik.

3.6.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a környezettudatos magatartás feltételeit gyengítenék.

3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a térszerkezetet negatív irányban befolyásolnák.

3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítését segítenék elő, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak.

3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a természeti erőforrások megújulását korlátoznák.

3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a nem helyi természeti erőforrások más területen való hasznosítását mozdítanák elő.

Megjegyezzük: a koncepcionális célok megvalósulása közben, függően a konkrét projektektől, technológiától és organizációtól a beavatkozási területen, illetve annak környezetében átmenetileg előfordulhatnak terhelések, de ezek az „üzemelés” időszakában már nem lesznek tapasztalhatók.

3.7. a környezeti következmények alapján a koncepció és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása:

A koncepció tervműfaj sajátosságai alapján nincsenek változatok. A koncepcionális szinten megfogalmazott cél elérése többféle úton is lehetséges, de ezek – értékelhető mélységben – csak a koncepció elfogadása után lesznek kidolgozva.

4. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A koncepció megfogalmazott céljai alapvetően hosszú távú és globálisan életminőség-javító beavatkozásokat tartalmaz. A célok megvalósítása során fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatokat 3.6. fejezet taglalja részletesen.

5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA, AMELYEKET A KONCEPCIÓ ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN, ILLETVE PROGRAMBAN FIGYELEMBE KELL VENNI

A fővárosban 2005 óta hatályban lévő TSZT megújítása jelenleg folyamatban van. A készülő településszerkezeti terv az épített és természeti környezet vonatkozásában műszaki és térbeli rendszerbe foglalja a VFK és a BTFK által meghatározott cél-, és feladatrendszert.

A területfejlesztési koncepció megfogalmaz a térhasználatra és térbeli rendjére vonatkozó konkrét elvárásokat, melyek szem előtt tartása és befogadása a készülő szerkezeti tervben és a hozzá kapcsolódó rendezési szabályzatban szükséges.

A koncepcióban meghatározott célok alapján a kiegyensúlyozott térbeli rend megteremtése érdekében **a területfelhasználás alapelvei** az alábbiak:

- a klíma javulása, a rekreációs területek bővülése érdekében a zöldterületek, erdők arányának növekedése;
- a szabadterületek rovására történő, korábban meghatározott zöldmezős fejlesztések területi nagysága nem nő;
- a földterületekkel takarékosan gazdálkodó szemlélettel a város indokolatlanul nem terjeszkedik
- az új beépítések során a vegyes használat preferált, a lakóterületek esetében a megfelelő alapellátás mindenütt biztosítandó;

- a területi egyensúly a környezetnek megfelelő, területileg differenciált sűrűséggel válik biztosíthatóvá;
- a jelentős kiterjedésű, használaton kívüli barnamezős területek – a „zöldmezős” fejlesztésekhez képest történő – preferálása;
- a Duna part mentén a partszakaszok és a városi háttérterületek kapcsolata biztosításra kerül, a part jelentős hosszban a főváros gyalogos- és kerékpáros rendszerének részévé, egyben rekreációs területévé válik;
- differenciált központrendszer kialakítása, ami a közösségi közlekedéssel való ellátottságnak megfelelően működő városszerkezetet eredményez;
- a városközpont Duna és a városi főutak mentén terjeszkedik, a mellékközpontok rendszerének kijelölése révén a belső zóna tehermentesül;
- a kötötpályás közösségi közlekedési elemek mentén kerülnek kijelölésre a jelentős nagyságrendű fejlesztési területek;
- a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálat érdekében differenciált munkahelyi területek kijelölése;
- turisztikai fogadóképesség infrastrukturális feltételeinek biztosítása;
- a lakáskínálat rugalmas követésére alkalmas területbiztosítás.

6. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

Mivel a koncepció alapvetően a város, illetve a városi lét javítását határozza meg, mint elérendő fő célt, így a benne foglalt részcélok megvalósulás után – feltételezve az optimális szakszerűséget és anyagi bonitást – olyan (terhelő) hatásokat várhatóan nem indukál, amelyeket a környezetminőség – egyébként működő – rendszeres vizsgálatán túl, önállóan monitorozni kellene.

A környezeti elemek menetrendszerű vizsgálata (pl. Budapest Környezeti Állapotértékelése) és a közegészségügyi mutatók figyelemmel kísérése megfelelő monitorozási szintet jelent a koncepcionális célok tekintetében.

7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Az összefoglaló – véglegesen – a véleményezési folyamat (környezet védelméért felelős szervekkel történő egyeztetések, nyilvánosság bevonása) lezárását követően készíthető el és kerül kiegészítésre.

A környezeti vizsgálat – értékelés a 2/2005. (I. 11.) kormányrendelet előírásai alapján, Budapest területfejlesztési koncepciója javaslattevő fázisának megalapozó munkarészeként készült.

A területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával párhuzamosan készülő környezeti értékelés a koncepció céljainak várható környezeti hatásait, illetve a javasolt változások prognosztizálható következményeit tárja fel. A vizsgálat – értékelés a várható hatások felmérése, az általános következtetések levonása után, a koncepció célrendszerének tervezése folyamán jelezte az esetlegesen káros, kevésbé előnyös hatásokat. Így a koncepcióalkotás és a környezeti értékelés folyamata egymás felé oda-vissza csatolva alakította ki a végleges, a káros hatások mérséklésére és ellentételezésére is javaslatot adó koncepciót.

A vizsgálat – értékelés készítése folyamán, a koncepciót összevetve a vele megegyező tervi szinten elhelyezkedő Pest megye területfejlesztési koncepciójával, megállapításra került, hogy a megfogalmazott célok a kölcsönös előnyök szem előtt tartásával kerültek meghatározásra, hatásaikkal egymást erősítik. A vizsgálat – értékelés belső konzisztencia vizsgálata megmutatta, hogy a stratégiai célok nem tartalmaznak ellentmondást, egymással ütköző célok a célrendszerben nem szerepelnek, kisebb-nagyobb mértékben kapcsolódnak egymáshoz, erősítik egymást.

A koncepció a feltárt környezeti konfliktusokra megfelelő javaslatokat határozott meg. A környezeti konfliktusok értékelése rávilágított, hogy a célok meg nem valósulásának jelentős környezeti (és esetleg társadalmi és gazdasági) hatásai lehetnének. Így például a növekvő energiafelhasználás és a kedvezőtlen városszerkezet miatt fokozódó környezeti terhelésekre, és ezáltal romló életkörülményekre lehet számítani.

Ezzel ellentétben a koncepció megvalósulása kedvező hatásokat eredményez mind környezeti (és várhatóan) társadalmi és gazdasági szempontból is. A célok megvalósulása néhány esetben ugyan eredményezhet átmenetileg kisebb káros hatásokat is, melyek azonban kezelhető mértékűek. Ilyen káros hatással lehet a hiányzó közlekedési infrastruktúra elemek kiépítése (zaj- és légszennyezés) vagy éppen az egyes célok egyoldalú megvalósítása (pl. a turizmus egyoldalú fejlesztése okozta környezeti és teherviselés oldaláról társadalmi konfliktusok). Mindezen káros hatások megfelelő – alapvetően preventív – beavatkozásokkal illetve arányos fejlesztésekkel kiküszöbölhetők, mérsékelhetők.

Ennek megfelelően a koncepcióban a káros környezeti hatások minimalizálására, illetve ellentételezésre megfogalmazásra kerültek a megfelelő javaslatok, így **összességében javuló életfeltételeket teremt, biztosítja a környezeti erőforrásokkal történő hatékony és fenntartható gazdálkodást, az élhető, egészséges várost, s hozzájárul a gazdasági versenyképesség fokozásához.**

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Közösségi jogszabályok:

2001/42/EK (VI.27.) irányelve bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

2013/24/EU végrehajtási határozat A Pannon Régió közösségi jelentőségű természeti területeit tartalmazó, frissített jegyzék kiadásáról

Törvények:

1993. évi XLII. törvény A nemzetközi jelentőségű vadvizekről (Ramsar 1971. és módosításai)

1995. évi LXXXI. törvény A biológiai sokféleség egyezmény kihirdetéséről

1995. évi LVII. törvény A vízgazdálkodásról

1996. évi XXI. törvény A területfejlesztésről és a területrendezésről

1996. évi LIII. törvény A természet védelméről

1996. évi LIII. törvény A természet védelméről

1997. évi LXXVIII. törvény Az épített környezet védelméről

2003. évi XXVI. törvény Az országos területrendezési tervről

2007. évi LX. törvény Az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezménye (Kiotói jegyzőkönyv)

96/2009. (XII.9.) OGY határozat A 2009-2014. közötti időszakra szóló NKP-ről

2012. évi CLXXXV. törvény A hulladékról

2012. évi CCXVII. törvény Az ÜHG közösségi rendszerében () történő részvételről

Kormányrendeletek:

123/1997. VII.18.) Korm. rendelet A vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről

148/1999. (X.13.) Korm. rendelet Az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszín alatti vizek védelméről

220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

280/2004. (X.20.) Korm. rendelet A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

284/2007 (X.29.) Korm. Rendelet A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

218/2009. (X.6.) Korm. rendelet A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és területrendezési terv tartalmi követelményeiről

306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet A levegő védelméről

314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről

Miniszteri rendeletek:

74/1999. (XII.25.) EÜM rendelet A természetes gyógytényezőkről

27/2008. (XII.3.) KvVM-EÜM rendelet A környezeti zaj- és rezgésterhelés határértékeinek megállapításáról

14/2010 (V.11.) KvVM rendelet Az Európai Közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett fővárosi földrészletekről

4/2011 (I.14.) VM rendelet A levegőterheltségi szint határértékeiről

MELLÉKLET

1/A MELLÉKLET: EGYEZTETŐ TÁRGYALÁS, JEGYZŐKÖNYV

Budapest Főváros Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal

Városépítés Főosztály

1000054892038

Városfejlesztési csoport

Helyben

ikt. szám: FPH059 /177 - 205 /2013

hív. szám [Hivatkozási szám]

ügyintéző: Lelkes Nóra

telefon: +36 1 327-1155

e-mail: LelkesN@Budapest.hu

tárgy: Budapest Területfejlesztési koncepció 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti „környezeti vizsgálat” tematikájának meghatározása

Jegyzőkönyv

Tárgy: Budapest Területfejlesztési koncepció 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti „környezeti vizsgálat” tematikájának meghatározása

Tárgyalás Időpontja: 2013. szeptember 30.

Résztevők: Jelenléti ív szerint

A tárgyalást Maczák Johanna a Városépítési Főosztály Városfejlesztési csoport vezetője nyitotta meg.

A Budapest Területfejlesztési Koncepció Stratégiai Környezeti Vizsgálat-Értékelés (a továbbiakban SKV) tematikája a 2/2005. (I.11.) Kormrendelet 4.sz. mellélete szerint lett összeállítva. A Kormányrendelet 7. § (4) bekezdésének b) pontja alapján, jelen tárgyalás célja a beérkezett vélemények tisztázása és a tematika tervezet véglegesítése.

Az egyeztetésen az alábbi észrevételek hangoztak el a tematikával kapcsolatban.

Észrevétel	Tervezői válasz	
1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése		
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
1.4.	Legyen kifejtve, hogy milyen módon fog teljesülni a nyilvánosság bevonása	Elfogadjuk.
1.5.	A felsorolás egészüljön ki: <ul style="list-style-type: none"> o Az Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció (OTFK), o Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényt (OTrT), o Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény. 	Elfogadjuk.
	Általános észrevétel. A tematika nem fejt ki, hogy mi alapján határozta meg a tervező a célok várható, illetve nem várható hatásait.	A BTFK területi hatásvizsgálata alapján került meghatározásra a célok várható hatása. Az

		anyagban ezt jelezni fogjuk.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
1.3.	A tematika tervezet figyelembe vette a BFKH előzetes véleményében megfogalmazottakat. Felhívja a figyelmet, hogy a fejlesztéseknek a város közegészségügyi helyzetének javítását kell (is) kell szolgálnia.	
2. A terv, illetve program és a kidolgozásukkor vizsgált változatok (a továbbiakban: változatok) rövid ismertetése		
Debreczeni-Lázár András Országos Tisztifőorvosi Hivatal/ Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága		
2.3.	Figyelmet kell fordítani a természetes gyógy tényezők védelmére. Az egészségturizmus egyik fontos pillére Budapest gyógyfürdői. Fontos, hogy ne legyenek túlterhelve a gyógyfürdők, mivel a gyógyvíz-készlet időlegesen kimeríthető.	Elfogadjuk.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
3.	Kiemelt célnak kell lennie a Főváros és a Kerületek összehangolt tevékenységének megvalósítása.	Elfogadjuk.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
5.1.	Az élıhetőség és az életminőség miatt fontos a kompakt város megvalósítása, ez a város működıképességének alapja. Alapelv kell legyen, a város „élő egész”. A koncepció a továbbtervezés iránytűje kell legyen.	Elfogadjuk.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
5.1.	A meglévő problémák nevesítése, feltárása szükséges. Következtetéseket a vizsgálatok alapján lehet levonni. Kritikus helyzetben van Budapest, a kialakult állapot javítása a cél. Szükséges az épített környezet minőségi javítása, úgymint fűthálózatok, közterületek, terek megújítása. A koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulását korlátozhatják, ill. nehezíthetik a jelenleg módosítás alatt lévő TSZT szabályozásai. A párhuzamosan folyó tervezés miatt külön figyelmet kell fordítani a tervek tartalmi összhangjának megteremtésére.	Elfogadjuk.
5.2.	A barnamezős területek funkcióváltásának alapja a jelen állapot, ill. az előzmények pontos feltárása, különös tekintettel a szennyezettség mértékére. Hasznos lenne, ha a terv javaslatot adna, a barnamezős területek privatizációjából kialakult problémák megoldására.	Tudomásul vesszük.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
5.2.	Fontos az elmúlt évtizedekben történt szennyezettségek mértékének feltárása.	Egyetértünk.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
5.3.	Cél a hálózatok egységesítése, központi rendszer létesítése az életmódváltozásoknak megfelelően. Szükséges javítani a Főváros és a kerületek kapcsolatát.	Elfogadjuk.
5.4.	Ma még Budapest nem él együtt a Dunával, ezt meg kell teremteni.	Elfogadjuk.
5.5.	Az értékvédelemnek ki kell terjednie a természeti, környezeti és építészeti/épített környezetre. A területi védettségeket kerüljenek bemutatásra. A jogszabályi háttér megteremtésén túl a társadalom szemléletváltását is segíteni kell.	Elfogadjuk.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
5.5.	Műemlék épületek esetében a tulajdonost érdekelté kell tenni az állagmegóvás, karbantartás megvalósításában. Támogatási rendszer kiépítésével óvhatjuk meg az épített értékeinket.	Elfogadjuk.

6.1.	A terv foglalkozzon a vizek, a természeti értékek (pl. az öreg fák megtartásával, pótlásával) védelmével. Tudatosítani kell a zöld felületek megőrzésének fontosságát. A művi környezet mikéntjével lehet befolyásolni a biológiailag aktív felületek hasznosulását.	Elfogadjuk.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
6.2.	Fontos a természeti és tájképi/városképi értékek fenntartható használatának megteremtése. Budapest esetében a tájkép maga a városkép.	Elfogadjuk.
Debreczeni-Lázár András Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága		
6.2.	Budapest fürdőváros, a terv térjen ki a gyógyvizek minőségi és mennyiségi védelmére. Barlangrendszer, gyógybarlangok védelme is szükséges.	Elfogadjuk.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
6.3.	Zajtérkép készítésénél rögzíteni kell a jelenlegi állapotokat (frissíteni kell). Reménytelen a lakásfejlesztés a fűtők mentén a zaj miatt, a terv térjen ki a lakóterületeket érő zaj csökkentésének új lehetőségeire.	Tudomásul vesszük.
6.4.	A kommunális hulladék problémáira adjon alternatív megoldásokat a dokumentum. Budapesten a hulladék szigetek rendszere új problémákat generál.	A hulladékudvar rendszer a veszélyes hulladékok gyűjtésére jött létre. Hulladékgyűjtő szigetek működése sajnos nem jó. A kommunális hulladék problémájának megoldására alternatívákat keressen majd a koncepció.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
7.	A jelenleg folyó vasúti hálózati rendszerfejlesztéssel párhuzamosan el kell dönteni a pályaudvarok szerepét és a kapcsolódó MÁV területek sorsát. Az összhang megteremtése fontos az agglomerációban tervezett fejlesztésekkel is.	Tudomásul vesszük.
7.4.	Az egyéni közlekedés megjelenése nagyon hasznos. Kezelni szükséges a kapcsolatokat, hálózati elemek hiányosságait.	Elfogadjuk.
Takács Etelka BFKH Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv		
7	Cél az élet és egészségkárosító hatások csökkentése. Közlekedési rendszer fontos eleme lenne, hogy a körút mentén körbe összekapcsolódjon a villamos. Lényeges, hogy a hálózati elemek szűk kapacitásának kezelése megtörténjen. Pl: Lágymányosi hid budai oldali megérkezése „javítandó”.	Tudomásul vesszük.
dr. Sersliné Kócsi Margit állami főépítész Budapest Főváros Kormányhivatala		
8.2.	Egészüljön ki a „8.2. az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása” a környezet változásainak hatásaival.	Tudomásul vettük.
9.1.	A lakásstruktúra kialakítása a piaci feladat, nem tervgazdasági. A lakáspiacot kedvezően lehet befolyásolni támogató és ösztönző rendszerekkel.	Tudomásul vesszük.
9.2.	A terv tartalma terjedjen ki a mai kor mobilitással kapcsolatos szokásaira.	Tudomásul vesszük.

Az egyeztetésen elhangzott észrevételek javaslatok, a jelenlévők kéri, hogy a tervezők fontolják meg a felhasználásukat és kéri az együttműködés folytatását.

Jelen egyeztetésen elhangzottak alapján véglegesített tematika szerint kerül kidolgozásra az SKV egyeztetési anyaga. Ezt követően az egyeztetési anyagot az

érintetteknek megküldjük, majd a megküldést követően az SKV munkaközi anyaga alapján egyeztető tárgyalást kezdeményezünk. Ezzel párhuzamosan a Kormányrendelet 7.§ (5) bekezdése alapján történik a dokumentáció társadalmassítása.

Ellenjegyzők:

Takács Etelka

BFKH Népegészségügyi
Szakigazgatási Szerv

Gyórfy Máté

Budapest Főváros
Városépítési Tervező Kft. |

Budapest, 2013. október „11.”

Tisztelettel:

Lelkes Nóra
vezető-tanácsos

mellékletek:

1. jelenléti ív
2. tematika tervezet

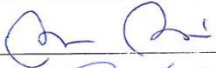

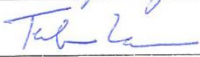

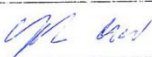

1/B MELLÉKLET: EGYEZTETŐ TÁRGYALÁS, JELENLÉTI ÍV**Jelenléti ív**

Budapest Területfejlesztési koncepció 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti
„környezeti vizsgálat” tematikájának megtárgyalása

Az egyeztetés időpontja: 2013. szeptember 30.(hétfő) 9:00 óra

Helye:

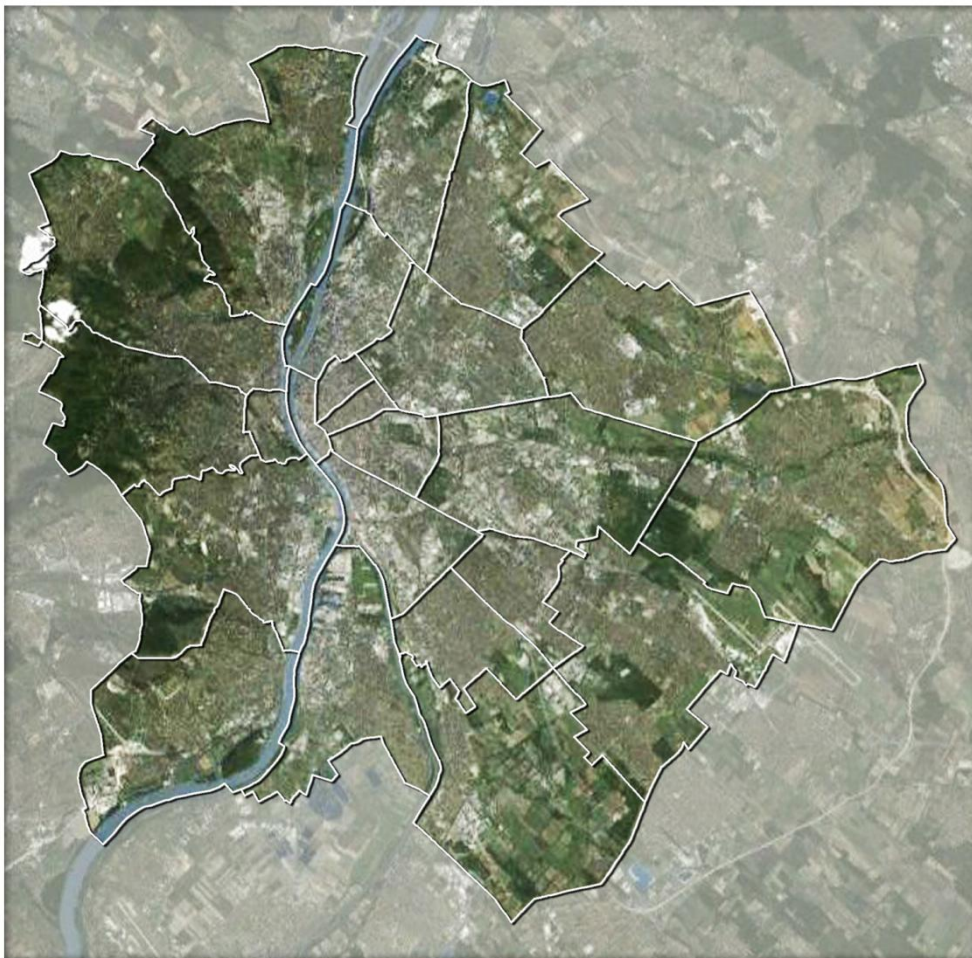
Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály
Budapest, V. kerület, Városház utca 9-11.
IV. em 2. terem

Szervezet	Név	Alíráás
BFKH NÉPELŐ-SZ.SZ.	TAKÁCS ETELLA	
BFVT	DR. BUNA BÉLA	
BFUT	POGÁNY LUREL	
BFVT	TATAI ZSOMBOR	
PROTECió ÜGYNÖKSÉG	URÁG ATTILA	UA
Országos Tisztifő- osztályi Hivatal	Debreczeni-Léler András	
BFKH	S. KÖSI KATI	
Földhosi Chk.	Lelkes Nóra	Lelkes Nóra
BFVT BFVT HTF.	Göröppny Anita	
Földhosi Önkormányzat	Maczák József	

III/E. RÉSZDOKUMENTUM

BUDAPEST
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

**A KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT - ÉRTÉKELÉSRE
(SKV-RA) ÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS VÁLASZOK**

<p>Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve</p>	<p>A Főváros Területfejlesztési Konceptiójának környezeti vizsgálat értékelését áttanulmányoztam. Az egyeztető anyagban ismertetett környezet-egészségügyi fejlesztési célokkal, miszerint az ökológiailag értékes területeket beépíthetetlenül kell hagyni, valamint a Duna menti területek rekreációs célokat kell szolgáljanak egyetértek. Lényegesnek tarjuk, hogy a forgalomszervezéssel és zajvédelmi tervezéssel a lakóterületeken a környezetminőség és az egészség megőrizhetősége ne romoljon.</p> <p>A terv egyeztetési eljárásában részt kívánunk venni továbbiakban is.</p> <p>A megkeresésben foglaltakkal kapcsolatosan a Főváros teljes közigazgatási területére vonatkozóan, közegészségügyi szempontból a környezeti vizsgálat-értékelésre vonatkozó dokumentációt elfogadom.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi Hivatal, Állami Főépítész</p>	<p>A stratégiai környezeti vizsgálat készítésének objektív korlátait képezik a kapcsolódó országos tervek jelenleg tartó felülvizsgálatai, valamint a metodika adottságai. A környezeti értékelés csak a célrendszerek vonatkozásában végezhető el az alapelvek szintjén, - ahogy a dokumentáció bevezetője is tartalmazza-, és nem konkrét beavatkozások hatásainak elemzése.</p> <p>Az ismertetett célok többsége érinti az épített környezet alakítását, védelmét közvetlenül, vagy közvetetten. Általában kevésbé tükröződik a dokumentumban az EU több városfejlesztési ajánlását átható alapvetés, amely szerint az épített környezet állapota, a városi környezeti minőség a benne élők életminőségét meghatározó tényező.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p> <p>A Környezeti értékelés 3.1. A KONCEPCIÓ CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE A KONCEPCIÓ SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS NEMZETKÖZI, KÖZÖSSÉGI, ORSZÁGOS VAGY HELYI SZINTEN KITŰZÖTT KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL c. fejezete érintőlegesen foglalkozik az EU városfejlesztési ajánlásaival (EU kohéziós politikájának 2014-2020 közötti időszakra meghatározott tematikus célkitűzéseivel). A részletesebb kifejtést a BTFK Javaslat (I. kötet) tartalmazza.</p>

	<p>A stratégiai célok jövőbeli elvárások szempontjából való ismertetéséből hiányoznak a vizsgálatok alapján meghatározott problémakörök, amelyekhez a célokat rendelték, és így csak közvetetten értelmezhetők a várható hatásokra vonatkozó megállapítások.</p>	<p>A problémakörök és erre építve a lehetséges cselekvési irányok a 2.4.1 és 2.4.2. c. fejezete tartalmazza. A stratégiai célok ezek alapján lettek felállítva.</p>
	<p>A főváros zonális tagozódásának megfelelően területileg differenciáltak a környezeti problémák, és ebből következően a stratégiai célok eléréséhez szükséges beavatkozásoknak is eltérőeknek kellene lennie.</p>	<p>A BTFK Javaslat (I. kötet) területi bontásban is meghatároz beavatkozásokat.</p>
	<p>A 3.4.3. fejezetben a környezeti konfliktusok és a „tervi” javaslatok általánosságban megfogalmazottak, továbbá számos megállapítás vitatható:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a belső városrészekben a hőszigetelés csökkentésére javasolt biológiailag aktív felületek növelésére pont a városrészekben nincs hely, és nehezen összeegyeztethető a védett építészeti értékekkel; 	<p>A területfejlesztési koncepció műfajából adódóan konkrét beavatkozásokat nem állapít meg, ezért a környezeti vizsgálat is hasonló általános megállapításokat tud tenni.</p> <p>Véleményünk szerint a hőszigetelés csökkentésére javasolt biológiailag aktív felületek növelése különösen a belső városrészekben indokolt. Ahogy a koncepció is taglalja, itt alternatív megoldások (pl. zöldtető) szükségesek az építészeti értékek védelme érdekében.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - a főváros legjelentősebb környezeti problémaköre a közlekedés, amely csak átfogó komplex rendszerben javítható, egy intézkedés kiemelése nem megfelelő javaslat). 	<p>A környezeti vizsgálat 3.4.3. fejezetében fókuszál a legfontosabb tervi javaslatra: a közösségi közlekedés és a környezetbarát közlekedési módok fejlesztésére. Ugyanakkor természetesen a BTFK Javaslat (I. kötet) komplexen kezeli a problémakört.</p>
	<p>3.6. fejezet több témaköre hiányos a Kr. mellékletének általános tartalmi előírásaihoz képest, valamint a megállapítások sematikusak, nem kellőképpen alátámasztottak.</p>	<p>Véleményünk szerint a kormányrendelet 4. sz. mellékletében foglalt tartalmi elemeket a dokumentáció tartalmazza.</p> <p>Az értékelés „sematikussága” a koncepcióban megfogalmazott célok általánosságának tudható be, mivel a koncepció kevésbé konkrét teendőket tartalmaz és így azok nem projekt szintűek, tehát csak általánosságban értékelhetők.</p>

	<p>A főváros és a szűkebb várostérség természeti, táji és épített környezetének gazdái az önkormányzatok. A közöttük kialakítandó partnerségnek, együttműködésnek a lokális beavatkozások és fejlesztések integráltságát kellene elősegítenie, amely révén a környezeti hatások kezelése is hatékonyabban lenne megoldható.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a környezeti vizsgálat javaslati alapján a prioritássor kiegészült az alábbi szemponttal: 3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS</p>
	<p>Budapest öröklött tagolt városszerkezete, az egyes városrészek szélsőségesen eltérő sajátosságai, a funkcionális alapú normatív szabályozás következményei jelenleg még nagyon távol állnak a kompakt város elveitől, a vegyes területhasználattól.</p> <p>A kompakt város egyik lehetősége a főváros számára a barna mezős területeknek a kitűzött célokkal összehangolt fejlesztése. A valós környezeti veszélyt e lehetőség kihasználásának elmaradása jelenti. A fővárosnak kialakult központrendszere van, annak nem a létrehozása, hanem a differenciált minőségi átalakítása, fejlesztése a következő évtizedek feladata, egyúttal a kompakt város irányú fejlődés előfeltétele.</p>	<p>A kompakt város és barnamezős területek fejlesztésével kapcsolatos célok meg nem valósulásának valóban környezeti kockázatai vannak. Erre fel is hívja a figyelmet BTFK Környezeti értékelésének 3.4.3-es fejezete.</p>
	<p>A Dunával együtt élő város nem kétoldalúan, hanem nagyon sokrétű, szerteágazó szempontrendszer figyelembe vételével, egyensúlyával teremthető meg.</p>	<p>A BTFK Javaslat (I. kötet) 5.4 A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS c. fejezete ezen sokszínű szempontrendszer szerint került kidolgozásra.</p>
	<p>A zaj-, és rezgésvédelem szempontjából kritikusan terhelt lineáris térségek jellemzik a fővárost, különösen a főúthálózatok mentén, adatokkal alátámasztott egészségkárosító hatásokkal. A krízisterületek problémáinak megoldásához komplex programok mielőbbi megvalósítása indokolt. A főváros számos városrészében a városkép szempontjából, és a városi szövet működésével nem összeegyeztethető zajgátló falak emelése.</p>	<p>BTFK Javaslat (I. kötet) érintett fejezetei komplexen kezelik a problémakört. A tervben javasolt különböző megoldási módokat természetesen területileg differenciáltan kell kezelni. Ennek részletezése azonban nem a koncepció feladata.</p>

	<p>A hulladékszigetek létesítésének szándéka nem vitatható, de a kialakult helyzet városképi és közegészségügyi szempontból egyaránt nem elfogadható. A korszerű hulladékgazdálkodáson belül az ingatlanonkénti szelektív hulladékgyűjtéssel kiváltandóak.</p>	<p>A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést említi a BTFK Javaslat (I. kötet) 6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM c. fejezete.</p>
	<p>Az egykor jó szándékú munkáslakás építések révén létrejött telepek némelyike a főváros jelenének halmozottan hátrányos helyzetű, szegregációval terhelt góciává lett. A szociális bérlakás építési szándékok egy-egy területen történő megvalósítása hasonló csapdahelyzeteket rejthet. A lakóhely minősége közvetlenül befolyásolja az ott lakók életminőségét. Az 1990-es évek lakásprivatizációja következtében a budapesti lakáshelyzet, a lakóterületi fejlesztések elsődlegesen piaci eszközökkel befolyásolhatóak.</p>	<p>A BTFK Javaslat (I. kötet) 9.1 A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA c. fejezete részletezi a piaci alapú, magán bérlakás-szektorral kapcsolatos fontosabb feladatokat.</p>
<p>Budapest Főváros Kormányhivatalának Földhivatala</p>	<p>Észrevétele, kiegészítésre vonatkozó javaslata nincs. BFKH Földhivatal a termőföld védelméről szóló 2001. évi CXXIX. törvény előírásaival összhangban 10.073/1 /2013. ügyiratszámom kiadott véleményét a továbbiakban is fenntartja.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatal</p>	<p>A 2013. 09.30-án megtartott egyeztető tárgyaláson elhangzottak alapján véglegesített tematika szerint elkészített BTFK stratégiai környezeti vizsgálatban leírtakkal egyetértek, ellene kifogást nem emelek.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>
<p>Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Budapesti Bányakapitányság</p>	<p>A jelezett dokumentáció a Bányakapitányság hatáskörét nem érinti. Hatáskörünket inkább a konkrét munkafázisokban tudjuk érvényesíteni.</p>	<p>Intézkedést nem igényel.</p>

<p>Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség</p>	<p>Tárgyi terület környezeti vizsgálatának módosításával - a megfogalmazott szándékokkal és szabályozásokkal - a Felügyelőség az alábbiak figyelem bevételével ért egyet:</p> <p>Táj- és természetvédelmi szempontból:</p> <p>Tárgyi ügyben a „környezeti vizsgálat” tematikájának meghatározása során az alábbi véleményt adtuk: „a fejlesztési koncepció számos vonatkozásban (pl. Duna folyam és Duna-parti területek hasznosítása, kármentesítés és rekultiváció, stb.) érinti az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet] és az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 1-1/2010. (V. 11.) KvVM rendelet által meghatározott Natura 2000 hálózat részét képező területet érintettség esetén kérjük a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14. sz.-ú mellékletének megfelelően elkészített Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítését.”</p> <p>A benyújtott környezeti vizsgálat 3.6.1.3 pontja az alábbiakat állapítja meg:</p> <p>„A koncepció műfaji sajátosságai okán (célokat fogalmaz meg és nem konkrét beavatkozásokat, illetve területeket) a Natura 2000 területek esetleges érintettsége, élőhelyek és jelző fajok lehetséges terhelése, illetve ezekre gyakorolt esetleges hatás - a szükséges mélységben és részletezettséggel - jelen fázisban nem mérlegelhető. Általánosságban megállapítható, hogy a koncepció alapvető céljai megfelelnek a Natura 2000 területeket létrehozó céloknak.”</p> <p>A fenti megállapítások ismeretében elfogadjuk, hogy jelen stratégiai környezeti vizsgálat során nem készült Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció.</p>	<p>Választ nem igényel. A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség elfogadja, hogy a Natura 2000 területek esetleges érintettsége, élőhelyek és jelző fajok lehetséges terhelése, illetve ezekre gyakorolt esetleges hatás - a szükséges mélységben és részletezettséggel - jelen fázisban nem mérlegelhető.</p>
--	--	--

	<p>Megjegyezzük, hogy a fejlesztési programok későbbi szakaszában konkrét terület illetve érintettség esetén a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdésének figyelembe vételével, a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálni kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.</p> <p>Amennyiben a későbbi tervezés során a terv vagy beruházás jelentős hatással lehet a Natura 2000 területekre, akkor indokoltá válhat a területfejlesztési koncepció, továbbá a környezeti vizsgálat átdolgozása is.</p>	
	<p>A Felügyelőség levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, hulladékgazdálkodási és vízügyi szempontból egyetért, kifogást nem emel.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága</p>	<p>Előjáróban megállapítjuk, mely szerint a magunk részéről a lehető legnagyobb mértékben támogatnók, amennyiben az FSZKT erdő-övezeti előírásai azon térségekben, ahol a természetben erdő még nincsen és korábban sem volt, az övezetnek megfelelő alapterületű (vagyis ez esetben az erdőtelepítés) a törvényi előírásoknak megfelelően engedélyeztetésre, majd elvégzésre kerülne. Mert a jelen pillanatig ugyanis még egyetlen négyzetméter ilyen erdőtelepítés nem valósult meg.</p> <p>Egyebekben tájékoztatjuk önt és önöket, hogy a Budapesti Erdőtervezési Körzet 2012-től 2021. évig érvényes erdőterve jóváhagyásra került, melyből</p>	<p>A BTFK Javaslat (I. kötet) 6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE c. fejezetének Ökológiai kapcsolatok biztosítása pontja hangsúlyozza a terveken kijelölt, de még nem erdősített területeken az erdőtelepítés megvalósításának szükségességét.</p> <p>Az új körzeti erdőterv figyelembevételre került a koncepció készítésekor.</p>

	<p>kifolyólag az önkéntes által eddig is ismerhető erdőterületi határok, illetve erdőtag-erdőrészlet beosztások és erdőterületi előírások bizonyos változása megtörtént.</p>	
	<p>A környezeti értékek fenntartásában a meglévő erdők megtartása igen nagy jelentőséggel bír. A Budapest Területfejlesztési koncepció stratégiai környezeti vizsgálatban meghatározott 9 stratégia cél közé érdemes a környezet minőségét javító erdőkre vonatkozó célokat is megfogalmazni.</p>	<p>6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése c. stratégiai cél 6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE c. fejezete tartalmaz környezet minőségét javító erdőkre vonatkozó célokat is: „A tervbe vett erdőtelepítésekkel jelentős mértékben javítható a zöldfelületi intenzitás, ami közvetve hatással lehet az egész város hőháztartási viszonyaira is, ezért 2030-ig a főváros erdősültségét 5%-kal (300 hektárral) kell növelni.”</p>
	<p>A partnerség- a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben a térszerkezet kialakítása, a térségi zöldövezet kialakítás során a közlekedésfejlesztés a már beépített területen valósuljon meg.</p> <p>A hatékony városszerkezet kialakítása során a meglévő erdők maradéktalan megtartásában nagy szerepe lehet az infrastruktúra hálózat olyan tervezési szemléletére, mely nem az erdők kárát próbálja a vonalas létesítmények elhelyezését biztosítani. Az egyes területi egységek fejlesztése során a fejlesztéshez szükséges infrastruktúra kialakítását is a fejlesztéssel érintett területen belül célszerű megvalósítani, nem a szomszédos erdő területének rovására.</p>	<p>A koncepció csak a szükséges mértékben (a hiányzó hálózati elemek miatt) tartalmaz olyan közlekedésfejlesztési javaslatokat, amelyek beépítetlen területeket érintenek.</p>
	<p>A barnamezős beruházásokat az erdészeti hatóság üdvözli, mivel ezek számának növekedésével a meglévő erdők megtartása könnyebb, illetve a jelenleg erdővel nem borított, de erdő övezet besorolás révén hosszútávon erdőnek kívánt területek esetében az erdősíthetőség megvalósítható.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>

	<p>A környezeti erőforrások védelme során törekedni kell meglévő erdők tömörségének megőrzésére. Kerülni kell a meglévő erdőtömbök feldarabolását, mely azok ellenálló képességét, állékonyságát csökkenti, az erdők környezet javító hatását mérsékli. Az erdőtelepítések során a tömörszerű elhelyezkedést előnyben kell részesíteni a keskeny, hosszú fonákkal szemben. Ezzel a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai, az extrém időjárási viszonyok káros hatásai, a motorizáció kedvezőtlen hatási csökkenthetőek. Az erdő mellé tervezett beépítések estében célszerű figyelembe venni, hogy az erdő megtarthatóságához, ugyan akkor a környező beépítés teljes értékű használatához a szélső fáktól egy biztonsági sáv elhagyása célszerű, melyben nem szükséges folyamatosan a fák kivágása a környező funkciók biztosításához.</p>	<p>A koncepció szempontjából nem releváns, településrendezési eszközöket érintő vélemény.</p>
	<p>A Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése során az intelligens mobilitás, a környezetkímélő közlekedési módok kialakítása során a meglévő erdők vehetők csak alapul, hiszen az erdőtelepítések, felújításpótló csereerdősítések csak jelentős idő múlva tudják az erdők kedvező hatását produkálni.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
<p>Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága</p>	<p>Talajvédelmi szempontból a legelőnyösebb a meglévő infrastruktúra elemek felhasználásával megvalósuló fejlesztés. Új termőföldterületek igénybevételét a lehető legkisebb mértékűre kell korlátozni.</p>	<p>A terv ezen szempontok messzemenő figyelembevételére törekszik. A BTFK Javaslat (I. kötet) 6.4 pontjában kiemelésre került a termőföldek védelmének fontossága.</p>
	<p>Új termőterületek igénybevétele esetén: a) Termőföld területen tilos a talaj humuszos termőrétegének engedély nélküli eltávolítása. b) Mezőgazdasági művelési ágban nyilvántartott területen történő beruházások építési engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot is be kell vonni. Az</p>	<p>Magasabb rendű jogszabályban rendezett, építési engedélyezési eljárásokra vonatkozó észrevételek, melyek a koncepciót nem érintik.</p>

	<p>építési engedélyes tervben külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszos feltalaj védelmével, a letermelés, a deponálás és a felhasználás módjával.</p> <p>c) Mezőgazdasági művelési ágban nyilvántartott területen történő, 400 m² -t meghaladó beruházás esetén humuszos termőréteg mentését megalapozó talajvédelmi tervet kell készíteni.</p> <p>d) A tervezett beruházások engedélyezési eljárása során a talajvédelmi terv megállapításai alapján az engedélyes tervben külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszos feltalaj védelmével, a letermelés, a deponálás és a felhasználás módjával. Amennyiben lementett humuszos feltalaj elszállításra kerül, az adott tétel vonatkozásában talajvédelmi járulékot kell fizetni</p> <p>e) A lakó- és gazdasági területek kijelölése kapcsán vizsgálni kell a környezetben folytatott mezőgazdasági tevékenység hatásait a későbbi panaszbejelentések elkerülése érdekében.</p>	
--	---	--